

OPIČÍ KRÁL

Wu Čcheng-en

Wu Čcheng-en
Opičí král

překlad Zdenka Heřmanová

Translation (c) Zdenka Heřmanová-Novotná, 1997, 2011
Preface and afterword (c) Zdenka Heřmanová-Novotná, 1994, 2011
Cover illustration (c) Zdeněk Sklenář – rodina Hrnčiříkova, 1962, 2011

Obsah

PŘEDMLUVA: OPIČÍ KRÁL A VYPRÁVĚNÍ
O PUTOVÁNÍ NA ZÁPAD
1. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NA HOŘE BUJNÝCH KVĚTŮ PŘIŠEL NA SVĚT KAMENNÝ OPIČÁK
2. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÍ KRÁL KRASAVEC ZA MOŘEM HLEDAL UČITELE
3. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK PATRIARCHA SUBÓDHI PROZRADIL OPIČÁKOVI TAJEMSTVÍ NESMRTELNOSTI
4. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK ZAHUBIL KRÁLE DÉMONŮ V JESKYNI UPROSTŘED VOD
5. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SI OPIČÁK V PALÁCI DRAČÍHO KRÁLE VYPŮJČIL POKLAD
6. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK VYŠKRTL SVÉ JMÉNO Z PEKELNÝCH SEZNAMŮ

7. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÍ KRÁL STAL NEBESKÝM PODKONÍM
8. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK VELKÝ SVĚTEC PORAZIL NEBESKÉHO KRÁLE LI
9. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÍ KRÁL PŘEKAZIL BROSKVOVOU SLAVNOST
10. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NEBESKÁ VOJSKA OBKLÍČILA HORU BUJNÝCH KVĚTŮ
11. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÍ KRÁL ZÁVODIL V PROMĚNÁCH S BOHEM ER-LANGEM
12. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK BYL OPIČÁK PŘIKOVÁN POD HORU PĚTI PRVKŮ
13. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK BOHYNĚ MILOSTI KUAN-JIN ŠLA NA VÝCHOD HLEDAT CTNOSTNÉHO MNICHA
14. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK MNICH TRIPITAKA BYL POVĚŘEN PŘINESENÍM POSVÁTNÝCH PÍSEM
15. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÍ KRÁL NA HRANIČNÍ HOŘE OBRÁTIL K LEPŠÍMU

16. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK UKRADL BOBULKY NESMIRTELOSTI
17. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK MISTR ČEN-JÜAN ZADRŽEL TRIPITAKU A JEHO UČEDNÍKY
18. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK BOHYNĚ MILOSTI KUAN-JIN VZKŘÍSILA STROM ŽIVOTA
19. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SI DÉMON TŘIKRÁT ZAHRÁVAL S TRIPITAKOU
20. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÁK ZNOVU UJAL VLÁDY V KRÁLOVSTVÍ NA HOŘE BUJNÝCH KVĚTŮ
21. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE TRIPITAKA V LESE ČERNÝCH BOROVIC SETKAL S DÉMONEM
22. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK PRINCEZNA STYDLIVĚNKA OSVOBODILA TRIPITAKU
23. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DÉMON ŽLUTÁ SUKNICE ŘÁDIL V ZEMI VZÁCNÝCH SLONŮ

24. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK ČUNÍK PŘEMLOUVAL OPIČÍHO KRÁLE
25. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÍ KRÁL VYPOŘÁDAL S DÉMONEM ŽLUTOU SUKNICÍ
26. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DŘEVORUBEC ZE STOLIČNÉ HORY VAROVAL NAŠE POUTNÍKY
27. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NA TRIPITAKU ČÍHALO NEBEZPEČÍ V JESKYNI LOTOSOVÝCH KVĚTŮ
28. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK LSTÍ ZÍSKAL POKLADY DÉMONŮ
29. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK SVÝM DŮVTIPEM OŠÁLIL DÉMONY
30. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SKONČILI OBA DÉMONI Z JESKYNĚ LOTOSOVÝCH KVĚTŮ
31. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK ZACHRÁNIL MNICHY
32. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK PŘEDVÁDĚL SVÉ UMĚNÍ V ZEMI POMALÝCH KOL

33. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK SVÝMI KOUZLY ZAHUBIL TŘI DÉMONY
34. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NAŠIM POUTNÍKŮM ZATARASILA CESTU OHŇOVÁ HORA
35. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK MÁMIL NA JAKŠE KOUZELNÝ VĚJÍŘ
36. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÁK UTKAL S KRÁLEM DÉMONŮ SILNÝM BUVOLEM
37. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK ZKROTIL OBA DÉMONY A ZÍSKAL KOUZELNÝ VĚJÍŘ
38. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK DÍKY SVÉMU OSTROVTIPU VYZVĚDĚL DŮLEŽITÉ ZPRÁVY
39. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK PRORAZIL LAHVIČKU TEMNÝCH SIL
40. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DÉMON DRZE OBELSTIL OPIČÁKA
41. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DÉMONI NA ZNAMENÍ DÍKŮ PŘENESLI TRIPITAKU PŘES HORU

42. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NAŠI POUTNÍCI DORAZILI DO ZÁPADNÍHO RÁJE A ZÍSKALI PRAVÁ POSVÁTNÁ PÍSMA SETKÁVÁNÍ S OPIČÍMI KRÁLI VYSVĚTLIVKY

PŘEDMLUVA: OPIČÍ KRÁL A VYPRÁVĚNÍ O PUTOVÁNÍ NA ZÁPAD

Záleží na čtenáři, jak bude tento výbor ze slavného čínského románu *Vyprávění o putování na západ* (čín. *Si-jou-ťi*) z 16. století vnímat: jako sled dobrodružných příhod opičího krále Suna a jeho druhů s pohádkově mytologickým zabarvením nebo jako průřez pozoruhodným dílem čínské klasické literatury, podávající obraz prolínání taoistických a buddhistických představ s prvky domácího kultu i folklóru v čínském středověkém nazírání.

Podkladem pro tento fantastický román byla cesta buddhistického mnicha Süan-canga, známého též jako Tripitaka, v letech 629–645 pro sútry do Indie. Na této nebezpečné a strastiplné pouti Süan-cang překročil poušť Gobi a pohoří Hindukúš a dostal se až do dnešního Kašmíru, Bengálska a Čennaje. V klášterech zde studoval učení různých škol buddhismu a do Číny přinesl

na 600 textů, které v posledním dvacetiletí života se svými žáky překládal do čínštiny. Své putování Süan-cang zachytil v *Zápiscích o západních krajinách za Velkých Tchangů*, které česky vyšly v roce 2002.

Není divu, že Süan-cangův téměř nadlidský výkon se stal vděčnou látkou pro lidová vyprávění a divadelní hry, které přesouvaly záznam skutečné cesty do polohy nadpřirozena a přetvářely ji v dlouhou řadu nadpozemských dobrodružství a bojů s démony. Nejstarší ucelený původní text, který se zachoval, je *Vyprávění prokládané veršem o cestě mnicha Tripitaky z říše velkých Tchangů pro sútry* někdy z 10.–11. století. Teprve o půl tisíciletí později vznikl román o stu kapitolách. Je to dílo neúspěšného kandidáta státních zkoušek, ale zato úspěšného sběratele lidové slovesnosti, básníka a romanopisce Wu Čcheng-ena (1500–1582), který rozvinul a obohatil motivy ze starších úryvkovitých předloh a vtiskl jim i rozměr buddhistické alegorie s mnoha významovými vrstvami. Vytvořil kompozičně a stylisticky dokonalé

a patrně nejdynamičtější dílo čínské klasické prózy. V jeho podání má román tři poměrně samostatné části: první (kapitola 1–7) vypráví o zrození Opičáka, založení opičího království a vzpouře proti nebi, druhá (kapitola 8–12) popisuje, jak tchangský císař navštívil podsvětí, třetí, nejobsáhlejší část (kapitola 13–100) líčí putování pro posvátná písma na západ a překonávání 81 nástrah, jež Tripitakovi a jeho třem průvodcům kladou zlá božstva.

Wu Čcheng-enův román, v Číně po staletí oblíbený čtenáři každého věku, je hojně překládán i do evropských jazyků. Vzhledem k jeho obsáhlosti (1100 stran) bývají překládány jen ty nejatraktivnější partie nebo pořizovány výbory. Vpravdě průkopnický byl vynikající anglický překlad soustředěný na Opičákovu vzpouru proti nebi od Arthura Waleyho (*Monkey*, Londýn 1942). Řadu výborů i úplných překladů zatím uzavírá interpretačně i stylisticky dokonalý francouzský překlad sinologa André Lévyho (*La Pérégrination vers l'Ouest*, Paříž

1991), členící text románu do dvaceti dějově uzavřených celků.

Český překlad *Opičí král* z roku 1961 (Praha SNDK) byl čtvrtým uvedením do evropského jazyka. Z tohoto překladu vychází i předkládaná upravená a zkrácená verze, uspořádaná do osmi samostatných částí. Je zaměřena na ty nejpoutavější partie Wu Čcheng-enova románu a obsahuje přibližně jeho čtvrtinu. Téměř celý je podchycen děj o zrození Opičáka a jeho vzpouře proti nebi. Toto elektronické vydání odpovídá poslednímu tištěnému vydání z roku 1997. V něm byly z putování pro sútry oproti prvnímu českému vydání vypuštěny některé pasáže retardující děj a nově byly přeloženy kapitoly 16–18. Do tohoto elektronického vydání byl pak navíc zařazen text Setkávání s opičími králi.

Mnohý dospělý český čtenář si snad ještě dnes vzpomene na svou oblíbenou dětskou knížku o nezkrotném, ale i neohroženém opičím králi Sunovi, věrném svému učiteli Tripitakovi, a jeho komickém protipólu Čuníkovi. V živé paměti je jistě i úspěšný seriál Čínské ústřední

televize o dvaceti pěti dílech, vysílaný u nás dvakrát na začátku 90. let, barvitě ztvárňující nejen šarvátky s démony, ale i zábavnou formou seznamující s myšlenkami čínského buddhismu a taoismu a panteonem jejich božstev.

Snad čtenář najde v *Opičím králi* obojí – přitažlivá dobrodružství rebelanta a nezbedy Sun Wu-kchunga i mnohovýznamovou fresku hledání dobra a obětavosti pro druhé.

Zdenka Heřmanová

1. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NA HOŘE BUJNÝCH KVĚTŮ PŘIŠEL NA SVĚT KAMENNÝ OPIČÁK

Když bájný stvořitel Pchan Ku oddělil zemi od nebe, tři císaři uspořádali svět a pět vládců mu dalo mravní zásady. Tehdy se svět dělil na čtyři světadíly. V jednom z nich ležela země zvaná Ao-laj. Ze všech stran ji oblévalo moře a z moře vyrůstala daleko široko známá hora Bujných květů. Na jejím vrcholku byl zázračný kámen. Byl vysoký tři sáhy, šest stop a pět palců a v objemu měl dva sáhy a čtyři stopy. Jednoho dne se rozpukl a porodil kamenné vejce veliké jako míč. Zúrodněno větrem vejce oživlo a proměnilo se v opičáka, jemuž pak říkali „Kamenný“. Opičák měl všech pět smyslů i všechny končetiny. Rychle se naučil lézt a chodit. Hluboce se poklonil na všechny čtyři světové strany.

Opičák pak běhal a skotačil po horách, okusoval traviny a kořínky, napájel se

pramenitou vodou, trhal horské květiny i ovoce ze stromů. Družil se s paviány a ostatní opičí čeledí, přátelil se s vlky, tygry a pardály, jeleny a daňky. V noci se ukládal k spánku pod skalními převisy, ve dne se toulal po vrcholcích a prolézal jeskyně. Neměl ponětí o čase, a tak míjela jedna zima za druhou, rok plynul za rokem.

Jednoho parného rána se opice uchýlily před vedrem do stínu borového lesíka. Lezly po stromech a šplhaly po větvích, trhaly květy a pídily se po plodech, cvrnkaly kuličky, hrály si na honěnou, vyhrabávaly si jamky v písku a stavěly si z něho domečky. Pak zase honily vážky a chytaly kobylky, chvíli vzhlížely k nebi a klaněly se božstvům, ale vzápětí už zase strhávaly šlahouny břečťanu, pletly polštářky z trávy, olizovaly si kožíšky, uštipovaly si nehty, šťouchaly se, tlačily, strkaly, mačkaly a tahaly. Když si ve stínu sosen do sytosti vyhrály, odešly se koupat do zelenavé horské bystřiny. Voda se řítila ze skal jako kutálející se meloun a rozstřikovala se v mlhovou clonu.

„Odkudpak asi tenhle potok teče? Nemáme dnes stejně co dělat, co kdybychom se tak pustily proti proudu a vystopovaly prameny potoka?“ řekly si opičky. „Alespoň budeme mít nějaké povyražení.“

Vesele zavřeštěly, popadly své mladé a s křikem vyrazily na cestu. Šplhaly po svazích podél bystřiny, až dorazily k prameni: byl to vodopád padající z veliké výše.

„To je krása! To je krása!“ tleskaly opice radostí. „Jistě tryská odněkud z nitra hory a plyne až do samého oceánu. Jestli se mezi námi najde někdo tak smělý, že pronikne až k samému prameni a zase zpátky, aniž se mu na těle zkřiví jediný vlásek, učiníme ho svým králem.“

Opakovaly svou výzvu ještě třikrát, když tu najednou vyskočil z opičího stádečka Kamenný opičák a hlasitě vzkřikl: „Já to zkusím!“

Zamhouřil oči a přikrčil se ke skoku. Pak se prudce odrazil a hup! Zmizel ve vodopádu. Po chvíli pootevřel oči a rozhlédl se kolem. Všechna voda se úplně ztratila a před ním se leskl most. Opičák se protáhl, zbystřil pozornost a tu vidí, že

most je celý z železných plátů. Zpoza mostu vytékala v kaskádách ze skalní rozsedliny voda a vířila pod mostními oblouky. Vyšplhal se na most, nahnul se přes okraj, pátravě se zadíval před sebe a co nevidí! Vždyť tu je docela pěkné obydlí!

Když se dosyta vynadíval, seskočil z mostu, podívá se nalevo, podívá se napravo a tu vidí kamennou desku. Na ní bylo vyryto velkým písmem: *Tato jeskyně Vodních závěsů na zázračné hoře Bujných květů vede až do nebe.*

Kamenný opičák byl radostí celý bez sebe. Rychle se otočil, přimhouřil oči a přikrčil se ke skoku. Jako šipka prolétl vodopádem zpět a sotva dechu popadaje ze sebe vyrazil: „To je učiněný zázrak!“

Opice ho obklopily a vyptávaly se jedna přes druhou: „Jaké to tam je? Je tam voda hodně hluboká?“

„Vůbec tam není voda,“ vysvětloval Kamenný opičák, „je tam jen most z železných plátů a za mostem je pěkné obydlí. Jako by nám ho seslalo samo nebe.“

„Jaké obydlí?“ vyptávaly se nedočkavě opice.

„Voda vytéká ze skalní rozsedliny, víří pod mostem a zakrývá vstupní branku. Po obou stranách mostu rostou květiny a stromy, za brankou je kamenný domek s kamennými lehátky, židličkami, miskami a talířky, kamenným kotlem a kamennou pecí. Uprostřed na kamenné desce je nápis: *Tato jeskyně Vodních závěsů na zázračné hoře Bujných květů vede až do nebe.* Bylo by to pro nás bezpečné útočiště, místa je tam dost pro sta, ba tisíce opiček, mladých i starých. Všichni se tam rychle vydejme, tam budeme chráněni před všemi záludnostmi počasí.“

Opice se velice zaradovaly.

„Jdi napřed a veď nás!“ volaly na Kamenného opičáka.

Ten opět zamhouřil oči, přikrčil se a zvolal: „Všichni za mnou!“ A hup! skočil do vodopádu. Odvážnější opice se vrhaly jedna po druhé za ním. Ty zbabělejší natáhly krky, ale pak je zase skrčily, škrábaly se za uchem a mnuly si tváře. Po chvíli si však také dodaly odvahy, hlasitě

zavřeštěly a skočily. Přehouply se přes most a hned se strhla bitka o postele a o pec. Misky a talíře si rvaly z rukou a přenášely je z místa na místo. Nedaly si pokoj, dokud je nepřemohla únava.

Kamenný opičák se pak postavil před zástup opic a ujal se slova: „Vážené shromáždění! Jak známo, slovo dělá muže. Slíbili jste, že toho, kdo pronikne tam i zpět vodopádem, aniž se mu zkřiví na těle jediný vlásek, učiníte svým králem. Já jsem to dokázal a ještě k tomu jsem vám našel pěkné místečko, kde můžete v klidu užívat rodinného štěstí a oddávat se sladkému spánku. Proč mi tedy nesložíte poklonu jako svému králi?“

Jak to opice uslyšely, poklonily se všechny do jedné až k zemi. Pak se postavily podle stáří do řady a znovu se ukláněly a provolávaly slávu svému králi.

Kamenný opičák tedy usedl na trůn opičího království. Zakázal, aby ho poddaní nazývali „Kamenným“. Vymyslel si nové jméno – opičí král Krasavec. Z paviánů, šimpanzů a kočkodanů

si vybral své dvorské hodnostáře a ministry. Přes den se s nimi toulal po hoře Bujných květů a navečer se vraceli do jeskyně Vodních závěsů. Panoval mezi nimi dokonalý soulad, ale s ostatním zvířectvem a ptactvem se nestýkali. Opičí král Krasavec vládl sám a jeho poddaní žili blaženě a spokojeně.

V těchto bezelstných radovánkách uplynulo králi Krasavci několik set let. Jednoho dne, když se opice veselily na hostině, pojednou zesmutněl a z očí mu skanuly slzy. Opice ho okamžitě obstoupily a vyptávaly se, co ho rmoutí.

„Oddáváme se právě veselí," pravil král Krasavec, „přepadly mě však obavy z budoucnosti, a proto jsem se zasmušil."

„Ach Vaše Veličenstvo, vám je těžko se zavděčit," usmívaly se opice, „den co den máme skvělé hostiny na posvátných horách, ve starých jeskyních a na bájných ostrovech. Nejsme poddanými jednorožce ani fénixe, neomezuje nás pražádný pozemský král. Taková svoboda, vždyť to je pro nás nezměrné štěstí! K čemu tedy chmury?"

„Nepoutají nás sice zákony pozemských králů, ani nepodléháme moci světa ptactva a zvířat. Jednoho dne však zeslábneme a zestárneme a pán pekel v ústraní čeká, kdy nás uchopí do svých spárů. Chtěl bych vědět, mohu-li se navždy stát nebešťanem.“

Když to opičky uslyšely, zakryly si tváře a žalostně se rozvzlykaly. Po celé opičí říši zavládl smutek.

Najednou z opičího stáda vyskočila jedna obrovská statná opice a zavolala mocným hlasem: „Vaše Veličenstvo, máte-li obavy z budoucnosti, znamená to, že ve vašem srdci vytryskla touha po nesmrtelnosti. Na světě jsou tři druhy bytostí, na něž nemá pán pekel právo.“

„Které to jsou?“ ptal se hned opičí král.

„Buddhové, nesmrtelní a svatí,“ pravila opice. „Nepodléhají koloběhu zrození a zániku, jsou věční jako nebe a země, jako hory a řeky.“

„A kde je mám hledat?“ vyptával se dychtivě král Krasavec.

„Zde na světě, v jeskyních posvátných hor.“

Uslyšev tato slova, opičí král zajásal radostí.

„Zítra vás opustím. Sestoupím z hor, přenesu se přes moře, třebas až na konec světa, a vyhledám tyto světce. Naučím se od nich věčnému mládí a nesmrtelnosti a tak vyváznu z osidel krále pekel.“

Opice tleskaly a pochvalně vřeštěly.

„Výborně! Výborně! Prolezeme zítra hory, nasbíráme plody a bobule a uspořádáme velikou hostinu na rozloučenou.“

Na druhý den opice opravdu natrhaly zázračné broskve, načesaly nevídané ovoce, vyhrabaly kořínky, které dodávají sílu a svěžest, a nařezaly lilie a orchideje a jiné vzácné květiny a traviny. Všechno pečlivě rozložily na kamenné stolečky a ke každému z nich přistavily kamennou židličku. Pak roznesly vybraná vína a vzácné pochutiny. Do čela stolu usadily krále Krasavce a pak podle stáří zaujaly místa i ostatní. Uctívaly svého panovníka ovocem a květy a popíjely po celý den.

Druhého dne vstal král Krasavec velmi časně a nařídil opicím, aby mu ze suchých kmenů borovic sroubily vor, uřízly sochor

z bambusového prutu a nachystaly na cestu nějaké jídlo a ovoce. Pak vstoupil sám na vor, vší silou se odrazil od břehu a nechal se větrem unášet po vlnách směrem k Jižnímu světadílu. Štěstí mu skutečně přálo. Po celou dobu plavby vanul silný jihovýchodní vítr a zanesl ho k severozápadním břehům Jižního světadílu. Blízko u břehu změřil opičí král hloubku vody. Na mělčině seskočil z voru a vystoupil na pevninu. Na pláži chytali lidé ryby, stříleli kachny, sbírali ústřice a vysoušeli sůl z mořské vody.

Opičák se pitvorně zašklebil a s podivnými posunky k nim přistoupil blíže. Lidé se však tak vylekali, že odhodili košíky a sítě a rozutekli se na všechny strany. Jen jeden se nestačil spasit útěkem. Král Krasavec z něho stáhl oděv a navlékl si jej na sebe, tak jak to viděl u lidí. Kolébavým krokem se pak pustil do měst a vesniček, potuloval se po tržištích, odpozorovával lidské způsoby a učil se lidské řeči. V stávaje lehaje nepřestával myslit na tři

druhy bytostí, od nichž by získal dar věčného mládí a nesmrtelnosti.

Chcete-li vědět, zda opičí král za mořem opravdu nalezl učitele, přečtěte si další kapitolu.

2. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÍ KRÁL KRASAVEC ZA MOŘEM HLEDAL UČITELE

Opičí král neměl při hledání nesmrtelných štěstí. Prošel křížem krážem celý Jižní světadíl, prohledal města, prošel vesničkami, a než se nadál, uplynulo osm devět let. Najednou se octl na břehu Západního oceánu. Tu ho napadlo, že tam někde za mořem posvátného muže jistě najde. Sám si sroubil nový vor a znovu se dal kolébat mořskými vlnami, až přirazil k břehům Západního světadílu. Vystoupil na pevninu a opět se pustil do hledání. Najednou uviděl před sebou vysokou horu porostlou hlubokým tajemným lesem. Náš opičí král však neměl strach ani z vlků, ani z tygrů či pardálů. Vyšplhal se na vrcholek a rozhlížel se kolem. Jak se tak rozhlížel, uslyšel najednou z hloubi lesa čísi zpěv. Rychle seběhl dolů, proběhl lesem, nastražil uši a tu slyší:

„Bim, bam, bim,
jeden kmen za druhým,
v oblacích sám se procházím,
můj smích se perlí veselím.

Poduškou jsou mi kořeny sosny,
zrcadlem srpek měsíce,
nade mnou široká nebeská báň.

Bim, bam, bim,
jeden kmen za druhým,
vínečko sladké popíjím,
dříví na prodej donáším.

Domovem je mi tajemný les,
zahradou hory a vody,
sekerou rubám vyschlou pláň.

Bim, bam, bim,
jeden kmen za druhým,
na trhu zpěv svůj rozezním,
za otep rýži vyměním.

Neřinčí zbraně, utichly,
mír zavládl v říši.
Nejsem z těch, již pro zisk
lstí či svárem jen dýší.

Slávu či světský pád, to neznám.
Nevinnost dny mé dlouží,
svatí, toť druhové moji,
ti v tichu po čistotě touží.“

Když to opičí král uslyšel, zaplavila ho vlna radosti. „Tak tady se tedy skrývá kýžený světec!“

Rychle skočil do lesa a rozhlédl se kolem. Před ním stál dřevorubec, který zde osekával chrastí.

„Vážený světče, váš učedník k vám vztahuje ruce,“ oslovil ho král Krasavec. Dřevorubec údivem upustil sekeru. Pak se otočil a uklonil se opičímu králi na pozdrav.

„Mýlíte se, vašnosti,“ vypravil ze sebe, „já ubožák se sotva držím při životě. Co vás vede k tomu, že mě oslovujete jako světce?“

„Když nejste světec, jak to, že mluvíte jako světec?“

„Já že mluvím jako světec?“

„Stál jsem na pokraji lesa a zaslechl jsem vás prozpěvovat: ‚Nevinnost dny mé dlouží, svatí, toť druhové moji, ti v tichu po čistotě touží.‘ Což by toto mohl zpívat nějaký obyčejný člověk?“

„Nechci před vámi nic tajit,“ usmál se dřevorubec, „tu píseň mě opravdu naučil jeden nesmrtelný. Je to můj soused. Když viděl, jak musím doma dřít a kolik mám starostí, naučil mě tuhle písničku. Kdykoliv mi bude těžko, mám si ji zazpívat a to mě rozptýlí a pomůže snášet bídu. Zrovna jsem se zase nad něčím trápil, a tak jsem si zazpíval. Neměl jsem potuchy, že mě posloucháte.“

„Když je světec vaším sousedem, proč se nestanete jeho učedníkem? Což by to nebylo pěkné naučit se od něho třebas nesmrtelnosti?“

„Osud mi nepřeje,“ pravil dřevorubec, „už když mi bylo osm nebo devět let, dolehly na mne starosti. Otec mi zemřel a matka ovdověla. Byl jsem sám, bratrů ani sester jsem neměl, a tak

tedy péče o matku připadla mně. Teď je již matka stará, přece bych ji neodvrhl! Pole nám zpustla, máme sotva co dát do úst a do čeho se obléknout. Často nezbývá nic jiného než donést nějakou tu otep chrastí na trh a měďáky vyměnit za hrstku rýže. Sám musím shánět, vařit a posluhovat matce, a tak nemám čas se učit nesmrtelnosti.“

„Vidím, že jste šlechetný a oddaný syn, to vám bude jednou jistě přičteno k dobru,“ pravil opičí král, „mohl byste mi však ukázat, kde ten nesmrtelný bydlí? Rád bych mu složil poklonu.“

„Nedaleko odtud. Tato hora se jmenuje hora Vznešených teras a uprostřed hory je jeskyně Tří hvězd a měsíce v srpku. Tam právě ten nesmrtelný bydlí. Jmenuje se patriarcha Subódhi. Měl už bezpočtu učedníků. I teď jich má u sebe třicet čtyřicet. Půjdete-li po této pěšince směrem na jih, po sedmi osmi mílích cesty tam dorazíte.“

Opičí král se tedy rozloučil. Vyšel z hlubokého lesa, stoupal vzhůru po svahu pěšinkou směrem na jih a asi po sedmi osmi mílích cesty opravdu uviděl jeskyni. Vrata byla pevně zavřená, vůkol bylo ticho a nic

nenaznačovalo, že by zde někdo bydlel. Tu najednou král Krasavec otočí hlavu a na skále, asi tři sáhy vysoko, uvidí kamennou desku. Byla široká necelých osm stop a do ní byl velkým písmem vyryt nápis: *Jeskyně Tří hvězd a měsíce v srpku na hoře Vznešených teras.*

„Jsou tady opravdu poctiví lidé!“ zaradoval se opičí král. „Skutečně je zde hora a jeskyně toho jména!“

Dlouho se rozhlížel kolem, ale neodvážil se zabušit na dveře. Vyskočil si do větvoví borovice a začal loupat semínka z šišek. Za chviličku uslyšel zavrzání, dveře jeskyně se otevřely dokořán a vyšel velice půvabný hošík. Hned na první pohled bylo vidět, že to není jen obyčejný smrtelník.

„Kdo to tu tropí neplechu?“ vzkřikl hošík, sotva vyšel ze dveří.

Opičí král seskočil střemhlav ze stromu a hluboce se uklonil: „Vzácný panáčku, jsem učedník, který se chce učit nesmrtelnosti. Jak bych se mohl opovážit tropit zde neplechu?“

„Tak ty se tedy chceš učit nesmrtelnosti,“ usmál se hošík.

„Ano,“ přitakal na to král Krasavec.

„Náš učitel právě skončil svůj odpočinek a chystá se zahájit výklad písem. Dříve však, než udal námět, nařídil mi, abych šel otevřít dveře, že prý tam čeká někdo, kdo chce vstoupit do učení, abych ho přivítal. To máš být ty?“

„Ano, to jsem já, to jsem já,“ usmíval se opičí král Krasavec.

„Pojď tedy za mnou dovnitř,“ vyzval ho hošík.

Opičí král se upravil a následoval hošíka dovnitř. Před nimi se otevřely komnaty a paláce, táhnoucí se hluboko do nitra jeskyně, letohrádky z perel, síně z drahokamů, bezpočtu tichých komnat a odlehlých zákoutí. Nakonec přišli k stupínku z nefritu, na němž zpříma trůnil patriarcha Subódhi. Po obou stranách pak stálo na třicet dalších nesmrtelných.

Opičák se ihned uklonil až po pás a několikrát pobil čelem o zem.

„Odkud pocházíš?“ otázal se patriarcha. „Udej nejprve své jméno a zemi a pak se můžeš poklonit znovu.“

„Pocházím ze země Ao-laj, z jeskyně Vodních závěsů na hoře Bujných květů.“

„Ven s ním,“ rozkřikl se patriarcha Subódhi. „Je to nějaký prohnaný lhář, tomu nejde o žádné učení!“

Opičák začal bít horlivě hlavou o zem.

„Já, ubohý učedník, mluvím čistou pravdu, ani slůvka lživého.“

„Země Ao-laj je od nás oddělena dvěma oceány a celým Jižním světadílem. Jak by ses mohl dostat až sem?“

„Plavil jsem se přes moře a oceány, deset let jsem bloudil po zemích a pevninách, než jsem se dostal až sem.“

„Budiž, snad je to pravda, když jsi putoval tolik let,“ děl patriarcha. „Jak ti říkají?“

„Celkem nijak. Když mi někdo nadává, nezlobím se na něho, když mě někdo bije, nehorším se na něho, ještě se mu za to pokloním.

Po celý život jsem nikdy neměl zvláštního jména.“

„Nemyslím nějakou přezdívku. Jak se jmenovali tvoji rodiče?“

„Nemám otce ani matku,“ pravil opičí král.

„Tos narostl na stromě, že nemáš otce ani matku?“

„Nenarostl jsem na stromě, ale vyrostl jsem z kamene. Pamatuji se jen, že na hoře Bujných květů byl zázračný kámen, jednoho dne se rozpukl a já jsem přišel na svět.“

To povstal spojením nebe a země, tajně se zaradoval patriarcha Subódhi. „Ukaž mi, jak umíš chodit.“

Opičí král se vypjal a kolébaje se ze strany na stranu přešel dvakrát kolem.

„Máš tělo ohyzdné jako makak, co se živí borovými šiškami. Dám ti tedy podle tvého těla příjmení Sun.“

„Sláva, sláva, teprve dnes se dovídám, jaké je moje příjmení. Desettisíckrát děkuji, vzácný učiteli, za milost! Když už mám příjmení, poctěte mě ještě jménem, aby to pěkně znělo.“

„Dávám svým učedníkům jména podle dvanácti ctností. Ty jsi učedník desátého řádu.“

„Jakých dvanáct ctností?“ vyzvídal Opičák.

„Dvanáct ctností, to je štědrost, velkomyslnost, rozvaha, moudrost, vyrovnanost, upřímnost, přirozenost, umírněnost, velkorysost, pochopení, dokonalost a poznání,“ pravil patriarcha Subódhi. „Na tebe připadá pochopení, dávám ti tedy řádové jméno Wu-kchung, to jest ten, který pochopil prázdnotu.“

„Výborně, ode dneška se tedy jmenuji Sun Wu-kchung, ten, který pochopil prázdnotu,“ jásal Opičák.

Byl svým novým jménem tak nadšen, že kolem patriarchy radostí poskakoval a hluboce se mu na znamení díků uklánět. Patriarcha Subódhi pak nařídil učedníkům, aby Opičáka vyvedli druhými dveřmi a naučili ho, jak se má kropit země a zametat, jak má odpovídat, je-li tázán, jak se má chovat, jak má vcházet a odcházet. Učedníci tedy podle rozkazu vyvedli Opičáka ven a všemu ho naučili.

Nakonec se jim Opičák hluboce uklonil, vyšel na chodbu a přichystal si místečko k spaní. Od rána druhého dne se s ostatními učedníky učil mravům a správnému způsobu rozmluvy, učil se psát, naslouchal výkladu posvátných knih a zapaloval kadidlo. A tak plynul den za dnem. Ve volných chvílích zametal a kopal na zahradě, pěstoval květiny a ošetřoval stromy, sbíral chrastí a spaloval je, nosil vodu na zalévání. Všeho, co potřeboval, se mu dostávalo v hojné míře. A tak než se nadál, uběhlo sedm osm let.

Jednoho dne patriarcha Subódhi zasedl na svůj trůn, dal svolat všechny nesmrtelné a chystal se zevrubně osvětlit učení o Velké Cestě.

Opičák Sun, napjatě poslouchající výklad, se začal najednou ze samé radosti drbat za ušima a na spáncích. Oči mu mžikaly šibalským úsměvem a ruce a nohy mu jen hrály. Patriarcha si toho všiml a napomenul ho: „Jak to, že neposloucháš můj výklad a jen sebou vrtíš jako posedlý?“

„Však učedník pozorně poslouchá," omlouval se Opičák, „teď jsem však zaslechl, můj pane, váš vnitřní hlas. Přemohla mě radost, a proto jsem se začal nevědomky vrtět. Odpusťte mi, pane můj, mou vinu!"

„Když jsi zaslechl můj vnitřní hlas, ptám se tě tedy: Jak dlouho jsi již v jeskyni?" pravil patriarcha.

„Váš učedník je příliš nevědomý, nevyzná se v čase," přiznal se Opičák, „jen si pamatuji, že když někdy v krbu vyhasl oheň a já jsem chodil do lesa na dříví, objevil jsem tam na jedné hoře broskvoň a již jsem se sedmkrát dosyta najedl jejích broskví."

„Ta hora se jmenuje hora Zralých broskví. Jedl-li jsi broskve sedmkrát, znamená to tedy, že jsi zde již sedm let. Jaké moudrosti se ode mne vlastně chceš naučit?"

„Nechám to na vás, ctihodný otče," pravil skromně Opičák, „jsem dychtivý naučit se čemukoliv."

„Moudrost má tři sta šedesát obměn," pravil patriarcha Subódhi, „a každá obměna vede k vysvobození. Které obměně se chceš učit ty?"

„Jak uznáte za vhodné, můj pane. Rád poslechnu vaší rady," řekl Opičák.

„Naučím tě tedy obměně *šu*, věštění."

„A co to znamená, můj pane?"

„Znamená to umět přivolávat duchy, jezdit na fénixu a předvídat osud, vědět, čemu jít vstříc a čeho se vystříhat."

„A může se tím dosáhnout nesmrtelnosti?"

„Nikoliv."

„To se tedy učit nebudu," stroze odmítl Opičák.

„Naučím tě tedy obměně *liou*, zběhlosti."

Opičák se opět zeptal, co v sobě tají tato obměna.

„Ovládnout učení všech škol, vyznat se v posvátných písmech a modlitbách, umět přivolávat světce a sám jako světec jednat."

„A budu pak věčně živ?" opět se staral Opičák.

„Máš-li na mysli život věčný, pak tato obměna je ti platná asi tolik jako dřevěný sloup zdi," pravil patriarcha Subódhi.

„Můj pane, já jsem prostý člověk a nevyznám se ve všelijakých pořekadlech. Co to znamená *být někomu platný jako dřevěný sloup zdi*?"

„Když si někdo staví dům," vysvětloval patriarcha, „podepře ho dřevěnými sloupy, aby byl pevný. Dům se však časem zřítí, protože sloupy shnijí."

„Tato obměna nevypadá zrovna na dlouhý život," pravil smutně Opičák. „Nechci se jí učit, ne!"

„Naučím tě tedy obměně *ťing*, vyrovnanosti."

„A jaký užitek přináší tato obměna?" ptal se Opičák.

„Oprostíš se od pozemských potřeb, vyrovnáš se sám se sebou a pohroužíš se v nečinnost. Nebudeš muset ani mluvit, ani jíst, ve spánku či bdění splyneš s prázdnem."

„A dosáhnu tak nesmrtelnosti?" byla opět první Opičákova starost.

„Ne, to ti bude platné jako nevypálené cihly vytažené z pece," pravil patriarcha.

„Můj pán mluví zase záhadně. Už jsem přece řekl, že nerozumím všelijakým pořekadlům. Co to má znamenat *nevypálené cihly vytažené z pece*?"

„To znamená, že se udělají cihly a tašky, dají se do pece a nevypálené se zase vyndají. Mají sice správný tvar, ale jakmile na ně spadne lijavec, úplně se rozmočí."

„Ani to tedy nevede k věčnému životu," povzdechl zklamaně Opičák. „Ne, tohle se také učit nebudu."

Jak to patriarcha Subódhi uslyšel, zlostně zasyčel, seskočil ze stupínku, popadl pravítko a rozmáchl se po Opičákovi.

„Ty mizerná opice, to se ti nelíbí, to ti zas nevoní. Co bys ještě chtěla?" A prásk! prásk! prásk! Uhodil Opičáka třikrát po hlavě. Na ostatní ani nepohlédl, složil ruce za záda a odešel, pevně za sebou přibouchnuv dveře. Všichni žáci z toho byli celí vyděšení a svalovali vinu na Opičáka.

„Ty zatracená opice! Neznáš v ničem míru! Učitel tě chce naučit moudrosti, ale tobě se učit nechce, a ještě se s ním naschvál hádáš! Teď jsi ho urazil a kdoví kdy se zase ukáže!“

Všichni měli na Opičáka zlost, vyčítali mu jeho umíněnost a obraceli se k němu zády. Ale tomu to nevadilo, pořád se usmíval jakoby nic.

Náš Opičák již totiž rozluštil tajemství náznaků a v skrytu duše se jím kochal. Proto nikomu neodporoval a mlčky vše snášel. Tím, že ho patriarcha třikrát uhodil, složil ruce za záda, odešel a přibouchl dveře, mu naznačil, že v noci o třetí hlídce má za ním zadními vrátky přijít a tam že mu tajně prozradí tajemství nesmrtelnosti.

Chcete-li vědět, jestli Opičák rozluštil tajemství správně, přečtěte si další kapitolu.

3. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK PATRIARCHA SUBÓDHI PROZRADIL OPIČÁKOVI TAJEMSTVÍ NESMRTELNOSTI

Zbytek dne Opičák skotačil s ostatními učedníky před jeskyní. Neustále se díval po nebi a nemohl se dočkat soumraku. Jakmile se setmělo, uložil se s ostatními k spánku. Zavřel oči, klidně oddechoval a předstíral, že spí. V horách nebylo ponocného, který by oznamoval čas, a tak Opičák nevěděl, kolik je hodin. Počítal tedy své vdechy a výdechy. Kolem půlnoci potichoučku vstal, oblékl se, pokradmu otevřel přední branku a vytratil se ven. Po staré pěšince si to namířil k zadní brance. Ta byla jen přivřená.

„Učitel mě opravdu chce naučit nesmrtelnosti, když mi nechal otevřená vrátka," zaradoval se Opičák. Protáhl se vrátky a stanul u světcova lehátka.

Patriarcha, schoulený do klubíčka, tvrdě spal čelem ke zdi. Opičák se ho neodvážil rušit.

Poklekl u lehátka. Zanedlouho patriarcha procitl, natáhl nohy a začal sám pro sebe vzdychat: „Ach, jak je to těžké, běh světa je tak nevyzpytatelný! Lití elixíru života nikdy nepokládej za hračku! Ten, kdo člověku nehodnému svěří tajemství temných sil, darmo si ústa namáhá a jazyk vysouší.“

„Pane můj! Váš žák již drahnou dobu klečí před vaším lůžkem,“ ozval se tiše Opičák.

Subódhi poznal po hlase, že to je Sun Wu-kchung. Odhodil pokrývku, vztyčil se na lůžku a rozkřikl se: „Opice, co tady chceš? Jedeš spát!“

„Ctěný učiteli, což jste mi včera při výprasku jasně nenaznačil, že k vám mám kolem půlnoci přijít zadními vrátky, že mi sdělíte tajemství nesmrtelnosti?“ hájil se Opičák. „Proto jsem si dodal odvahy a poklekl u vašeho lože.“

Patriarcha Subódhi byl velice potěšen. Tajně si v duchu pomyslil: Ten mizera je asi opravdu zplozencem nebe a země. Jinak by přece neporozuměl mým náznakům!

„Není tady nikdo nepovolaný, jenom já sám,“ pravil tiše Opičák. „Smilujte se nade mnou, pane

můj, a prozraďte mi tajemství věčného života. Nikdy vám to nezapomenu!“ žadonil.

„Pochopil jsi mé náznaky, je to tedy tvým osudem. Samotného mě to potěšilo. Přistup tedy blíže a pozorně poslouchej, prozradím ti tajemství dlouhého věku.“

Opičák se na znamení díků dotkl čelem země, poklekl před lehátkem a nastražil uši. Patriarcha Subódhi mu prozradil tajemné zaklínadlo. Opičákova duše se naplnila blahem. Pečlivě si zaklínadlo zapamatoval, uctivě poděkoval za prokázanou milost a vyšel opět zadními vrátky. Rozhlédl se kolem. Nebe na východě se již bělalo a na západě se rozlévala zlatá záře. Pustil se opět pěšinkou k přední brance, polehoučku, potichoučku ji odstrčil a usadil se na svou postel. Pak schválně zašustil přikrývkou a zvolal: „Vstávat, již je bílý den!“

Všichni ještě spali a neměli nejmenšího tušení, jaké štěstí Opičáka té noci potkalo. Opičák pak po celý den nic kloudného nedělal, jen se v skrytu duše radoval ze svého tajemství.

Uběhla tři léta. Patriarcha Subódhi zase zasedl na trůn zdobený drahokamy a podával výklad učení. Tu se najednou zeptal: „Kde je můj učedník, jenž pochopil prázdnotu?“

„Zde,“ ozval se Opičák, který klečel v první řadě.

„Co nového ses za ta léta naučil?“

„Již jsem pronikl do podstaty přírody a zdroje mé síly se nesmírně znásobily,“ pravil Opičák.

„To ještě nestačí. Musíš se umět ochránit před třemi pohromami.“ Opičák dlouze povzdechl a po chvilce pravil: „Ctihodný učiteli, v tom musí být nějaký omyl. Často jsem slýchával, že když někdo dosáhne nejvyššího stupně osvícení, je věčný jako nebe samo. Oheň i voda ho chrání, nižádná nemoc se ho netkne, jak ho tedy mohou stihnout tři pohromy?“

„Po pěti stech letech nebesa na tebe sešlou blesk,“ pravil patriarcha, „musíš být ostražitý a předem se mu vyhnout. Za dalších pět set let nebe na tebe sešle oheň. Nebude to obyčejný oheň, ani oheň nebeský, bude to oheň magické

síly. Nejprve ti spálí srdce, pak ti pronikne do mozku, tvé vnitřnosti změní v popel a tvé údy v prach. Veškerou tvou námahu za celých tisíc let obrátí vniveč. Za dalších pět set let nebe na tebe sešle vítr. Nebude to vítr ze západu ani z východu, ani ze severu či jihu, nebude to teplý podzimní vánek či větérek, který povívá v květech či v korunách stromů, ale mocný tajfun. Nejprve ti pronikne mozkem a vnikne do těla, vysuší ti maso i kosti a celé tvé tělo se rozpadne. Těchto tří pohrom se musíš střežit.“

Opičákovi se z toho hrůzou zježily chlupy. Rychle se uklonil, pobil čelem o zem a škemral: „Ctěný učiteli, slitujte se nade mnou a poraďte mi, jak se mám těmto pohromám vyhnout. Do smrti vám to nezapomenu.“

„Bylo by to celkem lehké. Ty jsi však jiný než člověk, a proto to nepůjde,“ děl patriarcha Subódhi.

„Vždyť mám také kulatou hlavu, která trčí k nebi, a nohama se dotýkám země, mám mozek, všechny vnitřnosti a všechny čtyři údy. V čem se vlastně od lidí liším?“ bránil se Opičák.

„Člověku se sice podobáš, ale nemáš vystouplé lícní kosti.“

Opice mají totiž vyzáblý, plochý obličej a špičatou, protáhlou bradu. Opičák si sáhl rukou na tvář a zasmál se: „Ctihodný učiteli, nebuďte tak nespravedlivý! Nemám sice vystouplé lícní kosti, ale zato mám podbradek, a ten všechno vynahradí.“

„Dobrá tedy,“ souhlasil patriarcha, „kterou řadu proměn se chceš naučit, řadu hvězdy Polárky o dvaatřiceti proměnách, nebo řadu souhvězdí Medvěda o dvaasedmdesáti proměnách?“

„Chci toho pochytit co nejvíce, budu se raději učit řadu o dvaasedmdesáti proměnách,“ řekl Opičák dychtivě.

„Když je tomu tak, přistup blíže,“ děl patriarcha, „prozradím ti zaklínadlo.“

Naklonil se k Opičákovi a cosi mu zašeptal do ucha. Opičák byl velmi chápavý, mnohdy mu stačil nepatrný náznak a ostatní si domyslel. Jak zvěděl zaklínadlo, začal se denně cvičit a nedal si

pokoj, dokud se nenaučil všech dvaasedmdesát proměn.

Jednoho dne seděl učitel se svými žáky před jeskyní a kochal se krásou podvečera. Tu si vzpomněl na Opičáka: „Tak co, Sun Wu-kchungu, jak ti to jde?“

„Díky vaší nezměrné milosti jsem se už všemu dokonale naučil,“ prohlásil Opičák, „umím dokonce létat v mracích.“

„Tak mi to předveď!“

Opičák dal nohy k sobě, mrskl sebou a dvojitým saltem vyskočil asi pět šest sáhů od země. Zachytil se mraku, a než bys spořádal dobrý oběd, už byl zase zpátky. Sem a tam neuletěl ani celé tři míle. Spadl na zem rovnou před patriarchou, zkřížil ruce na prsou a pyšně pravil: „To koukáte, jak už umím létat v mracích!“

„Tomu ty říkáš létat v mracích?“ smál se patriarcha z plna hrdla, „spíše bych to nazval lezením po mracích. Jestlipak znáš staré pořekadlo: *Nesmrtelný ráno od Severního moře odlétá, navečer do Cang-wu přilétá.* Taková doba

a ty uletíš sotva tři míle. Ještě se musíš moc a moc učit, aby se tomu tvému létání dalo říkat umění.“

„Co vlastně znamená to staré pořekadlo?“ zeptal se Opičák.

„Opravdoví létači v mracích,“ vysvětloval patriarcha, „zrána vyrazí od Severního moře, proletí nad mořem Východním, Západním a Jižním a navečer se opět vrací do Cang-wu na věčně zelenou horu Ling, sídla bohů v Severním moři. Obletět za den všechna čtyři moře, tomu teprve říkám létání v mracích.“

„To je ale těžké, moc těžké,“ řekl zklamaně Opičák.

„Na světě není těžkých věcí, jen naše obavy dělají věci těžkými,“ pravil patriarcha.

Nato se Opičák hluboce poklonil a zaprosil: „Můj pane, buďte ke mně milostiv a naučte mě, jak se má správně létat v mracích. Nikdy vám to nezapomenu.“

„Všichni duchové si dupnou před odletem nohou o zem, a tys to neudělal,“ poučoval ho patriarcha, „všiml jsem si, že se odrážíš dvojitým

saltem. Já tě naučím jinému pohybu, skoku plavmo, to je lepší.“

Opičák se opět poklonil na znamení díků. Patriarcha Subódhi mu prozradil zaklínadlo a pravil: „Udělej magické pohyby, vyřkni zaklínadlo, zatni ruce v pěst, škubni tělem a odraz se. Jediným skokem plavmo urazíš sto osm tisíc mil.“

Když to uslyšeli ostatní, začali se chichotat: „Ten Opičák má ale štěstí! Naučí-li se tento trik, bude moci sloužit jako listonoš, doručovat dopisy, zprávy a oběžníky a všude se uživí!“

Již se stmívalo, a učitel i žáci se proto vrátili do jeskyně. Opičák však nacvičoval skok plavmo celou noc, tak dlouho, až se to naučil.

Den plynul za dnem a Opičáka nic netížilo, nic nesoužilo, volně jako pták poletoval prostorem a vychutnával krásu věčného života. Jednoho dne, bylo to zrovna v době, kdy jaro ustupuje létu, opakovali si učedníci své úkoly ve stínu sosen. Tu se najednou zeptali Opičáka: „V kterém životě sis vysloužil to štěstí, že ti náš

učitel tuhle pošeptal kouzlo, jak se vystříhat tří pohrom? Už ses všemu naučil?“

„Moji milí bratříčkové, nechci před vámi nic skrývat,“ pravil skromně Opičák. „Za vzácné ponaučení vděčím našemu učiteli, ale i já sám jsem se dnem i nocí činil, a proto už všechno umím.“

„Teď je zrovna příhodný okamžik, předveď nám něco,“ vyzývali ho učedníci.

Opičák se nedal dvakrát pobízet, přímo hořel nedočkavostí předvést, co všechno dovede.

„Bratříčkové, řekněte si sami, v co se mám proměnit.“

„Proměň se v borovici!“

Opičák udělal posunek, jako když čaruje, zamumlal zaklínadlo, mrskl tělem a proměnil se v borovici. Učedníci začali obdivem tleskat. „Ten Opičák to ale dovede!“ křičeli jeden přes druhého.

Povykem však vyrušili patriarchu Subódhiho z rozjímání. Objevil se ve dveřích a zahrozil holí.

„Kdo to tady tropí hluk?“

Všichni se zarazili, chvatně si přihladili oděv a předstoupili. Opičák se ihned proměnil do původní podoby, vmísil se mezi ostatní a řekl: „Hlásím, ctěný učiteli, že jsme si jen opakovali úlohy a že zde nikdo nehlučel.“

„Řvete tady jako paviáni,“ zlobně se rozkřikl Subódhi, „a nechováte se ani trochu jako lidé, kteří usilují o ctnost. Z toho, kdo je ctnostný, má vyzařovat jen svatost, a jak otevře ústa, má mluvit jen samou pravdu. Čemu jste se tak chechtali?“

„Ctěný učiteli, nebudeme vám raději nic zapírat,“ přiznávali se učedníci, „to Sun Wu-kchung nám tady z legrace předváděl proměny. Vyzvali jsme ho, aby se proměnil v borovici, a on to provedl tak výtečně, že jsme mu provolávali slávu a tleskali jsme. To naše hlasy vyrušily ctěného učitele. Ponížen prosíme za prominutí.“

„Kliďte se odtud!“ vzkřikl Subódhi. A pak pokračoval: „Sun Wu-kchungu, ty pojď sem! Co tě to napadlo, z ničeho nic se proměnit v borovici? Copak jsem si s tebou dával práci jen proto, aby ses ostatním chlubil? Když vidíš, že

druhý něco má, hned to po něm chceš. Když zase druhý vidí, že ty něco máš, hned to chce po tobě. Chceš-li na sebe přivolat neštěstí, tak jen je tomu všemu pěkně nauč! A když jim nic neřekneš, bude to ještě horší. Nebudeš si jist životem.“

Opičák rychle několikrát pobil hlavou o zem a ponížen prosil patriarchu za odpuštění.

„Nemám ti co odpouštět,“ pravil patriarcha Subódhi, „ale musíš odtud.“

Jak to Sun Wu-kchung uslyšel, oči se mu zalily slzami.

„Můj ctěný učiteli, kam bych měl jít?“

„Jdi si tam, odkud jsi přišel,“ pravil Subódhi.

Opičák najednou pochopil.

„Vždyť já jsem přece z jeskyně Vodních závěsů na hoře Bujných květů v zemi Ao-laj.“

„Tak se tam rychle vrať a budeš zachráněn. Zůstaneš-li tady, je po tobě veta.“

Opičák sice uznával svou vinu, ale vrátit se mu nechtělo.

„Vzácný můj pane, vězte, že jsem již skoro dvacet let z domova a rád bych se sice na své staré druhy podíval, ale nerad bych vás opustil

dříve, dokud se vám neodvděčím za vaši nezměrnou milost.“

„Jakoupak milost! Jen abys mě ještě do něčeho nezavlekl nebo na mne nepřivolal neštěstí!“

Vida, že se nedá nic dělat, Opičák se patriarchovi naposledy uklonil a rozloučil se se svými druhy.

„Až odtud odejdeš, jistě tě nepotká nic dobrého,“ pravil patriarcha Subódhi, „pamatuj si však, až se dostaneš do jakýchkoliv nesnází nebo natropíš jakékoliv zlo, zakazuji ti říkat, že jsi můj žák. Kdybys řekl jen půl slovíčka, dozvím se to a stáhnu ti tu tvou opičí kůži z těla a tvou duši pošlu do pekel. Po deset tisíc let se pak odtamtud nedostaneš!“

„Ani slovíčkem se o vás nezmíním,“ dušoval se Opičák, „řeknu vždy, že jsem se tomu naučil sám.“

Chcete-li vědět, zda se Opičák opravdu vrátil na horu Bujných květů, přečtěte si další kapitolu.

4. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK ZAHUBIL KRÁLE DÉMONŮ V JESKYNI UPROSTŘED VOD

Opičák Sun se tedy rozloučil. Napjal tělo, vykonal magické pohyby a skokem plavmo se vyšvihl do mraků. Vracel se do Východního světadílu. Než se nadál, spatřil horu Bujných květů a jeskyni Vodních závěsů. Byl radostí celý bez sebe. V duchu si pochvaloval: Dřív jsem se musel zle rvát s mořskými vlnami, ale teď se mi pluje lehce.

Stlačil mrak k zemi a přistál přímo na hoře Bujných květů. Klestil si cestu vpřed, když tu najednou uslyšel volání jeřába a vřeštění opic. Volání jeřába se neslo vzhůru až nad oblaka a smutný tón opičího vřeštění pronikal přímo do srdce.

„Děti moje, přišel jsem za vámi!“ zvolal opičí král. Ze skalních převisů, travin a stromů se vynořilo na tisíce velkých i malých opiček a obklopilo svého krále Krasavce. Klaněly se

a vykřikovaly jedna přes druhou: „Králi náš, jak lehko zapomínáte! Proč jste nás na takovou dobu opustil? Nechal jste nás tady samotné a my po vás toužíme jako žíznivý po vodě. Poslední dobou nás tu sužují démoni, chtějí nám zabrat naši jeskyni Vodních závěsů. Ač jsme se s nimi rvaly na život a na smrt, ti darebáci nás oloupili o majetek a odvlekli naše děti. Samými starostmi o domov dnem i nocí ani oka nezamhouříme. Ach jaké štěstí, že jste, králi náš, zase tady! Kdybyste byl přišel o rok o dva později, my i naše jeskyně bychom byly již v cizím područí.“

Sun Wu-kchung vzplál hněvem: „Co je to za démona, že si tak troufá? Jen mi to všechno do písmenka vypovězte, půjdu vás pomstít!“

„Vaše Veličenstvo,“ klaněly se opice, „ten démon si říká Rušitel světa a sídlí přímo na sever odtud.“

„Jak je to daleko?“ tázal se opičí král.

„Přižene se jako mrak, odlétá s mlhou, větrem či deštěm, s hromem či bleskem,“ vykládaly opice, „a tak nevíme, jak daleko vlastně sídlí.“

„Je-li tomu tak," pravil Sun Wu-kchung, „nic se nebojte, jděte si klidně hrát a já už si na něho posvítím."

Náš opičí král se znova vymrštil a jedním skokem odlétl na sever. Rozhlíží se a tu spatří vysokou horu se svahy ostrými jako zuby pily. Mlčky si prohlížel krajinu, když zaslechl čísi hlasy. Sešel po pěšině z hory a dole pod převislou stěnou spatřil jeskyni Uprostřed vod. Před vraty poskakovalo několik šotků. Jak uviděli Sun Wu-kchunga, dali se na útěk.

„Neutíkejte!" zastavil je opičí král, „chci, abyste něco vyřídili. Jsem pán jeskyně Vodních závěsů na hoře Bujných květů na jih odtud. Váš démon Rušitel světa, nebo jak mu říkáte, už několikrát ublížil mým synáčkům a vnoučkům. Přišel jsem se s ním vypořádat."

Šotkové střelhbitě vběhli do jeskyně a hlásili svému vládci: „Vaše Veličenstvo, je zle!"

„Co se děje?" křikl na ně Rušitel světa.

„Za dveřmi je nějaký opičák a říká, že je pán jeskyně Vodních závěsů na hoře Bujných květů. Tvrdí, že jste několikrát ublížil jeho synkům

a vnukům, a přišel prý se s vámi proto vypořádat.“

„Slyšel jsem od těch opic, že mají nějakého krále,“ smál se král démonů, „že prý se učil v nějakém klášteře. To bude asi on, asi se už vrátil domů. Jak je oblečen a jaké má zbraně?“

„Je beze zbraně,“ pravili šotkové, „má holou lebku, na sobě má červený šat přepásaný žlutým pásem a na nohou černé střevíce. Nevypadá ani jako mnich, ani jako obyčejný člověk, ani jako světec.“

„Přineste mou zbroj!“ nařídil král démonů.

Šotkové okamžitě uposlechli. Král démonů se oděl v brnění, uchopil meč a vyřítil se se šotky za vrata.

„Kdo se to tu vydává za pána jeskyně Vodních závěsů?“ zvolal mocným hlasem.

„Tak velké bulvy máš a ještě starého Suna nevidíš?“ vzkřikl opičí král.

Spatřiv Opičáka, král démonů se rozesmál, až se za břicho popadal.

„Neměří to ani čtyři stopy, na zádech to nemá ani tři křížky, v rukou žádné zbraně a chtělo prý by si to se mnou pořádat účty!“

„Zpropadený démone, pro oči až nevidíš!“ spustil opičí král. „Zdám se ti malý, ale kdykoliv se mi zachce, mohu se proměnit třebas v obra. Nelíbí se ti, že nemám zbraně, ale já mohu holýma rukama i měsíc strhnout z nebe. Jen moc necouvej a čichni si k mé pěsti!“

Přikrčil se, vyskočil a udeřil démona po hlavě. Ten zneškodnil Opičákův úder napřaženou pěstí.

„Ty, takový trpaslík, a já, takový obr! Ty do mne mlátíš pěstmi, a já že bych na tebe měl brát meč? Kdybych z tebe udělal mrtvolu, byl bych každému jen pro smích. Raději meč odložím a dám ti za vyučenou pěstmi.“

„Dobrá,“ smál se Opičák, „tak do toho, ty hrdino!“

Král démonů se zeširoka rozkročil a začal do Opičáka bušit pěstmi. Sun Wu-kchung se kolem něho proplétal, uhýbal ranám a sám útočil. Kopali do sebe nohama a mlátili do sebe pěstmi,

rána za ránou. Démon měl sice dlouhé paže, ale bil do prázdna. Opičákovy pěsti, ostré jako hroty šípu, však nikdy neminuly cíl. Rýpal démona do žeber, tloukl ho ze všech sil do slabin. Démon uhýbal, tu se však rozmáchl svým ocelovým mečem a rovnou Sun Wu-kchungovi po hlavě. Opičák hbitě uhnul a obr uhodil do prázdna. Když Opičák viděl, že nepřítel je už rozzuřený, rozhodl se použít svého kouzla „tělo vně těla“. Vytrhl si chlup, vstrčil si ho do pusy a zvolal: „Čáry máry!“ Rozžvýkaný chlup se proměnil na dvě stě, tři sta malých opic, které se v hloučcích sesypaly na démona.

Jakmile se totiž někdo stane nesmrtelným, může převtělovat svou duši a měnit se v cokoliv. Skutečně není zázraku, který by nedokázal. Od té doby, co se opičímu králi dostalo osvícení, mohl proměnit všech čtyřiaosmdesát tisíc chlupů na svém těle, jak se mu zachtělo.

Všechny proměněné opičky poulily bystře oči a poskakovaly kolem. Byly tak droboučké, že ani meč, ani kopí je nemohly zasáhnout. Přiskakovaly dopředu i dozadu, vrhaly se nahoru

i dolů, obklopily Rušitele světa, věšely se na něho, tahaly ho, prolézaly mu mezi nohama, podtrhávaly mu je, kopaly ho a vytrhávaly mu chlupy, dloubaly mu oči, mačkaly mu nos, lechtaly ho, až ho nakonec povalily na zem a válely se s ním v jednom chumlu. Sun Wu-kchung zatím vytrhl obrovi meč, odstrčil opičky a ťal ho rovnou do čela. Opičky se probily do jeskyně a přemohly všechny šotky. Opičák se pak otřepal a opičky se proměnily znova v chlupy na jeho těle. Avšak dosti jich zůstalo. To byly ty, které král démonů přivlekl z jeskyně Vodních závěsů.

„Jak jste se sem dostaly?“ otázal se opičí král.

Bylo jich asi třicet či čtyřicet. Vysvětlovaly se slzami v očích: „Náš mocný králi, potom, co jste odešel hledat nesmrtelné, dorážel na nás démon po celé dva roky, čáry nás obloudil a zavlekl až sem. Všechno tady pochází z naší jeskyně. I kamenné talíře a misky sem ten lotr natahal.“

„Všechny naše věci vyneste ven," nařídil opičí král. Pak podpálil jeskyni a ta shořela na prach.

„Teď se mnou půjdete pěkně domů," pravil Sun Wu-kchung svým opičkám.

„Mocný králi," ozvaly se opičky, „na cestě sem nám zafičel kolem uší silný vichr a zavanul nás až v tyto končiny. Neznáme však cestu zpět. Povězte, kudy se máme vrátit domů."

„To vás démon očaroval a na tom přece nic není, to já také dovedu. Teď mi stačí jen napovědět a všechno vím, všechno znám. Zavřete oči a nic se nebojte."

A tak opičí král vyřkl zaklínadlo, osedlal vichřici a po chvilce se spustil s mrakem na zem.

„Dětičky, otevřete oči," zvolal.

Opice pocítily pod nohama opět pevnou půdu. Poznaly, že jsou zase doma. S netajenou radostí se rozběhly známou cestou do jeskyně. I ostatní opice se namačkaly dovnitř, rozestavěly se do řad podle stáří a hodností a vzdaly čest svému panovníkovi. Pak rychle přichystaly víno a ovoce a uspořádaly bohatou slavnostní hostinu.

Vyptávaly se na to, jak byl démon zkrocen a jejich bratříčkové zachráněni. Sun Wu-kchung jim vše dopodrobna vypověděl a jejich chvála nebrala konce.

„Kdež bychom si pomyslely, že náš mocný král se naučí v cizině takovým kouzlům!“

„Moji maličcí,“ usmál se Opičák, „větší radost než z kouzel mám z toho, že jsem dostal řádové jméno. Příjmením se teď jmenuji Sun a mé řádové jméno zní Wu-kchung, to znamená ‚ten, který pochopil prázdnotu‘.“

Jak to opičky uslyšely, tleskaly radostí.

„Náš král je Sun první, a my jsme Sun druhý, třetí, malý Sun, mrňavý Sun, mrňavoučký Sun, celá rodina Sunů, celá říše Sunů!“

Jedna za druhou si přicházely připít na zdraví se svým králem Sunem prvním. Na mísách a podnosech se vršily vzácné květiny a ovoce, popíjelo se hroznové a kokosové víno.

Chcete-li vědět, jak opičí král vládl svým opičkám, přečtěte si další kapitolu.

5. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SI OPIČÁK V PALÁCI DRAČÍHO KRÁLE VYPŮJČIL POKLAD

Již jsme pověděli, jak opičí král Krasavec zle ztrestal démona Rušitele světa, uchvátil jeho obrovský meč a ověnčen slávou se vrátil do své jeskyně. Každý den pak cvičil opičky ve zbrani, učil je dělat kopí z bambusu a meče ze dřeva, učil je vztyčovat vlajky a stát na stráži, učil je útoku, ústupu a ležení v táboře. Jednoho dne opičí král v klidu přemýšlel a tu ho napadlo: „Bude-li někdo brát naši hru vážně, nebo dozví-li se král lidí, král ptactva či král zvířat, co tu tropíme, obviní nás, že se tu cvičíme ve zbrani jen proto, že chystáme spiknutí. Vytáhnou-li proti nám s vojskem, naše bambusová kopí a dřevěné meče nám nebudou nic platné. Musíme mít opravdové ostré meče a sudlice. Ale jak si je opatřit?“

Opičky se zarazily.

„Náš vzácný král je velice předvídavý, ale kde jen zbraně vzít?“

Jak tak rozmlouvaly, přistoupily čtyři staré opice – dvě opice s protáhlou tváří a narudlými zadky a dvě bezocasé opice s hrbem na zádech –, postavily se do pozoru a hlásily: „Vaše Veličenstvo, sehnat opravdové zbraně je náramně lehká věc.“

„Jak jste na to přišly?“ podivil se Sun Wu-kchung.

„Na východ od naší hory,“ pravily opice, „je obrovské jezero, měří skoro dvě stě mil. Právě zde je hranice země Ao-laj. Po druhé straně hranice se rozprostírá jiné království a v jeho městech je plno zbrojného lidu. Mají jistě hodně kovářů, stříbrorytců a zlatotepců. Kdyby tam Vaše Veličenstvo zašlo, nakoupilo nebo dalo udělat zbraně, mohly bychom se vycvičit a kdykoliv bychom naši horu uhájily. Naše opičí království by se těšilo míru a rozkvětu.“

Opičákovi se tento návrh velice zalíbil.

„Pěkně si tu hrajte, já tam skočím.“

A tak se náš milý opičí král opět vznesl skokem plavmo do mračen, a než se nadál, už byl na druhé straně jezera. Opravdu zde bylo město,

obehnané zdí a příkopem, s širokými ulicemi a tržišti. Všude se hemžilo lidí jako mravenců.

Sun Wu-kchungovi hned bleskl hlavou nápad: Jistě zde mají hodně pěkných zbraní. Ale proč bych je měl kupovat, když je o nějaké mohu připravit svými čáry a kouzly?

Vztáhl ruce k čarování, zamumlal zaklínadlo, přilehl k zemi, vsál do sebe prach a fú! fú! vydechl jej prudce z úst. Zdvihl se takový vichr, že písek i kamení poletovaly ve vzduchu. Obyvatele města přepadl strach, na ulicích a na bazarech spěšně zavírali okna a dveře a nikdo se neodvážil na ulici. I králova družina se strachy rozprchla. Sun Wu-kchung přistál s mrakem na zemi, vřítil se hlavní bránou do města a zamířil rovnou ke královské zbrojnici. Pozotvíral všechny dveře. Za nimi ležely nepřeberné zásoby zbraní: nože, kopí, meče, sudlice, sekery, palcáty, cepy, srpy, biče, hrábě, palice, činky, luky, samostříly, trojzubce, oštěpy a mnoho jiných zbraní. Opičák se nesmírně zaradoval, jen mu vrtalo hlavou, jak všechny ty zbraně sám pobere. Rozhodl se tedy, že vykouzlí zástup opiček, aby

je odnesly. Vytrhl si chlup, vstrčil jej do úst, rozžvýkal, vyprskl, zamumlal zaklínadlo a chlup se proměnil ve sta, ba tisíce malinkatých opiček. Rvaly si zbraně z rukou a o překot se o ně tahaly. Silnější unesly pět až sedm kusů, slabší dva tři. Královská zbrojnice zela prázdnotou, jako bys ji vymetl. Opičák nakonec opět nasedl na mrak, povolal vichr a se všemi opičkami se dal zanést do tábora.

Staré i mladé opice si právě hrály a skotačily před bránou. Tu najednou uslyší kvílení vichru. Vzhlédnou k obloze a co nevidí – z nebe se chumelí samé malé opičky. To je tak vyděsilo, že vzaly nohy na ramena a zalezly do úkrytů. Opičí král Krasavec stlačil mrak, rozptýlil mlhovinu a mračna, škubl tělem a opět si nasadil vytržený chlup. V tom okamžení opičky zmizely a zbraně napadaly na zem.

„Všichni si pojďte pro zbraně!“ zvolal opičí král.

Když opičky uviděly, že na návrší před jeskyní stojí sám jejich král, vybíhaly, klaněly se a vyptávaly, co se děje. Sun Wu-kchung jim pak

vypověděl, jak zdvihl vichr a přistěhoval zbraně. Opičky se začaly tahat o nože a meče, rvát si z rukou sekery a kopí, natahovat luky. Pištěly a vřeštěly a celý den jim uběhl jen v samém skotačení.

Druhého dne se opět rozložily táborem. Opičí král je nechal nastoupit, bylo jich přes čtyřicet sedm tisíc. Shon při nástupu vyplašil všechnu divou zvěř v horách – hady a plazy, vlky, tygry, pardály, srnce, daňky, hyeny, lišky, šakaly, kuny, jezevce, lvy, slony, orangutany, medvědy, jeleny, divoké kance, buvoly, antilopy, nosorožce, divoké zajíce a vlkodlaky. Všechna tato zvířata měla své krále démony, kteří sídlili v dvaasedmdesáti jeskyních. Ti všichni se teď přišli poklonit opičímu králi jako svému náčelníkovi. Pak přicházeli opičího krále navštěvovat v každou roční dobu, někteří se dokonce začali cvičit ve zbrani v opičím vojsku, jiní zase pravidelně posílali dávky obilí. Hora Bujných květů se stala mocnou jako nějaký ocelový hrad a bohatou jako město celé ze zlata. Někteří králové démonů zase přiváželi zlaté

bubny, hedvábné praporce a korouhve, přílbice a brnění. Všude vládl čilý ruch jako v úle všude se cvičila a pochodovala vojska ve zbrani.

To se opičímu králi velmi líbilo. Jednoho dne pravil svým druhům: „Vy všichni už umíte zacházet s luky, vyznáte se ve zbraních, ale můj meč je příliš tupý a nešikovný, ani trochu se mi nezamlouvá. Co si počít?“

Opět přistoupily čtyři staré opice, uklonily se a pravily: „Jeho Veličenstvo král je nesmrtelný, obyčejné pozemské zbraně se pro něho nehodí. Dovolte nám, Vaše Veličenstvo, jednu otázku: umíte plavat pod vodou?“

„Od té doby, co se mi dostalo osvícení,“ pravil Opičák, „ovládám dvaasedmdesát proměn. V mracích jsem jako doma, když se chci dostat do nebe, vždycky si cestu najdu, když chci proniknout do nitra země, vždycky vím kudy, rozhodnu-li se kráčet po slunci či po měsíci, nevrhám stín, a když chci proniknout do kamene či zlata, nic mi v tom nemůže zabránit, ve vodě se neutopím a oheň mě nespálí. Není místa, kam bych nemohl jít.“

„Voda, která teče pod naším železným můstkem, přitéká z paláce dračího krále Východních moří," pravily opice, „je-li náš král obdařen takovou kouzelnou mocí, že by mohl sestoupit do vodních hlubin, mohl by navštívit dračího krále a požádat ho o nějakou zbraň. Jistě by se u něho našlo něco podle vkusu Jeho Veličenstva."

„Dobrá, vypravím se tam," pravil Opičák velice potěšen.

A tak náš udatný opičí král vyskočil na můstek, přeříkal zaříkadlo proti neblahým účinkům vody a žbluňk! ponořil se do vln. Rozhrnul je a potopil se až na dno Východního moře. Tu narazil na jakšu, který hlídkoval ve vodě. Ten se mu postavil do cesty a zvolal: „Hej, ty duchu tam, co hrneš před sebou vodu, co jsi za svatého? Oznam, kdo jsi, ať tě mohu jít ohlásit!"

„Jsem Sun Wu-kchung, král a pán hory Bujných květů. Jsem blízkým sousedem vašeho dračího krále. Jak to, že mě neznáš?"

Jak to jakša uslyšel, rychle běžel s hlášením do křišťálového paláce. Dračí král spěšně povstal

a se svými dračími syny a vnoučaty, krabím vojskem a račími generály vyšel z paláce uvítat opičího krále. Usadil ho na čestné místo vedle sebe. Když popili čaje, zeptal se: „Kdy vznešený světec dosáhl osvícení a jaká vzácná kouzla ovládá?“

„Hned jak jsem přišel na svět,“ pravil sebevědomě Opičák, „jsem vedl ctnostný život a cvičil jsem se, až jsem dosáhl nesmrtelnosti. Poslední dobu jsem učil své poddané válečnému umění, abychom byli s to uhájit naše království. Sám však nemám zbraň. Již dávno jsem slyšel, že v perleťových síních nefritového paláce vznešeného souseda se skrývají zázračné zbraně. Přišel jsem proto, abych o jednu poprosil.“

Dračí král nemohl dost dobře takovou prosbu odmítnout. Nařídil proto kastelánu pstruhovi, aby přinesl velikánskou dýku.

„S dýkou neumím zacházet,“ odmítal Sun Wu-kchung, „prosil bych o jinou zbraň.“

Dračí král poslal tedy kapitána oukleje, aby se silákem úhořem přinesli devítizubou vidlici. Sun Wu-kchung poskočil, uchopil ji do ruky,

rozmáchl se, ale hned vidlici odložil a pravil: „Je příliš lehká a nešikovná do ruky. Prosil bych o jinou zbraň!“

„Vznešený světče, asi jste si správně nevšiml, že tato vidlice váží tři tisíce šest set liber,“ pravil dračí král.

„Je příliš lehká a nešikovná do ruky,“ trval na svém Opičák. Dračí král z toho byl úplně zmatený. Nařídil tedy správci plotici, aby s vrchním velitelem kaprem přinesli barevně zdobenou sudlici. Sudlice vážila sedm tisíc dvě stě liber. Opičák k ní přistoupil, potěžkal ji v ruce, píchl několikrát kolem sebe do vzduchu, ale pak ji zabodl do země a pravil: „Pořád je to příliš lehké, příliš lehké.“

Dračího krále již ovládl strach.

„Vznešený světče, tato sudlice je opravdu nejlepší zbraň, jakou v paláci máme. Při nejlepší vůli vám již nemohu předložit nic jiného.“

„Staré pořekadlo praví: *Nikdy neměj strach, že by se u dračího krále nenašly poklady*,“ zasmál se Opičák. „Jen se jděte pořádně podívat. Máte-li

nějaké zbraně, které by se mi hodily, bohatě vám za ně zaplatím.“

„Namoutěduši, už žádné nemám,“ tvrdil dále dračí král.

A jak se domlouvali, ze zadních komnat se vynořila dračí královna matka i s dcerou a pravily: „Vaše Jasnosti, tento světec je opravdu neobyčejná bytost. V naší mořské klenotnici máme přece to očarované železo, jímž bylo srovnáno dno Nebeské řeky. V posledních dnech plane oslnivou září jako červánky. Zdaž to není znamením, že má být vytaženo a předáno našemu vzácnému hostu?“

„Tímto železem Velký Jü, když krotil vodstva, určoval hloubku moří a řek,“ pravil dračí král. „Je to jen kus očarovaného železa. K čemu by se mu mohlo hodit?“

„O to se nestarej,“ radila dračí královna, „prostě mu to železo dej, ať si s ním poradí sám, po tom nám už nic není. Jen když ho vystrnadíme ze dveří.“

Dračí král poslechl a pověděl o železe Opičákovi.

„Jen ho přineste, ať se na ně podívám.“

„Nikdo s ním ani nehne,“ lomil rukama dračí král. „Vážený světec se tam musí jít podívat sám.“

Dračí král ho opravdu zavedl do mořské klenotnice. Již z dálky viděli pronikavou zlatou záři.

„Tu záři vydává právě to očarované železo,“ ukazoval dračí král.

Opičák si vykasal rukávy a ohmatal je. Byl to válec přes dva sáhy dlouhý. Opičák ho popadl vší silou oběma rukama.

„Kdyby byl tak o kousek kratší a tenčí, to by se mi hodil!“

Sotva to dořekl, železný válec se ztenčil o několik stop. Opičák ho otočil.

Kdyby se tak chtěl ještě trochu zmenšit, pomyslel si.

Čarovné železo se skutečně opět o kousek smrštilo. To Opičáka velice potěšilo. Vyndal je na denní světlo a tu vidí, že je to vlastně sochor z černého železa se zlatými kroužky na koncích.

U jednoho kroužku byl vyryt nápis: *Zlatá tyč s kroužky zvaná „přací“. Váha 13 500 liber.*

Opičák se v duchu velice zaradoval. Tahle věcička se asi mění, jak si kdo přeje.

Pohrával si s tyčí v ruce a tu mu uklouzlo: „Kdyby tak byla ještě o něco tenčí a kratší, to by bylo něco!“

Než se dostal ven z klenotnice, měřila tyč už jen dva sáhy. Náš milý Opičák, nadšený novou zbraní, jí začal kroužit a mávat a poletoval v křišťálovém paláci jako zběsilý.

Chudák dračí král se z toho chvěl hrůzou jako osika a dráčatům ulétly strachy dušičky. Želvy a želvičky bázlivě stahovaly krky, ryby, raci a krabi schovávali hlavy do písku. Nakonec opičí král se svým pokladem v ruce usedl na trůn křišťálového paláce po boku dračího krále.

„Velice vám děkuji, vzácný sousede, za vaši nezměrnou ochotu,“ usmíval se přívětivě.

„Nejsem hoden, nejsem hoden,“ mumlal vystrašeně dračí král.

„Tenhle kus železa se mi náramně hodí, ale měl bych ještě jedno přání," pravil posléze Opičák.

„Jaké je to přání, vzácný hoste?"

„Dokud jsem neměl tuto čarovnou tyč, mohl jsem si chodit, jak se mi zlíbilo. Teď však k ní musím mít i vhodné odění. Máte-li zde nějaké brnění, věnujte mi je. Bohatě se vám odměním."

„Je mi líto, ale nic takového nemám."

„Což neznáte staré pořekadlo: *Jeden host neobtěžuje dva hostitele*?" smál se Opičák. „Říkejte si tisíckrát, že nic nemáte, já se odtud nehnu."

„Prosím vznešeného světce, aby se poohlédl jinde po moři, snad by se někde pro něho něco našlo," přemlouval ho dračí král.

„Lépe je sedět na místě než běhat po všech koutech. Trvám na tom, abyste mi nějaké brnění opatřil," opět naléhal Opičák.

„Opravdu žádné nemám," vymlouval se dračí král. „Kdybych nějaké měl, už bych vám je byl dávno věnoval."

„Vyzkouším na tobě svou novou zbraň a hned uvidíme, jestli máš nebo nemáš.“

„Vznešený světče, prosím vás, jen na mne nevztahujte ruku, jen na mne nevztahujte ruku,“ vyrazil ze sebe dračí král vyděšeně. „Půjdu zjistit, jestli by se nějaké brnění pro vás nenašlo u mých bratří.“

„A kde bydlí vaši bratři?“ ptal se Opičák.

„Mí bratři jsou dračí králové Jižního, Severního a Západního moře.“

„Ale mně se tam nechce,“ ošklíbal se Opičák. „Sám jistě dobře víte, že je lepší vrabec v hrsti nežli holub na střeše. Je mi jedno, kde nějaké brnění seženete, ale musíte mi je dát, a to hned.“

„Vážený světec se nemusí obtěžovat. Máme zde železné bubny a zlaté zvony. Kdykoliv je něco naléhavého, uhodíme do bubnů a rozezvučíme zvony a bratři jsou tady, než se naděješ.“

„Je-li tomu opravdu tak,“ pravil Opičák, „tak co nejrychleji zabubnujte na poplach.“

A tak generál želva šel zabušit do zvonů a vrchní velitel krokodýl udeřil do bubnů.

Zvuk zvonů a bubnů v mžiku vyburcoval dračí krále tří moří a ve chviličce všichni tři dorazili.

„Nejstarší bratře, co se tu děje, že jste nařídil rozezvučet zvony a bubny?“ otázal se král Jižního moře.

„Moudrý bratříčku,“ povzdechl si dračí král, „co ti mám povídat. Před chvílí přišel nějaký nesmrtelný z hory Bujných květů a hlásil se ke mně jako k sousedovi. Pak na mně chtěl zbraň. Dal jsem mu ocelovou vidlici. Ta se mu však zdála malá. Nabídl jsem mu tedy zdobenou sudlici, ta se mu zdála zase lehká. Sám rukama vyndal to očarované železo ze dna Nebeské řeky a ještě s ním cvičil. A teď mi tu sedí v paláci a vymáhá na mně brnění. Já tady opravdu žádné nemám. Dal jsem proto zazvonit a zabubnovat, abych vás povolal. Máte-li nějaké brnění, přineste mu je, ať se ho konečně zbavím.“

Dračí král Jižního moře byl vzteky téměř bez sebe.

„Bratři, sebereme vojska a hurá na něj!“

„To nebude nic platné," pravil dračí král. „Nepolapíte ho. Jak vás udeří tou tyčí z očarovaného železa, je s vámi konec. I kdyby vás jen trochu škrábl, máte památku nadosmrti."

„Drahý bratříčku, raději si s ním nic nezačínej. Dáme mu zbroj, ať už je ze dveří. Pak si půjdeme stěžovat na nebesa," vložil se do toho dračí král Západního moře.

„Ano, tak to uděláme," souhlasil dračí král Severního moře. „Mám zde pár střevíců do mraků z lotosového vlákna."

„A já zde mám krunýř ze zlatých plátků," pravil král Západního moře.

„A já mu dám klobouk z tmavého zlata zdobený peřím fénixe," dodal dračí král Jižního moře.

Starý dračí král se velice zaradoval a zavedl je do křišťálového paláce k Opičákovi, aby mu předali dary.

Opičí král si nasadil zlatý klobouk, vklouzl do zlatého brnění, obul střevíce do mraků, uchopil svou přací tyč a vykročil ven.

„Vy chamradi,“ pravil opovržlivě, když procházel kolem draků.

Dračí králové čtyř moří se cítili velice uraženi. Šli se proto poradit, jak sestavit žalobu nebi.

Chcete-li vědět, co podnikl Opičák se svou novou zbraní, přečtěte si další kapitolu.

6. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK VYŠKRTL SVÉ JMÉNO Z PEKELNÝCH SEZNAMŮ

Opičák rozhrnul vody, připlul k železnému můstku a vynořil se na povrch. Čtyři staré opice sem již přivedly všechny malé opičky a čekaly na něho. Když Sun Wu-kchung vyskočil z vln, neměl na těle ani kapku vody a celý se blyštěl jako zlato. Když si to vykračoval po mostě, opičky v údivu poklekly.

„Králi náš, jak vznešeně vyhlížíte! To je nádhera!“ Blaženě se usmívající Opičák usedl na trůn a železnou tyč si položil k noze. Nic netušící opičky se ji pokoušely zvednout. Pochodily ale, jako kdyby vážka chtěla zatřást stromem ze železa – ani s ní nepohnuly. Plazily jazyky a hryzly si v rozpacích nehty.

„To je tíha! Jak jste s tím mohl pohnout, Vaše Veličenstvo?“

Sun Wu-kchung přistoupil, napřáhl ruku a jedním trhnutím zdvihl tyč do výše.

„Každá věc má svého pána," zasmál se. „Tento skvost byl ukryt v mořské klenotnici kdovíkolik tisíc let a teprve dnes se rozzářil. Dračí král ho měl jen za kus černého železa, říkal, že jím bylo srovnáno dno Nebeské řeky. Jeho poddaní s ním ani nehnuli, musel jsem si pro ně dojít sám. Když jsem je spatřil poprvé, bylo přes dva sáhy dlouhé. Popadl jsem je a pomyslel jsem si, kdyby se tak zmenšilo – a než jsem se nadál, opravdu se scvrklo. Nařídil jsem ještě jednou, aby se zmenšilo, a ono se opravdu smrštilo. Tu jsem se na ně podíval proti nebeské záři a vidím, že má na sobě nápis: *Zlatá tyč s kroužky zvaná přací. Váha 13 500 liber.* Rozestupte se trochu, ukážu vám, jak se umí měnit."

Položil si tyč na dlaň a zvolal: „Zmenši se! Zmenši se! Zmenši se!" Tyč se scvrkla, až byla jako jehlička na vyšívání a Opičák si ji schoval za ucho. Opice tleskaly nadšením a žadonily, aby Opičák tyč ještě vytáhl a něco jim předvedl.

Opičí král tedy tyč zase vytáhl zpoza ucha, položil si ji na rozevřenou dlaň a zvolal: „Zvětši

se! Zvětši se! Zvětši se!“ Tyč se natáhla, až byla na dva sáhy dlouhá. Opičáka to nesmírně bavilo. Vyběhl z jeskyně, vyskočil na můstek, uchopil tyč a jal se provádět vesmírná kouzla. Prolomil se v pase a zvolal: „Č-á-r-y m-á-r-y!“ a hned narostl deset tisíc sáhů do výšky, hlavou dosahoval až k štítům velehor, u pasu se mu zelenaly horské hřebeny. V očích mu blýskalo, jeho ústa vypadala jako mísa plná krve, zuby jako meče a dýky. Tyč v Opičákově ruce sahala nahoru až k třiatřicátému nebeskému poschodí a dolů až do osmnáctého patra pekel. Všichni tygři, pardáli, vlci a jiná havěť, všichni zlí duchové a králové démonů z dvaasedmdesáti jeskyň v úděsu bili čelem o zem a tak se třásli strachy, že jim duše vylétly z těla. Za chviličku však Opičák odvolal kouzlo, proměnil tyč na velikost jehly, schoval ji za ucho a vrátil se do jeskyně. Krále démonů ze všech jeskyň to tak ohromilo, že se všichni do jednoho přišli opičímu králi poklonit.

V opičím táboře pak dali vztyčit vlajky a rozezvučet měděné bubny. Uspořádali hostinu

bohatou na jídla vybraných chutí, poháry přetékaly vínem a šťávou z kokosů. Pili a hodovali několik dní a pak se znovu pustili do výcviku ve zbrani. Opičí král povýšil čtyři staré opice na maršály, dvě opice s červenými zadky a kobylími hlavami na náčelníky a dvě hrbaté opice na generály. Odpovídaly za pořádek v táboře, výkon trestů a odměňování. Opičák neměl žádné starosti, a tak den co den poletoval na mracích. Zbrouzdal všechna čtyři moře a prošel tisíce hor. Předváděl svou zručnost ve zbrani, všude vyhledával hrdiny a dobrodruhy, prováděl kouzla a získával si spoustu moudrých přátel. Tehdy se pobratřil s šesti démony – s králem démonů Silným buvolem, králem démonů Saní, ptákem Nohem, s králem lvů, králem magotů a králem kočkodanů. Sedm bratří se dennodenně bavilo o věcech duchovních i válečných, často zasedali k číším při strunných nástrojích, občas si zapěli i zatančili, někdy se zrána vydávali na toulky a zvečera se vraceli. Toulky do deseti tisíc mil byly pro Opičáka jako procházky po domě. Jen se prohnul v pase a už

byl osm set mil daleko, jen pohodil hlavou a už urazil tři tisíce mil.

Jednoho dne nařídil opičí král svým maršálům, aby v jeskyni vystrojili hostinu. Pozval svých šest bratří, dal zabít skot a koně a vykonal oběti nebi i zemi. Všichni ďáblové a démonové se dali unést zpěvem a tancem, jedli, pili a hodovali. Když pak opičí král své hosty vyprovodil, štědře odměnil nižší i vyšší velitele svého vojska, lehl si do stínu sosny a v okamžení tvrdě usnul.

Ve snu uviděl opičí král Krasavec jakési dva muže. Přistoupili k němu s listinou s jeho jménem. Než se zmohl na slovo, hodili po něm smyčku a zadrhli mu ji kolem duše. Ať se bránil jak chtěl, táhli ho do jakéhosi města. Trochu se probral z opilosti a na městské bráně spatřil tabulku s nápisem: *Svět temnot*.

„Svět temnot, vždyť to je přece sídlo krále pekel, kde jsem se tu vzal?“

Ti dva muži mu pravili: „Tvé dny na světě jsou sečteny. My dva jsme dostali příkaz, abychom tě sem přivlekli.“

„To se mne netýká," rozčílil se Opičák. „Nejsem složen z pěti prvků a smrt nade mnou nemá žádnou moc. Jak to, že jste tak zabednění a ještě ke všemu tak drzí, že jste se opovážili mě zajmout?"

Ani jeden z biřiců si toho nevšímal. Táhli Opičáka na provaze dál směrem k středu města. V opičím králi již vzkypěla krev, vytáhl zpoza ucha svůj pokládek, popadl jej oběma rukama a rozsekal oba biřice na kaši. Pak si uvolnil smyčku z duše, vyprostil si obě ruce, zakroužil svou tyčí se zlatým kováním a vstoupil do města. Ďábly s buvolími hlavami a koňskými tvářemi tak vylekal, že nevěděli, v kterou světovou stranu utéci a kam se ukrýt. Do paláce Pekelných temnot se hrnuly zástupy vyděšených duchů.

„Vládce pekel! Je zle!" ječeli jeden přes druhého. „Venku je jakýsi bůh hromu s chlupatou tváří a dere se dovnitř!"

Králové smrti ze všech deseti paláců si ihned upravili oděvy a v zděšení se hnali na náměstí, aby se přesvědčili na vlastní oči. Když uviděli Opičákovu strašidelnou tvář, postavili se rychle

do řady a sborově volali: „Jaké je vaše jméno, vznešený světče?“

„Jak to, že na mě posíláte biřice, když mě ani neznáte?“ obořil se na ně Opičák.

„Jak bychom se mohli opovážit,“ pravili králové, „to se poslové jistě spletli.“

„Jsem Sun Wu-kchung, pán jeskyně Vodních závěsů na hoře Bujných květů, světec nebem zrozený. Co vy jste zač?“

Deset králů se uctivě uklonilo: „Jsme králové smrti z deseti paláců Jeho Veličenstva císaře pekel.“

„Jak to, že vy, duchové na královských trůnech, kteří udílíte odměny a tresty, nevíte, co se sluší a patří? Já, Sun, jsem došel osvícení a budu se těšit stejnému věku jako nebe a země. Povznesl jsem se nad nebe, peklo a svět lidí, vymanil jsem se z pout pěti prvků. Jak se opovažujete na mě poslat své biřice?“

„Ztište svůj hněv, vznešený světče,“ omlouvali se králové smrti. „Na světě je přece tolik lidí stejného jména. To si vás určitě naši biřici s někým spletli.“

„Nežvaňte hlouposti!“ okřikl je Opičák. „Už odedávna se říká: *Úřady a úředníci jsou omylní, ale biřici nikoliv.* Jen mi pěkně rychle ukažte soupis živých a mrtvých!“

Králové smrti tedy pozvali Opičáka do paláce, aby si seznamy prohlédl sám. S čarovnou tyčí v ruce vstoupil opičí král do paláce Pekelných temnot a usadil se zrovna uprostřed. Králové vyzvali pekelného soudce, který se staral o seznamy, aby jim předložil všechny listiny. Pekelný soudce se neodvážil odporovat a okamžitě přinesl z archivu pět šest soupisových knih, rozdělených v desatero různých seznamů, a rychle jimi začal listovat. Sun Wu-kchungovo jméno nebylo ani v seznamu chlupatců, tlustokožců či opeřenců, ani v seznamu hmyzu či šupinatců. Podíval se i do soupisu opičího plemene, ale ani tam nebyl. Opičí král se velmi podobal lidem, a proto nebyl v opičích seznamech. Ale ani v seznamu lidí ho nenašli. Podobal se tlustokožci, ale nebyl pevně usazen v žádné zemi. Připomínal čtvernožce, ale nespadal pod vládu jednorožce. Nepodléhal vládě

fénixe, proto ho nemohli najít ani v seznamu ptactva. V jednom zvláštním sešitku, který opičí král prohlížel sám, však pod číslem 1350 na své jméno přišel. Bylo tam plně uvedeno a připojena poznámka: „Kamenná opice, větrem zplozená, má se dožít 342 let, milosrdný konec.“

„Stejně si nepamatuji, kolik je mi let,“ řekl Opičák. „Mé jméno se vyškrtne a je to. Dejte sem štětec!“

Pekelný soudce byl tak vyděšený, že mu okamžitě štětec podal a ještě jej pořádně namočil v husté tuši. Sun Wu-kchung vyškrtl nejen sebe, ale i všechny opice, které byly uvedeny pod stejným příjmením. Odhodil sešitek a řekl: „Hotovo, vyřízeno! Ode dneška již na nás nemáte právo!“

Tyčí si proklestil cestu ven z podsvětí. Ani jeden z deseti králů se neodvážil se k němu přiblížit. Všichni se odebrali do paláce Modravých mraků na radu ke králi Podzemních temnot. Dohodli se, že podají žalobu v nebesích. O tom si však povíme jindy.

Opičí král se probil z města ven. Najednou škobrtl o trs trávy, natáhl se jak široký tak dlouhý a vtom se probudil. Byl to všechno jen sen. Jak se tak protahoval, dolehl k němu hlas opičích generálů: „Vaše Veličenstvo, kolik jste to vypil vína, celou noc jste spal a ještě se nemůžete probrat?“

„O spaní by nebylo,“ pravil Sun Wu-kchung, „ale viděl jsem ve snu dva biřice, chtěli mě někam zavléci. Teprve když mě zatáhli až před brány světa temnot, pochopil jsem, co se mnou zamýšlejí. Využil jsem svých kouzel, pronikl do paláce Pekelných temnot, pohádal jsem se tam s deseti králi smrti, až mi ukázali seznamy, jak dlouho má kdo žít. Já jsem pak vyškrtl jména nás všech. Teď na nás ti lotři už nemohou.“

Všechny opičky bily čelem o zem na znamení díků. Od těch dob horské opice téměř nestárnou – to proto, že v podsvětí je nemají v seznamech.

Když opičí král Krasavec vypověděl svůj sen, čtyři maršálové to šli rozhlásit mezi krále démonů a ti přišli v plném počtu blahopřát. Za

několik dní přišlo s přáním i všech šest přísežných bratří. Když se dověděli, že v pekle již nemají jejich jména, byli radostí téměř bez sebe. A tak se dál každý den oddávali jen radovánkám.

Chcete-li vědět, co podnikl Opičák dále, přečtěte si další kapitolu.

7. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÍ KRÁL STAL NEBESKÝM PODKONÍM

Jednoho dne nejmilostivější panovník nebes, nejvyšší vládce tajemných nebeských výšin, Jeho Svatost Nefritový císař zasedl na drahokamy vykládaný trůn Nejvyšší prozřetelnosti v zlatých síních paláce Pronikavé moudrosti. Dal svolat nebeské duchovní i vojenské hodnostáře k rannímu slyšení. Tu najednou předstoupil světec Opravdovosti a ohlásil, že dračí král z Východního moře prosí o slyšení. Nefritový císař mu pokynul, nechť vstoupí. Dračí král předstoupil až k trůnu Nejvyšší prozřetelnosti a složil císaři poklonu. Jemu po boku stál nebeský hošík a ten předal písemnou stížnost dračího krále. V stížnosti se popisovalo, jak Sun Wu-kchung řádil ve vodním paláci. Nefritový císař stížnost přečetl a pravil: „Nechť se dračí král vrátí do moře, já sám vyšlu úředníky, aby toho Opičáka jali.“

Dračí král se uklonil na znamení díků a odešel.

Pak předstoupil nebeský posel, posvátný stařec Ke, a pravil: „První král smrti přináší poručení pána podzemních temnot.“

Nebeská nefritová dívenka předala listinu Jeho Svatosti. V stížnosti se popisovalo, jak opičí král řádil v pekle. Nefritový císař dočetl a vydal pokyn: „Nechť se král z podsvětí vrátí do pekel, já sám vyšlu úředníky, aby toho Opičáka jali.“

Král smrti pokynul hlavou na znamení díků a vzdálil se.

Nefritový císař pak předvolal všechny duchovní a nebeské hodnostáře a vyptával se: „Kterého roku se zrodila ta očarovaná opice a jak dosáhla osvícení?“

Sotva vyslovil otázku, vystoupili z řady Tisíciočko a Bystroouško a pravili: „Je to kamenná opice zplozená před třemi sty lety nebem. Tehdy jsme jí nevěnovali pozornost, ale ona pak kdovíkde a kdovíkolikátého roku získala nesmrtelnost, naučila se chytat draky a krotit

tygry a vymohla si vyškrtnutí ze seznamu smrtelníků.“

„Které božstvo je ochotno sestoupit na zem a po právu s opicí naložit?“ zeptal se Nefritový císař.

Ještě ani nedomluvil, když tu z řady shromážděných božstev vystoupil světec Hvězda dlouhého věku, poklekl na zem a pravil: „Nejsvětější! Všichni ti ve světě zvířat, ve světě lidí i na nebi, kdož mají devět smyslů, se mohou stát nesmrtelnými. Ten Opičák je vlastně zplozencem nebe a země, byl stvořen sluncem a měsícem, jeho nohy kráčejí po zemi a jeho hlava se dotýká hvězd, napájí se rosou a živí se červánky. Teď dokázal pochopit tajemství nesmrtelnosti, dovede chytat draky a krotit tygry, v čem se vlastně liší od lidí? Prosím proto snažně Jeho Svatost, aby ve své velikosti Stvořitele světa a jeho řádu udělila Opičákovi milost, povolala ho na nebesa, dala jeho jméno zapsat do nebeských seznamů a svěřila mu nějaký menší úřad. Tím bude zlo zažehnáno. Uposlechne-li rozkazu nebes, může být později

odměněn a povýšen. Bude-li se rozkazu protivit, bude jat. Vyhneme se tak válečnému tažení a navíc rozmnožíme naše řady o nového nesmrtelného, což je neméně záslužné.“

Tento návrh se Nefritovému císaři velice zalíbil.

„Staniž se vůle moudrého poddaného,“ pravil. Pak pokynul hvězdě, úředníku pro věci duchovní, aby napsal omilostňující list, a poslal Hvězdu dlouhého věku za Opičákem. Světec Hvězda dlouhého věku vyšel s císařským listem jižní nebeskou bránou, nasedl na očarovaný mrak a v okamžení doplul k jeskyni Vodních závěsů.

„Jsem nebeský posel,“ pravil opičkám, „přináším rozkaz Nefritového císaře, kterým je váš král povoláván na nebesa. Rychle mě ohlaste!“

Opičky si předávaly zprávu od úst k ústům.

„Vaše Veličenstvo, venku je jakýsi staroch, drží v ruce nějaké velikánské lejstro a tvrdí, že je nebeský posel. Má prý rozkaz přivést vás na nebesa.“

Opičí král Krasavec se nesmírně zaradoval: „Od včerejška mám zrovna chuť se vypravit na nebesa. Ten nebeský posel přichází jako na zavolanou. Rychle ho pozvěte dál!“

Spěšně si upravil šat, narovnal čapku a vykročil nebeskému poslu v ústrety. Hvězda dlouhého věku vstoupil dovnitř, postavil se čelem k jihu a pravil: „Jsem Hvězda dlouhého věku ze západu. Přicházím z rozkazu Jeho Svatosti Nefritového císaře, který vás zve ze země na nebesa a chce vás poctít nebeským úřadem.“

„Tisíceré díky, vážený světče, že jste se za mnou obtěžoval,“ pravil uctivě opičí král. Nato přikázal opičkám, aby okamžitě přichystaly pohoštění.

Hvězda dlouhého věku však odmítl: „Mým úkolem bylo předat omilostňovací listiny a netroufám si příliš dlouho se tu zdržovat. Prosím proto vzácného krále, aby se se mnou odebral na nebesa. Teprve až bude slavně nastolen v úřad, bude dost příležitostí k bližšímu seznámení.“

„Děkuji za vaši vzácnou pozornost," poroučel se Opičák, „půjdeme tedy bez pohoštění."

Povolal pak čtyři maršály a nařídil jim: „Pilně a pozorně cvičte naše mladé ve zbrani, půjdu se poohlédnout po nebi. Pak si pro vás pro všechny přijdu a usadíme se tam."

Čtyři maršálové se uklonili na znamení souhlasu. Opičí král pak s Hvězdou dlouhého věku nasedli na mrak a vznesli se nad červánky do nebeských výšin.

Sun Wu-kchung ovládal let v mracích lépe než kterýkoli nebeský duch. Brzy předhonil Hvězdu dlouhého věku a první dorazil k jižní nebeské bráně. Právě se chystal sestoupit z mraku a vykročit vpřed, když ho zadržel nebeský král Vzrůstu s nebeskými strážci, ozbrojenými kopími, dýkami, meči a sudlicemi. Zatarasili nebeskou bránu a nechtěli ho pustit dovnitř.

Ten staroch Hvězda je pěkný podvodník, pomyslil si Opičák. Pozval mě na nebesa, proč na mne tedy posílá tyto chlapíky s dýkami a kopími a proč dal zatarasit bránu?

Obořil se na nebeské strážce, vtom však naštěstí dorazil Hvězda dlouhého věku. Jak ho Sun Wu-kchung spatřil, pustil se do něho: „Ty starý dědku, jak se opovažuješ mě podvádět? Tvrdil jsi, že Nefritový císař mi udělil milost a zve mě na nebesa. Proč tedy stojí v bráně tihle chlapi a nechtějí mě vpustit dovnitř?“

„Vzácný králi, ztište svůj hněv,“ usmál se Hvězda dlouhého věku. „Ještě jste nebyl v nebeských síních a vaše jméno není na nebi zapsáno. Nebeští strážcové vás proto ještě neznají, jak by vás tedy mohli vpustit dovnitř? Až vás přijme Jeho Svatost Nefritový císař, budete moci vcházet i vycházet z nebe volně a nikdo si vás netroufne zadržet.“

„Když je tomu takhle, tak si to nechte, já na nebe nepůjdu,“ odsekl nakvašeně Opičák.

„Jen pěkně pojďte se mnou dovnitř,“ vybízel znovu Hvězda dlouhého věku a vzal Opičáka za ruku, aby mu neutekl.

Přiblížili se k nebeské bráně.

„Strážcové bran nebeských!“ zvolal Hvězda dlouhého věku. „Velitelé vyšší a nižší, uvolněte

cestu! Tento nesmrtelný ze země přichází na nebesa na pozvání Nefritového císaře.“

Nebeští strážcové tedy složili zbraně a vojsko se stáhlo stranou. Opičí král znovu nabyl důvěry. Pomalým krokem vstoupil po boku Hvězdy dlouhého věku do bran. Došli až k síni Očarovaných mraků. Nečekali na vyzvání a předstoupili přímo před Jeho Svatost Nefritového císaře. Hvězda dlouhého věku se poklonil až k zemi. Opičák však stál vedle něho jako sloup a nedával najevo ani známku pokory. Jen nastražil uši a poslouchal, co bude Hvězda dlouhého věku říkat.

„Dovoluji si oznámit, že jsem již podle rozkazu Jeho Svatosti vzpurného nesmrtelného přivedl,“ ohlašoval Hvězda dlouhého věku.

Nefritový císař poodhrnul záclonku u trůnu.

„Který z přítomných to je?“

Opičí král se mírně uklonil a řekl stroze: „To jsem já, Sun.“

Všichni nebeští hodnostáři zbledli leknutím.

„Nevychovaná opice! Co nepoklekneš na zem a řádně nepozdravíš? Ještě si troufá říci: ‚To jsem já, Sun!‘ Smrt by pro tebe byla málo.“

Nefritový císař však ve své milosti pravil: „Sun Wu-kchung je pouhý pozemšťan. Teprve nedávno získal lidskou podobu a ještě nezná dvorský mrav. Pro tentokrát mu odpouštím.“

Všichni nebeští hodnostáři sborově poděkovali císaři za jeho blahosklonnost. Opičí král předstoupil a vysekl hlubokou poklonu. Nefritový císař pak vyzval duchovní i vojenské hodnostáře, nechť prohlédnou seznamy a sdělí mu, kde je nějaký volný úřad, který by Sun Wu-kchung mohl zastávat. Ze strany předstoupil bůh hvězda, tajemník pro věci vojenské, a pravil: „Ve všech nebeských síních a palácích je dostatek úředníků, jen ve stájích nebeského koňstva by potřebovali stálého správce.“

„Dobrá, ať se tedy stane nebeským podkoním,“ rozhodl Nefritový císař.

Hodnostáři opět poděkovali za milost a Opičák znovu vysekl poklonu směrem k Nefritovému císaři. Rozplývaje se radostí

ochotně následoval jednoho z nebeských bohů do stájí. Bůh nastolil Opičáka v úřad a opět se vrátil do svého paláce. Opičí král si ihned předvolal vrchního štolbu, šafáře a čeledíny, aby vyzvěděl podrobnosti o svém úřadě. Mělo zde být na tisíc nebeských koní. Opičák si tedy prohlédl seznamy a ověřil si počet koní. Šafáři měli na starosti krmení, čeledíni koupali koně, řezali píci a přinášeli pitnou vodu. Vrchní štolba se štolbou zodpovídali za hladký běh úřadu. Opičák-podkoní samými starostmi ani oka nezamhouřil. Přes den vše jakžtakž stačil, ale kvůli koním musel být vzhůru i v noci. Ty, kteří dlouho spali, vyháněl na pastvu, ty, kteří utíkali, přiváděl zpět k žlabu. Pokaždé, když nebeští koně uviděli Opičáka, stříhali ušima a hrabali kopýtky. Vypěstoval z nich statné a silné hřebce. Než se nadál, uběhlo přes půl měsíce. Jednoho dne ráno, když měli štolbové volno, přichystali hostinu, aby přijali Opičáka mezi sebe a aby mu poblahopřáli k úspěchům. Když radovánky a pitka byly v nejlepším, opičí král najednou

zadržel pozdvižený pohár a zeptal se: „Co je to vlastně za úřad, ten *podkoní*?“

„To je prostě úřední hodnost,“ odpověděli štolbové.

„A jakého stupně je to hodnost?“

„To je hodnost bez stupně.“

„Když je to hodnost bez stupně, tak to bude jistě velmi vysoká hodnost,“ pochvaloval si Opičák.

„Vůbec ne, právě naopak,“ pokřikovali štolbové, „není ani na úřední listině.“

„Co to znamená, že není ani na úřední listině?“ opět se ptal Opičák.

„To znamená, že je to tak nízký úřad, že nemůže být nikam zařazen. Takovým úředníčkům nesvěří nic jiného než hlídání koní. Jistě jste měl plnou hlavu starostí od té doby, co jste nastoupil v úřad. Jen co je pravda, pěkně jste koně vykrmil! Ale uvidíte, že vám za to ani nepoděkují. Kdyby však koně trochu zhubli, pohnali by vás k zodpovědnosti. Kdyby se náhodou některý kůň poranil, tak by vám ještě uložili trest či pokutu.“

Jak to Opičák uslyšel, srdce mu vzplálo hněvem. Zaskřípěl zuby a vztekle vzkřikl: „Taková urážka! Podvést mne, krále hory Bujných květů, praotce rodu! Dát mi na starost koně! Pacholci u koní, vždyť to je ta nejnižší chátra! A mne stavět na jejich roveň! Ne, tohle jim dělat nebudu! Jdu odtud pryč!“

Prásk! Převrátil hodovní stůl, zpoza ucha vytáhl svůj poklad, zasvištěl jím a zuřivě se jím oháněje, proklestil si cestu ven z nebeských stájí. Dorazil až k jižní bráně. Nebeští strážcové věděli, že mu byl udělen úřad nebeského podkoního, a proto se neodvážili ho zadržet. Nebeskou bránou proletěl jako šíp.

V okamžení stlačil Opičák mrak a přistál na hoře Bujných květů.

Již zdálky viděl, jak generálové a králové démonů všech jeskyň cvičí opičky ve zbrani.

„Miláčkové moji! Váš Sun je tady!“ zvolal mocným hlasem.

Opičky pobily čelem o zem, uvedly Opičáka do hloubi jeskyně a usadily ho na trůn vykládaný

drahokamy. V další síni pak přichystaly hostinu na uvítanou.

„Naše blahopřání, Vaše Veličenstvo," pokřikovaly opičky, „po těch deseti letech na nebi se jistě vracíte ověnčen slávou."

„Vždyť jsem pryč teprve půl měsíce, jakýchpak deset let?"

„Vaše Veličenstvo, na nebi není vidět, jak čas rychle plyne. Jeden den na nebi je jeden rok na zemi. Jaký úřad Vaše Veličenstvo na nebi zastávalo?"

„Stydím se o tom mluvit," pokýval hlavou Opičák. „Taková hanebnost! Nefritový císař vůbec neumí využívat schopné lidi! Když uviděl mou tvář, učinil ze mne pod-ko-ní-ho. Měl jsem se mu starat o koně. A přitom jsem ani nebyl na úřední listině. Když jsem úřad přijímal, tak jsem o tomhle nevěděl. Nějaký čas jsem se zabýval ošetřováním koní. Teprve dnes jsem se na to ptal ostatních a dověděl jsem se, jak je to ponižující. Tak mě to pobouřilo, že jsem převrhl hodovní stůl a utekl."

„To jste dobře udělal! To jste dobře udělal!“ pokřikovaly opičky. „Jeho Veličenstvo je králem této požehnané země a bohaté jeskyně a má, co hrdlo ráčí. Nač byste dělal někomu slouhu?“

Pak někdo navrhl, aby přichystali víno a rozptýlili chmury Jeho Veličenstva Suna. Jak tak pili a hodovali, ohlásila jedna z opic, že za dveřmi čekají králové ďáblů Jednorožci a chtějí mluvit s Jeho Veličenstvem.

„Nechť vstoupí,“ pokynul Opičák.

Ďáblové si urovnali oděv, vběhli do jeskyně a pozdravili hlubokou úklonou.

„Co vás ke mně přivádí?“ otázal se blahosklonně Opičák.

Ďáblové řekli: „Již dávno jsme slyšeli, že Vaše Veličenstvo shromažďuje kolem sebe mudrce a hrdiny, ale dosud jsme neměli příležitost vám složit poklonu. Dnes, když Vaše Veličenstvo dostalo úřad v nebesích a slavně se vrátilo, přinesli jsme suknici barvy půdy jako dar na znamení obdivu. Doufáme, že nás, nehodné, neodvrhnete a přijmete nás do své družiny.

Chceme vám pak po celý život sloužit oddaně jako psi.“

Opičího krále to velice nadchlo. Ihned oblékl darovanou suknici. Opičky celé unešené se postavily do šiku a vzdaly králi hold. Králové ďáblů Jednorožci byli povýšeni na vrchní velitele předních vojů. Vzdali díky a zeptali se, jaký úřad opičí král zastával za svého dlouholetého pobytu na nebi.

„Nefritový císař si nedovede vážit talentů. Udělal mě jakýmsi nebeským podkoním.“

„Jeho Veličenstvo má takové nadpřirozené schopnosti,“ pokračovali Jednorožci, „vy že byste se měl starat o koně? Velký světec rovný nebi, to je pro vás ta pravá hodnost!“

Opičímu králi se návrh velice zalíbil a nahlas si jej pochvaloval. Ihned přikázal čtyřem maršálům, ať rychle vztyčí na stožár vlajky s velkým nápisem *Velký světec rovný nebi*. Dále nařídil svým poddaným, ať ho také tak oslovují. Titul Jeho Veličenstvo si nadále zakázal. Oznámení v tom smyslu měla též být zaslána králům démonů všech jeskyň.

Chcete-li vědět, co tropil opičí král potom, co získal novou hodnost, přečtěte si další kapitolu.

8. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK VELKÝ SVĚTEC PORAZIL NEBESKÉHO KRÁLE LI

Druhého dne, když Nefritový císař udílel ranní slyšení, uvedl nebeský posel štolby z nebeských stájí. Poklekli na stupních trůnu a oznámili, že nový podkoní Sun Wu-kchung uprchl z nebeského paláce, protože jeho úřad se mu nezdál dost dobrý. Ještě než domluvili, od jižní brány přispěchal v doprovodu nebeských strážců nebeský král Vzrůstu a sdělil, že podkoní Sun Wu-kchung z neznámých důvodů odešel pryč nebeskou bránou.

Nato Nefritový císař nařídil velitelům prvního a druhého pluku, aby se vrátili ke svým útvarům, sešikovali nebeská vojska a tu stvůru zajali. Ze shromáždění nebeských hodnostářů předstoupil nebeský král Li a jeho syn, třetí korunní princ Natča, a sami se nabídli, že Opičáka zkrotí. Nefritový císař se velice zaradoval a na místě jmenoval nebeského krále

Li maršálkem pro krocení zlých duchů. Pokynul mu, ať si ihned sešikuje svá vojska a sestoupí na zem.

Nebeský král Li a korunní princ Natča pobili čelem o zem na znamení díků a vrátili se do svých paláců. Shromáždili ihned tři armády a všechny jejich velitele. Ducha Velké osvícenosti poslali jako předvoj, generál Rybí žaludek vedl zadní voj. Ve chviličce prošli jižní nebeskou bránou a dorazili až k hoře Bujných květů. Rozložili se táborem na rovince na sluneční straně a vyslali ducha Velké osvícenosti, aby rozpoutal první bitku. Ten uchopil zbroj, a máchaje ostrou sekerou, která se leskla v paprscích slunce, vyrazil k jeskyni Vodních závěsů. Před vchodem do jeskyně se hemžila spousta ďáblů a strašidel – samí vlci, tygři a pardálové – máchali meči a oháněli se kopími, poskakovali, řvali a ječeli.

„Zlořečená stvoření!“ zvolal duch Velké osvícenosti, „rychle oznamte nebeskému podkonímu, že já, nebeský generál, ho přicházím zajmout z rozkazu Nefritového císaře. Řekněte

mu, ať se okamžitě podrobí, jinak že všichni zaplatíte svými životy!“

Ďáblíci, celí vyplašení, se tlačili jeden přes druhého do jeskyně: „Je zle! Naše zkáza je neodvratná!“

„Jaká zkáza?“ optal se klidně opičí král.

„U brány je jakýsi nebeský generál. Jmenoval Velkého světce podle jeho úřadu v nebi a tvrdí, že Nefritový císař mu nařídil, aby vás zajal. Prý se máte okamžitě podrobit, jinak že všichni zaplatíme svými životy.“

„Přineste mi zbroj!“ křikl Opičák.

Nasadil si tmavě zlatou helmici, navlékl světle zlaté brnění, obul střevíce do mraků a uchopil svou kovanou tyč. Pak vyvedl opičky z brány a seřadil je do bojových šiků.

„Prokletá opice! Poznáváš mě?“ zvolal mocným hlasem duch Velké osvícenosti.

„Co je to za prašivého ducha?“ oplatil mu to Opičák. „Já tě vůbec neznám. Rychle ohlas své jméno!“

„Moc si mě nežádej, ty proradná opice!“ řval duch Velké osvícenosti, „tak ty mě tedy

nepoznáváš? Jsem velitel předvoje nejvyššího pána mračen, nebeského krále Li, nebeský generál Velká osvícenost! Nyní tě přicházím zkrotit na přímý rozkaz Nefritového císaře. Rychle si svleč tu svou parádu a podrob se vůli nebes, nebo ti udělám z té tvé hory obrovská jatka! Cekneš-li jen půl slova, rozdrtím tě napadrť!“

Tato troufalá řeč Opičáka rozlítila.

„Mizerný, prašivý duchu! Přestaň se naparovat a vytahovat! Již dávno bych tě srazil jedinou ranou své tyče, ale to bys nemohl vyřídit můj vzkaz. Daruji ti proto život. Rychle se vrať na nebe a řekni tomu vašemu Nefritovému císaři, že vůbec neví jak využívat nadané lidi. Já, Sun, mám neobyčejné schopnosti. Proč mi tedy dal krmit koně? Jen se podívej na nápis na mé korouhvi! Přizná-li mi úřad podle tohoto nápisu, stáhnu vojska a nechám ho na pokoji. Bude-li však jen trochu otálet, přitrhnu k nebeskému paláci a smetu Nefritového císaře z toho jeho dračího trůnu!“

Duch Velké osvícenosti vyvalil oči a pohlédl vzhůru – opravdu, za bránou se tyčí vysoký stožár a na něm se třepotá vlajka s nápisem *Velký světec rovný nebi.*

„Jak je ta opice drzá!“ ledově se usmál. „V ničem se to nevyzná, a jak si to troufá! Opice, a chtěla by se rovnat nebi! Čichni si raději k mé sekeře!“

A rozpřáhl se Opičákovi přímo po hlavě. Toho to však nevyvedlo z míry, jen klidně nastavil svou zlatem kovanou tyč. Rozpoutala se bitka. Duch Velké osvícenosti Opičákův nápor nevydržel. Opičák ho totiž přetáhl vší silou tyčí přes hlavu. Duch mu sice rychle nastavil sekeru, ozvalo se však zapraskání, sekera se přelomila vedví a duch uháněl pryč, co mu nohy stačily, aby zachránil alespoň holý život.

„Taková hnida,“ zasmál se pohrdlivě Opičák. „Když už jsem tě pustil, tak jen jim to jdi všechno pěkně oznámit.“

Duch Velké osvícenosti se vrátil do tábora. Ještě na cestě potkal nebeského krále Li a celý udýchaný před ním poklekl.

„Ten podkoní má opravdu zázračné schopnosti! Vracím se s nepořízenou, nic jsem s ním nesvedl. Prosím ponížene za odpuštění.“

„Ty darebáku! Jen mi kazíš chuť do boje!“ vyrazil ze sebe vztekle nebeský král Li. „Odveďte ho a usekněte mu hlavu!“

Najednou však přispěchal korunní princ Natča.

„Královský otče! Ztište svůj hněv!“ prosil. „Odpusťte duchovi Velké osvícenosti jeho vinu. Raději vytáhnu s vojskem sám, ať poznáme, jak se věci opravdu mají.“

Nebeský král Li se dal obměkčit touto přímluvou. Nařídil duchovi, aby se vrátil do tábora a tam čekal na potrestání.

Zatím korunní princ Natča vyrazil v plné zbroji z ležení a zastavil se až u jeskyně Vodních závěsů. Opičí král právě rozpouštěl vojska, když tu najednou spatří, jak se sem řítí rozlícený Natča.

„Čípak jsi, chlapečku?“ vykřikl Opičák. „Co pohledáváš u mého prahu?“

„Zatracená opice!“ zařval Natča. „Což mě nepoznáváš? Jsem Natča, třetí korunní princ nebeského krále Li. Dnes přicházím na pokyn nebeského císaře, abych tě zajal.“

„Princátko, ještě ti neslezly první vlasy a nevypadaly mléčné zuby!“ rozesmál se Opičák. „Kampak chodíš na ty troufalé řeči? Daruji ti život, ani tě neztluču, ale podívej se na nápis na mé korouhvi a oznam laskavě Nefritovému císaři: dá-li mi takový úřad, pak ani nemusí šikovat vojska, já se poddám sám. Nevyhoví-li mému přání, tak mu přijdu ten jeho palác rozmlátit!“

Natča pozdvihl hlavu a uviděl nápis *Velký světec rovný nebi.*

Jakou kouzelnou moc může taková opice mít, uvažoval, že si troufá přisvojit takové jméno?

„Já se tě jen tak neleknu!“ zvolal. „Čichni si k mému meči!“

„Sekni si, kolikrát chceš, budu ti držet a ani se nehnu,“ smál se Opičák.

To Natču dopálilo.

„Čáry máry!“ zařval mocným hlasem. Narostly mu tři hlavy a šestero rukou. V každé ruce držel jinou zbraň, meč a dýku na stínání ďáblů, lano na jejich svazování, kyj a ohnivý kotouč. Soptil zlostí, funěl a supěl a sápal se přímo na Opičáka.

„Podívejme se, tenhle holobrádek se také vyzná v kouzlech a čárech,“ zarazil se poněkud Opičák. „Chlapečku, mírni se trochu a pohleď, co dovedu já! Čáry máry fuk!“ zařval a též mu narostly tři hlavy a šestero paží. Zamával svou zázračnou tyčí a ta se rozdělila na tři. Do každého páru rukou vzal jednu tyč a odrážel jí Natčovy útoky. A tak se rozpoutala zuřivá bitka, že se až země otřásala a hory kymácely. Natča i Sun Wu-kchung stavěli na obdiv své nadpřirozené síly. Střetli se asi třicetkrát. Natča proměnil šestero svých zbraní v stovky a tisíce dalších zbraní a Sun Wu-kchung zase proměnil svou zlatem kovanou tyč v stovky a tisíce tyčí. A zbraně se míhaly vzduchem jak kapky deště, jak padající hvězdy. Vítězství se neklonilo ani na stranu Opičákovu, ani na stranu Natčovu. Opičák

však měl ruce i oči na pravém místě. V nastalém zmatku si vytrhl chlup a změnil ho ve svou původní podobu, která též v ruce třímala tyč a zaútočila na Natču. Natča se otočil a vtom se Opičák vymrštil, octl se za jeho zády a udeřil ho tyčí do levého ramene. Natča se právě chystal k dalšímu čarování, když tu najednou zaslechl zasvištění. Rychle se chtěl krýt, ale již nestačil vysmeknout ruku. Opičák ho vší silou zasáhl. Natča úpěl bolestí a dal se na útěk. Odčaroval přičarované hlavy a ruce i zbraně a s nepořízenou se vrátil do tábora.

Nebeský král Li pozoroval boj z tábora a chtěl mu rychle vytáhnout s vojskem na pomoc. Ale než se nadál, korunní princ již stál před ním a třásl se na celém těle.

„Královský otče! Ten podkoní se opravdu vyzná v čárech! Se vším svým uměním jsem nebyl s to jej přemoci. Utrpěl jsem zranění ramene.“

Nebeský král Li zbledl leknutím.

„Jaké čáry to zná ten darebák, čím tě vlastně porazil?“

„U brány do jeskyně si vztyčil vlajku s nápisem *Velký světec rovný nebi*. Nedosáhne-li toho, přijde rozmlátit palác Pronikavé moudrosti.“

„Je-li tomu tak,“ pravil nebeský král, „nemá cenu se s ním potýkat, půjdeme to ohlásit na nebe. Sebereme posily, obklíčíme ho a uvidíme kdo s koho!“

Chcete-li vědět, co bylo dále, přečtěte si další kapitolu.

9. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÍ KRÁL PŘEKAZIL BROSKVOVOU SLAVNOST

Opičí král se po vítězství vrátil na horu Bujných květů. Všech šest jeho bratří a vládcové démonů dvaasedmdesáti Jeskyň mu přišli blahopřát.
V jeskyni Vodních závěsů nebraly radovánky konce.

Zatím nebeský král Li s třetím korunním princem Natčou a generály se vrátili na nebesa do paláce Pronikavé moudrosti. Byli nuceni přiznat, že opičák Sun Wu-kchung ovládá neobyčejná kouzla a že ho nemohli přemoci. Že proto prosí Nefritového císaře o posily, aby mohli sprovodit Opičáka ze světa.

„Kvůli jedné opici chcete ještě přidat vojska? Co může taková opice umět za kouzla?“ projevil svou nevoli Nefritový císař.

Korunní princ padl před Nefritovým císařem na kolena: „Vaše Svatosti, darujte život svým nehodným poddaným!“ pravil prosebným

hlasem. „Ten Opičák nejprve porazil ducha Velké osvícenosti a pak poranil mně samému rameno. Před vchodem do jeskyně si vztyčil vlajku s nápisem *Velký světec rovný nebi* a domáhá se přiznání této hodnosti, pak že se podrobí; ne-li, zaútočí prý na samotný palác Vaší Svatosti.“

„Jak se může opovážit?“ podivil se Opičákově troufalosti pán nebes. „Svolejte ihned vojevůdce, ať ho sprovodí ze světa.“

Z řady shromážděných hodnostářů však opět předstoupil generál Hvězda dlouhého věku a zastával se Opičáka, že jen planě žvaní, ale své výhrůžky nemyslí vážně. Prosil Nefritového císaře, aby raději udělil Opičákovi milost a přiznal mu hodnost *Velkého světce rovného nebi*, ale neobdařil ho žádnou úřední mocí a samozřejmě mu nedával ani plat. Kdyby ani větší vojsko ho nedokázalo hned zkrotit, znamenalo by to jen zbytečné mrhání silami.

„Dost dobře nechápu, jak mám někomu udělit hodnost a neobdařit ho žádnou úřední mocí?“ tázal se Nefritový císař.

„Vaše Svatost mu veřejně udělí hodnost Velkého světce rovného nebi, ale nebude pověřen výkonem žádného úřadu, ani mu nebude přiznán plat. Bude žít jen někde v odlehlých končinách nebeské říše. Tak ho odnaučíme zpupnosti a ztřeštěnosti, zabezpečíme tím klid a mír ve vesmíru a uchováme pokoj na nebi i na zemi.“

„Staniž se!“ pravil Nefritový císař. Dal napsat omilostňující listinu a poslal s ní Hvězdu dlouhého věku za Opičákem.

Hvězda dlouhého věku opustil nebeskou říši jižní bránou, dorazil k jeskyni Vodních závěsů a rozhlížel se kolem. Mnohé se zde změnilo. Odevšad se ozývalo řinčení zbraní, na bojišti s rykem pobíhali všelijací démoni a ďáblové, mávali meči a kopími, dýkami a holemi. Vyhlíželi sveřepě a krvelačně. Jakmile spatřili Hvězdu dlouhého věku, vrhli se na něho.

„Zavolejte velitele!“ zarazil je generál, „a ohlaste mě okamžitě vašemu Světci. Jsem posel Nefritového císaře a přicházím ho jeho jménem pozvat na nebe.“

„Venku je nějaký stařec, tvrdí, že je nebeský posel a že vás má vzít s sebou na nebesa," hlásili ďáblové.

„To bude asi generál Hvězda dlouhého věku, co tu byl posledně. Přichází zrovna vhod," pravil Opičák, „prve mi na nebi nedali sice žádný pořádný úřad, ale přece jen to k něčemu bylo, alespoň se v nebi trochu vyznám. Tentokrát mi jistě nabídnou něco lepšího."

Nařídil velitelům, aby dali na uvítanou vztyčit vlajky a zabubnovat a aby sešikovali královskou gardu. Sám se oděl do plné zbroje, přílbice a brnění, obul si boty do mraků a rychle vyšel v doprovodu opic z jeskyně.

„Pojďte dál, vzácný generále," zašveholil vysokým hlasem a hluboce se ukláněl. „Odpusťte mi, že jsem vám nevyšel ihned v ústrety."

Generál Hvězda dlouhého věku vešel rázným krokem do jeskyně a pravil vážně: „Vysocí a nízcí činitelé císařských stájí zpravili Jeho Svatost o tom, že Velký světec se cítil dotčen tím, že jeho úřad císařského podkoního není dost významný, a opustil proto nebesa. Osmělil jsem

se za Velkého světce přimluvit. Prosím ho proto, aby se odebral převzít úřad. Nefritový císař je s tím srozuměn.“

„Mějte mé díky,“ usmíval se Opičák, „již minule jste se obtěžoval a dnes jste mě opět poctil svou přízní. Je však na nebi úřad Velkého světce rovného nebi?“

„Již jsem prosadil, aby takový úřad byl uznán,“ pravil uctivě Hvězda dlouhého věku.

Opičí král byl nesmírně rozradostněn. Pozval Hvězdu dlouhého věku na hostinu, když však odmítl, usedli oba na příznivý mrak, dopluli k jižní nebeské bráně a zamířili k síni Očarovaných mraků. Všichni vrátní a strážní jim kynuli na pozdrav, Hvězda dlouhého věku je ohlásil a Nefritový císař vyzval opičího krále, ať předstoupí.

„Uděluji ti hodnost Velkého světce rovného nebi. Je to ten nejvyšší úřad, a proto ti přísně zapovídám jakékoli nepředložené chování.“

Opičák se hluboce uklonil a poděkoval za prokázanou milost. Nefritový císař pak nařídil nebeskému staviteli, ať napravo od Broskvového

sadu vystaví paláce pro sídlo úřadu Velkého světce rovného nebi. Úřad bude mít dvě oddělení: oddělení míru a pokoje a oddělení pro uklidnění ducha. V každém oddělení budou Opičákovi k ruce nebeští úředníci a tajemníci. Nakonec Nefritový císař pověřil pět hvězd, aby uvedly Opičáka v úřad. Sám mu daroval dvě láhve svého oblíbeného vína a deset zlatých květů, které napomáhaly k uklidnění ducha a posilnění vůle, aby již déle nepáchal neplechy.

Opičí král věřil, že je skutečně uváděn v úřad. Ještě téhož dne se odebral s pěti hvězdami do paláce, dal otevřít víno a všechny pohostil. Hvězdy se pak uchýlily do svých komnat a Opičák, ponechán sám sobě, začal plnými doušky vychutnávat slasti nebeského života.

Byl to však jenom Opičák a nevyznal se v nebeských hodnostech, netušil, komu přináleží jaký plat; stačilo mu jen, že byl mezi nebeské úředníky zapsán. Podřízení z obou oddělení ho od rána do večera obsluhovali, jedl tři jídla denně, celou noc prospal, nic ho netížilo a byl

volný jako pták. Ve chvílích zahálky se toulal po palácích a hledal si přátele. Jednoho dne zamířil při svých toulkách na východ, druhého dne zase na západ, létal na mracích sem a tam a nikdo nikdy nevěděl, kam se poděl.

Jednoho dne, když Nebeský císař udílel ranní slyšení, vystoupil z řady nebeských hodnostářů světec Opravdovosti a přednesl na opičího krále stížnost, že se bez cíle potlouká po nebi, přátelí se se všemi nebeskými hvězdami, a dokonce i ty nejvyšší že si dovoluje nazývat svými druhy.

Když to Nebeský císař slyšel, dal si hned Opičáka předvolat. Ten okamžitě přišel nadnášeje se radostí.

„Jaké odměny či povýšení mě očekávají, že si mě Vaše Svatost dala předvolat?“

„Slyšel jsem, že máš dlouhou chvíli,“ odvětil Nefritový císař, „a proto ti přidělím práci. Svěřuji ti správu nad Broskvovým sadem. Dávej na všechno bedlivý pozor!“

Opičí král se cítil polichocen. Poděkoval za milost, poklonil se a uctivě odstoupil. Celý bez sebe nedočkavostí se hnal na obhlídku

Broskvového sadu. Zde ho zastavil bůh půdy, co tu chce.

„Nefritový císař mě pověřil, abych převzal správu Broskvového sadu," pravil pyšně opičí král, „přišel jsem si to tu tedy prohlédnout."

Bůh půdy se spěšně uklonil a hned přivolal zahradníky, kteří v sadu okopávali stromy, nosili vodu, sklízeli broskve a zametali cestičky. Všichni před Opičákem pobili hlavou o zem a uvedli ho do sadu. Opičák si všechno dlouho prohlížel a pak se vyptával boha půdy, kolik je v sadu stromů.

„V sadu je tři tisíce šest set broskvoní," vysvětloval bůh půdy, „tisíc dvě stě stromů vpředu má jemné květy a malé plody, které uzrávají jednou za tři tisíce let. Pozře-li je někdo, stane se světcem, jeho tělo ozdraví a stane se lehkým jako vánek. Tisíc dvě stě stromů uprostřed má květy v trsech a sladké plody, které dozrávají jednou za šest tisíc let. Kdokoli je pozře, může se vznášet v oblacích, je dlouho živ a nestárne. Tisíc dvě stě stromů vzadu má květy s fialovými žilkami a plody s bledě žlutými jádry.

Uzrávají jednou za devět tisíc let. Kdokoli je pozře, přežije nebe a zemi, je věčný jako slunce a měsíc.“

Opičí král byl radostí téměř bez sebe. Ještě téhož dne si přepočítal všechny stromy, prohlédl si všechny besídky a pak teprve se vrátil do svého sídla. Od té doby vycházel za zábavou jen jednou do měsíce, v den úplňku. Přestal se toulat po nebi a na své přátele si ani nevzpomněl. Jednoho dne zpozoroval, že broskve na vyšších větévkách již dozrávají. Dostal na ně ohromnou chuť. Avšak bůh půdy, zahradníci a jeho osobní průvodce mu byli neustále v patách. Tu ho najednou napadl úskok: „Počkejte na mě před bránou, já se tady v besídce trochu prospím.“

Všichni skutečně odešli. Opičák si svlékl dvorní oděv a čapku, vyšplhal se na nejvyšší strom, vyhlédl si ty nejzralejší broskve, které se jen jen rozsýpaly, bohatě si jich natrhal, usadil se v koruně stromu a pěkně si pochutnával. Teprve když se dosyta najedl, seskočil ze stromu, oblékl se, nasadil si čapku a povolal své dvořanstvo, aby ho vyprovodili do paláce. Každý druhý nebo třetí

den si vymyslel nějaký podvod, jak ukrást broskve, a dopřával si, co hrdlo ráčilo.

Jednoho dne se rozhodla královna matka nebes uspořádat Broskvovou slavnost. Dala proto otevřít drahokamy vykládanou hodovní síň u Nefritového jezírka. Poslala sedm víl s košíčky natrhat v Broskvovém sadu broskve na hostinu. Ty přišly k vstupní bráně sadu a vidí, že bůh půdy sadu, zahradníci a nebeští úředníci z Opičákova paláce hlídají vstupní bránu a nikoho nechtějí vpustit dovnitř. Přistoupily a pravily: „Přicházíme na rozkaz královny matky natrhat broskví na hostinu.“

„Vznešené krásky, zastavte své kroky,“ pravil jim bůh půdy. „Letos se vše změnilo. Nefritový císař pověřil správou sadu Velkého světce rovného nebi. Musíte nejdřív požádat o dovolení jeho a teprve pak vás můžeme do sadu vpustit.“

„A kde se nalézá Velký světec?“ dotazovaly se víly.

„Je právě v sadu. Byl unaven a zdříml si v besídce,“ odpověděl bůh půdy.

„Když je to tak, půjdeme za ním, nemůžeme se zdržovat.“

Bůh půdy je tedy zavedl do sadu. Opičák nebyl nikde k nalezení, v květinové besídce našli jen jeho šat a čapku. Hledali po všech koutech, ale bůhví kam se poděl.

Opičák totiž chvíli skotačil v sadu, pojedl několik broskví a pak se proměnil v pidimužíka velkého dva palce a uložil se k spánku pod hustým listovím v koruně stromu.

„Co si počneme, nenajdeme-li Velkého světce? Přece se nemůžeme vrátit s prázdnou,“ hořekovaly víly.

„Pravdu díte, vzácné krásky,“ utěšoval je jeden z nebeských úředníků, „jste-li tu na rozkaz královny matky, jděte si klidně natrhat broskví, my už to za vás s Velkým světcem vyřídíme.“

Víly se ihned pustily do trhání broskví. Nejprve natrhaly dva košíky z předních stromů, pak natrhaly tři košíky z prostředních stromů. Když přišly trhat k zadním stromům, uviděly, že na nich zbývá jen tu a tam ještě nějaká zelená broskev a stopky po otrhaných plodech. Všechny

zralé totiž snědl opičí král. Víly se dlouho rozhlížely a tu spatřily jen jednu napůl červenou broskev na jižní straně. Šedořízá víla rukou stáhla větévku s broskví, červenořízá víla broskev utrhla a šedořízá víla opět pustila větévku nahoru. Tím probudily Opičáka, který proměněný v pidimužíčka spal právě zde. Vzal na sebe opět původní podobu, zpoza ucha vytáhl zlatem kovanou tyč, prudce se jí rozmáchl a rozzlobeně vzkřikl: „Jaký to netvor se opovažuje krást mé broskve?“

Všech sedm víl poděšeně pokleklo na zem.

„Vznešený Světče, zadržte svůj hněv! My nejsme žádní netvoři, jsme víly královny matky, která nás sem poslala pro zázračné broskve, protože chystá Broskvovou slavnost u Nefritového jezírka. Když jsme sem přišly, mluvily jsme nejprve s bohem půdy sadu. Vy jste však, vznešený Světče, nebyl nikde k nalezení. Když jsme se vás nemohly dočkat, dostaly jsme strach, že nesplníme rozkaz královny matky, a proto jsme se samy pustily do trhání broskví. Desettisíckrát prosíme za odpuštění.“

Když to opičí král uslyšel, potlačil zlost a nasadil přívětivou tvář.

„Prosím, povstaňte, vzácné víly. A kohože královna matka zve na hostinu u Nefritového jezírka?“

„Seznam hostí na slavnost se řídí starými zvyklostmi,“ odvětily víly, „pozván je Nejvyšší Buddha ze západního ráje, bódhisattvové, svatí mnichové, arhati, bohyně milosti z nejzazšího jihu, svatý císař Vznešené moudrosti z východu, posvátní starci třinácti ostrovů, bůh Hlubokých temnot z nejzazšího severu a Žlutorohý světec, pán středu. Dále jsou pozvána i knížata pěti planet, tři ctnostní z osmi rájů, císařové osmi očistců, pán temnot osmi pekel, devět nebeských strážců bran, duchové moří a horstev, bohové úrodnosti světa a jiní. Nižší i vyšší bohové ze všech nebeských paláců se též smějí zúčastnit.“

„A mne nepozvali?“

„O tom jsme nic neslyšely,“ ukláněly se víly.

„Já jsem Velký světec rovný nebi, mne by přece mohli pozvat jako čestného hosta,“ horoval Opičák.

Víly namítaly, že Broskvová slavnost se řídí starými zvyklostmi, že nevědí, bude-li možno tentokrát udělat výjimku.

„Máte pravdu, vy za to nemůžete," uznal Opičák, „počkejte tady, já půjdu napřed vypátrat, zdali mě ráčili pozvat."

Vztáhl ruce k čarování, zamumlal zaklínadlo a všech sedm víl přičaroval pod broskvové stromy. Vyšvihl se na příznivý mrak, vyplul ze zahrady a dal se unášet směrem k Nefritovému jezírku. Tu najednou viděl, jak kus dál za zdí plyne na pětibarevném mraku jakýsi velký duch. Zblízka v něm poznal Bosonohého světce. Ihned vymyslel lest, jak toho dobráckého světce ošálit, aby se dostal tajně na slavnost.

„Kam pluje Vaše Jasnost?" zeptal se ho.

„Spěchám na Broskvovou slavnost, královna matka mě tam ráčila pozvat," odvětil Bosonohý světec.

„Vaše Jasnost netuší," lhal Opičák, „že Nefritový císař mě vyslal, protože umím rychle plout v mracích, abych obešel všechny hosty a vyřídil jim, že mají nejprve jít složit poklonu do

paláce Pronikavé moudrosti a pak teprve se odebrat na slavnost!“

Bosonohý světec vzal Opičákovu lež vážně. Obrátil pětibarevný mrak a odplul směrem k paláci Pronikavé moudrosti. Opičák zatím zamumlal zaklínadlo, škubl tělem, proměnil se v Bosonohého světce a hnal se k Nefritovému jezírku. Zanedlouho dorazil k hodovní síni, zarazil mrak a pomaloučku, potichoučku se vkradl dovnitř.

Tam již bylo všechno pečlivě přichystáno, ale bohové zatím nepřišli. Ještě si ani nestačil všechno jaksepatří prohlédnout, když tu jeho nos vtáhl silnou vůni vína. Otočil se a spatřil v loubí po pravé straně několik nebeských vinařů. Jejich pomocníci odnášeli vymačkané hrozny, sluhové přinášeli vodu a kuchtíci prohrabovali oheň, vymývali konve a čistili baňky. Hotový vinný mok, průsvitný jako nefrit, vydechoval jemnou vůni. Opičímu králi se v ústech sbíhaly sliny. Kdyby nebylo všech těch lidí kolem, hned by se byl do vína pustil. Musel se tedy utéci ke svým kouzlům a čárům. Vytrhl si několik chlupů,

vstrčil si je do úst, rozžvýkal je na kousky, vyplivl a vzkřikl: „Čáry máry!“ Chlupy se proměnily v hmyz, jehož bodnutí uspává, a vlétly vinařům do obličeje. Všem poklesly hlavy, ruce jim visely malátně podél těla, oči se klížily, až začali klimbat.

Opičák si nabral ze všech možných vonících jídel roztodivných chutí, vešel do loubí a z baněk a džbánků si vrchovatě nalil vína a pil, co hrdlo ráčilo. Když se dosyta najedl a napil, byl namol opilý. Je zle, je zle! Ještě si stačil uvědomit, co provedl a že za chvilku zde budou hosté. Co potom? Udělám nejlíp, když se vrátím do svého paláce a trochu se z toho vyspím, řekl si.

A tak se náš Opičák, namol opilý, kolébal ze strany na stranu a motal se kolem, až zbloudil z cesty. Místo do svého sídla se dostal na opačnou stranu nebeských končin.

„Jak to, že jsem se najednou octl tady, vždyť to je palác Radosti, sídlo praotce Cesty. Nu dobrá! Už dávno jsem se chtěl jít za starochem podívat, ale nikdy mi na to nezbýval čas.“

Trochu si urovnal oděv a vrazil dovnitř. V paláci však bylo pusto a prázdno. Praotec Cesty totiž o čemsi rokoval s Buddhou Světlonošem na rudé terase třípatrového altánku a všichni sluhové, úředníci a generálové z jejich paláců naslouchali jejich učeným hovorům. Opičák se hnal do sálu, kde se připravoval elixír života.

„Tak to je ten poklad nesmrtelných," zaradoval se.

Od té doby, co se stal nesmrtelným a prohlédl mnohá tajemství, chtěl též elixír připravit, aby zachránil své opičky, ale doma mu na to nikdy nezbýval čas. Dnes mu však štěstí přálo – nejenže se mu elixír dostal do rukou, ale praotec Cesty ještě k tomu nebyl doma!

„Sem s těmi kuličkami nesmrtelnosti, ať vím, jak chutnají!"

Nahnul si tykev a tak dlouho se kuličkami cpal, až je všechny snědl, jako by to byly pražené boby.

Najednou však procitl z opojení a uvědomil si, že je zle.

„Tenhle můj kousek volá do nebes! Jak se to dostane k sluchu Nefritového císaře, je po mně veta! Pryč odtud! Udělám nejlíp, když se vrátím zpátky na svět do svého království!“

Vyřítil se z paláce praotce Cesty. Nepustil se starou cestou, ale namířil si to rovnou k západní nebeské bráně. Učinil se neviditelným a nepozorován bránou proklouzl. Pak nasedl na mrak a zamířil k hoře Bujných květů. Již zdálky viděl, jak se vlajky a korouhve třepotají ve větru a meče a sudlice se lesknou v slunci. To jeho vojevůdcové a králové démonů se cvičili ve zbrani.

„Moji drazí, už jsem zase tady!“ zvolal opičí král.

Všichni démonové odložili zbraně a poklekli.

„Buďte pozdraven, náš Velký světče! Na takovou dobu jste nás opustil a ani podívat jste se na nás nepřišel!“

„Vždyť to není tak dlouho,“ prohodil Opičák a odebral se do jeskyně. Vojevůdci se před ním klaněli, bili čelem o zem a zahrnovali ho vším možným pohodlím.

„Jak jste se měl, Velký světče, těch celých sto let na nebesích, jaký jste zastával úřad?“

„Vždyť jsem pryč teprve půl roku,“ smál se Opičák, „jakýchpak sto let?“

„Jeden den na nebesích je jako celý rok na zemi,“ pravili vojevůdcové.

„Těšil jsem se přízni Nefritového císaře, skutečně mi přiznal hodnost Velkého světce rovného nebi, dal mi zřídit úřad se dvěma odděleními, oddělením míru a pokoje a oddělením pro uklidnění ducha. K ruce jsem měl nebeské úředníky. A pak když viděl, že nemám co na práci, svěřil mi správu Broskvového sadu. Královna matka dnes chtěla pořádat Broskvovou slavnost a mě nepozvala. Neprosil jsem se o její pozvání, odebral jsem se sám do hodovní síně a všechny vybrané pochoutky a vína jsem tajně snědl a vypil. Pak jsem v povznesené náladě zabloudil do paláce praotce Cesty a tam jsem mu zase spořádal všechen elixír života. Strachy před hněvem Nefritového císaře jsem raději z nebes utekl.“

Všichni démoni se nesmírně zaradovali. Přichystali pití a ovoce na oslavu a v kamenných šálcích podávali kokosové víno. Opičí král si jednou lokl, zašklebil se a ohrnul nad vínem pysky.

„Pil jsem u Nefritového jezírka taková vína a takový nefritový nektar, jaký jste v životě nikdy neokusili. Je ho tam v loubí ještě spousta. Zaběhnu vám pro pár láhví. Každý dostane po půl číše a budete po ní také dlouho živi a zdrávi.“

Opice byly radostí bez sebe. Opičák pak vyklouzl ze dveří, učinil se neviditelným, skokem plavmo se vyšvihl na mrak a zamířil na nebe k hodovní síni. Nosiči vody, topiči a ostatní se ještě neprobrali ze spánku a hlasitě chrápali. Vzal po láhvi pod paždí, do každé ruky též popadl láhev a obrátil mrak nazpět. Opice pak uspořádaly hostinu „nebeského vína“. Na každou se dostalo několik číší.

Chcete-li vědět, zda opičího krále stihl trest nebes, přečtěte si další kapitolu.

10. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NEBESKÁ VOJSKA OBKLÍČILA HORU BUJNÝCH KVĚTŮ

Všech sedm víl, které Opičák přičaroval k zemi, se nemohlo celý den ani pohnout, teprve pak přestalo kouzlo působit. Víly přiběhly se svými květinovými košíčky rovnou ke královně matce a omlouvaly se, že přicházejí pozdě jen kvůli opičímu králi, který je svými kouzly přikoval k zemi.

„Kolik jste natrhaly broskví?“ zeptala se královna matka.

„Máme jen dva košíčky malých broskví a tři košíčky středních broskví,“ pravily víly, „vzadu na stromech nebyla ani jediná velká broskev. Asi je všechny snědl opičí král. Když byla po něm největší sháňka, najednou se objevil, zle si na nás vyjel, vyslýchal nás a vyptával se, kdo je pozván na hostinu. Pověděly jsme mu všechno, co jsme o hostině věděly, on nás však přikoval na místo

a kdovíkam zmizel. Teprve teď jsme procitly z omámení a mohly jsme se vrátit.“

Královna matka to šla ihned žalovat Nefritovému císaři. Ještě ani nedomluvila, když tu vešli dovnitř vinaři a stěžovali si, že někdo překazil všechny přípravy na Broskvovou slavnost, ukradl a vypil víno i nektary a snědl všechny vybrané pochoutky. Vzápětí přišli čtyři nebeští poslové ohlásit praotce Cesty. Nefritový císař s královnou matkou mu vyšli v ústrety. Praotec Cesty složil dvorskou poklonu a pravil: „Je mi velice líto, ale jsem nucen Vaší Svatosti oznámit, že devětkrát tavený elixír života, který jsem chystal pro slavnost Nesmrtelnosti, mi byl odcizen neznámým pachatelem.“

Tato zpráva Nefritového císaře nesmírně polekala.

V témže okamžiku se dostavil i jeden z Opičákových nebeských pobočníků, pobil čelem o zem a oznámil, že Velký světec opomíjí své povinnosti, včera že vyšel někam na toulky a od té doby je nezvěstný. Nefritového císaře již jalo podezření. Vtom se ještě objevil Bosonohý

světec a ohlásil: „Ubíral jsem se včera na pozvání královny matky na Broskvovou slavnost a cestou jsem potkal Velkého světce rovného nebi a ten mi řekl, že podle rozhodnutí Jeho Svatosti Nefritového císaře mají všichni poddaní nejprve jít složit poklonu do paláce Pronikavé moudrosti a pak teprve se odebrat na hostinu. Učinil jsem tak, jak mi řekl. Když jsem však dorazil k paláci, nespatřil jsem tam ani dračí vůz, ani fénixový kočár Jeho Svatosti, a proto jsem rychle přišel, abych byl k službám zde.“

Nefritový císař byl údivem a zlostí téměř bez sebe.

„Ten mizera vydává své výmysly za mé příkazy a klame mé moudré ministry! Okamžitě povolejte nebeského pátrače, ať jde po jeho stopách!“

Nebeský pátrač tedy ihned podle rozkazu zahájil stopování po celém nebi. Pak v obsáhlé zprávě oznámil Nefritovému císaři, že původcem všech zmatků je vskutku Opičák. Nefritový císař byl velice rozhořčen. Povolal čtyři nebeské velekrále, krále Li a korunního prince Natču, ať

sešikují dvacet osm souhvězdí, devět planet a hvězdy ze všech nebeských končin, vezmou s sebou armádu o sto tisíci vojácích, obklíčí horu Bujných květů a spustí kolem ní osmnáct nebeských a pozemních sítí. Provinilec Opičák pak má být okamžitě zaživa jat a bez prodlení předveden k potrestání. Všechny hvězdy tedy ihned sešikovaly svá vojska a opustily nebeské končiny.

Nebeský král Li se položil s nebeskými vojsky táborem přímo u hory Bujných květů. Hora byla obklíčena tak, že by ani kapka vody neprosákla. Kol dokola bylo vysláno devět zlověstných planet, aby rozpoutaly bitvu. Sešikovaly svá vojska a dorazily k jeskyni, kde skotačila spousta opic. Jeden z hvězdných vojevůdců zvolal mocným hlasem: „Raraši! Kde je váš Velký světec? Jsme zvláště vybraní nebeští duchové a přišli jsme zajmout toho vašeho buřičského krále. Vyřiďte mu, ať se rychle vzdá! Cekne-li jen slovo, tak vás tu všechny vyvraždíme.“

Opičky se řítily poplašeně dovnitř.

„Velký světče! Je zle! Je zle! Venku je devět zlých duchů a tvrdí, že jsou posli nebes a mají Velkého světce zajmout.“

Opičí král právě s králi démonů a svými generály popíjel vzácná nebeská vína. Když uslyšel hlášení, ani si ho valně nevšiml a jen vesele zanotoval: *„Dnes víno máš, tož hrdlo zchlaď, před dveřmi smrt čeká tě, buďsi, ať!“*

Ještě ani nedomluvil, když tu opět přiběhly opičky.

„Ti zlolajní duchové přede dveřmi drze nadávají a vyhrožují válkou!“

„Jen je nechte být,“ zasmál se Opičák a zarecitoval další verš: *„Básní a vína, radostí užij dnes, neptej se slávy a úspěchu: ‚Kde jsi, kdes?‘“*

Ani nedořekl a už tu zase byly opičky.

„Tatíčku náš! Ti zlolajní duchové rozmlátili bránu a derou se dovnitř!“

„Zatracení duchové! Co si to dovolují?“ rozčílil se Opičák. „Nestarám se o ně, tak co dorážejí na mou bránu?“

Nařídil pak králi ďáblů Jednorožci, aby vytáhl do pole se všemi králi démonů, on sám že je bude následovat se čtyřmi maršály.

Král ďáblů Jednorožec rychle seřadil vojska a vyrazil z brány rovnou na nepřítele. Zlověstné planety rozpoutaly lítý boj. Zarazily vojska démonů na konci železného můstku a nepustily je dál. Když vřava dostoupila vrcholu, dorazil opičí král.

„Uvolněte cestu!“ zvolal a zamával železnou tyčí, až byla dlouhá přes dva sáhy. Probíjel se vpřed takovou rychlostí, že ani jedna zlověstná planeta se neodvážila se mu postavit do cesty. Všechny je v mžiku rozprášil. O kus dále planety opět uspořádaly své řady a pokřikovaly: „Ty zatracený, nestydatý podkoní! Máš toho na svědomí dost a dost! Ukradl jsi broskve, vypil všechno víno, překazil jsi Broskvovou slavnost, připravil jsi praotce Cesty o elixír nesmrtelnosti a ještě si tady popíjíš kradené nebeské víno! Na hřích vršíš hřích, jestlipak o tom vůbec víš?“

„Máte pravdu, tohle všechno jsem spáchal," pošklebo val se Opičák. „Ale co se mnou chcete dělat?"

„Dostaly jsme od Nefritového císaře rozkaz tě zajmout," pravily zlověstné planety, „rychle se podrob a šetři všech nevinných životů zde kolem. Jinak rozšlapeme tu tvou horu a rozbijeme tu tvou jeskyni napadrť!"

„Vy chudinky, co vy můžete?" vysmíval se Opičák. „Kde se ve vás berou ta troufalá slova? Jen si pěkně přičichněte k mé tyči!"

Všech devět planet se na něj vrhlo. Opičák se však ani trochu nelekl, roztočil svou tyč, kryl se zleva, zaútočil zprava a spořádal všech devět planet tak, že je opouštěly síly a ochabovaly jim svaly. Jedna po druhé odhazovaly zbraně a prchaly z bojiště do svých stanů.

„Ten opičí král je opravdu neohrožený bojovník! Nic jsme s ním nesvedly. Musely jsme vyklidit bojiště," oznámily nebeskému králi Li.

Ten pak určil čtyři nebeské velekrále a dvacet osm souhvězdí, aby vytáhli se svými vojsky. Opičí král se nedal ani trochu zastrašit,

opět povolal krále ďáblů Jednorožce, krále démonů dvaasedmdesáti jeskyň a čtyři maršály a nařídil jim, ať se rozloží s vojsky před bránou.

Bitevní vřava trvala od samého rána až po samý západ slunce. Král ďáblů Jednorožec i všech sedmdesát dva králů démonů bylo nebeskými duchy pochytáno, jenom čtyřem maršálům a stádu opic se podařilo utéct a skrýt se v hloubi jeskyně Vodních závěsů. Opičák sám vzdoroval ve vzduchu čtyřem velekrálům, králi Li a korunnímu princi Natčovi – bili se a bili, až Opičák zpozoroval, že se stmívá. Vytrhl si chlup, vstrčil ho do úst, rozžvýkal a vykřikl: „Čáry máry!“ a chlup se proměnil ve stovky, ba tisíce opičích králů. Všichni byli ozbrojeni zlatem kovanými tyčemi a zahnali korunního prince Natču i nebeské velekrále na útěk. Opičí král stáhl chlup a rychle se vrátil do jeskyně.

„Zahnal jsem sice nebeská vojska svými kouzly na útěk, ale jistě se položí táborem u paty naší hory,“ sdělil svým opičím poddaným. „Musíme proto obezřetně hlídkovat, dosyta se najíst a poklidně se vyspat. Až se rozední,

uvidíte, s jakými kouzly na ně vyrazím! Všechny nebeské generály pochytám a pomstím tak naše zajaté druhy.“

Všechny opice pak popily po několika šálcích kokosového vína a uložily se k spánku.

Čtyři nebeští velekrálové svá vojska po boji stáhli a nahlásili své zásluhy: někteří zajali tygry a pardály, jiní zase lvy a slony, vlky či lišky, ale nikdo z nich nechytil ani jedinou opičku. Odměnili zasloužilé vojevůdce a uložili se k nočnímu odpočinku. Vojákům u nebeských a pozemních sítí nařídili, aby spustili poplach, kdyby se někde něco šustlo. Všude přecházely bdělé stráže. Druhého dne zrána měla začít velká bitva.

Chcete-li vědět, jak tato bitva dopadla, přečtěte si další kapitolu.

11. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÍ KRÁL ZÁVODIL V PROMĚNÁCH S BOHEM ER-LANGEM

Nebudeme si vyprávět o tom, jak nebeští duchové obléhali horu Bujných květů, ani o tom, jak opičí král odpočíval po boji, ale povíme si, jak prozřetelná a milosrdná bohyně Kuan-jin z hory Potaloka v Jižním moři, která pomáhá lidem v strastech a neštěstí, byla pozvána královnou matkou na Broskvovou slavnost. Se svým učedníkem, mnichem zvaným Břeh milosti, došla k Nefritovému jezírku, k besídkám vykládaným drahokamy. Tam bylo pusto a prázdno, hodovní síň byla úplně zpustošená. Bylo zde jen několik nebeských svatých, ale ti neseděli na svých místech, pobíhali kolem a jeden druhému cosi vzrušeně vykládali. Kuan-jin se s nimi pozdravila. Teprve od nich se dověděla, co se vlastně událo.

„Když se tedy nebude konat hostina," pravila bohyně, „pojďte se mnou za Nefritovým císařem."

Svatí ji ochotně následovali. Když došli k paláci Pronikavé moudrosti, vyšli jim v ústrety čtyři nebeští velekrálové a Bosonohý světec. Ti pověděli Kuan-jin, jak je Nefritový císař rozezlen a jak nařídil sebrat vojsko, které vytáhlo na opici, ale ještě se nevrátilo.

„Chci mluvit s Nefritovým císařem. Buďte tak laskavi a ohlaste mě," pravila bohyně milosti.

Nefritový císař právě hovořil s praotcem Cesty.

„Co bude s Broskvovou slavností?" otázala se Kuan-jin, když se s přítomnými náležitě pozdravila.

„Tuto slavnost pořádáme každý rok," pravil Nefritový císař, „a všichni se z ní těšíme. Letos nám ji však ta ďábelská opice překazila. Zval jsem vás všechny nadarmo."

„Co je to za opici?" otázala se Kuan-jin.

„Zrodila se z kamenného vejce na hoře Bujných květů v zemi Ao-laj," pravil Nefritový

císař. „Když přišla na svět, z očí jí blýskala zlatá záře, zasahující až do nebeských paláců. Zpočátku jsme jí nevěnovali pozornost, opice se však stala démonem, umí chytat draky a krotit tygry, a sama se vyškrtla ze seznamu smrtelníků. Dračí král i pán pekel již na ni podali stížnost. Chtěl jsem ji dát chytit, ale Hvězda dlouhého věku mě upozornil, že ve světě zvířat, ve světě lidí i na nebi všechna stvoření, která mají devět smyslů, se mohou stát nesmrtelnými. Byl jsem k Opičákovi milostiv a chtěl jsem ho naučit moudrosti. Povolal jsem ho tedy na nebesa a učinil ho podkoním v nebeských stájích. Ale té mizerné opici se zdál tento úřad příliš nízký a uprchla z nebeského paláce. Vyslal jsem tedy nebeského krále Li a korunního prince Natču, aby ji zajali. Opět jsem udělil Opičákovi milost a pozval jsem ho na nebesa jako Velkého světce rovného nebi. Protože měl dlouhou chvíli, potloukal se po celém nebi. Bál jsem se, aby něco nevyvedl, a proto jsem mu svěřil správu Broskvového sadu. Opět nedodržoval zvyklosti a snědl všechny broskve ze starých stromů. Když

se měla konat slavnost, nepozvali jsme ho, protože ve skutečnosti nezastával žádný úřad. Vymyslil si však podvod. Oklamal Bosonohého světce, vzal na sebe jeho podobu, pronikl do hodovní síně a tajně snědl a vypil všechny vybrané pokrmy a zázračná vína. Ještě ke všemu ukradl i elixír života praotce Cesty, domů si nanosil nebeské víno a se všemi opicemi si na něm pochutnával. To mě tak pohoršilo, že jsem povolal nebeské vojsko o sto tisíci mužích a nařídil jsem spustit kolem té jeho hory nebeské i pozemní sítě. Dosud však nepřišly z bojiště zprávy, a tak nevím, zda naše vojsko zvítězilo či utrpělo porážku.“

Jak to bohyně milosti uslyšela, nařídila svému učedníkovi, aby sestoupil na horu Bujných květů a vyzvěděl, co se děje na bojišti.

Břeh milosti si urovnal háv, uchopil železný obušek a odplul na mraku k hoře Bujných květů. Všude kolem byly napnuty husté nebeské a pozemní sítě, od každé brány ležení se ozývalo zvonění a rozkazy. Hora byla tak obklíčena, že by ani kapka vody neprotekla. Břeh milosti se

zastavil a zvolal: „Nebeští strážcové tábora, buďte tak laskavi a ohlaste mě! Jsem druhý syn nebeského krále Li, korunní princ Mokša, hlavní učedník bohyně milosti Kuan-jin. Přišel jsem, abych vyzvěděl, co se na bojišti děje.“

Ihned byl ohlášen v hlavním stanu. Nebeský král Li okamžitě nařídil roztáhnout nebeské i pozemní sítě a vpustit ho dovnitř. Na východě už svítalo. Břeh milosti vstoupil do tábora a poklonil se čtyřem nebeským velekrálům i svému královskému otci.

„Včera jsme sem dorazili a položili se táborem,“ sdělil mu nebeský král Li. „Ihned jsem vyslal devět zlověstných planet, aby vyzvaly Opičáka k souboji. Ale ten zase použil svých čárů a kouzel a zahnal všech devět planet na útěk. Pak jsem vedl vojsko já sám, ale ten mizera opět ovládl pole. Mých sto tisíc vojáků se s ním bilo až do večera, on však nakonec vykouzlil stovky a tisíce svých opičích dvojníků a zahnal vojsko na útěk. Když jsme přehlíželi zajatce, zjistili jsme, že to jsou jen samí vlci, tygři a podobná

havěť. Nepodařilo se nám chytit ani jedinou opici. Dnes jsme ještě do pole nevytáhli!“

Sotva domluvil, přišlo hlášení od bran ležení.

„Opičí král v čele opičího zástupu vyzývá k boji.“

Nebeští vojevůdcové zasedli k válečné poradě. Jako první se přihlásil o slovo Břeh milosti.

„Královský otče, obdržel jsem od bohyně příkaz, abych nejen vyzvěděl zprávy, ale dojde-li k boji, abych i pomohl. Chtěl bych tedy do boje zasáhnout, ať vidím, co je ten Velký světec vlastně zač.“

„Synu můj,“ pravil nebeský král Li, „učíš se již několik let u bohyně milosti a jistě ses přiučil i všelijakým kouzlům. Využij jich, jak náleží.“

A tak náš milý princ uchopil do obou rukou obušek, přepásal svůj vyšívaný háv a vyběhl z bran tábora.

„Kdo z vás je ten Velký světec rovný nebi?“ zvolal nahlas.

„To jsem já, Sun! Co jsi ty zač, že se tak ptáš?“ ozval se Opičák.

„Jsem korunní princ Mokša, druhý syn nebeského krále Li. Jsem ochránce víry a nejvyšší učedník bohyně milosti Kuan-jin, mé řádové jméno zní Břeh milosti," pravil Mokša.

„Co zde pohledáváš, když se máš cvičit v ctnosti v Jižním moři?" pravil výsměšně opičí král.

„Má paní a velitelka mě sem vyslala, abych vyzvěděl, co se děje na bojišti," řekl Mokša, „když však vidím tvou vzpurnost, chci tě sám polapit."

„Příliš si troufáš! Okus nejprve mé tyče!" rozčílil se Opičák.

Mokša se ani trochu nelekl, uchopil svůj železný obušek a vrhl se na opičího krále. Rozpoutal se nelítostný boj. Srazili se asi padesátkrát nebo šedesátkrát. Mokšu již brněla paže a nebyl s to dále odrážet útoky. Rozdával rány do prázdna, a tak vzal raději nohy na ramena. Opičák též stáhl opičí vojska a usadil se před hlavní bránou do jeskyně. Odtud uviděl, jak se u bran nebeského tábora vojska rozestoupila a udělala Mokšovi špalír až k hlavnímu stanu.

Mokša sotva dechu popadaje ze sebe vyrazil: „Ta opice má vskutku čarodějnou moc. Nic jsem s ní nesvedl, donutila mě k útěku!“

Nebeský král Li nařídil sepsat list s prosbou o pomoc a poslal s ním krále ďáblů Velkou sílu a prince Mokšu na nebesa. Za chviličku dorazili až k paláci Pronikavé moudrosti a nechali se čtyřmi nebeskými posly uvést do síně Očarovaných mraků.

Nefritový císař roztrhl pečeť a otevřel listinu. Když se dočetl, že nebeské vojsko žádá o posily, rozesmál se: „To mám věřit, že jediná opice má takovou moc, že přemůže sto tisíc nebeských vojáků? Nebeský král Li mě opět prosí o pomoc! Které vojsko mu však mám poslat?“

Ještě než domluvil, bohyně milosti sepjala ruce a pravila: „Vaše Svatosti, upokojte se! Vím o bohovi, který si určitě s tou opicí bude vědět rady.“

„Koho máte na mysli?“ otázal se Nefritový císař.

„Synovce Vaší Svatosti, jasného světce a boha Opravdovosti Er-langa,“ děla bohyně

milosti, „sídlí nyní u ústí řeky Úliteb a je ve spojení se samotným peklem. Před časem přemohl šest obrů. Nyní má u sebe přísežné bratry ze Švestkové hory a tisíc dvě stě řadových běsů, kteří ovládají nesmírná kouzla. Nerad poslouchá rozkazů jiných, ale na výzvu o pomoc se vždy ozve. Vaše Svatost ho může požádat, aby byl svými vojsky nápomocen. S jeho přispěním bychom tu opici určitě dostali.“

Nefritový císař tedy nechal sepsat poručení a vyslal krále ďáblů Velkou sílu jako vyjednávače. Ten usedl na mrak a vydal se k ústí řeky Úliteb. Neuplynula ani půlhodinka a dorazil k chrámu boha Er-langa. Pekelní strážcové ihned ohlásili v chrámu, že přibyl jakýsi nebeský posel s poručením od samotného Nefritového císaře. Bůh Er-lang se všemi bratry mu vyšel naproti před bránu. Zapálil kadidlo a začal číst poručení od Nefritového císaře. Stálo v něm: „Vzpurný Opičák z hory Bujných květů, který si dal jméno Velký světec rovný nebi, zle řádí na nebi i na zemi. V nebeském paláci ukradl broskve, víno a elixír nesmrtelnosti a překazil Broskvovou

slavnost. Nyní bylo proti němu vysláno nebeské vojsko o stu tisíci mužích, jeho hora byla obklíčena a obestřena osmnácti nebeskými a pozemními sítěmi. Dosud jsme však nedosáhli vítězství. Vyzývám proto tímto zvláštním poručením moudrého synovce a jeho přísežné bratry, aby se odebrali na horu Bujných květů a pomohli při vykořenění tohoto zla. Po dobytí vítězství budou náležitě povýšeni a bohatě odměněni.“

Bůh Er-lang se velice zaradoval. Povolal všech šest bratrů ze Švestkové hory do obřadní síně a pravil jim: „Právě nás Nefritový císař požádal, abychom šli zkrotit vzpurnou opici na horu Bujných květů. Společně vyrazíme a společně také dílo dokonáme.“

Všech šest bratří projevilo ochotu vydat se okamžitě na cestu. Sešikovali tedy svá zázračná vojska, ozbrojili se luky a šípy, vzali s sebou lovné sokoly a honicí psy, vypustili vichřici, usedli na mraky a v okamžení se ocitli za východním oceánem u hory Bujných květů. Avšak hustá hradba nebeských a pozemních sítí

jim zahradila cestu. Bůh Er-lang proto zavolal: „Nebeský vojevůdce, jenž střežíš sítě, slyš! Jsem jasný světec, bůh Opravdovosti Er-lang a přicházím na rozkaz Nefritového císaře, abych zajal vzpurnou opici. Rychle otevřete brány a vpusťte nás dovnitř.“

Čtyři nebeští velekrálové a král Li jim vyšli vstříc až k bráně tábora. Bratři se s nimi pozdravili a zeptali se, na čí stranu se kloní váhy vítězství.

„Budu na něm muset vyzkoušet proměny,“ zasmál se Er-lang, „prosím vzácné vévody, nechť dají sítě upravit tak, aby prostor nahoře nad nimi byl volný a sítě těsně hradily jen kolem dokola. Usnadní mi to boj. Budu-li prohrávat, vážení vévodové nemusí do boje zasahovat, mí bratři mi přispějí na pomoc sami. Přemohu-li ho, vážení vévodové se též nemusí obtěžovat a Opičáka svazovat, mí bratři se o to též postarají. Jen prosím nebeského krále Li, aby mi ve vzduchu zavěsil magické zrcátko, v němž by se odrazila netvorova podoba. Až bude v úzkých, jistě mi

bude chtít někam proklouznout. Zrcátko nám ho však jasně osvítí, a tak nám neunikne.“

Nebeští velekrálové obsadili čtyři světové strany, rozestavěli hlídky a sešikovali vojska. Bůh Er-lang vytáhl se svými šesti bratry do boje. Svým generálům nařídil, ať čekají připraveni v kruhovitém šiku, se sokoly i psy pohotově. Řadoví běsové pak čekali v záloze.

Dorazili k jeskyni Vodních závěsů. Zde již stálo v šiku stočeném jako had připraveno stádo opiček. V prostředním voji vztyčili korouhev s nápisem *Velký světec rovný nebi.*

„Jak to, že si ta zpropadená opice troufá stavět se naroveň nebi?“ vzkřikl pohoršeně bůh Er-lang.

Jak opičky u brány tábora uviděly boha Er-langa, bez meškání o tom běžely podat zprávu svému veliteli. Opičí král uchopil zlatem kovanou tyč, oděl se v zlaté brnění, obul botky do mraků, nasadil si temně zlatou čapku a vyřítil se z brány. Vypoulil oči a rozhlédl se kolem.

„Jaký to troufalý kaprál se mě opovažuje vyzývat k boji?“ zvolal nahlas.

„Ty ničemo, což si pro oči nevidíš, že mě nepoznáváš?“ rozkřikl se bůh Er-lang. „Jsem bůh Er-lang, synovec Nefritového císaře, od něhož jsem dostal lénem království milosrdenství a prozíravosti. Dnes jsem byl Nefritovým císařem požádán, abych tě, ty buřičský opičí podkoní, polapil. Tvá poslední chvíle již nadešla.“

„Vzpomínám si, že kdysi sestra Nefritového císaře sestoupila na svět lidí a stala se družkou jakéhosi pozemského knížete. Porodila mu syna a ten prý rozštípal sekerou Broskvovou horu. To jsi ty? Zželelo se mi tvého života, protože jedna rána mou tyčí by tě sklátila do hrobu. Jen se, ty princátko nízkého rodu, rychle vrať a řekni těm svým čtyřem nebeským generálům, ať přitáhnou sami.“

Bůh Er-lang planul hněvem.

„Zatracená opice! Zanech už těch drzostí! Přičichni si k ostří mého meče!“ Opičí král se však skrčil a uhnul, bleskurychle se rozpřáhl zlatem kovanou tyčí a plnou měrou mu rány oplácel.

Třistakrát se již srazili, ale stále nebylo jisté, na čí stranu se vítězství nakloní. Er-lang vyvinul všechnu svou kouzelnou moc, škubl tělem a narostl v obra deset tisíc sáhů vysokého. V každé ruce mával třemi kouzelnými meči se dvěma ostřími, špičatými jako skaliska na vrcholu Květinové hory. Tvář měl sinalou, vlasy ryšavé a z hrozitánsky rozšklebených úst mu vyčnívaly kančí tesáky. Sápal se s meči přímo na Opičáka. Opičák však také nezůstal pozadu. Rostl a rostl, až narostl do stejné výšky jako bůh Er-lang. Tvář měl stejně hrůzostrašnou a oháněl se jedinou tyčí, avšak tak mohutnou jako sloup, který z hory Kchun-lun podpírá konec nebe. S ní se vrhl přímo na Er-langa. Opičákovi maršálové dostali z obrů takový strach, že se třásli na celém těle a nemohli ani mávat korouhvemi. Jeho generálové ztratili veškerou odvahu a zapomněli jak vládnout mečem. Na bojišti pak šest bratrů vydalo řadovým běsům rozkaz k výpadu, ti vypustili směrem k jeskyni Vodních závěsů sokoly a vzteklé psy, napjali luky a natáhli kuše. Rozpoutal se urputný boj. Chudinky opičky!

Byly rozprášeny a na dva tři tisíce jich bylo zajato i se čtyřmi maršály. Odhazovaly kopí, štíty táhly za sebou, zbavovaly se mečů a ztrácely píky. Běžely, seč jim nohy stačily, a vřeštěly z plna hrdla. Některé se uchýlily do hor, jiné zalézaly do jeskyně.

Když v zápalu boje Opičák spatřil, jak se opičky z jeho tábora rozutekly, dostal strach. Vrátil se do své původní podoby a vzal nohy na ramena. Bůh Er-lang ho dohánět mocnými kroky.

„Kam se ženeš?“ křičel za ním. „Ihned se vzdej, nebo je po tobě veta!“

Ale Opičákovi se do boje nechtělo, prchal dále, co mu nohy stačily.

U vchodu do jeskyně však narazil na šest bratří ze Švestkové hory. Ti mu s vojskem zatarasili cestu.

„Mizerný Opičáku, kam se řítíš?“ volali na něho.

Opičí král se úlekem roztřásl na celém těle, rychle proměnil tyč v jehličku na vyšívání a schoval ji za uchem. Škubl sebou, proměnil se

ve vrabce a usadil se v koruně stromu. Všichni bratři z toho byli celí pomatení. Hledali po všech koutech a sborově pokřikovali: „Opice nám uprchla! Opice je pryč!“

Po Opičákovi jako by se slehla zem.

Na pokřik bratří přispěchal bůh Er-lang.

„Bratříčkové, kam vám zmizel?“

„Právě jsme ho zde obklíčili a najednou je pryč.“

Bůh Er-lang doširoka vypoulil své ostříží oči a rozhlížel se kolem. Tu vidí, že Opičák v podobě vrabce sedí jako přišitý v koruně stromu. Bůh Er-lang se tedy proměnil ve svou původní podobu, odhodil čarovné kopí, odložil luk a toulec se šípy, škubl tělem a proměnil se v orla. Rozepjal doširoka křídla a vrhl se na Opičáka. Ten nemeškal, zamával křídly a ulétl. V letu se proměnil v mořského racka a namířil si to přímo vzhůru k nebi. Bůh Er-lang si rychle načechral peří, opět sebou škubl a proměnil se ve velikánského mořského jeřába. Vnořil se do mračen a užuž se chystal po Opičákovi klovnout. Opičák však slétl prudce dolů a ponořil se do

potůčku. Proměnil se v rybu a skryl se ve vlnách. Bůh Er-lang se přihnal na břeh potůčku, ale po Opičákovi ani stopy.

Ta opice se jistě skryla pod vodou, pomyslel si, určitě se proměnila v rybu nebo raka. Musím se též proměnit, jinak ji nedostanu.

A tak se proměnil v kormorána, vznášel se nad hladinou sem a tam a vyčkával. Opičák v podobě ryby plaval právě po proudu dolů. Tu najednou uvidí nad vlnami kroužit ptáka, který se mu zdál podezřelý. Vypadal jako modrý luňák, ale jeho peří nebylo dost tmavé. Připomínal volavku, ale neměl na hlavě chocholku. Podobal se čápu, ale neměl červené nohy.

„To je určitě Er-lang a čeká na mne!“

Vypustil několik bublinek, rychle se obrátil a jako šipka uháněl pryč. Toho si ihned povšiml Er-lang.

„Ta ryba, co pouští bublinky, vypadá jako kapr, ale nemá červený ocas, podobá se pstruhu, ale nemá tečky na šupinách, je jako lín, ale nemá na hlavě hvězdičky, připomíná okouna, ale nemá ostnatou ploutev. Jak to, že se dala na útěk, když

mě spatřila? To je jistě Opičák proměněný v rybu!“

Rychle slétl k podivné rybě a cvak! klapl po ní zobákem. Opičák se hbitě vymrštil z vody a proměnil se ve vodního hada, připlazil se k břehu a zalezl si do trávy. Když Er-lang rybu minul a spatřil, jak z čeřící se vody vylézá had, ihned v něm poznal Opičáka. Hbitě se otočil a proměnil se v šedého čápa s červenou, jakoby vyšívanou čepičkou, natáhl dlouhatánský krk se zobákem jak železné kleště a klovl po vodním hadu. Ten se vymrštil a proměnil se v kropenatého dropa, postavil se do rákosí u potůčku a civěl tupě před sebe. To boha Er-langa nesmírně pohoršilo, neboť v ptáku dropovi je soustředěna všechna neřest a mrzkost. Proměnil se do původní podoby, popošel blíže, vzal kuši, zalícil a strefil se do Opičáka s takovou silou, že se svalil na zem.

Opičák toho však využil a skulil se po svahu. Přikrčil se tam a nikým nepozorován se proměnil ve svatyňku boha půdy. Jeho doširoka rozšklebená ústa vypadala jako chrámové dveře,

zuby se proměnily v dveřní křídla, jazyk v svatého na oltáři a oči v okenní rámy. Jen s ocasem si nevěděl rady, trčel mu nešikovně vzhůru – proměnil jej tedy v korouhev. Bůh Er-lang seběhl dolů ze svahu a místo zastřeleného dropa uviděl jen svatyňku. Vypoulil své ostříží oči a bedlivě si ji prohlížel. Korouhev vzadu za svatyňkou ho vskutku rozesmála: „Tak tady je Opičák! Zas by mě chtěl napálit! Už jsem viděl svatyní dost, ale ani jedinou s korouhví vzadu! To jistě ten neřád na mne strojí nějakou léčku! Chtěl by mě vlákat dovnitř a zakousnout. Ale dovnitř mě nedostaneš! Rozmlátím ti napřed pěstmi okna a rozkopám dveře!“

To Opičáka velice vyděsilo.

„Ten je na mne jako kat! Dveře jsou přece mé zuby, okna jsou mé oči! Vykopne-li mi zuby a vybije oči, co si bez nich počnu?“

A hup! Jediným tygřím skokem zmizel ve vzduchu.

Bůh Er-lang se za ním marně honil po všech koutech. Vtom se k němu přihrnulo jeho šest bratří: „Nejstarší bratříčku, chytil jsi tu opici?“

„Ten neřád se proměnil ve svatyni, aby mě ošálil," smál se Er-lang. „Chystal jsem se mu právě vymlátit okna a rozkopat dveře, ale najednou sebou škubl a beze stopy zmizel."

Všichni zkoprněli úžasem. Dali se znovu do hledání, ale po Opičákovi ani vidu ani slechu.

„Bratříčkové, hlídkujte zde," nařídil jim bůh Er-lang, „já se po něm půjdu podívat nahoru."

Střelhbitě se vyšvihl na mrak a vylétl vzhůru. Tam narazil na nebeského krále Li, který zde v mracích držel kouzelné zrcátko. Korunní princ Natča mu stál po boku.

„Neviděli jste opičího krále?" zeptal se jich bůh Er-lang.

„Ještě tu nebyl," odpověděl nebeský král Li, „ukázal by se mi v zrcátku."

Bůh Er-lang mu vylíčil, jak zajali stádo opiček a jak závodili s Opičákem v proměnách.

„Nakonec se proměnil ve svatyni, a když jsem se na něj chystal, uklouzl mi."

Nebeský král Li si posvítil zrcátkem na všechny strany a propukl v smích: „Pospěš si, Er-langu, pospěš si! Opičák se učinil neviditelným,

vyšel z tábora a míří rovnou k tvému chrámu u řeky Úliteb!“

Er-lang popadl své čarovné kopí a hnal se za Opičákem k řece Úliteb. Zatím opičí král dorazil k chrámu, vzal na sebe podobu Er-langa, stlačil mrak a šel rovnou dovnitř. Strážní démonové ho samozřejmě nepoznali. Ještě před ním na uvítanou jeden po druhém pobili čelem o zem. Opičák zaujal čestné místo uprostřed a pozoroval kouř z kadidla. Pak si šel prohlédnout obrazy na stěnách znázorňující oběť býka, koně a ovce a obraz zaslíbení, četl si prosebný list o narození syna a prosebný list o uzdravení z nemoci. Vtom někdo ohlásil, že přišel další bůh Er-lang. To vyvolalo zděšení mezi strážnými démony, sotva věřili svým zrakům.

„Nebylo zde podezřelé stvoření, které si říkalo Velký světec rovný nebi?“ zeptal se opravdový Er-lang.

„Nikdo takový zde nebyl,“ pravili strážní démonové, „ale uvnitř je ještě jeden bůh Er-lang a prohlíží si vše kolem.“

Skutečný Er-lang vrazil do dveří. Jak ho Opičák spatřil, vzal na sebe svou pravou podobu.

„Bože Er-langu," pravil troufale, „doufám, že tě to nerozčílí, ale tvůj chrám již nese mé jméno."

Er-lang pozvedl své kouzelné kopí s trojzubcem a dvojím ostřím a chystal se udeřit Opičáka přímo po tváři. Opičák mu však uklouzl, uhnul před kopím, vytáhl svou jehličku na vyšívání a rozkmital ji, aby mu narostla. Pak pokročil vpřed a pustil se na oplátku do Er-langa. Za strašlivého křiku a nadávek vyrazili ze vrat chrámu. Dorážejíce na sebe v mlze a mracích, dostali se až k hoře Bujných květů. Vyděsili čtyři nebeské velekrále, kteří zde se svými vojsky drželi stráž. Vtom však všech šest bratří hbitě přiskočilo Er-langovi na pomoc a sevřeli opičího krále v těsném kruhu.

Zatím se na nebi Nefritový císař, bohyně milosti a královna matka se všemi nebeskými hodnostáři velice podivovali, proč bůh Er-lang za celý den neposlal žádnou zprávu. Bohyně milosti sepjala ruce a vyzvala Nefritového císaře, aby se šli spolu s praotcem Cesty podívat za jižní

nebeskou bránu, co se tam děje. Nefritový císař dal zapřáhnout a spolu s bohyní milosti Kuan-jin, královnou matkou a nebeskými hodnostáři vyrazili k jižní nebeské bráně.

Nebeští vrátní jim okamžitě vyšli vstříc a otevřeli.

Již z bran uviděli nebeská vojska, jak napínají nebeské a pozemní sítě a hlídkují na všech čtyřech stranách.

Nebeský král Li s korunním princem Natčou drželi ve vzduchu kouzelné zrcátko. Bůh Er-lang a jeho šest bratří svírali Opičáka v těsném kruhu a prudce na něho doráželi.

„Ten bůh Er-lang, kterého jsem doporučila, si nevede špatně," pochvalovala si Kuan-jin. „Již Opičáka obklíčil, ale ještě se mu nepodařilo ho polapit. Co kdybych mu trochu přispěla na pomoc?"

„A jak mu chcete pomoci? Jaké zbraně chcete užít?" otázal se praotec Cesty.

„Hodím mu na hlavu průhlednou lahvičku s vrbovou snítkou," pravila bohyně, „to ho

nezabije, ale ztratí rovnováhu, a bůh Er-lang ho bude moci snadno chytit.“

„Vaše lahvička je z porcelánu. Zasáhne-li ho přesně, bude vše v pořádku. Mine-li však jeho hlavu nebo narazí-li na jeho železnou tyč, určitě se rozbije,“ vymlouval jí to praotec Cesty. „Raději toho nechte, já Er-langovi pomohu sám.“

„A máte nějakou zbraň?“ otázala se bohyně milosti.

„Ó ano,“ přitakal praotec Cesty.

Poodhrnul levý rukáv a vytáhl z něho smyčku kouzelného lana.

„Tato smyčka je spletena z několikanásobně tavené oceli a je potřena elixírem života. To jí dodalo kouzelné moci. Dovede se proměňovat, voda ani oheň na ni nepůsobí. Dají se do ní chytit všichni živí tvorové. Říkám jí diamantový náramek či diamantová smyčka. Za své úspěchy při obracení barbarů na víru po svém odchodu z Číny průsmykem Chan-ku vděčím jen této smyčce. Krom toho může člověka uchránit při všech nebezpečenstvích. Dopřejte mi, abych ji na Opičáka mohl hodit.“

Švihl smyčkou od nebeské brány přes celý tábor na horu Bujných květů.

Ta zasvištěla a letěla rovnou na krk Opičákovi, který stále odrážel výpady Er-langa a jeho bratří a pranic netušil, jaká zbraň to na něho padá z nebe.

Smyčka udeřila Opičáka do lebeční kosti, až se zapotácel a svalil se na zem. Ihned se však postavil na nohy a dal se na útěk. Ale bůh Er-lang na něho poslal honicí psy.

Ti se mu zakousli do lýtek a Opičák upadl znovu. Ležel na zemi jak široký tak dlouhý a nadával: „Vy ničemní tvorové! Kdybyste raději zadrželi svého pána, místo abyste kousali starého Suna do lýtek!“

Svíjel se, převracel, ale na nohy se nepostavil.

Všech sedm bratří se na něho vrhlo a přitisklo ho k zemi. Svázali ho provazem a zahnutým nožem mu probodli klíční kost, aby se nemohl proměnit. Praotec Cesty pak svinul smyčku a poprosil Nefritového císaře, bohyni

milosti, královnu matku a všechny světce, aby se vrátili do síně Očarovaných mraků.

Čtyři nebeští velekrálové, nebeský král Li a ostatní duchové pak složili zbraně, vyklidili tábor a přicházeli blahopřát Er-langovi.

„Teď toho mizeru dopravíme na nebe, nechť se Nefritový císař vysloví, jak s ním má být naloženo," navrhli Er-langovi bratři.

„Vzácní bratři, vy přece nejste zapsáni v nebeských listinách, nemůžete stanout tváří v tvář Nefritovému císaři," namítl Er-lang. „Ať ho odvedou nebeská vojska a já půjdu podat zprávu na nebesa sám. Vy prohledejte horu, a až ji pěkně vyčistíte, vraťte se k řece Úliteb. Až přijdu zpět s odměnou za zásluhy, uspořádáme oslavu."

Šest bratří se sklonilo na znamení souhlasu.

Bůh Er-lang s ostatními nasedl na mrak a za zpěvu vítězných písní pluli slavnostně k nebi.

Ve chviličce dorazili až k paláci Pronikavé moudrosti a prostřednictvím nebeského posla předali Nefritovému císaři hlášení.

Nefritový císař hned nařídil králi ďáblů Velké síle a nebeským pochopům, aby odvedli Opičáka na popraviště a tam ho rozřezali na kousky.

Chcete-li vědět, zda Opičák vyvázl, přečtěte si další kapitolu.

12. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK BYL OPIČÁK PŘIKOVÁN POD HORU PĚTI PRVKŮ

Opičí král byl odveden nebeským vojskem na popraviště. Přivázali ho ke sloupu a sekali do něho noži a sekerami, bodali ho kopími a řezali ho meči. Ale neutrpěl ani jediný šrám. Hvězda jižního pólu poslal tedy pro draky ohně, aby ho zaživa upálili. Ale ani to nebylo nic platné. Povolali tedy bohy hromů a blesků, ti na něho metali smrtící blesky, ale nezkřivili Opičákovi na těle jediný vlásek. Král ďáblů Velká síla byl tedy nucen ohlásit Nefritovému císaři, že Opičák je nezranitelný.

Nefritový císař byl bezradný.

„Mizera jeden! Jak s ním mám naložit?“

„Není divu,“ vmísil se do řeči praotec Cesty. „Vždyť ta opice snědla broskve dlouhého věku, vypila nebeské víno a ukradla mi elixír života. Měl jsem tam po pěti konvích vařeného a syrového elixíru a všechen mi jej spolykala.

Stmelil jsem elixír posvátným ohněm, a proto má teď Opičák celé tělo tvrdé jako diamant a nic mu neuškodí. Bude nejlépe, když ho dáte mně a já ho vsadím do pece osmi trigramů a budu ho tavit pomalým a prudkým ohněm. Můj elixír se rozteče a Opičák se spálí v popel.“

Nefritový císař tedy nařídil šesti pochopům a šesti obrněncům, aby Opičáka rozvázali a předali ho praotci Cesty. Pak byl předvolán bůh Er-lang a za odměnu dostal sto zlatých květů, sto lahví nebeského vína, sto zrnek elixíru života, vzácné drahokamy, zářivé perly, brokáty, výšivky a jiné drahocennosti, které měl rozdělit i svým bratřím. Er-lang Nefritovému císaři poděkoval a vrátil se zpět k řece Úliteb.

Zatím se odebral praotec Cesty do paláce Radosti, rozvázal Opičákovi pouta, vytáhl osten, který měl zapíchnutý v klíční kosti, a strčil ho do pece. Zároveň nařídil dozorcům a topičům, aby rozdmýchali pořádný oheň. Pec byla rozdělena do osmi částí, z nichž každá představovala jeden trigram. Opičák vklouzl do části trigramu „sun“, který představuje vítr. A tam, kde je vítr, není

ohně. Vítr však zdvíhal kouř. Opičákovi zrudly oči a strašně ho pálily. I později mu často rudly oči, což mu přineslo jedno z jeho přízvisek – *Ohnivé oko.*

Čas rychle plynul, a než se kdo nadál, minulo čtyřicet devět dní. Tavení v peci se chýlilo ke konci. Jednoho dne tedy otevřel praotec Cesty pec, aby vyňal elixír. Opičák si právě oběma rukama tak mnul oči, že mu začaly padat slzy, a tu slyš! dvířka pece zaskřípěla. Prudce oči pootevřel a tu mu do nich padlo prudké světlo. Nevydržel to, mrskl sebou a vyskočil z pece. Převrhl ji a pec se s rámusem poroučela k zemi. Opičák nelenil a hnal se střelhbitě k východu. Topiči, dozorci i ozbrojenci se na něho vrhli, ale všechny je odrazil. Řádil jako rozzuřený tygr, jako rozběsněný jednorohý drak. Praotec Cesty po něm chňapl, ale Opičák ho odstrčil tak prudce, že se skácel po hlavě k zemi. Pelášil ven, co mu nohy stačily. V běhu vyňal zpoza ucha svou kovanou tyč, zakroužil jí, aby se zvětšila, a řítil se jako šílený po nebi. Všech devět zlověstných planet v zděšení zavíralo okna

i dveře, čtyři nebeští velekrálové beze stopy zmizeli. Oháněje se tyčí hlava nehlava klestil si Opičák cestu vpřed. Nikdo z nebeských duchů se mu neodvážil postavit na odpor. Tak se probil až k paláci Pronikavé moudrosti, k síni Očarovaných mraků. Zde naštěstí stál na stráži pobočník světce Pomahače, bůh Prozřetelnosti. Když uzřel Opičáka, jak se k němu žene, zastoupil mu cestu a pohrozil mu zlatým bičem: „Ničemná opice, kam se řítíš? Dosti již tvých šílených kousků! Dokud jsem zde já, neučiníš ani krok dále!“

Ale s Opičákem nebyla žádná řeč, rozpřáhl se tyčí a mlátil kolem sebe. Bůh Prozřetelnosti ho odrazil bičem a už byli v sobě. Těžko říci, kdo by byl zvítězil. Bůh Pomahač zatím vypravil své poslíčky do paláce hromů a blesků, nechť ihned vyšlou třicet šest božstev blesků. Ta Opičáka obklíčila a zle na něho dorážela. Opičák se však nedal ani trochu vyvést z míry a odrážel svou tyčí rány zprava i zleva, kryl se zezadu i zpředu. Bohové blesků na něho útočili dýkami, kopími, meči, trojzubci, biči, palcáty, palicemi, sekyrami,

sudlicemi, srpy a lopatami. Opičák si nechal tedy narůst tři hlavy a troje paže. Zamával tyčí a ta se hned proměnila v tři. Všechny tři tyče se mu ve třech párech rukou kmitaly a poletovaly jako člunek na stavu. Ani jeden bůh blesku se k němu nemohl přiblížit. Sevřeli ho však jako v kleštích, povykovali a buráceli, až vyrušili Nefritového císaře. A ten, nevěda si již rady, vyslal boha Šachistu a světce Křídlatce do západního ráje, aby poprosili o pomoc Nejvyššího Buddhu.

Oba světci podle rozkazu dorazili do posvátných míst, k chrámu Hromového hlasu na hoře Prozřetelnosti. Složili poklonu čtyřem strážcům bran a osmi bódhisattvům a poprosili je, nechť je ohlásí. Vzápětí byli vyzváni, aby vstoupili. Zde na lotosu trůnil Nejvyšší Buddha. Oba bohové se třikrát poklonili a přednesli žalobu Nefritového císaře i jeho prosbu o pomoc.

Když Buddha žalobu vyslechl, vyzval bódhisattvy, aby setrvali na svých posvátných místech v chrámu a nedali se vyrušovat z rozjímání, že on sám půjde zkrotit zlolajníka a zachránit Nefritového císaře.

Buddha vyzval své dva učedníky Ánandu a Kašjapu, aby ho následovali. V okamžení dorazili k nebeským bránám. Již z dálky jim div nepopraskaly bubínky v uších od strašlivého řevu – to třicet šest bohů hromu a blesku doráželo na Opičáka. Buddha jim pokynul, aby složili zbraně a vrátili se do svých paláců. Opičáka pak vyzval, aby předstoupil, že Buddha sám chce poznat, co vlastně dovede. Opičák se vrátil do své pravé podoby a postoupil vpřed. Kypě zlostí zařval mocným hlasem: „Jaký to troufalec se opovažuje mě vyrušovat uprostřed boje?“

„Jsem Nejvyšší Buddha ze západního ráje. Doslechl jsem se, že zběsile řádíš v nebeských končinách. Rád bych věděl, co tě k té zpupnosti vede!“

„V síni Očarovaných mraků má každý své místo, tak proč mě tam nepustí?“ soptil Opičák.

„Ty ničemo, vždyť jsi pouhý opičí démon,“ usmál se ledově Nejvyšší, „kde se v tobě bere ta drzost drát se na trůn Nefritového císaře! To je prostě neslýchané! Neslýchané! Odejmu ti za

trest tvůj bídný život! Rychle se podrob a zanech buřičských řečí! Setkáš-li se s mou trestající rukou, bude po tobě okamžitě veta.“

„I když se Nefritový císař odmalička zdokonaloval, nemusí přece věčně sedět na trůně,“ řekl drze Opičák, „často se přece říká: *Dnes je řada být císařem na tobě a zítra zase na mně!* Jen ať se pěkně vystěhuje a přepustí nebeský palác mně a bude to. Jestli to neudělá, budu řádit dále a nikdy nebude mít ani chvilku pokoje.“

„Co vlastně dovedeš kromě toho, že ovládáš proměny a těšíš se dlouhému věku, že si děláš nároky na nebeský trůn?“ zeptal se Buddha.

„Já toho dovedu!“ prohlásil sebevědomě Opičák. „Ovládám dvaasedmdesát proměn, nikdy nezestárnu a budu věčně živ. Umím plout v mracích, jedním skokem plavmo urazím sto osm tisíc mil. Proč bych tedy nemohl sedět na nebeském trůnu?“

„Vsadím se s tebou,“ pravil Buddha. „Jsi-li tak šikovný, že se jedním skokem dostaneš ven z mé pravé dlaně, bude vítězství tvoje. Nebudeš se

muset domáhat svého práva násilím, já sám požádám Nefritového císaře, aby se vystěhoval ke mně na západ a nebeský palác přenechám tobě. Nedostaneš-li se však z mé dlaně, pošlu tě jako démona do pekel, kde budeš celé věky pykat, než budeš moci zase přijít a ucházet se o nějaký úřad."

Ten Buddha je ale pěkně hloupý, zaradoval se v duchu Opičák. Já uletím přece jedním skokem sto osm tisíc mil a ta jeho dlaň měří kolem dokola sotva stopu, jak bych z ní nevyskočil? A nahlas zvolal: „A dodržíte slovo?"

„Dodržím, dodržím," přisvědčil Buddha. Roztáhl dlaň pravé ruky. Nebyla větší než lotosový list. Opičí král strčil svou tyč za ucho, vypjal pyšně hruď, vymrštil se a stanul na Buddhově dlani.

„Tak já tedy jdu," zvolal.

Hleď! Kmitl se jako blesk a beze stopy zmizel. Buddha ho sledoval svým moudrým zrakem. Opičí král, jako by usedl do větrného vozu, se hnal bezhlavě kupředu. Tu najednou

narazil na pět sloupů krvavě červené barvy nahoře zahalených do mlhoviny.

To bude jistě konec světa, řekl si Opičák, až se vrátím, Buddha je mi svědkem, že nebeský trůn je můj. Počkat, napadlo ho, musím tu nechat nějaké znamení, kdyby snad měl nějaké pochybnosti.

Vytrhl si chlup, dýchl na něj, proměnil ho v misku s tuší a štětec a napsal velkým písmem na prostřední sloup: *Já, Velký světec rovný nebi, jsem doplul až sem.* Schoval štětec a tuš a zcela neuctivě se vyčural u paty prvního sloupu. A pak jediným skokem plavmo se vrátil zpět na místo, z něhož vyšel. Stanul na Buddhově dlani a zvolal: „Tak! Už jsem tady! Řekněte Nefritovému císaři, ať mi vyklidí nebeský palác!“

„Ty počuraná opice!“ obořil se na něho Buddha. „Vždyť jsi vůbec neopustil mou dlaň!“

„Mýlíte se,“ pravil Opičák, „doletěl jsem až na konec světa. Bylo tam pět sloupů krvavě červené barvy zahalených do mlhoviny. Nechal jsem tam nápis. Nechcete se tam jít se mnou podívat?“

„Kam bych chodil," řekl Buddha, „sehni hlavu a podívej se!"

Opičák sklonil hlavu a vypoulil své ohnivé oči. Co nevidí! Na Buddhově pravé ruce stojí nápis: *Já, Velký světec rovný nebi, jsem doplul až sem.*

A mezi palcem a ukazovákem to ještě smrdělo po opičích čuránkách.

To přece není možné! ulekl se Opičák, vždyť jsem ta slova napsal na sloupy podpírající nebe. Jak se najednou octly na jeho prstu? Cožpak dovede číst cizí myšlenky? Ne, tomu nevěřím! Letím znovu!

A tak se náš milý Opičák znovu přikrčil a nachystal se ke skoku. Buddha však otočil dlaň a vystrčil Opičáka ze západní nebeské brány. Svých pět prstů proměnil v pohoří z kovu, dřeva, vody, ohně a půdy a Opičáka pod ně zamáčkl. To pohoří pak dostalo název *hora Pěti prvků.*

Chcete-li vědět, co se s Opičákem dělo dál, přečtěte si další kapitolu.

13. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK BOHYNĚ MILOSTI KUAN-JIN ŠLA NA VÝCHOD HLEDAT CTNOSTNÉHO MNICHA

Když Buddha zkrotil Opičáka, vrátil se do západního ráje a opět se usadil v klášteře Hromového hlasu na hoře Prozřetelnosti. Jednoho dne si svolal všechny buddhistické světce, arhaty, bódhisattvy, strážce bran, mnichy a mnišky a pravil jim: „Od té doby, co jsem spoutal vzpurného Opičáka a obnovil mír na nebesích, jsem nesledoval tok času. Jistě již dávno uplynulo pět set let. Nastává podzim a s ním se blíží i svátek všech duší. Mám zde drahocennou nádobu a v ní na sto druhů vzácných květů a na tisíc druhů vzácných plodů. Musíme si ten svátek pěkně užít.“

Všichni svatí sepjali ruce a poklonili se Nejvyššímu. Buddha pak vzácné květy a plody podal Ánandovi a Kašjapa je rozdával.

Pak se Buddha znovu obrátil k shromážděným a pravil: „Sledoval jsem tvorstvo všech pěti světadílů. Všude je tomu jinak. Někde jsou lidé dobrotiví, někde lidé zlí. Mám tři koše posvátných písem zvané Tripitaka, kterými bychom měli vést lidi k dobrotivosti.“

„Jaká jsou to písma?“ ukláněli se bódhisattvové Nejvyššímu.

„Jeden koš obsahuje písma Vinája, která pojednávají o nebi, druhý písma Abhidharma, která pojednávají o zemi, v třetím koši jsou Sútry, které zachraňují prokleté. Tyto tři koše mají třicet pět svazků, napsaných na patnácti tisících sto čtyřiceti čtyřech svitcích. Rád bych, kdyby někdo z vás ctnostných sestoupil do východní země, do Číny, a vyhledal tam věřícího, který by překročil tisíc srázných hor, přeplavil se přes deset tisíc řek a přišel si pro posvátná písma až sem ke mně, odnesl je na věčné časy zpátky lidem do východní země a měl je k dobru. Bylo by to pro ně nezměrným štěstím a nevýslovným požehnáním. Kdo z vás by byl ochoten tuto cestu podstoupit?“

Nato přistoupila k lotosovému trůnu bohyně milosti Kuan-jin, sepjala ruce a pravila: „Mé schopnosti jsou sice pramalé, chtěla bych se však vypravit do východní země a vyhledat někoho, kdo by posvátná písma do Číny zanesl.“

To Buddhu velice potěšilo. Nařídil Ánandovi a Kašjapovi, aby přinesli hedvábné mnišské roucho s bohatým vyšíváním a berlu s devíti kroužky, a pravil bohyni, že to jsou dary tomu, kdo půjde pro posvátná písma. Bohyně milosti se sklonila na znamení poslušenství. Nato Buddha vyňal tři kroužky, podal je bohyni a řekl: „Tyto tři stahovací kroužky sice vypadají stejně, ale každý má jiný účel a pro každý platí jiné zaříkadlo. Narazíš-li cestou na démona, který má nadpřirozenou moc, musíš ho obrátit k dobrému a získat ho za učedníka tomu, kdo půjde pro posvátná písma. Neposlechne-li, ať mu poutník nasadí na hlavu jeden z těchto kroužků. Pak ať vysloví příslušné zaklínadlo, démonovi opuchnou oči, hlava se mu bolestí div nerozskočí a ještě rád přijme naši víru.“

Bohyně milosti se hbitě uklonila a zavolala svého učedníka zvaného Břeh milosti, aby se připravili na cestu. Břeh milosti nesl obušek z kujného železa tisíc liber těžký. Nehnul se od bohyně ani na krok, kdyby snad musel zahánět nějaké zlé duchy. Bohyně svázala vyšívané roucho do uzlíku a dala mu je nést. Sama pak vzala zlaté kroužky, a opírajíc se o darovanou hůl, vydala se se svým učedníkem na cestu. Došli až k tenoučkým praménkům vody, kde začínalo povodí Písečné řeky. Tu bohyně pravila učedníkovi: „Toto místo je velice neschůdné. Náš poutník je prachobyčejný smrtelník, bude tudy moci přejít?“

Zastavila se a rozhlížela se kolem, když tu na řece zašplouchaly vlny a z nich se vynořila škaredá obluda s holí v ruce. Vylezla na břeh a hnala se přímo na bohyni milosti.

„Stůj!“ vzkřikl na ni Břeh milosti a zadržel ji svým obuškem. Obluda na něho dorážela holí. A tak se na břehu Písečné řeky rozpoutala krutá bitka.

Odtrhli se od sebe a zase znovu na sebe zaútočili. To se opakovalo asi desetkrát, ale vítězství se stále neklonilo na žádnou stranu. Tu obluda napřáhla hůl a drze pravila: „Co jsi vlastně zač, mnichu, že si na mne tak troufáš?“

„Jsem Břeh milosti, korunní princ Mokša, druhý syn nebeského krále Li. Nyní chráním svou paní na cestě do východní země, kam jdeme hledat někoho, kdo by šel pro posvátná písma. A co ty jsi za obludu, že se nám tak troufale stavíš do cesty?“

„Už si vzpomínám,“ pravila obluda, „neučil ses náhodou ctnosti v bambusovém háji u Kuan-jin z Jižního moře? A co vlastně děláš tady?“

„Což nevidíš, že tam na břehu stojí má paní?“

Obluda ztratila překvapením řeč. Složila zbraň, nechala se Břehem milosti dovést k bohyni a hluboce se uklonila.

„Vzácná bohyně, odpusť mi mé viny, vše ti povím. Nejsem žádná nestvůra, jsem generál z osobní družiny Nefritového císaře, byl jsem mu vždy k ruce, když jel ve fénixovém voze. Protože

mi jednou při Broskvové slavnosti uklouzla ruka a rozbil jsem křišťálový pohár, Nefritový císař mi dal za trest vysázet osm set ran a poslal mě v tomto šeredném vzezření na svět. Každého sedmého dne na mne posílá létající meč, který mi stokrát probodne hruď. Velice mě to sužuje. Nadto mě hlad dohání k tomu, abych se každé dva tři dny vynořil z vln, polapil pocestného a zaživa ho snědl. Kdež bych se nadál, že dnešního dne narazím na milostivou bohyni!“

„Byl jsi pro své provinění vypovězen z nebe,“ pravila bohyně. „A nyní tady zabíjíš živé bytosti a na hřích vršíš hřích. Jdu na pokyn Nejvyššího Buddhy hledat člověka, který by šel pro posvátná písma. Co kdyby ses dal k naší víře, učinil pokání, stal se poutníkovým žákem a šel s ním pro posvátná písma do západního ráje? Postarám se, aby tě už létající meč neprobodával. Skončí-li vaše putování úspěšně, budou ti odpuštěny tvé viny a navrácena tvoje hodnost na nebi. Jak se ti tento návrh zamlouvá?“

„Velice rád bych se dal na pokání,“ odpověděl netvor.

Bohyně milosti mu pak položila ruku na hlavu a přijala ho mezi věřící. Určila mu příjmení Ša, Písek, podle Písečné řeky, a řádové jméno Wu-ťing, to jest ten, který pochopil čistotu. Písečný mnich pak vyprovodil bohyni přes řeku, již nenapadal pocestné a v rozjímání čekal na poutníka, který půjde pro posvátná písma.

Bohyně se s ním rozloučila a vykročila se svým učedníkem na další cestu do Číny. Zanedlouho přišli k vysoké hoře. Hora však byla zamořena zlověstnými opary, takže nemohli jít dále. Zrovna se chtěli vyšvihnout na mrak a přeletět ji, když tu se náhle zvedl prudký vichr a s ním se přihnala další obluda. Vrhla se rovnou na bohyni, a na nic se neohlížejíc, mlátila do ní kovanými hráběmi.

„Mírni se, ohavná obludo!“ zvolal Břeh milosti. „Pohleď na můj obušek!“

„Tenhle mnich pozbyl zdravého rozumu!“ rozchechtala se obluda. „Koukni se na mé hrábě!“

A tak se do sebe pustili a zkoušeli štěstí v boji.

Když byli právě v nejlepším, bohyně milosti, která je pozorovala ve vzduchu, hodila dolů lotosové květy, které dopadly zrovna mezi hrábě a kyj. To obludu poděsilo.

„Co jsi vlastně zač, mnichu," zařvala, „že si troufáš házet mi do očí květinky?"

„Ty prokletá obludo sprostého rodu, já tě naučím!" rozhorlil se Břeh milosti. „Jsem učedník bohyně milosti z Jižního moře. To moje velitelka na nás shodila lotosové květy. Tys to nepoznal?"

„Bohyně milosti z Jižního moře, to je ta Kuan-jin, co chrání před třemi neštěstími a osmi pohromami?" otázala se obluda.

„A kdo jiný by to měl být?"

Obluda odhodila hrábě a hluboce se poklonila: „Bratříčku, kde je bohyně? Buď tak hodný a doveď mě k ní."

Břeh milosti ukázal vzhůru: „Cožpak ji nevidíš?"

Obluda se hluboce uklonila směrem k nebi a zvolala mocným hlasem: „Ó, bohyně, odpusť mi mé hříchy! Odpusť mi mé hříchy!"

Kuan-jin sestoupila z mraků.

„Jak se opovažuješ, ty ničemný kančí či prasečí démone, zastupovat mi cestu? Co jsi vlastně zač?“

„Já nejsem kanec ani prase, jsem nebeský maršál z Mléčné dráhy. Protože jsem jednou v opilosti sváděl bohyni Měsíce, Nefritový císař mi dal vysázet dva tisíce ran palicí a vypověděl mě dolů na svět. Když jsem se měl převtělit, spletl jsem si cestu a omylem jsem se dostal do břicha svině, a proto teď takhle vypadám. Zabral jsem si tady tu horu a živím se lidožroutstvím. Kdež bych se nadál, že dnes narazím na vzácnou bohyni. Desettisíckrát vás prosím, zachraňte mě, spaste mě!“

„Na nebesích jsi porušil řád,“ řekla bohyně, „ani teď ses nenapravil a nedal ses na pokání. Ještě ke všemu páchᡠš nepravosti a ubližuješ živému tvorstvu. Zasloužíš si dvojnásobného trestu.“

„Podle vás jsem se tedy měl živit větrem,“ pravil netvor. „Často se říká: *Podle zákonů světských tě ubijí k smrti, podle zákonů Buddhových tě nechají umřít hlady.* Jděte mi z očí!

Raději si občas chytím nějakého poutníka, pěkně tlustého, samé sádlo, a sežeru ho a bude mi jedno, jestli mám na svědomí dva zločiny, tři zločiny nebo deset tisíc zločinů.“

„Kdybys učinil pokání, také by ses uživil,“ pravila bohyně, „na světě je přece patero druhů obilí a jím se utiší hlad. Proč by ses měl živit lidožroutstvím?“

Netvor jako by se probudil ze sna.

„Dostala jsem pokyn od Nejvyššího Buddhy, abych šla do východní země vyhledat poutníka, který by šel pro posvátná písma,“ pokračovala bohyně. „Můžeš se stát jeho učedníkem a jít s ním do západního ráje. Budeš-li se na cestě dobře chovat, všechny tvé viny budou smazány a neštěstí od tebe odvráceno.“

„Půjdu s radostí, půjdu s radostí,“ kýval horlivě netvor. Bohyně mu pak položila ruku na hlavu a přijala ho mezi věřící. Podle jeho podoby mu dala jméno Ču, Čuník, a řádové jméno Wu-neng, ten, který pochopil sílu.

Bohyně i Břeh milosti se s Čuníkem rozloučili a pokračovali v cestě, vznášejíce se na

nízkých mracích. Již zdálky zaslechli úpění draka. Bohyně se k němu přiblížila.

„Co jsi za draka, že zde pykáš?“ zeptala se ho.

„Jsem syn dračího krále ze Západního moře. Protože jsem nepozorností způsobil oheň v paláci a shořely perly moudrosti, otec na mne u nebeského soudu podal žalobu pro pokus o vzpouru. Nefritový císař mě zavěsil do vzduchu, dal mi vysázet tři sta ran a mám být popraven. Úpěnlivě prosím, vzácná bohyně, slitujte se nade mnou a pomozte mi.“

Jak to Kuan-jin uslyšela, spěchala s Břehem milosti k jižní nebeské bráně, odkud jim vyšli v ústrety dva nebeští generálové a ptali se, kam se ubírají.

„Musím okamžitě mluvit s Nefritovým císařem,“ pravila bohyně.

Nebeští generálové je ihned uvedli. Nefritový císař sestoupil z trůnu a vyšel jim vstříc. Bohyně se hluboce uklonila a pravila: „Přicházím prosit o milost pro vzpurného draka, kterého jsem cestou do východní země viděla

viset ve vzduchu. Vrať mu život, Svatosti, a daruj ho mně, nehodné, ať nese na svých zádech poutníka do západního ráje.“

Nefritový císař udělil tedy drakovi milost. Vyslal nebeské generály, aby ho odpoutali a předali bohyni. Ta se zatím poděkovala a vzdálila se. Dráček se jí za navrácený život nemohl dost vynaděkovat a v pozoru čekal na další rozkazy. Bohyně ho poslala do hlubokého údolí, kde měl počkat na poutníka. Pak se měl proměnit v bílého koně, nést poutníka na svých zádech do západního ráje a tím si odpykat trest. Dráček tedy skutečně podle rozkazu odešel vyčkávat do ústraní.

Bohyně s Břehem milosti pak překročili hory a směřovali dále na východ. Nešli ještě příliš dlouho, když spatřili zlatou záři, zaplavující vše kolem. Vyšlehovaly z ní rudé záblesky. Břeh milosti pravil: „Má velitelko, ta záře vychází z hory Pěti prvků, již odtud vidím obtisk pečeti Nejvyššího Buddhy.“

„Tam je přece zaklet ten opičí král, co překazil Broskvovou slavnost a řádil v nebeském paláci," vzpomněla si bohyně.

„Pravdu díte," přizvukoval jí Břeh milosti.

Bohyně i její učedník tedy vystoupili na horu. Do očí jim ihned padlo magické zaklínadlo napsané na pečeti – šest zázračných slabik *Óm mani padme húm*.

Bohyně hluboce povzdychla. Jejich hovor vyrušil opičího krále. Zvolal hlasitě od paty hory: „Kdo je to tam nahoře?"

Bohyně ihned sestoupila dolů a rozhlížela se kolem. Pak uviděla Opičáka. Ten byl vtěsnán v jakési kamenné schránce, mohl sice mluvit, ale nemohl se ani pohnout.

„Opičáku Sune, poznáváš mě?"

Opičák vypoulil ohnivé oči a pokyvuje hlavou zvolal: „Jak bych tě nepoznával! Ty jsi milosrdná bohyně Kuan-jin z hory Potaloka v Jižním moři, ochránkyně před vším nebezpečím. Buď mi vítána! Jeden den mi zde připadá dlouhý jako rok. Nikdo z mých přátel

a známých se na mě nepřijde podívat. Co vás sem přivedlo?“

„Jdu na pokyn Nejvyššího Buddhy do východních krajů hledat poutníka, který má jít pro posvátná písma,“ řekla bohyně. „Šli jsme tudy kolem, a tak jsme se u tebe zastavili.“

„Buddha mě podvedl,“ řekl Opičák vzpurně. „Na pět set let mě zamáčkl tady pod tou horou. Nemohu se ani pohnout.“ Pak dodal prosebně: „Pěkně prosím, vzácná bohyně, udělej mi to kvůli a vysvoboď mě.“

„Ničemníče, tvé hříchy jsou příliš těžké. Kdybych tě vysvobodila, zase bys jistě něco provedl, a to by byla veliká ostuda,“ odmítala Kuan-jin.

„Už jsem se dal na pokání,“ pravil Opičák, „ukaž mi, milosrdná bohyně, cestu, uvidíš, že budu činit jen samé dobré skutky.“

Opičákova slova bohyni velice potěšila.

„Chováš-li opravdu šlechetné úmysly, vyčkej, až dojdu do země velkých Tchangů ve východních končinách a vyhledám poutníka. Ten

tě pak vysvobodí. Staneš se jeho učedníkem a dáš se na cestu pravosti," navrhla mu bohyně.

„S radostí," souhlasil rychle Opičák, „s radostí."

„Udělím ti tedy řádové jméno," pravila dále bohyně.

„Jedno už mám," ozval se Opičák, „jmenuji se Wu-kchung, ten, který pochopil prázdnotu."

„Výborně," zaradovala se bohyně, „již jsem obrátila na víru dva učedníky, též mají ve jménu slovo ‚wu'. Vaše jména jsou tedy shodná. Jiné rozkazy pro tebe zatím nemám."

Bohyně a Břeh milosti pokračovali dále v cestě na východ. Ani ne za den dorazili do Čchang-anu, města Věčného míru, hlavního města říše Tchangů. Rozptýlili mračna, na nichž připluli, přestrojili se za špinavé potulné mnichy a vstoupili do města.

Chcete-li vědět, zda ve městě nalezli pravého poutníka, přečtěte si další kapitolu.

14. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK MNICH TRIPITAKA BYL POVĚŘEN PŘINESENÍM POSVÁTNÝCH PÍSEM

Po celém hlavním městě říše Tchangů hledala bohyně milosti ctnostného poutníka, který měl jít pro posvátná písma. Ale marně! Po několik dní nikoho, kdo by se těšil opravdové ctnosti, nepotkala. Jednou se však doslechla, že císař Tchaj-cung velké dynastie Tchang je podporovatelem ctnosti, že uspořádal velkou slavnost a odměnil ctnostné mnichy. Tato zpráva bohyni velice potěšila, a tak se vydala s Břehem milosti prodávat poklady, které jí daroval Nejvyšší Buddha. Co to bylo za poklady? ptáte se asi v duchu. Bylo to vyšívané roucho z drahého hedvábí a kněžská hůl s devíti kroužky. Krom toho měla ještě tři zlaté čarovné kroužky. Ty zatím pečlivě schovala, aby byly při ruce, až je bude později potřebovat. Na prodej nabízela jen roucho a hůl. Po ulicích hlavního města se potuloval jakýsi hloupý kněz, který nebyl na

slavnosti odměněn. V kapse měl pár měďáků, a když spatřil bohyni milosti přestrojenou za olezlého mnicha, bosého a v hadrech, jak nabízí roucho, které se jen blyštělo samým zlatem, přistoupil k ní a zeptal se: „Ty, omšelý mníšku, kolik chceš za to roucho?“

„Za roucho pět tisíc penízků, za hůl dva tisíce penízků,“ pravila bohyně.

Hloupý mnich se rozchechtal: „Ti dva mnichové se dočista zbláznili! Jsou to ale hlupáci! Za takové dva krámy by chtěli sedm tisíc stříbrňáků! I kdyby se člověk stal v té vaší kutně nesmrtelným či živoucím Buddhou, neměla by takovou cenu. Kliďte se odtud, tady to neprodáte!“

Bohyně se s ním nepřela a odešla. Putovali dále ulicemi, až došli k východní květinové bráně. Zde potkali dokonce prvního ministra Siao Jü, který se právě vracel ode dvora. Bohyně neuhnula z cesty a postavila se rovnou doprostřed ulice. Ministr zadržel koně a podíval se na zářící roucho. Ihned poznal, že je to vzácná práce. Sesedl z koně a zdvořile bohyni pozdravil:

„Ctihodný otče," pravil, „Jeho Veličenstvo císař velké dynastie Tchang je neobyčejným podporovatelem ctnosti, chce uspořádat slavnostní obřad pevniny i vodstva, to vaše roucho by se zrovna hodilo pro velekněze Süan-canga. Pojďte se mnou, uvedu vás k samotnému císaři."

Bohyně, nesmírně potěšena, ho následovala pomalým krokem Východní květinovou bránou ke dvoru. Dveřník je ohlásil a uvedl rovnou do trůnní síně. Císař se ihned zeptal, co je přivádí. První ministr se sklonil až k zemi a pravil: „Když váš nehodný poddaný prošel Východní květinovou bránou, čirou náhodou narazil na tyto dva mnichy, kteří mu nabízeli roucho a hůl. Tu mi napadlo, že velekněz Süan-cang by se mohl do tohoto roucha odít při slavnostním obřadu. Proto jsem oba mnichy přivedl."

Císař se velice zaradoval a ihned se zeptal na cenu vzácných předmětů. Bohyně i Břeh milosti stáli bez pohnutí před trůnem, ani se neuklonili, jen odpověděli: „Za kutnu pět tisíc penízků, za hůl dva tisíce penízků."

Císař nato přikázal rozhrnout roucho a sám si je pečlivě prohlédl. Byla to opravdu jemná práce.

„Ctihodný otče," řekl po chvíli, „šířím mezi lidem zbožnost a ctnost, chci rozsévat štěstí a blahobyt. V klášteře Proměny života jsem shromáždil mnichy, kteří se vzdělávají v posvátných písmech. Mezi nimi je jeden velice ctnostný mnich řádovým jménem Süan-cang. Chci tyto věci od tebe pro něho koupit. Kolik za ně doopravdy žádáš?"

Když to bohyně a její učedník slyšeli, sepjali ruce, uctivě se uklonili a řekli: „Je-li ten váš mnich opravdu ctnostný, chtěli bychom mu ty věci darovat, ne je prodat za peníze." Sotva domluvili, zmizeli beze stopy.

Sedmého dne devátého měsíce třináctého roku éry Čen-kuan velekněz Süan-cang podle císařovy vůle sloužil slavnostní obřad pevniny i vodstev a prosil o vysvobození pro všechny živoucí tvory. Císař v doprovodu vojenských i dvorských hodnostářů, císařovny a všech císařských příbuzných se již dávno před

začátkem dostavil do kláštera. Všichni obyvatelé města, velcí, malí, vznešení i prostí se tlačili před klášterem, aby uslyšeli povznášející slova.

Toho dne bohyně milosti řekla svému učedníkovi: „Dnes je vrcholný den slavnosti pevniny i vodstev, vmísíme se mezi dav a tak uvidíme, jaký ten obřad bude, a zároveň se dozvíme, jaké učení ten mnich káže.“

Odebrali se tedy do kláštera. Velekněz Süan-cang stál na kazatelně a předčítal posvátné písmo o převtělování duší mrtvých, přednesl modlitbu za uchování míru v zemi a nakonec kázal o povznesení mysli. Bohyně pokročila vpřed, zaklepala na kazatelnu a zvolala nahlas: „Ty, mnichu, kážeš jen samé učení Malého vozu, zdalipak umíš kázat i učení Velkého vozu?“

Uslyšev tato slova Süan-cang se velice zaradoval, sestoupil dychtivě z kazatelny a pokynul bohyni: „Ctihodný otče, odpusťte učedníkovi, že si vás nepovšiml dříve. Kněží zde vždy kázali jen učení Malého vozu, učení Velkého vozu zde není známo.“

„To vaše učení Malého vozu nepřinese mrtvým vysvobození," pravila Kuan-jin, „vím o třech koších písem učení Velkého vozu zvaných Tripitaka, podle nichž se duše mrtvých vznesou na nebesa, lidé v nesnázích se zbaví strádání, mohou dosáhnout věčného života a splynout s prázdnotou."

Právě když byli ve výkladu v nejlepším, dozorčí úředník ze správy pro kadidlo se přiřítil k císaři a ohlásil mu, že velekněz byl v kázání přerušen dvěma otrhanými mnichy a stržen z kazatelny. Mnichové prý tam teď vykládají nějaké nesmysly. Císař nařídil mnichy zadržet. Dav tlačil oba mnichy směrem k zadní síni. Mnichové císaře nepozdravili, ani se nepoklonili, jen se na něho dívali a zeptali se, co jim chce. Císař je ihned poznal: „Vy jste ti mnichové, co mi onehdy donesli to roucho?"

„Tak jest," přikývla bohyně.

„Když jste přišli na kázání, máte v klidu poslouchat a pojíst s ostatními mnichy postní krmě. Proč však rušíte obřad, vykládáte našemu

veleknězi nějaké nesmysly a kazíte naši pobožnost?“

„Ten váš velekněz vykládá učení Malého vozu, podle něhož duše zemřelých nedojdou vysvobození na nebesích. Já však znám tři koše písem učení Velkého vozu zvané Tripitaka, podle nichž duše dosáhnou vysvobození, vymaní se z útrap a dosáhnou věčného života.“

Nato císař vyjasnil zachmuřené čelo.

„A kde máš to své učení?“ zeptal se.

„Daleko na západě, v Indii, v klášteře Hromového hlasu, tam, kde sídlí Nejvyšší Buddha,“ pravila bohyně, „i tu největší nespravedlnost jím lze napravit, i ty nejhorší pohromy jím lze odvrátit.“

Nato císař rozpustil obřad a rozhodl, že vyšlou někoho pro písma učení Velkého vozu. Mniši byli dotázáni, který z nich by se odvážil vykonat císařův rozkaz a šel se poklonit daleko na západ Nejvyššímu Buddhovi a vyprosil na něm písma. Velekněz Süan-cang ihned předstoupil, poklekl před císařem na zem a pravil: „Já, chudobný mnich, sice nevládnu

žádným zvláštním nadáním, ale chci svému císaři sloužit tělem i duší, přinést mu pravá posvátná písma a vyprosit věčný mír pro hory a vodstva našeho království.“

Císař byl převelice potěšen. Pozdvihl Süan-canga svou milostivou rukou a pravil: „Chce-li velekněz skutečně podat tento důkaz věrnosti, nezalekne se dálky cesty, divokých hor a prudkých toků, chci ho povýšit na svého přísežného bratra.“

Süan-cang sklonil hlavu na znamení díků. Císař pak, aby potvrdil pravdivost svých slov, se v chrámu před sochou Buddhovou čtyřikrát Süan-cangovi poklonil a oslovil ho: Svatý kněže, bratře můj. Süan-cangovy díky nebraly konce.

Druhého dne ráno svolal císař všechny dvorské hodnostáře, dal sepsat Süan-cangovi průvodní list a stvrdil jej vlastní pečetí. Astrologové pak oznámili, že postavení hvězd je toho dne obzvláště příznivé pro započetí dlouhé cesty. To císaře rozradostnilo. V tom okamžiku hlásil dveřník, že Süan-cang již očekává císařovy rozkazy. Císař mu pokynul, aby vstoupil.

„Bratře můj,“ oslovil jej císař, „dnes je den příznivý pro počátek cesty. Zde je tvůj glejt. Dále přijmi jako můj dar tuto zlatou misku, abys mohl po cestě sbírat almužny.“

Süan-cang byl velice potěšen a poděkoval se za milost. Nakonec se císař zeptal, má-li Süan-cang vedlejší jméno.

„Jako chudý mnich jsem se neodvážil přijmout vedlejší jméno,“ odvětil Süan-cang.

„Onen mnich pravil, že ty tři koše posvátných písem se nazývají Tripitaka,“ promluvil císař. „Přijmi tedy vedlejší jméno podle svého poslání a jmenuj se stejně jako posvátná písma, Tripitaka.“

Süan-cang opět poděkoval za milost, rozloučil se a vydal se bez meškání na cestu.

Chcete-li vědět, co ho na cestě potkalo, přečtěte si další kapitolu.

15. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÍ KRÁL NA HRANIČNÍ HOŘE OBRÁTIL K LEPŠÍMU

Potom, co Tripitaka opustil hlavní město říše Tchangů, den co den klapala kopýtka jeho koně, až došel na hranice země. Před ním se tyčil vysoký štít Hraniční hory. Od ní na západ se již prostíraly kraje obývané barbary. Tripitaka chtěl právě překročit hranici, když tu náhle od paty hory uslyšel hromový hlas: „Můj pán už je tady!“

Tripitaka se velice ulekl a ptal se pocestných, co to má znamenat.

„To je jistě ta stará opice, zavřená v kamenné schránce na úpatí hory!“

„Jaká stará opice?“

„Ta hora se kdysi nazývala horou Pěti prvků,“ vysvětlovali Tripitakovi poutníci, „ale protože náš císař si při tažení na západ podrobil i tento kraj, přejmenoval ji na Hraniční horu. Od starců jsme slýchávali, že tu horu spustilo za dávných časů samo nebe a uvěznilo pod ní

zázračnou opici. Nevadí jí zima ani vedro, její obvyklou stravu, ani nepije. Hlad konejší železnými pilulkami a žízeň tiší šťávou z mědi. To volání určitě pochází od ní. Nic se nebojte, ctihodný otče! Pojďme se na tu opici dolů podívat!“

Tripitaka vzal koně za uzdu a následoval jednoho z pocestných. Po chvíli cesty opravdu narazili na kamennou schránku, v níž vězela opice. Vystrkovala hlavu, natahovala ruce a zuřivě jimi mávala: „Pane můj, jak to, že přicházíte tak pozdě? Buďte mi vítán! Buďte mi vítán!“

„Co mi chceš?“ přistoupil k Opičákovi Tripitaka.

„Jste přece ten, který byl vyslán čínským císařem na západ pro posvátná písma?“ zeptal se Opičák.

„To jsem, proč se ptáš?“

„Jsem Velký světec rovný nebi, který před pěti sty lety obrátil nebeské paláce vzhůru nohama. Nejvyšší Buddha mě pak za to zaklel pod tuto horu. Před časem tudy prošla bohyně

milosti Kuan-jin, která se na Buddhův pokyn vydala do Číny hledat poutníka, který by přinesl posvátná písma. Prosil jsem ji, aby mě odsud vysvobodila. Slíbila mi, že když se polepším, přijmu buddhistickou víru a budu ze všech sil opatrovat poutníka na cestě na západ k Nejvyššímu Buddhovi, dojdu vysvobození. Proto dnem i nocí, od svítání do setmění, netrpělivě čekám na váš příchod a na své vysvobození. Slibuji, že vás budu po celou cestu chránit a že vás budu poslouchat jako svého učitele."

Opičákova slova naplnila Tripitaku radostí.

„Velice vítám tvůj úmysl, že poučen bohyní milosti chceš přijmout naši víru. Ale nemám sekeru ani dláto, abych tě vyprostil."

„To nevadí," pravil Opičák. „Vaše dobrá vůle stačí, dostanu se ven sám."

„Ale jak to chceš udělat?" zeptal se nevěřícně Tripitaka.

„Na vrcholku hory je pečeť se zlatým písmem samotného Buddhy," vysvětloval

Opičák, „vyjděte nahoru, rozlomte ji a já vyletím ven.“

Tripitaka udělal, jak mu Opičák řekl. Přidržuje se šlahounů břečťanu, vyšplhal se na nejvyšší vrcholek a spatřil čarovnou záři tisíce zlatých paprsků. Šlehala z čtverhranného balvanu, na němž byla pečeť se zlatým nápisem *Óm mani padme húm*. Tripitaka poklekl před balvanem, poklonil se nápisu, obrátil se čelem k západu a modlil se: „Já, hříšník Süan-cang, jdu v pokoře pro posvátná písma. Je-li mi souzen učedník, nechť se rozlomí tato pečeť, zázračná opice se vyprostí a doprovází mě k sídlu Nejvyššího. Není-li mi učedník souzen a opice je zlolajný netvor, který mě klame a nevěstí nic dobrého, nechť pečeť zůstane neporušena.“

Skončil modlitbu, znovu se uklonil a opatrně rozlomil pečeť. Pak sestoupil z hory ke kamenné schránce a řekl opici: „Pečeť už je pryč, můžeš vylézt ven.“

„Pane můj, odejděte kousek,“ pravil radostně Opičák, „nerad bych vás vyděsil.“

Tripitaka zamířil tedy na východ a ušel asi šest mil. Tu zaslechl hlasité volání opice: „Ještě kus dále! Ještě kus dále!“ Opět ušel kus cesty a sestoupil z hory. Tu se ozval strašlivý rachot, jako by hora pukala a země se rozestupovala. Vtom se objevil nahatý opičák a poklekl před Tripitakovým koněm.

„Pane! Už jsem tady!“ vyrazil ze sebe a čtyřikrát se Tripitakovi poklonil. Když náležitě poděkoval za své zachránění, sebral zavazadla a naložil je koni na hřbet.

Když Tripitaka viděl, že opravdu chová dobré úmysly a že se staví jako skutečný věřící, navrhl, že mu vymyslí řádové jméno.

„Neobtěžujte se, pane můj, již jméno mám,“ pravil opičí král. „Jmenuji se Sun Wu-kchung, to je ten, který pochopil prázdnotu.“

Vysadil Tripitaku na koně a sám šel kolébavým krokem první. Za chviličku již zůstala Hraniční hora daleko za nimi. Tu se proti nim vyřítil lítý tygr, strašlivě řval a švihal ocasem. Tripitaka na koni se třásl strachy, ale Opičák se tvářil velice potěšeně.

„Jen se ho nic nebojte, pane můj, přinesl mi jen látku na šaty.“

Složil zavazadla, zpoza ucha vytáhl svou jehličku, otočil se čelem k větru a zamával jí. Z jehličky se okamžitě stala těžká železná tyč.

„Už jsem tě přes pět set let neměl v ruce,“ usmíval se Opičák, „dnes mi pěkně opatříš něco na sebe!“

Zeširoka se rozkročil a postavil se tygru do cesty.

„Kletá stvůro! Ani se nehni!“ zařval na něho. Tygr se schoulil do prachu a ani nedutal. Opičák mu vší silou rozrazil lebku. Ubohý Tripitaka se strachy svalil z koně. Opičák odtáhl tygra stranou a klidně řekl: „Sedněte si na chvilku, ctihodný otče. Chci ho svléci a sám se obléci, pak vyrazíme.“

„Co mu chceš svlékat, vždyť nemá šaty,“ pravil nedůvěřivě Tripitaka.

„Jen se nestarejte, já už si poradím,“ Opičák na to. Vytrhl si chlup, dýchl na něj očarovaným dechem a chlup se proměnil v ostrý nůž. Rozřízl tygrovi kůži na břiše a škub! naráz ji celou stáhl.

Odřízl drápy, odkrojil hlavu a obřezal kůži do pravidelného čtverce. Zvedl ji a přeměřil.

„Trochu široká," řekl si pro sebe, „musím ji přeříznout vedví." Popadl nůž a kůži přepůlil. Jednu polovinu odložil, druhou si obtočil kolem pasu, u cesty sebral jakýsi šlahoun a kůži jím připevnil. Pak sebral tyč, luskl jí mezi prsty, až byla zase jako jehlička a schoval ji za ucho. Nakonec si přehodil ranec přes rameno a usadil Tripitaku na koně. A tak se vydali znovu na cestu.

„Co se stalo s tím klackem, co jsi jím zabil toho tygra, že není nikde vidět?" ptal se Tripitaka.

„Ctihodný otče, asi netušíte," smál se Opičák, „že tu tyč jsem si opatřil v paláci dračího krále Východních moří. Říká se jí přací tyč se zlatými kroužky. V nebi jsem řádil právě s ní. Mohu ji zvětšovat i zmenšovat, jak se mi zachce. Teď jsem z ní udělal jehličku na vyšívání a schoval jsem si ji za ucho. Kdykoliv budu tyč potřebovat, mohu ji zase vytáhnout."

Tripitaka se v duchu tajně zaradoval.

„A jak to, když tě ten tygr spatřil," ptal se dále, „že se ani nehnul a nechal se bez odporu zabít?"

„Ctihodný otče, nebudu vám nic tajit," pokračoval opičí král, „nejen tygr, ale ani drak by si na mne netroufl. Dovedu nejen krotit tygry a draky, ale mám i tu kouzelnou moc, že mohu převracet toky řek a rozpoutávat bouře na moři. Z výrazu tváře či pouhého hlasu pochopím, oč se jedná, mohu narůst tolik, že sahám až do nebe, mohu se tak zmenšit, že bys mě v chmýří nenašel. Znám bezpočtu proměn, zmizím, zase se objevím, že nikdy nevíš, na čem se mnou jsi. Stáhnout kůži z tygra, na tom přece nic není. Až se dostaneme do opravdových nesnází, to teprve uvidíte, co dovedu."

Při Opičákových slovech Tripitaka odložil všechny pochybnosti a uklidnil se. Pobídl koně a vyrazili vpřed.

Po několika dnech cesty zaslechli pojednou podivný hvízdot. Vyrazilo proti nim šest chlapíků ozbrojených kopími, dýkami, ostrými meči a mohutnými luky.

„Ani o krok dále, mnichu!“ zařvali. „Rychle nám vydej koně a rance a ušetříme tvůj život!“

Tripitaka byl strachy celý pryč, spadl z koně a nevydal ze sebe ani hlásku. Opičák ho rychle podepřel.

„Uklidněte se, to nic není,“ chlácholil ho. „Ti nám přinesli jen další oděv a peníze na cestu.“

„Sun Wu-kchungu, což máš ucpané uši? Vždyť nařídili, abychom jim vydali koně a rance, a ty ještě tvrdíš, že od nich dostaneme šaty a peníze.“

„Dohlédněte na šatstvo, zavazadla a koně a já už se s nimi vypořádám, uvidíme, kdo s koho.“

„Ty, takový mrňousek, a jich je na tebe šest! Ty se chceš do nich pustit?“ děsil se Tripitaka.

Opičák byl již odedávna proslulý svou neohrožeností. Ani tentokrát se nedal odradit. Zkřížil ruce na prsou, pokročil vpřed, uklonil se loupežníkům a pravil: „Vážení, z jakého důvodu se stavíte nám, chudým mnichům, do cesty?“

„Jsme králové cest, dobrotiví pánové hvozdů a hor. Naše jména jsou proslulá po celém kraji,

jak je možné, že nás neznáš? Rychle vydej věci a pustíme tě dál. Cekneš-li jen půl slova, rozsekáme tě na kousky a tvé kosti rozdrtíme na prach.“

„Já sám jsem též králem po předcích a pánem hor již po sta let, ale vaše jména, vážení, jsem jakživ neslyšel,“ pravil Opičák.

„Když neslyšel, tak poslouchej!“ štěkl na Opičáka jeden z loupežníků. „První z nás se jmenuje Oko radosti, druhý Ucho zlosti, třetí Nos libosti, čtvrtý Jazyk chtivosti, pátý Srdce toužebnosti a šestý Tělo strasti.“

„Tak vy jste docela prachobyčejní lupiči,“ rozesmál se opičí král. „Račte si uvědomit, že my, lidé z klášterů, jsme vašimi pány. A vy si ještě troufáte nám zatarasit cestu! Rychle vydejte naloupené poklady! Rozdělíte-li se se mnou rovným dílem, jsem ochoten ušetřit vaše životy.“

Opičákova slova lupiče dopálila. Šermovali mu pěstmi před obličejem a řvali jeden přes druhého: „Ty drzý mnichu! Nic už ti vlastně nepatří a ty by ses ještě s námi chtěl dělit o naši kořist!“

Zamávali meči, uchopili kopí a sesypali se na Opičáka. Bili ho hlava nehlava. Ale Opičák stál stále v jejich středu a tvářil se, jako by se ho to ani netýkalo.

„Ten mnich má ale tvrdou palici!“ řvali loupežníci.

„Jen si poslužte,“ smál se Opičák, „až vás budou brnět ruce, pak vyrukuji se svou jehličkou já!“

„Ten mnich bude asi bývalý doktor!“ řekli si loupežníci. „Nikdo z nás ale není nemocný, tak co mele o jehle?“

Opičák natáhl ruku, zpoza ucha vytáhl svou jehličku na vyšívání a zakmital jí ve větru, až se změnila v železnou tyč.

Lupiči prchali, jako když do nich střelí, ale Opičák se rozběhl, jednoho po druhém dohonil a všechny je pozabíjel. Stáhl z nich šaty a sebral jim kořist. S úsměvem pak přistoupil k Tripitakovi.

„Ctihodný otče, můžeme pokračovat v cestě, se všemi lupiči už jsem se vypořádal.“

„Přivoláváš na sebe neštěstí," zaúpěl Tripitaka, „jsou to násilníci a patří před soud, ale trest smrti si nezaslouží. Máš kouzelnou moc, tak jsi je mohl odehnat, a ne je hned zabíjet. Jak může mnich bez příčiny utrácet lidské životy?"

„Ctihodný otče, kdybych nezabil já je, tak by oni zabili nás," hájil se Opičák.

„Mnich má raději zemřít, než by se dopustil násilných činů," pravil Tripitaka káravě. „Kdyby se to doneslo k sluchu úřadů, ani kdyby tvůj otec byl soudce, nedostal by tě z toho."

„Chtěl bych vám, můj pane, říci," vskočil mu do řeči Opičák, „že když jsem byl před pěti sty lety opičím králem na hoře Bujných květů, utratil jsem spoustu životů. Kdybych se držel toho, co mi tu teď říkáte, nikdy bych se nebyl stal Velkým světcem rovným nebi."

„Jenom proto, že jsi byl divoký a nespoutaný, řádil ve světě lidí a podváděl na nebi, tě před pěti sty lety stihl krutý trest. Teď jsi přijal víru. Začneš-li zase provádět násilnosti jako dříve a vraždit živé tvory, nemůžeš být dále mnichem, nemůžeš jít se mnou na západ. Styď se, hanba!"

Opičák nikdy nesnášel domluvy. Tripitaka si však bručel dále svou. Opičák to již nevydržel a vybuchl: „Když mi pořád vyčítáš, neprosím se tě o to být mnichem. Nikam na západ nepůjdu! Jen si klidně nech to své žvanění pro sebe, já jdu odtud pryč!“

Tripitaka na to neřekl ani slovo. To Opičáka dopálilo ještě více. Škubl sebou a zvolal: „Tak já tedy jdu!“

Tripitaka rychle vzhlédl, ale Opičáka již nespatřil. Jen zaslechl svistot jeho prudkého letu na východ. A tak zůstal ctihodný mnich sám, opuštěný. Pokýval hlavou, hluboce povzdechl a smutek mu zaplavil duši. Posbíral zavazadla a naložil je na koně. Jednou rukou se opíral o hůl, v druhé ruce třímal otěže a kráčel sám, samotinký na západ. Nedošel však příliš daleko, když tu najednou vidí před sebou stařenku nesoucí bavlněný šat a vyšívanou čapku.

„Odkudpak jste, ctihodný otče?“ oslovila ho stařenka. „Že tu tak kráčíte sám a sám?“

„Jsem poslem císaře čínské říše a jdu na západ k Nejvyššímu Buddhovi pro posvátná písma," pravil Tripitaka.

„Klášter Hromového hlasu v Indii, kde sídlí Nejvyšší Buddha, je sto osm tisíc mil cesty odtud. Jen sám s koněm, bez druha či učedníka, se tam nedostanete."

„Přijal jsem cestou před několika dny učedníka," děl na to Tripitaka, „ale byl příliš prchlivý a tvrdohlavý, a když jsem mu to vytýkal, nepřiznal, že chybil, a beze stopy zmizel."

„Ta bavlněná kutna a vyšívaná čepice, zdobená zlatem, patřila kdysi mému synovi," pravila stařenka, „tři dny potom, co vstoupil do kláštera, naneštěstí zemřel. Právě jsem si tam byla trochu poplakat a tu kutnu a čepici si nesu na památku. Ctihodný otče, máte-li učedníka, tak bych mu ty věci s radostí dala."

„Děkuji vám za vaši dobrotu. Můj učedník mi utekl, a tak se neodvažuji váš dar přijmout," odmítal zdvořile Tripitaka.

„A kterým směrem šel?“ vyptávala se stařena.

„Slyšel jsem jen zasvištění a to přicházelo od východu.“

„Nedaleko na východ odtud mám domek, to on jistě půjde kolem,“ pravila stařenka. „Znám takové zaříkadlo, říká se mu *Pravá slova na utišení srdce* či zaříkadlo svíracího kroužku. Naučím vás tomu zaříkadlu, ale nesmíte je nikomu prozradit. Můžete si je jen potajmu předříkávat, abyste si je zapamatoval. Dohoním toho vašeho učedníka a pošlu ho zpátky. Dejte mu pak na sebe ten šat a tu čepičku. Neuposlechne-li vás, přeříkejte potichu to zaříkadlo a on už se neopováží vyvádět, ani už od vás nikdy neodejde.“

Tripitaka vše pozorně vyslechl a hluboce sklonil hlavu na znamení díků. V tom okamžení se stařenka proměnila v zlatou záři a rozplynula se na východě. Tripitaka uhodl, že to byla jistě bohyně milosti Kuan-jin. Rychle zapálil kuličku kadidla a poklonil se směrem na východ. Pak schoval roucho a čepičku do rance a usedl

u cesty. Několikrát si přeříkal zaklínadlo, až se mu vrylo do paměti.

Když Opičák opustil ctihodného otce, usedl na mrak a plul směrem na východ. V srdci však cítil, že by to od něho bylo krajně nevděčné, kdyby Tripitaku nadobro opustil, když ho vysvobodil ze zakletí hory Pěti prvků.

Proto, že mě popudil několika slovíčky, ho přece nemohu nechat samotného. Ne, to opravdu nejde! řekl si, otočil mrak a zamířil zpět.

Za chviličku uviděl Tripitaku, jak sedí zadumán u cesty.

„Ctihodný otče!“ zavolal na něho. „Co tady děláte? Proč nejdete dál?“

„Kde jsi byl?“ pozdvihl Tripitaka hlavu. „Nechtěl jsem jít bez tebe dál a už mi z toho čekání kručí hlady v břiše. Že se nestydíš!“

„Máte-li hlad, ctihodný otče, půjdu vám vyžebrat almužnu,“ nabízel se Opičák.

„To není třeba. V ranci mám ještě nějaké staré zásoby. Přines mi do misky trochu vody. Najím se a pak zase vyrazíme.“

Opičák rozvázal ranec. Našel tam pár pečených placek z hrubé mouky. Pod plackami však objevil blýskavou čepičku s výšivkami a zlatými ozdobami a bavlněný šat.

„Ten šat a čepici si nesete s sebou z východní říše?“ neovládl svou zvědavost.

„Nosil jsem je, když jsem byl malý,“ odpověděl Tripitaka, co mu právě slina na jazyk přinesla. „Kdo si nasadí na hlavu tu čepičku, umí přeříkávat posvátná písma, aniž se jim učil. A kdo si vezme na sebe roucho, umí vykonávat obřady, aniž se v nich kdy cvičil.“

„Pane můj dobrý, nechte mi je obléknout,“ zaprosil Opičák.

„Budou ti velké,“ pravil Tripitaka, „ale když chceš, tak si je zkus.“

Opičák tedy svlékl tygří kůži a oblékl se do šatu.

Padl mu jako ulitý.

Když Tripitaka viděl, že si nasazuje čepici, přestal kousat a tichounce zamumlal zaříkadlo svíracího kroužku.

„Bolí mě hlava! Bolí mě hlava!“ vyrazil ze sebe Opičák.

Tripitaka však mumlal zaklínadlo dále.

Opičák se válel bolestí po zemi a rval si zlatý kroužek na čepičce z hlavy. Tripitaka z obavy, aby kroužek skutečně nepřelomil, na chviličku přestal. Bolest hlavy okamžitě ustala. Opičák si začal hlavu ohmatávat. Čepička jako by mu na ní zapustila kořeny.

Za nic na světě nešla dolů. Vyndal zpoza ucha svou jehličku, strčil ji pod kroužek a snažil se jej vypáčit. Tripitaka se bál, že by mohl kroužek opravdu přelomit, a proto opět začal říkat zaklínadlo. Opičák se stavěl bolestí na hlavu a metal kozelce. Zrudl v tváři, oči mu lezly z důlků a tělo zdřevěnělo. Tripitaka nemohl snést pohled na taková muka a opět přestal.

Bolest hlavy se v tom okamžiku utišila.

„Za to můžete vy, očaroval jste mě,“ tvrdil Opičák.

„Jakpak jsi na to přišel?“ opáčil Tripitaka, „říkal jsem si jen modlitbu svíracího kroužku.“

„Tak se zase modlete a uvidíme," požádal Opičák.

Tripitaka tedy opět zamumlal zaklínadlo.

Opičáka zase rozbolela hlava.

„Přestaňte! Přestaňte!" úpěl. „Jak se modlíte, hned to zase začne."

„Budeš už napříště poslouchat?"

„Budu, budu," sliboval horlivě Opičák.

„A budeš ještě někdy drzý?"

„Netroufám si."

Opičák sice sliboval, ale už měl zase něco za lubem.

Jeho jehlička jako by ho pálila v ruce.

Měl sto chutí ji poslat na Tripitaku.

Roztočil ji tedy a rozpřáhl se. Tripitaka, celý vyděšený, opět zamumlal zaklínadlo. Opičák se svalil na zem a tyč mu vypadla z ruky.

„Ctihodný otče! Už dost! Už dost! Já už si to budu pamatovat!" křičel bezmocně. Nemohl se ani pohnout.

„Co jsi to za proradného tvora, že ses opovážil na mne vztáhnout ruku?" pustil se do něho Tripitaka.

„Já jsem vás nechtěl bít," bránil se Opičák. „Ctihodný otče, povězte mi, kdo vás to zaříkadlo naučil?"

„To mě naučila jedna stařenka, která šla před chvílí kolem," pravil Tripitaka.

„To mi stačí," rozzlobil se Opičák. „To byla jistě Kuan-jin. Co si to vůči mně vlastně dovoluje? Ale já si na ni došlápnu do jejího sídla v Jižním moři!"

„Když mi prozradila to zaříkadlo, určitě věděla, jaký bude mít účinek," pravil Tripitaka, „jestli za ní půjdeš, jistě ho použije a pak je s tebou konec."

Opičák viděl, že má Tripitaka pravdu.

A tak si to rozmyslel a za bohyní se nepustil.

Šel do sebe, poklekl před Tripitakou a odprošoval ho: „Ctihodný otče, s tímhle zaříkadlem mě opravdu máte v hrsti. Půjdu s vámi na západ, nebudu vás již dráždit, ale zato ho příliš často nesmíte říkat. Budu vás věrně ochraňovat po celou cestu a již nikdy nebudu pomýšlet na útěk."

„Tak tedy dobrá," souhlasil Tripitaka, „pomoz mi na koně."

A tak Opičákovi, celému schlíplému, opět trochu otrnulo. Narovnal si šat, poplácal koně, posbíral zavazadla a vyrazili na západ.

Za několik dní došli k řece, která byla tak široká, že ani orel by ji nepřeletěl.

Zde zkrotili nefritového draka.

Drak se změnil v bílého koně a na další cestě nesl na svém hřbetě Tripitaku.

U jeskyně Mračných schůdků přijali do své družiny Čuníka a u Písečné řeky Písečného mnicha. Ctihodný otec i jeho tři učedníci byli jedné mysli a pomáhali si ze všech sil. Každým dnem se blížili svému cíli.

Chcete-li vědět, jaká dobrodružství je na cestě potkala, přečtěte si další kapitolu.

16. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK UKRADL BOBULKY NESMIRTELOSTI

Opičák vedl ctihodného otce Tripitaku a nově přijaté učedníky tou nejpřímější cestou. Šli už dlouho, chvilkami odpočívali a tu najednou jim zatarasila cestu vysoká hora. „Učedníci moji, tady na té hoře musíme být velice opatrní. Určitě tu na nás číhají démoni a zlí duchové," obával se Tripitaka.

„Jen žádné strachy," uklidňoval ho Opičák, „s námi třemi se nemáte čeho bát."

Ctihodný otec se skutečně přestal třást. Pokračovali v cestě, rozhlíželi se s potěšením kolem a kochali se přírodními krásami.

„Už jsem překročil cestou na západ mnoho příkrých a srázných hor, ale tak úchvatnou krajinu jsem ještě nikdy neviděl. Jsme-li již blízko kláštera Hromového hlasu, měli bychom si upravit šat a přichystat své duše k setkání s Nejvyšším Buddhou."

„Na to je ještě dost a dost času," smál se Opičák, „tam ještě hned tak nebudeme."

„Jak to máme tedy ke klášteru Hromového hlasu ještě daleko?" zeptal se Písečný mnich.

„Sto osm tisíc mil. Neušli jsme ještě ani desetinu cesty."

„Kolik let nám to bude trvat?" vyzvídal Čuník.

„Vy byste tam byli, bratříčkové, asi tak za deset dní. Já bych to stihl tam a zpátky nejméně padesátkrát za den a ještě bych tu byl před setměním," chvástal se Opičák. „Ale náš učitel, o tom je lepší pomlčet."

„Za jak dlouho to podle tebe stihnu?" zeptal se dotčeně Tripitaka.

„Kdybyste pochodoval, ctihodný otče, od dětství do stáří a zase zpátky od stáří do dětství a zopakoval si to tisíckrát, ještě byste tam nebyl."

Naši poutníci dorazili teprve k hoře Dlouhého věku. Před dávnými lety zde postavili taoistický klášter zvaný Pětidomí. Žil tady Velký nesmrtelný, Mistr Čen-jüan. V klášteře měli vzácný poklad, zázračný strom života, který

vyrostl již v dobách, kdy se svět vynořoval z prapůvodního chaosu a nebe a země ještě nebyly od sebe odděleny. Ze čtyř dílů světa jedině západní světadíl Aparagodána se pyšnil tímto stromem. A ten rostl právě v klášteře Pětidomí. Jeho plodům zde říkali „rumělkové pilulky dlouhého věku“ nebo jednoduše bobulky nesmrtelnosti. Strom kvetl jednou za tři tisíce let, za další tři tisíce let se z květů utvořily bobulovité plody a ty dozrály zase až za tři tisíce let. Trvalo to tedy skoro deset tisíc let, než se zázračné bobulky mohly pozřít. A to jich narostlo a dozrálo vždy jen třicet! Měly prazvláštní tvar, připomínaly právě narozená děťátka, měly ouška, očička, a dokonce i ručičky a nožičky. Koho potkalo to štěstí, že si mohl k takové bobulce-děťátku alespoň přičichnout, život se mu prodloužil na tři sta šedesát let. Když ji někdo okusil, dožil se čtyřiceti sedmi tisíc let.

Toho dne dostal Mistr Čen-jüan pozvání od Nejvyššího vládce nebes, aby v jeho paláci vyslechl výklad o původu vesmíru. Mistr Čen-jüan měl čtyřicet osm učedníků a všechny, až na

dva, vzal s sebou na nebesa. Doma nechal hlídat jen ty dva nejmladší, Vlahého větříčka a Jasného měsíčka. Větříčkovi bylo teprve tisíc tři sta dvacet let a Měsíčkovi ještě méně, jen tisíc dvě stě.

„Očekávám, že brzy tudy projde můj dávný přítel. Pěkně se mi o něho postarejte," nařídil Mistr Čen-jüan Větříčkovi a Měsíčkovi před odchodem. „Smíte mu na znamení našeho přátelství utrhnout dvě bobulky-děťátka ze stromu života."

„Kdože je ten váš starý přítel, ctihodný Mistře?" vyzvídali učedníčci. „Rádi bychom to věděli, abychom se o něho jaksepatří postarali."

„Je to svatý mnich z říše Tchangů na východě zvaný Tripitaka," pravil Mistr Čen-jüan. „Putuje do západního ráje, aby se poklonil Nejvyššímu Buddhovi a přinesl odtud posvátná písma. Je převtělením zlaté cikády a druhým učedníkem Buddhy Tathágaty, ctihodného světce západu. Před pěti sty lety jsem se s ním u Buddhy Tathágaty setkal. Protože mi tento

vzácný Buddhův učedník prokázal tu čest, že mi osobně nalil čaj, považuji ho za starého přítele.“

Když to Větříček a Měsíček slyšeli, hluboce se uklonili a přislíbili, že budou jednat přesně podle pokynů Mistra Čen-jüana. Ten jim ještě před odchodem připomenul: „Bobulky nesmrtelnosti jsou velice vzácné, dejte mu jen dvě, ani o jednu více.“

„Když jsme onehdy směli do zahrady, pozřeli jsme dohromady jen dvě bobulky. Vůbec by nás nenapadlo, že bychom si jich měli natrhat více.“

„Mnich Tripitaka je můj starý přítel,“ pravil Mistr Čen-jüan. „Mějte se ale na pozoru před těmi jeho holomky, ti se o bobulkách nesmrtelnosti nesmí vůbec dovědět.“

Nato se Velký nesmrtelný vznesl se svými učedníky do mračen a společně odletěli na nebesa. Tripitaka a jeho tři žáci kráčeli v pohodě horskou krajinou, když tu najednou zahlédli v bambusovém háji honosná stavení a besídky.

„Kdepak to asi jsme, Sun Wu-kchungu?“ zeptal se Tripitaka.

„To bude asi nějaký buddhistický nebo taoistický klášter," prohlásil Opičák. „Pojďme blíž a uvidíme."

Tripitaka slezl z koně. Vlevo od hlavní brány kláštera byla kamenná tabulka s obrovským nápisem: *Požehnané místo na hoře Dlouhého věku. Vznešený klášter Pětidomí.*

Naši poutníci vešli dovnitř. Na druhé bráně spatřili další nápis: *Příbytek nesmrtelných a světců. Sídlo taoistů, věkem rovných nebešťanům.*

„Tihle taoisté by tím svým chlubením chtěli každého omráčit," řekl Opičák znechuceně. „Když jsem před pěti sty lety řádil na nebi, nic podobného jsem nikde neviděl, ani u bran praotce Cesty."

„Nevšímej si toho!" radil mu Čuník. „Pojďme raději rovnou dovnitř."

Našim poutníkům vyšli naproti Větříček a Měsíček. Přivítali je s hlubokou úklonou. Neobyčejně potěšený Tripitaka se dal vést rovnou do hlavní chrámové síně. Pak nařídil Opičákovi, aby šel napást koně, Písečnému

mnichovi, aby dával pozor na zavazadla,
a Čuníkovi, aby rozbalil rance, vyndal rýži
a uvařil ji v klášterní kuchyni.

Větříček s Měsíčkem si pochvalovali, jaký je Tripitaka pěkný mnich, že jejich Mistr Čen-jüan vskutku nelhal. Divoké vzezření a hrubé mravy jeho průvodců jim však naháněly hrůzu.

„Ještě že je poslal pryč! Před nimi bychom ctihodnému otci Tripitakovi bobulky dát nemohli."

Měsíček pak přinesl Tripitakovi voňavý čaj. Když ho ctihodný otec vypil, Měsíček po šeptal svému druhovi, že již nesmí otálet s vyplněním příkazu Mistra Čen-jüana. Že tedy dají Tripitakovi bobulky ze stromu života.

Zašli si do cely pro zlaté bidlo a rumělkový podnos. Prostřeli na něj hedvábný šátek. Větříček se pak na zahradě vyšplhal na strom života a zlatou tyčkou srazil dvě bobule. Měsíček je zachytil na rumělkový podnos. Nato zaběhli do hlavní chrámové síně a ovoce uctivě nabídli Tripitakovi: „Ctihodný otče, tady v našem klášteře hluboko v pustých horách vás nemáme

čím pohostit. Utište, prosím, alespoň žízeň těmito dvěma zázračnými plody, které rostou jen zde u nás.“

Při pohledu na bobulky v podobě děťátek se Tripitaka roztřásl hrůzou na celém těle a ustoupil o tři kroky zpět.

„Ó hrůzo!“ zvolal. „Letos je přece úrodný rok. Jak jste mohli tady u vás v klášteře tak poklesnout, že jste se dali na lidožroutství? Já že mám utišit žízeň krví právě narozených děťátek?“

Ten mnich je sice z masa a kostí a oči mu narostly na pravém místě, pomyslil si Větříček, ale vzácné pokládky našeho domu nesmrtelných není s to rozpoznat.

„Ctihodný otče,“ pravil nahlas Měsíček, „toto jsou opravdu bobulky nesmrtelnosti, můžete si jednu klidně vzít.“

„Co to plácáte!“ rozhorlil se Tripitaka. „Ta děťátka byla počata tatínky a maminkami, a než přišla na svět, prošla řetězem utrpení. Jsou na světě sotva tři dny a vy už z nich děláte pochoutky k snědku!“

„Opravdu narostly na stromě," ohrazoval se Větříček.

„Už dost těch žvástů! Copak děti rostou na stromech!" vedl dále svou Tripitaka. „Odneste to, vy ukrutníci!"

Když Tripitaka ovoce nesmrtelnosti takto zarputile odmítal, hošíci si tedy odnesli podnos do své cely. Bobulky však měly tu podivnou vlastnost, že dlouho nevydržely. Ztvrdly a už se nedaly jíst. A tak se Větříček s Měsíčkem posadili v cele na postele a každý si jednu vzal.

Cela sousedila s kuchyní a přes zeď bylo slyšet i šepot. Pozornost Čuníka, vařícího rýži, již předtím upoutalo povídání o zlatém bidle a rumělkovém podnosu. Když potom zaslechl, že Tripitaka nerozpoznal bobulky nesmrtelnosti a že je tedy musí sníst sami, dostal také na takové bobulky chuť. V rypáku se mu začaly sbíhat sliny. Byl ale příliš hloupý na to, aby sám něco podnikl, a tak musel počkat, až se ukáže Opičák a na něco přijde. Běhání kolem kotle rýže přestalo Čuníka bavit, a tak co chvíli vystrkoval hlavu z kuchyně. Zanedlouho se Opičák opravdu

objevil. Přivedl koně z pastvy, uvázal ho k akátu a zamířil dozadu na dvůr.

„Pojď sem! Pojď sem!“ mával na něho zuřivě Čuník.

„Co tu tak povykuješ, ty hlupáku!“ okřikl ho Opičák. „Máš strach, že na tebe nezbude dost žrádla? Jen ať se náš učitel klidně nacpe, my si něco vyžebráme na nejbližším statku.“

„Pojď sem dovnitř! Nekřičím proto, že bych měl strach o svou porci rýže. Jestlipak víš, že tady v klášteře mají zázračný pokládek?“

„Co tím myslíš?“ vyzvídal Opičák.

„To ti povím, něco takového jsi ještě neviděl,“ napínal ho Čuník. „Kdybych ti to ukázal, stejně bys nevěděl, co to je.“

„Nedělej si ze mne blázny, ty hňupe! Když jsem před pěti sty lety hledal elixír nesmrtelnosti, prosmejčil jsem na svém mraku všechny kouty nebe a doletěl jsem až na konec oceánu,“ chlubil se Opičák. „Viděl jsem všechno.“

„Heč, ale bobulky nesmrtelnosti jsi neviděl,“ popichoval ho Čuník.

„To asi ne," uznal jen nerad Opičák. „Ale slyšel jsem o jakýchsi rumělkových pilulkách dlouhého věku. Že prý se po nich umírá až velice pozdě. Copak tady je mají?"

„Budeš se divit, ale asi ano," prohlásil Čuník. „Ti učedníčkové dávali dvě takové bobulky v podobě děťátek ctihodnému otci, ale ten je nechtěl, že prý není lidožrout. Jsou to pěkné potvory, ti malí taoisti. Když je nechtěl ctihodný otec, měli je dát nám. Ale místo toho s bobulkami zalezli do cely a každý si jednu schroupl. Tak strašně rád bych také jednu ochutnal, že z toho úplně slintám. Ty jsi, bratříčku, takový šikulka, co kdybys jim v té jejich zahradě pár bobulek štípl?"

„To je pro mne hračka," prohlásil Opičák sebevědomě. Škubl sebou a už se chystal vyrazit.

„Bratříčku, zaslechl jsem, jak si špitali, že ty bobulky se musí srážet zlatým bidlem. Musíme na to jít zchytra, ať se nikdo nic nedoví."

„Však já vím," zabručel Opičák. Učinil se neviditelným a vlezl do cely Větříčka a Měsíčka. Ale ti tu nebyli. Když snědli bobulky

nesmrtelnosti, odešli do hlavní chrámové síně a bavili se zde s Tripitakou. Opičák se zatím pídil po zlatém bidlu. Na mřížoví u okna bylo zavěšeno cosi zlatého. Bylo to asi tak dvě stopy dlouhé a tlusté jako palec. Na konci to mělo paličku velikosti česnekové hlavičky s očkem, jímž byla provlečena zelená šňůrka.

„Tahle věcička, to bude asi to zlaté bidlo," řekl si Opičák. Stáhl je z okna, vyklouzl tiše z cely, odstrčil zadní branku a byl v zahradě. Prošel mezi záhony zeleniny a narazil na další vrátka. Prošel jimi a spatřil obrovský strom s hustým větvovím a příkrovem svěže zelených listů, které vypadaly jako listy banánovníku. Kmen stromu se pnul do výše tisíce stop a v objemu měl nejméně sedmdesát osm stop. Opičák se postavil zády ke kmeni a pátravým zrakem si prohlížel korunu stromu. Na větvi na jižní straně spatřil bobuli, která skutečně připomínala právě narozené děťátko. Jak visela za stopku, vypadalo to, že kývá hlavičkou a třepe ručičkama a nožičkama. Jak zafoukal vítr, děťátko dokonce jako by pohvizdovalo. Opičák se přímo

zachvíval rozkoší. „To je věcička! Vskutku něco nevídaného!“

Zachytil se o kmen a vzzz! už byl v koruně stromu.

Ve šplhu a kradení ovoce byl Sun Wu-kchung první mezi opicemi. Rozmáchl se zlatým bidlem a poslal bobulku nesmrtelnosti dolů k zemi. Seskočil, ale bobulka nikde. Hledal kolem dokola v trávě, ale nebylo po ní ani stopy.

„To je divné,“ řekl si. „Bobulka asi umí užívat svých nožiček k chůzi, ale přes zeď by se určitě nedostala. Už to mám! Asi ji ukryl bůh půdy sadu, abych mu ji nevzal!“

Opičák udělal několik magických pohybů a zamumlal tajemné slovo „óm“. To přimělo místního boha půdy, aby se ukázal. Uctivě se Opičákovi uklonil a pravil: „Přivolal jste mne, Velký světče. Čekám tedy na vaše rozkazy.“

„Cožpak nevíš, že já, Sun Wu-kchung, jsem ten nejslavnější zloděj pod sluncem? Když jsem se před lety zmocnil zázračných broskví a ukradl jsem elixír života, nikdo se neopovážil se na tom přiživovat. Teď si tady chci natrhat trochu ovoce

a ty mi hned první bobulku štípneš. Ovoce na stromech patří i ptákům v povětří. Co na tom, když já si sním jednu bobulku! Jak to, žes mi ji sebral, ještě než dopadla na zem?“

„Velký světče, křivdíte mi,“ hájil se bůh půdy. „Tenhle pokládek patří pozemským nesmrtelným a já jsem duch z podzemí. Jak bych se mohl opovážit si něco brát pro sebe! Neměl jsem ještě ani to štěstí si k takové bobulce přičichnout.“

„Když jsi ji nevzal ty, tak kam se tedy poděla?“

„Velkému světci je sice známo, že tyto vzácné plody prodlužují život, ale zřejmě netuší, že se bojí pěti prvků.“

„Co tím myslíš?“ vyzvídal Opičák.

„Tyto zázračné plody při styku s kovem opadají, při styku s dřevem zaschnou, ve vodě se rozpustí, v ohni se vysuší, a jak dopadnou na zem, propadnou se do ní. Srážet se mohou jen kovovými nástroji, jinak se neodpojí od větví. Chytat se mohou jen do misky vyložené hedvábným šátkem. Když se na ně vezme

dřevěný sochor, uschnou. Když se jedí suché, život neprodlužují. Mají se servírovat na porcelánu a nejúčinnější jsou uvařené v čisté vodě. Při styku s ohněm vyprahnou a ztrácejí sílu. Bobuli, kterou Velký světec srazil ze stromu, pohltila půda a ta je zde stará čtyřicet sedm tisíc let, a proto je tvrdší, než kdyby byla vykována ze železa. Dokonce ani ocelovým nebozezem se do ní nedá vyvrtat díra. Kdyby někdo takovou zemí vyztuženou bobulku pozřel, nikdy by neumřel. Nevěří-li mi Velký světec, nechť si vyzkouší tvrdost zdejší půdy a přesvědčí se sám.“

Opičák pozdvihl svou tyč se zlatým kováním a uhodil do země, až to mocně zadunělo. Tyč odskočila a na zemi nebyl po ráně ani jediný šrám.

„Máš pravdu,“ souhlasil Opičák. „Moje tyč dokáže rozbít napadrť skálu a na železu po ní nezůstane ani stopa. Tady na zemi nezanechala ani škrábanec. To znamená, že jsem ti, vážený bože půdy, křivdil. Můžeš si jít po svých.“

Ještě než se bůžek vrátil do své svatyňky, Opičák už měl v hlavě plán. Znovu se vyšplhal

na strom, rukou si přidržel lem své bavlněné suknice tak, že vznikla jakási kapsa. Rozhrnul větve, tyčí srazil tři bobulky a zachytil je do kapsy. Seskočil ze stromu dolů a hnal se rovnou do kuchyně.

„Tak co, máš?“ vítal ho Čuník nedočkavě.

„Podívej se, přece se mi podařilo jich pár dostat! Jdi zavolat Písečného mnicha.“

Písečný mnich složil zavazadla na hromadu a ihned se přihnal do kuchyně. „Pročpak mne voláte?“

„Bratříčku, podívej se, co to tady máme!“ Opičák poodhrnul cíp své suknice.

„To jsou přece bobulky nesmrtelnosti,“ prohlásil s jistotou Písečný mnich.

„Tak ty je znáš! Už jsi je někdy okusil?“

„Ne, ještě nikdy. Ale když jsem byl kdysi generálem, který měl za úkol nadzdvihovat závěsy, doprovázel jsem vůz Nejvyššího vládce nebes na Broskvovou slavnost. Tehdy jsem vídával, že nesmrtelní ze zámoří přinášeli tyto plody darem k narozeninám královně matce nebes. Viděl jsem je, to je pravda, ale v puse jsem

je ještě nikdy neměl. Bratříčku, nemohl bys mi dát ochutnat?“

„To se rozumí samo sebou,“ ujistil ho Opičák. „Každý má nárok na jednu bobulku.“

Čuník se svým obrovským rypákem byl známý svou nezřízenou chutí k jídlu. Už když slyšel, jak si oba učedníčci pochutnávají, sbíhaly se mu sliny. A teď, když bobulky byly na dosah ruky, otevřel tlamu, popadl jednu a naráz ji celou zhltl. Když viděl, jak Opičák a Písečný mnich svoje bobulky labužnicky vychutnávají a olizují, dožadoval se další.

„Bratříčkové, já jsem tu svoji bobulku necucal jako vy dva, a tak ani nevím, jakou má chuť a jestli má vůbec pecku. Když už jste mi podráždili jazyk, mám nárok ještě na jednu na pomalé cucání.“

„Ty nemáš nikdy dost!“ rozzlobil se na něho Opičák. „Copak tyhle bobulky jsou rýže nebo nudle, aby sis nacpal panděro? Za deset tisíc let jich dozraje jen třicet a osud nám velice přál, že se na nás vůbec dostalo. Už jsi dostal svůj díl a to ti musí stačit!“

Nato sebou Opičák mrskl, vklouzl oknem do cely taoistických mníšků a nepozorován odevzdal zlaté bidlo na místo. Čuníkova brumlání a reptání si nevšímal.

Za chvilku si Větříček s Měsíčkem přišli do cely pro čaj a zaslechli Čuníka žvanit cosi o tom, že z té bobulky nic neměl a že správně měl dostat ještě jednu. Větříčka jalo podezření.

„Měsíčku, slyšel jsi, že ten mnich s dlouhým rypákem plácá něco o tom, že by chtěl ještě jednu bobulku? Náš ctihodný Mistr nás přece před odchodem upozorňoval, že si máme dávat na ty mizery pozor, aby nám neukradli náš pokládek."

„Bratříčku, je zle!" zhrozil se Měsíček. „Jak to, že se zlaté bidlo válí na zemi? Pojďme se raději podívat do zahrady!"

Vyběhli ven a zjistili, že vrátka do sadu jsou otevřená.

„Určitě jsem branku zavřel," dušoval se Větříček.

Prošli květinovou zahradou a vrátka do zeleninové zahrady našli také otevřená.

Okamžitě zamířili do ovocného sadu ke stromu života. Začali počítat, kolik je na něm ještě bobulek, ale ať počítali zdola nahoru nebo shora dolů, napočítali jich jen dvaadvacet.

„Umíš sčítat a odčítat?“ zeptal se Měsíček Větříčka.

„To víš, že ano. Říkej mi čísla.“

„Bobulek bylo třicet. Když náš učitel otevřel zahradu, dovolil utrhnout a rozdělit jen dvě,“ hlásil Měsíček, „to dělá osmadvacet. Pak jsme utrhli dvě pro Tripitaku, zbylo jich tedy dvacet šest. Teď je jich na stromě jen dvaadvacet, takže nám chybí čtyři. To je jasné, ti bídáci nám je ukradli. Došlápnem si na toho jejich mnicha.“

Hnali se ze zahrady přímo do hlavní chrámové síně a pustili se do ctihodného otce Tripitaky. Zahrnuli ho těmi nejsprostšími nadávkami, drze na něho řvali „ty plešoune, ty kutňáku, zloději, ty smradlavá kryso“. Tripitaka z toho byl úplně tumpachový.

„Vzácní novicové, pročpak tak vyvádíte? Nechte toho přece! Chcete-li mi něco, mluvte

pěkně pomalu a po pořádku, ne takhle zmateně a nezdvořile.“

„Sedíš si, mnichu, na uších?“ ječel Větříček. „Moc dobře nám rozumíš, nemluvíme přece tatarsky. Ukradl jsi nám bobulky nesmrtelnosti! To ti nedarujeme!“

„Jak ty bobulky vypadají?“ zeptal se nechápavě Tripitaka.

„Vždyť jsme ti je před chvilkou nabízeli a ty jsi, ty starý kutňáku, tvrdil, že vypadají jako živé dětičky!“ obořil se na něho Měsíček.

„Ó Buddho!“ zděsil se Tripitaka. „Roztřásl jsem se při pouhém pohledu na ně, a teď že prý jsem vám je ukradl! Ani kdyby mne posedla ta nejnižší žádostivost, neopovážil bych se je vzít do úst. Neprávem mne osočujete!“

„Když jsi je nesnědl ty, tak je museli sežrat ti tvoji učedníci!“ hulákal Měsíček.

„I kdyby to byla pravda, tak byste neměli takhle vyvádět!“ ohražoval se Tripitaka. „Já se jich na to přeptám. Jestli to ovoce opravdu ukradli, tak vám musí nahradit škodu!“

„Nahradit škodu! Copak ovoce ze stromu života se dá koupit za peníze?“ vztekal se Měsíček.

„Tak se vám alespoň omluví. Krom toho vůbec nevíme, zdali ty bobulky ukradli opravdu oni,“ zastával se svých žáků Tripitaka.

„Ovšemže to byli oni,“ trval na svém Měsíček. „Ještě tam povykují, že ovoce nebylo spravedlivě rozděleno.“

„Učedníci, okamžitě ke mně!“ zavolal Tripitaka.

„Je zle,“ zděsil se Písečný mnich, když zaslechl Tripitakův hlas. „Prasklo to na nás. Ti malí taoisti tam vyvádějí, určitě se něčeho domákli.“

„To je nechutné,“ prohlásil vznešeně Opičák. „Takový povyk pro kousek žvance. Radši vůbec nepřiznáme, že jsme ty bobulky vzali.“

„Správně, správně,“ souhlasil Čuník. „Raději to zatlučeme.“

Všichni tři vyšli z kuchyně a zamířili k chrámu.

Chcete-li vědět, zdali se jim podařilo ze všeho se vykroutit, přečtěte si další kapitolu.

17. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK MISTR ČEN-JÜAN ZADRŽEL TRIPITAKU A JEHO UČEDNÍKY

Když Opičák, Čuník a Písečný mnich vstoupili do hlavní chrámové síně, řekli Tripitakovi jakoby nic: „Jídlo je hotovo. Proč nás voláte, ctihodný otče?“

„O jídlo teď nejde, učedníci moji,“ pravil na to Tripitaka. „Tady v klášteře mají bobulky nesmrtelnosti, připomínající tvarem novorozeňátka. Který z vás je ukradl a snědl?“

„Namouduši, my o nich nic nevíme, nikdy jsme je neviděli,“ ozval se jako první Čuník.

„Ukradl je ten, co se tak ušklibuje,“ popichoval Měsíček.

„Já, Sun, jsem se už s takovým úšklebkem narodil. Copak se nesmím tvářit, jak umím, jen kvůli tomu, že jste přišli o nějaké ovoce?“

„Jen klid, Sun Wu-kchungu,“ nabádal ho Tripitaka, „my mniši se musíme ovládat, a ne požívat věci, jež obluzují mysl. Jestli jste snědli ty

jejich bobulky, měli byste se jim omluvit, a ne to zastírat.“

Opičák viděl, že Tripitaka mluví rozumně, a tak se odhodlal vyjít s pravdou ven.

„Ctihodný otče, já jsem s tím nezačal. To Čuník přes zeď slyšel, jak ti taoističtí hošíci si vykládají o nějakých bobulkách nesmrtelnosti, a chtěl si jednu ochutnat. Tak jsem opatřil tři a každý jsme si vzali jednu.“

„Ti mniši nám ukradli čtyři bobulky nesmrtelnosti a teď budou tvrdit, že nejsou žádní zloději!“ spustil Měsíček.

„Tak on si štípne čtyři a rozdělí jen tři!“ zaječel Čuník. „Pěkně jsi to na nás zahrál, bratříčku!“

Když se Větříček a Měsíček dověděli, jak to všechno vlastně bylo, začali nadávat ještě víc. Opičák zaskřípal zlostí ocelovými zuby, vypoulil svůj ohnivý zrak a ještě pevněji stiskl tyč se zlatým kováním. Jen ať mne moc neštvou, řekl si sám pro sebe, vytrhnu ten jejich strom i s kořeny a budou mít po bobulkách.

Vyškubl si ze zátylku chlup, dýchl na něj očarovaným dechem, vzkřikl „Čáry máry“, vykouzlil falešného Opičáka a postavil ho vedle Tripitaky. Sám pak pomocí kouzel vylétl na mráčku z hlavní chrámové síně a namířil si to rovnou do ovocné zahrady. A pak bum a prásk! Praštil tyčí do stromu života s tak strašlivou silou, že by pohnula i těmi nejvyššími horami. Vyvrátil ho naráz. Kořeny vyhřezly ze země, větve se polámaly a kolem poletovalo plno listí.

Když bylo dílo zkázy dokončeno, Opičák se pustil do prohledávání větví. Nebyla na nich jedna jediná bobulka. Jak už víme, toto zázračné ovoce při styku s kovem opadávalo. Opičákova železná tyč měla navíc zlaté kroužky, a tak už při prvním úderu se všechny bobulky oddělily od větví. Jak se dotkly země, propadly se dovnitř.

„Výborně, už se nebudou mít proč vztekat!“ pochvaloval si Opičák. Schoval tyč, stáhl chlup, ukryl si ho za zátylek a vrátil se do hlavní chrámové síně. Nikdo z obyčejných smrtelníků nic nezpozoroval.

Mezitím se Větříček s Měsíčkem rozhodli, že si půjdou bobulky nesmrtelnosti znovu pro jistotu přepočítat. Když uviděli vyvrácený strom bez jediné bobulky, opadané listí a polámané větve, pod Větříčkem hrůzou podklesly nohy a svalil se na zem. Měsíček se roztřásl na celém těle.

„Co budeme dělat? Co jen budeme dělat?“ úpěli. „Co řekneme Mistrovi Čen-jüanovi, až se vrátí?“

„Jen žádné nářky, bratříčku!“ řekl Měsíček. „Nesmíme ty mnichy vyplašit. To určitě spáchal nějakými kouzly ten chlupatý mizera, co vypadá jako bůh hromu. My dva je čtyři nepřemůžeme. Asi by bylo nejlepší jim namluvit, že žádné bobulky nechybí, a omluvit se jim. Až se pustí do jídla, přidáme jim ještě nějaké pochoutky, a až se do nich dají, zabouchneme každý z jedné strany dveře a otočíme klíčem. Pak zamkneme všechny brány a oni nebudou moci ven. Až se vrátí Mistr Čen-jüan, sám rozhodne, co s nimi. Třeba z toho ještě vyvázneme se zdravou kůží a budeme navíc pochváleni, že jsme zadrželi zločince.“

„Máš pravdu, bratříčku,“ souhlasil Větříček.

Jak se uradili, tak i udělali. Jakmile ctihodný otec Tripitaka a jeho tři učedníci usedli k miskám s rýží, Větříček s Měsíčkem přibouchli dveře a zajistili je bronzovým zámkem se dvěma pery. Pak šli zamknout i přední bránu a vnitřní vrata hlavní chrámové síně. Když se vrátili, začali našim poutníkům nevybíravě nadávat. Spílali jim zlodějů a banditů až do samého večera. Pak se najedli a uložili se ve své cele k spánku.

Nebe potemnělo a na východě se vyhoupl měsíc.

„Všude je klid a ticho,“ pravil Opičák. „Měli bychom už vyrazit.“

„Bratříčku, ty ses asi pomátl,“ odporoval mu Čuník. „Všechny brány jsou zamčené, jak se máme dostat ven?“

„Pozorně mě sleduj,“ řekl mu na to Opičák. Pevně uchopil tyč, napřáhl ji směrem ke dveřím a zamumlal odmykací formuli. Ozvalo se klapnutí, ze všech dveří i bran spadly zámky a jejich veřeje se samy otevřely.

„Skvělé,“ jásal Čuník, „ani zámečník se šperhákem by to tak rychle nesvedl.“

Opičák pak vyzval Tripitaku, aby vyšel ven a nasedl na koně. Čuník si přehodil zavazadlo přes ramena, Písečný mnich uchopil koně za uzdu a vyrazili západním směrem.

„Jděte pomalu napřed,“ vyzval je Opičák. „Já se postarám o to, aby ti hošánkové aspoň měsíc spinkali.“

„Ale ať jim nic neuděláš,“ napomínal ho Tripitaka. „Ať nemáš kromě krádeže na svědomí ještě ublížení na těle!“

„Však já vím,“ zabručel Opičák a zamířil k cele, kde spali Větříček a Měsíček. V opasku měl připraveny uspávací brouky, které uzmul nebeskému králi Růstu u východní nebeské brány. Vyndal dva a vhodil je do cely škvírou v okně. Brouci přistáli přímo na obličejích malých taoistů a ti začali chrápat ještě silněji. Vůbec nehrozilo nebezpečí, že by se mohli v dohledné době probudit. Opičák pak nasedl na mrak a dohonil ctihodného otce a své bratříčky. Pospíchali celou noc až do samého rána.

„Ta opice mne utrápí k smrti," povzdychl si Tripitaka, „kvůli jejím lumpárnám celou noc ani oka nezamhouřím."

„Přestaňte s těmi výčitkami," ohradil se Opičák. „Už je ráno, a tak si můžete tamhle v lesíku trochu schrupnout."

Tripitaka velice ochotně slezl z koně a usadil se se zkříženýma nohama na kořenech borovice. Písečný mnich složil zavazadla a okamžitě začal chrápat. Čuník si podložil hlavu kamenem a též se pohroužil do spánku. Opičák však měl svůj zvláštní způsob odpočinku a osvěžení – skákal po stromech z větve na větev.

Když skončilo shromáždění nesmrtelných v paláci Původních počátků, Mistr Čen-jüan v čele svých učedníků doplul na příznivém mraku zpět na zemi. Hlavní bránu kláštera Pětidomí našli zavřenou a všechno kolem čistě umetené.

Měsíček a Větříček jsou přece jen k něčemu, pomyslel si Čen-jüan, i když je slunko vysoko na nebi, ještě se obvykle povalují v posteli. Ale dnes

si asi přivstali, otevřeli nám brány a pěkně to tu zametli.

V hlavní chrámové síni však nenašli živou duši, dokonce ani kadidlo nebylo ještě zapálené.

„Měsíček s Větříčkem si asi řekli, že když tu nejsme, něco pěkného si štípnou a vypaří se," prohodil jeden z učedníků.

„Jak tě může něco takového napadnout!" pohoršoval se Mistr Čen-jüan. „Jak může někdo, kdo usiluje o nesmrtelnost, na něco takového vůbec pomyslet! Nejspíš zapomněli včera večer zavřít bránu a teď se ještě nevzbudili."

Když se nesmrtelní přiblížili k jejich cele, zjistili, že dveře jsou pevně zavřené a zevnitř se ozývá chrápání. Bušili do nich pěstmi a volali, ale Měsíček s Větříčkem ne a ne se probrat.

Spojenými silami dveře nakonec vyrazili a stáhli je z postele, ale oba dva spali dále.

„Někdo je zřejmě očaroval," prohlásil Mistr Čen-jüan. „Rychle mi přineste vodu!"

Jeden z učedníků okamžitě podal nesmrtelnému misku s vodou. Ten zamumlal zaklínadlo, nabral si plná ústa vody a prskl ji

Měsíčkovi a Větříčkovi do obličeje. Tím přerušil kouzlo.

Měsíček s Větříčkem vyvalili oči, mnuli si tváře a rozhlíželi se udiveně kolem. Při pohledu na učitele Čen-jüana a další nesmrtelné propadli zmatku. Měsíček se po pás uklánět a Větříček bil čelem o zem.

„Mistře, ten váš přítel, ten mnich z východu… byla to banda lupičů… ó hrůzo!“ blekotali.

„Jen klid,“ povzbuzoval je Čen-jüan, „povězte mi všechno pěkně po pořádku.“

„Ctihodný učiteli,“ ujal se slova Větříček, „ten mnich z východu opravdu přišel, nedlouho potom co jste se vzdálili. V jeho družině jich bylo pět, čtyři mniši a kůň. Podle vašeho příkazu jsme mu nabídli bobulky nesmrtelnosti. Ale ten mnich byl trochu přitroublý; měl mlhu na očích, a tak naše poklady nerozpoznal. Tvrdil, že to jsou novorozeňátka, a odmítal je pozřít. A tak jsme si tady s Měsíčkem po jedné bobulce vzali. Kdež bychom se nadáli, že jeden z učedníků toho mnicha, nějaký Sun Wu-kchung, utrhne čtyři

plody a společně s ostatními je sní. Mluvili jsme s ním velice uctivě a vybraně, ale jemu se to nezdálo. V skrytu použil svých čar a kouzel. Běda nám, běda!“

Měsíčkovi i Větříčkovi stékaly po tvářích slzy.

„Bili vás ti mniši?“ ptali se nesmrtelní.

„To ne,“ hlesl Měsíček, „ale vyvrátili náš strom života.“

Ani po tomto sdělení nepropadl Velký nesmrtelný Čen-jüan vzteku.

„Neplačte,“ těšil své učedníky. „Vy zřejmě nemáte tušení, že Sun Wu-kchung je ten Opičák, co řádil v nebi, a že má nadpřirozené schopnosti. Poznali byste ty mnichy?“

„Poznali, poznali,“ horlivě přisvědčovali Měsíček s Větříčkem.

„Tak pojďte se mnou,“ přikázal Mistr Čen-jüan. „Ostatní doma připraví mučicí nástroje. Až je chytíme, dostanou co proto.“

Čen-jüan s Větříčkem a Měsíčkem dostihli Tripitakovu družinu velice brzy. Již z výše svého očarovaného mraku je spatřili, jak odpočívají

pod stromem. Čen-jüan se proměnil v potulného taoistu a nařídil svým hošíkům, aby mu nachystali lana. Stlačil mrak k zemi a přistál nedaleko od našich poutníků. Zamířil si to rovnou k nim.

„Přeuctivě vás zdravím, ctihodný otče," uklonil se Tripitakovi se sepjatýma rukama. „Odkud přicházíte? Proč dlíte na cestě v meditaci?"

„Byl jsem vyslán císařem tchangské říše na východě, abych ze západního ráje přinesl posvátná písma," vysvětloval Tripitaka. „Nyní tu cestou odpočíváme."

„Když přicházíte z východu, jistě jste prošel přes mou nehostinnou horu," pravil úlisně taoista.

„Na které hoře to račte sídlit?"

„Na hoře Dlouhého věku, v klášteře Pětidomí."

„Tudy jsme vůbec nešli," pravil rychle Opičák, který okamžitě pochopil, oč jde. „Vyrazili jsme teprve nedávno."

„Já ti ukážu, ty zatracená opice! Tak ty si myslíš, že mne oklameš?“ rozhorlil se Čen-jüan. „Moc dobře vím, žes v mém klášteře vytrhl z kořenů strom života a že teď prcháte celou noc. Raději se přiznej, žádné zatloukání ti nepomůže. Co nejdříve mi hleď vrátit můj strom!“

Taková řeč Opičáka rozzuřila. Na nic se neohlížel, popadl svou tyč a praštil falešného taoistu po hlavě. Ten udělal kličku, vyšvihl se na očarovaný paprsek a zmizel v oblacích. Opičák nasedl na mrak a pustil se ihned za ním. Ve vzduchu přijal taoista svou pravou podobu Mistra Čen-jüana. Opičák se na něho vrhl a mlátil svou tyčí kolem sebe hlava nehlava. Nesmrtelný se kryl vějičkou zdobenou nefritem a asi tři Opičákovy výpady odrazil. Pak však použil kouzla „zabalení nebe a země do rukávu“. Jak tak stál v mracích, rozvinul po větru dlouhý rukáv svého šatu a pak jím škubl směrem k zemi. Všichni čtyři poutníci i s koněm se najednou octli uvnitř rukávu.

„Tak a jsme v pytli,“ zaúpěl Čuník.

„To není žádný pytel, ale rukáv toho nesmrtelného, ty hlupáku!“ zpražil ho Opičák.

„To je mi fuk! Seknu mu do toho jeho rukávu hráběmi, protrhnu tam díru a jsme venku!“

Ale ať Čuník bušil hráběmi, jak chtěl, látka rukávu zůstávala stále neporušená. Na omak byla sice měkká, ale dotek hrábí ji činil tvrdší než železo.

Velký nesmrtelný nasměroval svůj příznivý paprsek a přistál u kláštera Pětidomí. Zavolal na učedníky, ať mu přinesou provazy. Pak jako loutku vytáhl z rukávu Tripitaku a dal ho uvázat k sloupu v hlavní chrámové síni. Nato vytáhl jeho tři učedníky a taoističtí hošíci je též připoutali k sloupům. Koně vyvedli ven, přivázali ho a dali mu trochu píce.

„Žáci moji,“ pravil Mistr Čen-jüan, „tito mniši jsou oddáni víře, nemůžeme proto na ně jít s noži, sekerami, meči a kopími. Přineste kožený bič! Dostanou za zničení stromu života pěkný nářez a to mi spraví náladu.“

Mladí taoisté se ihned přihnali s bičem. Ale nebyl to obyčejný bič z býčí či ovčí oháňky,

jelení či telecí kůže, byl to bič z dračí kůže se sedmi hvězdami. Namočili ho ve vodě a chopil se ho nesmrtelníček-pořízek.

„Mistře, kterého mám sešlehat jako prvního?“

„Tripitaka projevil hrubou neúctu, ať je na řadě první.“

Ten náš staroch to bičování nevydrží, pomyslil si Opičák, když ho zmrzačí, bude to moje vina.

Nesnesl to pomyšlení, a tak řekl nahlas: „Vážený pane, nemáte pravdu. To já jsem ty plody ukradl, já jsem je snědl, to já jsem porazil ten strom. Mně byste měli nařezat, ne jemu!“

„Ta zatracená opice nežvaní do větru,“ uchichtl se Čen-jüan, „zbičujte pro začátek ji!“

„Kolik ran má dostat?“

„Třicet, desetinásobek ukradených bobulek.“

Taoistický pořízek se rozpřáhl bičem. Opičák vtom dostal strach, že hošík má také magickou moc. A tak vypoulil oči a pozorně sledoval, kam se ho chystá zasáhnout. Taoista mu mířil na nohy. Opičák zakroutil zadečkem, zamumlal

zaklínadlo a vyčaroval si železné nohy. Jen ať si mlátí! Taoistický hošík šlehal, jednu ránu za druhou, až jich napočítali třicet. Už bylo skoro poledne. Čen-jüan přikázal, že i Tripitaka musí být zbičován, protože svého učedníka nevedl dosti přísně, když ten mizera si troufal takto bezuzdně řádit. Pořízek opět zakroužil bičem.

„Vzácný pane, zase se dopouštíte omylu," opět promluvil Opičák. „Když jsem kradl bobulky nesmrtelnosti, můj ctihodný učitel o tom neměl to nejmenší tušení. Hovořil v té době s vašimi dvěma učedníky v hlavní chrámové síni. To já jsem se spřáhl se svými bratříčky. I kdyby se můj učitel provinil špatným vedením svých žáků, bití patří zase mně jako jeho žákovi."

„Ta zpropadená opice je mazaná a lstivá, ale má úctu k svému učiteli," řekl uznale Čen-jüan. „Dobrá, zbičujte tedy zase ji."

Taoistický pořízek vysázel Opičákovi opět třicet ran bičem. Opičák měl skloněnou hlavu, a tak viděl, že jeho nohy jsou od biče vyleštěné jako zrcadlo. Žádnou bolest ale nepociťoval.

Byl už skoro večer.

„Namočte bič do vody, ať je pěkně připravený na zítra," nařídil Čen-jüan.

Hošíci splnili rozkaz, navečeřeli se a odebrali se do svých cel. Tripitaka se zatím utápěl v slzách a vyčítal svým učedníkům, že ho dostali do téhle kaše.

Snesla se noc a kolem se rozhostilo ticho. Opičák se zmenšil, vyprostil se z pout a prohlásil: „Jdeme odtud, ctihodný otče."

„Zachraň nás také, bratříčku," úpěl Písečný mnich.

„Tiše, tiše," okřikl ho Opičák. Odvázal Tripitaku, vysvobodil Čuníka i Písečného mnicha a osedlal koníka. V chodbě si vzali zavazadla a vyklouzli z bran kláštera.

„Jdi mi tam pod tu skálu useknout čtyři vrbičky!" nařídil Opičák Čuníkovi.

„Nač je potřebuješ?"

„Neptej se a rychle je přines!"

Čuník neměl sice shůry zrovna dáno, ale sílu měl obrovskou. Zašel pod skálu, přehryzl čtyři vrbičky a v náručí je přivlekl. Opičák olámal větvičky a nařídil svým bratříčkům, aby pruty

svázali dohromady a připoutali je k sloupům. Pak se kousl do špičky jazyka a svazky vrbového proutí poplival krví. Zamumlal zaklínadlo a jeden svazek změnil v Tripitaku, druhý v sebe samého, třetí v Písečného mnicha a čtvrtý v Čuníka. Všichni si byli dokonale podobní, uměli mluvit a slyšeli na svá jména.

Opičák s Čuníkem pak dohonili ctihodného otce a prchali celou noc, aby byli od kláštera co nejdále.

Velký nesmrtelný Čen-jüan posnídal druhého dne velice časně a ihned se odebral do hlavní chrámové síně.

„Přineste bič, dnes je na řadě Tripitaka," nařídil svým učedníkům.

Mníšek-pořízek vysázel falešnému Tripitakovi třicet ran. Pak přišli na řadu Čuník a Písečný mnich z vrbového proutí. Když se dostalo na nepravého Opičáka, skutečný Opičák na cestě dostal třesavku. „Je zle!" zaúpěl.

„Co se děje?" ptal se Tripitaka.

„Když jsem proměnil čtyři svazky vrbového proutí v naše podoby, řekl jsem si, že mne už

bičovat nebudou, protože jsem včera dostal už dvakrát. Teď, když šlehají do mého falešného těla, mé opravdové tělo cítí bolest. Musím to kouzlo stáhnout.“ Rychle zamumlal zaklínadlo.

Taoističtí hošíci v zděšení odhodili bič a běželi hlásit Čen-jüanovi: „Ctihodný učiteli, ze začátku jsme trestali ty mnichy z říše Tchangů a teď najednou mlátíme do svazků vrbového proutí.“

Když to Čen-jüan uslyšel, posupně se usmál: „Ten Sun Wu-kchung není vůbec marný. Opravdu, král opic jaksepatří,“ pravil uznale. „Budiž, uprchli jste. Ale to, žes nás ošálil vrbovým proutím, to ti nedaruji. Vzhůru za nimi!“

Velký nesmrtelný si osedlal mrak a zamířil na západ. V mžiku spatřil mnichy s ranci, jak pobízejí koníka a uhánějí vpřed. Připravil mrak k přistání a vzkřikl: „Kampak, kampak, Opičáku Sune! Vrať mi mé ovoce nesmrtelnosti!“

„Je s námi konec!“ bědoval Čuník. „Náš nepřítel je nám zase v patách!“

Tripitaka se celý rozklepal, Písečný mnich však popadl svou drahokamy vykládanou hůl, Čuník hrábě, Opičák železnou tyč a vyřítili se vpřed. Ve vzduchu sevřeli Čen-jüana do kruhu a mlátili do něj hlava nehlava. Ten se oháněl svou kouzelnou vějičkou, ale pak zase nastavil rukáv a vzzz! vcucl všechny čtyři i s koněm a zavazadly dovnitř. Otočil mrak, vrátil se do kláštera a usadil se na svůj trůn. Pak naše poutníky jednoho po druhém vytahoval z rukávu. Tripitaku přivázali u akátu dole pod schody a Čuníka a Písečného mnicha k stromům vedle. Opičáka připoutali vzhůru nohama. To v něm vzbudilo podezření, že ho čeká nejen výslech, ale i mučení.

Čen-jüan nakázal přinést deset dlouhých pruhů látky, z jakých se svinují turbany.

„Podívej, Čuníku, to je dobré," smál se Opičák, „asi nám chce také dát ušít dlouhé rukávy. Kdyby trochu šetřili látkou, vystačilo by to i na rubáše."

Taoističtí hošíci přiběhli se štůčky podomácku tkaného plátna a na Čen-jüanův

rozkaz se ihned pustili do díla a pevně jím ovinuli Tripitaku, Čuníka a Písečného mnicha.

„Skvělé!“ povykoval Opičák. „Připravují si vás do rakve zaživa!“

Když byli všichni tři ovázáni plátnem, Čen-jüan dal poslat pro lak. V ten okamžik byl přinesen lak, který v klášteře sami sbírali a sušili. Teď jím napustili plátnem omotaná těla našich tří poutníků. Jen hlavy jim nechali volné.

„Pánové,“ pokřikoval Čuník, „hlavy nám klidně ovažte, jen dole nám nechte dírku, ať se můžeme vyčurat!“

Nato Čen-jüan poručil přinést obrovský kotel.

„Máte štěstí, Čuníku,“ vysmíval se Opičák. „Přinesli kotel, aby vám navařili rýži!“

„Taky dobře,“ prohlásil Čuník, „s plným břichem nám to bude jako duchům mnohem lépe slušet.“

Hošíci snesli kotel dolů pod schody, přinesli suchá polínka a rozdělali oheň.

„Nalejte do kotle po samý okraj oleje a rozpalte ho, až bude bublat,“ rozkázal Čen-

jüan, „a pak tam usmažíme Opičáka! To bude moje odplata za zničený strom života.“

Opičák to vyslechl s neobyčejným potěšením. „To mi přichází právě vhod! Už jsem se dlouho nekoupal a svědí mne kůže. Taková horká lázeň je neobyčejně příjemná.“

V tu chvíli začal olej v kotli vřít. Opičák Sun měl přece jen trochu nahnáno. Dostal strach, že na Čen-jüanova kouzla nebude stačit a že v kluzkém vařícím oleji mu jeho hbité ruce a nohy nebudou k ničemu. Rychle se rozhlédl na všechny čtyři strany a zpozoroval, že na východní straně terasy jsou sluneční hodiny a na západní kamenný lev. Škubl sebou, skulil se na západní okraj terasy, kousl se do špičky jazyka, vyplivl na kamenného lva kapku krve a zamumlal zaklínadlo. Lev na sebe přijal Opičákovu podobu a Sun Wu-kchung jej svázaného pověsil na strom. Pak ze lva vytáhl duši, a ta odlétla vysoko do mraků a shůry sledovala počínání taoistů.

Jeden z malých mnížků ohlásil, že olej v kotli už klokotá.

„Odvažte Opičáka!“ nařídil Čen-jüan.

Čtyři mníškové s Opičákovým falešným tělem ani nehnuli. Přiskočili čtyři další, ale nepodařilo se jim ho postrčit ani o kousek. Nakonec se jich o to pokoušelo dvanáct, ale opět zcela marně.

„Ten Opičák je přitahován zemí,“ prohlásili mníškové. „Je malý, ale sporý.“

Nakonec dvacet taoistických hošíků shodilo domnělého Opičáka do kotle pomocí sochorů. Olej se syčením vystříkl a vařící kapky se rozlétly na všechny strany. Malým taoistům z toho naskákaly na obličejích puchýře. Najednou hošík, který přidával pod kotel, vykřikl: „Kotel má vespod díru a teče z něj!“ Jen co to dořekl, dno kotle se protrhlo a všechen olej vytekl. V troskách kotle našli kamenného lva.

„Ten zatracený pavián,“ rozlítil se Čen-jüan, „taková drzost! V mé přítomnosti si ještě bude provádět ty své kejkle! Upláchl, no dobrá, ale jak se opovažuje ještě ničit náš kotel? Asi ho nedostaneme. Chtít ho polapit, to je asi jako chtít vykřesat z písku rtuť nebo zadržet stín či vítr. Ať

si táhne! Rozvažte Tripitaku a přineste nový kotel! Usmažíme si jeho, ať máme alespoň nějakou náplast za strom života!“

Hošíci se pustili do práce. Odvázali Tripitaku a začali z něho odlupovat lak a odvinovat plátno.

Opičákovi v mracích bylo ihned všechno jasné. „Se ctihodným otcem je konec. Jak se dostane do kotle, bude po něm! Zaživa ho usmaží a smlsnou si na jeho křehkém masíčku. Musím mu jít na pomoc.“

A tak náš milý Opičák nasměroval mrak na přistání a předstoupil před Čen-jüana s rukama prosebně zkříženýma na prsou: „Nechte mého učitele na pokoji, já vlezu do kotle sám.“

„Ty mizero, pročpak jsi zničil můj kotel?“ Mistr Čen-jüan se nemohl vzpamatovat z překvapení.

„Chtěl jsem si užít blaha horkého oleje, jehož jste mi ráčil dopřát,“ vysmíval se mu Opičák. „Ale měl jsem na krajíčku čurání i bobky, a kdybych vám je vypustil do toho vašeho kotle, pokazil bych vám olej a ty vaše pochoutky by nasmrádly. Už jsem si to všechno odbyl

v mracích a teď tedy mohu vhupnout do kotle. Prosím vás, usmažte místo ctihodného otce raději mne!“

Velký nesmrtelný se posupně zasmál, vyšel z chrámové síně a chňapl po Opičákovi.

Chcete-li vědět, zda Opičák mistru Čen-jüanovi unikl, přečtěte si další kapitolu.

18. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK BOHYNĚ MILOSTI KUAN-JIN VZKŘÍSILA STROM ŽIVOTA

Velký nesmrtelný Čen-jüan držel Opičáka v hrsti a pravil: „Dobře vím, že máš neobyčejné schopnosti a těšíš se skvělé pověsti. Ale tentokrát jsi zašel příliš daleko. I když mi teď vyklouzneš, mým spárům nakonec neunikneš. Předneseme náš spor v západním nebi. A i kdybys došel až k tomu tvému tatíčkovi Buddhovi, stejně mi budeš muset vrátit mé bobulky nesmrtelnosti. Ne abys na mě teď zkoušel nějaké ty své triky!“

„Vážený pane, vy jste mi pěkný ťulpas! Vzkřísit ten váš strom, to přece není nic těžkého! Kdybyste to byl řekl rovnou, mohli jsme si všechny tahanice ušetřit!“

„Kdybys tady nebyl tak bezuzdně řádil, tak jsem ti odpustil,“ pravil Čen-jüan blahosklonně.

„Propustíte mého učitele, když vám oživím ten strom?“ zeptal se Opičák.

„Jsou-li tvá kouzla tak mocná, že to dokážeš, osmkrát se ti pokloním a uzavřu s tebou bratrství," pravil na to Čen-jüan.

„Dobrá, tak ho propusťte a já vám ten strom vzkřísím," slíbil Opičák.

Velký nesmrtelný věděl, že Sun Wu-kchung mu neunikne, a tak nařídil, aby Tripitaka, Písečný mnich i Čuník byli propuštěni.

„Kde chceš najít nějaký prostředek na vzkříšení toho stromu?" zeptal se Tripitaka Opičáka nevěřícně.

„Naši předkové nás učili, že spása přichází z moře. Vypravím se za východní oceán, projdu tři ostrovy a deset světadílů, vyhledám posvátné starce a nesmrtelné a vyzvím od nich oživovací zaříkadlo. Přísahám vám, ctihodný otče, že ten strom opravdu vzkřísím."

„Jak dlouho budeš pryč?"

„Tři dny mi plně stačí."

„Dobrá, dávám ti tedy lhůtu tří dnů. Nevrátíš-li se v tomto čase, použiji zaříkadlo svíracího kroužku," vyhrožoval Tripitaka.

„Zařídím se podle vašeho rozkazu," dušoval se Opičák.

Upravil si suknici z tygří kůže a vyšel z bran kláštera. Na odchodnou pravil Čen-jüanovi: „Spolehněte se, vzácný pane, budu zpátky co nevidět. Pěkně se mi tu starejte o mého učitele. Ať má třikrát denně čaj a šestkrát pořádné jídlo. Bude-li mu něco scházet, po návratu si to s vámi vyřídím. Navrtám vám díry do všech vašich kotlů a hrnců. Bude-li mít špinavé šaty, tak mu je koukejte vyprat. Jestli jen trochu pohubne, tak si mne nepřejte!"

„Tak už jdi! Buď bez starosti, hladovět tvého učitele nenechám," přislíbil mistr Čen-jüan.

Náš milý Opičák opustil klášter Pětidomí skokem plavmo a zamířil rovnou k Východnímu oceánu. Pohyboval se vzduchem rychle jako blesk, jako létavice, a než se nadál, byl v požehnané zemi Pcheng-laj. Stlačil mrak a pohlédl dolů. Byl to opravdu překrásný pohled, Sun Wu-kchung se nemohl vynadívat.

Jak se tak po přistání procházel, spatřil ve stínu borovic u jeskyně, zahalené bílými mraky,

tři starce u šachového stolku. Hře přihlížel světec Hvězda dlouhého věku, kameny na šachovnici pohybovali Hvězda štěstěny a Hvězda životní dráhy.

„Zdravím vás, bratříčkové," přistoupil k nim Opičák.

Když ho tři světci uviděli, smetli kameny ze šachovnice.

„Co vás sem přivádí, Velký světče?" zajímali se.

„Přišel jsem se s vámi pobavit," prohlásil Opičák.

„Ale nepovídejte," podivil se Hvězda dlouhého věku. „Doslechl jsem se, že jste se, Velký světče, vzdal Cesty a stal se ctitelem Buddhy, že chráníte mnicha Tripitaku na cestě do západního ráje pro posvátná písma. Putujete dnem i nocí po horách, nemáte chvilku oddechu, a teď že byste se zničehonic přišel za námi podívat?"

„Nebudu vám nic zastírat," přiznal se Opičák, „na cestě na západ nás zadržela nepatrná nehoda. Přišel jsem vás požádat o maličkou laskavost."

„Copak se vám přihodilo, kdepak se vám co stalo? Jen nám to pěkně povězte a my už něco vymyslíme," nabízel se Hvězda štěstěny.

„Ta nehoda se nám přihodila na hoře Dlouhého věku, v klášteře Pětidomí," hlesl tiše Opičák.

„Klášter Pětidomí je sídlem Velkého nesmrtelného Čen-jüana," zvolali tři posvátní starci v zděšení, „snad jste neukradli jeho ovoce nesmrtelnosti?"

„No a co, i kdybych je ukradl," pošklebo val se Opičák.

„Ty drzá opice, nevíš, co se sluší a patří!" usadili Sun Wu-kchunga posvátní stařečkové. „Pouhé přičichnutí k tomu ovoci prodlouží život na tři sta šedesát let. A když někdo jednu jedinou bobulku pozře, bude živ čtyřicet sedm tisíc let. Na světě je jen jeden takový zázračný strom."

„Pěkně zázračný strom!" posmíval se Opičák. „Vždyť jsem ho vyrval i s kořeny! Teď jsem ale přišel, vážení bratříčkové, za vámi, abyste mne z té kaše vytáhli, abyste mi pomohli ten strom vzkřísit a osvobodit Tripitaku ze zajetí."

„Ty mizero, ty vůbec nemáš ponětí, cos to zase natropil," pravili posvátní stařečkové chmurně. „Mistr Čen-jüan je patriarchou všech pozemských nesmrtelných a my jsme zase náčelníky nebeských nesmrtelných. I když ty ses stal nebeským nesmrtelným, jsi stejně jen někde na konci řady a Čen-jüanovým spárům neunikneš. Kdybys utratil nějaké zvíře, ptáka, brouka nebo hada, mohl bys je oživit našimi pilulkami z prosa. Ale ty bobulky nesmrtelnosti pocházejí z posvátného stromu a ten se zpět k životu přivést nedá. Na ten není žádný lék."

Když to Opičák uslyšel, na čele mu naskočilo tisíce vrásek.

„Velký světče, tady u nás žádný lék sice nemáme, ale někde jinde by se snad našel. Tak jaképak smutky," uklidňoval ho Hvězda štěstěny.

„Půjdu ho ochotně hledat kamkoliv. I kdybych měl jít až na konec oceánu či na samý kraj nebeské říše, i kdybych měl proniknout až do jejího třicátého šestého patra, byla by to pro mne hračka," prohlásil Opičák. „Ale můj ctihodný učitel Tripitaka je příliš přísný

a stanovil mi lhůtu pouhých tří dnů. Nebudu-li do tří dnů zpátky, zopakuje několikrát zaříkadlo svíracího kroužku.“

„Uklidněte se, Velký světče,“ pravil Hvězda dlouhého věku. „Nic se netruďte! Mistr Čen-jüan je sice starší než my, ale je to náš dobrý známý. Už jsme se s ním dlouho neviděli, a tak kvůli vám se za ním vypravíme na návštěvu. Přimluvíme se za vás a požádáme i ctihodného otce Tripitaku, aby to zaklínadlo neříkal. A neodejdeme, dokud se nevrátíte, i kdybyste měl být pryč déle než pět dní. Zcela určitě na vás počkáme.“

„Mockrát vám děkuji,“ ukláněl se Opičák. „Já už tedy půjdu. Mohli byste také co nejdříve vyrazit?“

Tři stařečkové Hvězdy nasedli na očarované paprsky a zamířili ke klášteru Pětidomí. Zde bylo najednou slyšet zpěv jeřábů přicházející z nebe. Každému bylo hned jasné, že se blíží posvátné bytosti.

„Mistře,“ přiběhli hlásit malí taoisté, „ze zámoří k nám připluli posvátní stařečkové Hvězdy.“

Čen-jüan, který se právě bavil s Tripitakou, ihned sestoupil z terasy a vyšel svatým starcům v ústrety.

Když je uviděl Čuník, popadl Hvězdu dlouhého věku za šos a zachrochtal: „Už jsem tě dlouho neviděl, hlavatý dědouši. Chodíš si bez čepice a je z tebe pěkný štramák."

Pak si sundal svou mnišskou čapku a vrazil ji posvátnému stařečkovi na hlavu. Tleskal a ryčel jako smyslů zbavený: „Skvělé, učiněná korunovace!"

Hvězda dlouhého věku mrštil čapku na zem a uraženě si ulevil: „Ty hňupe, nevíš, co se sluší a patří?"

„Já nejsem žádný hňup," ohradil se Čuník. „Ty slouho jeden!"

„Ty, taková ničemná hnida a opovažuješ se někomu nadávat slouhů?"

„Když nejste slouhové, tak proč vás mají lidé pořád prosit, abyste jim posloužili dlouhým životem, štěstím a skvělou životní dráhou?" posmíval se Čuník.

Tripitaka ho okřikl, ať se klidí. Sám si rychle upravil šat a běžel se poklonit třem Hvězdám. Tři stařečkové vysekli Velkému nesmrtelnému Čen-jüanovi úklonu, která přísluší starším a nadřízeným. Pak usedli a začali vykládat, jak za nimi Opičák přišel do země Pcheng-laj s prosbou o pomoc. Že oni sami se za něho přimlouvají, aby ho nepostihlo zaříkadlo svíracího kroužku. Tripitaka horlivě přislíbil, že zaříkadlo nevysloví.

Jak tak spolu rozmlouvali, přiřítil se znovu Čuník, zatahal Hvězdu štěstěny za rukáv a chtěl po něm ovoce. Začal se stařečkovi hrabat v rukávu, prohledávat mu šat a ohmatávat ho kolem pasu.

„Co to je za chování?“ okřikl ho Tripitaka.

„Ne že bych se neuměl chovat, já si jen hraju na lapání štěstí,“ bránil se Čuník.

Tripitaka ho zase vykázal ven. Čuník se neochotně vykolíbal a rozkaceně zíral na posvátného stařečka. V tom okamžiku přišel taoistický hošík se čtyřmi čajovými lžičkami a chystal se nalévat čaj. Čuník mu jednu lžičku vydrápl a řítil se rovnou do hlavní chrámové

síně. Zde popadl zvonek a začal do něj lžičkou divoce mlátit. Náramně se přitom bavil.

„Tenhle mnich je čím dál tím bezuzdnější," pohoršoval se Čen-jüan.

„To není žádná bezuzdnost," hájil se Čuník, „to je modlitba pro štěstí čtyř ročních období."

Podívejme se však raději za Opičákem, který na příznivém mraku opustil zemi Pcheng-laj a zamířil k posvátné hoře Fang-čang. Bylo to vskutku nádherné místo. Když však Opičák s mrakem přistál, neměl zrovna náladu kochat se krajinou. Najednou ucítil ve vzduchu pronikavou vůni a uslyšel volání černého jeřába. V tom okamžení spatřil šlechetného Císaře slávy východu, nejvyššího nesmrtelného mračen a červánků.

Opičák před něho předstoupil a složil mu hlubokou poklonu. Šlechetný Císař slávy východu Opičákův pozdrav opětoval a pozval ho na čaj do svého paláce. Uchopil ho za ruku a vedl ho dovnitř do síní vykládaných perletí, s nefritovými jezírky a altánky z jaspisu. Když se

posadili k čajovému stolečku ze smaragdu, Opičák se přiznal, co ho sem vlastně přivádí.

„Ty mizerná opice," rozzlobil se šlechetný Císař slávy východu, „všude, kam se jen vrtneš, musíš něco vyvést. Jak se opovažuješ vyhledávat spory s Mistrem Čen-jüanem, praotcem všech pozemských nesmrtelných? Ukrást a spolykat jeho bobulky nesmrtelnosti, to už bylo vrcholně trestuhodné. Ale to, žes porazil jeho strom života, to ti nikdy nedaruje."

„Máte pravdu," uznal Opičák zkroušeně. „Když jsme mu upláchli, dohonil nás a jako nějaké hadříky nás vsál do toho svého rukávu. Právě to mě rozzuřilo. Musel mě však propustit, abych našel prostředek na vzkříšení toho jeho zázračného stromu. Proto jsem si dovolil přijít za vámi a požádat vás o pomoc."

„Mám devítimocnou pilulku z pralátky, ale ta dokáže vzkřísit jen živé bytosti, nikoliv stromy," pravil šlechetný Císař slávy východu. „Stromy jsou zplozeny půdou a dřevem, zalévány nebem a pohnojovány zemí. Kdyby to byl obyčejný, hynoucí strom, mohl bych ho zachránit. Avšak

hora Dlouhého věku je krajina požehnaná nebem, klášter Pětidomí je pozemský ráj západního světadílu, a strom života rostoucí zde je proto zázračná bylina. Vznikla již v dobách oddělení nebe a země. Tu já oživit nedokážu, na tu já nemám žádný lék.“

„Když nemáte, tak se musíme rozloučit,“ pravil posmutněle Opičák. Šlechetný Císař slávy východu mu nabídl pohár nefritového nektaru, ale Sun Wu-kchung odmítl. Znovu nasedl na mrak a odplul k čarokrásnému ostrovu Jing-čou. Zde již z výšky uviděl několik bělovlasých posvátných stařečků se stříbřitým vousem, avšak s tváří malých hošíků. Hráli šachy na rumělkovém útesu a popíjeli víno ve stínu borovic. Prozpěvovali si, žertovali a užívali si blaženého života.

„Nemohl bych se připojit k vaší hře?“ zvolal Opičák nahlas. Posvátní stařečkové mu přicupitali naproti a zdvořile ho uvítali. Opičák v nich poznal Devět praotců. „Máte se tu jistě moc pěkně, vzácní bratříčkové.“

„Kdybyste se byl, Velký světče, tenkrát před lety choval slušně a neřádil v nebeských palácích, mohl jste se mít ještě lépe než my," pravili stařečkové. „Doslechli jsme se, že jste se už napravil a že jdete za Nejvyšším Buddhou do západního ráje. Co vás přiválo sem?"

Opičák stařečkům vyložil, že hledá lék na zázračný strom života.

„To jste to vyvedl, takové neštěstí," hrozili se stařečkové. „My tady žádný oživovací prostředek nemáme."

„Když nemáte, tak já zase jdu," prohlásil Opičák.

Devět praotců Opičáka zdržovalo a nabízelo mu jaspisovou šťávu a lotosový kořen barvy nefritu. Opičák se však nechtěl ani posadit, ve stoje zhltl jen pohár jaspisové šťávy a jeden lotosový kořen. Ve spěchu pak opustil ostrov Jing-čou a zamířil k Východnímu oceánu. Když v blízkosti spatřil horu Potaloka, snesl se s mrakem dolů, přímo ke skalnímu sídlu bohyně milosti Kuan-jin. Ta zde v háji Purpurových bambusů právě vykládala Buddhovo učení

nejvyšším nebeským bohům, princi Mokšovi a dračí princezně. Bohyně milosti okamžitě zpozorovala, jak se Opičák snáší dolů k zemi, a tak nařídila bohu strážci hory, aby mu vyšel naproti.

„Kam máte namířeno, králíku opic?“ zeptal se bůh strážce.

„Ty medvědí obludo,“ zaječel Opičák, „co si to dovoluješ, říkat mi králíku opic? Kdybych ti byl nedaroval život, už dávno bys byl strašil jako umrlec na hoře Černého větru. Teď jsi ale v družině bohyně milosti a blahobytně si tu žiješ na posvátné hoře Potaloka. Oslovuj mne, jak se sluší a patří, jako Velkého světce!“

Bylo to skutečně Opičákovým přičiněním, že Černý medvěd se dal na cestu pravosti, že byl bohyní milosti pověřen hlídat horu Potaloka a byl přijat mezi nebeské bohy.

Černý medvěd se pousmál a pravil: „Velký světče, již naši předkové hlásali, že ušlechtilý muž zapomíná na stará nepřátelství. Co vám záleží na tom, jak vás oslovuji? Důležité je, že mne vyslala bohyně milosti, abych vás přivítal.“

To Opičáka velice nadchlo, a tak tedy ve vší vážnosti vstoupil s Černým medvědem do háje Purpurových bambusů a poklonil se bohyni milosti.

„Jak daleko už tchangský mnich došel, Sun Wu-kchungu?“ zajímala se bohyně.

„Ale jsme teprve v západním světadílu Aparagodána, na hoře Dlouhého věku, u kláštera Pětidomí,“ pravil Opičák. „Protože jsem netušil, kdo to vlastně je Mistr Čen-jüan, zničil jsem jeho strom života a smrtelně jsem ho urazil. Teď kvůli tomu zadržuje ctihodného otce Tripitaku, a tak vůbec nepostupujeme.“

„Ty zatracená opice,“ rozzlobila se bohyně milosti, když se o všem dověděla. „Taková nehoráznost! Mistr Čen-jüan je patriarchou všech pozemských nesmrtelných a i já sama mu musím prokazovat úctu.“

Opičák pobil čelem o zem a omlouval se, že neměl ani zdání, že Mistr Čen-jüan je tak vysoce postavený nesmrtelný a že ke všemu došlo jen proto, že Mistrovi učedníci ho rozčílili.

„Po všech mořích a na třech ostrovech nesmrtelných marně hledám zázračný prostředek, který by ten jeho strom přivedl zpět k životu. Žádný nebeský bůh si neví rady, a proto jsem se osmělil přijít složit poklonu vám, veleváženáá bohyně milosti. Slitujte se nade mnou a darujte mi lék na vzkříšení toho stromu, ať můžeme s otcem Tripitakou pokračovat v cestě na západ.“

„Pročpak jsi hledal všude na ostrovech, pročpak jsi nepřišel rovnou za mnou?“ děla bohyně milosti.

Je vyhráno, zajásal Opičák v duchu. Určitě nějaký prostředek má. Přistoupil blíže a znovu milosrdnou bohyni poprosil.

„Mám tady v průzračné lahvičce sladkou rosu, a ta dokáže vzkřísit i zázračné rostliny a posvátné stromy,“ pravila bohyně milosti.

„Už byla ta sladká rosa někdy vyzkoušena?“ zeptal se dychtivě Opičák.

„Ano, byla. Před lety nade mnou vyhrál praotec Cesty sázku a odnesl si mou vrbovou snítku. Dal ji do své tavicí pece na elixír života

a spálil ji na prach. Ten mi pak poslal zpátky. Vsypala jsem popel do této průzračné lahvičky a za den a noc se z prachu opět stala ratolest se zelenými lístečky.“

„To mám ale štěstí,“ radoval se Opičák. „Když ta lahvička vzkřísí ratolest spálenou na popel, tak s vyvráceným stromem si také určitě poradí.“

Bohyně milosti Kuan-jin nařídila svým podřízeným světcům, aby jí pohlídali bambusový háj. Pak vzala zázračnou lahvičku a společně s Velkým světcem Sunem zalétla ke klášteru Pětidomí. Před ní poletoval její bílý papoušek a libě zpíval.

Velký nesmrtelný Čen-jüan a tři Hvězdy se stále vysokomyslně bavili, když tu zahlédli Opičákův mrak a zaslechli jeho hlas: „Blíží se k vám bohyně milosti Kuan-jin. Honem ji pojďte uvítat!“

Mistr Čen-jüan, tři Hvězdy a Tripitaka se svými žáky se vyhrnuli ven z hlavní chrámové síně. Bohyně milosti zastavila svůj očarovaný oblak, uvítala se s Velkým nesmrtelným Čen-

jüanem i se třemi Hvězdami a usadila se na trůně. Opičák pak přivedl Tripitaku, Čuníka a Písečného mnicha, aby se bohyni poklonili. Hold přišli složit i všichni taoističtí nesmrtelní z kláštera.

„Jen žádné zbytečné průtahy, Mistře Čen-jüane," pravil blahosklonně Opičák. „Dejte ihned přinést stoleček s kadidlem a poproste bohyni milosti, ať vám oživí ten váš strom."

Mistr Čen-jüan se před bohyní Kuan-jin hluboce uklonil a pravil: „Jak bych se já nehodný mohl opovážit obtěžovat vzácnou bohyni se svými nicotnými záležitostmi!"

„Tripitaka je můj žák a jeho učedník Sun Wu-kchung vás urazil. Proto bude správné, když vám škodu, kterou jste utrpěl ztrátou zázračného stromu života, uhradím já."

„Neměl byste za těchto okolností odmítat," přimlouvali se posvátní stařečkové Hvězdy. „Uveďte laskavě vzácnou bohyni do sadu, ať se podívá sama!"

Mistr Čen-jüan dal přinést stoleček s kadidlem a poručil zamést v zadní zahradě. Pak

požádal bohyni milosti, aby vešla do zahrady jako první. Za ní kráčeli tři posvátní stařečkové Hvězdy, jim v patách následoval Tripitaka s učedníky a všichni svatí z kláštera.

Strom života ležel v sadu vyvrácen, z díry v zemi trčely obnažené kořeny, větve byly uschlé a všechno listí opadalo.

„Sun Wu-kchungu, nastav dlaň," pokynula bohyně milosti. Opičák natáhl levou ruku a bohyně mu do dlaně vepsala vrbovou snítkou znamení vzkříšení. Pak mu pokynula, aby dlaň přiložil ke kořenům stromu a držel ji tam tak dlouho, až vytryskne voda. Opičák učinil, jak mu bohyně milosti řekla. Než se kdo nadál, z kořenů začala prýštit čirá, průzračná voda.

„Tato voda nesmí přijít do styku s nádobou, vyrobenou z některého z pěti prvků, musí se nabírat jen nefritovým vědérkem," pravila bohyně milosti Opičákovi. „Strom se musí podepřít a polévat shora dolů. Kůra znovu přiroste ke kmeni, listí vyraší, větvičky se zazelenají a bobulky se znovu nalijí."

„Hošíci, okamžitě přineste nefritové vědérko," nařídil Opičák.

„Tady u nás na opuštěné hoře žádné nefritové vědérko nemáme," prohlásil Mistr Čen-jüan. „Nestačily by nefritové šálky, nebo nefritová číše?"

„Hodí se jakékoliv nefritové nádobí, kterým se dá nabrat voda," pravila bohyně milosti, „ihned je přineste!"

Mistr Čen-jüan pokynul svým učedníkům, aby donesli dvacet až třicet čajových šálků z nefritu a čtyřicet až padesát pohárů na víno a nabírali jimi vodu prýštící zpod kořenů. Opičák, Čuník a Písečný mnich podepřeli strom života rameny, narovnali ho a kolem kořenů nahrnuli hlínu. Pak podávali vodu v šálcích a číších bohyni milosti, která ji svou vrbovou ratolestí stříkala na zázračný strom a přeříkávala přitom zaklínadlo. Za chviličku se strom znovu zazelenal a narostlo na něm třiadvacet bobulek nesmrtelnosti.

Větříček a Měsíček se tomu velice podivili: „Když bobulky onehdy zmizely, ať jsme počítali,

jak chtěli, napočítali jsme jich jen dvaadvacet. Jak to, že teď, když strom oživl, je jich o jednu více?“

„Pravda vyjde vždy časem na povrch,“ prohodil Opičák. „Prve jsem ukradl jen tři bobulky. Jedna ale předtím spadla na zem a místní bůžek půdy mě poučil, že tento pokládek zaleze do země, jak jen sejí dotkne. Protože Čuník povykoval, že jsem je podvedl, všechno se vyzradilo.“

Velký nesmrtelný Čen-jüan byl velice šťasten. Přikázal přinést zlaté bidlo a srazit deset bobulek. Pak pozval bohyni milosti a tři Hvězdy do hlavní chrámové síně na hostinu nesmrtelnosti, jíž chtěl světcům vzdát dík za jejich námahu. Malí nesmrtelníčkové rozložili židličky a stolečky, nakladli na ně rumělkové mísy a podnosy. Bohyni milosti posadili na čestné místo uprostřed, tři Hvězdy zasedly po její levici a Tripitaka po její pravici. Mistr Čen-jüan jako hostitel zaujal místo naproti bohyni.

Tripitaka konečně pochopil, že bobulky nejsou novorozené dětičky, ale poklady nesmrtelných. Také jednu bobulku pozřel.

Dostalo se i na Opičáka, Čuníka a Písečného mnicha. Opičák poděkoval bohyni milosti, která se vrátila na svou posvátnou horu Potaloka, a vyprovodil tři posvátné stařečky Hvězdy na jejich bájný ostrov Pcheng-laj. Mistr Čen-jüan dal připravit další vybrané pochoutky a vína a uzavřel s Opičákem bratrství. Toho večera uléhali naši poutníci k spánku velice šťastní.

Chcete-li vědět, jak druhého dne zrána vyrazili na cestu a co je na ní potkalo, přečtěte si další kapitolu.

19. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SI DÉMON TŘIKRÁT ZAHRÁVAL S TRIPITAKOU

Druhého dne ráno si Tripitaka a jeho učedníci sbalili zavazadla a chystali se vyrazit. Protože Velký nesmrtelný Čen-jüan a Velký světec Opičák byli nyní přísežnými bratry, nechtěli se od sebe hned tak odloučit. A tak se naši poutníci na Čen-jüanovo naléhání zdrželi v klášteře Pětidomí ještě pět dnů. Z Tripitaky se stal úplně nový člověk. Co pozřel ovoce nesmrtelnosti, byl mnohem zdravější a čilejší, a jeho odhodlání získat posvátná písma neobyčejně vzrostlo. Netrpělivě odmítal další Čen-jüanovo pohostinství a naši poutníci konečně vyrazili. Zakrátko před sebou spatřili vysokánskou horu.

„Učedníci moji," pravil Tripitaka, „zdá se, že ta hora je velice strmá, mám strach, že koník přes ni nepřejde. Musíme být všichni neobyčejně opatrní."

„Jen buďte bez starosti, ctihodný otče,“ odpověděl mu Opičák, „my už si nějak poradíme.“

A tak se náš milý Opičák přiblížil k hoře první. Přehodil si tyč přes rameno, namířil si to horskou stezkou a stanul nad vysokým převisem. Tripitaka na koni se chvěl strachy, ale zato Sun Wu-kchung rozvíjel svá kouzla, kroužil železnou tyčí a křikem vyháněl poděšené vlky, tygry, pardály a krysy. Nato ctihodný otec s ostatními učedníky vystoupil na horu a usadili se ve skalní úžlabině.

„Sun Wu-kchungu, trpím v posledních dnech hladem,“ ozval se Tripitaka, „jdi mi vyprosit nějakou almužnu.“

„Ctihodný otče, vy jste asi pozbyl rozumu,“ řekl posměšně Opičák, „tady v hlubokých horách široko daleko není ani jediné vísky, ani jediného krámu, i kdybychom měli peníze, neměli bychom je stejně kde utratit. Nemohl byste mi laskavě povědět, kam mám tady jít prosit o almužnu?“

To Tripitaku podráždilo a začal Opičáka plísnit: „Ty zatracená opice, jen si vzpomeň, jak

tě Buddha zaklel do kamenné schránky na Hraniční hoře. Nemohl ses ani pohnout. Za své zachránění a za to, že jsi byl přijat do řádu a stal se mým učedníkem, máš co děkovat jen mně. Proč se ani trochu nesnažíš a neustále odmlouváš a odpíráš mi poslušnost?“

„Nechte si své výčitky, můj pane, a raději šetřete slovy,“ děl na to Opičák. „Kdybych vás neposlechl, určitě byste použil onoho zaříkadla. Slezte z koně a pěkně se tady usaďte, půjdu vyhledat nějaké lidské obydlí a vyprosím vám něco k jídlu.“

Škubl tělem a vyšvihl se do mračen. Přiložil si ruku k čelu, vypoulil oči a rozhlížel se kolem. Avšak běda! Všechny cesty zde v těchto západních končinách byly jako vymetené, nikde ani živáčka, ani jediné vísky, ani jediného stavení. Z hustého stromoví, které tvořilo příkrov nad horskými svahy, nevycházel ani jediný obláček dýmu. Opičák se rozhlížel, až jeho pozornost upoutala vysoká hora na jihu. Na slunečním svahu hory bylo vidět jasně červené skvrny. Stlačil oblak k zemi.

„Ctihodný otče,“ zavolal na Tripitaku, „objevil jsem něco k jídlu.“

Ten se ihned se zájmem vyptával, co to našel.

„Není zde nikoho, kdo by nám poskytl almužnu, jen na jedné hoře na jihu je vidět červené skvrny,“ vysvětloval Opičák, „mám dojem, že to jsou dozrálé horské broskve, půjdu vám jich pár utrhnout, abyste zahnal hlad.“

„Když se mnichové nají broskví,“ zaradoval se Tripitaka, „stanou se ještě vznešenějšími!“

Opičák tedy popadl misku, kmitl se jako zářivý paprsek a udělal prudký přemet, až se zdvihl chladný závan větru.

V okamžení byl na jižní hoře a pustil se do trhání broskví.

Často se říkává: *Na vysokých horách určitě žijí démoni, příkré vrcholky jsou domovem běsů.* Vskutku, i na této hoře žil démon. Právě poletoval v mracích, a jak Opičák vzlétl, upozornil ho na sebe. Démon nasedl na temný vír a tu najednou spatřil Tripitaku sedícího na zemi. Byl radostí celý bez sebe.

„Zrovna jako na zavolanou! Zrovna jako na zavolanou!“ bručel si pro sebe. Již tolik let se povídá, že ten mnich z východního království půjde pro posvátná písma. Prý je převtělením zlaté cikády a jeho tělo se zocelovalo po desatero pokolení. Pozře-li někdo kus jeho masa, bude věčně živ a zdráv. A teď ho mám tady na dosah ruky!

Démon chtěl vyrazit a okamžitě se zmocnit Tripitaky, ale zarazil se, neboť si všiml, že po obou stranách stojí na stráži dva statní ozbrojenci. Kdo myslíte, že to byl? Čuník a Písečný mnich. I když Čuník ani Písečný mnich nijak zvláště nevynikali nadpřirozenými schopnostmi, přece jen to byli bývalí nebeští generálové. Ještě z nich zcela nevyprchala jejich neohroženost a vzhled válečníků, a proto se démon neodvážil přiblížit.

Trochu je podráždím, řekl si, a uvidíme, co se dá dělat.

A tak stlačil svůj temný vír k zemi a přistál ve skalní úžlabině. Proměnil se v dívčinu sličnou jako květ, s tváří kulatou jako měsíček. Měla

úzké protáhlé obočí a zářící oči, bílé zoubky a rudé rtíky, v jedné ruce držela misku z šedé pálené hlíny, v druhé ruce nesla lahvičku ze zeleného porcelánu. Dala se po cestě od západu k východu tak, aby Tripitaku potkala. Tripitaka spatřil dívku první.

„Čuníku, Písečný mnichu, podívejte se! Sun Wu-kchung nám nalhával, že prý tady v té pustině není živé duše, a tamhle přece kdosi přichází!“

„Ctihodný otče, počkejte tady s Písečným mnichem,“ řekl Čuník, „já se půjdu podívat, co je to zač.“

Nato hlupák Čuník odložil hrábě, upravil si svrchní kabátek, a kymáceje se ze strany na stranu, aby si dodal vzhledu ledabylého šviháka, šel dívce naproti.

„Kam račte, vzácná bohyně?“ oslovil ji. „Co to nesete v ručičce?“

Bylo nad slunce jasné, že je to démon, ale Čuník nic nepoznal. Dívenka odpověděla přívětivým hláskem: „Důstojný otče, tady v šedé misce mám voňavou rýži a v zelené lahvičce

prosný odvar. Přísahala jsem, že budu dávat almužny chudým mnichům, a právě proto sem přicházím. Pro nic jiného.“

Čuníkovo srdce poskočilo radostí. Rychle se otočil a kolébavým prasečím krokem běžel zpět.

„Ctihodný otče, ctihodný otče,“ hlásil celý udýchaný. „Dobrým lidem samo nebe přeje. Podívejte se, ta dívenka přichází s almužnou pro chudé mnichy. Opičák kdovíkde trhá broskve a jistě se někde zaběhl.“

„Ty prolhané budižkničemu, vždyť jsme tudy již prošli a ani jediného dobrého člověka jsme nepotkali, kde by se tu vzal kdo s almužnou?“ nevěřil Tripitaka.

„Jen se podívejte,“ řekl na to sebejistě Čuník.

Jak Tripitaka dívenku spatřil, chvatně vyskočil, zkřížil ruce a oslovil ji: „Malá bohyně, kde račte bydlet? Jak vám říkají? Jaký šlechetný úmysl vás vedl k tomu, že přicházíte rozdávat almužny?“

Bylo nad slunce jasné, že je to démon, ale ani ctihodný otec nic nepoznal. Démon se též vyptal Tripitaky, odkud přichází, předstíral nelíčený

údiv a obratnými, vemlouvavými slůvky Tripitaku šálil.

„Ctihodný otče, tato hora se jmenuje vrcholek Bílého tygra, jehož se bojí veškeré zvířectvo a před nímž prchají všichni plazi. Na západ odtud má naše rodina stateček. Otec i matka jsou ještě naživu, rádi si čtou v posvátných písmech a jsou velice dobročinní. Podporují almužnami mnichy v dalekém širokém okolí. Můj manžel s několika nevolníky okopává pole v úžlabině na severním svahu hory. Toto je oběd, který jsem sama uvařila, a právě jej nesu lidem na pole. Teď je zrovna na poli nejvíce práce a nemám, koho bych poslala. Otec a matka jsou již staří, a tak musím jít s jídlem sama. Nečekaně jsem potkala vás, poutníky zdaleka, a tak abych učinila zadost dobročinnosti svých rodičů, vám to jídlo daruji.“

„Díky vám! Díky vám!“ odpověděl Tripitaka. „Mám učedníka a ten šel natrhat broskví. Bude tu co nevidět. Neodvažuji se přijmout váš dar. Kdyby se váš muž dozvěděl, že na jeho obědě si pochutnal mnich, jistě by vám vyhuboval.“

Tripitakovo odmítnutí Čuníka notně rozladilo. Ohrnul rypák a bručel si vyčítavě pro sebe: „Na světě je tolik mnichů, ale ani jeden není tak nerozumný jako tenhle náš starý! Takové dobré jídlo a on si nevezme! Bude čekat na tu opici, až mu místo jídla přinese broskve!“

Na nic se neohlížel a vrhl se na misku, div ji rypákem nepřevrátil.

Zatím Opičák na jižním vrcholku již natrhal dostatek broskví, nakladl si je na misku a jediným přemetem se vrátil zpět. Vypoulil své ohnivé oči a ihned poznal, že dívka je démon. Odložil mísu, popadl železnou tyč a rozehnal se po ní. Tripitaka, celý vyděšený, se ho snažil zadržet.

„Sun Wu-kchungu, proč se na tu dívku vrháš?“

„Ctihodný otče, ta dívka nemá za lubem nic dobrého. Je to démon a chce vás ošidit,“ hájil se Opičák.

„Ty zatracená opice!“ okřikl ho Tripitaka. „Dříve jsi alespoň trochu věděl, co může či nemůže být. Co však dnes žvaníš takové

nesmysly? Tato mladá bohyně je tak dobrosrdečná, že nás chce podarovat jídlem. Co mi tady plácáš, že je to démon?“

„Ctihodný otče, v těchhle věcech se vy nevyznáte,“ smál se Opičák. „Když jsem byl démonem v jeskyni Vodních závěsů a dostal jsem chuť na lidské maso, dělal jsem to také tak. Proměnil jsem se ve zlaťáky, ve vesničku, v opilce či krasavici. Byli pošetilci, kteří se do mne zamilovali. Já jsem je pak vtáhl do jeskyně a naložil jsem s nimi, jak se mi zlíbilo, buď jsem si je uvařil, nebo udusil v páře. Maso, které jsem nesnědl, jsem si dal usušit, aby mi nezplesnivělo. Ctihodný otče, kdybych byl přišel o chvíli později, byl byste určitě upadl do démonových osidel a zhynul v jeho spárech.“

Tripitaka tomu však ani trochu nevěřil, neustále opakoval svou, že dívka je poctivý člověk. Opičáka se zmocnil vztek, popadl tyč a udeřil démona rovnou do tváře. Netvor se však také trochu vyznal v čárách. Když na něho dopadla Opičákova tyč, vzpamatoval se, uprchl a na zemi zanechal falešnou mrtvolu. Tripitaka

se roztřásl hrůzou na celém těle, střídavě se modlil a střídavě proklínal Opičáka: „Ty zatracená drzá opice, kolikrát jsem tě již přemlouval a ty ani jednou neposlechneš! Takhle bez příčiny utrácet lidské životy!“

„Ctihodný otče, nesvalujte vinu na mne,“ hájil se Opičák, „ale podívejte se, co je v té misce.“

Písečný mnich podepřel Tripitaku a ten se podíval zblízka. Místo voňavé rýže zde bylo jen plno ocasatých stonožek. Ani v lahvičce nebyl prosný odvar, ale pár skokanů a ropuch, které poskakovaly sem a tam. Tripitaka již napůl uvěřil. Čuník se však cítil dotčen, po straně ohrnoval rypák a brumlal: „Ctihodný otče, ta dívka, to byla určitě nějaká selská dcerka z okolí a potkali jsme ji jen proto, že nesla jídlo na pole. To je nápad, mít ji za démona! Bratříček si na ní chtěl vyzkoušet, co jeho ruka dovede. Má však příliš pádnou tyč a nedopatřením ji zabil. Dostal strach, že začnete říkat zaklínadlo svíracího kroužku, a proto nám ošálil zrak, takže místo

jídla vidíme stonožky a žáby. Myslí si, že tak ujde trestu.“

Tripitaku přepadla rozmrzelost. Opravdu uvěřil popichování hlupáka Čuníka, zaluskl prsty a zamumlal zaříkadlo.

„Hlava mě bolí! Hlava mě bolí!“ ječel Opičák. „Ctihodný otče, přestaňte už, přestaňte už! Máte-li proti mně něco, tak to řekněte!“ žebronil.

„Mám-li něco proti tobě!“ rozhorlil se Tripitaka. „Mniši konají jen samé dobro, ušlechtilé myšlenky ani na okamžik neopouštějí jejich mysl. Když zametají podlahu, střeží se ublížit mravenci, želí mola, který uvázne na hedvábném stínítku lampy. Ale ty! Na každém kroku pášeš nepravosti! K čemu ti budou posvátné spisy, když bez příčiny zabíjíš počestné lidi? Kliď se mi odtud!“

„A kam se mám klidit, ctihodný otče?“ tázal se nevinně Opičák.

„Již tě nechci za svého učedníka,“ odsekl Tripitaka.

„Dobrá, já se tedy vrátím do své jeskyně," odpověděl na to Opičák, „ale ještě jsem se vám neodměnil za vaše milosrdenství."

„Jaké já jsem ti prokázal milosrdenství?"

Nato opičí král rychle poklekl, pobil čelem o zem a řekl: „Protože jsem způsobil poprask na nebi, dostalo se mi za to tělesného trestu a byl jsem Buddhou zamáčknut pod horu Pěti prvků. Naštěstí ze mne bohyně milosti sňala klatbu a ctihodný otec mě vysvobodil. Nepůjdu-li za to s vámi, ctihodný otče, do západního ráje, jsem nešlechetník, který nezná vděčnosti, a každý po mně může hodit nadávkou."

Tripitaka byl opravdu svatý mnich, který znal slitování. Když uviděl, jak se Opičák kaje, vše si rozmyslel a pravil: „Když lituješ, pro tentokrát ti ještě odpouštím. Odlož však ty své drzosti! Budeš-li i nadále páchat zlo, přeříkám zaříkadlo dvacetkrát tam i nazpátek."

„Chcete-li, třeba třicetkrát, již nikdy nikoho nezabiju," sliboval Opičák.

Pomohl Tripitakovi na koně a podal mu natrhané broskve. Tripitaka jich opravdu několik pojedl, aby alespoň trochu utišil hlad.

Démon se spasil útěkem do vzduchu. Opičákova tyč mu nezkřivila ani vlásek.
V mracích skřípal zuby zlostí a zmítal se vzteky na Opičáka: „Již před lety jsem slyšel, že vládne mocnými kouzly. Teď vidím, že ta pověst skutečně nepřeháněla. Ten Tripitaka mě nepoznal a už by se byl dal do jídla. Zrovna v ten nejnevhodnější okamžik si přijde Opičák a pokazí mi mou lest. Nechám-li toho mnicha uklouznout, všechna moje námaha vyjde naprázdno. Ještě ho půjdu trochu polechtat.“

A tak náš démon opět stlačil svůj temný mrak a přistál na předním svahu hory. Proměnil se v osmdesátiletou stařenu, a opíraje se o hůl ze zahnutého bambusu, pustil se s hlasitým vzlykotem po cestě. Čuník ho spatřil a velice se vyděsil.

„Ctihodný otče, je zle! Ta stařenka přichází určitě někoho hledat!“

„Koho?“ otázal se Tripitaka.

„Ta dívka, co bratříček zabil, je zaručeně její dcera," namlouval Tripitakovi Čuník.

„Bratříčku, neplácej hlouposti," okřikl ho Opičák. „Té dívce bylo asi tak osmnáct a stařena vypadá na osmdesát, jak by mohla mít ještě v šedesáti letech dceru? V tom určitě vězí něco nekalého, počkejte, já to půjdu vyšetřit."

A tak se náš milý Opičák rozběhl vstříc stařeně. Ihned poznal, že je to zlý duch. Na nic se neptal, roztočil tyč a rozmáchl se po ní. Když démon ucítil svist tyče, opět se vysvobodil z nepravé podoby, učinil se neviditelným a unikl. Na okraji cesty zanechal falešnou mrtvolu. Když to Tripitaka viděl, celý poděšený slezl z koně a přikrčil se na okraji cesty. Neřekl ani slova a dvacetkrát tam i nazpátek přeříkal zaříkadlo svíracího kroužku. Chudák Opičák! Jako by ho uskřípl v úzkém hrdle tykve! Bolest nebyla opravdu k vydržení, zmítal se po zemi a úpěnlivě prosil: „Ctihodný otče, přestaňte už! Máte-li něco proti mně, tak mi to pěkně řekněte!"

„Mám-li něco proti tobě! Mnich vždy poslouchá dobře myšlenou radu a nesnaží se sám

upadnout do osidel pekel! Co jsem se tě již napřemlouval a ty páchᾶš jen samé nepravosti. Zabil jsi poctivou dívku a vzápětí nato ještě zabiješ stařenku! Co to má znamenat?“

„Ta stařena byla démon!“ hájil se Opičák.

„Co to ta opice zase žvaní? Kolik by tu mělo být démonů?“ obořil se na něho Tripitaka. „Jsi nenapravitelný nevděčník a tvoje mysl je naplněna jen samým zlem. Kliď se mi z očí!“

„Opět mě od sebe odháníte, ctihodný otče?“ řekl Opičák. „Když mám jít pryč, tak já tedy půjdu. Ale chtěl bych jednu věc.“

„A co to má být?“ zeptal se Tripitaka.

„Ctihodný otče,“ vmísil se do řeči Čuník, „chce si s vámi určitě rozdělit zavazadla. Chodil s vámi jako mnich již kolik let, a tak se nechce vrátit s prázdnýma rukama. Otevřete svůj vak a dejte mu nějaký starší kabátek či roztrhanou čepici.“

Když to Opičák uslyšel, nadskočil zlostí.

„Ty hubo nevymáchaná! Od té doby, co jsem já, Sun, přijal víru, nepošpinil mou duši jediný stín závisti, mé srdce nezkalila jediná lačná

touha. Jak by mě vůbec mohla napadnout myšlenka na dělení zavazadel?“

„Proč se tedy odtud neklidíš, když tě nejímá závist ani lačná touha?“ opáčil Tripitaka.

„Ctihodný otče, nechci před vámi nic tajit,“ děl Opičák, „před pěti sty lety jsem já, Sun, v jeskyni Vodních závěsů na hoře Bujných květů prováděl hrdinské činy, shromáždil jsem kolem sebe krále démonů dvaasedmdesáti jeskyň, byl jsem pánem čtyřiceti sedmi tisíc strašidel a diblíků, na hlavě jsem nosil korunu z rudého zlata, odíval jsem se do ohnivě žluté suknice, opásával jsem se sivě modrým pásem, obouval jsem botky, které mě samy nosily v mracích, a mou ruku neopouštěla tyč kovaná zlatými kroužky. Povznesl jsem se na úroveň člověka. Potom, co jsem se stal vaším učedníkem, nasadil jste mi na hlavu zlatou obruč. Kdybych se měl s tou obručí vrátit, nemohl bych se svým krajanům ani podívat do očí. Ctihodný otče, chcete-li mě opravdu od sebe zapudit, vyslovte zaříkadlo na uvolnění obruče a zbavte mě jí. Nechám vám ji tady a můžete ji nasadit na hlavu

někomu jinému. To je vše, co jsem chtěl. Což nemáte ani trošku slitování?“

Tripitaka se zarazil.

„Sun Wu-kchungu, bohyně milosti mě tehdy naučila jen zaříkadlo na utěsnění kroužku, avšak neznám žádné zaříkadlo na jeho uvolnění.“

„Když mi nemůžete obroučku sundat, tak mě raději vezměte ještě s sebou,“ řekl sklesle Opičák.

Tripitaka viděl, že mu nic jiného nezbývá.

„Tak tedy vstaň,“ řekl, „pro tentokrát ti ještě odpustím, ale nesmíš již páchat zlo.“

„Již se neopovážím,“ dušoval se Opičák, „již se neopovážím.“

Vysadil Tripitaku na koně a vyrazili na další cestu.

Nyní se podívejme za démonem. Ani podruhé ho Opičák nezabil. Vznášeje se ve vzduchu, řekl si démon uznale: „Ten opičí král má opravdu oči jako rys! Tak jsem se proměnil a on mě přece poznal. Ti mniši jdou rychle, jak přejdou přes horu, čtyřicet mil odtud na západ je již konec mého království. Kdyby je dostal jiný

zlý duch, byl bych všem jen pro smích a to bych přes srdce nepřenesl. Půjdu na ně ještě jednou.“

A tak se démon opět spustil na zlověstném mraku k zemi a za horou se proměnil v bělovlasého stařečka se sivými vousy. Opíral se o hůl zakončenou dračí hlavou a vroucně se modlil. Tripitaka na koni ho ihned zpozoroval a v duchu se velice zaradoval: „Ó Buddho! Západ je opravdu posvátná země! Ten stařeček se po cestě sotva vleče, přesto však se ještě modlí!“

„Ctihodný otče, jen ho moc nechvalte,“ vskočil mu do řeči Čuník, „ten stařeček je příčinou našeho neštěstí!“

„Jak to, příčinou našeho neštěstí?“ ptal se Tripitaka.

„Ctěný bratříček přece zabil jeho dceru a ženu a dědoušek je teď jde hledat,“ žvanil Čuník, „padneme-li mu do rukou, zaplatíte za to, ctihodný otče, životem, čeká vás ztráta hrdla. Mne, Čuníka, jako vašeho průvodce, za to určitě vypovědí do vyhnanství. Písečného mnicha, který je poslušen vašich rozkazů, odsoudí na

nucené práce. Bratříček Sun, ten už z toho nějak vyklouzne, a my budeme za něj nevinně trpět.“

„Ty hlupáku,“ pustil se do Čuníka opičí král, „svými žvásty jen zbytečně děsíš ctihodného otce. Počkejte, já to půjdu vyšetřit.“

Schoval si tyč pod kabátec a vykročil vpřed. Přišel až k démonovi a oslovil ho: „Kampak jdete, stařečku? Jak to, že se celou cestu modlíte?“

Démon nepoznal, odkud vítr fouká. Myslel si, že se Opičák ptá jen tak.

„Důstojný otče,“ odpověděl, „bydlím tady v okolí. Po celý život jsem rozdával almužny chudým mnichům, četl si v posvátných písmech a modlil se k Buddhovi. Osud mi však nedopřál syna, narodila se mi jen dcera, ale provdala se za hodného muže. Dnes ráno nesla jídlo na pole. Když se dlouho nevracela, dostali jsme strach, jestli nespadla do tygřího doupěte. Žena se vydala ji hledat, ale také se nevrátila. Nevím, co je potkalo, a tak jsem se já, starý děda, musil za nimi pustit sám. Chudinky, už asi nejsou mezi živými. A tak mi nezbude nic jiného než posbírat jejich kosti a uložit je v rodinné hrobce.“

„To víš, na takového starého lišáka, jako jsem já, si zrovna přijdeš," vysmíval se mu Opičák do očí, „myslíš, že mě oklameš tím ďáblem, kterého máš zašitého v rukávě? Já dobře vím, že jsi démon!"

To démona vylekalo, že se nezmohl ani na slovo. Opičáka již pálila tyč v ruce, ale rozmýšlel se: Jestliže se do něho nepustím, mohl by mě nějak doběhnout, pustím-li se však do něho, ctihodný otec určitě spustí zase to zaříkadlo.

Tu ho však napadlo: Když ho nezabiji, určitě se v nestřežené chvilce zmocní mého učitele a já se pak budu muset zbytečně pachtit, abych ho dostal z jeho spárů. Raději se do něho pustím. Ale zabiju-li ho jednou ranou, učitel jistě začne zase s tím zaříkadlem. Odedávna se však říká: *Mráz kopřivu nespálí.* Mám přece dobrou vyřídilku, zalichotím mu obratnými slůvky a bude to zase dobré. A tak náš milý Opičák zamával tyčí a srazil démona k zemi. Tentokrát démon opravdu vypustil duši.

Tripitaka na koni se klepal hrůzou jako osika. Nemohl ze sebe vypravit ani slova. Čuník se po straně ušklibo val.

„Opičák se nám pominul rozumem! Za půl dne povraždil tři lidi!“

Tripitaka se chystal spustit zaříkadlo, tu však Opičák přiběhl k Tripitakově koni a začal prosit: „Ctihodný otče, pěkně prosím, neříkejte to zaklínadlo. Pojďte se podívat, jaká je to mrtvola.“ Na zemi ležela jen hromádka kostí.

„Sun Wu-kchungu,“ ulekl se Tripitaka, „ten dědoušek sotva zemřel, jak to, že se hned proměnil v hromádku kostí?“

„To je mrtvola upíra, který se vyznal v kouzlech a čárech, šálil a ničil lidi,“ pravil Opičák. „Teď když jsem ho zabil, ukázal svou pravou podobu. Podívejte, na páteři má nápis *Bílá paní*.“

To již Tripitaku zčásti přesvědčilo. Čuníka však nenapadlo nic lepšího než do toho zase strkat svůj rypák.

„Ctihodný otče, on má tak pádnou pěst a těžkou tyč, že toho dědouška třeba zabil

nechtěně. Teď má ale strach, že spustíte zaklínadlo, a proto schválně mrtvolu takhle proměnil, aby zaslepil váš zrak.“

Tripitaka často dopřával sluchu kdejaké hlouposti. I tentokrát uvěřil Čuníkovi a spustil zaklínadlo. Opičák byl bolestí skoro bez sebe. Poklekl na okraji cesty a úpěnlivě prosil: „Pěkně prosím, ctihodný otče, přestaňte už! Máte-li proti mně něco, tak to rychle řekněte!“

„Opičí stvůro! Co ti mám ještě víc říkat!“ řekl rozzlobeně Tripitaka. „Dobro, které konají mniši svým lidumilným jednáním, je jako květina na zahradě, nevidíš, o kolik za den povyroste, přesto však den ze dne vzrůstá. Zlo, které soustavně páchají takoví jako ty, je jako brus, na němž se ostří nůž. Při nabroušení jednoho nože není vidět, že by se brus porušil, přesto však neustále ubývá. Tady v té pustině jsi po sobě zabil tři lidi a ani jeden z nich proti tobě nenapřáhl meč, ani se ti nebránil. Kdybychom přišli do měst, kde je hlava na hlavě, ty bys určitě tou svou smrtonosnou tyčí povraždil půl města, protože

nikdy neznáš míru. A jak já potom vyváznu z neštěstí, které ty na mne uvalíš? Jdi mi z očí!“

„Ctihodný otec mi křivdí,“ pravil klidně Opičák. „Ten mizera byl určitě démon a opravdu vám chtěl ublížit. Já jsem ho zabil a uchránil jsem vás před nebezpečím. Ale vy to nechcete uznat a ještě ke všemu věříte popichování toho hlupáka a odháníte mě od sebe. Však se říká: *Do třetice všeho dobrého i zlého.* Jestli tentokrát opravdu od vás neodejdu, ztratím úctu sám k sobě a sám před sebou se budu stydět. Jdu odtud pryč! Mně to vadit nebude, ale vás již nebude mít kdo chránit.“

„Ta zatracená opice je čím dál tím drzejší,“ rozčílil se Tripitaka. „Tak ty si myslíš, že Čuník a Písečný mnich nejsou k ničemu?“

Když Opičák slyšel, jací jsou Čuník a Písečný mnich dobří pomocníci, nemohl potlačit smutný povzdech.

„Je to k pláči,“ pravil Tripitakovi, „když jste před lety opustil město Věčného míru a u hory Pěti prvků mě zachránil, ctil jsem vás jako svého učitele. Prolézal jsem pro vás jeskyně, křižoval

hluboké lesy, zajímal jsem kvůli vám démony, chytal strašidla a upíry, získal jsem pro vás Čuníka a Písečného mnicha. Zakoušel jsem kvůli vám tisíceré útrapy a vy mě teď od sebe odháníte. Jak se říká: *Nevděk světem vládne!* Věru, když vyhynou ptáci, luk se někam schová, a když vymřou zajíci, honicí pes se uvaří a sní. Dosti! Dosti! Zůstane mi na památku jen ta obroučka na hlavě!“

„Již nikdy nebudu říkat to zaklínadlo,“ sliboval Tripitaka.

„Sliby jsou chyby,“ děl na to Opičák. „Až se dostanete mezi zlé démony a ďábly a nebudete moci vyváznout, ani Čuník, ani Písečný mnich vám nepomohou, pak si vzpomenete na mne i na to zaklínadlo. I kdyby to bylo sto tisíc mil daleko, stejně mě rozbolí hlava. Raději mi nic neslibujte!“

Když Tripitaka slyšel jeho řeči, dopálil se a rozmrzel ještě více. Skulil se z koně a nařídil Písečnému mnichovi, aby vyndal z vaku štětec a papír, přinesl vodu z nedaleké bystřiny a na kameni rozetřel tuš. Pak napsal výpovědní listinu a podal ji Opičákovi: „Opice! Zde máš list!

Nepřeji si, abys byl dále mým učedníkem. Mám-li se s tebou ještě někdy setkat, ať se raději propadnu do horoucích pekel!“

Opičák rychle převzal výpovědní listinu a pravil: „Ctihodný otče, nemusíte se zaklínat. Odcházím od vás.“

Složil listinu a vstrčil si ji do rukávu. Pak ještě řekl: „Doprovázel jsem vás, ctihodný otče, na pokyn bohyně milosti. Dnes jste mě na půl cestě sám zapudil, aniž jsme dosáhli cíle. Chci se vám alespoň naposledy poklonit. Budu odcházet s klidným srdcem.“

Tripitaka se obrátil, ani se na Opičáka nepodíval, jen zabručel: „Jsem poctivý mnich, nestojím o poklony takových zlolajníků, jako jsi ty!“

Když Opičák viděl, že si ho Tripitaka nevšímá, vytrhl si ze zátylku tři chlupy, dýchl na ně očarovaným dechem a vykouzlil další tři Opičáky, obklopil svého učitele ze všech čtyř stran a poklonil se. Tripitaka se před ním nemohl nijak skrýt. Proti své vůli musil přijmout Opičákovu poklonu.

Opičí král vyskočil, mrskl sebou, uložil chlupy zpět na zátylek a obrátil se k Písečnému mnichovi: „Moudrý bratříčku, ty jsi přece rozumný. Měj se na pozoru před Čuníkovými lichotnými řečmi. Na cestě musíš být ještě opatrnější. Kdyby snad nějaký démon polapil vašeho ctihodného učitele, řekni, že Sun Wu-kchung je jeho hlavním žákem. Všechna zatracená strašidla na západě dobře vědí, jaké znám čáry a kouzla, a netroufnou si mému učiteli ublížit.“

„Jsem poctivý mnich,“ vložil se do toho Tripitaka, „a nepřeji si, aby v souvislosti se mnou padlo jméno takového ničemy, jako jsi ty. Jdi si po svých!“

Když Opičák viděl, že Tripitaka je pevně rozhodnut a nechce vzít své slovo zpět, volky nevolky se vzdálil. S těžkým srdcem Tripitakovi naposledy pokynul, vyšvihl se skokem plavmo do mraků a zamířil na horu Bujných květů do jeskyně Vodních závěsů. Letěl sám a sám a oddával se trudným myšlenkám. Tu najednou jeho ucho zaslechlo šplouchání vln. Pohlédne

dolů a vidí, že pod ním burácí příboj Východního oceánu. To v něm opět vyvolalo vzpomínku na Tripitaku. Po tvářích mu sjely bezděčné slzy. Zarazil mrak a zahleděl se v dál.

Chcete-li vědět, jak se Opičák vrátil do svého království, přečtěte si další kapitolu.

20. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÁK ZNOVU UJAL VLÁDY V KRÁLOVSTVÍ NA HOŘE BUJNÝCH KVĚTŮ

Když Opičák pod sebou spatřil vlny Východního oceánu, pomyslil si: Je tomu již pět set let, co jsem naposledy letěl touto cestou. Vymrštil se a jedním skokem se přenesl přes Východní oceán. Ve chviličce se octl nad horou Bujných květů. Stlačil mrak k zemi, a jak se tak rozhlíží kolem dokola očima dokořán vypoulenýma, vidí, že na hoře neroste ani tráva, ani jediná květinka, nikde se nevznáší obláčky dýmu, skaliska jsou vyvrácena, lesy sežehnuty. Co se to jen stalo?

Zatímco si opičí král odpykával trest za řádění v nebeských palácích, bůh Er-lang se šesti bratry ze Švestkové hory založil na hoře Bujných květů požár a vypálil ji.

Jak tak Opičák teskně rozjímal, zaslechl najednou šelest přicházející ze svahu, který byl kdysi porostlý voňavými travinami.

Z bodlinatého porostu se vynořilo sedm opiček, obklopily svého krále a pobily před ním hlavou o zem.

„Tatíčku náš! Konečně jste se nám vrátil!“ volaly jedna přes druhou.

„Proč neskotačíte? Proč si nehrajete?“ otázal se opičí král Krasavec. „Kam jste se všechny poděly, že po vás není vidu ani slechu? Už jsem tady drahnou chvíli, ale po všech jako by se země slehla. Co to má znamenat?“

Opičky rozlítostněné k slzám si trpce stěžovaly: „Od těch dob, co byl náš Velký světec odvlečen na nebe, trpíme od lovců jako štvaná zvěř. Jak jsme mohly odolávat jejich pevným lukům a rychlým šípům, sokolům a honicím psům, nastraženým sítím a hákům? Dáváme na sebe bedlivý pozor a neodvážíme se ani hlavu vystrčit, natožpak skotačit! Všechny jsme se uchýlily do hloubi jeskyně nebo se skrýváme ve vzdálených doupatech. Máme-li hlad, utrhneme si potajmu trochu trávy na stráni, trpíme-li žízní, napijeme se čisté vody z bystřiny. Teď jsme však

zaslechly hlas našeho tatíčka, a proto jsme vyběhly naproti a čekáme na rozkazy.“

Slova opiček zasmušila opičího krále ještě víc.

„Kolik je vás tady ještě na hoře?“ zeptal se.

„Starých i mladých je dohromady jen něco přes tisíc,“ odpověděly opičky.

„Tehdy nás bylo i se všemi démony na čtyřicet sedm tisíc. Kam se všechny poděly?“ vyptával se dále opičí král.

„Potom, co jste, tatíčku náš, odešel, bůh Erlang založil na hoře požár a přes polovinu jí spálil. My jsme naskákaly do studní, ponořily se do potoků, schovaly jsme se pod mostem z železných plátů a tak jsme si zachránily životy. Vylezly jsme, teprve když plameny uhasly a kouře dodýmaly, ale neměly jsme dostatek travin ani plodů a stěží jsme se držely při životě. Dobrá polovina nás odešla odtud pryč. My, co jsme zůstaly, se tady na hoře taktak držíme. Za poslední dva roky ještě ke všemu lovci vyhubili polovinu toho ubohého zbytku.“

Když to vše opičí král vyslechl, zachvátila ho zloba a rozhořčení.

„Kdo je velitelem v jeskyni?“ zeptal se.

„Velení převzali generálové a maršálové,“ odpověděly opičky.

„Jděte jim oznámit, že jsem se vrátil,“ nařídil jim Opičák.

Opičky se nahrnuly do dveří a jedna přes druhou hlásily: „Náš tatíček Velký světec se nám vrátil.“

Když velitelé uslyšeli hlášení, chvatně vyšli složit poklonu svému králi. Okamžitě ho uvedli do jeskyně. Opičí král usedl uprostřed, opičky se uctivě seřadily kolem něho a bez ustání se klaněly.

„Náš tatíčku Velký světče, měly jsme takovou radost, když jsme se dověděly, že jste se nám zachoval při životě. Pročpak už nechráníte toho mnicha Tripitaku na cestě na západ pro posvátná písma? Proč jste se vrátil na rodnou horu?“

„Miláčkové moji, vy nevíte, jak to všechno bylo,“ pravil opičí král. „Tripitaka není s to

rozeznat moudrost od hlouposti. Po celou dobu jsem ho chránil před démony, kolikrát jsem musel rozvinout ta nejdovednější kouzla a čáry, kolik jsem musel pobít zlých ďáblů a upírů! A on mě za to všechno pořád jen káral! Již mě nechtěl za svého učedníka a odehnal mě od sebe. Na důkaz mi napsal výpovědní list a do smrti mě nechce ani vidět.“

Opičky tleskaly a hlasitě výskaly: „To je báječné! To je báječné! Nač byste měl být dále mnichem, zůstaňte tu s námi a budeme spolu pár let skotačit! Rychle připravte kokosové víno, ať oslavíme návrat našeho tatíčka!“

Opičí král nařídil opičkám, aby vyrobily barevný prapor s nápisem: *Velký světec rovný nebi se opět ujímá vlády na hoře Bujných květů a znovu zavede řád do jeskyně Vodních závěsů.*

Opičky vztyčily před jeskyní stožár a pověsily na něj prapor. Den co den zvaly nové démony a přijímaly nová zvířata, sbíraly seno a uskladňovaly obilí. Na slovo „mnich“ nikdo ani nevzpomněl. Od dračích králů čtyř moří si vypůjčily kouzelnou vodičku z monzunových

dešťů a omyly celou horu. Na stinných svazích nasázely jilmy a vrby, na slunných svazích borovice a cedry, broskvoně, hrušně, švestky a datlové palmy. Vše, nač si vzpomenete, uvedly do pořádku. Byly volné jako ptáci a žily v klidu a v samých radovánkách.

Chcete-li vědět, co se přihodilo Tripitakovi na jeho další cestě, přečtěte si další kapitolu.

21. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE TRIPITAKA V LESE ČERNÝCH BOROVIC SETKAL S DÉMONEM

Když Tripitaka zapudil Opičáka, vyškrábal se na koně a dal se dále cestou na západ. Čuníka poslal napřed jako předvoj, Písečný mnich vzadu nesl zavazadla. Přešli pahorek Bílého tygra a tu spatřili před sebou hory porostlé lesním příkrovem, mezi zelenými cypřiši a stříbrošedými borovicemi se proplétal břečťan a vistárie.

„Učedníci moji," pravil Tripitaka, „tato horská stezka je velice křivolaká a neschůdná, nadto je zde hustý borový les a nepropustné porosty, musíme být opatrní. Určitě zde budou zlí duchové a divá zvěř!"

Pohleďme na Čuníka! Dodal si kuráže, křikl na Písečného mnicha, ať vede koně, a sám svými hráběmi klestil Tripitakovi cestu borovým lesem. Když se prodírali těmi nejneprostupnějšími houštinami, Tripitaka zarazil koně a prohlásil, že

má velký hlad, zda by se tu pro něho nenašlo nějaké postní jídlo.

„Prosím, ctihodný otče, sestupte z koně, já vám něco opatřím," nabídl se sebevědomě Čuník.

Tripitaka slezl z koně, Písečný mnich složil vak, vyndal jídelní misku a podal ji Čuníkovi.

„Tak já tedy jdu," pravil Čuník.

„A kam?" ptal se Tripitaka.

„Jen se nestarejte, já už nějaké jídlo opatřím," ubezpečoval Čuník.

Zamířil ven z borového lesa a vydal se na západ. Šel a šel, až urazil asi deset mil a nikde nenarazil na jediného človíčka. Byly to opravdu odlehlé končiny, kde lišky dávaly dobrou noc. Hloupý Čuník byl již cestou celý utrmácený a v duchu vzdychal: Za časů Opičáka měl starý kutňák všechno, nač si vzpomněl. Ale teď to dolehlo na mne. Však se marně neříká: *Teprve když si založíš rodinu, dozvíš se cenu rýže, teprve když máš syna, poznáš, co to je být otcem.* Tady na silnici neseženu asi nic.

Šel dál a dál a tu na něho přišlo spaní.

Kdybych se teď hned vrátil, pomyslel si, a Tripitakovi řekl, že jsem tady nikde nic nesehnal, stejně by mi nevěřil, jaký jsem ušel kus cesty. Musím ještě nechat uplynout nějaký čas a pak s ním teprve bude řeč. Dobrá, odpočinu si tady trochu v kupce sena.

Zavrtal hlavu do sena a usnul. Řekl si, že se musí probudit ještě před soumrakem. Víte však, co se stává lidem znaveným cestou! Sotva hlavu složí, usnou tvrdým spánkem a nejsou k probuzení.

O tom, jak si Čuník pochrupával, si však povídat nebudeme. Vrátíme se k ctihodnému mnichu Tripitakovi, který byl v lese jako na jehlách a srdce měl sevřené úzkostí. Za chviličku k sobě zavolal Písečného mnicha: „Už je tak pozdě, proč se Čuník ještě nevrací?“

„Ctihodný otče, copak ho ještě neznáte? Zde na západě je asi hodně lidí, co dávají mnichům almužny, a Čuník má velký břich. Kdež by si vzpomněl na vás! Přijde, teprve až se pořádně nacpe sám,“ řekl Písečný mnich.

„Tak to asi bude," přitakal Tripitaka. „Jestli ale někde hoduje, jak ho potom najdeme? Je již pozdě a tohle není zrovna místo vhodné k přenocování. Musíme najít nějaké lepší útočiště."

„Jen žádné strachy, ctihodný otče," upokojoval ho Písečný mnich. „Počkejte tady a já se půjdu po něm podívat."

Rozháněje se drahokamy vykládanou holí, Písečný mnich zmizel v houštině.

Tripitaka seděl sám v lese, zemdlený a otupělý namáhavou cestou. Aby aspoň trochu pookřál na duchu, vyskočil, naskládal zavazadla na jednu hromadu, koně uvázal ke stromu, sundal si slaměný klobouk, zabodl hůl do země, narovnal si kutnu a pustil se do lesa. Jeho chmury se pomalu rozplývaly. Prohlížel si polní traviny a horskou květenu, naslouchal švitoření ptáků vracejících se do hnízd. V lese byla spousta uzounkých cestiček, po nichž chodila jen zvěř do skrytých zákoutí zarostlých vysokou trávou. Tripitaka, pohroužen ve své myšlenky, zabloudil. Nejdříve obcházel kolem tábořiště, ale pak se

pustil směrem na jih a neuvědomoval si, že oba jeho učedníci se dali na západ. Když vyšel z borového lesa, pozvedl hlavu a tu spatřil v dálce blikat zlaté světýlko, jehož odlesk se mihotal nad vrcholky stromů. Když si to světýlko pečlivěji prohlédl, poznal, že to je pagoda, jejíž zlatá střecha se leskne v odrazu paprsků zapadajícího slunce.

U pagody je určitě klášter a v klášteře mniši. Půjdu se tam podívat, řekl si Tripitaka. Stejně tudy nikdo nechodí, tak se zavazadlům ani koni nemůže nic stát. Bude-li tam opravdu nějaké obydlí, až se učedníci vrátí, požádáme o přístřeší.

Však běda! Štěstí tentokrát ctihodnému otci nepřálo! Podívejme se za ním, jak se svižným krokem pustil k pagodě.

Za chvíli už stál přede dveřmi pagody. Visel tam závěs z kropenatého bambusu. Poodhrnul jej a vstoupil dovnitř. Prudce pozvedl sehnutou hlavu a co nevidí! Na kamenném loži spí na boku zlý duch! Zahlédl jeho zsinalou tvář, bílé kančí tesáky a rozcuchané licousy. Pěsti měl jako dvě misky na rýži a namodralé nohy mu trčely

vzhůru jako větve stromu na převislém svahu. V ruce držel démon blýskavý ocelový meč. Vypadal jako ďábel s volskou hlavou.

Tripitaka ustoupil leknutím zpět. Tělo jako by mu zdřevěnělo a nohy se pod ním podlamovaly. Chtěl rychle uprchnout. Užuž se obrátil, vtom však démon, který byl nadán neobyčejnou jasnozřivostí, otevřel zlaté ďábelské oči a vzkřikl: „Pacholíci, podívejte se, kdo to tam za dveřmi očumuje!“

Jeden diblík vystrčil hlavu ze dveří, a když uviděl, že je to starý holohlavý mnich, rychle přiběhl dovnitř s hlášením: „Veličenstvo, venku je nějaký mnich. Má placatou hlavu a velký obličej. Uši mu visí až na ramena. Ten bude mít jistě křehoučké masíčko a křupavou kůžičku! Opravdu mnich k nakousnutí!“

Jak to ďábel uslyšel, rozchechtal se na celé kolo.

„To je opravdu, jako když moucha sedne hadovi na nos – a sama se mu servíruje. Pacholíčci, rychle ho dohoňte a přiveďte mi ho! Bohatě se vám za to odměním!“

A tak se diblíci jako roj včel vrhli na Tripitaku. Tripitakovo srdce letělo jako šipka vpřed a nohy upalovaly za ním. Píchalo ho však u srdce úzkostí a kolena se pod ním podlamovala. A nadto horské stezky jsou hrbolaté, les byl hluboký a již padal soumrak. Tripitaka ne a ne se pořádně rozběhnout. Než se nadál, diblíkové ho sevřeli mezi sebe. Přehodili si ho přes rameno, donesli ho až k bambusovému závěsu u dveří a tam ho složili. Celí rozradostnění hlásili: „Veličenstvo, už jsme s tím mnichem tady!“

Démon Žlutá suknice si kradmo změřil Tripitaku od hlavy až k patě. Tripitaka vypadal statně a svěže, opravdu mnich jaksepatří. Démon si v duchu pomyslil: Takový pěkný mnich, to bude jistě nějaká vážená osobnost! Musím mu dát najevo svou sílu a moc, jinak se nebude chtít podrobit.

A tak si lstivě nasadil tvář rozlíceného tygra a naježil rudé vousy. Krvavé vlasy mu vstávaly až k nebi a vypoulené oči mu div nevypadly. Zařval mocným hlasem: „Přiveďte sem toho mnicha!“

Diblíci jeden po druhém zvolali v odpověď: „Hned!“

Nato vstrčili Tripitaku do dveří. Ten sepjal ruce na prsou a uklonil se.

„Odkud pocházíš, mnichu?“ zeptal se démon. „Kam máš namířeno?“

„Jsem mnich z říše Tchangů,“ pravil zkroušeně Tripitaka. „Na osobní rozkaz císaře říše se ubírám na západ pro posvátná písma. Když jsme přecházeli vaši vzácnou horu, zašel jsem úmyslně k pagodě, abych se poklonil svatým. Kdež bych se nadál, že vás vyruším z vzácného klidu. Prosím pěkně za odpuštění. Až se vrátím do východního království s posvátnými písmy ze západu, navěky zapíši vaše jméno do knihy svých dobrodinců.“

Když to ďábel uslyšel, divoce se rozchechtal.

„Hned jsem si myslel, že nejsi jen tak ledaskdo! Přicházíš mi zrovna vhod! Mám na tebe už dlouho zálusk! Opravdu, jako na zavolanou. Moc nescházelo a byl bych tě propásl. Už dávno však bylo předurčeno, že skončíš v mém břiše, a proto jsi přišel až sem. Kdybys

chtěl utéci, stejně se odtud nedostaneš. I kdybych tě sám propustil, stejně odtud nevyvázneš.“

„Svažte toho mnicha!“ křikl na diblíky.

Diblíkové se shlukli kolem Tripitaky a různými smyčkami a uzly ho přivázali ke sloupu na poutání duší.

Démon vzal do ruky nůž a obrátil se na Tripitaku: „Mnichu, kolik máš s sebou lidí? Nebudeš mi přece tvrdit, že ses vydal na cestu na západ sám.“

Tripitaku popadl strach z démonova nože, a tak řekl tedy po pravdě, že má dva učedníky, Čuníka a Písečného mnicha, kteří vyšli z borového lesa prosit o almužnu. Ještě prý má náklad zavazadel a bílého koně, všechno složil v borovém lese.

„To je ohromné,“ zaradoval se starý démon, „dva učedníci, to je s tebou dohromady tři, s koněm čtyři, to nám stačí na pěknou hostinu!“

„Půjdeme je pochytat,“ nabízeli se diblíkové.

„Nikam nechoďte, jen zavřete bránu,“ pravil starý démon, „šli žebrat o almužnu a určitě svému ctihodnému učiteli něco přinesou. Když

ho nenajdou, zaručeně ho přijdou hledat sem k nám. Však se často říká: *Obchody, které přicházejí samy ke dveřím, se snadno uzavírají.* Jen žádné spěchy, však je dostaneme!“

Diblíkové tedy zavřeli přední bránu.

Ponechme zatím Tripitaku jeho osudu a vypravme se za Písečným mnichem, který šel hledat Čuníka. Ušel již skoro deset mil, ale nespatřil živou duši. Vylezl na kopeček a rozhlížel se kolem. Tu zaslechl v trávě lidský hlas. Rychle holí rozhrnul trávu a co nevidí! Čuník zde mluví ze sna! Popadl ho za ucho, zacloumal jím a probudil ho.

„Tys to vyvedl, ty hlupáku! Ctihodný otec ti nařídil, abys šel vyžebrat almužnu. Kdo ti dovolil tady chrápat?“

Čuník se probral z mrákot a optal se: „Bratříčku, kolik je hodin?“

„Rychle vstaň!“ křikl na něho Písečný mnich. „Ctihodný otec mi nařídil, že máme najít nějaký nocleh, ať máš almužnu nebo nemáš.“

Čuník koukal jako připitomělý. Vzal misku a hrábě a pustil se s Písečným mnichem po cestě

zpět. Když přišli do lesa, po Tripitakovi nebylo ani památky.

„Za to můžeš jedině ty, ty hlupáku, že jsi nešel s tím jídlem, ctihodného otce sebral nějaký upír," řekl vyčítavě Písečný mnich.

„Nemluv nesmysly, bratříčku," odporoval mu Čuník. „Takový klidný les, tady určitě žádní upíři nejsou. Starý mnich se jistě nabažil sezení a šel se trochu podívat po krajině. Pojďme ho hledat!"

A tak oběma nezbývalo nic jiného než sebrat slaměný klobouk proti dešti a hůl a s koněm i zavazadly jít hledat učitele do lesa.

Tentokrát Tripitaka neměl ještě své dny spočítány. Čuník s Písečným mnichem hledali a hledali, ale Tripitaka jako by se do země propadl. Najednou však zahlédli na jihu zlatý záblesk.

„Bratříčku," pravil Čuník, „šťastlivcům štěstěna vždycky přeje. Světla vycházejí z pagody a náš ctihodný otec bude určitě tam. Jistě mu připravili postní jídlo a zdrželi ho. Musíme sebou trochu hnout, aby na nás také něco zbylo."

„Bratříčku,“ ozval se Písečný mnich, „nevím, zdali je to zlé či dobré znamení, ale pojďme se tam podívat.“

Oba dva si dodali odvahy a brzy dorazili k bráně.

„Heleďme se, vrata jsou zavřena!“

Ihned si všimli, že na vratech je připevněna deska z bílého nefritu. Na ní bylo velkým písmem vyryto: *Jeskyně Měsíčních vln na Mísečné hoře.*

„Bratříčku,“ zašeptal Písečný mnich, „tohle přece není žádný klášter, to je sluj démonů. I kdyby tady náš ctihodný učitel byl, stejně se k němu nedostaneme.“

„Jen žádné strachy, bratříčku,“ pravil sebevědomě Čuník. „Uvaž koně a počkej u zavazadel a já to půjdu zjistit.“

Hlupák Čuník zvedl hrábě, zabušil na vrata a zvolal: „Otevřete bránu!“

Diblíci, kteří hlídali vrata sluje, ihned otevřeli.

Jak spatřili jejich tváře, rychle vklouzli dovnitř ohlásit, že zboží již přišlo.

„Jaké zboží?“ zívl líně starý démon.

„Za vraty je mnich s dlouhým rypákem a velikánskýma ušima a ještě jeden mnich, který vypadá jako hromádka neštěstí, a buší do dveří!“

„To je jistě Čuník a Písečný mnich, kteří hledají svého učitele!“ zajásal démon. „Ti mají opravdu nos, že přišli právě k nám! Okamžitě mi přineste zbroj!“ poručil diblíkům.

Diblíci tu byli v mžiku se zbrojí, démon Žlutá suknice se ustrojil, uchopil tesák a vyřítil se ze dveří.

„Odkud jste, mniši, a proč hulákáte u mého prahu?“ zařval.

„Chlapečku, což mě nepoznáváš?“ opáčil na to Čuník. „Vždyť já jsem tvůj milostpán! Posílají mě z říše velkých Tchangů do západních krajin pro posvátná písma. Můj ctihodný učitel je mladší bratr císařův, Tripitaka. Je-li tady někde u tebe, okamžitě ho vydej, nebo po tobě seknu svými hráběmi.“

„Pravdu díš,“ rozesmál se démon, „opravdu mám tady u sebe jakéhosi Tripitaku. Já ho nezdržuji, jen jsem mu nabídl trochu taštiček

nadívaných lidským masem. Pojď si dovnitř také ochutnat.“

Hloupý Čuník se opravdu hrnul dovnitř. Písečný mnich ho zatahal za rukáv: „Bratříčku, to on tě jen tak láká. Cožpak můžeš teď jako mnich jíst lidské maso?“

Teprve v tom okamžiku Čuníkovi došlo, s kým má co do činění. Rozmáchl se hráběmi a sekl démonovi po tváři. Ten se však přikrčil, uhnul a zkřížil Čuníkovy hrábě ocelovým tesákem. Oba dva se předháněli v čárech a kouzlech, létali v mracích, poskakovali ve vzduchu a bili se na život a na smrt. Písečný mnich odhodil zavazadla, odstrčil bílého koně, uchopil kouzelnou hůl a přispěl hbitě Čuníkovi na pomoc. A tak se oba rozlícení mnichové tahali ve vzduchu s rozběsněným démonem sem a tam. Síly byly téměř vyrovnané a nikdo netušil, na čí stranu se přikloní váhy vítězství.

Chcete-li vědět, zda se Tripitaka osvobodil z démonových spárů, přečtěte si další kapitolu.

22. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK PRINCEZNA STYDLIVĚNKA OSVOBODILA TRIPITAKU

Nebudeme již více líčit zuřivý boj, který se rozpoutal venku, ale podíváme se do jeskyně za Tripitakou, který zde truchlil a vzpomínal na své učedníky. Se slzami v očích vzdychal. „Ach Čuníku můj, v kterépak asi vesnici jsi potkal dobré lidi a prahneš po tom, abys mi mohl dát postní jídlo! Ach Písečný mnichu, kdovíkde asi hledáš Čuníka, zdalipak ho vůbec najdeš! Kdybyste tak věděli, že mě polapil démon a jak tady úpím! Kdypak vás zase uvidím! Kdy já vyváznu z tohoto nebezpečenství a dostanu se do západního ráje!“

Jak tak vzlykal a naříkal, spatřil vznešenou paní, která vyšla z nitra jeskyně a opřela se o sloup, k němuž se přivazovaly duše.

„Ctihodný otče, odkud přicházíte?“ oslovila Tripitaku. „Proč vás tady spoutali?“

Tripitaka vzhlédl přes slzný závoj v očích. Vznešené paní mohlo být asi třicet let.

„Raději se neptejte, vzácná bohyně," děl Tripitaka. „Tím, že jsem přišel k vám, jsem se sám odsoudil na smrt. Mám-li být sežrán, budiž! K čemu ještě to vyptávání?"

„Já lidi nepožírám," pravila vznešená paní. „Můj domov je na západě, tři sta mil odtud. Je tam velké město, stolice království Vzácných slonů. Jsem třetí dcera krále této země, v dětství mi říkali Stydlivěnka. Před třinácti lety o svátku úplňku jsem se šla dívat na měsíc a tento démon mě k sobě připoutal závanem divokého vichru a unesl mě. Již po třináct let jsem jeho ženou. Porodila jsem mu dva syny, ale ani jediné slůvko, ani jedinou zprávičku jsem nemohla vzkázat domů rodičům. Neustále na ně vzpomínám, ale snad se s nimi už nikdy nesetkám. Odkud přicházíte, jak vás polapil?"

„Já, ubohý mnich, jdu pro posvátná písma na západ," pravil Tripitaka. „Kdež bych se nadál, že mě bludné kroky zavedou právě sem. Démon se

chystá polapit ještě mé dva učedníky, uvařit nás v páře a sníst.“

„Nic se, ctihodný otče, nebojte,“ usmála se princezna. „Když jdete pro posvátná písma, já vás zachráním. Naše království Vzácných slonů leží právě na vaší cestě na západ. Vezmete s sebou dopis mému otci a matce a já už nějak zařídím, aby vás démon pustil.“

„Vzácná bohyně,“ pokýval hlavou Tripitaka, „rád se stanu doručitelem vašeho listu, když mě, ubohého mnicha, zachráníte.“

Princezna zašla dovnitř, v chvatu sepsala dopis své rodině a pečlivě jej zapečetila. Odvázala Tripitaku od sloupu a předala mu list.

„Jak se vám, vzácná bohyně, odvděčím za svůj život?“ děkoval Tripitaka. „Až se odtud dostanu do vašeho vzácného království, určitě předám list vašemu královskému otci. Uplynulo však již tolik dní a dlouhých let, co když se k vám již rodiče nebudou chtít znát? Co když mě, ubohého mnicha, obviní ze lži?“

„Nic se nebojte, ctihodný otče. Můj královský otec nemá mužských potomků. Má jen

tři dcery, a až uvidí tento list, určitě zatouží mě spatřit.“

Tripitaka si pečlivě stočil list do rukávu, rozloučil se s princeznou a měl se k odchodu.

„Přední bránou jít nemůžete,“ zdržovala ho princezna Stydlivěnka, „diblíci dělají před bránou povyk, mávají korouhvemi, bijí do bubnů a gongů a napomáhají démonovi, který se zde bije na život a na smrt s vašimi učedníky. Musíte jít zadními vrátky. Kdyby vás démon chytil, určitě by vás zpovídal, jak jste se dostal ven. Kdyby vás zadrželi diblíci, neohlíželi by se napravo ani nalevo a udělali by s vámi krátký konec. Počkejte, já půjdu za démonem sama a přimluvím se za vás. Bude-li souhlasit s vaším propuštěním, počkáte, až se vaši učedníci démonovi vysmeknou, a pak odejdete společně.“

Když to Tripitaka slyšel, pobil čelem o zem, ještě jednou se rozloučil s princeznou a vyšel zadními vrátky, jak mu nařídila. Sám se neodvážil jít ani na krok, a tak se tedy schoval v roští.

Princezna Stydlivěnka si již v duchu sestavila lest. Vyšla ze dveří a odstrčila velké i malé diblíky. Zbraně jen řinčely a zvonily. To Čuník a Písečný mnich se stále ještě bili ve vzduchu s démonem. Princezna pronikavě zvolala: „Manželi Žlutá suknice!“

Jak démon uslyšel princeznin hlas, nechal Čuníka i Písečného mnicha být, snížil mrak, odhodil ocelový tesák a přistál po boku princezny.

„Co mi chceš, má paní?“

„Vzácný můj pane,“ pravila sladkým hlasem princezna, „právě jsem usnula pod hedvábnými nebesy a má duše pojednou ve spánku spatřila světce oděného ve zlatou zbroj.“

„Jakého světce oděného ve zlatou zbroj?“ ptal se nejapně démon, „co tady pohledával?“

„Když jsem byla malá,“ pokračovala princezna, „složila jsem tajně přísahu: najdu-li za manžela moudrého prince, bude muset obejít všechny posvátné hory, navštívit obydlí vzácných světců, rozdávat mnichům postní jídlo a udílet almužny. Od té doby, co jsem se stala

vaší ženou a naše manželství se naplnilo, jsem se o tom nikdy nezmínila. A nyní onen světec ve zlaté zbroji přišel žádat o splnění přísahy. Pak jsem se probudila a byl to jen pouhý sen. Kdež bych se nadála, že u sloupu je uvázán jakýsi mnich! Desettisíckrát vás prosím, pane můj, o slitování! Splňte mi mé nepatrné přání a propusťte toho mnicha! Tak se naplní alespoň má přísaha o almužnách mnichům.“

„Máš příliš velké nároky!“ řekl démon. „Ale budiž! Mám-li chuť na lidské maso, vždycky si někoho ulovím. Takového kutňáka chytím, kdy si vzpomenu. Ať si jde po svých.“

„Pane můj,“ sledovala dále svůj záměr princezna, „pusťte ho zadními vrátky.“

„Ať si jde, kudy chce, co je mi potom, jestli půjde předními nebo zadními vrátky,“ řekl blahosklonně démon.

Uchopil znovu ocelový meč a zařval: „Čuně, pojď ihned sem! Ne že bych měl z tebe strach, ale bojovat už s tebou nebudu. Splním přání své manželky a propustím tvého učitele. Právě asi vyšel zadními vrátky, tak si ho najděte a táhněte

si klidně na západ. Jestliže se ještě jednou opovážíte překročit hranice mého království, tak už vás nikdo na světě nezachrání.“

Když Čuník a Písečný mnich zaslechli ta slova, bylo jim, jako by byli propuštěni z pekel. Ve spěchu se chopili zavazadel, přivedli koně a vytratili se jako dým. Obešli jeskyni Měsíčních vln a za zadními vrátky tiše zvolali: „Ctihodný otče!“

Tripitaka poznal jejich hlasy a ozval se z roští. Písečný mnich mu prosekal cestičku, uchopil ho pod paží, vyvedl ho ven a rychle vysadil na koně.

Čuník šel první a ukazoval cestu. Písečný mnich šel poslední. Vyšli z borového lesa a dali se silnicí. Čuník s Písečným mnichem se svářili a škorpili, vyčítali si jeden druhému a Tripitaka je musel smiřovat. Pak den za dnem se naši poutníci už za soumraku ukládali k spánku a vstávali s kuropěním. Šli pomalu, co chvíli odpočívali a jen krok za krokem se vzdalovali od démonova království. Přesto, než se nadáli, ušli dvě stě devadesát devět mil. Vzhlédli a spatřili

před sebou pěkné město. Bylo to hlavní město království Vzácných slonů. Učitel i oba učedníci složili zavazadla, zavedli koně do stáje a ubytovali se v zájezdním hostinci.

Tripitaka se vypravil do královského paláce. U bran pravil veliteli palácové stráže: „Jsem chudý mnich z říše Tchangů. Prosím o slyšení u Jeho Veličenstva vašeho krále, aby mi byly schváleny průvodní listiny. Poníženě prosím, abyste mě ohlásil."

Královský dveřník tedy rychle zašel až k stupňům z bílého nefritu a ohlásil Tripitaku panovníkovi. Král ihned milostivě svolil, nechť Tripitaka vstoupí. Tripitaka byl pak uveden zlatým schodištěm a přeuctivě vzdal čest. Nato ho král vyzval, aby mu předložil průvodní list syna nebes říše Tchang. Král si list přečetl, vzal státní pečeť, vtiskl ji na Tripitakův glejt a vrátil ho mnichovi.

Tripitaka se poděkoval za milost, schoval glejt a pravil: „Já, ubohý mnich, jsem si nepřišel jen pro potvrzení glejtu, přináším Vašemu Veličenstvu i rodinný dopis."

„Od koho je to dopis?“ otázal se král velice potěšen.

„Třetí princezna Vašeho Veličenstva byla unesena démonem Žlutou suknicí do jeskyně Měsíčních vln na Mísečné hoře,“ vysvětloval Tripitaka. „Náhodou jsem se s ní setkal, a proto od ní přináším list.“

Když to král slyšel, vstoupily mu do očí slzy.

„Když nám princezna před třinácti lety zmizela, vypověděl jsem nesčetně dvorských i vojenských hodnostářů, dal jsem popravit bezpočtu dvorních dam a služebníků z paláce. Všichni tvrdili, že princezna vyšla z královského paláce a někde zabloudila. Nikde nebyla k nalezení. Co jsem se navyslýchal lidí po celém městě! Nikdo však nemohl povědět, kam se poděla. Koho by napadlo, že ji unesl démon! Ještě dnes, když to poprvé slyším, se nemohu ubránit slzám lítosti.“

Tripitaka vytáhl z rukávu dopis a předložil jej králi. Když si ho král přečetl, dal se do hořkého pláče. Celý palác se utápěl v slzách, všichni dvorní hodnostáři lkali.

Když se král sdostatek vyplakal, povolal k sobě dvořany a pravil jim: „Který z vás se odváží vést vojsko, polapit démona a zachránit moji princeznu Stydlivěnku?“

Opakoval svou výzvu několikrát, ale nikdo se nepřihlásil. Generálové vskutku stáli, jako by je ze dřeva vyřezal, úředníci civěli, jako by je z kamene vytesal. To králi drásalo srdce. Z jeho očí opět vytryskl proud slzí. Několik dvořanů před ním pokleklo na zem a osmělilo se promluvit: „Vaše Veličenstvo, přestaňte truchlit. Princezna se ztratila dávno, před třinácti lety, a až do dneška jste od ní nedostal jediné zprávičky. Kdyby se byla náhodou nesetkala s tímto mnichem Tripitakou, který od ní přinesl list, stejně byste se nedověděl, co se s ní stalo. My, vaši poddaní, jsme jen obyčejní lidé a naše síly jsou chabé. Učíme se válečnému umění jen z válečných knih, umíme se rozložit táborem, umíme chránit stát před podlými útoky. Ten démon, to je plémě, které dovede létat v mracích. Nemůžeme se k němu ani přiblížit. Jak na něho máme zaútočit a zachránit princeznu? Snad

moudrý mnich z vzácné sousední říše, který jde pro posvátná písma, ovládá umění, jak krotit démony. Nejlépe by bylo ho poprosit, aby démona zkrotil a princeznu zachránil sám. To se nám jeví jako nejmoudřejší a nejspolehlivější.“

Když to král vyslechl, rychle se obrátil na Tripitaku: „Ctihodný otče, máte-li tu moc a vyznáte-li se v kouzlech, polapte démona a zachraňte mé milované dítě. Pak ani nebudete muset chodit na západ za Buddhou, můžete si nechat narůst vlasy, stát se mým přísežným bratrem a spolu se mnou usednout na dračí trůn. Společně se budeme těšit bohatství a radovánkám.“

„Já, chudý mnich, znám něco modliteb, avšak krotit démony nedovedu,“ rychle na to děl Tripitaka.

„Když nedovedete krotit démony, jak se tedy odvažujete jít na západ poklonit se Buddhovi?“ ptal se král.

Otec Tripitaka se proto zmínil o svých dvou učednících: „Vaše Veličenstvo, já, ubohý mnich, bych se byl stěží dostal až sem. Mám však dva

učedníky, kteří dovedou překračovat hory, klestit si cestu vpřed, stavět mosty přes řeky a bystřiny. Jen díky jim jsem došel až sem.“

„Ty jsi, mnichu, nemoudrý,“ podivil se král, „máš-li s sebou učedníky, proč jsi je sem nepřivedl? Kdyby přišli k mému dvoru, neodměnil-li bych je, aspoň bych je bohatě pohostil.“

„Ti moji učedníci jsou příliš šerední,“ omlouval se Tripitaka, „neodvažoval jsem se je přivést ke dvoru, měl jsem strach, že by Vaše Veličenstvo vyděsili.“

„Slyšeli jste toho mnicha?“ zasmál se král. „Snad si opravdu nemyslí, že bych se těch jeho učedníků lekl.“

„Již si netroufám,“ děl zkroušeně Tripitaka. „Můj nejstarší učedník se jmenuje Čuník, jeho řádové jméno je Wu-neng, ten, který pochopil moc. Má dlouhý rypák, kančí tesáky, tvrdé štětiny a uši jako vějíře, má drsnou kůži a velikánské břicho. Když jde po cestě, zvedá se vítr. Druhý učedník se jmenuje Písečný mnich, jeho řádové jméno zní Wu-ťing, ten, který

pochopil čistotu. Je vysoký sáh a dva palce, paže od ramene k lokti má tři stopy dlouhé, tvář má sinale modrou, ústa jako krvavou mísu, oči jako žhavé uhlíky, chrup jako zuby u hrábí. Pro jejich vzezření jsem se neodvážil je přivést ke dvoru.“

„Když jsi je předem popsal, jak vypadají, proč bych se jich měl ještě bát?“ děl na to král. „Dejte je předvolat.“

Do zájezdního hostince byl tedy poslán sluha se zlatou tabulkou, aby pozval Čuníka a Písečného mnicha ke dvoru.

Písečný mnich a Čuník dali zavazadla i koně na starost hostinskému, vzali si své osobní zbraně a odebrali se se sluhou ke dvoru. Než se nadáli, octli se před stupínky trůnu z bílého nefritu. Kolem stáli jen samí ministři. Pozdravili krále úklonem hlavy a zůstali stát. Mezi dvořany nebylo nikoho, kdo by se jich nebál. Všichni si šuškali.

„S tou ošklivostí těch dvou mnichů by to ještě ušlo, ale mají příliš sprosté chování! Pročpak se našemu králi nepokloní až na zem?

Jenom pokývnou hlavou a stojí si jako svíčky! Kdo to jakživ viděl!“

Čuník to zaslechl a řekl na to: „Vážení, to vaše šeptání si nechte od cesty. My už jsme prostě takoví, snad se vám zdáme trochu oškliví, ale až se na nás budete ještě chvilku dívat, tak si zvyknete.“

Králi se z jejich vzhledu svíralo srdce strachy, když však slyšel Čuníkova troufalá slova, roztřásl se tak, že spadl z dračího trůnu. Naštěstí ho však nejbližší čestná stráž zachytila. Tripitaka z toho byl celý pryč, poklekl před trůnem, neustále bil hlavou o zem a drmolil: „Vaše Veličenstvo, já, nehodný mnich, si zasloužím desettisíckrát smrt, desettisíckrát smrt. Říkal jsem vám sice, že moji učedníci jsou příliš oškliví a že se je neodvažuji přivést ke dvoru, protože by vylekali Vaše Veličenstvo. A teď se tak opravdu stalo. Nikdy jsem to neměl připustit.“

Král se ještě třásl na celém těle. Přistoupil však k Tripitakovi a pozdvihl ho.

„Ctihodný otče, ještě že jste mě předem upozornil. Kdybyste byl nic neřekl a najednou je přivedl, byla by to moje smrt.“

Král se ještě drahnou chvíli uklidňoval a pak se obrátil na oba učedníky.

„Ctihodný otče Čuníku, ctihodný otče Písku, který z vás dovede krotit démony?“

Hlupák Čuník netušil, co ho čeká, a proto sebevědomě prohlásil: „Já, Čuník, to dovedu.“

„Z jaké rodiny pocházíte?“ otázal se král.

„Jsem bývalý nebeský maršál,“ pravil hrdě Čuník, „protože jsem porušil nebeské zákony, byl jsem poslán za trest dolů na svět. Nyní prodělávám nápravu v podobě mnicha. Po celou cestu z východu až sem jsem při krocení ďáblů měl největší úspěchy já.“

„Jste-li nebeský maršál seslaný na tento svět, určitě také budete umět měnit svoji podobu,“ řekl král.

„Netroufám si,“ řekl Čuník, „umím jen několik těch nejprostších proměn.“

„Tak mi nějakou předveďte,“ navrhl král.

„Dejte mi, prosím, nějaký námět, podle přání se lépe pracuje.“

„Proměňte se v obra.“

Čuník ovládal totiž třicet šest proměn, a tak tedy před trůnem okázale stavěl na odiv svá kouzla. Předváděl magické pohyby a brumlal zaklínadla. Nakonec křikl „Čáry máry!“, napjal břicho jako luk a rázem mu narostlo o osm devět sáhů. Dvořané se rozklepali strachy a i s panovníkem civěli na Čuníka s ústy dokořán. Najednou se zeptal velitel palácové stráže: „Ctihodný otče, když dovedete takto narůstat, kam až narostete, když dosáhne vaše změna vrcholu?“

Čuník na to hloupě plácl: „To se řídí podle větru. Při východním větru se proměna příliš nedaří, při západním větru to docela jde. Zvedne-li se však jižní vítr, mohu dokonce prorazit díru do nebe.“

To krále náramně vyděsilo.

„Ať už toho raději nechá,“ řekl ustrašeně, „vidím, že se v proměnách skutečně vyzná.“

Nato se Čuník smrštil, přijal na sebe svou pravou podobu a čekal uctivě před nefritovým trůnem.

„Ctihodný otče, jaké zbraně hodláte užít v boji s démonem?“ vyptával se král.

Čuník vytáhl z opasku své hrábě.

„Já, Čuník, užívám vždy těchto hrábí.“

„Těmi byste nám příliš velkou čest nedělal,“ zasmál se král. „Mám zde cepy, bambusová tlukadla, železné koule, řemdihy, dýky, kopí, sekery, meče, sudlice, oštěpy a srpy. Vyberte si jakoukoliv zbraň, s kterou se vám bude dobře vládnout. Hrábě, jakápak to je zbraň!“

„Vaše Veličenstvo, to vy nemůžete tušit, že tyhle hrábě mám při sobě již odmalička,“ začal rozkládat Čuník. „Jsou sice trochu hrubé a nevzhledné. Když jsem však byl generálem ve vodních palácích Nebeské řeky, velel jsem osmdesáti tisícům nebeských vojáků. Mou hlavní zbraní byly stále tyto hrábě. Když jsem pak byl seslán na zemi a bylo mi svěřeno chránit ctihodného otce na jeho pouti, jenom těmito hráběmi jsem vždy plenil doupata tygrů a vlků

v divokých horách a rozkotával vodní prohlubně na tocích, z nichž na nás zely dračí tlamy.“

Tato slova se králi zalíbila. Naprosto Čuníkovi uvěřil. Nařídil pak devíti dvorním zpěvačkám, aby přinesly celou láhev jeho osobního královského vína a aby ji předaly Čuníkovi. Sám pak vlastní rukou naplnil pohár a podal mu jej: „Ctihodný otče, tento pohár vypijeme na váš úspěch. Až polapíte démona a osvobodíte mou dcerku, uspořádám na oslavu velkou hostinu a bohatě se vám odměním tisíci zlaťáků.“

Hlupák Čuník uchopil pohár. I když byl v jádru drsný, jednání měl uhlazené a vznešené. Uklonil se Tripitakovi a pravil: „Ctihodný otče, tohoto vína byste měl okusit první vy. Avšak Jeho Veličenstvo král je nabízí mně, neodvažuji se protivit jeho vůli. Nejprve se tedy napiji já sám, na kuráž, aby se mi zdařilo polapit démona.“

Na jeden lok vyprázdnil pohár, pak jej znovu naplnil a podal jej Tripitakovi. Tripitaka však odmítl, že nepije, ať bratříčci popijí sami. Nato se

poháru ochotně chopil Písečný mnich. Čuník si pak pod nohama vykouzlil pohyblivý mrak a vznesl se do vzduchu.

„Ctihodný otec Čuník se umí dokonce i vznášet v mracích!“ podivoval se král.

Když Čuník zmizel, Písečný mnich vyprázdnil pohár a šel vyjádřit své pochybnosti Tripitakovi: „Ctihodný otče, když nás ten démon Žlutá suknice napadl, zápolili jsme s ním a byli jsme mu oba dva dohromady jen rovnocenným soupeřem. Teď však šel bratříček sám. Nižádným způsobem ho nemůže přemoci.“

„Máš pravdu, žáku můj,“ souhlasil Tripitaka, „jdi mu tedy na pomoc.“

Nato se Písečný mnich též vyhoupl do mraků. Král se nestačil divit. Zatahal Tripitaku za rukáv a zaprosil: „Ctihodný otče, zůstaňte tady se mnou alespoň vy, ne abyste mi také uletěl do mraků!“

„Ach, já chudák,“ povzdychl si Tripitaka, „vždyť já ani půl kroku v mracích nesvedu,“ a usadil se po boku krále.

Chcete-li vědět, jak Čuník a Písečný mnich pořídili s démonem žlutou suknicí, přečtěte si další kapitolu.

23. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DÉMON ŽLUTÁ SUKNICE ŘÁDIL V ZEMI VZÁCNÝCH SLONŮ

Písečný mnich dohonil Čuníka.

„Bratříčku, přišel jsem za tebou.“

„Přicházíš mi zrovna vhod. Společnými silami určitě toho netvora dostaneme. I když to nebude žádná velká sláva, alespoň v téhle zemi si uděláme jméno.“

Za chviličku dorazili k jeskyni a na svých létajících mracích přistáli. Čuník uchopil pevně hrábě a vší silou sekl do vrat jeskyně Měsíčních vln. Ve vratech se objevila díra velikosti měřice. Diblíci hlídající vrata, celí vyděšení, rychle otevřeli. Když viděli, že jsou to jejich staří známí, rychle běželi dovnitř hlásit: „Vaše Veličenstvo! Je zle! Ten mnich s dlouhým rypákem a velikánskýma ušima s tím mnichem, co vypadá jako pytel neštěstí, jsou už zase tady a rozmlátili nám vrata!“

„Že by to byl Čuník a Písečný mnich?“ podivil se démon. „Vždyť jsem toho jejich učitele propustil. Jak se opovažují znovu si přijít a bušit do mých vrat?“

„Možná že si něco zapomněli a jdou si pro to,“ ozval se jeden z diblíků.

„To je nesmysl! Kdyby si něco zapomněli, určitě by si netroufali mlátit do mých vrat,“ mínil démon, „za tím jistě něco vězí.“

Rychle si nasadil brnění, popadl ocelovou dýku a vyrazil ze dveří. „Mniši, jak se opovažujete mlátit do mých vrat, když jsem vašeho učitele propustil?“

„Ty prokletý démone, ty jsi napáchal čisté věci!“ ozval se Čuník.

„Jaképak čisté věci?“ zeptal se nechápavě démon.

„Zatáhl jsi třetí princeznu z království Vzácných slonů do jeskyně, násilím jsi ji pojal za manželku a zadržoval ji zde třináct let. Nyní ji musíš navrátit. Přicházíme tě na zvláštní rozkaz krále zajmout. Rychle vlez dovnitř a svaž se

svým vlastním provazem! Nechtěj, abych se do toho vložil já, Čuník.“

Starý ďábel byl z té troufalosti vzteky bez sebe. Klapal a skřípal ocelovými zuby, slintal, valil a poulil oči. Celý se nadmul, napřáhl meč a zlostně ťal Čuníkovi přímo po hlavě. Ten mu obratně vyklouzl a odplatil se mu ranou hráběmi přímo do tváře. I Písečný mnich napřáhl svou vykládanou hůl, přiskočil a mlátil do démona hlava nehlava.

Srazili se na svahu hory osmkrát nebo devětkrát. Čuník již začal umdlévat. Stěží držel hrábě a ubývalo mu sil. Řekl tedy Písečnému mnichovi: „Bratříčku, bij se s ním teď na chvíli sám, já se musím jít vyčurat.“

A neohlížeje se na Písečného mnicha, zalezl do roští, mezi trní a šlahouny břečťanu. Jako by se nechumelilo se tam zavrtal a padl jako podťatý. Pranic mu nevadilo, že se poškrábal a podrápal v obličeji. Již se neodvážil vystrčit ani nos. Jen jedno ucho měl nastražené a poslouchal, co se bude dít. Démon zpozoroval, že Čuník uprchl, a tak se vrhl na Písečného mnicha. Ten

již nestačil uhnout. Démon ho rázně popadl a odvlekl do jeskyně. Diblíkové se na něho sesypali a svázali ho do kozelce.

Démon si tak Písečného mnicha zajistil. Nechystal se ho ani zabít, ani ztlouci, ba ani jediného křivého slůvka mu neřekl. Opět popadl dýku a tu ho napadlo: Tripitaka přišel ze sousední země, a tak jistě ví, co je slušnost. Když jsem ho pustil na svobodu, nepošle na mne své učedníky. To zaručeně má žena poslala domů nějaký dopis a všechno vyšlo najevo. Půjdu se jí na to zeptat.

Nic netušící princezna se právě ustrojila a učesala a vyšla démonovi v ústrety. Ihned si všimla, že jeho oči planou hněvem a obočí se vztekle kroutí, že skřípe zlostí zuby. Přistoupila však k němu s úsměvem: „Pročpak je vzácný pan manžel tak rozmrzelý?“

„Ty darebná ženská, ty nemáš v sobě ani kouska studu!“ vyštěkl na ni démon. „Chytil jsem si Tripitaku a chtěl jsem si trochu dopřát. Pročpak jsi ho pustila dřív, než jsi mi o tom řekla? Za mými zády jsi napsala dopis domů, aby

ho on doručil. Jak by mi jinak ti dva mniši přišli mlátit do dveří a chtěli tě zpátky? To je jistě všechno tvoje práce!“

„Vzácný pane manželi, vy mi křivdíte,“ stavěla se princezna nevědomou. „Já že jsem psala nějaký dopis?“

„Ještě budeš odmlouvat?“ rozčiloval se démon. „Teď jsem tady lapil jednoho útočníka, což to není dostatečné svědectví?“

„A kdo to je?“ podivovala se princezna.

„Druhý učedník toho Tripitaky, Písečný mnich.“

Když někomu nadejde poslední hodinka, pochopitelně se smrti brání. A tak i princezna učinila poslední zoufalý pokus.

„Vzácný manželi, ztište svůj hněv,“ pravila, „půjdeme se toho mnicha zeptat. Jestli jsem opravdu dopis psala, tak si mě zabte, ráda trest přijmu. Jestliže jsem však žádný dopis nepsala, nesmíte mě dále křivě obviňovat.“

Démon byl z toho popletený, nevěděl, co si má myslet. Máchl promodralou rukou velikou jako lopata a popadl princeznu za vlasy, lesklé,

jako by byly ze zlata či z nefritu, a mrštil jí na zem. Přiložil jí dýku k hrudi a jal se vyslýchat Písečného mnicha.

„Písečný mnichu!“ zařval na něho. „Jak to, že vy dva jste se opovážili přijít mlátit do mých vrat? Psala princezna domů nějaký dopis? Poslal vás král?“

Když spoutaný Písečný mnich viděl, jak rozzuřený démon smýká princeznou o zem a chce ji probodnout mečem, řekl si v duchu: Ona jistě dopis domů psala. Ale zachránila našeho ctihodného otce a tím nám prokázala nesmírné dobrodiní. Prozradím-li to, tak princeznu probodne. Tím bych se za dobrodiní odměnil zlým vděkem. Ne! Ne! Co provázím našeho ctihodného otce, ještě jsem mu neprokázal žádnou úsluhu. Tak alespoň svým životem se ctihodnému otci odvděčím.

„Démone!“ vzkřikl. „Kde se v tobě bere ta drzost! Jaký měla psát princezna dopis, že ji tady křivě obviňuješ a ohrožuješ ji na životě? Proč jsme si přišli pro princeznu, to ti ihned vysvětlím. Když jsi zavřel našeho ctihodného

otce tady v jeskyni, spatřil zde princeznu a zapamatoval si její tvář. Když jsme pak dorazili do země Vzácných slonů a šli jsme si dát potvrdit naše průvodní listiny, dozvěděli jsme se, že král dává podle podobizny princeznu hledat. Ptali se nás, jestli jsme se po cestě s podobnou dívkou nesetkali. Náš ctihodný otec se tedy zmínil o princezně. Král poznal, že to je určitě jeho dcera, napojil nás svým vybraným vínem a vyslal nás, abychom tě zajali a princeznu přivedli zpět do paláce. Tak to bylo a ne jinak! Princezna žádný dopis nepsala. Chceš-li někoho zabít, tak zabij mne, Písečného mnicha, a neubližuj nevinným a nepokoušej nebesa!“

Když démon viděl, že Písečný mnich vypovídá skutečně neohroženě, odhodil dýku a oběma rukama pomohl princezně na nohy.

„Na okamžik jsem se zapomněl a jednal jsem poněkud neurvale,“ omlouval se, „nezlob se proto na mne.“ Nato opět zatáhl princeznu dovnitř.

Pak nařídil, aby bylo prostřeno k hostině, aby tak princezně vynahradil leknutí a omluvil

se jí za hrubost. Když již byl zpola opilý, oblékl si zbrusu nový šat, vybral si vykládaný meč a připevnil si ho k pasu. Pohladil princeznu po vlasech a pravil: „Pěkně si tady pij vínko, dej pozor na děti a nenech Písečného mnicha utéci. Využiji té příležitosti, že je ten Tripitaka ve vašem království, a půjdu se zavčas představit.“

„Komu se chceš jít představovat?“ tázala se překvapeně princezna.

„Tvému královskému otci,“ pravil démon. „Jsem jeho zetěm, on je mým tchánem, tak proč bych se mu nemohl jít představit?“

„To nejde,“ řekla rozhodně princezna.

„Jak to, že to nejde?“

„Můj otec není nějaký sprostý válečník, který se zmocnil země násilím. Zdědil svou říši po předcích. Již odmalička ho vychovávali jako korunního prince a sotvakdy opustil městské brány. Takové netvory, jako jsi ty, ještě nikdy neviděl. Ty máš tak šerednou tvář, že by se určitě vyděsil, kdyby tě spatřil. Bude lépe, když se nikam představovat nepůjdeš.“

„Když tedy myslíš, proměním se v ztepilého mladíka," navrhl démon.

„Tak se proměň, ať vidím, jak vypadáš."

Milý démon se postavil na jídelní stůl, škubl sebou a proměnil se v urostlého mladíka. To princeznu uklidnilo.

„Tak co, proměnil jsem se k tvé spokojenosti?" usmíval se démon.

„Takhle se mi líbíš," pochvalovala si princezna. „Můj otec rád pěstuje styky s příbuzenstvem. Jak přijdeš ke dvoru, určitě sezve dvořany a uspořádá na tvou počest hostinu. Až popiješ vína, buď krajně opatrný a vrcholně obezřetný! Ne abys ukázal tu svou ohyzdnou tvář a odhalil koňská kopyta!"

„To mi nakazovat nemusíš," bručel démon, „mám sám rozumu dost."

A hleď! Osedlal si mrak, a než ses nadál, už byl v zemi Vzácných slonů. Stlačil mrak a přistál u bran královského hradu. Poprosil strážného, aby ho ohlásil v paláci jako královského zetě, manžela třetí princezny.

Král se právě živě bavil s Tripitakou. Najednou uslyšel od komorníka cosi o třetím zeti, vzhlédl a pravil: „Vždyť mám přece jen dva zetě, jakýpak třetí zeť?“

„Třetí zeť, to bude jistě ten démon,“ vyslovili své podezření dvořané.

„Můžeme ho vpustit dovnitř?“ otázal se král.

„Vaše Veličenstvo,“ ozval se Tripitaka roztřeseným hlasem, „kdyby to nebyl démon, netušil by, že má přijít právě v tomto okamžiku. Démon však zná minulost i budoucnost, dovede létat v mracích a vznášet se v mlze. Ať ho vpustíte nebo ne, stejně sem vstoupí. Bude přece jenom lépe pozvat ho dovnitř, alespoň si ušetříme jeho nadávky.“

Král tedy pokynul, nechť je démon vpuštěn a uveden zlatým schodištěm. Démon Žlutá suknice složil králi poklonu velice uhlazeně a nenuceně. Když dvořané viděli, jaký je to krasavec, nechtěli si přiznat, že je to démon. Byli to jen samí obyčejní lidé, nenadaní zvláštní prozřetelností, a tak démona nepoznali. Krále též

nadchla démonova důstojnost a vznešenost, divže ho neměl za spasitele světa.

„Vážený zeti, kde sídlí vaše ctěná rodina? Odkud přicházíte?“ ihned se ho vyptával. „Kdy jste vstoupil ve svazek manželský s mojí dcerou? Jak to, že teprve dnes se znáte k svým příbuzným?“

Démon pobil čelem o zem.

„Vznešený tcháne, sídlím v dvorci Měsíčních vln na Mísečné hoře na východ odtud.“

„Jak daleko je odtud ta vaše hora?“

„Nepříliš daleko, asi tři sta mil.“

„Tři sta mil, jak se tam dostala moje dcera, že se stala vaší manželkou?“

Ďábel se lstivě přetvařoval a překonával se v lichotkách.

„Vznešený tcháne, již od mládí jsem se cvičil ve střelbě lukem a jízdě na koni. Lov byl náplní mého života. Před třinácti lety jsem vyvedl na lov všechny své lovčí, vypustili jsme sokoly a honicí psy. Tu jsem najednou spatřil lítého žíhaného tygra, jak nese na zádech dívku a řítí se s ní dolů ze svahu. Napjal jsem luk a šípem jsem

tygra skolil. Zanesl jsem dívku na náš dvorec, omyl ji studenou vodou a tak jsem jí zachránil život. Ptal jsem se jí, odkud pochází, ale nikdy se mi nezmínila o tom, že by byla princezna. Kdyby byla dříve řekla, že je dcerou Vašeho Veličenstva, jak bych se byl mohl opovážit pojmout troufalý úmysl učinit ji svojí ženou? Princezna tvrdila, že je dcerka z venkovské rodiny, a proto jsem si ji nechal u sebe. Dívka pohledná, šikovný mladík, oba souhlasili, a tak naše manželství přetrvalo taková léta. Po naší svatbě jsem chtěl tygra zabít a pozvat všechny příbuzné, ale princezna mi nařídila, abych to nedělal. Rozvázal jsem tedy tygrovi pouta a pustil jsem ho na svobodu. Tygr ještě s ranou po šípu švihl ocasem a utekl. Prý zůstal naživu a v horách prováděl všelijaká kouzla, až se stal zlým duchem, který ubližuje lidem a svádí je na scestí. Slyšel jsem, že nedávno tudy prošli poutníci, kteří jdou na západ pro posvátná písma, prý to měl být nějaký mnich Tripitaka z říše velkých Tchangů. Jsem přesvědčen, že tygr toho mnicha Tripitaku zakousl, zmocnil se jeho dokladů, přijal na sebe

jeho podobu a teď tady u dvora chce obelstít vznešeného tchána. Ach vznešený tcháne můj, ten, kdo sedí tam na ozdobném křesle, není poutník, který jde pro svatá písma, ale lítý tygr, který před třinácti lety unesl princeznu!“

Král byl z toho celý zkoprnělý. Neznal obmyslnost démonů, a tak vzal jeho lstivé řeči zcela vážně.

„Moudrý zeti, jak jste poznal, že tento mnich je tygr, který unesl princeznu?“ zeptal se.

„Vznešený tcháne, jak bych já nepoznal tygra? Vždyť v horách se živíme tygřím masem, odíváme se do jejich kůže, s nimi leháme, a s nimi vstáváme!“ řekl zchytrale démon.

„Když jste ho tedy poznal, můžete ho přimět k tomu, aby ukázal svou pravou tvář?“ řekl král s obavou v hlase.

„Pokusím se ho k tomu přimět, ale potřeboval bych na to půl šálku čisté vody.“

Král nařídil přinést vodu a vlastnoručně ji podal domnělému zeti. Démon uchopil šálek s vodou, popošel k Tripitakovi, vyřkl zaklínadlo pro oklamání zraku a vyprskl vodu na Tripitaku.

Pravá Tripitakova podoba se vytratila z křesla a místo ní se tam objevil lítý pruhovaný tygr. Z pana krále strachy vylétla dušička. Dvořané se v zděšení rozutekli na všechny strany. Jen několik nejodvážnějších vojevůdců, generálů a plukovníků se shluklo kolem tygra a živého ho chytili. Dali mu na tlapy ocelová pouta, vsadili ho do železné klece a zavřeli ho v jedné hradní komnatě.

Král pak vydal rozkaz uspořádat v klášteře Zářného štěstí hostinu na znamení díků královskému zeti za to, že zbavil dvůr nebezpečí. Moc prý nescházelo a ten mnich by byl uvalil zkázu na celé království. Toho večera, když se všichni dvořané po hostině rozešli, usadil se démon v síni Stříbrného klidu. Pro potěchu mu bylo vybráno osmnáct dvorních dam a panen nevšední krásy. Podávaly mu víno, obveselovaly ho, tančily, pěly a hrály na flétny a drnkaly na loutny. Démon se pohodlně rozložil na trůně a po pravici i po levici měl ony půvabné a křehké panny. Popíjel, co hrdlo ráčilo, až do druhé noční hlídky. Pak mu víno stouplo do hlavy a vedlo ho

k všelijakým pošetilostem. Nakonec se neudržel, vyskočil, strašlivě se zařehtal a ukázal svou pravou podobu. Rázem ho popadla zběsilost, natáhl pazoury velké jako lopaty, strhl k sobě dívku, která hrála na loutnu, a vrhl se na ni. Všech sedmnáct panen v úděsu jako bez ducha pobíhalo sem a tam. Schovávaly se, kde se dalo. Ty, kterým se podařilo proklouznout ven, si však netroufaly ani pípnout. Byla již hluboká noc, a tak se neodvažovaly rušit panovníka. Přikrčily se pod přístřeškem a chvěly se strachy na celém těle.

Démon si popíjel vesele dál. Pokaždé když dopil pohár, vrhl se na další dívku.

Zatímco si démon v paláci užíval, po městě se rozšířila zpráva, že mnich Tripitaka je zakletý tygr. Nakonec se tato zvěst oklikou dostala až do zájezdního hostince *Zlatá besídka*. V té chvíli zde nebyl nikdo, jen bílý kůň ve stáji požíral seno. Byl původně synem dračího krále v Západním moři, porušil však nebeské zákony a za to mu upilovali rohy a stáhli šupiny. Proměněn v bílého koně měl na svých zádech nést Tripitaku pro

posvátná písma. Když najednou uslyšel, že je Tripitaka zaklet v tygra, pomyslil si v duchu: Můj ctihodný učitel je nepochybně dobrý člověk, to ho jistě démon proměnil v tygra s úmyslem mu ublížit. Co si počít! Co si počít! Nejstarší bratříček je už tak dlouho pryč, Čuník i Písečný mnich se poděli kdovíkam!

Vyčkával až do druhé hlídky noční, pak najednou vyskočil a řekl si: Nezachráním-li dnes Tripitaku já, všechno naše úsilí bylo marné!

Přetrhl uzdu, setřásl sedlo a rychle se proměnil zase v draka, nasedl na temný mrak a vyletěl vzhůru na nebe, aby se rozhlédl kolem. Tu najednou zahlédl síň Stříbrného klidu, jak se utápí v záři světla. Na osmi svícnech zde hořelo osm voskových svící. Stlačil mrak, aby se podíval zblízka. Na trůně se rozvaloval sám démon, popíjel víno a požíral lidské maso.

Půjdu ho trochu pošimrat! řekl si dráček. Bude-li mi přát štěstí a démona se zmocním, pak bude ještě dost času zachránit ctihodného otce.

A tak milý dračí král sebou škubl a proměnil se v dvorní dámu. Měl pěknou útlou postavičku

a roztomilý, svůdný obličejík. Drobným krůčkem přicupital dovnitř, uklonil se způsobně démonovi a oslovil ho: „Královský zeti, prosím, neubližujte mi, přišla jsem vám nalévat víno!“

„Tak nalévej!“ zabručel démon.

Dráček uchopil konvici a nalil víno do démonova poháru. Víno vystoupilo o třetinu výše než okraj poháru a nepřelilo se. To milý dráček použil kouzla na stlačení vody, které démon neznal. Velice se mu to zalíbilo.

„Jak jsi to dokázala?“

„Mohu nalít ještě výše,“ pravil dráček.

„Tak tedy nalij,“ vyzval ho démon.

Dráček uchopil konvici a plně se soustředil na nalévání vína. Naléval a naléval, až víno dostoupilo výše třináctiposchoďové pagody, vrchovatě se pěnilo, ale ani kapka nepřetekla. Démon si mlsně olízl pysky a jedním hltem všechno vypil. Pak si ukousl kus masa.

„Umíš zpívat?“ zeptal se dráčka.

„Tak trošku,“ přitakal dráček.

Naladil si hlas, zanotoval lehoučký popěvek a opět přistrčil démonovi plný pohár.

„Umíš tančit?“ zajímal se démon.

„Tak trošku,“ ozval se opět dráček, „tančí-li se však s prázdnýma rukama, nevypadá to pěkně.“

Démon rozhrnul oděv, odvázal si od pasu vykládaný meč, vyňal jej z pochvy a podal dráčkovi. Dráček byl zpočátku opatrný. Kroužil mečem před démonovým trůnem doprava, doleva, nahoru i dolů a roztančil se v půvabný mečový tanec.

Démonovi jen přecházely zraky. Dráček vířil v divokých kruzích, najednou se však rozmáchl a ťal po démonovi. Démon se skrčil, ohnul a ve zmatku vytrhl svícen a zadržel jím rány dráčkova meče. Svícen byl kovaný z kalené oceli a s rukojetí vážil na osmdesát devadesát liber. Rozpoutala se bitka a drak i démon vylétli ze síně Stříbrného klidu. Dráček vzal na sebe svou pravou podobu, vzlétl do mračen a vysoko na nebi se bil s démonem na život a na smrt. Srazili se asi osmkrát nebo devětkrát, dráčka však již opouštěly síly a umdlévaly mu ruce. Démon byl stále chtivý boje. Dráček již nevydržel jeho

nápor, v zoufalém pokusu rozhoupal meč a ťal po démonovi. Ten však obratným hmatem meč zachytil a svícnem v druhé ruce bušil do dráčka. Dráček se mu nemohl nijak vysmeknout. Démon mu ještě ke všemu přerazil zadní nohu. Nato dráček, celý vyděšený, stlačil mrak k zemi a spasil se ve vodním příkopu, který obepínal hradby královského paláce. Ponořil se do vody, a tím zmizel démonovi z dohledu. Ten popadl meč a svícen a vrátil se do síně Stříbrného klidu a opět se oddal vínu a spánku, jako by se bylo nic nepřihodilo.

Podívejme se však zpátky za dráčkem. Ponořil se až na dno příkopu. Když se ani za drahnou dobu nic nedělo, zaťal bolestí zuby, vyskočil z vody, opět nasedl na temný mrak a vrátil se do zájezdního hostince. Zase se proměnil v koně a ulehl v maštali. Ubohý dráček! Byl celý zmáčený a ještě si z šarvátky odnesl přeraženou nohu!

Nyní se však vypravme za Čuníkem. Když opustil Písečného mnicha, zavrtal si hlavu do roští a odebral se do říše prasečích snů. Probral

se teprve o půlnoci. Nemohl se upamatovat, kde to vlastně je. Marně si lámal hlavu, protíral oči, nastražoval uši a poslouchal. Hora byla ponořena do mrtvého ticha, široko daleko se neozval ani psí štěkot, ani kohoutí kokrhání. Podíval se na polohu hvězd a usoudil, že bude asi tak ke třetí hlídce noční. Pomyslil si: Kdybych chtěl zachránit Písečného mnicha, byl bych mu stejně málo platný. Však se nadarmo neříká: *Jediné vlákno nit netvoří, jedna pádná pěst jen hluše zní.* Dobrá, vrátím se do města, podívám se za učitelem a uvidíme, co se dá dělat. Vyberu si pár neohrožených chlapíků a zítra se s nimi já, Čuník, vydám zachránit Písečného mnicha.

A tak hloupý Čuník nasedl na mrak a vracel se do města. V mžiku byl zpátky v hostinci. Všechno spalo, jen jasný měsíc plul po obloze. Tripitaka nebyl nikde k nalezení, jen bílý koník, celý mokrý, spal ve stáji. Na zadní noze mu zela temná rána veliká jako miska.

„Dvojí smůla na nás dolehla!“ ulekl se Čuník. „Ten nešťastník přece nikde nebyl, jak to, že je celý zpocený a na noze má ještě ke všemu ránu!

To jistě nějaký pobuda okradl učitele a pomlátil koně!“

Když bílý koník viděl, že je to Čuník, zavolal na něho lidským hlasem: „Bratříčku!“

Hlupák Čuník se svalil úlekem na zem. V mžiku se však postavil na nohy a chystal se vzít do zaječích. Koník se však natáhl a zakousl se mu do šatů.

„Bratříčku, nic se mě neboj!“

„Jak to, že umíš mluvit?“ vykoktal ze sebe vyjukaný Čuník. „Určitě se stala nějaká nepříjemná věc, že najednou mluvíš lidskou řečí.“

„Což ty nevíš, že našeho učitele potkalo neštěstí?“ pravil dráček.

„Ne, nic nevím,“ podivil se Čuník.

„Ty tedy nevíš nic,“ kroutil hlavou dráček. „Vytahovali jste se s Písečným mnichem před králem, co všechno nedovedete, holedbali jste se, že chytíte démona, těšili jste se, že získáte nesmírné zásluhy a že dojdete odměny. Zatím však démon je tak mocný, že jste proti němu s celým vaším uměním nic nesvedli. Proměnil se

v sličného mladíka uhlazených mravů, pronikl ke dvoru a vydává se za králova zetě. Našeho ctihodného otce proměnil v zuřivého tygra, královští generálové ho chytili a zavřeli ho do železné klece v jedné z královských komnat. Když jsem se to dozvěděl, byl jsem z toho tak nešťastný, jako by mi někdo zaťal do srdce nůž. Vy dva jste byli bůhvíkde a nic jste netušili, a tak jsem měl strach, aby na to ctihodný otec nedoplatil životem. Proměnil jsem se tedy v draka a spěchal mu na pomoc. Ale kdež by mě napadlo, že nikde u dvora ctihodného otce nenajdu. Dorazil jsem k síni Stříbrného klidu a tam jsem narazil na démona. Proměnil jsem se tedy v dvorní dámu a démon nic nepoznal. Pak mě vyzval, abych mu předvedl mečový tanec. Vystihl jsem vhodný okamžik a sekl jsem po něm. On mi však uhnul, vytrhl svícen a vrhl se na mne. Ťal jsem po něm znovu a on mi přerazil svícnem nohu. Zachránil jsem si život jen tím, že jsem se ponořil do vodního příkopu u palácových hradeb.“

„Opravdu se tohle všechno stalo?“ zhrozil se Čuník.

„Přece bych ti něco nenalhával!“ ohrazoval se dráček.

„Co si počneme? Co si počneme?“ pokřikoval Čuník. „Můžeš se vůbec hýbat?“

„A co má být, mohu-li se hýbat?“ ptal se dráček.

„Můžeš-li se hýbat, tak zalez do moře,“ pravil rozhodně Čuník, „já si vezmu na starost zavazadla. Nač ještě čekat, musíme upláchnout, dokud je čas!“

Dráček dlouze vzdychl a z očí mu vytryskly slzy.

„Bratříčku, o nějakém upláchnutí nemůže být ani řeči. Máme-li zachránit ctihodného otce, musíš přivolat posilu.“

„Ale koho?“ ptal se nechápavě Čuník.

„Co nejrychleji nasedni na mrak, zamiř na horu Bujných květů a přiveď nejstaršího bratříčka Suna. Jedině on dokáže zkrotit všechny démony a upíry. Zachrání-li našeho učitele, pomstí se tak i za naši porážku.“

„Bratříčku, snad bychom mohli raději jít pro někoho jiného," vykrucoval se Čuník. „Mám u Opičáka vroubek. Tehdy, když na pahorku Bílého tygra zabil tu bílou paní, dostal na mne vztek, že jsem popichoval učitele, aby říkal to zaklínadlo. Myslel jsem to jen tak žertem, kdež bych si byl pomyslil, že starý mnich opravdu spustí a nakonec Opičáka vyžene. Má na mne zaručeně strašlivý vztek. Určitě by nebyl ochoten přijít. A nevyjádřím-li se dost obratně, popadne tu svou hromskou tyč a pár mi jich přišije. Však víš, že se zlostí nezná, to bych nepřežil."

„Určitě by tě nezmlátil," vymlouval mu to dráček. „Opičí král je dobrotivý a spravedlivý. Až k němu přijdeš, vždyť mu nemusíš říkat, že ctihodného otce potkalo neštěstí, pověz mu, že ctihodný otec na něho vzpomíná. Až ho přitáhneš sem a on uvidí, jak se věci mají, zaručeně to nevydrží a půjde se s démonem vypořádat. Polapí ho a ctihodného otce vysvobodí."

„Nu tak dobrá!" zabručel Čuník. „Když tady projevuješ takovou snahu! Kdybych já nikam

nešel, zdálo by se, že se o nic nestarám. Tak já tedy půjdu. Jestliže bude Opičák ochoten přijít, vrátím se společně s ním. Nebude-li však chtít, tak na mne nečekej, já už se také nevrátím.“

„Jen pěkně jdi,“ vybízel Čuníka dráček, „on zaručeně přijde.“

Chcete-li vědět, zda Opičák skutečně přišel, přečtěte si další kapitolu.

24. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK ČUNÍK PŘEMLOUVAL OPIČÍHO KRÁLE

Hlupák Čuník tedy sebral hrábě, upravil si kazajku, vyskočil, nasedl na mrak a zamířil na východ. Než se nadál, octl se za Východním oceánem. Spustil se k zemi, právě když mu slunce stálo vysoko nad hlavou. Vstoupil do lesa a jal se hledat cestu. A jak tak šel, zaslechl najednou jakési hlasy. Podívá se a co nevidí! Opičí král si sedí na balvanu v horské úžlabině a před ním stojí shromážděno v řadách na tisíc dvě stě opic a provolávají mu slávu.

„Ať žije náš tatíček Velký světec!“

Ten se ale má, pomyslil si Čuník, není divu, že již nechce být mnichem a že zatoužil po domově. Jaké tady má výhody! Takovému velikému rodu vládne a kolik opiček mu tu přisluhuje! Kdybych já, Čuník, byl pánem takové hory, také by mě ani nenapadlo být mnichem.

Z jakého konce to však mám vzít, když už jsem jednou tady? Musím se k němu nějak dostat.

Čuník měl před Opičákem trochu strach, a tak se neodvažoval jít k němu přímo. Brouzdal se po travnatém svahu, připletl se do stáda opic a klaněl se společně s nimi. Opičák, sedící na vyvýšeném místě, měl ale oči jako ostříž a ihned ho spatřil.

„Ty tam, co se tak nepořádně klaníš, co jsi za vetřelce? Kde ses tu vzal? Ihned mi ho předveďte!“ nařídil stroze.

Ani nedomluvil a opičky se jako roj včel sesypaly na Čuníka, postrčily ho kupředu a povalily ho na zem.

„Kde se tu bereš, vetřelče?“ spustil na něho Opičák.

„Netroufám si,“ řekl pokorně Čuník a klopil stydlivě hlavu, „nejsem žádný vetřelec, jsem váš člověk.“

„Všichni moji opičí poddaní jsou stejného vzhledu,“ pravil opičí král Krasavec, „tvoje tvář však vypadá prapodivně, tvůj výraz je poněkud přihlouplý, určitě jsi nějaký přivandrovalý ďas.

Chceš-li se přidružit k mým poddaným, ohlas své jméno, přednes životopis a já tě pak zařadím do našeho vojska. Nebudu-li tě chtít přijmout, zakazuji ti se tady takto nemotorně klanět.“

„Že se nestydíš,“ ohrnul Čuník rypák, „s takovouhle na mne! Po tolik let jsme si byli bratry a ty teď děláš, jako bys mě neznal. Co prý to je za vetřelce!“

„Zvedni hlavu a podívej se na mne!“ usmál se Opičák.

Čuník zdvihl rypák.

„Jen se pěkně podívej! Když nepoznáváš mě, poznáš alespoň můj čumák.“

Opičák se již neudržel a vyprskl smíchy.

„Čuníku!“

Když Čuník zaslechl své jméno, nadskočil radostí: „Ano, správně, správně, jsem Čuník.“

Když mě poznal, tak s ním snad bude řeč, pomyslel si.

„Pročpak nejdeš s Tripitakou pro posvátná písma?“ zeptal se ho Opičák. „Co tady vlastně chceš? To jsi také urazil učitele a on tě vyhodil? Máš nějakou výpovědní listinu? Ukaž mi ji!“

„Neurazil jsem ho, žádnou výpovědní listinu mi nenapsal, ani mě nevyhnal," odpověděl Čuník.

„Tak co tu vlastně chceš?"

„Náš ctihodný učitel na tebe vzpomíná a poslal mě pro tebe," lhal Čuník.

„Ani pro mne neposlal, ani na mne nevzpomíná. Což mi nenapsal výpovědní list? Ani mě nenapadne s tebou někam chodit!"

„Opravdu na tebe neustále myslí," řekl rychle Čuník a chystal si další lži.

„A jak na mne myslí?" zpovídal ho Opičák.

„Ctihodný otec při jízdě na koni jednou zvolal ‚Žáku můj!' Já jsem ho neslyšel a Písečný mnich se stavěl hluchým. Učitel pak začal vzpomínat na tebe a řekl, že my nejsme k ničemu, že jedině ty jsi bystrý a pohotový, že jsi byl stále při ruce a žes dovedl odpovědět, ať se tě zeptal, na co chtěl. A protože se mu po tobě stýská, poslal mě pro tebe. Desettisíckrát tě prosím, pojď se mnou zpátky, abys nezklamal jeho toužící srdce a já abych neběžel takovou dálku nadarmo."

Opičák seskočil z balvanu a vzal Čuníka za ruku.

„Moudrý bratříčku, když ses obtěžoval takovou dálku, pojď si napřed se mnou něco užít.“

„Bratříčku, máme před sebou dalekou cestu, ctihodný otec na nás bude netrpělivě čekat. O žádné radovánky teď nestojím.“

„Když už jsi jednou tady, jen se pojď pěkně podívat, jaké to tady mám,“ přemlouval ho Opičák.

Čuník si netroufal dále odmítat, a tak tedy trpně vykročil za Opičákem. Uchopili se za ruce a vystoupili na nejvyšší vrcholek hory Bujných květů, sledováni zástupem opiček. Zde se dosyta vyskotačili a vydováděli. Čuník se nemohl nabažit. Naplněn radostí povídal Opičákovi: „Bratříčku, máš to tu opravdu pěkné. Je to skutečně první hora na světě!“

„Moudrý bratříčku, můžeš se tu přece zdržet, jak dlouho ti bude libo!“ navrhl mu Opičák.

Ještě dlouho si povídali, žertovali a pak sestoupili z hory. U cesty klečelo několik malých

opiček a v nastavených dlaních jim podávalo tmavě fialové hrozny, voňavé hrušky, žluťoučké mišpule a červeňoučké jahůdky.

„Tatíčku Velký světče, poslužte si k snídani," volaly.

„Můj bratříček Čuník má velký břich, ovocem ho moc neuctíte," zasmál se opičí král, „ale budiž, nedej se odradit skromností této krmě a vezmi si trochu jako moučník."

„Mám sice velké panděro," pravil na to Čuník, „ale dovedu se přizpůsobit tónu domu. Jen to sem dejte, ať okusím něco nového."

Čuník s Opičákem pojídali ovoce. Slunce zatím vystoupilo vysoko na oblohu. Čuník již dostal strach, že dalším prodléváním zmaří Tripitakovo zachránění. Proto vybízel Opičáka k cestě: „Bratříčku, ctihodný otec již na nás čeká. Měli bychom co nejdříve vyrazit."

„Moudrý bratříčku, pojď si ještě prohlédnout jeskyni Vodních závěsů," řekl na to Opičák.

Čuník však rozhodně odmítal.

„Mockrát ti děkuji, bratříčku, za vzácné pozvání, avšak učitel již na nás čeká takovou dobu, nebudu tě již obtěžovat.“

„Když je tomu tak, nebudu tě víc zdržovat. Můžeme se rozloučit zde,“ řekl na to Opičák.

„Copak ty se mnou, bratříčku, nepůjdeš?“ ptal se udiveně Čuník.

„Kam bych chodil? Jsem tu volný jako pták, nebe si mě nevšimne, země se o mne nestará, dělám si, co chci. Nač bych se měl prosit o mnišskou kutnu,“ vysmál se mu Opičák do obličeje. „Jen si jdi pěkně sám! A vyřiď Tripitakovi, že když si mě vyhnal, tak ať na mne nevzpomíná.“

Když Čuník uslyšel tato ostrá slova, netroufal si ho dále nutit. Bál se, že by ho jen rozvzteklil a že by sám ještě stržil nějakou tu ránu jeho tyčí. Tak jen zachrochtal cosi na rozloučenou a pustil se na zpáteční cestu sám.

Opičí král za ním poslal dvě malé rozpustilé opičky, ať poslouchají, co bude říkat. Čuník se pustil dolů z hory. Neušel ani tři čtyři míle cesty, otočil se, hrozil Opičákovi pěstí a nadával: „Ty

mizerná opice, mnichem již být nechceš, chceš si hrát na démona. Přišel jsem za tebou v dobrém úmyslu, a on prý že nepůjde! Tak si tam zůstaň!“

Popošel několik kroků a opět začal nadávat. Opičky se rychle vrátily s hlášením: „Tatíčku Velký světče! Ten Čuník je ale falešný! Sotva kousek poodešel, už vám nadává!“

Opičí král se zle rozzlobil.

„Ihned ho předveďte!“ nařídil přísně.

Opičky vylétly jako hejno kobylek, dohonily Čuníka, povalily ho na zem, tahaly ho za uši, krákaly ho za štětiny, škubaly ho za ocas a rvaly mu chlupy, až ho dotáhly zpět. Jak ho nesly a cloumaly jím, Čuník sebou zmítal a házel, až si roztrhal kabátek. Chrochtal a bručel si sám pro sebe: „Už je se mnou konec! Ty opice mě určitě oddělají!“

Než se nadál, už s ním byly v jeskyni. Opičí král, sedící na velkém balvanu, se do Čuníka pustil: „Ty budižkničemu, ty darmožroute! Táhl sis pryč, no dobrá, ale co mi máš co nadávat!“

Čuník před ním poklekl na zem.

„Bratříčku, vždyť já jsem ti nenadával! Jestli jsem ti nadával, ať si překousnu vlastní jazyk! Říkal jsem jenom, že bratříček nechce jít a že to tedy půjdu sám oznámit ctihodnému otci. Jak bych se mohl opovážit ti nadávat?“

„Ty mě budeš obelhávat? Střihnu levým uchem a vím, co si povídají všichni lidé ve všech třiatřiceti nebeských poschodích. Střihnu pravým uchem a vím, co komu chystají pekelní soudci a vládci všech deseti pekel. Myslíš si, že jsem neslyšel, co sis na cestě povídal?“

„Však já vím, bratříčku, že jsi starý vykuk. Určitě ses v něco proměnil, šel jsi za mnou a poslouchal jsi mě.“

„Miláčkové, vyberte mi nějakou velkou hůl! Nejprve dostaneš dvacet ran na uvítanou, pak dalších dvacet pořádných přes zadek a nakonec tě vyprovodím svou kovanou tyčí!“

Čuník začal bít zděšeně hlavou o zem.

„Bratříčku, pěkně prosím, odpusť mi s ohledem na našeho ctihodného otce.“

„Co bys na něho ještě nechtěl svádět!“ zavrčel vztekle Opičák.

„Bratříčku, když nemáš ohled na učitele, tak měj aspoň ohled na bohyni milosti a odpusť mi to!“

Když opičí král slyšel o bohyni milosti, rozmyslel si to.

„Bratříčku,“ povídá, „když tak prosíš, nebudu tě tlouci. Ale přiznej všechno pěkně po pravdě a neklam mě. Kde potkala Tripitaku jaká nehoda, že ses za mnou vypravil a vykládáš mi tady báchorky?“

„Nic ho nepotkalo, bratříčku, opravdu na tebe jenom myslí,“ zapíral dále Čuník.

„Řezu si zasloužíš, ty jeden darmošlape! Ještě teď mě budeš obelhávat?“ vzplál opět Opičák. „Sám jsem se sice vrátil do jeskyně Vodních závěsů, ale mé srdce bylo stále s naším ctihodným učitelem. Dobře vím, že ho na každém kroku potkávaly nehody, že mu chvíli co chvíli hrozila zhouba. Honem všechno vyklop, nebo dostaneš výprask.“

Když to Čuník slyšel, pobil čelem o zem a pravil pokorně: „Bratříčku, vskutku jsem tě chtěl obelstít, když jsem tě prosil, abys se mnou

šel. Kdež bych se nadál, že jsi tak prozíravý! Odpusť mi výprask a vše ti povím.“

„Nu dobrá, tak tedy spusť!“ vyzval ho Opičák.

Opice pustily Čuníka ze svých spárů, ten se postavil na nohy a rozhlížel se vyplašeně na všechny strany.

„Na co čumíš?“ křikl na něho Opičák.

„Dívám se, která cesta je volná, kudy bych mohl utéci.“

„Ty bys tak někam utekl! I kdybych ti dal tři dny náskok, pořád bych tě ještě dohonil a přivlekl zpátky,“ řekl posměšně opičí král. „Tak rychle ven s tím! Jestliže mě teď popadne vztek, tak ti už nic neprominu.“

„Bratříčku, tentokrát už opravdu nebudu lhát,“ hlesl zkroušeně Čuník. „Potom, cos od nás odešel, já i Písečný mnich jsme bedlivě střežili učitele. Když jsme dorazili do lesa Černých borovic, ctihodný otec slezl z koně a nařídil mi, abych mu šel vyžebrat postní jídlo. Pustil jsem se příliš daleko, vůkol nebylo ani človíčka. Byl jsem tak utrmácen, že jsem se svalil do trávy a usnul.

Kdež by mě napadlo, že Písečný mnich nechá učitele samotného a vypraví se mě hledat. Víš dobře, že ctihodný otec chvíli neposedí, a tak se sám vydal do lesa a kochal se krajinou. Když vyšel z lesa, spatřil záblesky světla z jakési zlaté pagody. Myslel si, že tam je nějaký klášter. Zatím však pagoda byla doupě démona Žluté suknice, který učitele polapil. Když jsme se s Písečným mnichem vrátili, uviděli jsme jen bílého koně a tlumoky, ale nad učitelem jako by se země slehla.

Hledali jsme ho, hledali, až jsme se také dostali k doupěti démona a zle jsme se s ním chytili. Ctihodnému otci však v jeskyni vysvitla spásná hvězda. Byla to třetí princezna ze země Vzácných slonů, kterou démon unesl. Napsala list domů a svěřila jej ctihodnému otci. Pak se u démona za ctihodného otce přimluvila a pustila ho.

Nato jsme se dostali do království Vzácných slonů, učitel předal dopis a král ho poprosil, aby démona polapil a osvobodil princeznu. Bratříčku, však víš! Kdež by takový mnich uměl krotit

ďábly! Tak to zase zbylo na nás dva. Démon se však opravdu vyznal v kouzlech a čárech a chytil Písečného mnicha. Já jsem uprchl z bojiště a skryl jsem se v trávě. Démon se pak proměnil v pohledného mladíka jemných mravů a vydal se ke dvoru. Tam se prohlásil za králova zetě a ctihodného otce proměnil v tygra.

Naštěstí se však o tom dověděl bílý koník, vzal na sebe svou pravou dračí podobu a vypravil se za ctihodným otcem. Toho však nenašel, zato narazil na démona, který popíjel v síni Stříbrného klidu. Koník se proměnil v dvorní dámu, naléval mu vína a tančil mečový tanec. Využil vhodného okamžiku a ťal po něm. Démon mu však svícnem přerazil nohu. To koník mě poslal pro tebe. Povídal, že náš bratříček Sun je šlechetný a spravedlivý. A šlechetný muž zapomíná na staré neshody. Pěkně prosím, bratříčku, pamatuj na to, že ten, kdo ti je jeden den učitelem, jako by ti byl otcem na celý život. Na kolenou tě prosím, zachraň ho!“

„Jsi ty ale hlupák!“ povzdechl si Opičák. „Když jsem se s vámi loučil, cožpak jsem ti

neřekl: *Lapí-li učitele nějaký démon, řekni mu, že Sun Wu-kchung je jeho hlavním žákem!* Proč ses o mně nezmínil?“

Když někoho někam lákáme, musíme mu trochu polichotit, napadlo Čuníka, tak proč bych mu tu radost neudělal?

„Kdybych se bylo tobě, bratříčku, nezmínil, tak by to bylo ještě šlo,“ řekl, „ale jak jsem vyslovil tvé jméno, démon se rozzuřil do nepříčetnosti.“

„A cos mu řekl?“ chytil se Opičák.

„Řekl jsem mu,“ Čuník na to, „démone, nebuď drzý a koukej nechat našeho ctihodného učitele na pokoji. Víš, kdo je můj nejstarší bratříček? Sun Wu-kchung! A jakou má kouzelnou moc! Všechny démony dokáže zkrotit! Až se tu ukáže, tak ani po smrti nenajdeš píď půdy, kam bys složil svou mrtvolu. Jak to démon uslyšel, rozzuřil se ještě více a začal nadávat: ‚Jakýpak Sun Wu-kchung! Myslíš si, že se ho leknu? Jen ať si přijde, alespoň mu stáhnu kůži z těla, rozpářu mu všechny svaly, rozdrtím mu kosti a sežeru jeho srdce! Opice jsou sice hubené,

ale já si ho nakrájím na kousky a usmažím si ho na oleji!‘“

Jak to Opičák uslyšel, chytil se vzteky za uši, drbal se na spáncích a dupal zlostí.

„Kdo se to opovažuje takto o mně mluvit?!“

„Ztiš svůj hněv, bratříčku,“ řekl úlisně Čuník, „to démon Žlutá suknice ti takto spílal. Schválně jsem si to zapamatoval, abych ti to mohl přesně zopakovat.“

„Povstaň, vzácný bratříčku,“ děl Opičák. „Ne že bych nechtěl s tebou jít, ale když si démon troufá takhle mi spílat, nemohu to jen tak beztrestně nechat. Jdu s tebou! Před pěti sty lety jsem já, Sun, obrátil nebe vzhůru nohama a všichni nebeští duchové se mi ukláněli až k zemi a uctivě mě oslovovali: Velký světče! A takový drzý démon se opovažuje mi za zády nadávat! To mi draze splatí! Došlápnu si na něj a rozřežu ho na deset tisíc kousků! Až se mu pomstím, tak se zase vrátím zpět!“

„Ano, bratříčku, tak je to správné,“ přitakával horlivě Čuník. „Polapíš démona

a pomstíš se za urážku. Půjdeš-li pak s námi, či ne, to už záleží na tvé vlastní vůli.“

Opičí král pak seskočil z balvanu, zaběhl do jeskyně a svlékl si královské roucho. Navlékl si jen prostý bavlněný kabátek, opásal si suknici z tygří kůže, popadl svou železnou tyč a vyřítil se z brány. Opičky, celé zmatené, mu zastupovaly cestu: „Tatíčku Světče, kam jdete? Proč tady s námi nepobudete ještě alespoň několik let?“

„Miláčkové moji, nejde to!“ řekl jim dojatě Opičák. „Na nebi i na zemi se všude dobře ví, že jsem Tripitakovým hlavním učedníkem. Vždyť on mě vlastně od sebe ani nevyhnal, jenom mě poslal, abych se podíval domů, abych si s vámi několik dní zaskotačil. A teď zase taková věc – dávejte tady na všechno pěkně pozor, dále zasazujte vrby a borovice, ne ať vám to tady zase zpustne. Pěkně vyčkejte, až doprovodím Tripitaku do západního ráje a přineseme zpět posvátná písma. Pak se k vám se slávou zase vrátím a budeme se spolu těšit věčným radovánkám.“

Opičky tedy přislíbily, že budou přesně vykonávat jeho rozkazy.

Chcete-li vědět, zda Opičák osvobodil Tripitaku ze zakletí, přečtěte si další kapitolu.

25. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÍ KRÁL VYPOŘÁDAL S DÉMONEM ŽLUTOU SUKNICÍ

Opičí král a Čuník, držíce se za ruce, opustili jeskyni, nasedli na mrak, přenesli se přes Východní oceán, přesedli na jiný mrak a zamířili na západ. Již z dálky spatřili záři zlaté pagody.

„Podívej, to je obydlí démona Žluté suknice!“ upozorňoval Čuník. „Písečný mnich je pořád tam.“

„Počkej tady ve vzduchu,“ nařídil Opičák, „já se půjdu podívat dolů, jak to tam vypadá před bránou, abych se mohl nachystat k boji s démonem.“

„To nemá cenu,“ zrazoval ho Čuník, „démon stejně není doma.“

„Však já vím,“ umlčel ho Opičák.

A tak milý Opičák stlačil svůj příznivý mrak k přistání a jal se obhlížet okolí démonova doupěte. Uviděl jen dvě děti, které se zahnutými hůlkami honily míč. Jednomu bylo asi deset let,

druhé vypadalo na osm devět. Jak si tak hrály, přihnal se Opičák, popadl je za vlasy a vyzdvihl je do vzduchu. Děti byly strachy celé bez sebe, křičely a vřeštěly, až vyplašily všechny diblíky z jeskyně Měsíčních vln, kteří to běželi ihned oznámit princezně: „Královno matičko, nějaký člověk unesl princátka!“ Obě děti byly totiž potomky démona a princezny.

Jak to princezna uslyšela, vyběhla rychle ven z jeskyně. Zahlédla Opičáka, jak stojí na vysokém skalním převisu a drží obě děti, jako by je chtěl pustit dolů.

„Ty chlape tam nahoře, co jsem ti udělala, žes mi odnesl mé synáčky?“ zvolala zděšeně. „Jejich otec je sice krutý a zlý, ale to s tebou nemá co společného.“

„Ty mne neznáš?“ zeptal se Opičák. „Jsem nejstarší učedník Tripitakův, Sun Wu-kchung. Můj ctěný bratříček Písečný mnich je v zajetí u vás v jeskyni. Pusť ho pěkně ven a já ti vrátím děti. Ještě na tom vyděláš, protože měním jednoho za dva.“

Nato princezna hbitě vběhla dovnitř, odehnala diblíky, kteří hlídali bránu, a vlastní rukou odvázala Písečného mnicha.

„Princezno, raději mě neodvazujte, až se démon vrátí domů a neuvidí mě, vylije si zlost na vás," varoval ji Písečný mnich.

„Ctihodný otče," pravila princezna, „jste mým dobrodincem. Zapřel jste, že jsem psala dopis královskému otci, a tím jste mi zachránil život. Usmyslila jsem si stejně, že vás osvobodím, ale teď se tu objevil váš bratříček Sun Wu-kchung a nařídil mi, abych vás pustila."

Ach! Jak Písečný mnich uslyšel Sun Wu-kchungovo jméno, jako by mu zavlažila srdce ranní rosa. Celou tvář mu zalila vlna radosti a do hrudi jako by se mu vkrádala vůně jara. Zpráva o Opičákově příchodu byla pro něj cennější než nález pytle zlata nebo nefritu. Křepce pohodil rukou, natřásl si šat, vyšel ze dveří a poklonil se Opičákovi: „Bratříčku, jako bys spadl opravdu přímo z nebe! Ach, jak ti děkuji za svou záchranu!"

„Ty hloupý Písku!“ zasmál se Opičák. „Když učitel říkal zaklínadlo, zdalipak jsi za mne ztratil jediné dobré slůvko? Sám sis ještě také omočil! Máš chránit ctihodného otce na cestě na západ, tak co trčíš tady?“

„Bratříčku, co ti mám povídat,“ řekl omluvně Písečný mnich. „Co bylo, to bylo. Jsme jak poražená vojska na bojišti, všechna naše statečnost je ta tam. Bratříčku, zachraň nás, zachraň!“

„Polez nahoru!“ vyzval ho stroze Opičák.

Písečný mnich se tedy vymrštil a vyskočil na skalní výčnělek. Čuník, čekající ve vzduchu, jakmile spatřil Písečného mnicha, stlačil mrak a hnal se mu v ústrety.

„Buď zdráv, bratříčku Písku, buď zdráv!“

„Kdepak ty se tu bereš?“ zvolal Písečný mnich potěšeně.

„Včera, když jsme to tak hanebně dostali, vrátil jsem se do města,“ vysvětloval Čuník, „tam jsem se setkal s bílým koněm a od něho jsem se dověděl, že našeho ctihodného otce potkalo neštěstí, že ho démon Žlutá suknice zaklel

v tygra. Poradili jsme se s koníkem, že zaskočím pro nejstaršího bratříčka.“

„Čuně, nech si ty své řeči od cesty!“ zarazil jeho výmluvnost Opičák. „Popadněte každý jedno to dítě a zaleťte s ním do země Vzácných slonů podráždit démona, a já se pak tady s ním utkám.“

„A jak ho máme, bratříčku, podráždit?“ vyptával se Písečný mnich.

„Oba dva nasedněte na mrak,“ rozkazoval Opičák, „a doleťte až nad zlaté střechy královského hradu. Neohlížejte se napravo ani nalevo a shoďte ty děti na schodiště z bílého nefritu. Bude-li se vás někdo vyptávat, co je to za děti, řekněte, že jsou ty synkové démona Žlutá suknice, které jsem já chytil. Jak to démon uslyší, určitě se vrátí a já ani nebudu muset chodit do města, abych se s ním utkal tam. Kdybychom se chytli nad městem, vířili bychom kamení a prach, vypouštěli kolem sebe mlžnou mračnou clonu, celý dvůr, všichni dvořané a obyvatelé města by se vylekali a znepokojili.“

„Bratříčku, ty něco spískáš a ještě i nás do toho zatahuješ," usmíval se kysele Čuník.

„Do čeho vás zatahuju?" odsekl mu Opičák.

„Ty dvě děti jsi chytil ty sám. Už teď jsou strachy bez sebe," vedl svou Čuník. „Už teď brečí a vřeští, protože tuší, co je čeká. Až je shodíme dolů, zbude z nich jen mastná skvrna. Myslíš, že nám to démon jen tak daruje? To mu určitě splatíme životem a jen ty z toho vyvázneš se zdravou kůží. A nám nebudeš chtít nic dosvědčit. Tak vidíš, jak nás do toho zatahuješ."

„Jestli se na vás démon vrhne, probijete se s ním sem. Tady je dost veliké bojiště, já už si ho tady vyčíhám a vypořádám se s ním sám," ubezpečoval Opičák.

„Správně, správně," souhlasil Písečný mnich, „bratříček má pravdu. Pojďme."

Dodali si tedy odvahy, popadli děti a odlétli. Opičák seskočil ze skály a zamířil do vrat pagody.

„Čuník mi vyprávěl, jak jste psala dopis domů a zachránila našeho ctihodného otce," řekl princezně, „že prý v dopise tolik vzpomínáte na

své ctěné rodiče. Já, Sun Wu-kchung, jsem tedy přišel, abych polapil démona a přivedl vás zpět do vašeho domu, abyste mohla své ctěné rodiče k stáru oblažit. Co tomu říkáte?“

„Opravdu máš takovou moc?“ otázala se nesměle princezna. „Ne abys mě ošálil.“

„Určitě vás neošálím,“ sliboval horlivě Opičák. „Jen se pěkně schovejte a já už se s ním vypořádám.“

Princezna se tedy skutečně uchýlila dovnitř pagody, tak jak jí Opičák nařídil. Opičák ji přikryl a proměnil se v její přesný obraz. Pak zamířil doprostřed pagody a vyčkával démona.

Zatím Čuník a Písečný mnich zanesli obě děti do země Vzácných slonů a mrštili je na nefritové schodiště. Z ubohých dětí zbyly jen hromádky masa a kostí a jejich krev potřísnila zem. Dvořané pobíhali zmateně sem a tam a oznamovali králi: „Vaše Veličenstvo, snesla se na nás pohroma! Nebe svrhlo na zem dvě děcka!“

Do toho zmatku zvolal mocným hlasem Čuník: „Ty děti jsou potomci démona Žlutá

suknice, to my dva, Čuník a Písečný mnich, jsme je polapili.“

Démon byl v síni Stříbrného klidu a dosud se neprobral z noční opilosti. Ještě v spánku zaslechl kohosi volat své jméno, převrátil se tedy, zdvihl hlavu a koho nevidí – v mracích poletují Čuník a Písečný mnich a povykují.

Čuník, to je v pořádku, uvažoval v duchu démon, ale Písečného mnicha jsem já sám doma spoutal, kde se tu vzal? Jak se jim dostaly do rukou mé děti? To jistě Čuník se nemůže dočkat, až se s ním utkám, a chce mě touto lstí vylákat ven. To víš, já ti na to zrovna skočím! Ještě mám v hlavě trochu vína, a kdyby se do mne těmi svými hráběmi pustil, jen by mi pokazil pověst a všechno by se prozradilo. Raději se půjdu nejprve podívat domů, jsou-li to opravdu mé děti, a pak si to s nimi vyřídím, stejně mi neujdou.

A tak démon Žlutá suknice, aniž se rozloučil s králem, zahnul do lesa a zamířil k své sluji, aby se dopídil, co se vlastně děje. To již u dvora věděli, že je to skutečně démon. V noci sežral

dvorní dámu a všech sedmnáct ostatních uprchlo, ráno pak předstoupily před panovníka a vše mu vypověděly. Nato král povolal několik dvořanů, aby bděli nad nepravým tygrem, ale o tom si povídat nebudeme.

Zatím se démon přiblížil k jeskyni. Jakmile ho Opičák spatřil, okamžitě nachystal lest. Mnul si oči tak silně, až mu padaly slzy jako hráchy, dupal nohama, bušil se pěstí v hruď, dovolával se nebe i země, kvílel a naříkal, až se celá jeskyně otřásala. Démon ho v tom okamžiku samozřejmě nepoznal.

„Copak se stalo, že tak naříkáš?“ přistoupil démon k Opičákovi v podobě princezny.

Opičák měl již promyšlenou úlisnou řeč. Tonul v slzách a úpěl.

„Ach mužíčku, pročpak ses hned ode dvora nevrátil? Dnes ráno Čuník unesl Písečného mnicha a ještě mi uzmul obě naše děti. Tak jsem ho úpěnlivě prosila, ale nechtěl povolit. Říkal, že prý je odnese ke dvoru, aby se dědeček s nimi potěšil. Už půl dne jsem dětičky neviděla, kdoví jsou-li vůbec ještě mezi živými. A ty ses

nevracel, co jsem si měla já, samotinká, tady počít?“

Démona popadl strašlivý vztek.

„Opravdu jsou děti pryč?“

„Ano, jsou pryč,“ přisvědčil zarmouceně Opičák. „Čuník je odtud odvlekl.“

Démon začal dupat zlostí.

„To už je vrchol všeho! Ten ničema mé děti utratil! Už je nikdo nevrátí k životu! To mi ten kutňák draze zaplatí! Už neplač, jsi příliš rozrušena, musíš se uklidnit.“

„Na mně nezáleží, ale co mé ubohé dětičky!“ úpěl Opičák. „Ach, jak se mi z toho pláče rozbušilo srdce!“

„To nic není, jen pěkně vstaň,“ vybízel Opičáka démon. „Mám tady takovou zázračnou věcičku, když si ji přiložíš na bolavé místo, bolest ihned ustane. Ale buď opatrná a nedotýkej se jí palcem! Kdybys to udělala, objevil bych se ti v pravé podobě.“

Opičák se v duchu velice zaradoval: Vida ho, mizeru démona, on je docela upřímný. Ještě jsem na něj ani nevztáhl ruku a už jde s barvou ven.

Až se vytasí s tou kouzelnou věcičkou, dotknu se jí palcem a uvidíme, co je zač.

Nato démon uchopil Opičáka za ruku, zavedl ho do nejzazšího kouta jeskyně a vyplivl z úst zázračnou věcičku – pravidelnou kuličku divotvorného prášku z ostatků svatých, velikou asi jako slepičí vejce.

Pěkná věcička! zaradoval se Opičák. Dnes mi vskutku osud přeje! Rychle popadl kuličku a schválně po ní přejel palcem. Démon, téměř bez sebe, se po něm vrhl a chtěl mu kuličku vydrápnout. Ale kdepak Opičák! Ten měl pro strach uděláno! Klidně si vstrčil kuličku do pusy a spolkl ji. Démon do něho začal bušit zaťatými pěstmi, ale Opičák ho jedním pohybem ruky odstrčil, přejel si rukou po tváři a ukázal mu svou pravou podobu.

„Ďáble!“ zařval na něho, „jen se kroť! Poznáváš mě? Hádej, kdo jsem!“

„Co se tak na mne šklebíš?“ ulekl se démon. Stále ještě Opičáka nepoznával.

„Počkej, já s tebou zatočím, ty kletá stvůro!“ pustil se do něho Opičák. „Kdože je tvá žena? Ani své nejbližší to nepozná!“

„Kdo vlastně jsi?“ otázal se zmatený démon. „Kde ses tu vzal? Kam jsi schoval moji manželku? Jak si to vlastně představuješ, přijít si sem a vymámit na mně můj poklad? To je vskutku neslýchaná drzost!“

„Tak ty mě tedy neznáš?“ vložil se do toho Opičák. „Jsem nejstarší učedník mnicha Tripitaky, Sun Wu-kchung! Již před pěti sty lety, když ty jsi byl ještě na houbách, jsem chodil po světě!“

„To jsou řeči!“ ušklíbl se démon. „Když jsem polapil Tripitaku, měl jen dva učedníky, Čuníka a Písečného mnicha, o nějakém Sunovi nikdo jakživ neslyšel. Přiznej se, co jsi vlastně za obludu, že se opovažuješ přijít až sem a ještě mě podvádět?“

„Nepřišel jsem s nimi,“ pravil sebevědomě Opičák. „Mám ve zvyku bít všechny démony, a protože můj učitel je příliš úzkoprsý, vyhnal mě od sebe. Přišel jsem sám jinudy.“

„Tys mi ale nectný tvor!“ zašklebil se démon. „Když tě učitel vyhnal, kde v sobě bereš tu drzost zase mu chodit na oči?“

„Ty hloupý démone,“ ohrnul Opičák nos, „snad bys mohl vědět, že ten, kdo je třeba jen jeden den mým učitelem, stává se navěky mým otcem a že hněv otce a syna nepřetrvá noc? Ty tady ubližuješ mému učiteli, a to myslíš, že já mu nepřijdu na pomoc? Buďsi, ubližuj si mu, ale ještě mi za zády nadávat, ne, to si líbit nedám.“

„Já že jsem ti kdy nadával?“ ohrazoval se démon.

„Čuník mi to povídal,“ tvrdil Opičák.

„Jen mu tolik nevěř! To Čuně má rypák jako břitvu a je užvaněné jako nějaká stará baba.“

„Dost už těch planých řečí,“ zakřikl na démona Opičák. „Teď jsem já, Sun, tady. Ty si mi pěkně vážíš hosta z daleka. Ani vínem, ani žádnými dobrotami mě nepočastuješ! Hlavu máš dosud na krku, tak ji rychle nastav, ať tě přes ni přetáhnu holí, abych měl alespoň zákusek k čaji.“

Když to démon uslyšel, divoce se rozchechtal.

„Chudáčku Sune, tobě nějak vynechává rozum! Chceš-li někoho tlouci, tak tos neměl chodit sem ke mně! Mám zde přes sto ďáblů a diblíků. I kdybys byl jen ze samých rukou spletený, ani ke dveřím by ses neprobil.“

„Nech si to své žvanění od cesty! Ne sto, ale tisíce, ba desetitisíce ďáblů bych jednoho po druhém seřezal na jednu hromadu, hlava nehlava, až by po nich nic nezbylo!“

Jak to démon uslyšel, spěšně vydal rozkaz, aby se všichni ďáblové z hory, strašidla zvenku i diblíci z jeskyně sešikovali, chopili se zbraní a pevně zatarasili bránu a za žádnou cenu ji neotvírali. To uvedlo Opičáka téměř k nadšení. Popadl svou tyč oběma rukama a křikl: „Čáry máry!“ Narostly mu tři hlavy a tři páry rukou, zamával zlatem kovanou tyčí, až se též rozdělila na tři kusy. Jeho šestero rukou se divoce ohánělo třemi tyčemi a před ním se najednou otevřela volná cesta, jako když do stáda oveček vtrhne tygr či hejno slepic napadne ostříž. Chudáci diblíci! Ti, co to chytili z první ruky, měli hlavy rozdrceny napadrť, těm, které Opičákova

trestající tyč jen polechtala, tekla krev v potocích. A tak napravo ani nalevo, nahoře ani dole nebylo jediného diblíka, jako bys vstoupil do liduprázdné krajiny. Zbyl jedině starý démon. Ten se úprkem hnal k bráně a nadával: „Ty mizerná opice! Ty starý nestydo! Jak se opovažuješ přijít týrat mé diblíky až do mého domu?“

Opičák rychle otočil hlavu a zamával na něho: „Tak se pohrab! Pohrab! Až srazím i tebe, tak to teprve bude něco!“

Pustili se do křížku asi padesátkrát nebo šedesátkrát, ale ani jeden z nich nezvítězil.

S tím svým zabijákem ten zatracený démon stačí i na mou tyč, řekl si v duchu Opičák. Ale počkej, nachystám na tebe léčku, uvidíme, jak se z toho dostaneš!

Rozpřáhl se tyčí oběma rukama a zeširoka se rozkročil. Démon nepochopil, že je to léčka, chtěl využít toho, že ze strany je Opičák nekrytý, zamával svou dýkou a sekl mu po šíji. Opičák se však střelhbitě otočil, vyrazil mu dýku z ruky, vrhl se na něho s tyčí, povalil ho a mlátil do něho

tak dlouho, až ukázal svou pravou podobu – byl to šedý vlk. Teď již z něho zůstaly jen cáry vlčího masa.

Nato se Opičák snesl na svém očarovaném mraku zpět na Mísečnou horu k jeskyni Měsíčních vln a jal se hledat princeznu. Najednou zaslechl ve vzduchu pokřik Čuníka a Písečného mnicha: „Bratříčku, nech také nějaké démony pro nás!“

„Se všemi démony už je konec!“ pravil klidně Opičák.

„Když už je démonovi konec, nic nám nebrání v tom, abychom odvedli princeznu zpět ke dvoru,“ navrhoval Písečný mnich. „Bratříčkové, můžeme kouzlem smrštit zemi a budeme tam v mžiku.“

Princezna slyšela jen, jak jí vítr fičí kolem uší, a než se nadála, už byla ve městě. Opičák a jeho druhové ji dovedli až do zlaté síně. Princezna se poklonila svému královskému otci a matce a přivítala se se sestrami. Všichni dvořané jí přišli vzdát čest. Nakonec princezna pravila králi: „Jen díky nepřekonatelnému umění

ctihodného otce Suna, který zabil démona Žlutou suknici, jsem zachráněna a navrátila jsem se k vám.“

Král poděkoval Opičákovi za prokázanou službu a vyzval ho, aby se šel podívat na ctihodného otce Tripitaku. Opičák se svými druhy tedy vyšel z obřadní síně a spolu s dvořany přistoupili ke kleci, otevřeli ji a sňali nepravému tygrovi pouta. Všichni v něm viděli tygra, jediný Opičák v něm viděl člověka. Tripitaka byl démonovými čáry uřknut, nemohl se ani pohnout, ani otevřít ústa.

„Ctihodný otče, vy, takový poctivý mnich,“ smál se Opičák, „jak jste přišel k téhle ohavné podobě? Mně jste vyčítal, že páchám jen samé nepravosti, a zapudil jste mě od sebe. Najednou vy sám, který máte mysl upnutou jen k samému dobru, jste nabyl takového ohavného vzezření.“

„Bratříčku, prosím pěkně, zachraň ho,“ přimlouval se Čuník. „A už mu nic nevyčítej.“

„Ty jsi přece jeho oblíbený učedník a sám jsi tohle všechno spískal. Pročpak ho tedy nezachráníš sám, pročpak si na to zveš starého

Suna, co?“ pošklebovalse mu Opičák. „Vždyť jsem ti přece říkal, že zkrotím démona, pomstím se za urážku a pak že se zase vrátím.“

Písečný mnich dokonce předstoupil a před Opičákem poklekl.

„Bratříčku,“ pravil, „už odedávna se říká: *Když nehledíš na mnicha, hleď alespoň na Buddhu.* Když už jsi jednou tady, tak ctihodného otce, pěkně prosím, bratříčku, zachraň. Kdybychom ho byli mohli zachránit sami, nebyli bychom tě byli obtěžovali takovou dálku.“

„Což bych mohl mít to srdce ho nezachránit?“ mávl Opičák rukou. „Rychle mi přineste vodu!“

Čuník jako šipka dolétl do zájezdního hostince, popadl zavazadla a koně a rychle nabral půl zlaté jídelní misky vody a podal ji Opičákovi. Ten pronesl zaklínadlo, stříkl tygrovi na hlavu a tím zneškodnil démonovo uřknutí a odstranil tygří podobu. Tripitaka se objevil v celé své kráse. Vzpamatoval se, otevřel oči a teprve pak poznal Opičáka.

„Sun Wu-kchungu," pravil měkce, uchopiv Opičáka za ruku, „kde ses tu vzal?"

Písečný mnich, stojící vedle, mu dopodrobna vylíčil, jak Opičák zkrotil démona, jak zachránil princeznu a přivedl ji zpět ke dvoru a jak zneškodnil démonovo uřknutí. Tripitakovy díky nebraly konce.

„Můj moudrý učedníku, ach, jak jsem ti zavázán! Až se dostaneme na západ
a s posvátnými knihami se vrátíme zpět do Číny, zpravím o tom císaře velké dynastie Tchang a ty budeš odměněn jako první."

„To přece nestojí za řeč!" usmíval se Opičák. „Jen už nikdy neříkejte to zaříkadlo, tím se mi nejlépe odvděčíte."

Král tomu všemu pozorně naslouchal, dojatě všem čtyřem děkoval a dal vystrojit bezmasou hostinu ve všech síních paláce. Nakonec učitel i učedníci poděkovali králi za milost a zamířili na západ.

Chcete-li vědět, jaká dobrodružství je na cestě potkala, přečtěte si další kapitolu.

26. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DŘEVORUBEC ZE STOLIČNÉ HORY VAROVAL NAŠE POUTNÍKY

Učitel se svými učedníky den co den pokračovali v cestě, noc co noc; popřávali odpočinku znaveným údům. Jednoho dne jim zatarasila cestu vysoká hora.

„Opatrně, žáci moji," varoval Tripitaka, „ta hora je příliš vysoká, tady budou určitě tygři."

Pustili se po svahu hory, který se táhl strmě do výše. Na zeleně porostlé mýtině najednou narazili na dřevaře. Ten zavolal na Tripitaku mocným hlasem: „Ctihodný otče, který se ubíráš směrem k západu, zastav na chvilku své kroky a slyš mé varování: Tady na hoře je horda potměšilých démonů a zlých ďáblů a požírají lidi, kteří tudy kráčejí z východu na západ."

V Tripitakovi byla strachy malá dušička. Třásl se jako osika a sotva se držel v sedle.

„Jen se uklidněte, ctihodný otče, já půjdu zjistit, jak se věci skutečně mají," nabízel se Opičák.

A tak se milý Opičák pustil kolébavým krokem vzhůru po svahu.

„Buďte zdráv!" pozdravil dřevorubce. „Vážený starý pane, co to tu vlastně sídlí za ďábly a démony?"

„Tato hora se jmenuje Stoličná, a než ji překročíte, musíte urazit šest set mil," pravil dřevorubec. „Na hoře je jeskyně, říká se jí jeskyně Lotosových květů. Obývají ji dva ďáblové, mají tam vyvěšenou jakousi podobiznu mnicha, kterého chtějí polapit. Prý se jmenuje Tripitaka. Démoni ho chtějí sežrat. Vy pocházíte odněkud zdaleka, ale začíná-li jméno některého z vás na Tri-, tak se tam raději nepouštějte."

„Náš učitel se ale právě jmenuje Tripitaka," pravil Opičák.

„Tak to je tedy s vámi konec," povzdechl smutně dřevorubec.

Opičákem to však příliš neotřáslo. Jen si ještě více umínil, že bude Tripitaku věrně chránit.

„To nic není, ctihodný otče," řekl, „je tady jen hrstka strašidýlek. Zdejší lidé jsou však zbabělí, a tak si z nich dělají příliš velkou hlavu. Když jsem tu já, nemusíte se ničeho bát. Raději pojďme dále!"

Tripitaka se přece jen poněkud uklidnil, a tak se pustili dál.

Kdybych řekl učiteli vše, co mi povídal ten dřevorubec, pomyslil si v duchu Opičák, k ničemu by to nevedlo. Učitel by se jistě pustil do pláče. A co když ho démon nakonec opravdu dostane? Aby mně samotnému potom z toho nešla hlava kolem! Vyzkouším si raději ty démony na Čuníkovi. Pošlu ho napřed, ať se s nimi utká, a uvidíme. Přemůže-li je, bude mu to připočteno k jeho dobrým činům. Nebude-li si však vědět rady a démon ho polapí, budu mít pořád dost času ho zachránit. Alespoň ukážu, co dovedu, a udělám si jméno.

Jak to tak vše promýšlel, napadlo ho, že Čuník je moc líný a že určitě nebude chtít ani nos vystrčit. A učitel mu přece nadržuje. Musí na to jít zchytra.

A tak náš milý Opičák nasadil smutnou tvář a mnul si oči, až mu vytryskly slzy. Čuník si toho ihned všiml a rychle zvolal: „Písečný mnichu, sundej batoh a vyndej věci. Jdeme si každý po svých.“

„Co to má, bratříčku, znamenat?“ ptal se nechápavě Písečný mnich.

„Jdeme si každý po svých,“ opakoval Čuník. „My dva se vrátíme a budeme zase přepadat pocestné, bílého koně prodáme a koupíme učiteli na poslední cestu rakev. Každý si vezme, co mu patří.“

Tripitaka na koni ho uslyšel.

„Ty ničemo!“ ulevil si. „Co to zase blábolíš?“

„Copak nevidíte, že se Opičák rozbrečel? Takový chlapík! Na nebe vyletí, do podzemí vleze, sekera mu vlásek nezkřiví, oheň ho nepopálí, ve vařícím oleji se vykoupá!“ žvanil Čuník. „Ale teď vraští čelo a z očí mu tečou slzy. To určitě tam někde v těch skalních srázech budou strašlivě zlí démonové. Jak máme my, takoví slaboučcí červíčkové, jít potom dál na západ?“

„Přestaň už hloupě žvanit!“ okřikl ho Tripitaka. „Zeptám se ho na to sám.“

„Sun Wu-kchungu, máš-li něco na srdci, tak ven s tím! Co tě trápí? Jsi celý ubrečený, to mě chceš postrašit?“

„Ctihodný otče,“ vzlykal Opičák, „ten dřevorubec mi povídal, že tu jsou velice zlí démonové a cesta že je neschůdná. Podívejte se, ta hora je opravdu vysokánská a stezka strmá. Co kdybychom vyrazili až jindy?“

Jak to Tripitaka slyšel, byl z toho celý pryč.

„Drahý můj učedníku,“ zatahal Opičáka za suknici z tygří kůže, „už jsme ušli přes půl cesty, proč vypouštíš z úst taková zarmucující slova?“

„Ne že bych byl neochotný,“ škytal Opičák, „ale mám strach, že těch ďáblů bude mnoho a moje síly na ně nebudou stačit.“

„Pravdu máš, učedníku můj,“ děl na to Tripitaka, „pro jednoho by to bylo těžké. I v knihách o umění válečném se praví: *Malá hrstka neodolá přesile.* Ale je zde přece ještě Čuník a Písečný mnich. Ať dělají, co jim nařídíš, ať jsou ti k ruce, nebo ať čekají v záloze.

Spojenými silami se vám jistě podaří proklestit cestu a převést mě přes horu. Za odměnu pak dojdete všichni vysvobození.“

Opičákovo přetvařování nebylo pro nic jiného, než aby vymámil z Tripitaky takováto slova. Setřel si z očí slzy a řekl: „Ctihodný otče, máme-li se dostat přes tuhle horu, Čuník mi musí slíbit dvě věci. Pak máme tři čtvrtiny naděje. Jestli nic nepřislíbí a nepodřídí se mi, pak nemáme naději ani poloviční.“

„Bratříčku, když se ti samotnému nechce jít, raději mě do ničeho nezatahuj, půjdeme si každý po svém,“ vmísil se jim do řeči Čuník.

„Učedníku můj, raději poslechni staršího bratříčka a vykonej vše, co ti poručí,“ zarazil příval jeho slov Tripitaka.

„Za prvé budeš dohlížet na našeho ctihodného učitele, za druhé půjdeš obhlédnout horu,“ nařídil Opičák stroze.

„Když budu hlídat učitele, tak musím u něho sedět, když mám jít obhlédnout horu, tak musím jít od něho pryč. Jak to mám udělat, když tu mám

zároveň být a zároveň jít pryč, to se mám přetrhnout?“ odmlouval Čuník.

„Neříkám ti přece, abys to dělal najednou,“ okřikl ho Opičák. „Dostaneš pokaždé rozkaz, co máš dělat.“

„To je něco jiného,“ ušklíbl se Čuník. „Ale nevím, jak mám hlídat učitele a jak obhlížet horu. Napřed mi to pořádně vylož a já už se podle toho zařídím.“

„Když půjde náš ctihodný otec na stranu, půjdeš s ním a budeš dávat pozor. Když bude chtít jít dál, budeš ho podpírat. Dostane-li hlad, seženeš mu něco k jídlu. Bude-li trpět hlady, dostaneš výprask. Zhubne-li nebo bude-li mít nezdravou barvu, čeká tě také výprask.“

„To nesvedu!“ lekal se Čuník. „Dávat pozor, podpírat ho, to nic není. Když pojede na koni a já se od něho ani na krok nehnu, tak se také nemůže nic stát. Ale pošleš-li mě po vesnicích shánět něco k snědku, tady na západě nevědí, že jsem mnich, který jde pro posvátná písma. Řeknou si, že jsem pěkně tlusté prase, které uteklo někomu z chlívka, popadnou vidle

a košťata, sesypou se na mne, zaženou mě na dvorek a tam mě zaříznou. Nasolí mě a schovají si mě na Nový rok.“

„Tak tedy jdi obhlédnout horu,“ navrhl mu Opičák.

„A jak to mám dělat?“

„Vylezeš na horu, zeptáš se, jak se jmenuje, vyzvíš, kolik je tu strašidel a upírů a jaká mají doupata. Budeme-li to všechno vědět, snáze projdeme.“

„To je maličkost. Půjdu tedy raději na obhlídku hory.“

Nato si hloupý Čuník rozhrnul suknici, přehodil si hrábě přes rameno, nadmul se a zmizel v hlubokém lese. Vesele si hvízdal a pustil se cestou vzhůru. Opičák, stojící opodál, se už neudržel a rozesmál se nahlas.

„Zatracená opice!“ pustil se do něho Tripitaka. „Mezi vámi bratry není žádná vzájemná láska, jen samá zášť. Vystrnadíš ho do hor a ještě se mu tady vysmíváš!“

„Nevysmívám se mu,“ odpověděl Opičák. „Můj smích má něco do sebe. Uvidíte, že Čuník

vůbec nepůjde obhlédnout horu, ani ho nenapadne hledat strašidla a upíry, někde se na chvíli schová a přijde s nějakou lží, aby nás ošálil!“

„Jak to můžeš vědět?“ pohoršoval se Tripitaka.

„Znám ho už jako své staré boty,“ ozval se Opičák. „Nevěříte-li, půjdu se za ním podívat. Alespoň mu přispěji na pomoc, utká-li se s démony, a pak také uvidím, jsou-li jeho předsevzetí upřímná.“

„Tak dobrá,“ souhlasil Tripitaka, „ale nešiď ho!“

Opičák při svědčil. Pustil se rovnou po svahu vzhůru, škubl tělem a proměnil se v ováda. Lépe se ani proměnit nemohl. Bzzz! Zatřepotal křidélky a pustil se za Čuníkem. Usadil se mu ve štětinách za uchem. Čuník, netušící, že mu na těle někdo sedí, si to vykračoval dále, až ušel sedm osm mil cesty. Pak hodil hrábě na zem, otočil se směrem, odkud přišel a začal nadávat: „Ty podělaný starý mnichu, ty nestydatý podkoní, ty ničemný Písku! Vy se tam pěkně

válíte a starého Čuníka vyštvete, aby šel napřed. Všichni chceme přinést posvátná písma a dojít vysvobození, ale zrovna já se kvůli vám mám plahočit po nějaké hoře! Když jsou někde ďáblové a strašidla, tak se jim každý už zdaleka vyhne. Ale kdepak vy! Vy si mě ještě pošlete, abych je šel hledat! Z toho by jednoho ranila mrtvice! Raději se půjdu trochu prospat a pak se vrátím a něco si vymyslím. Řeknu jim, že jsem horu pořádně obhlédl a nic jsem nenašel, a bude to!“

Čuníkovi se nesmírně ulevilo, popadl hrábě a šel dál. Naproti němu v horské úžlabině byly svahy porostlé vysokou trávou. Hned se tam pustil. Hráběmi si upravil z trávy kobereček ke spaní a svalil se na zem. Slastně se protáhl a už v polospánku ještě zamumlal: „To je blaho! Ani Opičák si nemůže takhle hovět jako já!“

Opičák, sedící v podobě ováda Čuníkovi za uchem, slyšel každé jeho slovo. Neudržel se, vzlétl a pěkně ho zobl. Nato sebou škubl a proměnil se v červozobku. Červozobka není ani

velká, ani malá, neváží víc než dvě unce. Kusadla má rudá jako měď a nožky černé jako železo.

Opičák-červozobka zašustil křidélky a snesl se nad Čuníka. Ten ležel obličejem vzhůru a strašlivě chrápal. Opičák ho kousl pěkně citelně do rtu. Čuník se vylekal, okamžitě se postavil na nohy a vyděšeně zařval: „Pomóc, démoni! Pomóc, démoni! Vystřelili na mne z kuše! Achich ouvej, jak mě bolí pusa!“

Natáhl ruku a sáhl si na čumák. Tekla mu krev. Prohlížel si zakrvavenou ruku, blekotal strachy a rozhlížel se bázlivě kolem. Ale vůkol se nepohnulo ani jediné stéblo trávy.

„Žádní démoni zde nejsou, ale kdo to po mně jenom střelil z kuše?“ Najednou zdvihl hlavu a pohlédl vzhůru. Ve vzduchu se vznášela červozobka. Čuník zaskřípal zuby a začal nadávat: „Ty potvoro! Opičák mi ubližuje a ty mi budeš ubližovat taky? Já už vím! To ona určitě nevěděla, že jsem živá bytost, a mou pusu si spletla se shnilým pařezem, kde žijí červi. Chtěla si sezobnout nějakého toho červíka a místo toho

zobla mne. Zachumlám si čumák prackami a budu spát dál.“

Nato se Čuník zase svalil a usnul. Opičák opět přiletěl a kousl ho do ucha. Čuník zase vylítl celý vyplašený.

„Ta potvora, jak na mne doráží! Určitě tu má někde hnízdo s vajíčky nebo s mladými a já jsem jí je zalehl. To proto na mne asi tak doráží! Jaká škoda! Je po spaní!“

Popadl hrábě, pustil se dolů po travnatém svahu a sešel na cestu. Opičák se z té podívané div neumlátil smíchy.

Nato se opět proměnil v ováda, usadil se Čuníkovi za uchem a ani chviličku se od něho nehnul. Čuník zamířil do hlubokého lesa a ušel asi čtyři pět mil. Ve skalní rozsedlině uviděl čtyři hranaté balvany placaté jako stůl. Odložil hrábě a hluboce se balvanům uklonil.

Ten hlupák! smál se v duchu Opičák. Balvany přece nejsou lidé, neumí mluvit ani odpovědět na pozdrav. Což přišel o zdravý rozum, že se jim klaní?

Čuník totiž dělal, jako že kameny jsou Tripitaka, Písečný mnich a Opičák, a cvičil se, co bude říkat.

„Až se vrátím, předstoupím před učitele, a když se mne zeptá, jsou-li na hoře démoni, řeknu, že ano. Až se mne zeptá, co je to za horu, ať řeknu, že je uhnětená z hlíny, stmelená z jílu, vykovaná z cínu, ulitá z mědi, uvařená z mouky, slepená z papíru či nakreslená štětcem, stejně řeknou, že hloupě žvaním. Beztak to o mně vždycky říkají. Řeknu tedy, že je to hora z kamene. Až se mne budou ptát, jaké tam mají démoni jeskyně, řeknu také, že kamenné. Až se mne budou ptát, jaké do jeskyní vedou dveře, řeknu, že dvoukřídlové dveře, pobité železem. Až se mne zeptají, jak jsou jeskyně veliké, řeknu, že třípatrové. Tak, vše je promyšleno, ještě uvidíme, kdo na koho vyzraje, ty jeden Opičáku podkoní!“

Čuník se tedy duševně připravil. Kdež by ho napadlo, že Opičák mu sedí za uchem a všechno slyšel. Když Opičák viděl, že se dal na zpáteční cestu, zamával křidélky a odletěl napřed. Přijal

na sebe zpět vlastní podobu a předstoupil před Tripitaku.

„Tak už jsi tady, Sun Wu-kchungu?“ podivil se Tripitaka. „Jak to, že se Čuník ještě nevrací?“

„Vymýšlí si tam ještě báchorky,“ smál se Opičák. „Bude tady co nevidět.“

„Vždyť je to starý tupec, jaképak by si mohl vymyslit báchorky?“ pochyboval Tripitaka. „To ty jsi jistě zosnoval nějaký ďábelský plán, jak ho zase ošidit.“

„Ctihodný otče, jen mu zase nenadržujte,“ bránil se Opičák. „Mám pro to důkazy.“

Nato Opičák přesně vypověděl, jak Čuník zalezl do trávy a spal, jak ho červozobka vyrušila, jak si vymyslel, že bude mluvit o kamenné hoře, o kamenné jeskyni, o dveřích pobitých železem, o démonech. Sotva domluvil, objevil se Čuník. Ze strachu, aby nezapomněl své výmysly, šel se skloněnou hlavou a vše si šeptem opakoval.

„Čuně!“ křikl na něho Opičák. „Co si to pro sebe bručíš?“

Čuník nastražil uši a řekl si: Teď nadešel rozhodující okamžik.

Pokročil vpřed a poklekl. Tripitaka ho pozdvihl.

„Učedníku můj, jistě tě potkalo na cestě mnohé strádání.“

„Ó ano,“ horlivě přisvědčoval Čuník. „Poutníci jsou ti nejubožejší lidé na světě.“

„Jsou tam nějací démoni?“ zeptal se Tripitaka.

„Jsou, baže jsou, celé tlupy démonů!“ lhal Čuník.

„A jak ses tam odtud dostal?“ vyptával se dále Tripitaka.

„Oslovovali mě milostpane Čuníku a vévodo z Čuníkova, nachystali mi nudlovou polévku a nějakou zeleninu a musel jsem to všechno sníst. Pak mě za zvuků bubnů s prapory převedli přes horu.“

„Tak se mi zdá, že jsi někde v trávě chrněl a vykládáš nám, co se ti zdálo!“ přerušil proud Čuníkovy lži Opičák.

Čuník se strachy smrštil o dva palce. Jemináčku, jak může vědět, že jsem spal? pomyslel si.

Opičák k němu přiskočil a zacloumal jím.

„Pojď sem, teď se tě budu ptát já.“

Čuník div neomdléval strachy. Třásl se na celém těle.

„Jaká je ta hora?“ vybafl na něho Opičák.

„Z kamene,“ odpověděl Čuník.

„Co je tam za jeskyně?“

„Kamenné.“

„Jaké mají dveře?“

„Dvoukřídlové dveře pobité železem.“

„Jak jsou jeskyně veliké?“

„Třípatrové.“

„Dále už nemusíš říkat nic, všechno si přesně pamatuji,“ ozval se Opičák. „Měl jsem jenom strach, že by mi ctihodný otec nevěřil. Už jsem to všechno na tebe pověděl.“

„Ty držko jedna!“ rozkřikl se Čuník. „Nikde jsi nebyl, co ty můžeš vědět! Co ty na mne můžeš povídat!“

„Až se tě zeptám, kolik je na dveřích hřebíků, řekneš, že jsi měl plno jiných starostí, že jsi je nepočítal, že je to pravda?“ smál se Opičák.

Čuník rychle poklekl na zem.

„Klaněl ses kamenům,“ pokračoval Opičák, „a dělal jsi, jako že jsme to my tři, ptal ses jich a odpovídals jim. Že je to pravda? Pak jsi řekl: ‚Tak, vše je promyšleno, ještě uvidíme, kdo na koho vyzraje, ty jeden Opičáku podkoní!‘ Že je to pravda?“

Čuník rychle pobil čelem o zem.

„Bratříčku, snad jsi nešel za mnou poslouchat, když jsem šel obhlížet tu horu?“

„Já bych tě… ty jeden darmošlape!“ pustil se do něho Opičák. „Takové důležité místo, já tě pošlu na obhlídku a on si jde klidně chrnět! Kdyby tě nekousla červozobka, tak bys tam chrápal ještě teď! A nakonec si vymyslí takovou lež! Což nevíš, že tím vydáváš celou naši věc v nebezpečí? Rychle vysaď zadek, dostaneš pět ran na pamětnou!“

Ta jeho zatracená tyč je pořádně pádná, děsil se Čuník. I kdyby mě s ní jen polechtal, sedřel by

mi kůži a zpřetrhal vazy, a když mi vysází pět ran, tak je po mně veta!

„Co si vymýšlíš lži, když se bojíš bití?“ zakřičel na něho Opičák.

„Bratříčku, to bylo jen pro tentokrát, příště už se neopovážím,“ prosil Čuník úpěnlivě.

„Dostaneš tedy pro tentokrát jenom tři rány,“ řekl milostivě Opičák.

„Achich ouvej, ani půl rány nevydržím,“ kňučel Čuník.

Nevěda, co si počít, zatahal Tripitaku za suknici: „Ctihodný otče, přimluvte se za mne.“

„Sun Wu-kchung vždycky říkával, že lžeš, a já jsem mu nevěřil,“ pravil Tripitaka. „Teď vidím, že je to pravda. Věru si zasloužíš bití. Čeká nás však cesta přes horu a je nás málo, odpusť mu tedy, Sun Wu-kchungu. Výprask dostane, až přejdeme na druhou stranu.“

„Ctihodný otec říká, že ti mám odpustit. Tak já ti tedy odpouštím,“ pravil blahosklonně Opičák. „Teď mi půjdeš pěkně obhlédnout horu. Jestliže ještě přijdeš s nějakými povídačkami, tak už ti to neprominu.“

Hlupák Čuník se tedy postavil na nohy a vyrazil na obhlídku hory. Běžel, jako by mu hořelo v patách, a na každém kroku ho jímalo podezření, že Opičák se v něco proměnil a že ho sleduje. Pokaždé když uviděl podivnou věc, dohadoval se, že je to Opičák. Ušel asi sedm či osm mil, když tu se proti němu vyřítil ze stráně tygr. Ani trochu se nelekl, zdvihl hrábě a řekl: „Bratříčku, ty sis přišel poslechnout nějaké lži? Tentokrát už se neopovážím."

A zase šel dál. Zdvihl se mocný vítr a burácel v korunách stromů, že se větve skláněly až k zemi a bičovaly Čuníka do tváře. Zadupal a bušil se pěstí v hruď: „Bratříčku, co to děláš? Vždyť jsem ti slíbil, že už si nebudu vymýšlet žádné lži, proč se tedy měníš ve stromy a bičuješ mě?"

Šel dál a spatřil vránu s bílou náprsenkou. Zakrákorala mu zrovna do ucha. „Bratříčku," zavolal na ni zase Čuník, „styď se! Přece jsem ti slíbil, že už nebudu lhát, tak lhát nebudu. Nač se tedy zase měníš v nějakou vránu? Chceš mě špehovat?"

Tentokrát však Opičák za ním opravdu nešel. Čuník se děsil a lekal zbytečně, zbytečně podezříval a nesmyslně se dohadoval. Ale o tom si již povídat nebudeme.

Raději si povězme něco o této hoře. Nazývala se Stoličná hora a jeskyně se jmenovala jeskyně Lotosových květů. V ní sídlili dva démonové, jeden se jmenoval král Zlatoroh, druhý se jmenoval král Stříbroroh. Zlatoroh seděl právě na trůně a povídal Stříbrorohovi: „Bratříčku, jak dlouho už jsme neprohlíželi horu?“

„Už asi půl měsíce,“ odpověděl Stříbroroh.

„Bratříčku, jdi mi ji dnes prohlédnout,“ vyzval ho Zlatoroh.

„Proč zrovna dnes?“ otázal se Stříbroroh.

„Ty nevíš proč?“ pravil Zlatoroh. „Není to dávno, co jsem slyšel, že císař velkých Tchangů na východě vyslal svého přísežného bratra, mnicha Tripitaku, na západ poklonit se Buddhovi. Má s sebou tři učedníky, opičáka Sun Wu-kchunga, Čuníka a Písečného mnicha a bílého koně. Jdi se pěkně podívat, kde teď jsou, a chyť mi je.“

„Když se nám zachce lidského masa, tak si vždycky někoho ulovíme," Stříbroroh na to. „Takových mnichů nachytáme, kolik se nám jen zachce. Jen ho nech, ať si jde s klidem dál."

„Ty však nevíš," pravil Zlatoroh, „že když jsem byl onoho roku na nebesích, slyšel jsem, že ten Tripitaka se po deset pokolení kál a že když někdo pozře jeho masa, bude věčně živ."

„Když tedy po pozření jeho masa budeme věčně živi," ozval se Stříbroroh, „nač máme ještě usilovat o osvícení, konat dobré skutky, starat se o to a ono? Pojíme trochu jeho masa a bude to. Jdu ho sám chytit."

„Bratříčku, jsi příliš nedočkavý," mírnil ho Zlatoroh, „nač ten spěch? Když vyrazíš z domu a věc si nepromyslíš, může se stát, že přivedeš jen ledajakého mnicha, který nebude stát za tu námahu. Vím, jak vypadá, namaloval jsem si kdysi jeho podobiznu i podobizny jeho žáků. Můžeš si je vzít s sebou. Až narazíš na nějakého mnicha, srovnej si ho pěkně s podobiznami." Pak mu ještě podrobně vyložil, jak se kdo jmenuje.

Stříbroroh vzal obrázky a vyšel z jeskyně. Vybral si třicet rarášků a jali se prohlížet horu.

Čuník měl smůlu. Jak tak šel, vrazil zrovna do rarášků. Zastavili ho a zeptali se: „Co jsi zač a odkud přicházíš?“

Čuník zdvihl hlavu, nastražil uši a vidí, že má před sebou rarášky. Strašlivě se vyděsil: Jestliže řeknu, že jsem mnich, co jde pro posvátná písma, tak mě určitě polapí, pomyslil si. Raději řeknu, že jsem pocestný.

Raráškové pak ohlásili Stříbrorohovi, že je to nějaký pocestný. Někteří z třiceti rarášků však Čuníka poznali. Jeden z nich vystoupil a řekl, že ten pocestný se podobá Čuníkovi na obrázku. Stříbroroh nakázal vyvěsit podobizny. Když je Čuník uviděl, byl z toho celý pryč.

„Není divu, že se mnou poslední dobou nic není. Vždyť oni mě připravili o moji duši!“

Raráškové si ukazovali po podobiznách píkami. Stříbroroh povstal a ukázal rukou: „Ten na bílém koni, to je Tripitaka. Ten chlupatý, to je Opičák.“

„Pane pekel," blekotal Čuník, „když mě nepoznají, dostaneš oběť vepře, ryby a kohouta, dvacet čtyři úliteb!" Prostě sliboval hory doly.

„Ten vysoký černý, to je Písečný mnich," pokračoval démon, „ten s dlouhatým rypákem a velikánskýma ušima, to je Čuník."

Jak to Čuník uslyšel, zachumlal si rypák do náručí.

„Mnichu, vystrč pusu!" křikl na něho démon.

„Již od narození mám takovou vadu, že nemohu pořádně natáhnout krk," lhal Čuník.

Stříbroroh tedy nařídil rarachům, aby mu natáhli krk hákem. Čuník, bez sebe strachem, natáhl raději hlavu sám.

„Vypadám jako každý jiný, no ne? Když se chcete podívat, tak se podívejte, nač byste mě narovnávali hákem?"

Démon Stříbroroh ihned poznal, že je to Čuník, vytrhl meč, přiskočil a ťal po něm. Čuník však zadržel jeho ránu hráběmi.

„Synáčku, kde se v tobě bere ta drzost? Čichni si k mým hrábím!"

„Tenhle mnich musel vstoupit do kláštera teprve nedávno,“ chechtal se démon.

„Chytrá hlavička!“ na to Čuník. „Dobře hádáš! Ale jak to víš, že jsem se stal mnichem teprve nedávno?“

„Umíš se tak ohánět hráběmi,“ řekl démon, „to jsi jistě pohrabával na něčí zahradě a ty hrábě jsi tam ukradl.“

„Synáčku, jak ty bys mohl vědět, co je to za hrábě,“ pravil sebevědomě Čuník, „to nejsou jen tak ledajaké zahradnické hrábě. Když nevěříš, uštědřím ti s nimi několik krvavých šrámů!“

Démon se pochopitelně nedal.

Popadl svůj meč se sedmi hvězdami a rozmáchl se. Strkali se s Čuníkem sem a tam a rvali se zrovna uprostřed hory. Srazili se asi dvacetkrát, ale nebylo jasné, komu bude patřit vítězství. Čuník se dostal do ráže a útočil, co mu síly stačily. Když démon viděl, jaké má vztyčené uši a uslintaný rypák, jak se chrání hráběmi, a když slyšel, jak povykuje, popadl ho přece trochu strach, otočil se a přivolal rarášky, aby mu přispěchali na pomoc.

Když se bili muž proti muži, Čuník statečně odolával. Ale jak se na něho začali vrhat raráškové, opustila ho síla v rukou i v nohou a již nestačil vzdorovat náporu. Vyklidil bojiště a obrátil se na útěk.

Cesta však byla hrbolatá, Čuník se pořádně nerozhlédl, najednou se mu zapletly nohy do břečťanu a už ležel jak široký tak dlouhý. S námahou se sebral a chystal se běžet dále.

Jeden rarášek se však před ním položil na zem, pověsil se mu na kopýtka a Čuník vzal zase pochopa.

Stádo rarášků ho dohnalo a přitiskli ho k zemi. Rvali ho za štětiny, štípali ho do uší, tahali ho za nohy a za ocas. Nakonec ho nadzvedli a odnesli do jeskyně.

Chcete-li vědět, jak to s Čuníkem dopadlo, přečtěte si další kapitolu.

27. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NA TRIPITAKU ČÍHALO NEBEZPEČÍ V JESKYNI LOTOSOVÝCH KVĚTŮ

Raraši dotáhli Čuníka do jeskyně a ohlásili, že už jednoho lapili.

„Předveďte mi ho," pravil radostně starý démon.

„Je to on?" ptal se druhý démon.

„Bratříčku, spletli jste se, tenhle mnich není k ničemu."

„Vaše Veličenstvo," osmělil se Čuník, „když k ničemu nejsem, tak mě tedy pusťte."

„Jen ho nepouštěj, bratříčku," pravil druhý démon. „I když k ničemu není, patří k Tripitakovi, je to Čuník. Namočíme ho do čisté vody vzadu v rybníce, sedřeme z něho štětiny, nasolíme ho a usušíme na slunci. V zimě to bude dobrý zákusek k vínu."

„Mám to ale smůlu!" povzdechl si Čuník. „Zrovna musím padnout do spárů takovým démonům, co si pochutnávají na sušeném mase!"

Raraši ho odvlekli ven a hodili ho do rybníka.

Tripitaka zatím seděl na svahu. Byl neklidný, v tváři jen hořel a srdce mu prudce bušilo.

„Proč se Čuník tak dlouho nevrací z obhlídky?“ zeptal se Opičáka.

„To ho ještě neznáte,“ opáčil Opičák.

„Jak to?“ ptal se Tripitaka.

„Jsou-li na hoře nějací démoni, neodvážil by se ani na krok, přiběhl by úprkem zpátky a vše by nafoukl. Spíše mám pocit, že zde démoni nejsou, a tak se pustil příliš daleko.“

„Jestliže se opravdu pustil někam daleko, kde se s ním zase sejdeme?“ strachoval se Tripitaka. „Široko daleko jen samé hory a pustina a nikde ani jediný krámek či městečko.“

„Jen žádné strachy, ctihodný otče,“ chlácholil Tripitaku Opičák, „raději se posaďte na koně. Čuník je starý lenoch, určitě se někde toulá. Pobídněte trochu koníka a co nevidět ho doženeme.“

Tripitaka tedy vsedl na koně. Písečný mnich si přehodil přes záda náklad zavazadel a Opičák je vedl vzhůru do hor.

Zatím si starý démon povolal mladšího a řekl mu: „Bratříčku, když jste polapili Čuníka, určitě zde někde musí být i Tripitaka. Jděte ještě jednou obhlédnout horu, a ať ho nepropasete!“

„Dobrá, dobrá,“ zahučel druhý démon. Ve spěchu odpočítal padesát rarášků a jali se křížem krážem prohledávat horu. Jak tak prohledávají, uviděli najednou před sebou plout očarovaný mrak a zášlehy zlaté záře.

„Tripitaka je tady,“ řekl mladý démon.

„A kde?“ ptali se udiveně raráši.

„Ctnostní lidé mají kolem hlavy svatozář,“ pravil démon, „zloduchům se vznáší nad hlavou temný mrak sahající až k nebesům. Ten Tripitaka se po celých deset pokolení cvičil v ctnosti, a proto se mu vznáší nad hlavou zlatá záře.“

Avšak raráši neviděli nic. Démon pokynul rukou: „Pohleďte tam!“

V tom okamžení přeběhl Tripitakovi mráz po zádech. Démon ukázal ještě jednou a Tripitakovi

zase přeběhl mráz po zádech. To se opakovalo celkem třikrát. Tripitaka zneklidněl: „Učedníci moji, proč mi běhá po zádech mráz?“

„To se o vás pokouší vaše stará žaludeční nevolnost,“ prohodil Písečný mnich.

„To je nesmysl!“ okřikl ho Opičák. „Našemu ctihodnému učiteli je jistě úzko tady z těch pustých hor a příkrých srázů. Jen se nic nebojte! Opičák vám svou tyčí pročistí cestu, abyste se nemusel ničeho lekat.“

A tak náš milý Opičák rozkmital tyč a několikrát jí před Tripitakovým koněm obratně zamával nahoru, dolů, doprava i doleva, že by se ani mistři starého válečnického umění za takovou dovednost nemuseli stydět. Tripitaka na koni ho pozoroval a uznale si pomyslil, že mu vskutku není na světě rovna. Opičák vyčistil cestu a namířil si to přímo vpřed. Moc nescházelo a byl by vyděsil rarachy. Dívali se na něho seshora z pahorku a byla v nich malá dušička.

„Již dávno jsem slyšel o Opičáku Sunovi,“ zašpitl druhý démon, „teď teprve vidím, že pověst o něm nepřeháněla.“

Raraši k němu přistoupili: „Vaše Veličenstvo, koho to tak vychvalujete a sám snižujete svou důstojnost?“

„Ten Opičák Sun vládne opravdu neobyčejnými kouzly,“ prohlásil démon, „na Tripitakovi si asi nepochutnáme.“

„Vaše Veličenstvo, nevíte-li si sám rady, půjdeme zpravit Jeho Veličenstvo velkokrále,“ navrhovali raráškové, „ten dá povolat do zbraně všechno vojsko našeho království a spojenými silami ho zdoláme. Určitě nám neuteče.“

„Cožpak jste neviděli tu jeho železnou tyč? Deset tisíc mužů by s ní sprovodil ze světa,“ rozhorlil se démon. „Máme v našem ležení jen čtyři až pět set vojáků. Vždyť se mu ani postavit nemůžeme!“

„Je-li tomu tak, pak si na Tripitakovi opravdu pochutnávat nebudeme. Tak jsme i toho Čuníka lapili zbytečně. To bychom jim ho měli vrátit?“

„Nelapili jsme ho zbytečně," odpověděl démon. „Jen tak zadarmo jim ho nevrátíme. Na Tripitakovi si nakonec stejně smlsneme, ale bude to ještě nějaký čas trvat."

„Kolik let budeme tedy ještě čekat?"

„Na léta to počítat nemusíme," odpověděl jim démon. „Mám dojem, že na Tripitaku musíme jít zchytra. Použijeme-li násilí, tak si k jeho masu ani nečichneme. Musíme na něho po dobrém, vlichotit se mu, a pak si vymyslím nějaký úskok a bude náš."

„Vaše Veličenstvo, máte-li už nějaký nápad, hlásíme se dobrovolně," překřikovali se raráši.

„Vraťte se do tábora, ale Jeho Veličenstvu velkokráli zatím nic nehlaste," řekl démon. „Vyrušíte-li ho z klidu, určitě všechno prozradí a zhatí moji lest."

Raráši se rozešli, démon pak sám seběhl z hory a proměnil se v starého kulhavého taoistického mnicha. Nohy měl zdrásány do krve a z úst se mu draly zoufalé výkřiky o pomoc.

Tripitaka s Písečným mnichem a Opičákem šli spokojeně dál. Najednou zaslechli volání o pomoc.

„To musí být nějaký zázrak," podivil se Tripitaka. „Tady v horské pustině, kde není široko daleko ani jediné živé duše, ani příbytku – kdo to tu může volat o pomoc? To se určitě na někoho vrhli tygři a vlci!"

Otočil svého koníka a zvolal: „Kdo to tu volá o pomoc? Nechť přistoupí blíže!"

Démon vylezl z mlází a pobil před Tripitakou na koni čelem o zem, až to zadunělo. Když Tripitaka uviděl, že je to stařičký mnich, byl hluboce dojat. Rychle se sesmekl z koně a pomáhal mu na nohy.

Démon úpěl bolestí. Tu si Tripitaka povšiml, že mu z nohou crčí krev.

„Jak jste se sem dostal, šlechetný otče?" ptal se udiveně Tripitaka.

„Jak jste přišel k těm ranám na nohou?"

Nato démon, předstíraje zkroušenost, obratně lhal: „Ctihodný otče, na západ odtud je tichá svatyňka. Já jsem tam obětníkem."

„Proč si tedy raději nehledíte vykuřovadla ve svatyňce a neoddáváte se modlitbám? Co pohledáváte zde?“ ptal se Tripitaka.

„Před několika dny nás pozval jakýsi dobrodinec na jih od hory, abychom v jeho domě uspořádali oběti hvězdám a vyprosili od nich štěstí jeho domu. Když jsem se se svým učedníkem vracel, zastihl nás na cestě soumrak. Ve tmě na nás vyrazil lítý tygr a mého učedníka odvlekl. Já sám jsem se chvěl strachy na celém těle, nevěděl jsem, kam se skrýt. Ve tmě jsem klopýtl o hromadu kamení a zranil si nohu. Navíc jsem úplně zabloudil. Dnes mi vás seslalo samo nebe. Pokorně prosím, ctihodný otče, zachraňte mi život! Až se dostaneme do svatyně, i kdybych měl zastavit své vlastní tělo, bohatě se vám odměním!“

Když to Tripitaka slyšel, zcela démonovi uvěřil.

„Vzácný otče,“ děl, „oba dva jsme mniši, i když nevyznáváme stejnou víru, naše životy jsou spolu spjaty. I když máme na sobě různá roucha, naše touha po očistě je stejná.

Nezachráním-li vás, ať mě mí souvěrci zatratí. Řekněte, jak vás mám ale zachránit, když nemůžete učinit ani krok?“

„Baže krok, ani postavit na nohy se nemohu,“ sténal démon.

„Dobrá, dobrá,“ děl Tripitaka, „dám vám svého koně a sám půjdu pěšky. Až se dostaneme do vaší svatyně, tak mi koně vrátíte.“

„Děkuji vám, ctihodný otče, za vaši laskavost,“ ukláněl se démon, „ale mám nohu poraněnou až ve stehně a na koni jet nemohu.“

„To je pravda,“ řekl Tripitaka. „Písečný mnichu, nalož zavazadla na koně a poneseš ho na zádech.“

Písečný mnich jen přikývl. Démon rychle otočil hlavu a upřel oči na Písečného mnicha.

„Ctihodný otče, ještě jsem se nevzpamatoval z úleku, jak nás napadl tygr. Teď když vidím toho mnicha se strašidelnou tváří, nahání mi to ještě větší strach. Bojím se, nechci, aby mě nesl právě on.“

„Nes ho tedy ty, Sun Wu-kchungu,“ nařídil Tripitaka.

„Dobrá, ponesu ho tedy já," souhlasil ochotně Opičák.

Démon totiž poznal Opičáka a naschvál se chtěl dát nést od něho.

Ty mizerné strašidlo, smál se Opičák pod vousy, tak ty si troufáš mě dráždit! Ale Sun není dnešní. Těmi svými řečičkami oblafneš nejvýš Tripitaku, ale mne? Pcha! Já dobře vím, že jsi démon z té hory a chtěl bys našeho učitele sežrat. Náš učitel není však jen tak ledaskdo, aby sis na něj mohl brousit zuby zrovna ty.

Tripitaka na koni zaslechl, jak si Opičák něco bručí.

„Zatracená opice!" rozhorlil se. „Což nevíš, že když někomu zachráníš život, dosáhneš sedmého stupně převtělení? Jen ho pěkně nes a to žvanění si nech od cesty!"

Opičák si tedy vysadil démona na záda a vydal se s Tripitakou a Písečným mnichem dále na západ. Horská stezka byla nerovná, hrbolatá, Opičák pustil Tripitaku napřed a sám kráčel opatrně za ním.

Neušli ani pět mil a Tripitaka s Písečným mnichem zmizeli v roklině. Opičák s břemenem zůstal daleko vzadu. Pomyslil si vyčítavě: Ten náš učitel čím starší, tím méně má rozumu. Taková daleká cesta! I s prázdnýma rukama to člověka tak znaví, že by se tu nejraději někde svalil a odpočinul si. A on mi ještě nařídí, abych se vlekl s tímhle démonem! I kdyby to byl dobrý člověk, stejně má v tomhle věku smrt na jazyku. Bylo by nejlépe ho tady někde shodit, nač se s ním táhnout!

Chystal se, že démona setřese na zem, ale ten o tom dobře věděl. Ještě ke všemu ovládal kouzlo, jak přenášet hory. Zamumlal na Opičákových zádech zaklínadlo, přenesl vzduchem horu Sumeru a posadil ji Opičákovi rovnou za krk. Opičák začal vyplašeně škubat hlavou a setřásl si horu na levé rameno.

„Synáčku," usmíval se hořce, „cos to provedl, že jsi najednou tak těžký? Ne že bych se nějakého břemene bál, když je pěkně vyvážené, tak to celkem jde. Ale ty se převažuješ na stranu!"

Jedna hora na něj nestačí! pomyslil si démon.

Opět zamumlal zaklínadlo a přenesl vzduchem horu O-mej. Opičák opět škubl hlavou a setřásl si horu na pravé rameno. A nejenže neklesl pod tíhou obou hor, ale ještě ke všemu se jako šipka pustil za Tripitakou. Démon se z toho začal strachy potit na celém těle, div se v potu nekoupal. Ale pak se uklidnil, opět zamumlal zaklínadlo, přičaroval horu Tchaj a posadil ji Opičákovi rovnou na hlavu. To už Opičákovi začaly dřevěnět svaly a umdlévat síly, z očí, z nosu, z uší a z úst mu vytryskla krev a jeho tři duše div neopustily rozmáčknuté tělo.

Nato démon, když se tímto kouzlem zbavil Opičáka, nasedl chvatně na rychlý vichr a hnal se za Tripitakou. Natáhl dolů z mraku pazour a chňapl po Tripitakovi. Písečnému mnichovi se strachy rozkutálely všechny rance. Rychle se však vzpamatoval, popadl svou hůl na krocení zlých duchů a postavil se démonovi. Ten však vytáhl z pochvy meč se sedmi hvězdami a vrhl se na Písečného mnicha. Ten neměl nikdy příliš velkou sílu. Když viděl, že démonův nápor

nevydrží, otočil se a vzal nohy na ramena. Démon vytrhl Písečnému mnichovi hůl, rozmáchl se svým pařátem, popadl ho a vstrčil si ho pod levé paždí. Pravým drápem pak strhl Tripitaku z koně, na prsty u nohou si zavěsil jejich rance, rozšklebil hubu a popadl zuby koně za hřívu. Pak rozpoutal vichr a jedním jeho závanem odnesl všechny do jeskyně Lotosových květů.

„Bratříčku!“ zahřímal hromovým hlasem. „Už jsem se všemi třemi mnichy tady!“

„Tak mi je ukaž!“ zaradoval se starý démon.

„Podívej!“ řekl pyšně mladý démon.

„Moudrý bratříčku, opět jste se spletli,“ řekl zklamaně starý démon.

„Vždyť jsi mi přece říkal, že mám chytit Tripitaku,“ ohrazoval se mladý.

„To je sice pravda, ale nechytili jste Opičáka Suna, který se vyzná v kouzlech. Nejprve musíme chytit Opičáka a pak si teprve můžeme pochutnat na Tripitakovi. Dokud ho nechytíte, ani se jich nedotýkejte! Ten opičí král zná bezpočet čárů a ovládá bezpočet proměn!

Kdybychom sežrali jeho učitele, určitě by nám to nedaroval! Přišel by a dorážel by na naše vrata a do smrti bychom neměli klid!“

„Bratříčku, málo se vyznáš v lidech!“ smál se mladý démon. „Tak ho vychvaluješ, že by si člověk pomyslil, že nemá na zemi ani na nebi sobě rovna. Mně se však zdá, že nic zvláštního nedovede!“

„Copak tys ho chytil?“

„Zamáčkl jsem ho pod třemi horami, které jsem na něho přičaroval. Nemůže se hnout ani na krok. Proto jsem také mohl přivést Tripitaku a Písečného mnicha i s bílým koněm a ranci!“

„To je ohromné,“ rozplýval se starý démon. „Když máme toho mizeru v hrsti, Tripitaka je náš!“

„Sem s vínem!“ křikl na rarášky. „Ať si přiťuknem s naším druhým králem na jeho úspěch!“

„Bratře, ještě než se pustíme do pití,“ pravil mladší démon, „musíme nařídit rarachům, aby vylovili Čuníka z vody a pověsili ho na trám.“

Nato raraši pověsili Čuníka na trám ve východní chodbě, Písečného mnicha v západní, Tripitaku uprostřed, bílého koně uvázali k žlabu a rance zanesli dovnitř.

„Moudrý bratříček, ten v tom umí chodit," pochvaloval si starý démon. „Nadvakrát polapil tři mnichy! Opičák je sice zamáčknutý pod horou, ale ještě by se rád o něco pokusil. Až se nám bude smažit na pánvi, pak si teprve budeme moci oddychnout."

„Jen se pěkně posaď, vážený bratříčku," ujal se opět slova mladší démon. „Chceme-li chytit Opičáka, nemusíme my dva ani hnout prstem. Stačí jen vypravit dva rarachy s pokládky, aby ho do nich naložili."

„Které pokládky si mají s sebou vzít?" ptal se starý démon.

„Ať si vezmou moji tykev z tmavého zlata a tvoji tenounkou lahvičku z čirého nefritu."

Starý démon tedy vytáhl svou lahvičku.

„Které dva tam pošleme?" zeptal se.

„Pošleme Chytříčka a Dovedníčka."

Nato si je dal předvolat a nařídil jim: „Vezmete si tyto dva poklady a vystoupíte na vrcholek hory. Podržíte je dnem vzhůru a hrdlem dolů a zavoláte ‚Opičáku Sune‘! Když se vám ozve, vtáhne ho to dovnitř a vy pak přelepíte lahvičku či tykev cedulkou s nápisem: *Na přímý rozkaz praotce Cesty.* Za hodinu a tři čtvrti se Opičákovo tělo rozleptá.“

Raráši pobili uctivě hlavou o zem, vzali si zázračnou lahvičku a tykev a vydali se za Opičákem.

Chcete-li vědět, jak to s Opičákem dopadlo, přečtěte si další kapitolu.

28. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK LSTÍ ZÍSKAL POKLADY DÉMONŮ

Opičák byl stále zavalen horami. I v nesnázích a nebezpečí vroucně vzpomínal na Tripitaku. Vzdychal, v očích se mu perlily slzy a kanuly mu po tvářích jako kapičky deště.

Jeho bědování nakonec probudilo duchy hor, bůžky půdy a strážce všech světových stran. Sešli se u boha Zlatohlávka.

„Komu patří ty hory?“

„Patří nám,“ přihlásili se bůžkové půdy.

„Koho tam pod nimi věžníte?“

„Ani sami nevíme.“

„Tak vy ani sami nevíte,“ podivil se Zlatohlávek. „Věžníte Opičáka Suna, který před pěti sty lety řádil v nebi. Ale teď se již obrátil na cestu pravosti a stal se učedníkem Tripitakovým. Proč jste propůjčili hory démonovi, aby ho zavalil? Až se jednoho dne dostane ven, určitě vám to nedaruje, přijdete o hlavy. I když z toho

vyváznete lehce, bůžky půdy čeká ztráta úřadu, duchy hor vyhnanství a mě velké kázání.“

Duchové hor a bůžkové půdy se roztřásli strachy.

„Opravdu jsme nic netušili. Slyšeli jsme, jak démon mumlá zaklínadlo na přenášení hor, a tak jsme je tedy přenesli. Koho by napadlo, že to bylo kvůli opičímu králi Sunovi!“

„Dobře vám radím, pusťte ho ven a moc ho nedrážděte!“ varoval je Zlatohlávek. „Ať se do vás ještě nakonec nepustí!“

„Copak nemá rozum?“ podivovali se bůžkové půdy. „Že by nás ještě bil, když ho pustíme?“

„Vy ho ještě neznáte. Má takovou tyč se zlatým kováním a ta je náramně pádná,“ poučoval je Zlatohlávek. „Na koho ta tyč dopadne, s tím je konec. I po jemném pohlazení praskají svaly a puká kůže.“

Bůžkové půdy a duchové hor byli hrůzou bez sebe. Rozhodli se, že vyjdou na zemský povrch a Opičákovi se omluví.

Ten byl sice pořádně zkřísly, ale kuráž ho neopustila.

„Co mi chcete?“ ozval se silným hlasem.

„Slyšte nás, vážený Velký světče!“ promluvil jménem všech duchů bůh půdy. „Odstraníme vám hory, ale ponížen vás prosíme, abyste nám, nicotným bůžkům, prominul naši neuctivost a nepozornost.“

„Když mi hory odvalíte, odpustím vám výprask,“ prohlásil milostivě Opičák. „Ale musí to být raz dva!“

Bůžkům jako by se dostalo milosti od vrchnosti. Rychle zamumlali zaklínadlo, přenesli hory na původní místa a Opičáka tak vysvobodili. Ten vyskočil, otřepal ze sebe hlínu, přihladil si suknici a zpoza ucha vytáhl svou tyč. Nato svolal všechny horské duchy a bůžky půdy: „Všichni vysadit zadek a každý dostane dvě rány, abych si trochu spravil náladu!“

„Velký světec nám před chvilkou přece slíbil, že nám promíjí naše viny,“ rozklepali se duchové. „Proč, sotva se dostal ven, ruší dané slovo?“

„Vy jste mi pěkní ptáčci! Starého Suna se nebojíte, ale zato kdejakého démona ano!“

„Ten démon má opravdu velikou moc a zná nesmírná kouzla," omlouvali se duchové. „Když vysloví zaklínadlo, pak musíme do jeho jeskyně, ať chceme nebo nechceme. Každý den tam má jeden z nás pohotovost."

To Opičáka vylekalo.

Najednou v horské úžlabině prudce vzplanuly červánky.

„Bůžkové, povězte mi, co to vydává takovou záři," zeptal se Opičák, „jistě v jeskyni všechno dobře znáte, když tam držíte pohotovost."

„To září vzácné poklady démonů," pravil bůžek půdy, „chtějí vás do nich asi polapit."

„To je k popukání," chechtal se pobaveně Opičák. „Ptám se vás, stýkají se démoni z jeskyně s někým?"

„Libují si v alchymii, rádi taví elixír života a přejí mnichům, opravdovým vyznavačům Cesty," pravil bůh půdy.

Není tedy divu, že se démon proměnil v starého mnicha a přelstil našeho ctihodného otce, pomyslel si Opičák. Nahlas řekl: „Když je tomu tak, jděte všichni domů a pamatujte si, že

byste zasloužili výprask. Já už si to s démony vyřídím sám.“

Duchové a bůžkové vzlétli do vzduchu a zmizeli. Opičák zatím škubl tělem a změnil se v starého vyznavače Cesty. Zanedlouho se objevili dva rarášci. Opičák jim nastavil svou zlatem kovanou tyč. Rarášci si toho nevšimli, škobrtli a už letěli jak širocí tak dlouzí. Postavili se zase na nohy a tu teprve zpozorovali Opičáka.

„Ty chátro!“ vzkřikli na něho. „Kdyby neměli naši králové tu vaši chásku v úctě, tak bychom si to s tebou spravili!“

„Co byste mi, panáčkové, spravili?“ smál se Opičák. „Mnich s mnichem je přece jedna rodina.“

„Proč nám tedy strkáš pod nohy klacek?“

„Když takový mladíček potká starého mnicha, má před ním na uvítanou padnout na zem,“ pravil důstojně Opičák.

„Naši králové chtějí na uvítanou stříbrňáky, jak to, že tobě stačí poklona?“ ptali se raráškové. „Ty jsi z jiného kraje, nevypadáš na zdejšího mnicha.“

„Já také zdejší nejsem," pravil Opičák. „Pocházím z Bájné hory."

„Bájná hora, to je přece sídlo blahoslavených na mořském ostrově," podivovali se rarášci.

„Když já nejsem blahoslavený, kdo tedy potom?" prohlásil sebevědomě Opičák.

Rozmrzelost rarášků se obrátila v radost. Přistoupili k Opičákovi a klaněli se mu: „Posvátný stařečku, odpusťte nám, že jsme se vás dotkli hrubými slovy, že jsme tak zabednění a nepoznali jsme vás."

„Vždyť já se na vás pranic nezlobím," děl Opičák. „Odedávna se říká: *Posvátná noha se nedotýká všedních míst.* Jak byste mě mohli poznat? Spustil jsem se dnes na vaši horu, abych našel dobré lidi, kteří by byli ochotni mě následovat. Kdo z vás by se mnou šel?"

Chytříček i Dovedníček se nabízeli, že by šli oba.

Opičák sice všechno dobře věděl, ale přesto se zeptal: „Odkudpak jste?"

„Z jeskyně Lotosových květů," odpověděli rarášci.

„A kam máte namířeno?“

„Na rozkaz našeho panovníka a krále jdeme chytit Opičáka.“

„Jakého Opičáka?“ zeptal se naoko nechápavě opičí král.

„No přece toho Opičáka Suna,“ dodali rarášci.

„To má být ten Opičák, co jde s mnichem Tripitakou pro posvátná písma?“ pokračoval Opičák dále ve své hře.

„Ano, to je právě on,“ přisvědčili raráškové. „Vy ho také znáte?“

„Ano, tu opici znám. Je poněkud drzá. Mám na ni také spadeno,“ uchichtával se pro sebe Opičák. „Půjdu na ni s vámi a trochu vám pomohu.“

„Ctihodný otče, to snad není třeba,“ odmítali ho zdvořile rarášci, „náš druhý král se trochu vyzná v kouzlech, přenesl tři vysokánské hory a zamáčkl Opičáka pod nimi, nemůže se ani hnout. Poslal nás dva se svými pokládky, abychom ho do nich naložili.“

„A co je to za poklady?“ vyzvídal mazaně Opičák.

„Já mám tykev z tmavého zlata a on má lahvičku z čirého nefritu,“ pravil Chytříček.

„A jak ho chcete do nich naložit?“ vyzvídal Opičák.

„Dáme naše poklady dnem k nebi a hrdlem k zemi a zavoláme na něho. Jestliže odpoví, vtáhne ho to dovnitř. Hrdlo přelepíme cedulkou s nápisem: *Na přímý rozkaz praotce Cesty.* Za hodinu a tři čtvrtě ho to tam rozleptá.“

Opičák se v duchu nesmírně ulekl: Ó hrůzo! Onehdy mi přece pekelní správcové zjevili, že na světě je pět pokladů. Tak to bychom měli dva. Kdoví jaké jsou ty další tři?

„Miláčkové, půjčte mi ty vaše pokládky, chtěl bych si je prohlédnout.“

Kdepak by rarášci dovedli zachovávat svěřené tajemství! Vytáhli oba pokládky z rukávu a podali je Opičákovi.

Pěkné věcičky! zaradoval se v duchu Opičák. Mohl bych teď mrsknout ocasem a upláchnout,

ale to by hned poznali, že já sám jsem Opičák Sun.

Ne, to nejde, napadlo ho najednou, kdybych jim to ukradl, jenom bych si pošramotil svou pověst. Opičák Sun se přece nedopouští obyčejných krádeží za bílého dne.

Vrátil jim věci zpět.

„Vy jste ještě neviděli, jaký já mám poklad," řekl.

„A jaký to máte poklad, ctihodný otče?" vyptávali se zvědavě raráškové. „Půjčte nám ho, ubohým smrtelníkům, prohlédneme si jej, pro štěstí."

A tak náš milý Opičák natáhl ruku, vytrhl si z ocasu chlup, zamumlal zaklínadlo a proměnil ho v temně rudou tykev, přecházející do zlatova, dlouhou jednu stopu a sedm palců. Vytáhl si ji jakoby od pasu.

„Pohleďte na moji tykev!"

Dovedníček si ji vzal opatrně do ruky a prohlížel si ji.

„Ctihodný otče," povídá za chvíli, „ta vaše tykev je sice dost veliká a má pěkný tvar, ale k ničemu není."

„Proč by k ničemu nebyla?" ptal se Opičák.

„Do našich pokládků se dá do každého naložit tisíc lidí," chlubili se raráši.

„To je toho," ohrnul Opičák nos. „Já mohu do své tykve naložit i nebe!"

„Cože? I nebe že můžete do té vaší tykve naložit?" divili se raráškové.

„Namouduši, i nebe do ní mohu naložit," zapřísahal se Opičák.

„To není možné, vy lžete. Ukažte nám to a pak vám uvěříme," žadonili raráškové.

„Když mě nebe dopálí, zavřu je do tykve sedmkrát osmkrát za měsíc," lhal Opičák. „Když mě nedopálí, nezavřu je ani jednou za půl roku."

„Bratříčku," zašeptal Dovedníček Chytříčkoví do ucha, „pojď si s ním vyměnit tu naši tykev."

„Může-li opravdu zavřít nebe," odpověděl mu Chytříček, „to on jistě nebude chtít měnit. Vždyť my můžeme do naší tykve chytat jen lidi."

„Bude-li se zdráhat, přidáme mu navíc ještě nefritovou lahvičku," navrhoval Dovedníček.

Vyměnit tykev za tykev a nádavkem ještě dostat nefritovou lahvičku, jeden poklad za dva, to už něco znamená, jásal v duchu Opičák.

Přistoupil k Dovedníčkovi a zatahal ho za rukáv.

„Když vám ukážu, jak se nebe zavírá, tak jste ochotni měnit?"

„Jestli opravdu zavřete nebe, tak s vámi měníme ihned. Ne-li, ať do nás hrom uhodí," dušovali se raráškové.

„Tak dobrá, dobrá," souhlasil Opičák. „Ukážu vám tedy, jak se nebe zavírá." A tak náš milý Opičák sklonil hlavu a mumlal zaklínadla a zaříkadla, vyzýval duchy denních i nočních toulek i strážce všech světových stran, a prosil je, aby ihned zalétli za Nefritovým císařem a řekli mu, že Opičák Sun se teď dal na cestu pokání a provází mnicha Tripitaku na západ, na cestě že narazili na vysokou horu, kde ctihodného mnicha potkalo nebezpečenství. Že teď chce z rarášků vylákat jejich poklady a že se proto

tisíckrát Nefritovému císaři klaní a úpěnlivě ho prosí, aby kvůli Opičáku Sunovi zakryl na chvíli nebe a dopomohl mu tak k úspěchu. „Projeví-li jen půl slůvkem nevoli, vyřiďte mu, že přitrhnu s vojskem až k síni Očarovaných mraků.“

Duch denních toulek proletěl tedy jižní nebeskou bránou a zamířil k síni Očarovaných mraků. Vymohl si slyšení u Nefritového císaře a vše mu vypověděl.

„Ta zatracená opice si troufá říkat taková neuvážená slova,“ rozhorlil se Nefritový císař. „Nedávno tu byla bohyně Kuan-jin a říkala, že prý ho vysvobodila, aby chránil na cestě Tripitaku. Já sám jsem vyslal strážce všech světových stran a čtyři pekelné správce, aby je po řadě střežili. A teď najednou si opice zamane, že chce zavřít nebe. Cožpak nebe se dá vůbec někam zavírat?“

Sotva to dořekl, z řady nebeských hodnostářů předstoupil třetí korunní princ Natča a pravil: „Vaše Svatosti, i nebe se dá zavřít.“

„Ale jak?“ tázal se nedůvěřivě Nefritový císař.

„Vydejte laskavě rozkaz,“ děl Natča, „aby bůh války od severní nebeské brány zapůjčil černě vyšívané praporce, ty se pak vyvěsí u jižní nebeské brány a zakryjí slunce, měsíc i hvězdy. Nebude nic vidět, všude bude jen tma tmoucí, když se po něčem sáhne, hmátne se do prázdna. Raraši se na to chytí a Opičák jim může klidně říci, že naložil nebe do tykve. A my mu tak dopomůžeme k úspěchu.“

„Staniž se, jak navrhuje moudrý poddaný,“ děl blahosklonně Nefritový císař.

Korunní princ Natča se vypravil k severní nebeské bráně, vyhledal boha války a vše mu vypověděl. Nato bůh předal korunnímu princi praporce. V tom okamžení bůh denních toulek zašeptal Opičákovi do ucha: „Korunní princ Natča ti přichází na pomoc.“

Opičák pozdvihl hlavu a pohlédl vzhůru. Nad ním se vznášel očarovaný mrak – korunní princ se opravdu blížil. Otočil se a řekl raráškům: „Tak tedy zavřeme nebe.“

„Když zavřít, tak zavřít, jaképak otálení,“ hlaholili rarášci jeden přes druhého.

„Já jsem právě říkal zaklínadlo a vyzýval bohy," odpověděl jim Opičák.

Raráši vypoulili oči a sledovali Opičáka, jak nakládá nebe. Ten vyhodil falešnou tykev vzhůru. Jak myslíte, že byla taková tykev, vykouzlená z chlupu, těžká? Vítr na pahorku ji popadl, zakroužil s ní, až se kolébala ve vzduchu, a teprve za drahnou chvíli spadla dolů. Zatím u jižní nebeské brány korunní princ Natča prudkým mávnutím rozvinul praporce a zakryl tak slunce, měsíc i hvězdy. Opravdu! V mžiku jako bys nebe a zemi přetřel tuší a načernil celý vesmír.

„Zrovna teď, co jsme si povídali, bylo právě poledne a najednou je přítmí," podivovali se raráškové.

„Nebe je zavřeno, čas se nedá rozpoznat, musí tedy být přítmí," pravil sebejistě Opičák.

„A jak to, že je tak černo?"

„Slunce, měsíc i hvězdy jsou zavřeny v mé tykvi, ani jediný paprsek neproniká ven," vysmíval se jim Opičák.

„Ctihodný otče, odkud to vlastně mluvíte?“ pištěli raráškové.

„Cožpak vám nestojím zrovna před nosem?“

„Slyšíme jen váš hlas,“ šmátrali raráškové v přítmí, „ale nevidíme vaši tvář. Ctihodný otče, kde to vlastně jsme?“

„Nehýbejte se ani na krok, stojíme na břehu moře,“ balamutil je Opičák. „Klopýtnete-li, spadnete dolů a ani za týden nedopadnete na dno.“

„Už dost! Už dost!“ ječeli raráškové. „Pusťte už nebe ven! Už vám věříme, že jste zavřel nebe. Bude-li to ještě chvilku trvat, spadneme do moře a už nikdy nespatříme domov!“

A tak náš milý Opičák vida, že raraši to berou vážně, pokynul korunnímu princi Natčovi, aby svinul praporce. Na zemi se opět rozlila záře poledního slunce.

„To je učiněný div!“ usmívali se raráškové. „Takový poklad, jestli si ho nevyměníme, nejsme hodní synové!“

Chytříček popadl svou tykev, Dovedníček vytáhl nefritovou lahvičku a podali je Opičákovi.

Opičák jim dal na oplátku falešnou tykev. Když si vyměnili své poklady, Opičák si ještě usmyslel je trochu pozlobit: vytrhl si z pupku chlup, dýchl na něj očarovaným dechem a proměnil ho v měďák.

„Chlapečkové, jděte za ten měďák koupit arch papíru," nařídil.

„Na co?" podivovali se raráši.

„Chci s vámi sepsat smlouvu," pravil Opičák. „Mám strach, že když měníte ty dva vaše poklady na zavírání lidí za jeden můj poklad na zavírání nebe, bude se vám to zdát nespravedlivé a po nějaké době toho budete litovat. Musíme proto o tom sepsat smlouvu jako doklad."

„Stejně tu nemáme štětec ani tuš," odmlouvali raráškové. „Jakoupak smlouvu. Složíme vám přísahu."

A nač budete přísahat? chechtal se v duchu Opičák.

„Naše dva poklady na zavírání lidí měníme za jeden váš poklad na zavírání nebe. Budeme-li toho někdy litovat, ať nás po celý rok stíhá mor," přísahali raráškové.

„Já určitě litovat nebudu,“ smál se Opičák. „A jestliže toho litovat budu, ať mě stihne mor jako vás.“

Po složení přísahy vztyčil ocas, škubl sebou, vyskočil až před jižní nebeskou bránu a poděkoval nebeskému princi Natčovi za pomoc s praporci. Korunní princ se pak odebral do paláce podat hlášení vládci nebes a nakonec odevzdal vypůjčené praporce bohu války.

Chcete-li vědět, co podnikl Opičák na zachránění Tripitaky a svých bratříčků, přečtěte si další kapitolu.

29. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK SVÝM DŮVTIPEM OŠÁLIL DÉMONY

Rarášci se chvilku tahali o falešnou tykev a zblízka si ji prohlíželi. Najednou zdvihnou hlavu a po Opičákovi ani vidu ani slechu.

„Bratříčku," řekl Dovedníček, „světci také někdy lžou. Vyměnil si s námi poklad, lákal nás, abychom ho následovali a stali se nesmrtelnými, a najednou zmizí bez rozloučení."

„Vždyť on na té výměně ještě vydělal, jak se může opovážit nám utéci?" pohoršoval se Chytříček. „Dej sem tu tykev, zkusíme si zavřít nebe a uvidíme."

Vyhodili tykev do vzduchu a ta spadla s prásknutím na zem. Dovedníček zděšeně zaječel: „Proč se nebe nechce zavřít? Aby to tak byl Opičák Sun, který se proměnil v světce a vyloudil na nás pravé poklady za falešnou tykev!"

„Nežvaň hlouposti!“ okřikl ho Chytříček. „Opičák Sun je přece zamáčknut pod třemi horami, jak by se dostal ven? Dej tu tykev sem, zamumlám to zaklínadlo, jak to říkal on, a uvidíme.“

Nato i druhý rarášek vyhodil tykev do vzduchu a přitom mumlal: „Projeví-li jen půl slůvkem nevoli, vyřiďte mu, že přitrhnu s vojskem až k síni Očarovaných mraků!“

Ještě to ani nedořekl a buch bác! tykev ležela na zemi.

„Nejde to,“ řekli si zklamaně rarášková, „ta tykev je falešná.“

Opičák pozorně ve vzduchu naslouchal, jak se dohadují, a domyslil si, že se již jistě dohmátli pravdy. Popadly ho obavy, že kdyby rarášci s tykví ještě dlouho vyváděli, celá věc by se prozradila. Zatřepal sebou a chlup, z něhož tykev vykouzlil, zase stáhl zpět.

„Bratříčku, dej sem tu tykev,“ řekl Chytříček.

„Vždyť ji máš ty sám,“ ohrazoval se Dovedníček. „Ó nebesa, kam se poděla?“

Vrhli se na zem, hmatali kolem sebe, jako pomatení hledali v trávě, ohrnovali si rukávy a odpínali opasky.

„To je ale nadělení!“ vyděsili se. „Když nám naši králové poklady svěřovali, nařídili nám, že máme chytit Opičáka Suna. Ale toho ještě nemáme a poklady jsou pryč. Co jim řekneme, až se vrátíme? Za to budeme určitě o hlavu kratší. Co si počít! Co si počít!“

„Pojďme!“ pravil nesměle Dovedníček.

„Ale kam máme jít?“ ptal se Chytříček.

„To je jedno kam,“ Dovedníček na to. „Vrátíme-li se a přiznáme, že poklady jsou pryč, je s námi jistojistě konec.“

„Ne, utéci nemůžeme, raději se vraťme,“ navrhoval Chytříček. „Druhý král tě má v oblibě. Svedu to tedy na tebe a snad přimhouří oko a ušetří naše životy. Když se nám nepodaří ho přemluvit, stejně nás čeká smrt, tak to vyjde nastejno. Tak jdeme, jdeme!“

Porada rarášků tedy takto skončila. Obrátili se a vraceli se zpátky na horu.

Když je Opičák ve vzduchu viděl, jak se vracejí, zatřásl tělem a proměnil se v mušku. Slétl dolů a pustil se za rarášky. Jistě vás napadá: když se proměnil v mouchu, kam asi uložil získané poklady? Kdyby je byl položil u cesty nebo schoval v trávě, jistě by je někdo uviděl a odnesl by si je. To by pak jeho námaha byla zbytečná. Nechal si je tedy při sobě. Avšak moucha je maličká jako fazolka bobu, kam si je vstrčil? Tyto pokládky byly totiž stejné jako Opičákova zlatem kovaná tyč, však se jim marně neříkalo přací poklady. Mohly se libovolně měnit podle postavy svého velitele, mohly se zvětšovat i zmenšovat, takže je mohl mít vždy u sebe. Bzzz! a Opičák už byl dole a letěl těsně za rarášky. Než se nadál, byli v jeskyni.

Oba dva démoni se rozvalovali uvnitř a popíjeli víno. Rarášci před nimi poklekli na zem. Opičák se usadil na jednom křídle dveří, nastražil uši a poslouchal.

„Vaše Veličenstva," ozvali se nesměle rarášková.

Oba dva démoni odložili pohár.

„Tak už jste tady?“ zeptali se.

„Ano,“ hlesli raráškové.

„Lapili jste Sun Wu-kchunga?“ zajímali se démoni.

Rarášci pobili čelem o zem, ale neodvážili se ani špitnout. Démoni opakovali svou otázku, ale rarášci ze sebe nevydali ani hlásku, jen v jednom kuse bili hlavou o zem. Když se démoni zeptali potřetí, rarášci se přikrčili k zemi.

„Propadli jsme hrdlem, my nešťastníci,“ zaúpěli, „tisíckrát, desettisíckrát prosíme o milost! Vystoupili jsme do půlky hory, když tu jsme potkali jakéhosi světce z Bájné hory. Ptal se nás, kam jdeme, tak jsme mu pověděli, že jdeme lapit Opičáka Suna. Jak ten nesmrtelný slyšel Opičákovo jméno, řekl, že na něho má též spadeno, a nabídl se, že nám pomůže. My jsme ho o to neprosili, řekli jsme mu, že máme poklady, do nichž můžeme chytat lidi. On sám měl zase tykev, do níž dovedl zavřít nebe. Nás najednou posedla ziskuchtivost a touha pomoci našemu domu. Do našich pokladů jsme mohli lapit jen lidi a on do své tykve mohl zavřít nebe,

a tak jsme si to s ním vyměnili. Nejprve bylo dohodnuto, že vyměníme tykev za tykev, ale Dovedníček mu ještě přidal nefritovou lahvičku. Koho by však napadlo, že věci posvátné se nehodí do rukou obyčejných smrtelníků. Když jsme si to chtěli vyzkoušet, tykev i světec nám zmizeli beze stopy. Desettisíckrát prosíme, abyste nám, nešťastníkům, prominuli trest smrti.“

„Dosti!“ zahřímal vztekle starý démon. „Dosti! To Opičák Sun se proměnil v světce a ošidil vás! Ta ďábelská opice se vyzná ve všem, s kdekým se zná, kdovíkterý duch ji pustil, že z vás vymámila naše poklady.“

„Utiš svůj hněv, bratře,“ uklidňoval ho mladší démon. „Ta opice je opravdu neobyčejně drzá. Dokázala se vyprostit a utéct, no dobrá. Ale proč nás připravila o naše poklady? Nemám-li dostatek umu ji lapit, ať už raději nejsem více démonem!“

„Jak chceš Opičáka lapit?“ zeptal se starý démon.

„Měli jsme přece pět pokladů, o dva nás připravil a tři nám ještě zbývají. S těmi ho určitě dostanu.“

„Co nám vlastně ještě zbývá?“

„Máme ještě meč se sedmi hvězdami a vějíř z banánovníkového listí, ty mám u sebe. Pak máme ještě blýskavý zlatý provaz, ten schovává naše stará matka v jeskyni Skrytého draka na Dračí hoře. Měli bychom k matce poslat dva rarášky s pozváním na hostinu z Tripitakova masa a se vzkazem, aby na Opičáka přinesla blýskavý zlatý provaz.“

„Koho tedy pošleme?“ zeptal se starý démon.

„Tyhlety dva budižkničemu už nepošleme.“ Mladší démon zařval na Chytříčka a Dovedníčka, aby se klidili z dohledu.

„To máme ale štěstí,“ pochvalovali si naši dva raráškové, „nedostali jsme výprask ani vynadáno a odpustili nám.“

„Pošleme moje dva osobní strážce, Horského tygříka a Mořského dráčka,“ navrhoval mladší démon.

Oba raraši poklekli. Mladší démon jim přikázal, aby byli opatrní a pozorní.

Raraši ochotně přikývli.

„A víte vůbec, kde stará paní bydlí?“ zeptal se jich pro jistotu mladší démon.

„Víme, víme,“ opět přikývli raraši.

„Když víte, tak se ihned vydejte na cestu. Až přijdete k staré paní, nešetřte poklonami a pěkně ji pozvěte na Tripitakovo maso. Ať s sebou přinese zlatý provaz, chceme jím spoutat Opičáka.“

Raráškové si to kvapně přeříkali a pelášili pryč. Kdež by se nadáli, že Opičák je jim v patách a že naslouchá každičkému jejich slovu. Rozepjal křidélka, popoletěl a usadil se Horskému tygříkovi na rameni. Ušli dvě tři míle a Opičák se rozhodl, že sprovodí oba rarachy ze světa. Tu ho však napadlo: „Zbavit se jich, to není nic těžkého. Ale ta bába má blyštivý provaz a já nevím, kde bydlí. Napřed se jich na to vyptám a pak je spořádám.“

A tak milý Opičák bzzz! slétl z raráškova ramene, pustil je asi sto kroků napřed, zatřásl

tělem a proměnil se v malého raráška. Na hlavu si vykouzlil čapku z liščí kůže, suknici z tygří kůže si podkasal a podvázal v pase.

„Poutníčkové, počkejte na mne!“ volal za rarášky.

„Odkud jsi?“ otočil se za ním Mořský dráček.

„Cožpak ani vlastního člověka nepoznáváš, bratříčku?“ Opičák na to.

„Ty přece nejsi od nás.“

„Jak to, že ne?“ ohrazoval se Opičák. „Jen se na mne lépe podívej!“

„Vůbec nám nejsi povědomý, nikdy jsme tě neviděli,“ tvrdil dále rarášek.

„To máte pravdu. Ještě nikdy jsme se spolu nesetkali, jsem totiž z venkovské posádky,“ lhal Opičák.

„Ani velitele venkovské posádky jsme vskutku ještě nikdy neviděli,“ připouštěli rarášci. „Kam vlastně jdeš?“

„Jejich Veličenstva vás poslala za starou matkou s pozváním na hostinu, kde se bude pojídat Tripitakovo maso. Máte od ní přinést zlatý provaz na Opičáka Suna. Králové měli

obavy, že se budete příliš loudat a po cestě někde okounět a zmaříte tak naši věc. Tak mě vyslali, abych vás pobídl k rychlejší chůzi.“

Když rarášci slyšeli, jak Opičák vše zevrubně vykládá, neměli ani stín podezření a považovali ho za svého. Rozběhli se jako šipky vpřed. Jedním dechem urazili osm devět mil.

„Ještě trochu rychleji,“ vybízel je Opičák. „Kolik mil jsme již ušli?“

„Asi patnáct nebo šestnáct mil,“ odpověděli raráškové.

„Kolik cesty máme ještě před sebou?“ vyzvídal Opičák.

„Již tam budeme, je to tam v tom temném lese,“ ukázal rukou Mořský dráček.

Opičák zdvihl hlavu a vidí, že nedaleko před nimi se prostírá hluboký les. Pomyslil si, že stará čarodějnice bude bydlet někde tam za lesem. Zastavil se a pustil rarášky napřed. Nato vytáhl svou železnou tyč, přiskočil a rozmáchl se raráškům po nohou. Ti chudáčci nevydrželi ani první ránu, svalili se na zem a po další ráně z nich zbyly jen žalostné trosky. Opičák je

popadl za nohy a odtáhl je do travnatého porostu u cesty. Pak si vytrhl chlup, dýchl na něj očarovaným dechem, zvolal „Čáry máry!“ a chlup se změnil v Horského tygříka. Sám pak na sebe přijal podobu Mořského dráčka. Nato oba falešní rarášci zamířili k jeskyni Skrytého draka k matce démonů.

Kamenná vrata sluje byla jen přivřená. Opičák se neodvažoval vrhnout dovnitř. Zvolal tedy slušně: „Otevřete dveře! Otevřete dveře!“

Vyburcoval divoženku, která hlídala u vrat. Otevřela jedno křídlo dokořán a zeptala se, odkud pocestní přicházejí.

„Jsme tady s pozváním pro váženou královnu matku, přicházíme z jeskyně Lotosových květů na Stoličné hoře.“

„Pojďte dál,“ vyzvala je divoženka.

Prošli dvojími dveřmi a Opičák nakoukl dovnitř. Uprostřed síně seděla stará babka. Opičák si netroufal vstoupit, zakryl si tvář a natahoval moldánky. Proč myslíte, že plakal? Přece ne proto, že by se babky bál! Když ho kdysi naložili do kotle s vařícím olejem a smažili ho

plných osm dní, neuronil ani slzu. Teď si však vzpomněl na Tripitaku, co všechno musí na cestě za posvátnými písmy zakusit. Zalily ho slzy hořkosti, tryskající z hloubi duše, a stékaly mu v hojných praméncích po tvářích. Tu si však pomyslil: Když už jsem se dostal tak daleko a proměnil se v rarášky a přišel pozvat tuhle starou čarodějnici, nemá smyslu tady takhle stát, musím jí přece složit poklonu. Od té doby, co jsem přišel na svět a jal jsem se provádět hrdinské kousky, poklonil jsem se jen třem lidem: Buddhovi ze západního ráje, bohyni milosti Kuan-jin z Jižního moře a čtyřikrát našemu ctihodnému otci, když mě vysvobodil ze zajetí hory Pěti prvků. Kvůli němu se mi již hlava div nerozskočila od samého přemýšlení. Jestlipak jeden svitek posvátných písem za to vůbec stojí? Teď ještě ke všemu se mám klanět tady téhle čarodějnici. Jestli se jí však nepokloním, všechno se prozradí.

V této chvíli nezbývalo skutečně nic jiného než vstoupit dovnitř, pokleknout před čarodějnicí a pobít před ní čelem o zem.

„Povstaň, synku,“ vyzvala ho čarodějnice.

No proto! pomyslil si Opičák. To je dost!

„Odkud přicházíš?“ ptala se ho.

„Z jeskyně Lotosových květů na Stoličné hoře, přicházím z rozkazu obou Veličenstev, abych pozval královnu matku na hostinu z masa mnicha Tripitaky. Mám s sebou přinést blyštivý zlatý provaz na spoutání Opičáka Suna.“

„Mám to oddané syny!“ zaradovala se čarodějnice. Ihned přikázala, ať vynesou nosítka.

No nazdar! pomyslil si Opičák. I démoni se dávají nosit v nosítkách!

Ze zadního přístěnku vyšly dvě divoženky a vynesly nosítka z vistárie, postavily je přede dveře a zavěsily na ně záclonku z šedavého hedvábí. Čarodějnice se vybelhala z jeskyně a usadila se v nosítkách. Za nosítky stálo několik divoženek, nesly hřebeny, krabici se šminkami, zrcadlo, ručníky a voňavky.

„Nač to s sebou táhnete?“ obořila se na ně čarodějnice. „Jdu přece ke svým synům. Máte strach, že mě tam nikdo neobslouží? Všechny zpátky! Zavřít dveře a hlídat!“

Divoženky se tedy vrátily a jen dvě, co nesly nosítka, zůstaly.

„Jak se jmenují ti poslíčkové, co přišli se vzkazem?“ zeptala se čarodějnice.

„On se jmenuje Horský tygřík a já se jmenuji Mořský dráček,“ odpověděl hbitě Opičák.

„Jděte tedy napřed a ukazujte cestu,“ nařídila čarodějnice.

To je otrava! pomyslil si Opičák. Místo abych ji chytil, ještě jí budu dělat slouhu!

Neopovážil se však odmlouvat, popošel napřed a ukazoval cestu. Ušli asi pět šest mil a Opičák se usadil na skalním převisu. Když dorazily divoženky s nosítky, navrhl krátký odpočinek.

„Jistě vás již tlačí ramena,“ řekl mazaně.

Divoženky netušily, že v tom vězí úskok. Složily tedy nosítka na zem. Opičák si vytrhl z prsou chlup, proměnil ho v pečenou placku a začal ji chroupat.

„Vašnosti, co to jíte?“ ptaly se ho divoženky.

„Ale, to nic není. Přišel jsem za vaší paní z velké dálky, a nemám-li aspoň něco na zub,

kručí mi vždycky v břiše. Vzal jsem si s sebou jen suchou placku. Až trochu pojím, půjdeme dál.“

„Dejte nám taky kousek,“ žadonily divoženky.

„Jen si poslužte. Vždyť jsme přece všichni jedna rodina,“ řekl zchytrale Opičák.

Divoženky, netušící nic zlého, se shlukly kolem Opičáka a začaly se dělit o placky. Opičák najednou vytáhl tyč a rozpřáhl se. Jednu vzal přes hlavu a druhou přetáhl pěkně po hřbetě. Stará čarodějnice zaslechla chropot a vystrčila hlavu z nosítek. Opičák přiskočil a prásk! čarodějnici rovnou po hlavě. Vytáhl mrtvolu z nosítek a co nevidí! Namísto čarodějnice vytáhl devítiocasou lišku!

„Pěkná potvora!“ zachechtal se. „Pěkná královna matička! Když ty sis nechala říkat královno, pak starý Sun by si musel nechat říkat praotec všeho tvorstva!“

Pak všechno v nosítkách přeházel, až našel zlatý provaz a stočil si ho do rukávu.

Vytrhl si dva chlupy a proměnil je v Horského tygříka a Mořského dráčka, další dva

chlupy pak proměnil v divoženky. Sám na sebe přijal podobu čarodějnice a uvelebil se v nosítkách. Divoženky pozvedly nosítka a celý průvod se ubíral známou cestou vpřed. Než se nadáli, přiblížili se k jeskyni Lotosových květů.

Raráškové, proměnění z Opičákových chlupů, zavolali, aby je vpustili dovnitř. Raráškové-vrátní jim ihned otevřeli.

„Je to Horský tygřík a Mořský dráček?“ zeptali se.

„Ano, to jsme my,“ ozvaly se Opičákovy chlupy.

„Přivedli jste královnu matku?“

„Tam sedí v nosítkách,“ odpověděly chlupy.

„Počkejte tady, půjdeme vás napřed ohlásit,“ řekli vrátní.

„Veličenstva, královna matka již dorazila,“ hlásili uvnitř.

Jak to démoni uslyšeli, rychle nařídili přichystat na uvítanou obětní stolek.

Sláva! zajásal v duchu Opičák. I na mne přišla řada přijímat pocty. V podobě raráška jsem musel před tou čarodějnicí pobít čelem o zem.

Ale teď jsem se stal jejich matkou a oni sami se mi budou klanět ze všech čtyř stran. Vydělal jsem na nich dvě poklony!

A tak náš milý Opičák sestoupil z nosítek a urovnal si háv. Raráškové-vrátní odnesli prázdná nosítka do slavnostní síně. Opičák kráčel pomalu za nimi. Cupital drobným krůčkem, kroutil se a nadnášel, že čarodějnice sama by to lépe nesvedla. Všichni raráškové, velcí i malí, rozestavení do kruhu, uctivě poklekli. V tu chvíli se rozezněly bubny a píšťaly a jejich hlahol zaplnil celou síň. Z obrovského vykuřovadla stoupal vonný dým. Opičák se zastavil uprostřed síně a usedl čelem k jihu. Oba démoni před ním poklekli na obě kolena a sklonili hlavy až k zemi.

„Matičko, vaši synové se vám klanějí."

„Povstaňte, synáčkové," děl Opičák sladkým hlasem.

Vtom se Čuník, pověšený na trámu u stropu, divoce rozchechtal.

„Co je, bratříčku!" okřikl ho Písečný mnich. „Visíš na trámu a ještě se směješ?"

„Však mám proč, bratříčku," řekl Čuník.

„Proč tedy?“

„Měli jsme strach, že přijde královna matka a že si nás démoni uvaří v páře a sní. Nepřišla však královna matka, ale náš starý známý.“

„Jaký starý známý?“ ptal se nechápavě Písečný mnich.

„No přece podkoní,“ chechtal se Čuník.

„A jak jsi ho poznal?“

„Když říkal ‚Povstaňte, synáčkové‘, tak se naklonil a vzadu mu vyčuhoval opičí ocas. Visím výše než ty, a tak jsem si toho dobře všiml.“

„Raději moc nemluv a poslouchej, co bude říkat.“

„Pravda, pravda,“ přikyvoval Čuník.

Opičí král, trůnící uprostřed, oslovil démony: „Synáčkové, co vás přivedlo k tomu, že jste mě sem pozvali?“

„Matičko,“ děl starší démon, „my nehodní synové jsme vám až do dnešního dne neprokazovali náležitou úctu a poslušnost. Dnes ráno jsme však polapili mnicha Tripitaku z východní země a bez vašeho svolení jsme si netroufali se do něho pustit. Proto jsme vás,

matičko, pozvali, abychom vám ho předvedli ještě živého. Pak vám ho uvaříme, a až ochutnáte kousek jeho masa, budete se těšit věčnému životu.“

„Synáčkové milí,“ děl Opičák, „na Tripitakovo maso zrovna nemám chuť. Slyšela jsem však, že uši toho jeho Čuníka jsou výtečná krmě. Ukrojte mu je a připravte mi je jako pochoutku k vínu.“

„Zatraceně!“ vyděsil se Čuník. „Ty chceš, aby mi uřízli uši! Budu tak kvičet, že ti bude brnět v hlavě!“

Achich ouvej! Hloupý Čuník svým srdcervoucím výkřikem vyzradil Opičákovu proměnu! Najednou ještě ke všemu vtrhli dovnitř raráškové-hlídky, kteří chodili po horách, a raráškové-vrátní a křičeli jeden přes druhého: „Vaše Veličenstva! Pohroma! Opičák Sun zavraždil královnu matku a vetřel se sem v její podobě!“

Jak to démoni uslyšeli, na nic již nečekali, popadli vykládané meče a vrhli se na Opičáka. Ten však sebou škubl, zaplavil jeskyni rudou

září, a než se kdo nadál, vytratil se pryč. Dokud držela záře pohromadě, vytvářela rudý sloup, ale jak se rozplývala, vycházela z ní rudá pára. Ze starého démona strachy div nevylétla duše, raraši si zděšením hryzali nehty a kroutili hlavami.

„Bratře, vraťme raději toho Tripitaku i s Písečným mnichem, Čuníkem, bílým koněm a jejich ranci Opičákovi. Já si s tím nechci pálit prsty," řekl starý démon chvějící se strachy.

„Co tě to napadá, bratříčku," zakřikl ho mladý démon. „Co já jsem se naplahočil, než se mi podařilo toho mnicha lstí dostat. Ty se teď zalekneš nástrah toho Opičáka a chtěl bys mu všechno vrátit! Cožpak takhle jedná hrdina? Uhýbat před mečem a třást se před dýkou? Vím dobře, že Opičák má nezměrnou kouzelnou moc. Já sám jsem s ním již měl co dělat, ale dosud jsme pořádně nezměřili své síly. Ať mi přinesou zbroj, chci se s ním utkat. Když mě nepřemůže ve třech kolech, Tripitaka se přece jen octne v našich žaludcích. Nepřemohu-li ho ve třech kolech já, pak pořád ještě bude čas mu Tripitaku vrátit."

„Moudrý bratříček má pravdu," zabručel starý démon. Nato nařídil rarachům, aby přichystali zbroj.

Raraši přinesli zbroj a mladší démon se ustrojil. Uchopil meč a vyřítil se ze dveří.

„Opičáku Sune!" zařval. „Kde jsi?"

V tom okamžiku se již Opičák vznášel v mracích. Když zaslechl své jméno, otočil se a rozhlížel se kolem. Á, mladý démon!

„Opičáku Sune!" řval mladý démon. „Rychle vydej naše poklady a královnu matku, pak povolím tomu vašemu Tripitakovi, aby si šel pro ta svá písma!"

To Opičáka dopálilo: „Zatracený démone! Za koho mě máš? Rychle vydej ctihodného otce, mé bratry, bílého koně, naše rance a přichystej nám výslužku a peníze na cestu na západ. Procedíš-li skrze zuby jen polovinu slůvka ne, tak se raději rovnou svaž vlastním provazem, jinak s tebou zatočím sám."

Jak to mladší démon uslyšel, rychle vyskočil do vzduchu a vyšvihl se do mračen. Rozmáchl se mečem a napřáhl ho na Opičáka. Ten však

rozhoupal tyč a praštil ho rovnou do tváře. A tak se chytli ve vzduchu asi třicetkrát dokola, ale ani jeden nevyšel z této šarvátky jako vítěz.

Ten mizerný ďábel dokáže odolávat mé tyči! uchechtl se v duchu Opičák. Mám už přece tři z těch jejich pokladů, nemá cenu se s ním takhle do krve bít a zbytečně ztrácet drahocenný čas. Bude nejmoudřejší vytáhnout tu jejich tykev nebo lahvičku a zavřít ho do ní.

Ne, to nejde, řekl si vzápětí. Však se marně neříká: *Každá věc má svého pána.* Kdyby mi neodpověděl na zavolání, tak vše pokazím. Raději ho svážu zlatým provazem.

A tak milý Opičák se jednou rukou oháněl tyčí a chránil získané poklady, druhou rukou si uchystal provaz a pfíííí! chytil démona jako do lasa. Démon však znal zaklínadlo, jak provaz utáhnout a jak ho povolit. Když chtěl spoutat někoho druhého, zamumlal zaklínadlo pro utahování a nikdo se již ze smyčky nedostal. Když však byl spoután někdo z jeho lidí, použil zaklínadla pro povolování a nikomu se nic nestalo. Dobře věděl, že to je jeho vlastní poklad,

a tak tedy zamumlal zaklínadlo pro povolování, uvolnil provaz a vylezl z pout. Sám pak hodil provaz po Sun Wu-kchungovi a spoutal ho. Opičák se právě chtěl učinit tenoulinkým a z pout se vyprostit, když vtom démon vyřkl zaklínadlo pro utahování provazu. Provaz se mu zařízl do masa a nebylo pomyšlení, že by se ho mohl zbavit. Jen si ho sesmekl na krk a provaz se mu jako zlatá obroučka zahryzl do šíje. Démon provazem škubl a přitáhl si Opičáka k sobě. Sekl mu mečem sedmkrát osmkrát do temene. Opičákovi ani nezrudla pokožka na hlavě.

„Ta opice má ale tvrdou lebku," řekl démon. „Teď tě již mlátit nebudu, odtáhnu tě domů a tam si to s tebou vyřídím. Koukej mi co nejdříve vrátit zbylé dva poklady."

„Jaké poklady to po mně chceš?" ptal se naoko nechápavě Opičák.

Démon se jal pozorně ohmatávat celého Opičáka, až našel tykev i nefritovou lahvičku. A pak ho na provaze odvlekl až do jeskyně.

„Bratříčku, už jsem s ním tady."

„S kým to, bratříčku?"

„No přece s Opičákem Sunem. Pojď se pěkně podívat.“

Když starý démon uviděl, že to je skutečně Sun Wu-kchung, naladil tvář do příjemného úsměvu.

„Je to on! Je to on! Uvažte ho smyčkou nadlouho k sloupu a půjdeme si trochu popít.“

A tak tedy připoutali Opičáka k sloupu. Oba démoni zatím zašli do zadní síně a jali se popíjet víno.

Opičák šmejdil kolem paty sloupu, až probudil Čuníka. Čuník, stále ještě visící u trámu, se rozchechtal na celé kolo: „Bratříčku, na mých uších si už pochutnávat nebudeš!“

„Ty pitomče!“ ulevil si Opičák. „Jak se ti tam visí? Až se odtud dostanu, udělám, co bude v mých silách, abych vás zachránil.“

„Jak se můžeš takhle rouhat! Sám máš na kahánku a ještě bys chtěl někoho zachraňovat! Je dokonáno! Zemřeme tady všichni společně, učitel i žáci, a teprve v podsvětí se uvidí, co nás čeká dále!“

„Přestaň blábolit!“ okřikl ho Opičák. „Jen se pěkně dívej, jak z těch pout vyváznu.“

Přitom jak mluvil s Čuníkem, Opičák sledoval oba démony. Ti popíjeli v zadní síni, několik rarášků kolem nich bez ustání běhalo sem a tam s mísami a poháry a nalévalo z konvic víno. Hlídky poněkud polevily v pozornosti. Opičák si vysoukal zpoza ucha tyč, dýchl na ni očarovaným dechem a zvolal: „Čáry máry!“ a tyč se změnila v pilku z kalené oceli. Popadl smyčku na krku a šmik sem, šmik tam ji přepiloval. Pak ji roztáhl a přepiloval si i pouta. Vytrhl si chlup, změnil ho v svoji podobu a přivázal ji k sloupu. Pak sebou škubl, proměnil se v raráška a postavil se vedle.

Čuník na sloupu zase pokřikoval: „Tak a máte po radosti! U sloupu máte přivázáno falešné zboží!“

Starý démon ustal v pití a zeptal se: „Co tam to Čuně zase kvičí?“

Opičák, proměněný v raráška, předstoupil a pravil: „Čuník přemlouvá Opičáka, aby se

proměnili a společně utekli, ale Opičák nechce, a Čuně proto kvičí.“

„A já jsem myslel, že to Čuně je poctivé,“ řekl starý démon. „A ono je zatím taky proradné. Dejte mu dvacet ran holí přes rypák!“

Opičák si šel pro hůl, aby vykonal trest.

„Mlať do mne jen zlehka,“ žádal Čuník, „jestli přitlačíš, začnu zase řvát.“

„Podnikám všechny ty proměny stejně jen pro vás. Proč jsi to všechno prozradil? Plná jeskyně rarachů a ani jeden mě nepoznal. Jak to, že zrovna ty jsi mě musel poznat?“

„Protože sis proměnil hlavu a obličej, ale neproměnil sis zadek. Máš na zadku pořád ty dvě červené opičí skvrny a podle toho jsem tě poznal.“

Nato Opičák vycouval do kuchyně, sáhl si na dno kotle, načernil si zadeček a zase se vrátil do přední místnosti. To Čuníka zase rozesmálo: „Ta opice si na chvíli někam zmizí a najednou si přijde s načerněným zadkem.“

Opičák se postavil u dveří do zadního sálu a chystal se znovu ukrást poklady démonů. Tu

však dostal dobrý nápad: vešel do síně, zatahal démona za lýtko a řekl: „Vaše Veličenstvo, pohleďte, jak ten Sun Wu-kchung, uvázaný u sloupu, šmejdí pořád kolem dokola. Tak nám přešoupe zlatý provaz, bylo by snad lépe jej vyměnit za obyčejný silný provaz.“

„Máš pravdu,“ přitakal starý démon. Odvázal si opasek a podal jej Opičákovi. Opičák jím přivázal k sloupu falešného Opičáka. Vyměněný provaz hbitě stopil a ukryl jej v rukávu. Nato si vytrhl chlup, dýchl na něj, proměnil ho ve falešný provaz a podal jej uctivě oběma rukama démonovi. Démona, již podroušeného z pitky, ani nenapadlo se na provaz podívat zblízka. Vzal si ho a hned ho uložil. A tak Opičák opět díky svým kouzlům napálil démony nepravým provazem. Když získal tento poklad, hbitě se otočil, vyskočil z brány a vrátil se do své pravé podoby.

„Ďáblové!“ zařval.

Raráškové-vrátní se do něho ihned pustili: „Co jsi zač, že se opovažuješ tady hulákat?“

„Rychle jděte ohlásit tomu vašemu mizernému démonovi, že Opičák Wu Sun-kchung na něho čeká.“

Raráškové ohlásili vše přesně slovo od slova. Starý démon se velice vyděsil: „Opičáka Sun Wu-kchunga jsme již polapili. Kde se tu zase vzal jaký Opičák Wu Sun-kchung?“

„Bratříčku, jaképak strachy!“ uklidňoval ho mladší démon. „Poklady máme všechny u sebe, doskočím si pro tykev, chytím ho do ní a je to vyřízeno.“

„Jen buď opatrný, bratříčku,“ nabádal ho starý démon.

Mladý démon vzal tykev a vyšel z brány. Opice před ním byla na chlup stejná jako Sun Wu-kchung, jen se mu zdála o něco menší.

„Odkud jsi?“ zeptal se.

„Jsem Sun Wu-kchungův bratr,“ prohlásil Opičák. „Slyšel jsem, že jsi ho polapil, a proto jsem tě přišel vyzvat na souboj.“

„Ano, lapil jsem ho, je přikován tady v jeskyni,“ řekl pyšně mladý démon. „Tak ty ses přišel se mnou bít. Nemám v úmyslu s tebou

křížit zbraně, ale když na tebe zavolám, máš odvahu mi odpovědět?“

„Zavolej si mě třeba tisíckrát, já ti na to desettisíckrát odpovím,“ řekl Opičák jakoby nic.

Nato démon popadl tykev a vyskočil do vzduchu. Narafičil ji dnem k nebi a otvorem k zemi a zařval: „Wu Sun-kchungu!“

Opičák se však neodvažoval odpovědět.

To víš, já ti odpovím, a ty mě zavřeš dovnitř, pomyslil si.

„Proč neodpovídáš na mé volání?“ vyzýval ho démon.

„Zaléhá mi v uších, neslyšel jsem tě,“ vymlouval se Opičák. „Křič víc nahlas!“

Démon opět zavolal: „Wu Sun-kchungu!“

Opičák v mracích pod ním si počítal na prstech: „Moje pravé jméno zní Sun Wu-kchung, žertem jsem si je přehodil na Wu Sun-kchung. Pod mým pravým jménem by mě zaručeně do tykve dostal, ale pod falešným, převráceným jménem to určitě nepůjde.“

Nevydržel to a ozval se. Fíií! a už byl vtažen do tykve. Démon ji ještě ke všemu zavřel zátkou

a přelepil. Tykvi, té to bylo jedno, je-li jméno pravé či falešné, jakmile zaslechla třeba jen šeptnout odpověď, vtáhla každého dovnitř.

V tykvi bylo tma jako v pytli. Opičák trhl hlavou vzhůru, ale stěny tykve neprorazil. Byly kolem něho tak těsně sevřeny, že se mohl sotva pohnout. V duchu strašně želel: Když jsem se na hoře setkal s těmi dvěma rarášky, povídali přece, že se v tykvi i lahvičce každý za necelé dvě hodiny rozloží. Jestlipak se i já nakonec nerozpadnu?

Tu se však uklidnil: „Ne, nic se nestane! Nerozpadnu se! Když jsem před pěti sty lety řádil na nebi a praotec Cesty pode mnou devětačtyřicet dní topil v peci, vytavil mi srdce jako ze zlata, plíce jako ze stříbra, hlavu jako z mědi a plece jako ze železa. Nadto mám ohnivý zrak, jak já bych se mohl za necelé dvě hodiny rozložit? Jen ať si mě pěkně odnese a uvidíme!“

Mladý démon zamířil i s tykví do jeskyně.

„Bratříčku, už jsem ho dostal!“

„Koho že jsi dostal?“ vyptával se starý démon.

„No přece Wu Sun-kchunga, je zavřen v mé tykvi," pravil sebevědomě mladší démon.

„Posaď se, moudrý bratříčku," vyzval ho starší démon, velice potěšený. „S tou tykví raději nehýbej. Teprve až to v ní bude žbluňkat, když s ní zatřepeš, tak ji můžeš odzátkovat."

Opičák to všechno slyšel.

Vždyť já jsem hubený jako tyčka, hrozil se, jak to má v tykvi žbluňkat, až s ní zatřepou? Může to přece i žbluňkat, jen když se člověk rozplyne v tekutinu. Však já už vím! Vyčurám se, a až s tykví zatřese, tak to zažbluňká! Určitě pak zátku otevřou, já vystihnu pravý okamžik – a jaký jsem byl!

Ne, to nejde! zase ho napadlo. Čuránky by sice zažbluňkaly, ale darmo bych si pokazil suknici. Nastřádám si v puse sliny, a až s tykví zatřepe, tak to stejně zašplíchá. Tak ho doběhnu, a až tykev otevře, uniknu mu.

Opičák vykonal všechny přípravy, démon však do sebe naléval víno a tykví nezatřásl. Opičákovi hned bleskl hlavou nápad, jak ho

k tomu přimět: „Ach nebesa! Celá stehna se mi rozložila!“

Ale démon s tykví ani nepohnul.

„Ach matičko!“ opět zasténal Opičák. „Od pasu dolů už nemám nic!“

„Jakmile dostoupí rozklad až k pasu, vzápětí se dostaví konec,“ děl starý démon. „Otevři zátku, a podíváme se.“

Jak to Opičák slyšel, vytrhl si chlup, zvolal: „Čáry máry!“ a proměnil ho v horní polovinu svého těla a uložil ji na dně tykve. Sám sebe pak proměnil v střevlíka a usadil se do hrdla tykve. Než mladý démon vytáhl zátku a podíval se, Opičák již byl dávno pryč. Udělal přemet, proměnil se v Mořského dráčka, který byl pozvat královnu matku, a postavil se vedle démonů. Starý démon si strčil tykev až k nosu a civěl dovnitř. Horní polovina Opičákova těla se najednou pohnula. Démon nepoznal, že je falešná.

„Bratříčku, rychle to zavři!“ vykřikl. „Ještě není úplně rozložený!“

Nato mladý démon opět tykev zavřel.

Chacha! radoval se v duchu Opičák. Netuší, že Sun už stojí tady vedle nich!

Starý démon se chopil konvice s vínem, pomalu nalil a oběma rukama podal pohár mladšímu démonovi: „Moudrý bratříčku, připijme si spolu.“

Když mladý démon viděl, jak mu starší bratr vzdává čest, neodvážil se pochopitelně pohár odmítnout. V jedné ruce však držel tykev a přijmout pohár jen jednou rukou se mu zdálo nezdvořilé. Dal tedy tykev podržet Mořskému dráčkovi a přijal od bratra pohár oběma rukama. Kdež by ho napadlo, že Mořský dráček je Opičák sám! Mladý démon vypil nabídnutý pohár vína a na oplátku zase on podal pohár bratrovi.

A tak se oba najednou začali předhánět ve skromnosti a zdvořilosti. Opičák dále pozorně držel tykev, nehnul ani brvou, jen pozorně sledoval, jak si démoni vyměňují poháry. V nestřeženém okamžiku si strčil tykev do rukávu, vytrhl si chlup a proměnil ho ve falešnou tykev, která byla navlas stejná jako ta pravá. Jakoby nic si ji položil na dlaň. Mladší démon

podával a přijímal poháry a pak zase tykev popadl a pranic se nestaral, zda je pravá nebo falešná. Pak se démoni rozvalili v křeslech a poklidně pokračovali v pitce.

Opičák se nepozorovaně vytratil ven. I když je tenhle ďábel mazaný všemi mastmi, tykévka je přece jenom Sunova, radoval se v duchu.

Chcete-li vědět, co podnikl Opičák dále, přečtěte si další kapitolu.

30. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SKONČILI OBA DÉMONI Z JESKYNĚ LOTOSOVÝCH KVĚTŮ

Opičák se tedy zmocnil démonova pokladu a vstrčil si ho do rukávu.

„Ať se démon třeba strhá, ale mě nedostane," smál se Opičák. „Bude se mu to dařit tak, jako kdyby chtěl vylovit měsíc z vodní hladiny. Ale až já tě budu chtít lapit, bude to tak lehké jako roztavit led v ohni."

Schoval si tykev a pokradmu se vytratil ze dveří. Vrátil se do své pravé podoby a zařval mocným hlasem: „Démone, otevři dveře!"

„Kdopak se tu opovažuje zase povykovat?" ozvali se raráškové.

„Rychle jděte ohlásit těm vašim zpropadeným démonům, že Kchung Wu-sun je tady!"

„Vaše Veličenstvo," hlásili raráškové celí udýchaní, „za vraty je nějaký Kchung Wu-sun."

„Bratříčku, je zle,“ vyděsil se starý démon, „píchli jsme do vosího hnízda. Zlatým provazem je připoután Sun Wu-kchung, v tykvi je zavřen Wu Sun-kchung a teď se tu najednou objeví ještě Kchung Wu-sun. To už tu budou všichni bratři!“

„Jen se upokoj, bratříčku,“ ozval se mladý démon. „Do naší tykve můžeme pozavírat na tisíc lidí. Právě jsem lapil Wu Sun-kchunga a nějakého Kchung Wu-suna se jen tak neleknu! Jdu se podívat ven a hned ho chytím!“

„Jen buď opatrný, bratříčku,“ nabádal ho starý démon.

Mladý démon tedy popadl falešnou tykev a tak jako předešle, nadýmaje se pýchou, vyšel ze dveří a hlasitě zavolal: „Co jsi zač, že se opovažuješ takto povykovat?“

„Ty mě nepoznáváš?“ ozval se Opičák. „Jsem Sun Wu-kchungův druhý bratr, Kchung Wu-sun.“

„Pojď sem,“ vyzval démon Opičáka. „Bít se s tebou nebudu. Troufáš si odpovědět, když tě zavolám?“

„Když mě zavoláš, odpovím," uculoval se Opičák. „Troufáš si však odpovědět ty, zavolám-li tě já?"

„Budu tě volat proto, že mám kouzelnou tykev, do které mohu chytat lidi," zahřměl démon. „Co máš ty?"

„Mám také tykev," odpověděl Opičák.

„Máš-li opravdu tykev, ukaž mi ji."

Opičák tedy vytáhl tykev z rukávu.

„Podívej, mizerný démone!" zamával jí a rychle ji zase vstrčil do rukávu. Bál se, aby mu ji démon nevyrval.

Démon, vida tykev, se velice vylekal: „Odkud má tu tykev? Jak to, že je stejná jako ta moje? Též je z kořene vistárie, stejně veliká, stejně zaoblená. Jak je to možné, že je navlas stejná?"

Pak se však zase uklidnil a zeptal se: „Kchung Wu-sune, odkud máš tu tykev?"

Opičák neměl tušení, odkud by tykev mohla být, a tak tedy opáčil také otázkou, odkud je démonova tykev. Démon netušil, že Opičák na něm vyzvídá. Myslel, že jeho otázka je míněna upřímně, a tak začal pěkně od začátku: „Když

svět byl ještě v počátečním zmatku a nebe se oddělovalo od země, ctihodný praotec Cesty, převtělený v bohyni Nü-wa, ulil kameny a podepřel nebe, aby zachránil hroutící se svět. Tam, kde nebe nepřekrývalo zemi, u paty hory Kchun-lun, uviděl posvátnou vistárii, na níž rostla zlatorudá tykev, a tu mi praotec Cesty dal a mám ji až dodnes.“

Jak to Opičák uslyšel, řekl stejným tónem jako démon: „Má tykev pochází též odtamtud.“

„Jak je to možné?“ podivil se démon.

„Když se začaly oddělovat čisté částice od nečistých,“ spustil sebevědomě Opičák, „nebi scházelo kus na severozápadě a zemi na jihovýchodě. Nebeský praotec Cesty se převtělil v bohyni Nü-wa a přidával, kde se nebi nedostávalo. Když došel až k hoře Kchun-lun, našel zázračnou vistárii a na ní rostly dvě tykve. Já jsem dostal samčí tykev a ty jsi dostal samičí.“

„Jakápak samčí nebo samičí tykev,“ ušklíbl se démon, „jen když dovede chytat lidi.“

„Máš pravdu!“ přisvědčil Opičák. „Dávám ti přednost!“

To démona velice potěšilo. Vymrštil se, vyskočil do vzduchu a nachystal si tykev.

„Kchung Wu-sune!“ zavolal.

Jak to Opičák uslyšel, nelenil a ozval se osmkrát či devětkrát. Pochopitelně ho to do tykve nevtáhlo. Démon mrštil tykví o zem. Dupal nohama a bušil se pěstí do prsou.

„Ó nebesa!“ úpěl. „Pak že prý se nic na světě nemění! Ten náš pokládek dostal strach ze svého starého! Samice uviděla samce a již nechce nic chytat!“

„Seber si tu svoji tykev, teď je řada na mně!“ pravil klidně Opičák.

Rychle se vyšvihl kotrmelcem do vzduchu a nastavil tykev dnem vzhůru a otvorem k zemi.

„Králi Stříbrorohu!“ zavolal.

Démon se neodvažoval zůstat zticha. Ozval se a v tu ránu se octl uvnitř tykve. Nato Opičák klidně přelepil hrdlo nálepkou s nápisem: *Na přímý rozkaz nebeského praotce Cesty.*

Synáčku, dnes si to sám také užiješ, radoval se v duchu. Pak sletěl s tykví dolů a usilovně přemítal, jak zachránit ctihodného otce

Tripitaku. Zamířil tedy opět do jeskyně Lotosových květů. Po hoře vedly jen samé nerovné cesty s výmoly. Nadto Opičák měl nohy do O, a jak se tak kolébal po cestě, v tykvi to v jednom kuse šplíchalo a šplouchalo. Odkud myslíte, že ten zvuk pocházel? Démon Stříbroroh, i když ovládal jakžtakž kouzlo létání v mracích, sprosté slupky se ve skutečnosti nikdy nezbavil. Jak se dostal do tykve, ihned se začal rozkládat.

Opičáka vůbec nenapadlo, že by s ním už mohl být konec. „Tak co, synáčku, počural jsi se, nebo tam pliváš?“ vysmíval se démonovi. „To to Sun Wu-kchung nastražil, co? Ani za týden, až z tebe bude už jenom šťáva, nebudu tak zvědavý, abych odtrhl nálepku. Jaképak spěchy! Když si pomyslím, jak snadno jsem se dostal ven, ani za tisíc let bych se na tebe neměl kouknout!“

A tak s tykví v ruce, vykládaje si sám pro sebe, než se nadál, octl se před vchodem do jeskyně. Opět tykví zatřepal. Pěkně to v ní harašilo. Rarášci hlídající u brány Opičáka ihned spatřili.

„Vaše Veličenstvo, neštěstí! Kchung Wu-sun chytil druhého krále do tykve a třepe s ním!“

Jak to starý démon uslyšel, byl strachy bez sebe. Všechna síla ho opustila, skácel se na zem a začal hlasitě kvílet. Když Čuník, visící na trámu, viděl, že se všichni dali do pláče, začal povykovat: „Jen žádné breky, démoni! Slyšte, co vám poví Čuník! Opičák Sun Wu-kchung, Wu Sun-kchung, co přišel po něm, a Kchung Wu-sun, co přišel nakonec, to nebyl nikdo jiný než můj bratříček sám. Jenom si přehodil jméno. Ovládá dvaasedmdesát proměn, pronikl sem, ukradl vám váš poklad a chytil do něho vašeho bratříčka. S tím už je konec, všechny nářky jsou marné. Raději rychle vymyjte kotel, nachystejte čajové listí, houby, bambus, otruby a zeleninu a pozvěte nás dolů, ať se s vámi pomodlíme za vašeho bratříčka, aby se brzy převtělil.“

Jak to starý démon uslyšel, vzkypěl hněvem.

„Říkalo se, že Čuník je upřímný, ale zatím je to falešník falešný! Ty si ze mě budeš ještě utahovat?“

„Raráškové!“ vykřikl. „Odvažte Čuníka a doměkka ho uvařte! Nejprve se dosyta najíme a pak se půjdu pomstít Opičákovi.“

„To máš z toho,“ vyčítal Čuníkovi Písečný mnich, „vždycky jsem ti říkal, že moc mluvíš. A ti, co moc mluví, přijdou vždycky první na řadu.“

Čuník se z toho celý rozklepal strachy.

„Vaše Veličenstvo,“ ozval se rarášek stojící vedle, „Čuník se bude špatně vařit.“

„Ó Buddho!“ vyjekl Čuník. „Ten bratříček mi jistě oplácí nějaký dobrý skutek z předchozího života! Opravdu se budu špatně vařit!“

„Stáhnem z něho kůži a půjde to!“ navrhoval další rarášek.

To vyděsilo Čuníka ještě víc.

„Raději ne! Budu se dobře vařit. Mám sice tuhou kůži a tvrdé kosti, ale když mě po vaříte v polévce, tak změknu.“

Jak se tak dohadovali, vlétl dovnitř jeden rarášek od brány: „Kchung Wu-sun opět nadává u brány!“

„Ten mizera si myslí, že my všichni nejsme k ničemu!“ dopálil se starý démon. „Pacholíci,“ houkl, „pověste Čuníka zase na trám a zjistěte mi, kolik máme ještě pokladů.“

Rarášek-domovní správce ihned ohlásil: „Máme doma ještě tři poklady.“

„A které?“

„Ještě máme meč se sedmi hvězdami, vějíř z banánovníkového listí a nefritovou lahvičku.“

„Lahvička už nám není k ničemu,“ děl starý démon. „Zachází se s ní stejně jako s tykví. Sun Wu-kchung již vyzvěděl její tajemství a ještě ke všemu vtáhl do tykve našeho bratříčka. Nechte ji doma, není k ničemu. Rychle mi přineste meč a vějíř!“

Nato rarášek-správce okamžitě podal žádané dva poklady starému démonovi. Démon Zlatoroh si vstrčil vějíř z banánovníkového listí za límec, do ruky popadl meč, odpočítal tři sta rarášků, a ti se ozbrojili puškami a kyji, řinčeli řetězy a mávali dýkami. Starý démon si nasadil přílbu a krunýř a přes něj si přehodil hedvábnou

suknici ohnivě rudé barvy. Raráškové se seřadili v šik a vytáhli na opičího krále.

Opičák věděl, že mladý démon se v tykvi již rozložil. Přitáhl těsně zátku tykve a uvázal si ji pevně k pasu. Do ruky uchopil svou zlatem kovanou tyč a přichystal se k boji na život a na smrt. Zatím raraši rozvinuli rudou vlajku a vyřítili se z brány. Starý démon vydal spěšný rozkaz, aby zaujali bojové postavení.

„Ty opice drzá, nezdvořilá!“ nadával na účet Opičáka. „Zničil jsi mého bratra, ochromil jsi mé údy! Jak tě nenávidím!“

„Ty mizerný démone! Jen si koleduješ o smrt!“ v oplátku na to Opičák. „Života jednoho ďábla želíš. Avšak čtyři takové bytosti, jako je můj učitel, bratři a náš bílý kůň, ty klidně pověsíš na trám v jeskyni! Jak já se mám na tohle dívat! Co je to za způsoby! Rychle mi je vydej zpět, přidej nám ještě nějaké peníze a pěkně nás vyprav na cestu! Pak ti daruji ten tvůj psí život!“

Ale kdež by si démon dal říci! Napřáhl meč a ťal Opičákovi rovnou po hlavě. Opičák mu nastavil ruku s tyčí. Zaútočili na sebe asi

dvacetkrát, ale ani jeden nevyšel z této potyčky jako vítěz.

Nato démon zamával mečem a zvolal: „Raráškové, vzhůru!“

Všech tři sta rarášků se nahrnulo kolem Opičáka a sevřeli ho v těsném kruhu. Opičák se však ani trochu nelekl, oháněl se tyčí, bum doleva, prásk doprava, kryl se zezadu, odolával útokům zepředu. Raráši však byli šikovní, doráželi čím dále tím více, opřádali Opičáka jako vlákna babího léta, věšeli se mu na záda a podtrhávali mu nohy. Opičák byl již poněkud vyveden z míry. Vytrhl si hrst chlupů z levého podpaždí, rozkousal je, vyplivl a zvolal: „Čáry máry!“ Každý chloupek se proměnil v opičáka. Velcí opičáci se oháněli tyčemi, malí kolem sebe tloukli pěstmi, ti nejmenší, kteří ani neunesli zbraně, se zakusovali raráškům do stehen. Ti se rozprchli, jako když do vrabců střelí, a pokřikovali: „Vaše Veličenstvo! Běda! Je zle! Všude kolem, po celé hoře, jsou jen samí opičáci!“

A tak tímto kouzlem Opičák rarášky odrazil a démon sám se octl v obklíčení. Pobíhal zmateně sem a tam, ale nebylo úniku. Byl již strachy bez sebe. Přendal si meč do levé ruky a pravou rukou si sáhl za krk a vytáhl vějíř z banánovníkového listí. Zamával jím, až to zasvištělo, a ze země se zdvihl ohnivý sloup. Vějíř měl totiž tu kouzelnou vlastnost, že dokázal kdekoli vznítit oheň. Starý démon byl opravdu nelítostný. Zamával vějířem sedmkrát osmkrát, plameny divoce vyšlehly, až se země škvařila a nebe sálalo. Opičák se při pohledu na ten zlověstný oheň třásl úzkostí.

„Je zle! Mně samotnému se nic nestane, ale s chlupy se asi budu muset rozloučit."

Škubl sebou a všechny chlupy si opět vrátil na tělo. Jenom z jednoho chlupu vytvořil svého dvojníka. Aby se vyhnul ohni a zkáze, zamumlal ochrannou průpovídku proti ohni, vyskočil, udělal kotrmelec a v mracích se zachránil před šlehajícími plameny. Střelhbitě zamířil do jeskyně Lotosových květů, aby zachránil ctihodného otce. Bleskurychle se octl u brány a stlačil mrak. Před bránou narazil na skupinku

asi sta raráškù. Všichni měli natlučené hlavy a zpřerážené nohy. Tak je všechny zřídil Opičák, když vykouzlil zástup malých opičáků. Někteří raráši úpěli a naříkali, jiní snášeli bolest mlčky. Jak je Opičák uviděl, probudila se v něm zlomyslnost a škodolibost, zatočil železnou tyčí a pobil vše, co mu stálo v cestě. Když pomlátil všechny rarášky, vtrhl do jeskyně. Chystal se osvobodit ctihodného otce, když tu spatřil, že i tam šlehají plameny. Úlekem mu sklesly ruce.

„Je konec! Je konec! Ten oheň šlehá od zadní brány, to ctihodného otce nezachráním!“

S třesoucíma se rukama se rozhlížel pozorně kolem. Jéje! Vždyť to nejsou plameny, ale zlatá záře! Uklidnil se a nahlédl dovnitř. Záře vycházela z lahvičky z průsvitného nefritu.

„Hodný pokládek!“ řekl si radostně. „Ta lahvička tolik zářila, když ji raráši měli s sebou na hoře. Byla moje, ale démon mi ji zase uzmul. Teď je tady schovaná a zase září!“

Hrábl po lahvičce a zálibně si ji prohlížel. Rozmyslel si to, nešel zachránit ctihodného otce, ale vyklouzl rychle z jeskyně. Sotva byl ze dveří,

spatřil démona, jak se žene od jihu s vějířem a napřaženým mečem v ruce. Nestačil mu už uhnout, démon mu uštědřil ránu mečem rovnou do hlavy. Opičák udělal přemet, vyskočil a zmizel beze stopy. Démon, jak přirazil k bráně, si ihned všiml, že kolem dokola je plno mrtvol. Byli to jen samí jeho poddaní raráškové. Pohlédl k nebi a dlouze vzdychl: „Ach běda! Jaký to žal!“

Démon Zlatoroh se ani trochu nestyděl za své slzy, a co noha nohu mine, kráčel do jeskyně. Všechno bylo na svém místě, ale bylo zde pusto a prázdno, nikde ani živáčka, až z toho na démona padla tesknota a tíseň. Usadil se sám uprostřed jeskyně. Pak se pohodlně natáhl na kamenný stolek, meč opřel o jeho hranu a vějíř si zastrčil pod rameno. Za chvilku chrápal, jako když ho do vody hodí. Darmo se neříká: *Když člověka potká štěstí, je na duchu svěží, jakmile však srdce sevře tíseň, snaží se to zaspat.*

Opičák zakormidloval mrak k hoře a zůstal stát těsně před ní. Rozhodl se, že teď přece jen půjde zachránit ctihodného otce. Připevnil si lahvičku k pasu a šel do jeskyně na výzvědy.

Brána byla zpola otevřena. Potichounku, nikým nepozorován, vplížil se dovnitř. Démon, rozvalený na kamenném stolci, zhluboka chrápal. Vějíř mu vyklouzl zpod ramene a zpola mu zakrýval lebku. Meč se sedmi hvězdami stál dosud opřen o stolek. Opičák se tichounce přikradl a vějíř démonovi vytrhl. Rychle se otočil a vyběhl z jeskyně, jen se za ním zaprášilo. Rukojeť vějíře byla zamotána do démonových vlasů a škubnutí ho ihned probudilo. Zdvihne hlavu a vidí, že vějíř ukradl Opičák Sun. Ve spěchu popadl meč a vyřítil se za ním. Opičák však byl již dávno ze dveří. Zatkl si vějíř za pás a oháněje se oběma rukama svou železnou tyčí, postavil se démonovi do cesty. Vybojovali asi třicet čtyřicet kol. Nebe již zatím potemnělo. Démon už nebyl s to vydržet Opičákovy útoky, a tak vyklidil pole. Uprchl směrem na jihozápad a nalezl útočiště v jeskyni Skrytého draka.

Opičák stlačil mrak k zemi, vnikl do jeskyně Lotosových květů a odvázal Tripitaku, Čuníka a Písečného mnicha. Jejich díky neměly konce.

„Kam se poděli démonové?“ ptali se.

„Mladý démon je zavřen v tykvi, v tomto okamžení se již jistě rozpadl. Starý démon právě odtáhl s nepořízenou a utekl do jeskyně Skrytého draka. Rarášky pozabíjeli opičáci vykouzlení z mých chlupů. Někteří s poraněním unikli a ty všechny jsem dorazil já sám. Pak jsem pronikl dovnitř a vysvobodil jsem vás.“

Tripitaka se nemohl dost vynaděkovat.

„Učedníku můj, jak jsem ti vděčen za vše, co jsi pro mne vytrpěl.“

„Bratříčku,“ žadonil Čuník, „ukaž nám tu tykévku. Mladý démon už bude jistě rozložený.“

Opičák nejprve odvázal nefritovou lahvičku, vyňal vějíř a zlatý provaz. Nakonec vzal do ruky tykev: „Nekoukejte se tam! Když chytili do tykve mne, naplil jsem dovnitř, až to zažbluňkalo, a tak jsem je obelstil, že vyndali zátku, a já jsem unikl ven. Nechci zátku ještě vyndavat, aby nás také nenapálil a neupláchl nám.“

Učitel i žáci z toho měli převelikou radost. Našli v jeskyni rýži, nudle a zeleninu, vymyli kotel a přichystali si bezmasé jídlo. Pěkně se

dosyta najedli a uložili se k spánku. Celá noc proběhla klidně a brzy nastalo ráno.

Podívejme se za starým démonem, který se utekl do jeskyně Skrytého draka. Svolal všechny divoženky a vypověděl jim, jak Opičák zabil královnu matku, naložil bratra do tykve, zničil celou armádu rarachů a záludně ukradl poklady. Všechny divoženky se daly do pláče. Když se dosyta vyplakaly a natruchlily, démon pravil: „Již dosti smutku! Mám ještě tento meč se sedmi hvězdami. Chci z vás, divoženek, utvořit vojsko a shromáždit vás za horou Skrytého draka. Pak půjdu vyhledat všechno příbuzenstvo a za každou cenu se Opičákovi pomstíme.“

Ještě ani nedomluvil, když tu raráškové od brány hlásili: „Vaše Veličenstvo, váš strýc z matčiny strany sem táhne s vojskem.“

Nato se démon rychle převlékl do smutečního oděvu z bílého hedvábu, uctivě se shrbil a vyšel příchozím v ústrety. Přicházel mladší bratr démonovy matky, sedmý král Liška. Když mu podaly hlídky z hor hlášení, že jeho sestra byla Opičákem zabita, přijal na sebe její

podobu, vypůjčil si poklady od svého synovce a celý den hlídkoval na Stoličné hoře. Pak však sebral na dvě stě rarachů ze své jeskyně a rozhodl se vytáhnout do boje na pomoc. Nejprve však přišel vyzvědět, co se stalo se sestrou. Sotva vešel do dveří, spatřil staršího démona oděného ve smutku. Oba dva se pustili do pláče. Když se dosyta vyplakali, starý démon se uklonil a vypověděl, co se vlastně stalo. Sedmý král Liška se velice rozlítil, nařídil Zlatorohovi, ať svlékne smutek, ozbrojí se mečem a odpočítá divoženky. Obě vojska se spojila, nasedla na mraky a poháněna větrem zamířila na severovýchod.

Zatím Opičák přikázal Písečnému mnichovi, ať nachystá snídani, že vyrazí, jakmile se nají. Najednou však zaslechli hvízdání větru. Opičák vyšel z brány a co nevidí! Od jihozápadu se blíží celé vojsko démonů. Zarazil se a rychle zašel dovnitř.

„Bratříčku," zavolal v chvatu na Čuníka, „démon si přizval na pomoc celou armádu!"

Tripitaka úplně zbledl strachy. „Učedníci moji, co si počneme?“

„Jen klid! Jen klid!“ usmíval se Opičák. „Přineste mi ty jeho poklady!“

Přivázal si tykev a nefritovou lahvičku k pasu, zlatý provaz si zasunul do rukávu, vějíř z banánovníkového listí si vetkl za límec a oběma rukama máchal železnou tyčí. Ještě nařídil Písečnému mnichovi, ať dá pozor na ctihodného otce a sedí s ním pěkně v jeskyni. Čuník se ozbrojil hráběmi a vyrazili spolu na nepřítele.

Démoni se rozvinuli v šiky. Sedmý král Liška stál v jejich čele. Měl zsinalý obličej a dlouhý vous, obočí jako ocelové dráty a uši jako nože. Na hlavě měl přílbu vykovanou ze zlata, oděn byl v kroužkové brnění a v ruce měl sudlici.

„Ty mizerná, troufalá opice!“ nadával nahlas. „Jak se opovažuješ takhle podvádět! Ukradl jsi poklady, zahubil mé příbuzné a ještě si troufáš usadit se v našem sídle! Rychle nastavte jeden po druhém šíje a přijměte zaslouženou smrt, ať pomstím sestřinu rodinu!“

„Vy bando lupičů! Jen si koledujete o smrt!“ začal jim spílat Opičák. „Vy mě ještě neznáte. Čichněte si k mé tyči!“

Démon se sklonil, uhnul stranou a švihl sudlicí Opičákovi po obličeji. Pustili se do sebe, ale nevybojovali ani tři čtyři kola, když démona opustily síly a prchal z bojiště. Opičák hbitě přiskočil a démon se na něho znovu vrhl. Zase se chytili a sedmý král Liška přešel do útoku. Čuník to zpozoroval a ihned ho zadržel svými devítizubými hráběmi. Srazili se a znovu na sebe útočili, ale nikdo nevyšel z bitky jako vítěz. Nakonec démon zařval a vojsko rarachů se sesypalo na Čuníka i Opičáka.

Tripitaka seděl po celou tu dobu v jeskyni Lotosových květů. Vtom zaslechl křik, že se až země otřásala.

„Písečný mnichu,“ zavolal, „jdi se podívat ven, jak se vede bratříčkům.“ Písečný mnich zvedl svou hůl na démony a vyřítil se ven. Raraši se dali na útěk. Když sedmý král Liška viděl, že nastal nepříznivý obrat, vzal raději nohy na ramena. Čuník ho dohonil, sekl mu hráběmi po

zádech, až mu vytryskla krev na devíti místech a jeho duše opustila tělo. Rychle z něho stáhli šat. Byl to duch lišky.

Když starý démon viděl, že jeho strýc dokonal, nechal Opičáka, napřáhl meč a vrhl se na Čuníka. Ten se mu postavil s hráběmi. Jak se tak tahali, Písečný mnich přiskočil a začal bušit do démona holí. Démon to nevydržel, rozpoutal vítr, přivolal mračna a uprchl směrem na jih. Čuník a Písečný mnich se hnali za ním. Když to Opičák viděl, rychle se vyšvihl do mraků, odvázal si nefritovou lahvičku, namířil ji na démona a zvolal: „Králi Zlatorohu!“

Démon se domníval, že na něho volá některý z jeho zahnaných rarášků, otočil se a odpověděl. Bzzz! a už byl v lahvičce. Opičák ji okamžitě přelepil nálepkou s nápisem: *Na přímý rozkaz nebeského praotce Cesty*. Jenom meč se sedmi hvězdami upadl do prachu na zem. I ten se tedy stal Opičákovým majetkem.

„Bratříčku,“ vyšel mu vstříc Čuník, „získal jsi démonův meč, ale kam se poděl démon sám?“

„Už je po něm," zasmál se vesele Opičák. „Už je zavřen v mé lahvičce."

Písečný mnich i Čuník se velice zaradovali. Kraj byl tedy zbaven všech zlých duchů. Naši přátelé se vrátili do jeskyně a oznámili tuto radostnou zvěst Tripitakovi.

„Hora je vyčištěna, démoni pobiti, nasedněte, ctihodný otče, na koně a vyrazíme."

Tripitaka se neznal radostí. Všichni v klidu posnídali, posbírali zavazadla, osedlali koně a pustili se na západ.

Jak tak jdou, na cestě proti nim se najednou vynořil slepý muzikant, přistoupil k nim, chytil Tripitakova koně za uzdu a pravil: „Mnichu, kam se ubíráš? Vrať mi mé poklady!"

„Je s námi konec!" ulekl se Čuník. „Starý démon si přišel pro poklady!"

Opičák si příchozího lépe prohlédl – byl to praotec Cesty. Spěšně přistoupil a vysekl mu hlubokou poklonu.

„Kam račte, vašnosti?"

Praotec Cesty usedl na nefritový trůn, vznesl se do výše a zastavil se až v červáncích.

„Opičáku, vrať mi mé poklady!“ zvolal.

Opičák se vznesl za ním do vzduchu.

„Jaké poklady?“

„V tykvi chovám elixír života, do nefritové lahvičky nabírám vodu, mečem velím démonům, vějířem rozdmýchávám oheň, provaz je můj pásek, kterým si podkasávám suknici.“

„Jak se dostaly do rukou těm démonům?“ zeptal se zvědavě Opičák.

„Jeden z nich byl topič u mé zlaté pece a druhý topič u mé stříbrné pece. Ukradli mi mé poklady a uprchli s nimi dolů na svět. Nemohl jsem je nikde nalézt. Vy jste je teď polapili, a tím jste si získali nesmírné zásluhy.“

„Když se z vašich vlastních lidí stanou zlí duchové, měl byste sám být obviněn z nedostatku kázně a přísnosti,“ troufal si Opičák. „Kdybyste byl, vašnosti, nepřišel sám, zaručeně bych vám ty vaše poklady nevrátil. Tu máte, vezměte si je.“

Praotec Cesty přijal všech pět pokladů a vznesl se na nebesa. Tripitaka se svými učedníky se vydal chvatně na západ.

Chcete-li vědět, jaká nová dobrodružství je potkala, přečtěte si další kapitolu.

31. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK ZACHRÁNIL MNICHY

Naši poutníci šli dále na západ, až nastalo jaro. Cestou se rozhlíželi kolem dokola a kochali se krajinou. Tu pojednou koník zvolnil krok. Vzápětí uslyšeli hluk a změť tisíců lidských hlasů. Tripitaku přepadl strach, uchopil koně za otěže, zarazil ho a rychle se otočil.

„Sun Wu-kchungu, odkud přichází ten podivný lomoz?“

„Jako když puká země a bortí se hory,“ prohodil Čuník.

„Burácí to jako hrom,“ pravil Písečný mnich.

„Zdá se mi, že to jsou lidské hlasy a ržání koní,“ dodal Tripitaka.

„Nechte toho, stejně to ani jeden neuhodnete,“ smál se jim Opičák. „Půjdu to sám vypátrat.“

A tak náš milý Opičák sebou škubl, nasedl na mrak a vylétl do vzduchu. Vypoulil oči a rozhlížel se kolem. V dáli spatřil hradby

jakéhosi města. Podívá se líp a tu vidí blikotat jen samá příznivá světla, odnikud nevycházely zlověstné páry.

Pěkné místečko! pochvaloval si v duchu Opičák. Odkud však pochází ten uši drásající hluk? U bran města nejsou vidět žádné praporce ani korouhve či zbraně, ani dělové salvy to nejsou, odkud tedy pochází ta spleť lidských hlasů a ržání koní?

Jak se tak radil sám se sebou, všiml si srázné písčiny za branami města. Hemžila se zde spousta buddhistických mnichů a tlačili před sebou káry. Aby si ulehčili práci, pokřikovali si do taktu: „Ó mocný bódhisattvo síly.“

Právě jejich pokřik vyděsil Tripitaku.

Opičák pomaloučku slétl na mraku dolů. Tu vidí, že káry jsou naloženy samými taškami, dřevěnými trámy a nevypálenými cihlami. Na konci pláně bylo největší stoupání a uzounká cestička v úvozu byla sevřena mezi dvěma příkrými stěnami. Stoupala téměř kolmo vzhůru. Přestože bylo velmi teplé počasí, mniši měli na

sobě těžké, zčásti již potrhané kutny. Byl na ně žalostný pohled.

To asi staví chrám, napadlo Opičáka, mají tu zrovna žně, a tak asi nemohli najít žádné nádeníky. Tak se mniši musí činit sami.

Avšak s tímto vysvětlením nebyl sám spokojen. V tom okamžení se otevřely městské brány a vyšli z nich kolébavým krokem dva taoističtí kněží. Jak je mniši uviděli, roztřásli se strachy na celém těle a strkali vozíky s dvojnásobným úsilím.

Aha! pochopil Opičák. Ti mniši se asi bojí těch taoistických kněží. Proč by se jinak tolik činili? Kdysi jsem slyšel, že kdesi na západě je místo, kde taoismus se těší plnému rozkvětu a buddhisté jsou pronásledováni. To bude určitě tady. Když se vrátím a oznámím to ctihodnému otci, nepochopí to a bude mi vyčítat, že si vymýšlím lži a že ani takový ostrovtipný člověk jako já nedovede vypátrat věrohodné zprávy. Raději sletím dolů a všechno vyzvím, abych mohl ctihodnému otci vše správně vypovědět.

Koho myslíte, že se šel zeptat? Stlačil mrak, přistál u paty městských hradeb, škubl tělem a proměnil se v potulného taoistického kouzelníka. Přes levé rameno měl pověšen košík s čarodějnými pomůckami, tloukl na bubínek v podobě rybí hlavy a prozpěvoval si taoistické písně. Přiblížil se k městským bránám a vykročil vstříc taoistickým kněžím. Hluboce se jim poklonil: „Ponížen vás zdravím, důstojní otcové.“ Kněží opětovali jeho pozdrav.

„Odkud přicházíte, vzácný poutníče?“

„Váš učedník se toulá po všech nebeských končinách, s mračny prolétá všechna zákoutí země,“ pravil Opičák. „Nyní jsem zavítal sem, abych prosil o milosrdenství u dobrých lidí. Povězte mi, důstojní otcové, v které části města přejí Cestě? V které uličce uctívají mudrce? Já, chudobný mnich, bych chtěl poprosit o almužnu.“

„Vzácný poutníče,“ usmáli se kněží, „proč mluvíte tak skromně a pokorně? Přicházíte zdaleka, a tak nevíte, jak se u nás ve městě věci mají. Tady u nás nejen úředníci u dvora, ale

i vojenští hodnostáři vyznávají Cestu, bohatí občané a starší přejí mudrcům, staří, mladí, muži i ženy se nám klaní a zahrnují nás vším možným – to by však byla jen maličkost. Hlavní je, že i Jeho Veličenstvo panovník této země je velkým příznivcem Cesty a mudrců.“

„Já, chudý mnich, jsem ještě příliš mlád a přišel jsem z velké dálky, a tak nevím, jak to tu u vás chodí. Prosím vás pěkně, důstojní otcové, povězte mi, jak se jmenuje toto město a čím to je, že panovník je takovým dobrodincem taoistů a mudrců.“

„To město je stolicí země Pomalých kol,“ pravili kněží. „Panovník je s námi spřízněn.“

Uslyšev to, Opičák se dal do smíchu.

„To se taoistický kněz stal králem?“

„Ne, nikoliv. Před dvaceti lety postihlo lid této země strašné sucho, z nebe nespadla ani jediná kapka deště a země přestala rodit. Panovník i poddaní, vznešení i prostí lidé brali očistné lázně, v každé rodině pálili kadidlo a prosili nebe, aby seslalo déšť. Když životy všech visely na vlásku, z nebe najednou

sestoupili tři posvátní mužové a spasili vše živé v této zemi.“

„Kdo byli ti tři posvátní mužové?“ zeptal se Opičák.

„Byli to vznešení učitelé z našeho řádu,“ pravili kněží.

„Jak znějí jejich ctěná jména?“ vyzvídal dále Opičák.

„Nejstarší se jmenuje Tygří síla,“ odpověděl jeden z kněží, „druhý Jelení síla a třetí Beraní síla.“

„Jakými magickými silami vládnou ti vaši ctihodní učitelé?“ vyptával se Opičák.

„Naši učitelé dovedou přivolat vítr a déšť pouhým otočením dlaně,“ vysvětloval kněz, „vodu dovedou proměnit v olej, ukážou na kámen a ten se změní v zlato. Panovník i poddaní je uctívají a oni sami uzavřeli s panovníkem bratrství.“

„Vašemu panovníkovi vskutku přeje štěstí. Když ti vaši ctihodní učitelé ovládají taková znamenitá kouzla, každý jen získá, když se s nimi pobratří. Ach, kéž by i mně hvězdy přály a mohl

jsem alespoň na chviličku spatřit jasnou tvář nejstaršího ctihodného učitele!“

„To není nic těžkého,“ usmál se taoistický kněz. „My dva jsme jeho nejbližší a nejoblíbenější učedníci. Náš učitel je velkým vyznavačem Cesty a příznivcem mudrců. Každý, kdo jen vysloví slovo ‚Cesta‘, je mu vítán. Uvést vás k nejstaršímu učiteli je pro nás tak lehké jako odfouknout popílek.“

Opičák se uklonil až po pás.

„Byl bych vám velice povděčen, kdybyste mě k němu vskutku uvedli.“

„Musíte chviličku počkat,“ pravil jeden z kněží. „Posaďte se tady, my si tu zatím vyřídíme úřední záležitosti a pak vás uvedeme.“

„Lidé, kteří přistoupili k víře,“ pravil Opičák, „nemají žádných světských závazků či povinností, jaképak tedy úřední záležitosti?“

Taoističtí kněží ukázali rukou na buddhistické mnichy na písčině.

„Ti tam pro nás pracují. Máme strach, aby nelenošili, tak na ně jdeme dohlédnout. Přijdeme hned, jen co je odpočítáme.“

„V tom musí být nějaký omyl," podivil se Opičák. „Jsou to sice buddhisté, ale jsou to mniši jako vy, z jakého důvodu mají pro vás pracovat?"

„Tomu vy nerozumíte," pravil taoistický kněz, „onoho roku, kdy nastalo veliké sucho, buddhističtí mniši prosili o déšť Buddhu a taoisté hvězdu Polárku. Jedni i druzí chtěli vyprosit království dostatek obilí. Kdo by si však pomyslil, že ti buddhističtí mniši nejsou k ničemu. Nadarmo se modlili, nadarmo předříkávali svá písma, nic nepořídili. Pak se zjevili naši ctihodní učitelé, povolali vítr a déšť a zprostili lid bídy a neštěstí. Dvůr byl velice pohoršen a panovník prohlásil, že buddhističtí mnichové jsou neschopní. Dal pobořit jejich chrámy a zničit sochy Buddhů a sebral jim glejty, aby se nemohli vrátit domů. Nakonec je císař daroval nám, aby nám byli k ruce a pracovali pro nás. Starost o oheň a pořádek v našich sídlech připadá také jim. I vrátné nám dělají. Tam vzadu se staví obytný dům. Ti mniši tam vozí tašky a trámy a pokrývají střechu. Máme je v podezření, že se

ulívají a nenakládají pořádně káry, a proto my dva na ně jdeme dohlédnout.“

Jak to Opičák uslyšel, zatahal kněze za rukáv a propukl v slzy: „Vždyť jsem říkal, že mi osud nepřeje, a vskutku je tomu tak. Není mi dopřáno spatřit šlechetnou tvář vašeho ctihodného učitele!“

„Proč ne?“ podivovali se kněží.

„Já, ubohý mnich, se toulám světem nejen proto, abych si dobýval svůj denní chléb, ale také proto, abych našel svého příbuzného.“

„Jakého příbuzného?“

„Mám strýce, již v mládí si dal ostříhat vlasy a vstoupil do buddhistického kláštera. Když onoho roku nastal hladomor, odešel někam daleko prosit o almužny. Již tolik let se nevrátil domů! A já, abych uctil památku svého otce, jsem se vydal do světa ho hledat. Dost možná, že jste ho tady zadrželi, on nemůže odtud a neví, že já ho hledám. Nemohu s vámi vstoupit do města dříve, dokud se nepřesvědčím, že tu někde není.“

„To je velice snadné,“ děl taoistický kněz. „My tu počkáme a vy se můžete obtěžovat na

písčinu a provést odpočítání za nás. Na seznamu jsou vedena jména pěti set mnichů. Můžete se podívat, není-li mezi nimi váš ctihodný strýc. Bude-li tam, z ohledu na to, že vy sám jste taoista, ho propustíme. Pak se s námi můžete odebrat do města.“

Opičákovy díky neměly konce. Hluboce se poklonil a rozloučil se s kněžími. Prošel úžlabinami a zamířil na cestu v úvozu. Mniši, jak ho spatřili, poklekli a bili čelem o zem.

„Šetřte nás, otče. Ani jeden z nás se nevyhýbal práci. Je nás pět set, ani o jednoho méně, a všichni poctivě tlačíme káry.“

Aha! usmál se Opičák v duchu. Ti mniši jsou zvyklí na hrubé zacházení od taoistických kněží, když i přede mnou se takhle třesou. Jistě jsou k smrti vylekáni, když se k nim přiblíží jejich praví páni.

„Povstaňte a nic se mne nebojte,“ pokynul jim Opičák. „Nejsem žádný dozorce, přicházím sem hledat svého strýce.“

Sotva domluvil, zabubnoval na bubínek, rozloučil se s mnichy a sešel k městské bráně za kněžími.

„Našel jste svého příbuzného, vzácný pane?“ uvítali ho kněží.

„Všech pět set mnichů jsou moji příbuzní.“

„Jak je to možné, že máte tak četné příbuzenstvo?“ usmívali se kněží.

„Sto jich je mých příbuzných po otci, sto po matce, sto jich je mých sousedů po levici a sto po pravici, sto jsou mí přísežní bratři. Jste-li ochotni všech pět set propustit, půjdu s vámi do města. Ne-li, pak s vámi nejdu.“

„Vy jste asi šílený, když můžete mluvit tak nesmyslně,“ zaútočili taoisté na Opičáka. „Ti mniši, to je náš dar od císaře, i kdybychom propustili jednoho nebo dva, musili bychom nejprve podat zprávu o nemoci a pak o úmrtí, aby nám počet souhlasil. Propustit všechny, kdo to jakživ slyšel!“

„Tak tedy nepustíte?“

„Nepustíme!“

Opičák se zeptal ještě dvakrát. Pak ho popadla zlost, vytáhl si zpoza ucha svou tyč se zlatým kováním, zakmital jí ve větru, napřáhl a praštil kněze po hlavě, až klesli mrtvi k zemi.

Jak mniši na písčině z dálky viděli, že oba kněží jsou mrtvi, odhodili káry a přiběhli k Opičákovi.

„Se zlou se potážete! Zabil jste císařovy oblíbence!“

„Jen žádné strachy!“ pravil klidně Opičák. „Jsem Sun Wu-kchung, učedník svatého mnicha Tripitaky ze země velkých Tchangů. Přišel jsem sem, abych zachránil vaše životy.“

Pak se Opičák vrátil s mnichy na písčinu a čarodějným pohybem seslal káry dolů úvozem, nadzvedl je a shodil na zem, až se rozbily na tisíc kousků. Všechny cihly, tašky a břevna pak sházel ze svahu.

„Rozejděte se!“ zavolal na mnichy. „Ani jeden z vás se ke mně nesmí znát. Zítra půjdu za tím povedeným císařem a ty taoisty vyhubím!“

A tak se všech pět set mnichů rozešlo, ti, co přišli ze západu, odešli na západ, z východu na

východ, někteří spěchali, jiní se loudali a zastavovali, ale ani jediný nezůstal na místě činu.

Zatím Tripitaka, čekající u cesty, když se nemohl dočkat zpráv od Opičáka, nařídil Čuníkovi, aby vzal koně za uzdu, že vyrazí dále na západ. Na cestě potkali několik prchajících mnichů. Když se přiblížili k městským hradbám, spatřili Opičáka s několika mnichy, kteří se ještě nerozešli. Tripitaka zarazil koně.

„Opičáku, nařídil jsem ti, abys vyšetřil, odkud přichází ten podivný hluk, a ihned přišel zpátky. Kde se touláš?“

Opičí král dopodrobna vypověděl, co vše se stalo.

„Co si počneme?“

„Jen se upokojte, ctihodný otče,“ uklidňoval ho Opičák. „Půjdeme hned zítra do města a při ranním slyšení u dvora vše uvedu do pořádku.“

Tripitaka sestoupil z koně a popošel k městským hradbám. Slunce se již sklánělo k západu. Přešli přes padací most a prošli městskými bránami. Lidé na ulicích, když viděli

mnichy s koněm a ranci, se rozutekli na všechny strany.

Druhého dne časně zrána se Tripitaka oděl ve svůj vyšívaný šat. Opičák sám si vzal na starost průvodní listiny, Čuník nesl na dlani jídelní misku, Písečný mnich se chopil cínové hole. Přišli až k pavilonu Pěti fénixů, uklonili se dozorcům na hradbách a ohlásili svá jména. Prý si chtějí dát potvrdit své průvodní listy, a proto prosí o přijetí u dvora. Dvorský ceremoniář vstoupil do obřadní síně, poklonil se před zlatými stupni trůnu až na zem a ohlásil, že venku čekají čtyři mniši z říše Tchangů na východě, kteří jdou na západ pro posvátná písma.

Jak to panovník uslyšel, vzplál mocným hněvem.

„To si ti mniši musí chodit pro smrt zrovna sem? Co dělají stráže, že je nezajaly?“

Zezadu předstoupil nejvyšší mýtný a prosil o slyšení.

„Říše velkých Tchangů na východě, to je ta země, jež se nazývá Čína. Je odtud na deset tisíc

mil daleko, při cestě řádí spousty ďáblů a démonů. Ten mnich musí mít nějakou nadpřirozenou moc, když se odvážil vydat se na západ. Ponížen prosím Jeho Veličenstvo, aby pamatovalo, jakou dlouhou cestu ti mniši z Číny již vážili, ověřilo jejich glejty a pustilo je dál. Je mnohem moudřejší s nimi vyjít v dobrém."

Panovník souhlasil a přikázal předvést Tripitaku před zlatý trůn. Naši poutníci se tedy seřadili před schodištěm a podali své listiny panovníkovi.

Císař si je rozložil a začal je prohlížet.

Vtom opět přišel dveřník a hlásil: „Tři ctihodní otcové, učitelé země, prosí o slyšení."

Císař v zděšení složil listiny a rychle usedl na dračí trůn. Nejblíže stojící dvořané rychle položili na zem tři vyšívané polštáře a vyšli vstříc třem taoistům hluboce se uklánějíce. Tripitaka otočil hlavu směrem k příchozím. Tři taoističtí světci, doprovázení maličkým sluhou s dvěma pletenci neposedných vlasů, se hnali pajdavým krokem rovnou k trůnu.

Celý dvůr před nimi skláněl hřbet a klopil zraky k zemi. Taoisté přikročili až k trůnu a králi se ani nepoklonili.

„Čemu vděčím za vaši vzácnou návštěvu?“ oslovil je panovník.

„Přišli jsme proto, že vás chceme zpravit o jedné věci,“ pravili taoisté. „Odkud přicházejí tito mniši?“

„Jsou ze země velkých Tchangů a jdou pro posvátná písma na západ,“ řekl panovník. „Přišli si potvrdit své průvodní listiny.“

Tři taoisté tleskli do dlaní a divoce se rozchechtali.

„Měli jsme strach, že nám upláchnou, a oni jsou zatím tady!“

„Co to praví vzácní učitelé země?“ ulekl se císař. „Právě ohlásili svá jména. Chtěl jsem je původně dát předvést vzácným učitelům, ale pak jsem se rozhodl přijmout rozumný návrh nejvyššího mýtného, abychom brali ohled na to, že přišli z takové dálky, a zbytečně nevyhledávali spory s Čínou. Právě jsem nahlížel do jejich průvodních listin. Neměl jsem tušení, že vzácní

učitelé budou mít něco proti tomu. Snad vás neurazili, Vaše Velebnosti, snad se nějak neprovinili?“

„Což nevíte, Vaše Veličenstvo,“ křičeli taoisté, „že včera zabili u východní brány dva naše učedníky, propustili všech pět set námezdních mnichů a rozbili vozy? Zrovna když jsme je chtěli zajmout, tak nám uprchli. A oni jsou dnes ještě tady! Však viník nikdy neunikne trestající ruce spravedlnosti!“

Panovník se velice rozčílil a chtěl všechny čtyři naše poutníky dát na místě popravit.

Opičák sepjal ruce a pravil mocným hlasem: „Vaše Veličenstvo, utište hromy a blesky svého hněvu a vyslechněte nás, ubohé mnichy!“

„Urazili jste naše učitele,“ hřímal panovník, „troufáte si tvrdit, že naši učitelé mluví nepravdu?“

„Kdo jim dosvědčí, že jsem to byl právě já, kdo zabil ty jejich dva učedníky?“ pravil troufale Opičák. „Tvrdí, že já jsem rozbil káry a propustil námezdné mnichy. Jaké mají pro to důkazy? Chtějí mi jen úmyslně škodit.“

Císař již předtím z toho nebyl příliš moudrý, ale po Opičákových slovech byl dokonale zmaten.

Váhal a rozmýšlel se, když tu najednou přišli ohlásit dveřníci, že za bránou čeká několik vesnických stařešinů, kteří prosí o přijetí.

„Co si přejí?“ otázal se panovník. „Vpusťte je dovnitř.“

Bylo jich třicet nebo čtyřicet.

Přistoupili před trůn a pobili čelem o zem.

„Vaše Veličenstvo,“ pravili, „za celé letošní jaro nespadla jediná kapka deště, máme strach, že v létě nastanou strašná sucha. Přišli jsme tedy proto, abychom požádali Jejich Velebnosti učitele země, aby nám vyprosili úrodný deštíček a zachránili obecný lid před zkázou.“

„Odstupte, stařešinové, déšť spadne co nevidět.“

Stařešinové se poděkovali za milost a vzdálili se.

„Mniši z říše Tchangů, jestlipak víte, proč uctívám taoisty a pronásleduji buddhisty?“ obrátil se císař k našim poutníkům.

„Před lety, když jsme prosili nebe o déšť, ani jeden buddhistický mnich z celé říše nevymodlil ani kapičku. K naší spáse nám nebe seslalo naše vzácné učitele a ti nás zachránili před zhoubou. Přišli jste zdaleka a urazili naše učitele, zasluhujete si okamžitého trestu. Chci vám ho však prominout, utkáte-li se s našimi učiteli, kdo dříve přivolá déšť. Podaří-li se vám vyprosit úrodný déšť a zachránit tak lid mé země, prominu vám vaše přestupky, vrátím vám vaše glejty a můžete pokračovat v cestě na západ. Prohrajete-li, pak vás dám postrkem předvést na popraviště, kde vám budou pro výstrahu všem useknuty hlavy.“

„Však my víme, jak se déšť přivolává,“ smál se vesele Opičák.

Chcete-li vědět, zdali naši poutníci opravdu přivolali déšť, přečtěte si další kapitolu.

32. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK PŘEDVÁDĚL SVÉ UMĚNÍ V ZEMI POMALÝCH KOL

Císař ihned nařídil upravit oltář a sám se odebral v doprovodu ministrů do pavilonu Pěti fénixů. V okamžení zaujali místa u oken. Tripitaka s Opičákem, Čuníkem a Písečným mnichem čekali před pavilonem. Tři taoisté se odebrali za panovníkem nahoru. Za chviličku přišel hlásit ceremoniář, že oltář je již přichystán, nechť Jejich Velebnosti učitelé země zaujmou místa.

Čaroděj Tygří síla zkřížil ruce na prsou, rozloučil se s panovníkem a sestoupil z pavilonu.

„Kam jdete, vašnosti?“ zastoupil mu cestu Opičák.

„Na oltář, modlit se za déšť.“

„Nejste zrovna moc zdvořilý,“ děl Opičák. „Hosté zdaleka mívají obvykle přednost. Nu, budiž, vznešený drak si pozemského červa ani nevšimne. Jděte tedy napřed, ale musíte to nejprve panovníkovi ohlásit.“

„Co mám ohlašovat?“ zeptal se čaroděj.

„Budeme-li oba na oltáři prosit o déšť,“ pravil Opičák, „jak se má poznat, je-li déšť váš či můj, kdo si má připisovat zásluhy?“

Panovník u okna to zaslechl a v duchu se tajně zaradoval: Ten malý mníšek mluví opravdu rozumně.

„A to ještě nevzal na pomoc svůj ostrovtip,“ ušklíbl se Písečný mnich. „A má ho v zásobě plnou hlavu.“

„Žádné ohlašování není třeba, Jeho Veličenstvo to pozná samo,“ pravil čaroděj.

„I když to pozná,“ ozval se opět Opičák, „my jsme mniši zdaleka a ještě vás neznáme. Mohli bychom se nepohodnout a to by naší věci zrovna neprospělo. Musíte dát alespoň nějaké znamení a pak vše půjde hladce.“

„Tak dobrá,“ souhlasil čaroděj. „Až vystoupím na oltář, sleduj mou destičku. Až jí zaťukám, přižene se vítr. Až zazvoní podruhé, nebe se zatáhne mraky. Až zazní potřetí, zaburácí hrom, a až jí zaťukám počtvrté, spustí se

déšť. Při pátém ťuknutí se mraky proberou a déšť ustane.“

„To je ohromné,“ zasmál se Opičák. „Něco podobného jsem ještě neviděl. Prosím, začněte!“

Čaroděj, následován Tripitakou, se odebral k oltáři. Byl to podstavec vysoký na třicet sáhů. Po obou stranách byly vetknuty korouhve dvaceti osmi souhvězdí. Na podstavci byl postaven vysoký stůl a na něm vykuřovadlo, z něhož se vinul vonný dým. Po obou stranách plápolaly v závanech větru svíce. O vykuřovadlo stála opřena zlatá destička, na níž bylo vyryto jméno boha hromu. Pod stolem bylo pět velkých nádob plných průzračné vody a na ní plavaly vrbové větévky. K nim byly přivázány železné plíšky se znaky totožnosti duchů nebeského úřadu hromů a blesků. Po pravé i po levé straně bylo po pěti sloupech a na každém sloupu byly rozepsány pověřovací listiny poslů blesku světových stran. U každého sloupu stáli dva taoisté s železnými paličkami, s nimiž ťukali do sloupů. Za oltářem stálo několik dalších taoistů a psali tam věštby. Uprostřed měli trojnožku na

dokumenty a sochy nebeských poslů, místních bohů a šiřitelů víry, které vypadaly jako živé.

Čaroděj vyrazil zcela bezostyšně kupředu a usadil se nahoře na podstavci. K ruce měl hošíka, který mu podal žlutý papír s magickými znaky a drahokamy vykládaný meč. Čaroděj popadl meč, zamumlal zaklínadlo a spálil jednu slohu papíru nad svící. Tři taoisté dole vzali sošku nebeského posla a jednu věštbu a též ji spálili nad ohněm. Seshora se ozvalo ťuknutí destičky a vzduchem se zachvěla vlna větru.

„Běda!“ děsil se Čuník. „Ten taoista opravdu něco umí. Ťukl destičkou a už se přihnal vítr.“

„Tiše, bratříčku,“ okřikl ho Opičák. „Nemluvte na mne a dávejte pozor na ctihodného otce, já už všechno zařídím.“

Náš milý Opičák si vytrhl chlup, dýchl na něj očarovaným dechem, zvolal „Čáry máry!“, proměnil chlup ve falešného Opičáka a postavil ho k Tripitakovi. Své pravé tělo učinil neviditelným a vyskočil do vzduchu.

„Kdo zodpovídá za vítr?“ zvolal hlasitě.

Větrná babice, celá poděšená, zmáčkla konec větrného pytle, bůh Sun Er-lang rychle zadrhl provaz u pytle, oba přiběhli k Opičákovi a poklonili se.

„Chráním mnicha Tripitaku z říše velkých Tchangů na cestě pro posvátná písma do západního ráje, procházíme právě císařstvím Pomalých kol," pravil Opičák. „Jsme nuceni závodit s těmi čaroději, kdo vyprosí déšť. Jak to, že pomáháte jim, místo abyste byli nápomocni mně? Okamžitě vítr stáhněte a odpustím vám. Jestliže jenom jediný závan větříčku načechrá těm taoistům vousy, dostanete každý dvacet ran mou tyčí."

„Netroufáme si," pravila vyděšeně Větrná babice. Vítr se v tu ránu utišil.

„Vašnosti, slezte laskavě z oltáře," začal povykovat Čuník. „Destičkou jste už zaťukal, ale kdepak máte vítr? Sestupte a pusťte nás na oltář!"

Čaroděj opět uchopil destičku, spálil další slohu papíru, na němž byly napsány jeho prosby

k bohům a klep! opět ťukl destičkou. Obloha se potáhla mračnou clonou.

„Kdo rozestírá mračna?“ opět zvolal Opičák ve vzduchu.

Posunovač mraků a Nebeský čalouník ihned přikvačili a očekávali Opičákovy rozkazy. Opičák jim zase vše vypověděl od začátku až do konce. Posunovač mraků s Nebeským čalouníkem tedy svěsili mračna i mlhu. Slunce opět prudce zazářilo. Na desetitisíce mil nebylo na nebi ani čmouhy.

„Vy darebáci jste jen klamali císaře a podváděli prostý lid,“ chechtal se Čuník, „vaše sláva je jen polní tráva. Už jste dvakrát zaťukal, ale kdepak máte nějaké mraky?“

Čaroděj z toho byl všecek rozrušen. Opřen o meč, rozpustil si vlasy, mumlal zaklínadlo, pálil vzkazy bohům a opět poklepal destičkou. V té chvíli se bůh hromu a matka blesků klaněli Opičákovi na jižním konci nebe.

„Vy věrolomníci!“ řval na ně Opičák. „Co to všechno má znamenat?“ A zase jim vše vyložil.

„Jeho umění povolávat hromy a blesky je pravé," bránili se bohové. „Ty slohy papírů se vzkazem, co spaluje, vyburcovaly Nefritového císaře a ten vydal rozkaz, aby všichni bohové počasí pomáhali rozpoutat bouři!"

„Nu dobrá, ale teď už přestaňte," pravil Opičák, „a buďte nápomocni Sun Wu-kchungovi."

Hrom skutečně přestal burácet a blesky přestaly šlehat. Čaroděj byl z toho celý pryč, zase pálil vzkazy, mumlal zaklínadla a klepal destičkou. Na nebesa se přihnali čtyři dračí králové.

„Kampak, kampak?" křikl na ně Opičák.

Všichni čtyři dračí králové poslušně předstoupili a uklonili se. Opičák jim zase vše vypověděl.

„Už jste mi kdysi byli nápomocni, ale dosud jste nedošli odměny. Doufám však, že ani tentokrát nezklamete."

„Jak poroučíte!" postavili se do pozoru dračí králové.

„Ten čaroděj již ťukl destičkou čtyřikrát, teď přišla řada na mne," pravil Opičák. „Ale já nedovedu psát rozkazy, pálit je a ťukat nějakou destičkou, musíte mi být sami k ruce."

„Když Velký světec rozkáže, kdo by se opovažoval protivit," přikyvovali horlivě bohové. „Ale musíme dostat znamení, abychom mohli provádět vše správně podle přání. Jinak se déšť s větrem popletou a Velký světec nedojde uznání."

„Budu mávat tyčí," pravil Opičák.

„Propána!" děsil se bůh hromu. „To máme být ještě za všecko biti?"

„Ne, bít vás nebudu," smál se Opičák, „budete mou tyč jen pozorovat. Jak ji pozvednu, bude foukat vítr."

Větrná babice a bůh Sun Er-lang horlivě přikývli: „Vypustíme vítr."

„Jakmile zvednu tyč podruhé, rozvěsíte mračna."

„Rozvěsíme mračna, rozvěsíme mračna," přikyvovali Posunovač mraků a Nebeský čalouník.

„Jak zvednu tyč potřetí, zaburácí hrom a vyšlehnou blesky.“

„Jak poroučíte! Jak poroučíte!“ slibovali bůh hromu a matka blesků.

„Až zvednu tyč počtvrté, spustí se déšť.“

„Jak si přejete, jak si přejete,“ ukláněli se dračí králové.

„Jak zvednu tyč popáté, rozzáří se slunce a vyčasí se. Ne abyste to popletli!“

Když Opičák vydal příslušné rozkazy, stlačil mrak a přičaroval si chlup proměněný ve falešného Opičáka zpět na své tělo. Nikdo z přihlížejících si toho nevšiml, protože to byli jen samí obyčejní lidé nenadaní jasnozřivostí.

„Sestupte z oltáře, vašnosti!“ zvolal Opičák. „Čtyřikrát už jste zaťukal destičkou, ale nepřišel ani vítr, ani mraky, ani bouře, ani déšť. Teď je řada na nás.“

Čaroděj tedy volky nevolky sestoupil z oltáře a s ohrnutými pysky se odebral do pavilonku Jeho Veličenstva.

Půjdu za ním, schválně co bude vykládat, řekl si Opičák.

„Zbystřil jsem sluch a naslouchal," pravil panovník. „Destička zazněla již čtyřikrát, ale nedostavil se vítr ani déšť. Co to má znamenat?"

„Bohové počasí nejsou dnes doma," prohlásil čaroděj.

„Vaše Veličenstvo," pravil mocným hlasem Opičák, „bohové počasí doma jsou, ale váš učitel země je ničemný a nedokáže je přivolat. Uvidíte, že my to dokážeme!"

„Zaujměte místo na oltáři," řekl panovník, „budu sledovat vaše počínání."

Opičák se tedy rozběhl k oltáři, cestou popadl Tripitaku a vlekl ho s sebou.

„Učedníku můj, vždyť já ale neumím přivolávat déšť!" vzpouzel se Tripitaka.

„Chce vás do toho jen zavléci," přisoloval si Čuník, „nespadne-li déšť, chce vás mít jako zástěnu, abyste to všechno odnesl vy."

„Já přece vím, že nedovedete přivolávat déšť," pravil Opičák. „Ale zato dovedete dobře předříkávat posvátná písma. To ostatní už nechte na mně."

Tripitaka tedy vystoupil na oltář, uklidnil si mysl a začal předříkávat modlitbu srdcí. Najednou se k němu přiřítil jakýsi úředník.

„Mnichu," zvolal, „proč neťukáš destičkou a nespaluješ vzkazy bohům?"

„To není třeba!" křikl Opičák mocným hlasem. „Přivoláváme déšť tichou modlitbou." Nato úředník zmizel.

Opičák chvíli sledoval Tripitaku, jak se tiše modlí, a pak zpoza ucha vyňal železnou tyč, zamával jí ve vzduchu, aby se mu zvětšila, a pokynul jí vzhůru. Větrná babice to viděla, ihned nastavila větrný pytel a Sun Er-lang povolil provaz. Vítr s hvízdáním vyrazil, převracel tašky na střechách po celém městě a zvedal písek a kamení. Když větrná bouře zuřila nejsilněji, Opičák opět zakmital tyčí a ukázal jí vzhůru k nebi. Celý obzor se potáhl mlhou a jedno temné mračno se kupilo na druhé. Opičák opět zdvihl tyč. Vtom prásk! prásk! létaly blesky, až země pukala a hory se bortily. Celé město bylo vzhůru nohama. Všude pálili kadidlo a papírové peníze.

„Bože blesku!“ zvolal Opičák. „Pusť se do díla a pozabíjej úplatné a prohnilé úředníky, marnotratné a neposlušné syny na věčnou paměť všem lidem!“

Hrom zaburácel ještě silněji. Opičák opět pokynul tyčí. V mžiku lilo jako z konve. Déšť trval od rána až do samého poledne. Voda zaplavovala všechny ulice a uličky města.

„Již dosti deště!“ rozhodl císař. „Bude-li ještě dále pršet a příval vody zaplaví obilí, bude to ještě horší.“

Z pavilonku Pěti fénixů sestoupil tedy pobočník a navzdory dešti přiklusal na koni za Tripitakou.

„Svatý mnichu, již dosti deště!“

Když to Opičák uslyšel, pozvedl tyč popáté. Než se nadál, hromy a blesky umlkly, vítr se utišil, mraky se rozehnaly a déšť přestal. Císař byl nadšen a dvořané se rozplývali chválou.

„Hodný mnich! Mistr nad mistry! Náš učitel se sice vyzná v přivolávání deště, ale chce-li najednou pěkné počasí, trvá to půl dne, než mrholení ustane, a mračna se ještě dlouho válí

po obloze. Ale tenhle mnich! Jak si usmyslí, že bude pěkně, tak je pěkně, ve chvilce září slunce a na míle daleko není ani mráčku.“

Panovník oznámil, že se vrátí do paláce, odevzdá našim poutníkům listiny a pustí je dál. Právě když na listiny přikládal pečeť, přiřítili se tři taoisté a zabránili mu v tom: „Vaše Veličenstvo, ten déšť nepřivolali buddhisté, ale my.“

„Vždyť jste říkali, že bohové počasí nejsou doma, a proto že není déšť. Avšak sotva ten jejich mnich vystoupil na oltář a tiše se pomodlil, déšť se spustil. A vy mu teď chcete upírat zásluhy.“

„Sestavil jsem na oltáři vzkaz bohům,“ přel se dále čaroděj Tygří síla, „spálil jsem ho a dal jsem bohům znamení destičkou. Ani jeden z dračích králů by se nevzpouzel vyplnit náš rozkaz. Určitě byli povoláni někam jinam. Vítr, mračna, hrom, ani déšť nebyly doma, ale jak se dověděly o mém rozkaze, ihned přikvačily. A tak se stalo, že když jsem já sestoupil z oltáře, oni vystoupili, využili toho a dělali, jako by déšť

přivolali sami. A tak jsem vlastně přivolal mraky a spustil déšť já. Oni nemají zásluh ani za mák.“

Císař byl z toho dokonale zmaten. Váhal a nevěděl, jak rozhodnout. Tu k němu přistoupil Opičák, uctivě sepjal dlaně a pravil: „Vaše Veličenstvo, takovéhle nicotné, prachobyčejné čáry vůbec nestojí za hádku, mám-li na tom podíl já či on. Čtyři dračí králové jsou stále ještě na obloze a neodvažují se odstoupit, dokud je neodvolám. Donutí-li je ten váš učitel, aby se ukázali, ať je vítězství jeho.“

„Již třiadvacet let vládnu v této zemi, ale ještě nikdy jsem neviděl, jak vypadá živý drak,“ zaradoval se panovník. „Vy, buddhisté i taoisté, ukažte tedy své umění, ať draka přivolá kdokoli z vás, bude odměněn. Nepřivoláte-li je, budete všichni potrestáni.“

Taoisté dobře věděli, že tohle nedokážou. Volali, volali, ale dračí králové, když viděli Opičáka, se neodvážili ani vystrčit hlavu.

„Nestačíme na to,“ přiznali, „teď je řada na vás.“

Opičák se zadíval na nebe a mocným hlasem zvolal: „Dračí králové, kde jste? Ukažte se nám!“

Nato se všichni čtyři drakové ukázali v plné kráse. Vznášeli se v mlze a proplétali se mraky, až dopluli nad panovníkův trůn. Císař zapálil kadidlo a všichni jeho ministři poklekli na stupních trůnu v němém úžasu.

„Hanbím se, že jsem je obtěžoval, aby se zjevili ve vší vznešenosti,“ pravil císař, „nechci je déle zdržovat. Chci se jim za to odvděčit oběťmi a úlitbami.“

„Vzácní duchové,“ zvolal Opičák, „můžete se vzdálit. Císař vám za to vykoná oběti a úlitby.“

Dračí králové se tedy vrátili do svých moří a oceánů a ostatní duchové do svých nebeských paláců.

Chcete-li vědět, zda panovník naše poutníky vskutku propustil, přečtěte si další kapitolu.

33. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK SVÝMI KOUZLY ZAHUBIL TŘI DÉMONY

Když císař viděl, jaké je skutečné Opičákovo umění, že dokáže dokonce přivolávat draky, opatřil glejty našich poutníků pečetěmi a chystal se je předat Tripitakovi. Vtom se opět objevili tři taoisté a poklekli před trůnem. Císař okamžitě sestoupil z dračího trůnu, pozvedl je a ptal se po příčině jejich nebývalé zdvořilosti.

„Vaše Veličenstvo," pravil čaroděj Tygří síla, „již po dvacet let ze všech sil chráníme váš stát a prospíváme lidu. A nyní najednou si přijde tento mnich, předvede svá pochybná kouzla, připraví nás o zásluhy a uškodí naší pověsti. Jeho Veličenstvo by nemělo kvůli jednomu dešti promíjet ztrátu hrdla. To je pro nás velká urážka. Doufáme, že Jeho Veličenstvo zadrží jejich listiny a povolí mně a mým bratrům se s nimi ještě jednou utkat. Ještě se uvidí, kdo s koho."

Císař byl celý nesvůj. Byl však povahy značně nepevné, kolísavé, a tak tedy vzal průvodní listy zpět.

„V čem se s nimi chcete utkat?“ zeptal se.

„Chci s nimi soutěžit v meditaci,“ pravil čaroděj Tygří síla.

„To není zrovna vhodná volba,“ pravil císař, „vždyť buddhističtí mniši se cvičí v meditaci od samého vstupu do kláštera. Tihle musí v meditaci zvlášť vynikat, jinak by je neposlali pro posvátná písma. Proč s nimi chcete soutěžit zrovna v tomto?“

„Máme své zvláštní způsoby meditace, jiné než kdekoliv jinde,“ pravil čaroděj. „Říká se jim Mračný žebřík.“

„Co to je, ten váš Mračný žebřík?“ vyptával se panovník.

„Budeme potřebovat sto stolků, na každý oltář se jich dá padesát, jeden na druhý. Soutěžící se musí dostat nahoru, aniž by se jich dotkl nebo lezl po žebříku. Musí se vynést vzhůru na obláčku, usednout nahoře a setrvat několik hodin v klidu bez hnutí.“

Král viděl, že je to dosti obtížné, a tak se zeptal našich poutníků, který z nich to dovede. Opičák si jen povzdechl.

„Bratříčku, proč mlčíš?“ pošťuchoval ho Čuník.

„Nechci před tebou, bratříčku, nic tajit,“ pravil smutně Opičák. „Kdybych měl rozkopnout nebe nebo provrtat zemi, rozčeřit oceán nebo převrátit toky řek, nosit na zádech hory či dohonit měsíc, vyměnit Polárku či přemístit hvězdy, bylo by to pro mne jen hračkou. I kdyby mi měli rozseknout hlavu a vydloubnout mozek, rozřezat břicho nebo vyříznout srdce, i kdybych měl podstoupit jakoukoliv proměnu, nic bych se nebál. Ale mám-li v klidu sedět a meditovat, jsem předem odsouzen k porážce. Mám v sobě jen samé neposedné maso. I kdyby mě přivázali řetězem k železnému sloupu, budu popolézat nahoru a dolů a nic mě nepřiměje k tomu, abych seděl tiše.“

„Já dovedu setrvávat v meditaci,“ ozval se najednou Tripitaka.

„Sláva! Sláva!“ zatleskal vesele Opičák. „Jak dlouho to vydržíte?“

„Když jsem byl mlád, měl jsem výtečného učitele,“ pravil Tripitaka. „Když se uklidním na duchu, mohu setrvávat na hranicích života a smrti po dva až tři roky.“

„Dva tři roky! To bychom se pro posvátná písma nikdy nedostali,“ pravil Opičák. „Stačí nanejvýše dvě tři hodiny.“

„Ale já se nedostanu nahoru,“ strachoval se Tripitaka.

„Když slíbíte, že to podstoupíte, tak vás tam nějak dopravím,“ řekl Opičák.

Tripitaka tedy zkřížil ruce na prsou a pravil panovníkovi: „Já, nicotný mnich, se vyznám v meditaci.“

Panovník tedy vydal rozkaz postavit oltáře se stolky. Neuplynulo ani půl hodiny a oltáře stály.

Čaroděj Tygří síla vyšel z paláce, postavil se doprostřed schodiště, vyšvihl se na mračný koberec a vylétl na jednu z věží. Opičák si vytrhl chlup a vykouzlil z něho falešného Opičáka

a postavil ho spolu s Čuníkem a Písečným mnichem pod druhou věží. Sám se pak učinil neviditelným, vyčaroval pětibarevný mrak a vynesl Tripitaku na druhou věž. Nato mrak rozehnal, proměnil se ve střečka a přilétl k Čuníkově uchu.

„Bratříčku, dívej se pozorně na učitele a nebav se s mým falešným tělem!“

„Provedu, provedu,“ kývl horlivě Čuník.

Jeden z taoistů, čaroděj Jelení síla, sedící na vyšívaném polštáři, pozorně sledoval oba soupeře na věžích. Oběma se meditace dařila stejně. Čaroděj se tedy rozhodl, že svému bratru napomůže. Vytrhl si chumáček vlasů zezadu z hlavy, schumlal jej do kuličky a vystřelil vzhůru na Tripitaku. Chlupy se proměnily v páchnoucí ploštici, která se zakousla Tripitakovi do hlavy. Tripitaka pocítil svědění, které přešlo v bolest. Ten, kdo setrvával v meditaci, nesměl ani pohnout rukou. Jakmile to učinil, prohrál. Chvilkami se bolest stávala nesnesitelnou. Tripitaka nepatrně zaklonil hlavu a třel si ji o límec šatu.

„Je zle!“ zašeptal Čuník. „O ctihodného otce se pokouší záchvat jeho staré nemoci.“

„Ale ne, to se mu dělá jen trochu mdlo,“ vymlouval mu to Písečný mnich.

Opičák je zaslechl.

„Náš učitel je slovutný muž, když řekne, že umí meditovat, tak to opravdu umí. Takoví lidé jako on nikdy nelžou. Buďte tu zticha a já to půjdu vyšetřit.“

Bzzzz! Opičák vylétl nahoru nad Tripitakovu hlavu a vidí, že je tam zakousnut brouk velký jako fazole. Rychle ho smetl dolů a pošimral Tripitaku na bolavém místě. Tripitaka, zbavený bolesti, seděl dále rovně jako svíce.

Mniši jsou přece holohlaví, pomyslil si Opičák, vši se jich nedrží, kde se tu najednou vzala ta ploštice? To mu ji určitě přičaroval jeden z těch taoistů, aby mu uškodil! Chocho! No, počkej! My se jen tak nepoddáme, teď zase vyzkouším něco já!

Vylétl a usadil se na čarodějově hlavě, proměnil se ve stonožku dlouhou sedm palců a zalezl čarodějovi do nosní dírky. Ten se

zakymácel a spadl po hlavě dolů. Naštěstí ho zachytili dvořané stojící kolem věže, jinak by se byl určitě zabil. Císař byl z toho převelice zděšen. Okamžitě nařídil svému hlavnímu ministrovi, aby taoistu zavedl do Květinového paláce a dal ho tam do pořádku. Opičák opět vykouzlil pětibarevný obláček a snesl Tripitaku dolů na schodiště. Tripitaka byl pak prohlášen za vítěze.

Císař již chtěl pustit naše poutníky na další cestu. Vtom se však objevil čaroděj Jelení síla a pravil: „Vaše Veličenstvo, můj bratr má zanedbané nastuzení, a jak se dostal do výše, ovál ho vítr a stará nemoc opět propukla. Proto vítězství připadlo buddhistickému mnichovi. Zadržte je, chci s nimi soutěžit v hádání, co je za stěnou.“

„Jak se provádí hádání, co je za stěnou?“ otázal se panovník.

„Postavím stěnu a uhodnu, co je za ní,“ pravil čaroděj. „Chci vědět, jestli to ti buddhističtí mniši také dovedou. Budou-li hádat lépe než já, můžete je pustit. Neuhodnou-li,

nechť jsou po zásluze potrestáni a pohana mého bratra smyta. Jedině tak nebudou naše dvacetileté zásluhy o stát vláčeny v blátě.“

Panovník se opět nechal zmást těmito úlisnými řečmi. Vydal tedy rozkaz přinést skříň z červeného laku. Eunuši ji pak zanesli do ženských komnat a vyzvali císařovnu, aby do skříně vložila nějakou drahocennost. Opět skříň vynesli a postavili ji před trůn ke schodišti z bílého nefritu.

„Obě strany musí nyní uhodnout, co je ve skříni,“ pravil císař.

„Učedníku můj,“ šeptal Tripitaka, „jak mám uhodnout, co je v té skříni?“

„Nic se nebojte,“ pravil Opičák. Opět se proměnil ve střečka a usadil se Tripitakovi na hlavě. „Půjdu to zjistit.“

Potichoučku doletěl ke skříni a slezl pod ni. Ihned objevil štěrbinu mezi prkny a protáhl se dovnitř. Byl tam slavnostní šat, položený na míse z červeného laku. Na kabátku byly vyšity hory a řeky, na suknici pak symboly nebe a země. Vzal šat do ruky, zatřásl jím, pak se kousl do špičky

jazyka a vyplivl krvavou slinu. Vše se proměnilo ve zvon, rozbitý na kusy. Ještě se vyčural, opět prolezl štěrbinou a usadil se na Tripitakově ušním boltci.

„Ctihodný otče, hádejte, že tam je rozbitý, oprýskaný zvon."

„Máme hádat drahocennosti," odmlouval Tripitaka, „rozbitý zvon přece není nic vzácného."

„O to se nestarejte," napomenul ho Opičák. „Jen hádejte tak, jak jsem vám řekl."

Tripitaka předstoupil a chystal se hádat. Čaroděj Jelení síla ho však odstrčil.

„Nejprve budu hádat já. Ve skříni je kabátek s výšivkami hor a řek a suknice se symboly nebe a země."

„Ne, nikoliv," ozval se Tripitaka, „ve skříni je rozbitý, oprýskaný zvon."

„To je ale drzost," pohoršil se panovník. „Chceš se mi, mnichu, vysmívat, že v mé říši není pokladů a ani šperků, jen rozbité zvony? Chopte se ho!"

Dvě řady stráží se již chystaly vztáhnout na Tripitaku ruce. Tripitaka v hrůze sepjal dlaně a zaúpěl: „Vaše Veličenstvo, mějte slitování s ubohým mnichem a podívejte se do skříně. Je-li tam opravdu nějaká drahocenná věc, potrestejte mě po zásluze. Když se ukáže, že to opravdu není žádný poklad, zbytečně byste mi ukřivdil.“

Panovník tedy nařídil otevřít skříň. První ministr skříň otevřel a vynesl na míse z červeného laku oprýskaný zvon.

„Kdo sem tohle dal?“ rozčílil se císař.

Zpoza dračího trůnu se vynořila císařovna.

„Pane můj, vlastní rukou jsem do skříně uložila kabátek s výšivkami hor a řek a suknici se symboly nebe a země. Nemám tušení, jak se ze slavnostního hávu mohlo stát tohle.“

„Jděte mi z očí, paní,“ pravil vztekle císař. „Tomu nevěřím. Máte všechno v paláci jen ze samého hedvábí, kde se tu vzal takový rozbitý krám?“

„Vyneste skříň, já tam schovám něco sám a zkusíme to ještě jednou.“

Panovník tedy zašel do zadního paláce a utrhl z posvátného broskvovníku v ovocném sadu broskev velkou jako šálek. Vložil ji do skříně, přikázal skříň přednést a začít hádání.

„Učedníku můj, už mám zase hádat," povzdechl si Tripitaka.

„Jen klid, půjdu to zase vyšetřit," utěšoval ho Opičák. Bzzz! A už zase prolétl štěrbinou do skříně. Vidí broskev a dostal na ni chuť. Přijal na sebe tedy pravou podobu, pěkně se usadil a broskev okousal a labužnicky vychutnal. Pecku pak položil na lakovou mísu. Zase se proměnil ve střečka a přistál Tripitakovi na uchu.

„Ctihodný otče, hádejte, že to je pecka z broskve."

„Učedníku, netahej mě za nos," rozčílil se Tripitaka. „Kdybych byl prve neměl jazyk na pravém místě, byl jsem o hlavu kratší. Teď je třeba hádat na nějakou drahocennost. A pecka, to přece žádná drahocennost není."

„Jen se nic nebojte a hádejte tak, abyste vyhrál," řekl rozhodně Opičák.

Tripitaka se chystal promluvit, ale čaroděj Beraní síla ho předběhl: „Ponížen hádám, že to je broskev z posvátného stromu.“

„Není to broskev, ale pecka z broskve,“ opravil ho Tripitaka.

„Sám jsem tam dal broskev z posvátného stromu,“ zahřímal císař, „jak by to mohla být jen pecka? Třetí učitel země hádal správně.“

„Vaše Veličenstvo, otevřete skříň a podívejte se,“ řekl zkroušeně Tripitaka. Ceremoniář přednesl skříň, otevřel ji a na misce z laku byla opravdu holá pecka, bez kousíčka slupky či dužiny. Císař z toho měl nepříjemné svírání u srdce.

„Vzácní učitelé,“ pravil, „raději se s nimi už nepřete a nechte je jít po svých. Vlastní rukou jsem ukryl do skříně posvátnou broskev a najednou je tam pecka. Kdo tu broskev snědl? Snad je jim sám ďábel nápomocen.“

„Chudáčkové, nemají tušení, kolik broskví už spořádal!“ zasmál se Čuník vítězoslavně Písečnému mnichovi do ucha.

V tu chvíli přišel z Květinového paláce čaroděj Tygří síla, vymytý a učesaný.

„Vaše Veličenstvo," pravil, „ti mniši dovedou proměňovat neživé předměty. Ať přinesou skříň, rozdám si to s nimi znovu a porazím je i se vším jejich učením."

„Na co ještě chcete hádat, vzácný učiteli?"

„Ty jeho čáry působí jen na předměty, nikoliv na živé bytosti," pravil Tygří síla. „Dáme do skříně našeho hošíka-pomocníčka a toho určitě nijak nezmění."

Hošík si tedy vlezl do skříně, zavřeli víko a přinesli ho do síně.

„Hádejte mniši, jaký je to tentokrát poklad!"

„Už zase hádat!" zděsil se Tripitaka.

„Půjdu to zjistit," řekl klidně Opičák. Zabzučel, nahlédl skulinou do skříně a uviděl hošíka. Ale i tentokrát si věděl Opičák rady. Vlezl do skříně, škubl sebou a přijal na sebe podobu starého taoistického kněze.

„Kde jste se tu vzal, ctihodný otče?" podivoval se hošík.

„Přišel jsem na zapřenou," pravil Opičák.

„Jaké máte pro mne rozkazy?“ otázal se hošík.

„Ten mnich tě viděl, jak jsi lezl do skříně,“ pravil mazaně Opičák. „Bude hádat na malého taoistu a my opět prohrajeme. Mám dobrý nápad, jak tomu zabránit, a proto jsem přišel. Oholím ti hlavu a budeme hádat na buddhistického mnicha.“

„Udělám, co budete chtít, jen když vyhrajeme,“ pravil poslušně hošík. „Nemůžeme si dovolit znovu prohrát, poškodilo by to naši pověst a u dvora by si nás neváţili.“

„Máš pravdu,“ pochválil ho Opičák. „Teď pojď pěkně sem, synáčku. Vyhrajeme-li, bohatě tě odměním.“

Proměnil svou zlatem kovanou tyč v břitvu, ovinul ruce chlapci kolem krku a zašeptal mu do ucha: „Ne abys vykřikl, srdíčko, bude-li tě to bolet. Musím ti oholit hlavičku.“

V mžiku mu uřezal všechny vlasy, zchumlal je do chumáče a zahodil do kouta skříně. Schoval břitvu a popleskal hošíka po holé hlavě: „Tak, synáčku, hlavičku máš jako buddhistický mnich,

ale šaty by tě prozradily. Svlékni se a já ti je proměním.“

Taoistický hošík měl na sobě roucho cibulové barvy s výšivkami mraků a brokátovým lemováním. Opičák na ně dýchl očarovaným dechem a proměnil je v kutnu barvy prsti a oblékl hošíka do ní. Ještě si vytrhl dva chlupy a proměnil je v dřevěnou rybu, jakou mívají buddhističtí mniši, a vstrčil mu ji do ruky.

„Pěkně poslouchej, učedníčku. Až uslyšíš říci taoistický hošík, ne abys lezl ven! Teprve až uslyšíš buddhistický mnich, odstrč víko a ukaž se! Přitom musíš tlouci na rybu a modlit se buddhistické modlitby. Jedině takhle vyhrajeme.“

„Umím se modlit jen z knihy o Polárce, z knihy o Zániku, ale buddhistické modlitby nedovedu.“

„To nedovedeš vzývat Buddhu?“ zeptal se Opičák.

„Kdo by nedovedl říci Amitábha?“ usmál se hošík.

„Dobrá, to stačí, vzývej tedy Buddhu," souhlasil Opičák, „ať tě zase nemusím přiučovat. Pěkně si vše zapamatuj, já už musím jít."

Opět se proměnil ve střečka, protáhl se škvírou a zabzučel Tripitakovi u ucha.

„Ctihodný otče, hádejte, že to je buddhistický mnich."

Zatímco se dorozumívali, předstoupil čaroděj Tygří síla a pravil: „Vaše Veličenstvo, tentokrát to je taoistický hošík."

Volal na něho, ale hošík nevylézal.

Tripitaka sepjal ruce a pravil: „Je to buddhistický mnich."

„Ve skříni je buddhistický mnich!" zařval Čuník na celé kolo.

Vtom hošík nadzvedl víko skříně, tloukl na dřevěnou rybu a vzýval Buddhu. Vynořil se celý ven. Dvořané začali tleskat nadšením a provolávali nahlas slávu. Tři taoisté sevřeli upjatě rty a nevydali ze sebe ani hlesu.

„Těm mnichům určitě pomáhají temné síly!" povzdechl si panovník. „Jak je to možné – do skříně vleze taoista a najednou je z něho

buddhista! Určitě s ním musel vlézt do skříně nějaký spolčenec a oholit mu hlavu. Ale i šaty má jaksepatří a ještě ke všemu vzývá Buddhu! Nechte je raději jít po svých!“

„Vaše Veličenstvo!“ opět se ozval čaroděj Tygří síla. „Staré přísloví praví: *Praporečník potřebuje prapor a tesař dobrý trám.* V mládí jsem se naučil na jižní Zvonkové hoře kouzla s mečem a rád bych se s nimi ještě utkal.“

„Jaká kouzla s mečem?“ zeptal se císař.

„My tři bratři dovedeme zázraky,“ pravil čaroděj. „Umíme si useknout hlavu a zase si ji přidělat. Umíme si rozpárat břicho, vyrvat si srdce a zase nám naroste a rány se zacelí. Též se dovedeme koupat v kotli s vroucím olejem.“

„Vždyť to jsou vše přece cesty k jisté záhubě!“ zhrozil se císař.

„Dovedeme to naprosto spolehlivě,“ pravil Tygří síla. „Opravdu nepřeháníme. Jsme rozhodnuti nepřestat, dokud je nepřemůžeme.“

„Mniši z východu,“ obrátil se tedy panovník na naše poutníky, „náš učitel země vás nechce

propustit, chce s vámi ještě závodit v sekání hlav, párání břicha a koupelích ve vařícím oleji.“

Když to Opičák uslyšel, přijal na sebe svou pravou podobu a divoce se rozchechtal: „To je ohromné! Sami nám lezou do pasti!“

„Jak to, že nám sami lezou do pasti?“ tvářil se nechápavě Čuník. „Vždyť všechny tyto tři věci znamenají jistou smrt.“

„To ještě uvidíš, co všechno já dovedu!“

„Bratříčku, mám důvěru ve všechny tvé proměny, ale že bys i tohle dovedl?“ pochyboval Čuník.

„Budeš se moc divit, ale já dovedu mluvit, i když mi utnou hlavu. A když mi uříznou paže, mohu se ještě rvát. Umím chodit, i když mi useknou nohy. A i kdyby mi vykuchali břicho, dám se zase zázračně dohromady. Je to pro mne taková maličkost jako pro jiného zhltnout kus masa. A koupat se ve vařícím oleji je pro mne ještě větší slast! Pěkně se zbavím vší špíny!“

Čuník a Písečný mnich se pobaveně zasmáli. Zatím Opičák předstoupil a slavnostně pravil:

„Vaše Veličenstvo, já, nicotný mnich, jsem ochoten soutěžit v sekání hlav.“

„Kde ses tomu naučil?“ zajímal se panovník.

„Před lety jsem se cvičil v klášteře,“ pravil Opičák, „a setkal jsem se tam s jedním mnichem, který se vyznal v kouzlech, a ten mě naučil umění sekání hlav. Nikdy jsem takový závod ještě nepodstoupil, a tak nevím, jaké to je, ale tentokrát bych to rád vyzkoušel.“

„Ten mnich je ještě příliš mladý a nerozumí světu,“ povzdechl si panovník. „Cožpak je možné si dát na zkoušku useknout hlavu? Hlava je hlavním ze šesti sídel prvku *jang*, když se utne, následuje okamžitá smrt.“

„To právě chceme, Vaše Veličenstvo,“ pravil čaroděj Tygří síla, „jinak nebudeme pomstěni.“

Slabošský císař opět dal na čarodějova slova a vydal rozkaz, ať postaví popraviště. Před bránou paláce se postavilo na tři tisíce vojáků tělesné stráže.

„Nejprve je řada na buddhistickém mnichovi,“ přikázal Císař.

„Dobrá, jdu první," souhlasil radostně Opičák. Zkřížil ruce na prsou a zvolal: „Učiteli země, odpusťte mi mou troufalost, že vás předbíhám."

Rozběhl se k popravišti.

„Učedníku můj, buď opatrný, s tím nejsou žádné žerty," zadržoval ho Tripitaka.

„Já mám pro strach uděláno!" řekl pohrdlivě Opičák. „Dejte tu ruku pryč a nechte mě jít."

Vstoupil na popraviště. Kat se ho chopil, svázal ho do kozelce a položil si ho na špalek. Ozval se povel a šmik! Opičákova hlava se skutálela na zem. Kat ji odklopl, až se odvalila jako suchá tykev na třicet čtyřicet kroků daleko. Z Opičákova trupu neukápla ani kapka krve.

„Hlavo, sem!" ozval se hlas z Opičákova břicha.

Když čaroděj Tygří síla viděl, co všechno Opičák dovede, zaklínal a dovolával se všech místních božstev.

„Zadržte tu hlavu a dopřejte mi vyhrát nad tím mnichem! Zpravím o tom panovníka a dám vám místo vaší svatyňky postavit obrovský

chrám a místo soch z hlíny dostanete sochy z pravého zlata.“

Místní bohové patřili totiž mezi božstva počasí, která čaroděj ovládal. Opravdu tedy přikovali Opičákovu hlavu k zemi.

„Hlavo, sem!“ opět křikl Opičák.

Ale hlava se ani nehnula, jako by zapustila kořeny. Opičák začal být nesvůj. Zaťal pěsti, škubl sebou a silou přetrhl provaz, který ho poutal. Zvolal: „Ať mi naroste nová hlava!“ a z krku mu v mžiku opravdu vyrostla nová hlava. Kat se z toho celý rozklepal a vojáci tělesné stráže se roztřásli na celém těle. Ceremoniář, dohlížející na popravu, vběhl celý udýchaný do paláce: „Vaše Veličenstvo, tomu mnichovi usekli hlavu a narostla mu zase nová.“

„Bratříčku, on je mnohem mazanější, než by si kdo pomyslil,“ zašeptal obdivně Čuník Písečnému mnichovi.

„Umí sedmdesát dva proměn,“ odpověděl mu šeptem Písečný mnich, „tak má asi i dvaasedmdesát hlav.“

Opičák předstoupil a ohlásil se Tripitakovi.

„Učedníku drahý, to tě muselo jistě bolet," pravil Tripitaka rozradostněn.

„Nebolelo, bylo to pro mne hračka," pravil pyšně Opičák.

„Bratříčku, použil jsi nějakého léku na řezné rány?" vyptával se Čuník.

„Sáhni mi na krk a uvidíš, že žádné rány nemám."

Hlupák Čuník opravdu natáhl pracku a sáhl mu na krk.

„To je učiněný zázrak! To je učiněný zázrak!" smál se jako pomatenec a poulil oči. „Úplně mu to srostlo, nemá tam ani jizvičku!"

Naši poutníci se vskutku neznali radostí.

„Promíjím vám trest!" ozval se císařův hlas. „Zde jsou vaše listiny. Co nejdříve odtud odejděte!"

„Ano, to je sice hezké, ale váš učitel země si musí též nechat useknout hlavu, ať ví, jaké to je," ozval se Opičák.

„Vzácný učiteli," pravil císař, „ten mnich vám to také nechce odpustit. Hleďte ze soutěže vyjít vítězně, ať mě příliš nevylekáte."

Tygří síla volky nevolky odešel na popraviště. Katové ho též svázali a položili na zem. Rozmáchli se dýkou, usekli mu hlavu, až se odkutálela na třicet kroků daleko. Čaroději též nevytekla z trupu ani kapka krve. Také zakřikl: „Hlavo, sem!“ Zatím však Opičák si vytrhl chlup, dýchl na něj a proměnil jej v rezavého psa, který vskočil na popraviště, popadl čarodějovu hlavu do tlamy, zaběhl s ní k hradebnímu příkopu a zahodil ji do vody. Čaroděj třikrát hlavu přivolával, ale ta se mu nevrátila. Taková kouzla jako Opičák samozřejmě nedovedl, a tak mu nová hlava nenarostla. Z krku mu vyrazila rudá krev, zapotácel se a skácel se k zemi. Všichni okolostojící ho sledovali a vida! Mrtvola se najednou proměnila v bezhlavého pruhovaného tygra.

Ceremoniář ihned ohlásil císaři, co se stalo. Ten z této zprávy smrtelně zbledl a vytřeštěným zrakem pohlédl na zbylé dva taoisty. Čaroděj Jelení síla se pozvedl a pravil: „Můj bratr již tedy není mezi živými. Jak to, že jeho mrtvola je mrtvolou žlutého tygra? To jistě spískal ten

ničemný mnich! Nějakým záhadným způsobem učinil z mého bratra zvíře! Ale to mu nedaruji! Chci, aby se mnou podstoupil zkoušku v párání břicha!“

Císař, jakoby duchem dosud nepřítomný, se najednou vzpamatoval: „Malý mnichu, musíš se ještě utkat s druhým učitelem,“ pravil přívětivě.

„To se mi zrovna hodí,“ pravil Opičák. „Obvykle nejím vařené jídlo, ale tuhle nás pozval nějaký dobrodinec a přejedl jsem se kynutých knedlíčků. Od té doby mě bolí v břiše, kdoví jestli se mi tam nevylíhli červi. Právě jsem stejně chtěl požádat Vaše Veličenstvo o zapůjčení nože, abych si mohl rozpárat břicho, vyndat vnitřnosti a pěkně si je proprat, abych neměl na cestě obtíže.“

„Ať tedy jde první,“ přikázal panovník.

Tak Opičáka opět vlekli na popraviště. Ten se jim však vysmekl.

„Táhnout mě nemusíte, půjdu sám. Ale chci jedno: nesmíte mi spoutat ruce, abych si mohl proprat vnitřnosti.“

„Nikdo ať mu nepoutá ruce!“ nařídil panovník.

Opičák tedy došel kolébavým krokem na popraviště. Postavil se ke sloupu, rozvázal si pás a odhalil břicho. Kat mu navlékl na krk smyčku, provazem mu spoutal nohy, zamával kudlou a bodl ho do břicha, až mu prorazil díru. Opičák si oběma rukama roztáhl kůži, vyndal si střeva, dlouho si je prohlížel a rovnal. Pak si je zase položil dovnitř a správně je stočil. Přehrnul si břišní kůži, dýchl na břicho očarovaným dechem a zvolal: „Zhoj se!“ a rány se mu zacelily.

Císař byl velice překvapen a ihned podal našim poutníkům jejich glejty.

„Nemeškejte, svatí mniši, a jděte si svou cestou na západ! Zde jsou vaše listiny!“

„S glejty není takový spěch,“ smál se Opičák. „Nejprve nechť druhý učitel si také ráčí dát rozpárat břicho.“

Nato pravil císař čaroději Jelení síle: „To se mne netýká. Vy sám jste ho vyzval na souboj, tak musíte jít.“

„Buďte bez starosti, Veličenstvo," pravil Jelení síla, „určitě s ním neprohraji."

Čaroděj, právě tak jako Opičák, odešel kolébavým krokem na popraviště. Kat ho spoutal provazem a šmik! šmik! nožem mu rozpáral břicho. Čaroděj si též vyndal střeva a rovnal si je rukama. Zatím si však Opičák vytrhl chlup, dýchl na něj a proměnil ho v hladového supa. Ten rozepjal křídla, zaťal drápy do čarodějových vnitřností a vyrval mu je. Pak odlétl kdovíkam si na nich pochutnávat. Za chviličku se čaroděj u sloupu zhroutil a jeho bludná duše opustila zmrzačené tělo. Kati přiskočili ke sloupu a co nenašli! Bílého jelena!

Ceremoniář, opět celý vyděšený, běžel ohlásit do paláce, co se stalo.

„Druhého učitele země potkalo velké neštěstí! Zrovna, když mu rozpárali břicho, přiletěl hladový sup a vykloval mu všechny vnitřnosti. Nato druhý učitel dokonal a zbyl po něm bílý jelen."

„Jak je to možné?" zhrozil se panovník.

Čaroděj Beraní síla mu hned vskočil do řeči: „Je mi velice divné, že se bratr po smrti změnil ve zvířecí podobu. To mu určitě ublížil ten mnich svými čáry a kouzly. Chci se za své bratry pomstít.“

„Jak nad ním chcete zvítězit?“

„Chci se s ním utkat v koupelích ve vařícím oleji,“ pravil Beraní síla.

Panovník tedy nařídil přinést obrovský kotel plný oleje, ať do něho soupeři vlezou.

„Děkuji vám, Veličenstvo, za vaši péči,“ pravil Opičák. „Už jsem se dlouho nekoupal a mám poslední dobou přeschlou kůži, až mě svědí. Velice rád se opláchnu.“

Pod kotel navršili polena a podpálili je. Když olej klokotal, vyzvali Opičáka, aby vlezl do lázně.

Opičák sepjal ruce: „Má to být občanská, nebo vojenská koupel?“

„Jaký je v tom rozdíl?“ otázal se panovník.

„Při občanské koupeli se nesvléká oděv,“ pravil Opičák. „Zkříží se ruce, hupne se po hlavě dovnitř a hned se zase vyleze ven. Oděv se nesmí pošpinit, ulpí-li na něm jen kapka oleje, znamená

to porážku. Při vojenské koupeli je třeba ramínka a ručníku. Svlékne se oděv, skočí se do kotle a v lázni se každý dle libosti vyřádí – převrací se a dělá stojky.“

„Kterou koupel byste raději?“ zeptal se panovník čaroděje.

„Mám podezření, že při občanské koupeli by si mohl napustit oděv nějakou látkou, na kterou se nechytá olej. Dávám proto přednost koupeli vojenské.“

Opičák tedy předstoupil: „Promiňte mi mou troufalost, že jdu opět první.“

Sundal si plátěný kabátek, stáhl si zástěru z tygří kůže, vypjal se a skočil do kotle. Převaloval se a převracel, až se vzdouvaly vlny, jako by se koupal v obyčejné vodě. Čuník se při pohledu na Opičáka hryzl do prstů a šeptal Písečnému mnichovi: „Nebrali jsme tu opici nikdy dost vážně. Koho by napadlo, co se v ní všechno skrývá.“

Ještě chvíli si špitali a nemohli si Opičáka dost vynachválit. Ten si toho všiml a myslil si, že se mu vysmívají. Já musím vždycky všechno

odřít a oni přijdou k hotovému. Jako třeba teď, abych se tu smažil, a jim se nic neděje. Stálo by to za to je alespoň trochu vylekat.

Rozbouřil vlny a najednou se prudce ponořil na dno kotle. Proměnil se v hřebík, ne větší než datlová pecička, a zůstal skryt na dně.

Ceremoniář to ihned běžel hlásit do paláce: „Vaše Veličenstvo, ten maličký mnich se zalkl ve vařícím oleji."

Císař si velice oddechl a nakázal, ať vyloví jeho kostru, že ji chce vidět. Kat tedy lovil v kotli železnými hrabičkami. Ale ty měly zuby daleko od sebe, a tak Opičák v podobě hřebíčku klouzal mezi zuby sem a tam a vždy šťastně proklouzl. Ceremoniář pak prohlásil, že měl příliš měkké maso a křehké kosti a že se vypařil.

„Chopte se těch tří mnichů!" nařídil panovník.

Tělesná stráž se tedy nejprve vrhla na Čuníka, který se tvářil velice zarputile. Porazili ho na zem a spoutali ho. Tripitaka, chvějící se hrůzou, úpěl: „Vaše Veličenstvo, dopřejte ubohému mnichovi alespoň na okamžik sluchu!

Můj zahynulý učedník, od těch dob, co přijal víru, si získal nesmrtelné zásluhy. Ve vašem třetím učiteli země však našel příliš silného soupeře a nalezl smrt ve vařícím oleji. Myslíte, že teď, kdy můj učedník vstoupil mezi bohy, já lpím na dalším životě? Vy sám jste vládce celé říše a před vámi se sklání všechen lid. Poručíte-li mi, abych zemřel, zemřu rád. Jen buďte tak milostiv a darujte mi půl šálku rýžové kaše a papírové peníze a dovolte mi, abych tyto věci spálil jako oběť duši zemřelého. Chci, aby můj učedník věděl, že na něho vzpomínám. Pak rád přijmu trest.“

„Budiž,“ pravil císař, „vždy jsem slýchával, že ti Číňané jsou lidé ctnostní a spravedliví.“

Dal přinést rýži a papírové peníze a podal je Tripitakovi. Tripitaka vyzval Písečného mnicha, aby šel s ním. Došli až ke schodišti, kde právě několik strážců táhlo Čuníka za uši rovnou ke kotli.

Čuník se svíjel, sípal a chrlil ze sebe nadávky: „Ty mizerná opice! Ty strůjce všeho neštěstí! Ty praštěný podkoní! Smrt ti patří, ty

zatracený Opičáku! Ty koňáku, škvařený v oleji! Buď proklet až do posledního kolena!“

Opičák na dně kotle dobře slyšel Čuníkovo spílání. Nezdržel se zlostí a proměnil se ve svou pravou podobu.

Celý nahatý se vynořil z kotle ven: „Ty ničemná plevo! Komu to nadáváš?“

„Ach učedníku můj, tys mě vyděsil k smrti!“ vydechl Tripitaka.

„Bratříček má ale za ušima, takhle se stavět mrtvým!“ smál se Písečný mnich.

Dvořané z toho byli celí pryč. Okamžitě běželi zpravit panovníka, že Opičák nezahynul, že se zase vynořil z kotle. Ceremoniář však nechtěl šířit poplašné zprávy, a proto pravil: „Je určitě mrtvý, ale dnes je nepříznivý den, a tak se jen objevuje jeho duch.“

To Opičáka rozzuřilo. Vyskočil z kotle, setřel si olej, oblékl se, popadl tyč a vrhl se na ceremoniáře. Praštil ho jaksepatří po hlavě a zpřerážel mu všechny kosti v těle.

„Já že jsem nějaký duch?“ zařval mocným hlasem. Strážci, třesoucí se strachy, ihned

rozvázali Čuníka, poklekli na zem a prosili o milost. Panovník sestoupil z dračího trůnu a hleděl někam zmizet. Opičák k němu rychle přiskočil a zadržel ho: „Vaše Veličenstvo! Neodcházejte, musíte ještě nařídit třetímu učiteli, aby si také vlezl do kotle s olejem!“

Císař se třásl hrůzou na celém těle.

„Třetí učiteli země, zachraňte mi život. Sestupte laskavě do lázně, ať mě ten mnich ještě neutluče.“

Čaroděj Beraní síla tedy sestoupil z trůnu, svlékl se, skočil do kotle a dělal, že se koupe.

Opičák zatím pustil císaře a přiblížil se ke kotli. Nařídil topičům, ať přidají polena a chrastí. Natáhl ruku a vyzkoušel olej v kotli. A hleďme! Olej sice bublal, ale byl studený jako led.

To je divné, řekl si, když já jsem se koupal, byl olej vařící a teď je najednou ledový! Už to mám! Určitě mu pomáhá některý dračí král!

Rychle se vyšvihl do vzduchu a zavolal pěkně nahlas „Óm!“ Tím přivolal dračího krále Severního moře.

„Co si to dovoluješ, ty rohatá dešťovko, ty šupinatý úhoři, že posíláš tomu čarodějovi na pomoc studeného draka, aby mu ochlazoval dno kotle! To chceš, aby nade mnou vyhrál?“

„Kdež já bych se opovážil mu pomáhat!“ blekotal dračí král s hlubokými úklonami. „Ten mizera se sám tvrdě zoceloval a vycvičil si chladného draka a s jeho pomocí provádí kouzla, kterými jen klame dobré lidi! Ale kdež by oklamal Velkého světce! Seberu mu toho studeného dráčka a on se uvaří i s kostmi a vyškvaří i s kůží!“

„Tak koukej dělat, dračisko, nebo tě výprask nemine!“ štěkl na něho rozzlobeně Opičák.

Dračí král se proměnil v prudký vichr, zalétl ke kotli a odnesl studeného draka do moře. Opičák sestoupil z mraku na zem a přistoupil se svými druhy blíže.

Čaroděj se zmítal ve vařícím oleji a snažil se vyhrabat ven, tu však uklouzl a kůže se mu seškvařila, maso se spálilo a kosti se rozpadly.

Oznámili tedy panovníkovi, že třetí učitel se usmažil. Císařovy oči se zalily slzami, ruka mu

klesla na stolek a hořce se rozplakal. Pak ulehl na své dračí lůžko a z očí mu proudily vodopády slzí až do samého večera.

„Jak můžete být tak bláhový!“ přistoupil k němu Opičák. „Jen se podívejte na jejich mrtvoly – ten nejstarší, to byl tygr, prostřední jelen a ten nejmladší není nic jiného než beran. Nevěříte-li, nechte si vylovit jeho kosti. Už jste někdy slyšel, že by z člověka zbyly beraní kosti? Byli to zlí duchové divokých zvířat a usilovali o vaši zkázu. Naštěstí jsme přišli včas, zlé duchy zabili a zachránili vám život. A vy ještě pláčete! Rychle nám vydejte naše listiny a dovolte nám odejít.“

Teprve teď císař vše pochopil. Úředníci mu potvrdili, že v kotli opravdu našli kosti berana.

„Nutno věřit tomuto svatému mnichovi,“ říkali.

„Je-li tomu opravdu tak,“ pravil císař, „pak mu skutečně ze srdce děkuji. Můj nejvyšší ministře, pozvěte všechny vzácné mnichy na noc do kláštera Studně moudrosti. Nazítří ráno dejte otevřít východní křídlo paláce a mniši z kláštera

Zářného paprsku ať jim vystrojí bezmasou hostinu na znamení díků.“

Naši poutníci se tedy odebrali do kláštera k nočnímu odpočinku. Na druhý den o páté hlídce dal císař svolat ke dvoru všechny dvořany. V jedné slavnostní síni rozložili jídlo a pití a panovník vlastním vozem vyjel Tripitakovi naproti až ke klášteru Studně moudrosti a zavezl ho na hostinu ve východním křídle paláce. Po hostině všichni dvořané vyprovodili Tripitaku a jeho učedníky až na kraj města.

Chcete-li vědět, jaká dobrodružství ještě očekávala naše poutníky, přečtěte si další kapitolu.

34. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NAŠIM POUTNÍKŮM ZATARASILA CESTU OHŇOVÁ HORA

A tak Tripitaka a jeho učedníci v pohodě a shodě spěchali dále k západnímu ráji. Čas letěl jako šíp, slunce i měsíc pluly rychle jako člunek u stavu. Přešlo parné léto, nastaly ranní mrazíky podzimu. Jak tak jedou, pocítí najednou nával sálajícího vedra.

„Jak se může na podzim udělat najednou takové horko?“

„Na cestě k západu je země Súrja, kde zapadá slunce. Říká se, že tam je konec nebe,“ pravil Čuník. „Každý den odpoledne posílá král na hradby trubače, kteří dují na rohy a bijí na bubny. Vzniká takový rámus jako burácení mořského příboje. V té době slunce plane jako oheň a padá do západního moře. Přitom je slyšet syčení, jako když se ponoří rozžhavený kov do vody. Kdyby rachot bubnů a rohů nepřehlušil to syčení, všechny děti ve městě by křičely strachy.

A tady je takové dusno a parno! Určitě se blížíme k místu, kde slunce padá do moře!“

Opičák se nemohl z tohoto rozumování udržet smíchy.

„Co si to vymýšlíš za nesmysly, hlupáku! Ještě zdaleka nemůžeme být v zemi Surja. S takovým loudáním bychom se tam nedostali, ani kdybychom šli plné tři životy!“

„Bratříčku, ty tedy myslíš, že nejsme v místech, kde slunce padá do moře,“ ozval se opět Čuník. „Pak mi tedy vysvětli, proč je tu takové vedro!“

„Asi se popletla čtyři roční počasí a na podzim nastalo letní parno,“ prohodil Písečný mnich.

A jak se tak dohadovali a rozprávěli, uviděli u cesty dvorec. Střechy byly pokryty červenými taškami, zdi vystavěny z červených cihel a dveře červeně lakovány. Přede dveřmi stála červená lehátka, všude jen samá červeň. Tripitaka slezl z koně a vyzval Opičáka, aby se šel do dvorce přeptat po příčině horka.

Opičák si tedy schoval zlatem kovanou tyč, urovnal si oděv, nasadil si vážnou tvář a přešel po silnici. Chvilku okouněl před vraty. Z vrat najednou vyšel stařík. Měl na sobě suknici z režného lýka. Opíral se o bambusovou hůl, která nebyla ani rovná, ani zahnutá. Na nohou měl vysoké kožené boty, které nebyly nové ani staré. Pleť měl rudou jako měď, vousy jako bílé třásně. Dlouhé obočí mu zakrývalo nefritově zelené oči a z pootevřených úst mu vyčnívaly zlaté zuby.

Stařík prudce pozdvihl hlavu. Při pohledu na Opičáka se nesmírně ulekl. Napřáhl na něj hůl a vzkřikl: „Kde ses tu vzala, stvůro? Co pohledáváš u mého prahu?“

„Nic se mne nebojte, starý dobrodinče,“ pravil uctivě Opičák. „Já nejsem žádná stvůra. Jsem průvodce ctihodného mnicha Tripitaky z říše velkých Tchangů a jdeme na západ pro posvátná písma. Když jsme dorazili s naším ctihodným učitelem a bratříčky do vaší vzácné krajiny, pocítili jsme úmorné vedro. Za prvé nevíme, co je toho příčinou, za druhé bychom

rádi věděli, jak se toto místo jmenuje, a proto jsem vás přišel poprosit o vzácné poučení.“

Stařík se uklidnil a pousmál se: „Ctihodný otče, nedivte se mi. Jsem už stár a dělají se mi mžitky před očima, a tak jsem vaši vzácnou tvář nepoznal.“

„Nic se nestalo, nic se nestalo,“ přitakával horlivě Opičák.

„Kde je váš ctěný učitel?“

„Stojí tam na jižním konci cesty.“

„Jen ho sem pozvěte! Jen ho sem pozvěte!“

To Opičáka velice potěšilo, zamával rukou a Tripitaka s Čuníkem a Písečným mnichem, vedoucím za uzdu bílého koně a vlekoucím zavazadla, přistoupili blíže.

Všichni tři se stařečkovi uctivě poklonili.

Když stařec spatřil Tripitakovu ušlechtilou tvář a prapodivný vzhled Čuníka a Písečného mnicha, byl jat bázní i radostí zároveň.

Ale pozval je dovnitř, nařídil sluhům, ať jim podají čaj, a v přístěnku dal přichystat pohoštění.

Tripitaka uctivě povstal a osmělil se zeptat, odkud přichází to vedro, když přece je podzim.

„Jsme zde v podhůří Ohňové hory," pravil stařec, „není zde jara ani podzimu, po všechna čtyři roční období je zde takové vedro."

„Kterým směrem leží ta Ohňová hora? Nebrání cestě na západ?" ptal se Tripitaka.

„Na západ nelze vůbec jít," děl stařík. „Hora je odtud šedesát mil daleko a leží zrovna na cestě k západu. V okruhu osmi set mil je všechno v plameni a široko daleko ani tráva neroste. I kdybyste měli hlavu z mědi a tělo ze železa, stejně byste se v těch plamenech roztavili."

Jak to Tripitaka uslyšel, zbledl úlekem a již se neodvážil vyptávat se dál.

Za vraty strkal jakýsi mladík červený vozík a vyvolával, že prodává placky. Byl to sousedod vedle. Opičák si vytrhl chlup, proměnil ho v měďák a šel si koupit placku. Mladík přijal peníze a pranic nezkoumal, jsou-li pravé či falešné, odhrnul plachtu na vozíku, vyndal placku, z které se jen kouřilo, a podal ji Opičákovi. Placka pálila jako rozžhavený uhlík či do červena rozpálený hřebík právě vytažený z kovářské pece. Opičák si ji přehazoval z ruky

do ruky a bručel si pro sebe: „Ta je ale horká! A jak pálí!“

Mladík se mu smál: „Když se bojíš horka, tak sem raději nechoď! Tady je pořád takové vedro.“

Tenhle chlapík nemluví zrovna moc moudře, ušklíbl se pro sebe Opičák. Nahlas řekl: „Tam, kde se nestřídá zima s horkem, tam přece neroste obilí. Kdyby tu pořád bylo takové horko, odkud by se vzaly ty tvoje placky?“

„Chceme-li mouku na placky,“ pravil onen mladík, „musíme poprosit boha Železného vějíře.“

„A o co?“ vyzvídal Opičák.

„O vějíř z banánovníkového listí. Když nám ho půjčí, jedním mávnutím vějíře uhasíme oheň, při druhém mávnutí se zvedne vítr a při třetím spadne déšť. Ihned zasejeme a zavčas sklidíme. Obilí se daří docela dobře. Ale jinak tu ani tráva nevyroste.“

Když Opičák vyzvěděl tuto cennou zprávu, rychle zamířil dovnitř a podal placku Tripitakovi: „Ctihodný otče, žádné strachy z toho, co nás má

potkat a co nás nemine. Sněžte pěkně placku a já vám povím, co a jak.“

Tripitaka nabídl placku hostiteli.

„Ještě jsme vám ani občerstvení nepodali, jak bych se mohl opovážit přijmout od vás placku?“ odmítal zdvořile stařík.

„Starý pane,“ usmál se Opičák, „čajem ani zákuskem nás hostit nemusíte, jen mi řekněte, kde sídlí bůh Železného vějíře.“

„Pročpak se ptáš?“

„Ten prodavač placek mi povídal, že má vějíř z banánovníkového listí. Když prý si ho od něho vypůjčí, jedním zamáváním uhasí oheň, na druhé mávnutí se zvedne vítr a při třetím se spustí déšť. Když se zasije obilí, docela dobře se mu daří. Chci toho boha vyhledat, poprosit o vějíř a uhasit plameny na Ohňové hoře. Budete pak moci pravidelně sít a sklízet a žít v klidu a pokoji.“

„Což neznáš staré přísloví: *Zadarmo ani kuře nehrabe*?“ ochladil poněkud Opičákovu horlivost stařík.

„A co za to půjčení chce?“ vyzvídal Opičák.

„Tady v kraji si vypůjčujeme vějíř jednou za deset let. Chce čtyři vepře a čtyři ovce, pěkný šat z květovaného hedvábí s hedvábnou podšívkou, vzácné pochutiny a ovoce, husy, kuřata a víno a ještě přichystat očistnou lázeň. A musíte to všechno přinést až k jeskyni a ještě složit poklonu.“

„A kde je ta hora s jeskyní?“ vyptával se Opičák s úmyslem vyzvědět vše, co se dá. „Jak se jmenuje? Jak je odtud daleko? Chci si jít ten vějíř vypůjčit.“

„Ta hora je na jihozápadě. Jmenuje se hora Cypřišových mraků. Na hoře je posvátná jeskyně zvaná Banánovníková. Když spolu s věřícími jdeme na tuto horu obětovat, sem a tam nám to trvá přes měsíc, je to asi čtrnáct set padesát či šedesát mil.“

„To nic není,“ zasmál se Opičák. „Budu v mžiku tady.“

„Ale počkejte přece chvilku,“ zdržoval ho stařík. „Popijte trochu čaje a pojezte, přichystám vám něco na cestu. Musíte mít s sebou alespoň dva průvodce. Při cestě nejsou žádná lidská

obydlí a je to tam samý vlk a tygr a za den tam nedojdete.“

„Ale to není třeba, to není třeba!“ usmíval se Opičák. „Já už raději jdu.“

Sotva to dořekl, zmizel staříkovi z očí.

„Jemináčku!“ ulekl se stařec. „Vždyť to byl nějaký nesmrtelný, co dovede létat v mracích!“

Chcete-li vědět, zda Opičák získal kouzelný vějíř, přečtěte si další kapitolu.

35. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK MÁMIL NA JAKŠE KOUZELNÝ VĚJÍŘ

Opičák ve chviličce doplul k hoře Cypřišových mraků, zastavil očarovaný mrak a jal se hledat otvor do jeskyně. Z lesa se ozývalo řinčení sekery. To dřevorubec kácel dříví. Opičák k němu přistoupil a uctivě se uklonil: „Bratříčku dřevorubče, rád bych se vás na něco zeptal.“

Dřevorubec odložil sekeru a zdvořile se otázal: „Kam se ubíráte, ctihodný otče?“

„Osměluji se vás zeptat, je-li toto hora Cypřišových mraků?“

Dřevorubec přitakal.

„A je-li pak tu Banánovníková jeskyně, kde bydlí bůh Železného vějíře?“ vyptával se dále Opičák.

„Banánovníková jeskyně tu sice je,“ usmál se dřevorubec, „ale nebydlí v ní bůh Železného vějíře, ale princezna Železného vějíře, které se říká zlý duch Jakša.“

„Povídá se, že má vějíř z banánovníkového listí, kterým se dá uhasit požár na Ohňové hoře. Je to pravda?“

„Ano, je. Dovede tímto kouzelným vějířem hasit požár a chránit tak lidi zdejšího kraje. Proto se jí říká bůh Železného vějíře. Tady u nás ji ale nepotřebujeme, a tak jí říkáme jen Jakša. Je to žena krále démonů Silného buvola.“

Opičák zbledl leknutím. Opět někdo, s kým jsem na válečné noze, pomyslil si. Tenkrát, když jsem zkrotil Ohniváčka, mi říkali, že to je syn téhle potvory. Když jsem se onehdy setkal na Slunečné hoře v Rozedrané jeskyni s jeho strýcem, nechtěl mi, asi na znamení pomsty, ani dát napít vody. A teď zase narazím na jeho mámu a tátu. Na vějíř asi nebude ani pomyšlení!

„Bratříčku dřevorubče, nechci před vámi nic tajit,“ řekl nahlas. „Jsem učedníkem mnicha Tripitaky, kterého posílá císař země Tchangů na východě do západního ráje pro posvátná písma. Předloni jsem měl v jeskyni Ohnivých mraků jakousi hádku se synem Jakši, Ohniváčkem. Mám

obavy, že jeho matka mě nemá zrovna v lásce a že mi nebude chtít vějíř půjčit.“

„Správný chlapík si musí vždy vědět rady,“ povzbuzoval ho dřevorubec.

Opičák se rozloučil a namířil si to k Banánovníkové jeskyni, která ležela v čarokrásném zákoutí. Obě křídla brány do sluje byla pevně zavřena. Opičák přistoupil blíže a zvolal: „Bratříčku Silný buvole, otevři bránu!“

Veřeje zaskřípaly a brána se otevřela. Vyšla dívenka, v ruce držela košíček s květinami a přes rameno měla přehozenou motyčku. Šaty měla otrhané, bez jediné ozdůbky. Její tvářička však vypadala velice bystře. Opičák ji pozdravil úklonou se sepjatýma rukama.

„Dívenko, buď tak hodná a ohlas mě vaší princezně. Jsem mnich, který jde na západ pro posvátné knihy. Nemůžeme se dostat přes Ohňovou horu, a proto jsem přišel tvou paní poprosit o zapůjčení vějíře.“

„Z kterého jste kláštera a jak se jmenujete?“ vyptávala se dívka. „To jen tak, abych vás mohla správně ohlásit.“

„Přicházím z východu, mé řádové jméno zní Sun Wu-kchung," pravil vážně Opičák.

Dívenka se vrátila do jeskyně, poklekla před Jakšou a vyložila jí, že venku čeká mnich Sun Wu-kchung, který si přišel vypůjčit vějíř z banánovníkového listí, aby se dostal přes Ohňovou horu. Jak Jakša uslyšela Sun Wu-kchungovo jméno, jako by do ohně přilil oleje. Zrudla zlostí až po kořínky vlasů a chvěla se vzteky po celém těle.

„Ty zatracená opice, tak tě přece dostanu!"

Rázně poručila služce, aby jí přinesla brnění a zbraň. Ve spěchu se oděla do plné zbroje, uchopila dva meče s kaleným ostřím, vyřítila se ven a zařvala: „Sun Wu-kchungu, kde jsi?"

Opičák předstoupil a hlubokou úklonou jí vzdával čest: „Vzácná paní švagrová, Opičák Sun vám skládá nejuctivější poklonu."

„Kdože je tvá švagrová?" vyštěkla Jakša. „A kdo se ti prosí o tvé poklony?"

„Jeho Veličenstvo král démonů Silný buvol se mnou před lety uzavřel bratrství, jsem jeho sedmým přísežným bratrem. Dnes jsem se

dověděl, že princezna je chotí bratříčka Silného buvola, a tak jsem se osmělil nazvat vás svou švagrovou.“

„Ty zpropadená opice,“ rozčilovala se Jakša, „když ses sbratřil s mým mužem, jak to, žes uvalil zkázu na mého syna?“

„A kdo je váš ctěný synáček?“ ptal se nevinně Opičák.

„Můj syn je král Ohniváček z jeskyně Ohnivých mraků v Sosnovém údolí na hoře Vzdechů. Tys ho přivedl do neštěstí a teď sám přijdeš pokoušet osud. Tohle ti přece nedaruji!“

„Paní švagrová neví, jak se věci vlastně měly, a křivě mě obviňuje,“ usmál se Opičák. „Váš ctěný syn chytil našeho ctihodného učitele a chtěl si ho uvařit a sníst. Naštěstí mu v tom zabránila bohyně milosti Kuan-jin a našeho pána zachránila. Nyní je váš synáček pomocníkem strážce pokladu v paláci bohyně a ta ho uvedla na cestu pravosti. Povznesl se nad špínu světa a stal se nesmrtelným jako nebe a země, věčným jako slunce a měsíc. A vy teď, místo abyste mi

poděkovala za to, že jsem mu zachránil život, mě ještě křivě obviňujete. To je nespravedlivé!“

„Ty mizerná, prostořeká opice! I když můj syn nepřišel o život, jakpak se teď ke mně dostane, kdypak já se s ním uvidím?“

„Když ho chcete vidět, to je přece náramně lehká věc,“ smál se Opičák. „Půjčte mi vějíř, a až převedu našeho ctihodného otce přes horu, zaskočím k bohyni na Jižní moře a poprosím ji, aby vám pustila synáčka na návštěvu. Na tom přece není nic zhola nemožného! Uvidíte, jestli mu zkřivila na těle jeden jediný vlásek! Jestli mu někdo ublížil, pak budete mít právo mě obviňovat, a jestli si polepšil, tak mi budete muset ještě poděkovat.“

„Zatracený Opičáku, nech si to své plácání od cesty! Vystrč hlavu, ať tě přes ni seknu mečem! Sneseš-li bolest, tak ti půjčím vějíř. Ale jestli to nevydržíš, tak tě pošlu do pekel!“

Opičák zkřížil ruce na prsou a vyzývavě se usmíval.

„Moje milá švagrová, jen se tak nerozčilujte! Já vám nastavím hlavu a můžete si seknout,

kolikrát se vám zachce. Ale až vám dojde dech, tak mi budete muset půjčit vějíř!“

S Jakšou však nebylo kloudného slova. Zamávala meči a břink! břink! břink! břink! ťala asi desetkrát Opičákovi po hlavě. Opičák si však z toho nic nedělal. Jakša dostala strach a chystala se na útěk.

„Kampak, kampak, paní švagrová, jen mi pěkně půjčte vějíř!“ zadržoval ji Opičák.

„Takový poklad se jen tak někomu nepůjčuje!“

„Když nechceš půjčit, tak si čichni k mé tyči!“

Náš milý Opičák ji jednou rukou zadržel, druhou rukou zpoza ucha vytáhl tyč a rovnou na Jakšu. Jakša se mu však vysmekla a vrhla se na něho s mečem. Opičák se opět ohnal tyčí a bez milosti do ní mlátil. A tak se u hory Cypřišových mraků rozpoutala nelítostná bitka. Oba dva, jati starou nenávistí, úplně zapomněli na příbuzenské city. Jakša statečně vzdorovala až do večera, ale když zakusila, jak je Opičákova tyč pádná, a viděla, jak obratně se Opičák vyhýbá

jejím ranám, spočítala si, že ho nepřemůže. Vytáhla vějíř z banánovníkových listů a zamávala jím. Zdvihl se temný vír a Opičáka odvál s takovou silou, že nic na světě ho nemohlo zadržet. Zmizel úplně beze stopy. Jakša odešla vítězně domů.

Vichr chudákem Opičákem zmítal a cloumal. Když se naklonil doleva, nedosáhl na zemi, když se nahnul doprava, nemohl se ničeho zachytit. Kroužil ve víru jako padající listí, plynul bezmocně vzduchem jako otrhané květiny po vodě. Kymácel se celou noc až do rozednění a pak teprve dopadl na nějakou horu a zachytil se oběma rukama o kámen na vrcholku. Dlouho se vzpamatovával a rozhlížel kolem, až poznal, že se octl na hoře Mníšku.

„Pěkná dračice!“ dlouze si povzdechl. „Jak to, že mě poslala až sem?“

Jak tak přemýšlel, kudy se pustit, zaslechl klinkání zvonu. Rychle seběhl z hory a dal se přímo ke klášteru. Mnich před bránou Opičáka poznal, ihned ho uvedl dovnitř a ohlásil. Když bódhisattva Ochránce štěstí uslyšel, že to je Sun

Wu-kchung, rychle sestoupil z trůnu a vyšel mu vstříc.

„Blahopřeji, blahopřeji," ukláněl se a vedl ho dále. „Tak už jste přinesli posvátná písma?"

„Na blahopřání je ještě příliš záhy, ještě jsme tam vůbec nedošli."

„Proč tedy, když jste nedošli do sídla Buddhova, jsi přišel za mnou do těchto pustých končin?" vyptával se bódhisattva Ochránce štěstí.

„Od té doby, co jste nám loni milostivě poslal na pomoc strašidlo Žlutý vítr, zažili jsme na cestách mnohé strádání," vysvětloval Opičák. „Teď jsme se dostali až k Ohňové hoře a nemůžeme přes ni přejít. Od domorodců jsme se dozvěděli, že jakýsi bůh Železného vějíře má vějíř z banánovníkových listů, kterým se dá uhasit oheň. Vypravil jsem se za ním. Ten bůh, to byla Jakša, žena krále démonů Silného buvola, matka Ohniváčka. Tvrdila, že já jsem vinen tím, že její syn je teď v družině bohyně milosti a že se s ním proto nemůže vídat. Nenávidí mě za to, nechtěla mi vějíř půjčit a ještě se do mne pustila.

Když viděla, že mě nepřemůže, zamávala přede mnou vějířem a odfoukla mě pryč. Kolébal jsem se ve vzduchu a teprve tady jsem dopadl na zem. A tak jsem se osmělil přijít ke klášteru, abych se zeptal na cestu zpět. Nemám ani tušení, jak daleko je to zpátky k Ohňové hoře.“

„Ach tak, Jakša, princezna Železného vějíře,“ smál se bódhisattva Ochránce štěstí. „Když ta před někým zamává svým vějířem, odvane ho osmdesát čtyři tisíce mil daleko. Odtud k Ohňové hoře je jenom padesát tisíc mil. To proto, že umíš plout v mracích, jsi se zarazil dříve. Kdyby to byl obyčejný člověk, nezastavil by se.“

„Je zle, je zle,“ bědoval Opičák. „Jakpak se asi náš ctihodný otec dostane přes tu horu?“

„Jen se upokoj, Sun Wu-kchungu,“ uklidňoval ho bódhisattva. „I toto bylo Tripitakovi stanoveno osudem. Tentokrát bylo určeno, abych ti k úspěchu napomohl já.“

„Ale jak?“ ptal se Opičák.

„Před časem mi dal Buddha ponaučení a daroval mi kuličku na utišení větru a létající dračí hůl. S létající holí jsem již zkrotil démona

větru. Kuličku jsem ještě nepoužil, a tak ti ji dám. I když ta ženská na tebe zamává vějířem, ani s tebou nepohne. Sebereš jí vějíř, uhasíš oheň a určitě dojdete svého cíle.“

Opičák se uklonil až po pás a jeho díky nebraly konce. Bódhisattva Ochránce štěstí pak z rukávu vyňal brokátový váček, vložil Opičákovi kuličku na utišení větru do límce a pevně ji tam zašil.

Opičák se rozloučil, vyšvihl se na mrak a za chvilku dorazil k hoře Cypřišových mraků. Zabušil tyčí na vrata jeskyně a zvolal: „Otevřete dveře! Otevřete dveře! Opičák Sun si přišel pro vějíř!“

Služka od vrat okamžitě vyděšeně hlásila: „Vzácná paní, vzácná paní, už je tu zase ten, co chtěl vějíř!“

Jakše se z této zprávy sevřelo srdce úzkostí.

„Ten mizerný Opičák si přece jenom ví se vším rady! Když před někým zamávám vějířem, odvane ho to osmdesát čtyři tisíce mil daleko. Jak to, že je zase tady, sotva jsem ho odfoukla? Ale

počkej, tentokrát před tebou mávnu vějířem dvakrát nebo třikrát, a to už se jen tak nevrátíš.“

Hbitě se vymrštila, přistrojila se, do obou rukou vzala meče a vyřítila se ze dveří.

„Sun Wu-kchungu, to se mne ani trochu nebojíš, že si sám jdeš pro smrt?“

„Jen paní švagrová nebuďte tak lakotná a pěkně mi půjčte vějíř,“ smál se Opičák. „Až převedu Tripitaku přes horu, tak vám ho v pořádku vrátím. Jsem přece počestný muž, který dodrží dané slovo, a ne nějaký darebák, který si něco vypůjčí a pak nevrátí.“

„Ty proklatá opice, ty nemáš ani špetku rozumu!“ opět se rozčílila Jakša. „Ještě jsem se ti ani nepomstila za to, žes mě připravil o syna, a teď bych ještě měla hovět tvým vrtochům a půjčovat ti vějíř. Tu máš! Čichni si k mému meči!“

Sun Wu-kchung se ani trochu nezalekl, napřáhl tyč a rozmáchl se po jejím meči. Zaútočili na sebe a několikrát se střetli. Jakše již umdlévala ruka a těžce vládla mečem, statný Opičák však dobře odolával jejím výpadům.

Když viděla, že štěstí se kloní na Opičákovu stranu, vytáhla Jakša vějíř a před Opičákem jím zamávala. Ten však stál jako přikovaný, ani se nehnul. Schoval tyč a chichotal se jí do tváře.

„Teď už není tenkrát! Mávej si, jak chceš, nic se mnou nesvedeš! Jestli se jen trochu hnu z místa, tak nejsem pořádný chlap!“

Jakša ještě dvakrát zamávala, ale s Opičákem to ani nehnulo. Vyděsila se, rychle schovala vějíř, zalezla do jeskyně a pevně zavřela dveře. Opičák hned dostal nápad. Roztrhl límec a kuličku na utišení větru si vložil do úst. Mrskl tělem, proměnil se v mola a protáhl se skulinou ve dveřích.

„Mám žízeň! Honem sem s čajem!“ poroučela si Jakša.

Komorná hbitě přinesla konvici s voňavým čajem a nalila do šálku tak prudce, že čaj zažbluňkal a začal se pěnit. To se Opičákovi náramně hodilo. Bzzzz! Zamával křidélky a už seděl pod čajovou pěnou. Jak měla Jakša vyprahlé hrdlo, popadla čaj a na dva hlty ho všechen vypila. Když se jí Opičák dostal do žaludku, vzal

na sebe opět svou pravou podobu a zahřímal strašným hlasem: „Švagrová, půjč mi vějíř!“

Jakša zbledla leknutím.

„Děvečky, zavřely jste dobře dveře?“

„Zavřely, zavřely,“ ujišťovaly ji služky.

„Proč ale Opičák křičí někde tady uvnitř?“ ptala se ustrašeně Jakša.

„Opičáku, kde mi to provádíš jaké čáry?“ rozkřikla se Jakša.

„Nikdy v životě jsem žádné čáry neprováděl, ovládám jen samá pravá kouzla, milá paní švagrová. Teď se já, Sun Wu-kchung, pěkně rozvaluji ve vašem ctěném břiše a prohlížím si vaše plíce a játra. Když jsem viděl, jak ukrutně žízníte, pustil jsem vám do bříška bumbáníčko.“

A nato pěkně zvysoka našlápl na Jakšiny vnitřnosti. Jakša se svíjela v křečích, svalila se na zem a úpěla bolestí.

„Jen se, paní švagrová, neupejpejte, pošlu vám ještě moučníček, aby vám nekručelo v bříšku!“ chechtal se Opičák a vrazil jí hlavou do srdce a do plic. Jakša nemohla vydržet píchání

u srdce, válela se v křečích po zemi a bolestí jí zbělely rty a zesinala ve tváři.

„Milost, švagříčku Sune! Milost!“ prosila úpěnlivě.

Opičák přestal kopat nohama a mlátit rukama.

„Tak už se znáš ke svému švagrovi? Já tě tedy pustím, ale jenom kvůli přátelství s bratříčkem Buvolem. Honem mi přines vějíř!“

„Hned to bude! Hned to bude! Jen pěkně vylezte a můžete si ho vzít!“

„Napřed mi ho ukaž a pak teprve vylezu!“

Jakša nařídila služce, aby přinesla vějíř z banánovníkového listí a položila ho vedle. Opičák vystrčil hlavu z krku ven, a když uviděl vějíř, řekl velkomyslně: „Paní švagrová, já vám tedy daruji život. Nenavrtám vám dírku z břicha ven, ale vylezu horem. Pěkně do široka otevřete pusinku!“

Jakša opravdu roztáhla ústa. Opičák se opět proměnil v mola, vylétl ven a usadil se na vějíři. Jakša nic netušila. Když se jí to zdálo dlouho, opět vyzvala Opičáka, aby vylezl ven. Opičák

vzal na sebe pravou podobu, sáhl po vějíři a zvolal: „Já už jsem přece dávno tady! Pěkně děkuji za půjčení!“

A vznešeným krokem si to namířil k východu. Služky mu rychle otevřely dveře a pustily ho ven.

Opičák otočil mrak a zamířil na východ. Za chviličku mrak zastavil a přistál u zídky z červených cihel. Čuník ho ihned spatřil a začal radostně pokřikovat: „Ctihodný otče, ctihodný otče! Bratříček už je tady!“

Tripitaka spolu se stařík em ze statku a Písečným mnichem mu vyběhli naproti a společně pak vešli dovnitř. Opičák se vytasil s banánovníkovým vějířem a vyptával se stařík a, je-li to ten pravý.

„Je to on, je to on,“ pokyvoval stařík.

„Vzácný žák má nesmírné zásluhy,“ pochvaloval Opičáka ctihodný otec Tripitaka, „jistě musel vynaložit obrovskou námahu, než tento pokládek získal.“

Když Tripitaka uslyšel, co všechno Opičák zažil, jeho díky nebraly konce.

Pak se všichni se starcem rozloučili a vydali se na další cestu na západ. Když ušli asi čtyřicet mil, udělalo se takové vedro, že byli málem jak vaření v páře. Rozpálená půda pobízela koníka do cvalu. Písečný mnich bědoval, jak ho to pálí do nohou, a Čuník naříkal, že má kopýtka málem seškvařená. Země tak sálala, že se nemohli zastavit a kupředu se jim šlo také ztěžka.

Opičák vyzval ctihodného otce, aby sestoupil z koně, aby všichni chvilku počkali, že půjde sám napřed uhasit oheň, přivolá vítr a déšť. Až půda zchladne, pak teprve všichni přejdou přes horu.

Uchopil vějíř, přiblížil se k ohni a ze všech sil zamával. Avšak požár na hoře se ještě více rozběsnil. Opět zamával a ohnivé jazyky sálaly ještě stokrát výše. Zamával ještě jednou a plameny vylétly tisíc sáhů vysoko a celého ho ožehly. Rychle se vrátil. Chlupy na zadečku již měl úplně spálené. Běžel zpátky za Tripitakou a již zdálky volal: „Je zle, rychle zpátky, rychle zpátky! Oheň se šíří!“

Mnich se vyšvihl na koně, Čuník a Písečný mnich vzali nohy na ramena a nezastavili se, dokud neuběhli dvacet mil směrem na východ.

„Co se stalo, Sun Wu-kchungu?“ vyptávali se ještě celí udýchaní.

Opičák mrštil vějířem na zem a uplivl si: „No tohle! Ta potvora mě obelstila! Vždyť je to falešný vějíř!“

Když to Tripitaka uslyšel, v tváři se mu rozestřel smutek, srdce mu zaplavila lítost a z očí mu vytryskly dva proudy slzí.

„Co si jen počneme? Co si jen počneme?“ začal bědovat.

„Půjdeme tam, kde není oheň,“ radil Čuník.

„A kde není oheň?“ ptal se Tripitaka.

„Na východě, na jihu, ani na severu není oheň,“ vykládal si rozumy Čuník.

„A kde jsou posvátná písma?“ opáčil Tripitaka.

„Na západě,“ musel přiznat Čuník.

„Ale já chci jít jen tam, kde jsou posvátná písma,“ pravil rozhodně mnich.

„Tam, kde jsou posvátná písma, je oheň, kde není oheň, nejsou posvátná písma, tu je dobrá rada drahá," povzdechl si Písečný mnich.

Zatímco ctihodný otec a jeho žáci takto mudrovali, škrabal se Opičák na hlavě a vtom najednou zvolal: „Jen žádné strachy! Už vím, jak na to!"

„Jak?" zeptal se Tripitaka.

„Manžel Jakši je král démonů Silný buvol, před pěti sty lety jsme se stali přísežnými bratry. Teď sídlí na hoře Hromů, půjdu za ním," vyložil svůj nápad Opičák. Pak přikázal Písečnému mnichovi a Čuníkovi, aby bedlivě střežili ctihodného otce. A bzzz! zmizel, jen se po něm zaprášilo.

Chcete-li vědět, jak Opičák pořídil u silného buvola, přečtěte si další kapitolu.

36. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK SE OPIČÁK UTKAL S KRÁLEM DÉMONŮ SILNÝM BUVOLEM

Opičák nasedl na mrak a za půl hodinky byl na hoře Hromů. Stlačil mrak dolů a přistál na vrcholku hory. Rozhlíží se – opravdu hora jaksepatří: vysoká, ostrý vrcholek, příkré srázy, hluboká údolí posetá voňavými květy, stromy obtěžkané ovocem, červené vistárie, kropenatý bambus, namodralé sosny, průzračně zelené vrby. Rok za rokem tady prochází mlčky, staletí se vší té krásy kolem ani netknou. Když se Opičák sdostatek vynadíval, sestoupil z ostrého vrcholku, zabočil do spleti porostu a jal se hledat cestu. Po chvilce chůze přišel k borovému lesu, prošel jím a před ním se objevila jeskyně Mračné sídlo. Kolem jeskyně byl hustý lesní příkrov, uzavřený příkrými srázy. Na dně prolákliny bylo bezpočtu divukrásných květů a roztodivných travin, opravdu jako v nějaké rajské zahrádce.

Opičák stanul před jeskyní a nahlas zvolal: „Bratříčku Buvole! Otevři dveře!“

Vrata zaskřípěla a vyšel ven rarášek.

„Prosím, oznamte vašemu vysoce váženému králi, že Sun Wu-kchung mu přišel složit poklonu.“

Rarášek pokýval hlavou, zašel dovnitř a zavřel za sebou.

Král démonů Silný buvol si právě v knihovně krátil chvíli četbou alchymistických knih. Vtom ho vyrušil rarášek: „Vaše Veličenstvo, venku čeká jakýsi chlupatý mnich, vypadá jako bůh hromu. Říká, že se jmenuje Sun Wu-kchung a že by vám chtěl složit poklonu.“

Jak Silný buvol uslyšel Sun Wu-kchungovo jméno, na tváři se mu rozestřel zlověstný mrak a vzplanul, jako když do ohně naleje oleje. Rázným krokem vykročil z knihovny, v síni popadl zbroj a ustrojil se do ní. Ozbrojil se železným kyjem a vyšel ven.

„Kdo si to tady dovoluje rušit pořádek?“ zahřímal.

Opičák si přihladil oděv, pokročil vpřed a hluboce se uklonil.

„Poznáváš mě ještě, bratříčku?“

„Ty jsi Sun Wu-kchung, Velký světec rovný nebi?“ otázal se Silný buvol.

„Ano, to jsem já. Už dlouho jsme se neviděli. Vzácný bratříček jen kypí zdravím. Blahopřeji!“

„Nech si ty úlisné řeči!“ zařval na něho král Buvol. „Slyšel jsem, že jsi zle řádil v nebi a Nejvyšší Buddha tě pak za to zaklel pod horu Pěti prvků. Pak se ti prý podařilo uniknout a stal ses průvodcem mnicha Tripitaky na cestě do západního ráje pro posvátná písma. Pročpak jsi uškodil mému synkovi Ohniváčkovi v jeskyni Ohnivých mraků v Sosnovém údolí u hory Vzdechů? Mám na tebe spadeno a ty mi ještě lezeš do pasti!“

„Starší bratříčku, nebuď proti svému mladšímu bratříčkovi neprávem zaujatý,“ pravil mazaně Opičák. „Tvůj vzácný synáček chytil našeho ctihodného otce a chtěl si pochutnat na jeho mase. Já jsem s ním nic nepořídil, naštěstí ale našeho ctihodného otce zachránila bohyně

milosti Kuan-jin a obrátila ctěného synáčka na dobrou cestu. Teď je pomocníkem strážce pokladu, stojí na vyšším stupínku než vážený bratříček sám. Těší se neskonalému blaženství, volnosti a věčnému životu. Je na tom něco špatného? Proč mne tedy chceš, bratříčku, obviňovat?“

„Ty prostořeká opice, budeš zticha!“ rozkřikl se Silný buvol. „Kliď se odtud! Propouštím tě jen díky našemu starému přátelství.“

„Neskonalé díky za tak nesmírnou milost!“ pravil uctivě Opičák. „Chtěl bych však k tobě, bratříčku, vznést ještě jednu troufalou prosbu, desettisíckrát tě prosím, zda bys to nemohl zařídit.“

„Tahle opice nezná žádnou míru,“ rozčílil se Silný buvol. „Propustil jsem tě v milosti, proč tedy netáhneš? Co mě tu ještě otravuješ? Co ti mám zařizovat?“

„Nechci ti, bratříčku, nic zastírat,“ pokračoval Opičák. „Při putování na západ nám zatarasila cestu Ohňová hora, nemůžeme jít dále. Vyptával jsem se domorodců a dověděl jsem se,

že tvoje vzácná paní Jakša má vějíř
z banánovníkového listí. Chtěl jsem si ho
vypůjčit. Zašel jsem proto včera do tvého starého
sídla navštívit svou vzácnou švagrovou. Ta mi
však nechtěla vějíř za žádnou cenu půjčit, a proto
jsem přišel poprosit bratříčka. Bratříček má srdce
tak dobrotivé jako nebe a země sama, a proto
pevně věřím, že mě neodmítne a že se mnou
zajde k paní švagrové. Až s vějířem uhasím
plameny na cestě a převedu Tripitaku přes hory,
neporušený, bez nejmenší po skvrnky, ho
vrátím.“

Jak to Silný buvol uslyšel, přímo vzplál
vzteky. Zaskřípěl svými ocelovými zuby a pustil
se do Opičáka: „To je ale nehorázná drzost! Tak
tys tedy přišel kvůli vějíři! Určitě jsi nejprve
chtěl napálit chudinku ženu, ale ta ti nechtěla
vějíř půjčit. Proto jsi přišel za mnou! Pojď sem
a čichni si k mému kyji! Přemůžeš-li mě třikrát,
půjdu požádat ženu, aby ti ho půjčila. Když to
nedokážeš, jsi synem smrti. Alespoň si na tobě
zchladím žáhu.“

„Správně, bratříčku, to je přece řeč! Byl jsem poslední dobou liknavý a nepřišel jsem se za svým vzácným bratříčkem podívat. Nevím, jak pokročil ve válečném umění. Můžeme tedy změřit své síly.“

Silného buvola nebylo třeba dvakrát vybízet. Popadl svůj kovaný kyj a rozehnal se Opičákovi po hlavě. Opičák ho odrazil svou zlatou tyčí. Bojovali nejméně stokrát dokola, ale ani jeden z nich nenabyl převahy. Avšak právě v rozhodujícím okamžiku se ozval z vrcholku čísi hlas: „Milostpane Buvole, náš jasný král se dává poroučet a prosí vás, abyste se k němu co nejdříve obtěžoval na hostinu.“

Nato Silný buvol zkřížil svým železným kyjem Opičákovu tyč a zařval: „Opice, přestaň teď na chvíli! Musím jít na hostinu k příteli. Pak se zase vrátím.“

Snesl se na mraku na zem a zmizel v jeskyni. Shodil ze sebe brnění a oděl se do kabátku z měkké plsti a kachního peří, pak vyrazil ze dveří a vyšvihl se na svého hřebce Zlatoočka. V chvatu ještě nařídil pacholkům, ať dobře hlídají

brány. Nato vyjel se Zlatoočkem do mraků a zamířil na severozápad.

Opičák sledoval Silného buvola z vrcholku.

Co to má ten starý Buvol za přítele, že k němu jde na hostinu? pomyslil si. Půjdu za ním.

Zatřepal sebou, proměnil se v lehký vánek a dohnal Silného buvola. Za chvíli přiletěli k jakési hoře a najednou mu Silný buvol zmizel z očí. Opičák na sebe opět přijal svou pravou podobu, přistál na hoře a rozhlížel se kolem. Tu spatřil hlubokou proláklinu naplněnou průzračnou vodou. Vedle ležela hladká kamenná deska, na níž byl vyryt nápis: *Rybníček Zelenavých vln na Kamenné hoře.*

Starý Buvol se jistě ponořil do vody, řekl si Opičák. Na dně rybníčku určitě sídlí nějaký vodní duch, drak, ryba nebo nějaká želva. Sestoupím na dno a vyšetřím to.

Sepjal ruce, zamumlal zaklínadlo a proměnil se v kraba, ani malého, ani velkého, asi sto třicet liber těžkého. Vrhl se do vody a potopil se až na dno. Najednou před sebou spatřil jemně

vyřezávané sloupoví. U jednoho sloupu byl přivázán hřebec Zlatoočko. Před sloupovím voda náhle zmizela. Lezl dále dovnitř a opatrně se rozhlížel kolem. Za jakousi zástěnou stál palác ze zlatých cihel se sloupy z bílého nefritu. V síni bylo prostřeno k hostině a ozývala se odtud hudba. Na čestném místě trůnil král Silný buvol, obklopen třemi čtyřmi rybími démony. Naproti němu seděl drak s dračicí a dráčaty. Právě pozvedli poháry a připíjeli si na zdraví. Opičák se přiblížil přímo k nim. Tu si ho starý drak všiml.

„Chopte se toho kraba!“ nařídil.

Dráčata se na něho vrhla.

„Milost! Milost!“ zvolal Opičák lidským hlasem.

„Jak ses sem dostal, krabe?“ zeptal se ho starý drak. „Jak ses opovážil vniknout do mé síně? Jak si troufáš beztrestně se tu procházet před mými hosty? Rychle zmiz, nebo budeš o hlavu kratší.“

Opičák měl hned pohotově věrohodnou lež.

„Žiji v rybnících a jezerech, přebývám v děrách v březích,“ pravil ukláněje se na

všechny strany, „jsem stár, a mám proto rozpláclé tělo. Říkají mi Šmajdavý bakalář. Lezu po vodních trávách, a nohy mám proto olepeny blátem. Nikdy jsem se neučil pravidlům dobrého chování a nechtěně jsem porušil zdejší zvyklosti a urazil královskou důstojnost. Doufám, že mi to Jeho Veličenstvo promine.“

Když hosté uslyšeli tato pokorná slova, klaněli se před starým drakem a přimlouvali se za kraba: „Bakalář krab je v nefritovém paláci poprvé a nezná zdejší mrav. Nechte ho jít svou cestou, královská Milosti.“

Starý drak tedy přivolil. Vodní duchové pak nařídili Opičákovi-krabovi, ať si jde svou cestou a ať si to propodruhé zapamatuje, jinak že výprasku neujde. Opičák pokýval horlivě hlavou a prchal, co mu nohy stačily. Zastavil se až za sloupovím. Tu mu bleskl hlavou nápad: Starý Buvol si tady pěkně popíjí, to bych se načekal! Stejně mi nebude chtít s vějířem pomoct, až hostina skončí. Ukradnu mu Zlatoočka, proměním se v Buvolovu podobu a půjdu ošidit tu jeho Jakšu.

A tak se náš milý Opičák vrátil zpět do své pravé podoby, odvázal Zlatoočka, vyšvihl se do vykládaného sedla a vyplaval na povrch vodní hladiny. Jak se vynořil z vody, proměnil se v Silného buvola, vznesl se do mraků a zanedlouho stanul v Banánovníkové jeskyni na hoře Cypřišových mraků.

„Otevřete dveře!“ zvolal.

U brány hlídkovaly dvě divoženky a na zavolání okamžitě otevřely. Když uviděly Silného buvola, ihned to běžely hlásit dovnitř: „Paní, přišel vás navštívit milostpán.“

Jakša si okamžitě přihladila účes a droboučkým krokem vyšla manželovi v ústrety až k bráně. Opičák zatím sesedl z koně, dodal si odvahy a přistoupil k Jakše blíže. Jakša byla ducha prostého a nic nepoznala. Uchopili se za ruce a vešli dovnitř. Jakša nařídila služce, ať přichystá čaj a občerstvení. Všechny služky a divoženky se před svým pánem ukláněly a předháněly v pozornostech.

„Paní moje milá, jak pěkně vypadáte,“ lichotil Jakše Opičák.

„Ach, jaké je to pro mne potěšení, že jste tady, můj králi,“ pravila Jakša. „Jaký vítr vás to sem přivál?“

„Doslechl jsem se, že ten ničema Sun Wu-kchung se na cestě s Tripitakou dostal až k Ohňové hoře. Obával jsem se, že si přijde půjčit vějíř. Mám zlost, že jsem se mu neodplatil za našeho synáčka. Až ten mizera přijde, pošlete někoho, paní moje, se zprávou. Já ihned přikvačím a rozsekám ho na tisíc kousků a pomstím se za nás oba.“

„Můj králi,“ pravila Jakša se slzami v očích, „moc nescházelo a ta ničemná opice mě připravila o život.“

„Kdy tu ten mizera byl?“ rozzlobil se naopak Opičák.

„Ještě snad ani není pryč. Včera si přišel vypůjčit vějíř. Oděla jsem se v brnění a ozbrojila se mečem, pak jsem vyběhla z bran a pustila se do něho. Nic si z mých ran nedělal a ještě mě nazýval svou švagrovou, že prý se s vámi kdysi pobratřil.“

„Ano, před pěti sty lety jsem ho přijal za sedmého přísežného bratra," pravil Opičák.

„Když jsem mu lála a spílala," pokračovala Jakša, „neodvážil se na mne vztáhnout ruku. Nakonec jsem ho odvála vějířem. Kdovíkde sehnal nějaké zaříkadlo proti mému větru a dnes ráno zase hulákal u mého prahu. Zase jsem ho chtěla odvát, ale ani se nehnul. Dostala jsem strach z toho jeho strašného obušku, zašla jsem do jeskyně a přibouchla za sebou dveře. Nevím, jak se to stalo, ale pronikl mi do žaludku a div mě nepřipravil o život. Abych ho uchlácholila, nazvala jsem jej svým švagříčkem a darovala jsem mu vějíř."

„Ach, to je škoda! To je škoda!" bušil se Opičák naoko v hruď. „To jste neměla, paní, dělat. Takový vějíř a dát ho té mizerné opici! To nepřežiju!"

„Utište svůj hněv, můj králi!" zasmála se Jakša. „Abych se ho zbavila, dala jsem mu falešný vějíř!"

„A kde je pravý?" zeptal se Opičák.

„Jen se uklidněte. Mám ho u sebe."

„A kde ho máte schovaný, paní moje?“ vyzvídal opatrně Opičák. „Musíte na něj být opatrná. Ten mizera je všemi mastmi mazaný, mohl by vás o vějíř připravit.“

Jakša se zachichotala a vyplivla vějíř z úst. Byl maličký jako lístek meruňkovníku. Podala ho svému domnělému manželu se slovy: „Což tohle není náš pravý pokládek?“

Opičák vzal vějíř do ruky a prohlížel si jej. Nevěřil, že je vějíř pravý.

Taková maličká věcička, pomyslel si, že by mohla uhasit oheň!

„Opravdu může i takhle maličký uhasit oheň v okruhu osmi set mil?“ řekl nahlas.

„Můj králi, jsme od sebe sotva dva roky a vy už jste zapomněl, jak se používá rodinného pokladu?“ podivila se Jakša. „To se přece přejede palcem levé ruky po sedmém červeném vláknu rukojeti, zamumlá se ‚hárum hárum‘ a vějíř naroste na sáh a dva palce,“ prozradila mu tajemství vějíře. „Ten náš pokládek umí přece tolik proměn! I kdyby se požár rozšířil do okruhu

osmdesáti tisíc mil, jedním zamáváním našeho vějíře se uhasí.“

Opičák si všechno pečlivě zapsal do paměti. Vstrčil si vějíř do pusy, přejel si rukou po obličeji a ukázal svou pravou tvář.

„Jakšo! Podívej se, kdo jsem!“ zařval mocným hlasem.

Když ženština viděla, že to je Opičák, úlekem převrátila stolek, klopýtla a svalila se na zem.

„To je můj konec! To je můj konec!“ křičela zoufale a pranic se za to nestyděla.

Opičák, neohlížeje se, je-li Jakša živá či mrtvá strachy, se vyškubl a pádil pryč z Banánovníkové jeskyně. Mrskl sebou, vystoupil na očarovaný mrak a vyplul na vysokou horu. Vyplivl vějíř a řekl si, že si ho vyzkouší. Přejel palcem levé ruky po sedmém červeném vláknu rukojeti, zamumlal ‚hárum, hárum‘ a vějíř opravdu narostl na sáh a dva palce. Vzal ho do ruky a pozorně si ho prohlížel. Opravdu byl úplně jiný než ten falešný! Jak se jím zamávalo, zlatě se leskl a vydával podivný třpyt. Nahoře měl šestatřicet rudých vláken, útek i osnova se proplétaly velice

jemně a rub i líc byly navlas stejné. Opičák však vyzvěděl jen, jak se vějíř zvětšuje, ale nedovedl ho zmenšit. Nedalo se nic dělat. Strčil si ho pod paždí a dal se svou cestou.

Zatím hostina v rybníčku Zelenavých vln skončila a hosté se rozcházeli. Silný buvol prošel sloupovím. Rozhlíží se, ale Zlatoočko nikde. Starý drak dal proto povolat všechny své hosty zpět a vyslýchal je, kdo ukradl Zlatoočka krále Silného buvola. Všichni duchové poklekli na zem.

„Kdo z nás by se opovážil Zlatoočka ukrást? Hodovali jsme si tu a popíjeli, těšili se zpěvem a hudbou, a nikdo cizí zde přece nebyl."

„Nikdo z našich hodovníků by se snad neopovážil," pravil starý drak. „Opravdu sem nevnikl nikdo cizí?"

„Když jsme seděli u stolu, vlezl sem přece ten krab," ozvala se dráčata.

„To mi stačí," pravil Silný buvol, jako by ho najednou někdo osvítil. „Než mě pozval vzácný přítel na hostinu, byl u mne Sun Wu-kchung, který jde s mnichem Tripitakou pro posvátná

písma. Nemohou se dostat přes Ohňovou horu, a Opičák si proto ke mne přišel vypůjčit vějíř z banánovníkového listí. Nechtěl jsem mu ho dát, utkali jsme se, ale ani jeden z nás nezvítězil. Nechal jsem ho být a šel jsem na hostinu. Ten Opičák je velice zchytralý, všemi mastmi mazaný. Určitě se ten mizera proměnil v kraba a přišel sem na výzvědy. Pak mi ukradl mého Zlatoočka, šel za mou ženou a vymámil z ní vějíř!“

„To je ten Sun Wu-kchung, co převrátil nebe vzhůru nohama?“ ptali se duchové, chvějíce se na celém těle.

„Ano, to je on,“ přisvědčil Silný buvol. „Vzácní vévodové, sídlíte-li na cestě k západnímu ráji, raději se mu již zdálky vyhněte, nejsou s ním žádné žerty.“

„Je-li tomu vskutku tak, co bude s vaším ořem, Veličenstvo?“ otázal se starý drak.

„Nedělejte si starosti,“ usmál se Silný buvol. „Jen se v klidu rozejděte, vzácní vévodové. Já už ho nějak získám zpět.“

Rozhrnul vlny a vynořil se na povrch jezírka. Nasedl na žlutavý mrak a hnal se k Banánovníkové jeskyni. Již zdálky bylo slyšet Jakšin povyk, dupala nohama a bušila se pěstí v hruď. Silný buvol rozrazil dveře. Zlatoočko byl uvázán u sloupu v předsíni.

„Paní, kde je Sun Wu-kchung?“ vzkřikl Silný buvol.

Všechny služtičky před svým pánem padly na kolena.

„Kde jste se tu vzal, milostpane?“ podivovaly se.

Jakša se vrhla k Silnému buvolovi, bila čelem o zem, až si narazila hlavu a strašlivě nadávala.

„Proklatě! Jak můžeš být tak neopatrný a nechat si od té opice ukrást Zlatoočka? Vždyť se proměnila v tebe a přišla mě sem napálit!“

„Kde je ta opice teď?“ skřípěl zuby Silný buvol.

„Ta mizerná opice mě připravila o můj poklad, ukázala svou pravou podobu a utekla!“ křičela Jakša a neustále se bušila v hruď. „Divže z toho nemám smrt!“

„Nerozčilujte se tak, paní, škodí to zdraví," pravil klidně Silný buvol. „Doženu ho a poklad mu zase seberu. Za trest z něho stáhnu kůži, rozdrtím mu kosti a vyrvu srdce. Tak budete pomstěna. Přineste zbraně!" křikl.

„Milostpane, vždyť vy tu u nás zbraně nemáte," pravily služky.

„Tak přineste paniny zbraně!" nařídil Silný buvol.

Služky přinesly dva vykládané meče s ostře broušenými čepelemi. Démon si svlékl slavnostní kazajku z plsti a kachního peří, narovnal si splývavou suknici, rozmáchl se meči v obou rukou, vyřítil se z Banánovníkové jeskyně a hnal se k Ohňové hoře.

Chcete-li vědět, uzmul-li Opičákovi vějíř, přečtěte si další kapitolu.

37. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK ZKROTIL OBA DÉMONY A ZÍSKAL KOUZELNÝ VĚJÍŘ

Král démonů Silný buvol Opičáka skutečně dohnal. Již zdálky uviděl vějíř čouhat z Opičákova podpaží. Opičák si to metl vpřed a tvářil se spokojeně.

Ta mizerná opice vyzvěděla jistě i způsob užití vějíře, ulekl se Silný buvol. Kdybych jí o vějíř řekl přímo, jistě by mi ho nechtěla dát. Zamává-li na mne, octnu se sto osm tisíc mil daleko a to jí bude zrovna po chuti. Vím přece od ní, že Tripitaka na ni čeká někde na cestě. Ty jeho dva učedníky, Čuníka a Písečného mnicha, znám. Setkal jsem se s nimi, když jsem byl ještě obyčejným démonem. Proměním se v Čuníka a na oplátku ji také napálím. Opice je jistě unesena svým úspěchem, a tak není třeba zvláštní opatrnosti.

Silný buvol dovedl také dvaasedmdesát proměn a ve válečnickém umění si s Opičákem

nezadal. Byl jen poněkud nemotorný a neměl Opičákovu pohotovost a bystrost. Schoval tedy meče, zamumlal zaklínadlo, zatřepal sebou a nechal si narůst Čuníkův rypák. Nadběhl si Opičáka a pustil se rovnou proti němu.

„Bratříčku, podívej, kdo je tady!“

Pohled na Čuníka Opičáka docela potěšil. Již odedávna se říká: *Kočka, když chytila myš, se cítí tygrem.* Spoléhá na svou sílu a nedává pozor, co se děje kolem. Opičák se začal ihned Čuníka vesele vyptávat, kam má namířeno. Silný buvol měl pohotově věrohodnou lež: „Když ses dlouho nevracel, ctihodný otec měl strach, že nebudeš schopen přemoci toho Silného buvola, že prý zná mnoho kouzel a čárů. Poslal mě tedy, abych se za tebou vypravil a pomohl ti ten vějíř vydobýt.“

„Zbytečné starosti,“ zasmál se Opičák. „Už ho stejně mám.“

„Jak se ti to podařilo?“

Nato mu Opičák vypověděl, jak se utkal se Silným buvolem, jak šel za ním na hostinu a proměnil se v kraba, jak mu ukradl Zlatoočka a jak nakonec napálil Jakšu.

„To je ohromné," chválil ho Čuník-Silný buvol. „Bratříčku, jsi už jistě vyčerpaný, dej mi vějíř, já ti ho ponesu."

Opičák netušící úskok se ani chvilku nerozpakoval a vějíř mu podal. Silný buvol pochopitelně věděl, jak se vějíř zvětšuje a zmenšuje. Vzal ho do ruky, cosi zamumlal a vějíř byl najednou maličký jako lístek meruňkovníku. Nato ukázal svou pravou podobu.

„Zatracená opice! Poznáváš mě?!"

To je moje chyba! v duchu trpce zalitoval Opičák, odplivl si a dupl nohou.

Tak dlouho chodí lovec na orly, až mu orlík oko vyklovne, řekl si zlostně. A pak spustil, jako když hrom bije. Mlátil tyčí do Silného buvola hlava nehlava. Ten na něho zamával vějířem. Netušil však, že Opičák, než vlétl v podobě mola Jakše do břicha, získal kuličku na utišení větru a vstrčil si ji do pusy. Nevědomky ji pak spolkl, a tak mu všechny vnitřnosti ztuhly a kůže i kosti ztvrdly. Ať si Buvol mával, jak chtěl, s Opičákem ani nehnul. To ho vyvedlo z míry, vstrčil si vějíř do úst, rozmáchl se oběma meči a sekal do

Opičáka. A tak se ve vzduchu rozpoutal boj na život a na smrt.

Ale o tom, jak se ti dva ve vzduchu bili, si povídat nebudeme. Vrátíme se za Tripitakou. Seděl u cesty a byl již z toho vedra téměř uvařený, srdce se mu chvělo a ústa se mu svírala žízní.

Sun Wu-kchung je přece nějaký chodec. Dva tisíce mil, to pro něho nic není. V mžiku je vždy zpět. Jak to, že tentokrát už je celý den pryč? řekl si. To se jistě musel utkat s tím buvolím králem. „Čuníku, Písečný mnichu, který z vás půjde bratříčkovi naproti? Narazíte-li na nepřítele, všemi silami Opičákovi pomozte a přineste vějíř, ať se dostaneme co nejdříve na druhou stranu hory. Stejně už jsme promeškali mnoho času.“

„Půjdu za ním,“ nabídl se Čuník.

A tak si Čuník narovnal svou černou vyšívanou kazajku, dodal si kuráže, přehodil si hrábě přes rameno, nasedl na mlžný mrak a pelášil si to na východ. Najednou zaslechl bitevní vřavu, věru, jako když burácí vichřice. Zarazil mrak a rozhlédl se kolem. Heleďme se!

To Opičák se bije na smrt s buvolím králem! Čuník napřáhl hrábě a zvolal mocným hlasem: „Bratříčku, už jsem tady, tobě k službám!“

„Ty ničemo, stejně už je kvůli tobě všechno zpackané!“ ulevil si Opičák.

„Ctihodný otec mě vyzval, abych ti šel naproti. Nevyznám se však tady v těch horských stezkách. Dlouho jsem bloudil, nakonec mi bůh půdy musel ukázat cestu, a proto jsem přišel pozdě. Proč je kvůli mně už všecko zpackané?“

„Nevyčítám ti, že přicházíš pozdě,“ pravil Opičák. „Tenhle zatracený Buvol je ti tak drzý! Vymámil jsem vějíř z Jakši a ten neřád se proměnil v tebe a předstíral, že mi přišel naproti. Já jsem z toho měl radost, ale když jsem mu dal vějíř do ruky, ukázal svou pravou podobu a teď si tu měříme síly. Proto říkám, že kvůli tobě je všechno zpackané.“

To Čuníka velice rozčílilo. Napřáhl hrábě a pohrozil směrem k Buvolovi: „Jen počkej, ty ohavný vřede! Co si to dovoluješ brát na sebe moji podobu a podvádět a dráždit mého ctěného bratříčka?“

Rozpřáhl se hráběmi a sekal do Buvola hlava nehlava. Silný buvol byl již po celodenním boji s Opičákem zemdlený. Nadto Čuníkovy hrábě na něho dopadaly tak pádně, že již nápor nevydržel a vzal raději nohy na ramena.

„Jen počkej, ty prokletý mizero!“ nadával dále Čuník a hnal se za ním. „Rychle vydej vějíř a daruji ti život.“

Silný buvol se otočil a opět s meči zaútočil na Čuníka. Opičák Čuníkovi pomáhal a uštědřoval Buvolovi citelné rány svou tyčí. Buvol byl skutečně udatný, vydával ze sebe veškerou sílu, ustupoval a odrážel přitom jejich výpady. Trvalo to celou noc a ještě ani za úsvitu nepadlo rozhodnutí o vítězi. Právě se blížili k démonově Mračné jeskyni na hoře Hromů. Stále do sebe zběsile bušili a vyráželi výkřiky, které přímo rvaly uši. Tím vyburcovali všechny rarachy v jeskyni i jejich pohlaváry. Všichni se chopili kopí a šavlí a vyřítili se na pomoc. Bylo jich přes sto. Dodávali si odvahy, mávali kopími, sekali šavlemi a povykovali: „Vaše Veličenstvo, králi náš, jdeme vám na pomoc!“

„Přicházíte právě včas! Právě včas!“ pochvaloval si Silný buvol. Raráškové se nahrnuli kolem Čuníka a Opičáka a doráželi na ně. Čuník nápor nevydržel, táhl za sebou hrábě a prchal, co mu nohy stačily. Opičák se též vyšvihl na mrak a unikl z obklíčení. Silný buvol se po dobytém vítězství vrátil s rarachy do jeskyně a zavřel za sebou pevně bránu.

„Ten ničema ale něco vydrží!“ ulevil si Opičák. „Od včerejška od samého rána jsme spolu bojovali až do dnešní noci a nikdo nevyhrál. Pak jsi mi přišel na pomoc ještě ty. Vydržel to celý den a celou noc a ještě ke všemu nebyl ani trochu utahaný. A celá ta horda jeho rarachů, ti mají také pořádnou sílu! Teď se zavřeli do jeskyně a určitě nevylezou ven. Co si máme počít?“

„Ten jeho vějíř stěží dostaneme. Jak ale převedeme ctihodného otce přes horu?“ rozumoval Čuník. „Vraťme se a pojďme jinudy!“

„To zrovna! To zrovna!“ rozčílil se Opičák. „Nemluv raději hlouposti! Chci se s ním změřit ještě jednou a za každou cenu na něm kouzelný

vějíř vydobýt a převést ctihodného otce přes horu.“

To Čuníka povzbudilo. Vyrazili společně, jeden máchal hráběmi, druhý se oháněl tyčí, a bum! bum! bum! bušili do vrat Mračné jeskyně, až je rozmlátili na kusy. Strážci se rozklepali strachy a letěli hlásit dovnitř, že Opičák Sun Wu-kchung s celými zástupy prorazil vrata. Silný buvol se zle rozlítil, nasadil si brnění, popadl železný kyj a vyřítil se ven: „Zatracená opice! Kdo vlastně jsi, že si troufáš dorážet na moje vrata a rozbíjet je na kousky!“ nadával už v chodbě.

„Ty starý vydřiduchu!“ pustil se do něho Čuník. „Co ty jsi vlastně zač, že si troufáš posuzovat, kdo je kdo? Pojď sem a čichni si k mým hrábím!“

„Ty jeden darmošlape, ty jeden tlučhubo!“ zařval na něho Silný buvol. „Co tu vlastně chceš! Zavolej rychle tu opici!“

„Ty ničemný dobytku!“ vložil se do hádky Opičák. „Ještě včera jsem tě nazýval bratrem,

dnes jsi mým úhlavním nepřítelem. Pojď si okusit mé tyče!“

Silný buvol se rozzuřil do nepříčetnosti a vrhl se na něho. A tak se rozpoutala ještě větší šarvátka. Všichni tři naši hrdinové se váleli v klubku po zemi. Šlo do tuhého. Střetli se alespoň stokrát, zběsile do sebe bušili, odhodláni na smrt. Čuníkova urputnost najednou propukla v plné síle, mlátil kolem sebe hráběmi jako posedlý. Když měl za sebou Opičáka s jeho kouzly, pranic se nebál. Takový nápor Silný buvol přece jen nevydržel, obrátil se a prchal k jeskyni. Opičák mu však svým tělem zatarasil vchod.

„Kampak prcháš, králi siláku?“ vysmíval se mu. „Vždyť tady na tebe čekám!“

Když Silný buvol viděl, že se dovnitř nedostane, vysmekl se – vtom se na něho zase sápal Čuník – v zděšení ze sebe strhl zbroj, odhodil železný kyj, proměnil se v divokou husu a odletěl do oblak.

„Čuníku!“ chechtal se Opičák. „Starý buvol nám upláchl!“

Hlupák Čuník si toho ani nevšiml. Jako posedlý čmuchal kolem celé Mračné jeskyně.

„Podívej se! Tamhle letí ve vzduchu!“ ukazoval mu Opičák.

„To je přece divoká husa!“

„A v tu se právě proměnil starý Buvol!“

„Co si teď počneme?“

„Ty pronikneš do jeskyně, pobiješ tam všechny rarachy, vypleníš to jejich loupežné hnízdo a zmaříš mu cestu zpět. Já zatím vyletím za ním a budeme se tak dlouho proměňovat, až se rozhodne, kdo s koho.“

Čuník poslechl a vtrhl do jeskyně. Zatím Opičák schoval zlatem kovanou tyč, zamumlal zaklínadlo, zatřepal sebou, proměnil se v jestřába, zamával křídly a pohroužil se do mraků. Pak se spustil dolů a usadil se divoké huse na zádech. Zaťal jí spáry do krku a kloval ji do očí. Silný buvol dobře věděl, že to je Sun Wu-kchung. Střelhbitě zamával křídly, proměnil se v orla, vrhl se na jestřába a kloval zase on do něho. Opičák se zatím proměnil v černého fénixe a hnal se po orlovi. Silný buvol ho samozřejmě

poznal, proměnil se v bílého čápa, táhle zakejhal a odlétl na jih. Opičák přistál na zemi, načechral si peří, proměnil se v rudého fénixe a zaklokotal vysokým hlasem. Buvol-čáp dobře věděl, že rudý fénix je králem ptactva a že žádný pták si netroufne chovat se k němu vyzývavě. Zašustil tedy křídly a snesl se na horský svah, zatřepal sebou a proměnil se v laň. Zíral tupě kolem a pásl se na trávě. Opičák ho ihned poznal, slétl dolů, proměnil se v hladového tygra, zasmýčil ocasem, dupl tlapami a vrhl se na laň. Silný buvol se velice vyděsil, proměnil se v skvrnitého pardála a chystal se pokousat tygra. Opičák to ihned zpozoroval, postavil se po větru, škubl hlavou a proměnil se v zlatookého jednorožce. Měl železné čelo a měděnou hlavu a řval, jako když hrom burácí. Hbitě se otočil a vrhl se na pardála. Silný buvol byl již téměř bez sebe. Proměnil se v medvěda, doširoka se rozkročil a sápal se na jednorožce. Opičák udělal kotoul na zemi a proměnil se v slona. Chobot měl jak dlouhého hada a kly jak bambusové šlahouny.

Rozhoupal chobot a chtěl si podat medvěda do tlamy.

Buvolí král se zachichotal a ukázal svou pravou podobu – byl to obrovský bílý buvol. Hlavu měl jako horský štít, oči jako řeřavé uhlíky. Rohy měl jako dvě železné pagody, zuby ostré jako čepele. Od hlavy po ocas byl tři tisíce sáhů dlouhý a od kopyta po hřbet osm set sáhů vysoký.

„Mizerná opice!“ zatroubil na Opičáka mocným hlasem. „Co si počneš teď?“

Opičák též ukázal svou vlastní podobu, vytrhl zpoza ucha zlatem kovanou tyč, naklonil se mírně vpřed, křikl: „Čáry máry!“ a narostl deset tisíc sáhů do výšky. Hlavu měl jako horu Tchaj, oči jako slunce a měsíc, ústa jako krvavý rybník, zuby jako dveřní křídla. V ruce držel železnou tyč a mlátil jí Buvolovi po hlavě. Silný buvol měl však tvrdou lebku. Sám se rozehnal a chtěl nabrat Opičáka na rohy. Rozpoutal se tak lítý boj, že se až hory třásly a nebe a země chvěly. Každý z nich předváděl, co nejlepšího uměl. Vráželi do sebe na horském úbočí tak

dlouho, až Silný buvol najednou zeslábl a nemohl dále vzdorovat. Zmocnila se ho ochablost, svalil se na zem, přijal na sebe svou podobu démona a prchal do Banánovníkové jeskyně. Opičák též odvolal kouzlo a pustil se za ním. Buvolí král vrazil do jeskyně, zavřel za sebou vrata a nevylézal ven.

Opičák chtěl zrovna zaútočit na bránu, když tu zaslechl Čuníka, který se s povykem blížil.

„Jak to vypadá v Mračné jeskyni?“

„Všichni ti rarachové,“ zasmál se Čuník, „byli jen samí muli, osli, telata, čuňata, lišky, srnky, ovce, tygři, daňci a jeleni. Už jsem je všechny pobil. Krom toho jsem ještě podpálil hlavní chodbu v jeskyni. Doslechl jsem se, že démon tady někde v okolí má ještě rodinu, a proto tady smýčím.“

„Moudrý bratříček se skutečně činil,“ pochválil ho Opičák. „Blahopřeji! Blahopřeji! Já sám jsem se plahočil se všemi těmi proměnami marně. Silného buvola jsem neporazil. Proměnil se v obrovského bílého buvola a já jsem také narostl, že jsem sahal skoro až do nebes. Dlouho

jsme se bili, až on nakonec opět na sebe vzal podobu démona a zalezl do jeskyně.“

„Do které, do téhle Banánovníkové?“ ptal se dychtivě Čuník.

„Ano, zrovna do ní,“ přisvědčil Opičák. „Jakša je tam také.“

„Proč tedy nevrazíme dovnitř a nepustíme se do nich?“ rozohnil se Čuník. „Vymůžeme si na nich vějíř a pak ať si mudrují, jak chtějí.“

Hloupý Čuník se nadmul, aby dodal sám sobě odvahy, bouchl hráběmi vší silou do vrat, až to zadunělo a vrata se skácela na zem i s kusem skály. Služtičky přiběhly se strachem hlásit, že někdo rozbil dveře. Silný buvol právě vběhl dovnitř, těžce supěl a sotva dechu popadal. Ještě ani Jakše pořádně nevypověděl, jak se bil s Opičákem o vějíř, a už je tu hlášení, které ho velice rozezlilo. Vyplivl vějíř z úst a podal ho Jakše. Ta zkropila vějíř slzami: „Králi můj!“ pravila. „Dejme raději vějíř té opici, ať táhne odtud pryč.“

„Paní moje, vějíř je pro nás celkem nicotná věc, ale moje zášť je teď již příliš hluboká,“ pravil

Silný buvol. „Počkejte zde, půjdu s ním ještě jednou změřit své síly.“

Upravil se, vybral si nové dva meče a vyřítil se k bráně. Čuník do ní stále bušil hráběmi. Silný buvol neřekl ani slovo, rozmáchl se mečem a švihl jím Čuníkovi po hlavě. Čuník napřáhl hrábě a ustoupil několik kroků. Tam již stál pohotově Opičák. Buvolí král nasedl na vichřici a vzlétl pryč od jeskyně. Oba bratříčkové v patách za ním. A tak se na svazích hory Cypřišových mraků rozpoutal nový boj. Buvolí král s nasazením vlastního života vybojoval padesát kol. Pak ho však již opustily síly, vyklidil pole a prchal na sever.

Cestu mu však zatarasil nebeský král Li s korunním princem Natčou a s nebeskými generály Veleduchem a Rybím žaludkem, kteří již číhali připraveni ve vzduchu.

„Jen pomalu!“ volali na Buvola již zdálky. „Máme rozkaz od Nefritového císaře tě zajmout a ztrestat.“

Silný buvol se velice vyděsil, proměnil se zase v obrovského bílého buvola a svými

železnými rohy se hnal proti nebeskému králi. Ten po něm sekl dýkou. Vzápětí dorazil Opičák.

„Velký světče," zvolal Natča mocným hlasem, „mám na sobě zbroj, a nemohu vás proto náležitě pozdravit. Můj otec mluvil s Nejvyšším Buddhou, který poslal poselství Nefritovému císaři, že Ohňová hora zatarasila ctihodnému otci Tripitakovi další cestu a že Velký světec Sun nemůže zkrotit krále démonů Silného buvola. Nefritový císař vydal rozkaz, aby můj královský otec přispěl se svými vojsky na pomoc."

„Ten mizera opravdu dovede nemálo kouzel!" pravil opičí král. „Co si s ním počneme, když se takto proměnil?"

„Nemějte obav, Velký světče," zasmál se korunní princ Natča, „jen se dívejte, jak ho zkrotím."

Korunní princ vzkřikl „Čáry máry!" a narostly mu tři hlavy a šestery paže. Vzlétl a vyskočil Silnému buvolovi na hřbet, mečem na popravování démonů mu švihl po šíji a v mžiku mu uťal hlavu. Nebeský král Li odhodil meč a šel se přivítat s opičím králem. Zatím však z šíje

Silného buvola vyrostla další hlava, z nozder mu vyrazil temný dým a z očí mu vyšlehl zlatý plamen. Natča opět švihl mečem, Buvolova hlava se skutálela na zem a z šíje mu opět vyrostla nová. Ještě desetkrát sekl Natča mečem a buvolímu králi narostlo deset hlav. Nato Natča pověsil na Buvolovy rohy ohnivé kolo a rozdmýchal v něm požár, plameny šlehaly do výše a jiskry prudce sálaly. Silný buvol řval šílenou bolestí, kroutil hlavou a bil ocasem. Chtěl se vrátit do své podoby démona, nebeský král Li však na něj zamířil kouzelné zrcátko, a ať se Silný buvol zmítal, jak chtěl, nemohl se ani pohnout, natož se spasit útěkem.

„Ušetřte můj život!“ úpěl zoufale. „Již budu poslouchat!“

„Je-li ti život milý, vydej okamžitě vějíř,“ zvolal Natča.

„Vějíř je u mé ženy,“ sípěl Silný buvol.

Nato Natča rozvázal provaz na poutání démonů, hodil mu smyčku na krk, popadl ho za rypák a protáhl mu provaz nozdrami. Pak ho táhl jako na řetězu. Zatím se Opičák s nebeským

králem Li, generálem Veleduchem a Čuníkem shlukli kolem bílého buvola a provázeli ho do Banánovníkové jeskyně.

„Paní moje, vydejte vějíř a spaste můj život," volal zkroušeně Silný buvol.

Jakša vyšla ze dveří a poslušně nesla vějíř na napřažených dlaních. Když uzřela tolik světců, nebeského krále a jeho syna, padla na kolena, klaněla se a bila čelem o zem.

„Vzácní bohové, odpusťte nám naše provinění! S radostí pak předám tento vějíř švagříčkovi Sunovi s přáním plného úspěchu."

Opičák předstoupil a přijal z jejích rukou vějíř, spolu s nebeskými duchy pak usedl na očarované mraky a odpluli na východ.

Zatím Tripitaka s Písečným mnichem v očekávání Opičáka chvilkami posedávali a chvilkami se procházeli. Tak dlouho se nevracel! Už z toho na ně šla úzkost. Najednou se však obloha zastřela příznivými mraky, čarovná záře světélkující ve vzduchu oblila zemi a na nebe vyplula vojska nebeských generálů. Ctihodného otce Tripitaku jala úzkost.

„Písečný mnichu! Pohleď, jaké to tam pluje nebeské vojsko!“

„Ctihodný otče, ten, co táhne Buvola, to je korunní princ Natča,“ poznal je ihned Písečný mnich. „Ten se zrcátkem je nebeský král Li. Bratříček opičí král drží v ruce vějíř z banánovníkového listí, druhý bratříček pluje za ním, a ti všichni ostatní, to jsou ochranné nebeské sbory.“

Jak to Tripitaka uslyšel, vyměnil si mnišskou čapku, oděl slavnostní roucho a klaněl se s Písečným mnichem na uvítanou všem nebeským svatým.

„Jaké cti se to dostává mně, nehodnému učedníkovi, že vzácní svatí kvůli mně sestupují na tento svět?“ uklánělse uctivě.

„Raduj se, svatý mnichu!“ pravil nebeský král Li. „Naše bohulibé dílo se zdařilo! Na rozkaz Nejvyššího Buddhy jsme vám přispěchali na pomoc, ani chvilku jsme nelenili a s vaším vydatným přispěním jsme uspěli.“

Opičí král přistoupil s vějířem k Ohňové hoře, ze všech sil zamával a plameny se utišily

a začaly uhasínat. Jen tu a tam vyskakovaly ještě drobné ohnivé jazýčky. Zamával podruhé, ozvalo se šumění a zvedl se lehounký vánek. Zamával potřetí, nebe se zatáhlo a začal lehounce padat drobný deštík. Tripitaku již zatím opustily chmury a jeho čelo se rozjasnilo. Naši poutníci se pak poděkovali nebeským duchům a chystali se vyrazit na horu. Jakša stála dosud opodál, jako by na něco čekala.

„Jakšo," obrátil se na ni udiveně Opičák, „co nejdeš po svých? Co tu ještě stojíš?"

„Velký světče, rozpomeňte se na svou dobrotivost a vraťte mi ten vějíř," zaprosila Jakša a poklekla na zem.

„Zatracená ženská, nevíš, co se sluší a patří?" obořil se na ni Čuník. „Darovali jsme ti život a to ti musí stačit. Ještě si troufá chtít po nás vějíř! Až přejdeme přes horu, koupíme si za něj něco na zub. Tolik síly a umu jsme již kvůli tobě proplýtvali a ještě ti budeme vějíř vracet. Táhni raději domů, prší."

„Velký světec mi slíbil, že mi vějíř vrátí, až uhasí plameny," uklonila se znovu Jakša. „Chci

toho vějíře napříště užívat jen k samým dobrým skutkům a vlastní nápravě.“

„Slyšel jsem od venkovanů,“ pravil Opičák, „že když oheň na této hoře vyhasne, sotva se sklidí obilí, propukne znovu. Jestlipak se dá oheň uhasit jednou provždy?“

„Musí se vějířem zamávat devětačtyřicetkrát za sebou a pak už plameny nikdy nevzplanou,“ pravila Jakša.

Opičák tedy uchopil vějíř a ze všech sil devětačtyřicetkrát za sebou zamával směrem k hoře.

Nad horou se spustil vydatný liják.

Vějíř opravdu dělal divy: tam, kde byl oheň, pršelo velmi silně, tam, kde oheň nebyl, vykukovalo modrojasné nebe.

Tripitaka se svými učedníky se postavil tam, kam plameny nesahaly, aby nepromokli. Čekali celou noc, teprve druhého dne zrána nachystali zavazadla, osedlali koníka a vrátili vějíř Jakše.

„Kdybych ti vějíř nevrátil, říkalo by se o mně, že nedovedu držet slovo,“ pravil Opičák.

„Vezmi si ho tedy, a ne abys s ním zase prováděla něco nekalého! Můžeš jít!“

Jakša přijala vějíř, zmenšila ho na velikost lístečku a rychle si ho schovala do úst. Pak se opičímu králi poděkovala a zmizela. Později si nechala změnit jméno a dala se na cestu pravosti.

Opičák, Čuník a Písečný mnich obklopili Tripitaku a vykročili vpřed. Cítili se svěže a půda pod nohama jim připadala vlahá. Ještě za ranního chládku překročili Ohňovou horu a zamířili na západ.

Chcete-li vědět, co je potkalo na další cestě, přečtěte si další kapitolu.

38. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK DÍKY SVÉMU OSTROVTIPU VYZVĚDĚL DŮLEŽITÉ ZPRÁVY

Naši poutníci nešli příliš dlouho, když tu se před nimi vynořila vysoká hora, jejíž štíty se tyčily směle v azurovém obzoru, divže nedosahovaly až ke hvězdám a nezastiňovaly slunce. Tripitakovi to ihned nahnalo strach.

„Sun Wu-kchungu, pohleď na tu horu, jak je vysoká a příkrá. Jestlipak na ni povede vůbec nějaká cesta?“

„Co to povídáte, ctihodný otče?“ usmál se pohrdlivě Opičák. „Již odedávna se říká: *Přes vysokou horu vždy vede stezička, přes hlubokou vodu vždy přepluje lodička.* Jen pojďme klidně dál.“

Jak to Tripitaka uslyšel, rozhostil se mu na tváři úsměv jako květ, švihl bičem, pobídl koně a vyrazil vpřed k horským srázům.

Urazili opět několik mil a tu potkali jakéhosi stařík a. Licousy měl jako roští, bílé vlasy mu

poletovaly ve větru a řídké vousy vlály jako stříbrné třásně. Na krku měl zavěšený růženec a opíral se o hůl zakončenou dračí hlavou. Již zdálky spatřil naše poutníky, zastavil se na svahu a pronikavě zvolal: „Ctihodný otče, jenž kráčíš na západ, zadrž koně! Na hoře je horda strašidel, která požírají pocestné. Nemůžete jít dále!“

Tripitaka zbledl zděšením. Cesta pod kopýtky koně byla nerovná, nadto neseděl pevně v sedle, a tak se skulil úlekem z koně dolů. Rozplácl se jak široký tak dlouhý a nemohl se ani pohnout, jen ze sebe vydával podivné steny. Opičák pohotově přiskočil a postavil ho na nohy.

„Jen žádné strachy! Vždyť jsem zde!“ chlácholil ho.

„Však jsi slyšel toho stařík na skále, jak říkal, co je tu strašidel, která požírají pocestné,“ úpěl Tripitaka. „Kdo z mých učedníků si troufne jít vyzvědět, jak se věci skutečně mají?“

„Pěkně se tu posaďte, já půjdu,“ nabídl se Opičák.

A tak náš milý Opičák opustil své spolucestující, přistoupil k stařečkovi a uctivě se

mu uklonil: „Ctihodný staroušku, přišel jsem se vás zeptat, je-li vskutku pravda to, co jste povídal.“

Stařec mu pokynul na pozdrav, pohladil Opičáka po hlavě a s přívětivým úsměvem se zeptal: „Kde se tu bereš, mníšku?“

„Přicházím ze země velkých Tchangů na východě a jdu do západního ráje poklonit se Buddhovi a požádat ho o posvátná písma. Právě jsem zaslechl, vážený starče, vaše varování, že v tomto kraji jsou démoni a strašidla. Náš ctihodný otec nesluje právě velkou odvahou, a proto mě vyslal, abych se vás po pravdě vyptal, co je to za démony, že si troufají překážet v cestě. Buďte tak hodný, stařečku, a vše mi pěkně povězte.“

Stařec se opřel o hůl a pravil: „Tato hora se jmenuje hora Lvích plecí. Sídlí zde tři démonové.“

„Stařečku, vy jste ale úzkostlivý!“ odfrkl si Opičák. „Tři démoni a vy se obtěžujete nám to oznamovat!“

„Nevíš, co povídáš, mnichu!“ usmál se stařík. „Kdybys věděl, jakou ti démoni mají moc! A kolik mají pod sebou rarachů, pět tisíc na východní křižovatce a dalších deset tisíc na západní křižovatce! Čtyři pět tisíc se jich toulá křížem krážem krajem a deset tisíc hlídá u bran. Bezpočtu jich udržuje ohně a sbírá chrastí. Dohromady jich je na čtyřicet osm tisíc. Všichni mají svou tabulku se jménem a všichni jsou lidožrouti.“

„Nenahánějte mi zbytečně strach, stařečku!“ usmál se pohrdlivě Opičák. „I kdyby démonů byla plná hora i s údolím, stačí jedno máchnutí mé tyče a rozsekám je napadrť!“

„Tomu nevěřím! Tomu nevěřím!“ zvolal stařeček. „To přeháníš! Však bys ty démony za týden ani nespočítal, natožpak rozsekal napadrť!“

„A jak myslíte, že bych si s nimi poradil?“

„Kdybys je chtěl pochytat a svázat, nešlo by to zdaleka tak rychle.“

„Já nepotřebuji nikoho chytat ani svazovat. Mně stačí švihnout touto tyčí, zvolat ‚Čáry máry!‘ a naroste mi o čtyřicet sáhů. Když jí

zamávám podruhé, tak mi naroste zase o osm sáhů do šířky. Švihnu jí na jih hory a zabiji pět tisíc rarachů, švihnu jí na sever hory a skolím dalších pět tisíc. Mávnu jí od západu k východu a po čtyřiceti či padesáti tisících rarachů zbude jen mastná skvrna.“

Opičák se rozloučil se starcem, stlačil mrak, stanul před Tripitakou a do písmenka mu vypověděl, co se dověděl. Jak to Tripitaka slyšel, vytryskly mu slzy jako hráchy.

„Zase nás čeká taková zkouška, ach, já asi nikdy Buddhovu tvář nespatřím,“ bědoval.

„Jen žádný pláč! S pláčem se ještě nikdy nic nepořídilo!“ chlácholil ho Opičák. „V tom, co stařeček povídal, bude jistě notný kus lži, ale musíme být přese všechno ostražití. Teď slezte pěkně z koně, ctihodný otče, a posaďte se.“

„O čem se máme zase radit?“ reptal Čuník.

„O ničem. Ty budeš bedlivě střežit ctihodného otce. Písečný mnich dá pozor na zavazadla a na koně. Já sám vystoupím na pahorek na výzvědy a zjistím, kolik je tam opravdu démonů. Jednoho si chytím, pěkně se ho

na všechno vyptám, nařídím mu, aby mi napsal seznam všech rarachů, pěkně do jednoho si je odpočítám a dám je zavřít do jeskyně, aby nepřekáželi v cestě, a ctihodný otec bude moci ve vší tichosti a poklidu projít.“

„Jen buď opatrný!“ napomínal ho Písečný mnich.

„Nech si radši ty rady od cesty!“ zasmál se Opičák. „Kam já přijdu, tam se i oceán rozestoupí, i v stříbrné hoře vyztužené ocelí si otevřu průchod!“

A tak náš milý Opičák šup! udělal přemet a už byl na vrcholku. Přidržoval se popínavých šlahounů a rozhlížel se kolem. Nebylo zde ani živáčka.

Tak to tedy je! řekl si. Ten staroch mě chtěl jenom zastrašit. Kde by se tu vzali jací démoni! To by museli vylézt alespoň trochu na vzduch, museli by se cvičit ve zbrani a máchat kopími či kyji. Jak to, že tu není ani jeden? Jak tak rozvažoval, zpoza hory se ozvalo klapání klapačky a zvonění zvonečku, bim, bam, bim, cinky, cinky, cink. Rychle se otočí a vidí před

sebou raráška s vlaječkou *spojka* na rameni. U pasu měl přivázaný zvoneček, v ruce držel klapačku a kráčel směrem na jih. Byl vysoký asi tak sáh a dvě stopy.

Ten je určitě od výzvědného oddílu, řekl si Opičák, a předává zprávy a pozvánky. Připojím se k němu a uvidím, co bude povídat.

A tak Opičák sepjal ruce, jako když čaruje, zamumlal zaklínadlo, škubl sebou a proměnil se v mouchu. Polehoučku, potichoučku se usadil raráškovi na čapce, nastražil uši a poslouchal. Rarášek šel dál po cestě, klapal si, cinkal zvonečkem a předříkával si do taktu: „Všechny hlídky a strážní, nebuďte v bdělosti vlažní! Na Opičáka Suna pozor dejte, každičkou mouchu ohledejte!“

Snad mě ten mizera neviděl! ulekl se v duchu Opičák. Jak by jinak znal moje jméno, jak by věděl, že se mohu proměnit v mouchu?

Rarášek si Opičáka vůbec nevšiml, ale démoni mu uložili tuto zprávu rozšířit, protože zde kolovaly různé zvěsti. Tak si ji pořád předříkával. To Opičák samozřejmě nevěděl.

Užuž se chystal spustit svůj obušek, ale v posledním okamžiku si to rozmyslel.

Ten stařík přece říkal, že jsou tu tři staří démoni a mají čtyřicet osm tisíc rarášků. I kdyby bylo takovýchle rarášků na desetitisíce, tak mi to nemůže vadit, ale kdoví co umí či neumí ti staří démoni. Nejprve se ho na to vyptám a pak ještě bude pořád dost času na něj vztáhnout ruku.

Jestlipak víte, jak se Opičák vyptával? Seskočil z raráškovy čapky, usadil se na stromě a pustil raráška o několik kroků napřed. Pak sebou zase hodil a proměnil se také v raráška, též klapal na klapačku a zvonil zvonečkem a na rameni měl vetknutou korouhvičku. Šaty měl nachlup stejné, byl jen o kapánek větší a stejně si předříkával zprávu. Dohonil pravého raráška a křikl na něho: „Pocestníčku, počkej na mne!“

„Odkud jsi?“ otočil hlavu rarášek.

„Tys mi pěkný!“ předstíral Opičák údiv. „Vlastního člověka nepoznáš!“

„Ty nejsi od nás,“ tvrdil rarášek.

„Jak to, že ne? Jen se na mne lépe podívej,“ vybízel Opičák.

„Tvoje tvář je mi cizí," stál na svém rarášek, „neznám tě."

„Toť se ví, že má tvář je ti cizí," ozval se opět Opičák. „Topím pod kotlem, proto se mnou přijdeš málo do styku."

„Takového, jako jsi ty, u nás nemáme," kroutil hlavou rarášek. „Z těch, co topí pod kotlem u nás v jeskyni, ani jeden nemá takovou špičatou bradu jako ty."

Chyba lávky! Udělal jsem si moc špičatou bradu! pomyslil si Opičák. Sklonil hlavu, chytil se za bradu a mnul si ji. „Vždyť nemám špičatou bradu," řekl pak nahlas.

„Ale před chviličkou jsi ji špičatou měl," stál na svém rarášek. „Jak to, že když si ji přetřeš rukou, že najednou špičatá není? Jsi mi podezřelý! Vůbec tě neznám! Určitě nejsi od nás. Silně pochybuji, že jsem tě kdy vůbec viděl. Naši králové zavedli přísný domácí řád, topiči se starají o oheň a hlídky chodí jen po horách. Přece by ti nedali hlídat oheň a pak zase najednou chodit po horách."

Opičák však měl pusu na pravém místě a hned trefně odpověděl: „Abys věděl, náš král, když viděl, jak se činím u ohně, mě povýšil na hlídku.“

„Nu dobrá,“ přisvědčil rarášek. „Víš dobře, že my hlídači máme čety o čtyřiceti mužích, každých deset čet, čtyři sta mužů, tvoří jednu rotu, všichni jsou stejného ročníku a mají svoji barvu. Naši králové ze strachu, aby se čety nepomíchaly, dali každému destičku jako odznak. Jestlipak máš destičku?“

Opičák si všiml jen, jak je rarášek oblečený a jak si počíná, a tak se proměnil po jeho vzoru. Protože však na něm neviděl žádnou destičku, tak ani sám žádnou neměl. Pochopitelně, že to nepřiznal, naopak řekl docela samozřejmě: „Jak bych neměl! Právě jsem dostal novou. Ukaž mi, jakou máš ty!“

Kdež by raráška napadlo, že je v tom úskok. Odhrnul oděv a odhalil destičku ze zlatého laku, kterou měl pověšenou těsně na těle na vlněné šňůrce. Stáhl destičku ze šňůrky a podal ji Opičákovi. Opičák si hbitě všiml, že vzadu na

destičce je vyryto *Postrach všech démonů* a na přední straně *Slídílek*.

To mi stačí! zaradoval se v duchu. Všichni tihle strážci hor se asi budou jmenovat slídilové.

Hbitě se otočil, hmátl rukou po ocasu a vytrhl si chlup z jeho konce. Zažmoulal ho, proměnil ho v destičku ze zlatého laku a též si ji navlékl na zelenou vlněnou šňůrku. Na vrch destičky si vyryl: *Vrchní slídil*. Vytáhl ji a dal ji prohlédnout raráškovi.

Ten byl z toho celý pryč. „Všem se nám říká přece slídílkové. Jak to, že ty se najednou jmenuješ vrchní slídil?“

Opičák si vždy věděl se vším rady. Zase ho napadla případná odpověď: „Já ti to tedy povím. Když král viděl, jak se činím u ohně, povýšil mě na slídiče a dal mi novou destičku s označením hodnosti *Vrchní slídil*. Mám odpovídat za všech čtyřicet rarášků z vaší čety.“

Rarášek se rychle zdvořile uklonil: „Vzácný veliteli, byl jste nově jmenován, a proto mi vaše tvář nebyla povědomá. Promiňte mi, že jsem volil příliš troufalá slova.“

Opičák mu oplatil úklonu a usmál se: „Nic ti nevyčítám, jen bych chtěl dar na uvítanou. Každý zaplatí po pěti penízcích.“

„Vašnosti, hned to bude. Zajdu okamžitě na jižní pahorek k naší četě a vyberu to pro vás ode všech.“

„Dobrá, půjdu tedy s tebou,“ navrhl Opičák.

Rarášek vyrazil kupředu a Opičák šel za ním. Ušli sotva několik mil, když tu se před nimi vynořil Brkový vrcholek. Proč myslíte, že se jmenoval zrovna Brkový? Protože na šešulce hory vyrostl vrcholek čtyři až pět sáhů vysoký, připomínající svým tvarem brk zatknutý do stojanu. Opičák udělal několik kroků vpřed, vztyčil ocas, vyskočil nahoru a usadil se na hrotu vrcholku.

„Slídiči! Všichni sem!“ zavolal.

Všichni slídílkové přiběhli a uctivě se klaněli.

„Čekáme na vaše rozkazy, vzácný veliteli!“

„Jestlipak víte, proč mě Jeho Veličenstvo král povýšil a poslal mě sem?“ pravil odměřeně Opičák.

„Ne, nevíme,“ odpověděli sborově slídílkové.

„Naši králové dostali chuť na mnicha Tripitaku, mají však obavy, že Opičák Sun zná všelijaká kouzla a čáry a že se dovede proměňovat. Prý by se dovedl proměnit i ve slídiče a mohl by sem přijít na výzvědy. Proto mě Jeho Veličenstvo povýšilo na vrchního slídila, abych vypátral, není-li tady u vás v četě nějaký vetřelec.“

„Vzácný veliteli, nikdo takový u nás není,“ odpovídali pokorně slídílkové, „my jsme všichni opravdoví.“

„Když jste všichni opravdoví, jestlipak víte, co všechno dovedou vaše Veličenstva?“ sledoval Opičák dále svůj záměr.

„Víme, víme,“ štěbetali slídílkové.

„Když tedy víte, tak honem povídejte, poslouchám. Bude-li to, co mi povíte, odpovídat pravdě, pak jste opravdoví. Spletete-li se však jen trošičku, jste určitě falešní a já vás předvedu před Jejich Veličenstva a budete potrestáni.“

Když slídílkové viděli, jak si trůní na vrcholku, staví se vševědoucím a jedná s nimi spatra, spustili tedy po pravdě: „Náš nejstarší

král má kouzelnou moc, dovede najednou spolknout sto tisíc nebeských vojáků.“

„Lžeš! Určitě jsi vetřelec!“ vyjel na něho Opičák.

„Milostpane veliteli, jsem opravdu pravý, pravoucí,“ vyděsil se slídílek.

„Když jsi pravý, tak nemluv takové nesmysly!“ rozčílil se naoko Opičák. „Jak by muselo Jeho Veličenstvo narůst, aby mohlo najednou spolknout sto tisíc nebeských vojáků?“

„Cožpak nevíte, vzácný veliteli, jak se umí náš král měnit?“ pravil jeden ze slídílků. „Když se zvětší, dosáhne až na nebesa, když se zmenší, je jako semínko. Když onehdy královna matka pořádala Broskvovou slavnost, pozvala všechny světce, ale našeho krále ne. Ten za to chtěl rozbourat nebe a Nefritový císař na něho poslal stotisícovou nebeskou armádu. Náš král se proměnil v obra, který měl ústa jako městská brána, a začal nebeské vojsko ze všech sil polykat. Nebeští vojáci byli tak vyděšení, že se neodvážili ani nastavit kopí a prchali za jižní nebeskou bránu. Proto říkám, že by mohl na

jedno sousto spolykat na sto tisíc nebeských vojáků.“

Taková kouzla bych tedy také dovedl, zasmál se v duchu Opičák.

„A co dovede druhý král?“ zeptal se nahlas.

„Náš druhý král je vysoký tři sáhy,“ pravili slídílkové, „obočí má jako housenky bource, oči jako fénix, hlas líbezný jako nějaká krasavice, zuby však jako kančí tesáky a nos jako nějaká saň. Když se pustí s někým do boje, vtáhne si ho nosem do břicha, a i kdyby byl ze železa či z oceli, je s ním navěky konec!“

Takovíhle démoni se dají docela dobře polapit, řekl si s ulehčením Opičák.

„A copak dovede náš třetí král?“

„Náš třetí král není jen tak nějaká obyčejná bytost, má přízvisko stomílový pták Noh, mávnutím svých obrovitých křídel rozvíří větry a rozbouří moře. Když roztřese zemi na severu, chvěje se i na jihu. Stále nosí u sebe svůj poklad, lahvičku temných sil. Když do ní někoho naloží, za hodinu a tři čtvrtě se promění ve smrdutou vodičku.“

Démona se hned tak neleknu, ale před tou jeho lahvičkou je třeba se mít na pozoru, ulekl se v duchu Opičák.

„Správně jste mi vypověděli kouzla a čáry našich tří králů," řekl nahlas. „Přesně tak, jak já je znám. Ale co myslíte, který má chuť na Tripitakovo maso?"

„Jak to, že to nevíte, pane veliteli?" podivili se slídílkové.

„Já že nevím něco, co víte vy?" okřikl je Opičák. „Jenom proto, že vy nevíte, co a jak, jsem dostal rozkaz vás pořádně vyzpovídat."

„Náš nejstarší král s druhým králem bydlí už odedávna v jeskyni Lvích plecí na pahorku Lvích plecí. Náš třetí král bydlí jinde, asi čtyři sta mil odtud na západ, tam je sídelní město Lví země. Před pěti sty lety sežral krále této země, jeho úředníky a všechny děti i dospělé z hlavního města, že tam nebylo ani živáčka. Pak se ho zmocnil a osídlil zemi jen samými ďábly, rarachy a upíry. Před lety se dozvěděl, že říše Tchangů na východě vyslala jakéhosi mnicha na západ pro posvátná písma. Ten mnich prý se zdokonaloval

po deset věků, a pozře-li někdo jeho maso, nikdy nezestárne a bude věčně živ. Protože má strach z jeho učedníka, Opičáka Suna, který prý je strašně zlý, a obává se, že by na něho sám nestačil, přišel k nám a uzavřel bratrství s našimi dvěma králi a spojenými silami chtějí mnicha Tripitaku lapit.“

To je ale od těch démonů drzost! vzplál Opičák v duchu mocným hněvem.

Já tady doprovázím Tripitaku na cestě k spáse a oni se nás chystají sežrat!

Zavrčel, scvakl své ocelové zuby, až to zařinčelo, vytáhl tyč, seskočil z pahorku a rozdával rány na všechny strany. Z ubožáčků slídílků zbyly jen žalostné hromádky masa a kostí. Když spatřil své dílo, bylo mu toho samotnému líto.

„Achich ouvej, v dobrém úmyslu mi prozradili, co se u nich doma upeklo, a já jsem je za to zahubil! Co naplat, to už se odčinit nedá!“

Odvázal pak jejich destičky a jednu si připoutal k pasu. Korouhvičku si vetkl do ramene, k pasu si pověsil zvoneček a poklepával

klapačkou. Pak zamumlal zaklínadlo a proměnil se v slídílka. Rozhodl se, že vypátrá, jak to s těmi démony opravdu je.

Pustil se směrem do hor a pak sestoupil cestou, kterou přišel. Najednou se k jeho sluchu donesl pokřik a ržání koní. Rozhlédne se kolem a co nevidí před bránou jeskyně Lvích plecí se cvičí ve zbrani deset tisíc rarášků a mávají prapory a korouhvemi. Šiky byly seřazeny po rotách o dvě stě padesáti mužích. Nad nimi vlálo na čtyřicet různobarevných korouhví, které plápolaly vesele ve větru.

Půjdu-li takto v podobě slídila až k nim, uvažoval Opičák, démoni se mě budou jistě ptát, co jsem v horách vypátral. Budu muset odpovídat velice obezřele. Jestli to jen trochu popletu, určitě mě poznají. Chci-li se zmocnit démonů, musím se nejprve vypořádat tady s těmi rarachy! Ale jak to udělat?

Ti démoni mě nikdy neviděli, rozvažoval dále Opičák, ale zato velice dobře vědí, jakou mám pověst. Využiji jí tedy, všechno ještě trochu nafouknu, pěkně je postraším a pak uvidíme.

Všechno pěkně do písmenka promyslel a pustil se k jeskyni Lvích plecí. Tloukl na klepátko a cinkal na zvoneček. Přední hlídky ho ihned zadržely.

„Co tu chceš, slídílku?“

Opičák neřekl ani slovo a šel dál se skloněnou hlavou. Když přišel do druhého ležení, rarachové ho opět zadrželi a ptali se ho, co tu chce.

„Nic,“ pravil vyhýbavě Opičák.

„Nenarazil jsi na ranní pochůzce na Opičáka Suna?“

„Ano, narazil,“ přitakal Opičák. „Právě si tam brousí obušek.“

„Jak vypadá?“ vyptávali se rarášci s úzkostí v hlase. „Jaký obušek si brousí?“

„Dřepí u potůčku a budí hrůzu jako nějaký duch cesty. Když se postaví, je vysoký přes deset sáhů. V ruce má železný kyj, který vypadá jako tlusté poleno. Nabírá si do dlaní z potůčku vody, vychrstne ji na kyj a brousí si ho. Přitom si sám pro sebe brumlá: ‚Klacíčku, už dlouho jsi neukázal, co dovedeš. Dneska si ale smlsneš na

tisíci raráščích. Musíš je pro mne všechny pobít! Až zabiji ty tři staré démony, obětuji ti. Až budu mít kyj nabroušený, že se bude blyštět, povraždím pro začátek všechny rarachy u bran!‘“

Jak to raraši uslyšeli, roztřásli se strachy a jejich duše hrůzou opustily těla.

„Vážení,“ sledoval Opičák dále svůj záměr, „ten Tripitaka má stejně jen pár liber masa a na nás se tak jako tak nedostane. Proč bychom si za někoho měli pálit prsty? Rozprchněme se raději!“

„Správně!“ souhlasili rarachové. „Ať si jde každý po svých!“

Tito raraši byli totiž všelijaká havěť, divá zvěř a létavé ptactvo, vlci, tygři a pardáli. Zavyli, zakrákali a rozprchli se, jako když do nich střelí.

„To bychom tedy měli!“ mnul si Opičák ruce radostí. „Staří démoni už mají své dny spočítány! Sotva o mně raraši slyší, prchají na všechny strany. Až budu uvnitř, musím mluvit ještě víc zchytra. Kdybych to popletl a náhodou jeden či dva raraši z celé té hordy vešli dovnitř a slyšeli to, všechno by se prozradilo.“

Chcete-li vědět, jak se Opičákovi dařilo uvnitř jeskyně, přečtěte si další kapitolu.

39. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK OPIČÁK PRORAZIL LAHVIČKU TEMNÝCH SIL

Opičák si tedy dodal kuráže a vešel do bran jeskyně. Rozhlédl se na všechny strany. Všude kolem byly hory mrtvol a lesy bílých kostí. Nad tím vším se vznášel smrdutý zápach. Ve chviličce prošel druhou bránou. Zde to bylo úplně jiné, jak v pohádkovém zákoutí, po obou stranách svěží zelená travička s vzácnými květy, pyšnými sosnami a zelenými pruty bambusu. Prošel alejí sedm osm mil dlouhou a stanul před třetí bránou. Přikrčil se a nahlédl kradmo škvírou. Vysoko před ním trůnili tři démoni a vyhlíželi velice zle a zarputile. Pod nimi sedělo v řadě asi sto pohlavárů v brnění a v přílbách. Krvežíznivost jim koukala z očí. Při pohledu na ně přebíhal mráz po zádech, ale Opičákovi naopak vyvstal úsměv na tváři. Ani trošku se nelekl a odvážně vkročil do brány. Odložil klapačku a zvoneček, poklonil se a zavolal: „Vaše Veličenstva!“

„Copak tu chceš?“ usmívali se na něho všichni tři démoni.

„Přišel jsem za vámi, Vaše Veličenstva,“ pravil skromně Opičák.

„Doslechl ses něco o Opičákovi při svých pochůzkách po hoře?“

„Ani se to neopovažuji před Jejich Veličenstvy říci,“ děl Opičák.

„Copak? Copak?“ povzbuzoval ho starý démon.

„Podle vašich pokynů, Vaše Veličenstva, chodím po horách, cinkám na zvoneček a tluču na klepátko. Tu najednou pozvednu hlavu a vidím člověka, jak dřepí u potůčku a obrušuje si kyj. Vypadal jako nějaký duch cesty, a když se postavil, byl vysoký přes deset sáhů. Nabral si do dlaně vody, vchrstl ji na kyj a brousil si ho. Přitom si sám pro sebe brumlal, že prý jeho klacíček už dlouho neukázal, co dovede. Že si ho nabrousí a půjde s ním na Vaše Veličenstva. Z toho jsem poznal, že to je Opičák Sun, a proto jsem to přišel oznámit.“

Starý démon se z toho hlášení zpotil na celém těle a začal třaslavě koktat: „Bra-bratříčkové, všššak jsem va-vám ři-řiříkal, abyste si s tím Tri-tri-tripitakou nic nezačínali. Ten jeho u-učedník zná ta-ta-takové čá-čáry, u-u-určitě se na nás při-při-připravil. Bro-brousí si na ná-á-s kyj. Co si po-počneme?“

Pak nařídil už klidným hlasem, ať domácí hlídači povolají do jeskyně všechny rarachy, že se zavřou za branami a nechají Sun Wu-kchunga v klidu projít. Avšak jeden z pohlavárů, který již věděl, co se seběhlo, mu oznámil, že se všichni raraši rozprchli.

„Jak je to možné?“ zhrozil se starý démon. „Cožpak se něco doslechli? Rychle zavřete brány!“

Raraši tedy přibouchli přední i zadní bránu a pevně ji uzamkli.

Tak a zavřeli vrata, ulekl se Opičák. Bude-li se mne ptát na to, co se dělo u nich doma, budu vedle. Všechno se prozradí a polapí mě. Musím ho ještě trochu zastrašit, aby zase otevřeli vrata, aby se mi lépe utíkalo.

Předstoupil opět před démona a pravil: „Vaše Veličenstvo, ten Opičák ještě říkal takové ošklivé věci.“

„Jaké ošklivé věci?“

„Říkal, že z Vašeho Veličenstva stáhne kůži, druhému Veličenstvu rozdrtí kosti a třetímu Veličenstvu zpřetrhá svaly. Zavřeli jste brány a nedostanete se ven. Opičák se umí proměňovat, promění se v mouchu, vlétne dovnitř skulinou ve dveřích a všechny nás pochytá. Co si počít?“

„Bratříčkové, pozor!“ řekl starý démon. „V naší jeskyni se po léta neobjevila jediná moucha. Vlétne-li sem moucha, je to určitě Opičák.“

Vykouzlím tedy mušku, poplaším je a dveře mám otevřeny, jásal v duchu Opičák.

Ustoupil stranou, natáhl ruku a vytrhl si z týlu chlup, dýchl na něj a chlup se proměnil v zlatou mušku, která vylétla a ťukla starého démona rovnou do hlavy.

„Bratříčkové, je zle!“ vyděsil se starý démon. „Už je tady!“

Raráškové i rarachové popadli košťata a honili mouchu po všech koutech. Opičák to

nevydržel a vyprskl smíchy. Smích nebyl v tom okamžiku samozřejmě na místě, ale Opičákovi se vydral z úst, aniž to chtěl. Třetí démon k němu přiskočil a vrhl se na něho.

„Bratříčkové, moc nescházelo a naletěli jsme mu.“

„Komu jsme naletěli, moudrý bratříčku?“ ptal se nechápavě starý démon.

„Tenhleten, co nám přinesl tu zprávu, není náš slídílek, ale Opičák Sun sám,“ pravil třetí démon. „Určitě potkal někde našeho slídílka, zabil ho, proměnil se v něho a chtěl nás napálit.“

Tak on mě poznal! ulekl se Opičák. Přejel si rukou po tváři a obrátil se k starému démonovi.

„Já že mám být Opičák Sun? Vždyť já jsem slídič! Jeho Veličenstvo se plete.“

„Bratříčku, to je určitě náš slídílek,“ usmál se starý démon. „Sám ho poznávám. Třikrát za den ho vidím při zjišťování přítomných.“

„Máš destičku?“ zeptal se Opičáka.

„Mám,“ přisvědčil Opičák. Poodhrnul si oděv a vytáhl destičku. Starý démon ihned poznal, že je pravá.

„Vidíš, bratříčku, nesmíš mu křivdit.“

„Bratříčku, ty sis ho nevšiml?“ vedl dále svou třetí démon. „Odvrátil se stranou a usmál se. Dobře jsem viděl, že má tvář jako bůh hromu. Když jsem po něm skočil, proměnil se zase v tuto podobu. Raráškové, přineste provaz!“ nařídil.

V mžiku zde byl provaz. Třetí démon pak povalil Opičáka na zem, svázal ho do kozelce, odhrnul mu oděv a opravdu – byl to Opičák do posledního chloupku. Náš Opičák sice uměl dvaasedmdesát proměn, když se proměnil v ptáky, zvěř, květiny, stromy, hmyz nebo nějaké nářadí, proměnil se i s celým tělem, ale když se měnil v lidi, proměnila se mu jen hlava a obličej, ale tělo zůstalo stejné – samý rezavý chlup a zarudlý zadeček s ocasem.

„Vskutku je to Opičákovo tělo a slídílkova tvář!“ potvrdil to i starý démon.

„Raráškové,“ křikl, „nachystejte víno, ať připijeme na úspěch vašeho třetího krále. Když jsme dostali Opičáka, i Tripitaka se stane naší pochoutkou.“

„Ne, teď se pít nebude," odmítl třetí démon. „Opičák je prohnaný a zná různé úskoky, mohl by nám upláchnout. Ať raráškové přinesou lahvičku, nejprve do ní Opičáka vstrčíme a pak si v klidu popijeme."

„To je ono! To je ono!" zachechtal se starý démon. Odpočítal šestatřicet rarachů, ti otevřeli skladiště a vynesli kouzelnou láhev. Postavili ji u třetí brány, otevřeli ji, odzátkovali, rozvázali Opičáka a stáhli z něho šaty. V láhvi to zafičelo a podivný závan vtáhl Opičáka dovnitř. Raráškové láhev okamžitě zazátkovali, zapečetili a odešli pít víno.

„Tak, opice už je v naší lahvičce," jásal třetí démon. „S cestou na západ už se můžete klidně rozloučit. Budete-li se pěkně modlit k Buddhovi, můžete se převtělit a pokračovat v cestě v příštím životě."

I všichni ostatní raraši se hlučně radovali z úspěchu a blahopřáli svému králi.

Podívejme se nyní za Opičákem do lahvičky. Scvrkl se, zmáčknut stěnami lahvičky, a dřepl si

doprostřed. Bylo tam vlhko a chladno a drahnou chvíli se nic nedělo.

„Ten démon má ale chlubné plíce," zasmál se Opičák, „vždyť se tu opravdu nic neděje, jak se opovažuje rozhlašovat, že se v téhle lahvičce každý za hodinu a tři čtvrtě rozloží v krev a hnis? Je tu takový chládek, že bych tu s klidem vydržel sedm osm let!"

Achich ouvej! Opičák netušil, co všechno lahvička dovede. Když v ní člověk po celý rok nepromluvil, byl zde stále chládek. Jak ale zaslechla lidský hlas, vyšlehly z ní plameny. Opičák ještě ani nedomluvil a lahvička byla plná ohnivých jazyků. Naštěstí znal Opičák zaříkadlo proti ohni. Sedl si doprostřed a ani trochu se nebál. Vydržel to půl hodiny, když tu najednou ze všech čtyř stran na něho vyrazilo čtyřicet strašlivých plazů a snažilo se ho pokousat. Opičák napřáhl ruku, popadl je a ze všech sil je zmáčkl, až je přeštípl na osmdesát kousků. Za chviličku na něho zase zaútočily tři ohnivé saně a obtočily se mu kolem těla.

„Všechno by se dalo vydržet, ale tyhle saně jsou strašlivé. Nedostanu-li se za chvilku z tohoto sevření, plameny mi dosáhnou až k srdci a co potom?“ bědoval.

Už to mám, napadlo ho vzápětí, nechám si narůst tělo a prorazím lahvičku.

A jak se rozhodl, tak i učinil. Zamumlal zaklínadlo a prodloužil se o sáh, jenže lahvička, přiléhající mu těsně k tělu, se též prodloužila o sáh. Opět se smrštil a lahvička se také scvrkla.

„To je zlé!“ zděsil se Opičák. „Jak to, že roste a scvrkává se spolu se mnou?“

Sotva domluvil, pocítil na stehnech prudkou bolest. Natáhl ruku a ohmatal si bolavá místa – měl tam spáleniny.

„Co si počít?“ řekl si vyděšeně. „Stehna mám již popálená. Ještě ze mne bude mrzáček!“

Cítil se tak opuštěný a bezmocný, že mu z očí skanuly slzy lítosti. Tu si však vzpomněl, že mu bohyně milosti na hoře Stočeného hada darovala tři chlupy, které prý mu jednou zachrání život. Již se nemohl upamatovat, má-li

je ještě. Začal si tedy rukou ohmatávat celé tělo. Na zátylku si nahmatal tři pevné tvrdé chlupy.

„Všechny chloupky na těle mám takové měkoučké, jen tyhle tři jsou takové tvrdé, ty mi určitě zachrání život," zaradoval se.

Zaťal bolestí zuby, vytrhl si chlupy, dýchl na ně očarovaným dechem a zakřikl: „Čáry máry!" Jeden chlup se proměnil v diamant, druhý v pružnou bambusovou hůlku a třetí v konopný provaz. Napjal hůlku jako luk, rychle přiložil diamant a vystřelil směrem ke dnu lahvičky. Diamant zafičel a prorazil na dně dírku, kterou ihned proniklo světlo.

„To je ohromné!" radoval se Opičák. „Teď proklouznu ven docela lehce."

V lahvičce byl pojednou zase chládek. Jestlipak víte proč? Jak Opičák lahvičku prorazil, temné síly unikly a lahvička vychladla.

A tak se náš milý Opičák scvrkl a proměnil se v droboučkého střečka. Byl tenoučký jako vlásek a protáhlý jako obočí. Vysoukal se dírkou ven, vzlétl a usadil se starému démonovi na hlavě. Ten se právě oddával vínu, když tu

najednou prudce otočil pohár a pravil: „Třetí bratříčku, jestlipak se Opičák Sun už rozložil?“

„Už je čas,“ usmíval se třetí démon.

Starý démon nechal lahvičku přednést. Šestatřicet rarachů si nahodilo láhev na ramena. Všem se zdála podezřele lehká, mnohem lehčí než předtím.

„Vaše Veličenstvo, lahvička je lehká,“ hlásili okamžitě celí vyděšení.

„Co to breptáte?“ vyjel na ně starý démon. „V tomto pokládku je zavřena veškerá moc temných sil, jak by mohla být lehká!“

Jeden tvrdohlavý rarach popadl lahvičku sám a přinesl ji démonům.

„Jen se podívejte, jestli není lehká!“

Starý démon vytáhl zátku a podíval se dovnitř. V temnotě zde probleskoval paprsek světla.

„Lahvička je prázdná,“ vydralo se mu z úst. „Upláchl nám!“

„Jeminá̌čku,“ vyjekl opičí král sedící na jeho hlavě, „půjdou po mně! Pryč odtud!“

Raraši ho zaslechli a strhli povyk.

„Zavřít vrata! Zavřít vrata! Ať nám neupláchne!“

Opičák sebou škubl, proměnil se ve svou pravou podobu, sebral oděv, který z něho stáhli, a prchal z jeskyně. Nasedl hbitě na mrak a vrátil se k Tripitakovi. Již zdálky volal: „Ctihodný otče! Už jsem tady!“

„To ses naběhal, Sun Wu-kchungu, viď!“ přijal ho radostně Tripitaka. „Takové vysoké hory jsi musel zlézat a takovou dobu ses nevracel. Už jsem měl o tebe strach. Pověz mi po pravdě, jaké nástrahy se skrývají na této hoře?“

„Ctihodný otče, že jsem tentokrát vyvázl, to bylo především díky osudu, který je nám, poutníkům z východu, příznivě nakloněn, díky vaší nezměrné ctnosti a díky mým čárům a kouzlům,“ pravil Opičák, celý uřícený. Pak vyprávěl, jak se přestrojil za slídílka, upadl do osidel lahvičky a jak se z ní nakonec šťastně zachránil.

Tripitakovy díky nebraly konce. „Tentokrát ses s démony neutkal?“

Opičák pokývl hlavou.

„A to mě nebudeš moci převést přes horu?“

„Jakpak by ne!“ ujišťoval ho Opičák.

„Ještě jsi s nimi nezměřil síly, do takové nejistoty se přece nemohu vydat!“ opět se zdráhal Tripitaka.

„Cožpak jste jedl, ctihodný otče, tak málo vtipné kaše? Cožpak neznáte pořekadlo: *Z jednoho vlákna nitě nespředeš a jednou dlaní netleskneš?* Démoni jsou tři a rarachů na statisíce, jak bych se já samojediný s nimi mohl pustit do boje?“

„To je pravda, jeden proti celé tlupě nic nepořídí,“ uznal Tripitaka, „v tom je tvoje nevýhoda. Ale Čuník a Písečný mnich také něco dovedou, mohou jít s tebou. Spojenými silami pročistíte cestu a pak mě převedete přes horu.“

„Ať je tedy po vašem,“ povzdechl si Opičák. „Písečný mnich dá pozor na vás a Čuník půjde se mnou.“

„Bratříčku, ty ses pominul rozumem,“ ulekl se Čuník. „Vždyť já jsem takové budižkničemu, nic nedovedu, vždycky všechno pokazím. K čemu bych ti byl?“

„I když toho moc nedovedeš, bratříčku, přece jenom mi k něčemu budeš," šel na něj Opičák od lesa, „budeš mi aspoň dodávat odvahy."

„Nu dobrá," zabručel Čuník. „Musíš ale na mne dávat pozor. A netrop si ze mne zase žerty, až půjde do tuhého."

„Buď rozumný, Čuníku, a jdi," vybídl ho Tripitaka, „my tu s Písečným mnichem počkáme."

Čuník tedy sebral všechnu odvahu, nasedl s Opičákem na větrný vír a nechali se vznést do mračen. Pak seskočili na horu a zamířili k jeskyni. Brány do jeskyně byly pevně uzavřeny a vůkol nebylo ani živé duše. Opičák s napřaženou tyčí zvolal mocným hlasem: „Démoni, otevřete brány a vylezte! Sun Wu-kchung chce s vámi změřit síly!"

Rarášci ihned běželi podat zprávu svým králům. Starý démon byl strachy celý pryč a bručel: „Už dávno jsem slyšel, jak jsou opice vzteklé a vzpurné. Vskutku je to pravda pravdoucí. Kdo si troufá se tomu mizerovi postavit?"

Nikdo ani nehlesl. Démon položil otázku znovu a opět se nikdo neozval, jako by všichni ohluchli a oněměli.

„Netěšíme se zrovna té nejlepší pověsti tady na cestě k západu," rozčílil se starý démon, „a teď si ještě přijde Opičák a vmete nám do tváře takové urážky. Nevypořádáme-li se s ním, naše pověst je pokažena úplně. Raději obětuji svůj starý život a utkám se s ním sám. Přemohu-li ho, pochutnám si také sám na Tripitakovi. Jinak musíme zavřít brány, a ať si táhne svou cestou!"

Nato se ustrojil v plnou zbroj a vyřítil se ven.

„Kdo to tu buší na má vrata?" zaburácel hromovým hlasem.

„Milostpán Sun, Velký světec rovný nebi," prohlásil sebevědomě Opičák.

„Tak ty jsi tedy Opičák Sun?" zachechtal se démon. „Zatracená troufalá opice! Já na tebe nedorážím, tak co tu chceš, proč vyzýváš k boji?"

„*Vítr vlny zvedá, příboj hladině klid nedá*," zasmál se Opičák. „Myslíš, že bych tě já sám vyhledával, kdybys mě nechal na pokoji? To proto, žes kolem sebe srotil bandu lstivých

ničemů a chystáte se sežrat našeho ctihodného otce Tripitaku, jsem se přišel s vámi vypořádat.“

„To se chceš se mnou bít, že s takovou kuráží halasíš u mých vrat?“ ptal se starý démon s úzkostí v hlase.

„Správně díš!“ pravil Opičák.

„Zaraz své běsnění!“ zahřímal opět starý démon. „Kdybych vytáhl s vojsky, seřadil šiky, dal zahřímat v bubny a vztyčit korouhve a nechal tě ztrestat, ještě bys řekl, že jsem tygr, který se válí jen doma za pecí, a že jsem tě zaskočil. Ale já se s tebou utkám sám, muž proti muži, nikdo mi pomáhat nebude.“

Jak to Opičák uslyšel, zavolal na Čuníka, ať ustoupí stranou a dívá se, jak se vypořádá s démonem sám. Čuník tedy zalezl někam stranou.

„Pojď sem,“ vyzval démon Opičáka, „zůstaň stát jako sloup a já tě udeřím mečem třikrát vší silou do hlavy. Vydržíš-li to, nechám toho tvého Tripitaku v klidu projít. Ne-li, pak ho okamžitě přivedeš, a já si na něm smlsnu!“

„Démone, máš-li ve své noře papír a štětec, přines je, sepíšeme spolu smlouvu," zařehtal se Opičák. „Můžeš si do mne sekat třebas celý rok, jak ti bude libo!"

Démon si tedy dodal kuráže, doširoka se rozkročil, napřáhl meč oběma rukama a sekl Opičákovi po hlavě, až to zadunělo. Ale Opičákovi nenaskočila na hlavě ani červená boule.

„Ta opice má ale tvrdou lebku!" ulekl se démon.

„Tenhle upír si pro oči nevidí!" zachechtal se Opičák. „Myslíš, že mám hlavu z vysušené tykve! Jen si sekni pěkně ještě jednou, a uvidíš!"

Démon se opět rozpřáhl a Opičák mu klidně nastavil hlavu. Prásk! Bum! opět praštil Opičáka po hlavě. Ten se svalil na zem, rozpůlil se a narostl ve dva Opičáky. Démon byl zděšením celý bez sebe a meč mu vypadl z rukou. Čuník, sledující to zdálky, se zachechtal: „Démone, pročpak si nesekneš ještě jednou, měl bys před sebou čtyři Opičáky!"

„Slyšel jsem, že se dovedeš rozdělovat," řekl démon. „Ale proč to zkoušíš právě na mě?"

„O jakém rozdělování to mluvíš?" uculoval se Opičák.

„Když jsem po tobě sekl poprvé, tak ses ani nehnul, když jsem po tobě sekl podruhé, jsou z tebe najednou dva!"

„Buď bez starosti, démone!" smál se Opičák. „Sekneš si desettisíckrát a já ti vyrobím dvacet tisíc Opičáků!"

„Ty se umíš, Opičáku, stejně jen rozdělovat, ale nedovedeš se dávat dohromady. Když to dokážeš, dovolím ti, abys mě praštil tou svou tyčí," chytračil démon.

„Dobrá, platí," souhlasil Opičák. „Chtěl jsi mě původně seknout třikrát, tak máš ještě jednu ránu k dobru. Teď je tedy řada na mně. Dostaneš jen jednu ránu tyčí, a bude-li to o půl rány více, nejmenuji se Sun."

„Dobrá, dobrá," přikývl démon.

Opičák tedy popadl svého dvojníka, svalil se s ním na zem a zase z něho byl jen jeden. Napřáhl tyč a udeřil démona. Ten pozdvihl

v sebeobraně meč a tak se chytili do křížku. Vyskočili a doráželi na sebe ve vzduchu. Srazili se asi dvacetkrát a nikdo z nich nenabyl vrchu. Čuník, který je zezdola sledoval, vypozoroval, že jsou právě v nejlepším. Nezdržel se, vyskočil, napřáhl hrábě a praštil démona rovnou do obličeje. Ten se vyděsil, zahodil meč, vzal nohy na ramena a prchal.

„Hurá za ním!“ vykřikl Opičák.

Čuník tedy, aby ukázal svou odvahu, pozdvihl hrábě a hnal se za démonem. Když démon viděl, že ho Čuník už dohání, postavil se na svahu směrem proti větru, škubl sebou a ukázal své pravé vzezření. Rozevřel tlamu a chystal se Čuníka spolknout. Ten dostal strach, vymkl se mu a skulil se do trávy. Bylo mu jedno, že mu trní drásá kůži a že ho bolí naražená hlava. Třásl se na celém těle a čekal, co se bude dít. Vtom se přihnal Opičák. Démon opět roztáhl tlamu. Opičák si nachystal tyč a vyrazil vpřed.

Ale běda! Vletěl démonovi rovnou do nastražené pasti.

„Tenhle podkoní nikdy neví, kdy má přestat," bručel Čuník vyčítavě v trávě. „Démon ho chce sežrat a on, místo aby utekl, se ještě žene proti němu! Teď to máš! Teď jsi v jeho břiše! Dneska jsi ještě mnich a zítra z tebe budou už jenom bobky!"

Démon odešel pyšně jako vítěz. Čuník vystrčil opatrně hlavu z trávy a nastoupil cestu zpět.

Tripitaka s Písečným mnichem stáli na stráni a vyhlíželi je. Vtom se přiřítil se strašlivým supěním Čuník.

„Čuníku, co jsi tak vyplašený?" ulekl se Tripitaka. „Jak to, že není vidět Sun Wu-kchunga?"

„Bratříčka spolkl démon!" oznámil plačtivě Čuník.

Tripitaka se z této zvěsti skácel na zem a vzpamatoval se teprve za drahnou chvíli.

„Ach učedníku můj, vždy se o tobě říkalo, jak dovedeš krotit démony! Tak bezpečně jsi mě vedl do západního ráje za Buddhou a teď najednou zhyneš v rukou démonových! Ach běda, běda!

Veškerá naše námaha se teď obrátila v prach!“ Pak se trochu uklidnil, ale vypadal velice zkroušeně a sklíčeně.

Zatím Čuník, místo aby ho šel těšit, se obrátil na Písečného mnicha, ať přinese zavazadla, že se o ně rozdělí.

„Co to má znamenat, bratříčku?“ ptal se Písečný mnich.

„Podělíme se a každý si půjde po svých,“ řekl klidně Čuník. „Bílého koně prodáme a ctihodnému otci za to koupíme rakev a vystrojíme mu pohřeb.“

To z Tripitaky vyrazilo dech.

„Ó nebesa!“ zaúpěl a rozvzlykal se nahlas.

Chcete-li vědět, jak se dařilo Opičákovi v démonově břiše, přečtěte si další kapitolu.

40. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DÉMON DRZE OBELSTIL OPIČÁKA

Starý démon spolkl Opičáka a celý rozradostněný, jak na něho vyzrál, se vracel do jeskyně. Všichni raraši mu vyšli vstříc a vyptávali se, jak pořídil.

„Jednoho už mám," oznamoval starý démon.

„A kterého, bratříčku?" ptal se druhý démon.

„Opičáka Suna."

„Kdepak ho máš?"

„Spolkl jsem ho."

„Bratříčku, tos neměl dělat," ulekl se třetí démon. „Opičák se moc k jídlu nehodí."

„Jakpak by ne!" ozval se Opičák v démonově břiše. „Já ti tak utiším hlad, že už ho nikdy znova nedostaneš."

„Vaše Veličenstvo, je zle!" křičeli vystrašeně raráškové. „Opičák Sun vám mluví v břiše."

„Jen ať si mluví," pravil opovržlivě démon. „Když jsem ho dokázal spolknout, tak ho dokážu i zkrotit. Rychle uvařte bílou solenou polévku, ať

ho v břiše trochu zavlažím. Pak ho vyplivnu a pěkně si ho usmažíme k vínu.“

Raráši hbitě nalili půl mísy solené polévky. Starý démon ji všechnu rychle zhltal, roztáhl hubu a vyzvracel se. Ale Opičák jako by v jeho břiše zapustil kořeny, ne a ne se hnout. Démon se opět pošimral v krku a opět zvracel, až se mu z toho dělaly mžitky před očima a točila hlava. Žluč mu již námahou praskla, ale Opičák byl v démonově žaludku jako přišitý.

„Opičáku Sune, tak ty nepůjdeš ven?“ sípal démon, sotva dechu popadaje.

„Ještě je brzy! Ještě se mi nechce!“ odpověděl Opičák.

„A pročpak se ti nechce?“

„Vy démoni jste jak na hlavu padlí,“ smál se Opičák. „My mniši jsme chudičcí a teď přišel podzim a chladno a já mám na sobě ještě tenkou suknici. Tady v břiše je pěkně teploučko, ani tu nefouká. Vylezu teprve, až přejde zima.“

„Vaše Veličenstvo, Opičák vám chce v břiše přezimovat,“ pokřikovali v hrůze raraši.

„Dobrá, když chce přezimovat, pohroužím se do mrtvolného spánku a po celu zimu nebudu jíst," pravil klidně démon. „A budeš skučet hlady, ty jeden podkoní!"

„Ach synáčku, jak jsi hloupoučký!" smál se potměšile Opičák. „Copak nevíš, že Opičák Sun si vzal s sebou na cestu skládací kotlík a že si uvaří všechno, nač přijde? Tvoje játra, žaludek, plíce, ach, to bude pochutnání! Až do svátku všech duší s tím vystačím!"

„Bratříčku, ta opice je všeho schopná," ulekl se druhý démon.

„Stejně nebude mít kde si zapřít kotlík," prohodil třetí démon.

„Jakpak ne, na trojhranné kosti to půjde výborně!" ozval se opět Opičák.

„To je zlé! Podaří-li se mu zapřít kotel a rozdělat oheň, bude tě, bratříčku, štípat kouř v nose a budeš kýchat."

„To se spraví! Bodnu pěkně tyčí do stropu a prorazím si díru. Bude sloužit jako průduch i jako komín," měl Opičák odpověď hned pohotově.

Démon sice říkal, že se nebojí, ale srdce se mu chvělo strachy.

„Jen klid, bratříčkové," řekl naoko statečně, „přineste to otrávené víno, vypiji několik pohárů a opici tak utratím."

„Před pěti sty lety, když jsem řádil v nebi, sebral jsem nebeskému praotci Cesty jeho elixír, Nefritovému císaři víno, královně matce jsem snědl broskve, dračí játra a fénixí morek. Ty si myslíš, že mi nějaké otrávené víno něco udělá?"

Raráškové opravdu přecedili dvě konvice vína, nalili vrchovatý pohár a podali jej starému démonovi. Opičák v břiše ucítil vůni vína a řekl si, že požitek z vína démonovi nedopřeje. Prudce škubl hlavou, proměnil ji ve veliký trychtýř a vstrčil ho démonovi do krku. Démon hltavě polykal, ale všechno víno zhltal Opičák. A to se opakovalo i s druhým pohárem. Démon vypil celkem osm pohárů, ale Opičák mu všechno víno vysál.

„Už dál nepiju!" odložil starý démon vztekle pohár. „Obvykle, když vypiju dva poháry, mám

v hrdle učiněný oheň. Teď už jsem jich vypil osm a nejsem v obličeji ani trochu rudý.“

Opičák však nebyl na víno zvyklý a teď vypil osm pohárů za sebou! Začal najednou v démonově břiše v opilosti řádit. Neudržel rovnováhu, kolébal se ze strany na stranu, o všechno zakopával, vyhazoval nohy, chytil se za játra a houpal se na nich jako na houpačce, dělal stojky, metal kozelce a poskakoval. Démon to nemohl vydržet bolestí a skácel se na zem.

Opičák tedy s řáděním ustal. Démon stále ležel zhroucen v prachu na zemi a nevydával ze sebe ani hlásku, ba snad ani nedýchal. Opičák si už myslel, že je po něm, a spustil tedy nanovo.

„Smiluj se nade mnou, ó milosrdný bože, ó Velký světče rovný nebi!“ zaúpěl démon, když znovu nabyl vědomí.

„Synáčku, nenamáhej se zbytečně a šetři slovy! Říkej mi raději tatíčku Sune!“

„Tatíčku Sune! Tatíčku Sune!“ úpěl démon, jemuž byl vlastní život příliš milý. „Je to moje chyba! Nedopatřením jsem tě spolkl a ty mi za to teď ubližuješ. Smiluj se nade mnou, Velký světče!

Slituj se nad ubohým mravenečkem, kterému se ještě nechce umřít. Daruj mi život a já za to vyprovodím tvého učitele přes horu.“

Opičák by se byl nejraději s démonem vypořádal jako pravý hrdina, ale měl na mysli Tripitakovo dobro. Když démon už dostal za vyučenou a tolik škemral, v Opičákovi se ozvala jeho lepší stránka.

„Dobrá, démone, odpustím ti,“ pravil, „ale napřed mi pověz, jak vyprovodíš mého učitele přes horu.“

„Nemám zde sice žádné zlato a stříbro, ani perly, acháty, korály, jantar, opály, želvovinu či jiné poklady, které bych vám mohl dát,“ odpověděl démon, „ale spolu se svými dvěma bratry bych přenesl tvého učitele na nosítkách z vonného dřeva.“

„Chceš-li opravdu přenést našeho učitele na nosítkách,“ zasmál se Opičák, „bude to pro nás lepší, než kdybys nás zahrnul poklady. Otevři pusu a já vylezu.“

Starý démon opravdu roztáhl pusu od ucha k uchu. Třetí démon se však k němu po špičkách

přiblížil a zašeptal mu do ucha, aby až bude Opičák vylézat, scvakl zuby, rozdrtil ho a spolkl, aby od něho byl navždy pokoj. Opičák v břiše to však slyšel. Vystrčil napřed na zkoušku svou zlatem kovanou tyč. Démon opravdu scvakl zuby, až to zapraštělo. Všechny přední si vyrazil. Opičák zatáhl tyč zase zpátky.

„Proradný démone!“ zvolal. „Já jsem ochoten ti darovat život a ty mě za to chceš překousnout? Za to teď ven nevylezu a utrápím tě k smrti!“

„Bratříčku, tys na mne přivolal zhoubu!“ pravil vyčítavě starý démon mladému. „Už by byl vylezl ven a ty mi najednou poradíš, abych ho překousl. Jemu se nestalo nic, zato já jsem si vyrazil zuby a celé dásně mi trnou.“

Když třetí démon slyšel takové výčitky, chtěl vše napravil. Zvolal proto mocným hlasem: „Opičáku Sune, slyšel jsem, že se všechno třese strachy už jen před tvým jménem. Že prý jsi spouštěl hrůzu u jižní nebeské brány a i v paláci Pronikavé moudrosti jsi předváděl, čeho jsi schopen. Poslední dobou jsi krotil démony

a chytal upíry na cestě k západu a teď se z tebe najednou vyklube docela mrňavá, mrzká opice!“

„Jaká mrzká opice?“ rozčílil se Opičák.

„*Řádný chlapík, když tisíc mil projde, ještě v deseti tisících mílích slávy dojde.* Vylez ven a rozdej si to se mnou! Jedině tak jedná správný chlap. Kout pikle v závětří v břiše, cožpak to není mrzkost?“

Máš pravdu, pomyslil si v duchu Opičák. Mohl bych démonovi klidně zpřetrhat všechna střeva, rozsápat mu játra a přivést ho na onen svět. To by byla pro mne maličkost. Tím bych si však jen pokazil pověst.

„Dobrá,“ řekl nahlas, „otevři hubu, démone, já vylezu a změříme si síly. Ale tahle jeskyně je příliš těsná, musíme jít ven na širé prostranství.“

Jak to třetí démon uslyšel, odpočítal rarachy – bylo jich na třicet tisíc. Všichni pevně třímali ostré zbraně, rozestavěli se před jeskyní do tří šiků a číhali na Opičáka, že se na něho vrhnou hned, jak vyleze z démonových úst. Druhý démon podpíral starého a vyšli ze dveří.

„Opičáku Sune! Jsi-li poctivý chlap, vylez ven! Bojiště je nachystáno!“

Opičák v břiše skutečně slyšel krákorání vran, štěbetání strak, pokřik čápů a skučení větru. Podle toho poznal, že jsou opravdu venku.

Nevylezu-li, nedodržím dané slovo, řekl si. Vylezu-li však – ti démoni mají sice lidskou tvář, avšak srdce mají vlčí – napřed slibovali, že ctihodného otce přenesou na nosítkách přes horu, ale pak mě lákali ven a chtěli mě překousnout. Sem teď povolali celou armádu. Budiž! Pojistím se na obě strany! Mám-li vylézt ven, tak tedy vylezu, ale pěkně mu v břiše zapustím kořínky.

Natáhl ruku a vytrhl si z ocasu chlup, dýchl na něj a proměnil ho v provázek tenoučký jako vlásek, avšak dlouhý na čtyřicet sáhů. Provázek měl tu vlastnost, že se natáhl, jakmile byl vyveden na vzduch. Jeden konec uvázal volnou smyčkou démonovi na srdce. Dokud byla smyčka volná, démon nic necítil, jakmile by však za ni Opičák zatáhl, ucítil by krutou bolest. Druhý konec provazu si vzal Opičák do ruky a usmíval

se pod vousy: „Jen počkej, až vylezu, tak ještě rád převedeš ctihodného otce přes horu. Nebudeš-li chtít a vrhneš proti mně vojsko, nic se s tebou párat nebudu! Pěkně zatáhnu za provázek a bude ti stejně, jako bys mě měl v břiše!“

Zmenšil se, až byl docela mrňavoučký a škrábal se nahoru. Vylezl až do hltanu a spatřil, jak horní i dolní ocelové tesáky v démonově tlamě ční jako ostré meče.

Ne, to nejde! bleskurychle kmitlo Opičákovi hlavou. Povedu-li provázek ústy, až démon dostane strach z bolesti, stiskne zuby a překousne mi ho. Musím ho vyvést někudy, kde nemá zuby.

Narovnal tedy provázek a přelezl opatrně po horním patře do nosu. Starý démon pocítil jakési šimrání v nose. Hepčík! kýchl mocně a Opičák vylétl ven. Rozhlédl se bystře kolem, prohnul se v pase a narostl na tři sáhy. V jedné ruce držel provázek a v druhé železnou tyč. Démon, netušící nic zlého, napřáhl ocelovou dýku a ťal Opičáka rovnou po hlavě. Ten mu nastavil ruku s tyčí. Druhý démon popadl kopí, třetí sudlici

a pustili se do Opičáka hlava nehlava. Ten povolil provázek, vysmekl se jim a zmizel v mracích. Měl totiž strach, že kdyby se mu do provázku zapletli raráškové, všechno by se pokazilo. Uletěl z dosahu tábora, zamířil nad rozložité hory a stlačil mrak. Pak ze všech sil zatáhl za provázek. Démona začalo strašlivě píchat u srdce. Škubal sebou a provázek poněkud uvolnil. Opičák však zase prudce zatáhl. Raráškové ho zahlédli v dálce a křičeli jeden přes druhého: „Vaše Veličenstvo, nedrážděte ho! Pusťte ho, ať si jde, kam chce!“

„Ten Opičák si nějak popletl roční doby! Podzim už dávno minul a on ještě pouští draka!“

Jak to Opičák uslyšel, dupl zlostně nohou, škubl provázkem a démon se svalil do prachu na zem. Dopadl jak široký tak dlouhý a vyryl do tvrdé žlutozemě svahu díru dvě stopy hlubokou.

Druhý i třetí démon, celí zděšení, v mžiku sjeli z mraků na zem, uvolnili trochu provázek, poklekli a naříkali: „Vážený světče, vždycky jsme si mysleli, že vaše dobrotivost je širá jako oceán. Kdež bychom se nadáli, že jste lstivý jako krysa

a zaslepený jako hlemýžď. S dobrým úmyslem jsme vás vylákali ven, dali jsme pro vás sešikovat vojska a vy jste zatím uvázal našemu bratříčkovi na srdce provaz!“

„Vy zatracená hordo démonů, jste všichni drzí až hrůza!“ chechtal se Opičák. „Napřed jste mě vylákali a chtěli jste mě překousnout, pak jste na mne sešikovali celou armádu. Na mne jediného poslat desetitisíce rarachů, to je přece nestydatost! Démone, pojď se mnou! Odtáhnu tě k našemu učiteli!“

Démon začal bít hlavou o zem: „Velký světče, smilujte se nade mnou! Neberte mi život! Opravdu převedu vašeho ctihodného otce přes horu!“

„Chceš-li si uchovat život, přeřízni si provázek nožem,“ smál se Opičák.

„Achich ouvej! Když si ho přeříznu, budu ho mít uvnitř stále uvázaný na srdci. A pořád mě to nutí k dávení, co si mám počít?“

„Tak tedy otevři hubu, já ho půjdu odvázat!“

„Jak vlezeš dovnitř, nebudeš chtít jít znovu ven!“ zděsil se démon. „To bude ještě horší.“

„Mohl bych ti provázek odvázat i zvenku," tvářil se lišácky Opičák. „Převedl bys pak opravdu učitele přes horu?"

„Jak provázek odvážeš, určitě," sliboval démon. „Už si netroufám lhát."

Opičák mu tedy uvěřil, zatřásl sebou, stáhl chlup zpět a démona přestalo bolet u srdce. Všichni tři démoni povstali a děkovali se.

„Vzácný světče, odeberte se laskavě zpět za ctihodným otcem Tripitakou, přichystejte si zavazadla a my zatím přijdeme s nosítky."

Raraši už složili štíty a kopí a vraceli se do jeskyně. Opičák zamířil na východní svah hory a již zdálky spatřil Tripitaku, jak leží na zemi a vzlyká. Čuník a Písečný mnich rozvazovali rance a dělili se rovným dílem.

„Věc je jasná!" povzdychl si. „To jistě Čuník nažvanil ctihodnému otci, že jsem byl sežrán démonem, ctihodný otec pro mne pláče a mizera Čuník rozděluje věci a chce, aby se rozešli. Uvidíme, je-li tomu tak! Hned se ho na to přeptám!"

Stlačil mrak a zvolal: „Ctihodný otče!"

Nejprve ho uslyšel Písečný mnich a dostal vztek na Čuníka.

„Ty stará umrlčí lebko, nemáš nic jiného na práci než škodit druhým. Bratříček vůbec neumřel a ty si přijdeš a tvrdíš, že už je po něm, a pak tady provádíš svoje nekalé rejdy. Podívej se, bratříček na nás tamhle volá!“

„Na vlastní oči jsem viděl, jak ho démon spolkl,“ hájil se Čuník. „Asi je právě nějaký nepříznivý den a duch opice nás přišel strašit.“

Opičák přiskočil, popadl Čuníka za rypák a uťal mu takovou, že se svalil na zem.

„Ničemo! Já že jsem nějaký duch?“

Čuník si mnul rypák.

„Bratříčku, vždyť tě ten démon sežral, jak to, že jsi zase ožil?“

„Co si myslíš, ty ničemný puchýři!“ osopil se na něho Opičák. „Sežral mě, ale já jsem mu vyrval střeva, zkroutil plíce, na srdce jsem mu navlékl provaz, a jak jsem za něj zatáhl, svíjel se bolestí. Všichni démoni mě úpěnlivě prosili, tak jsem mu daroval život. Teď přijdou s nosítky a přenesou ctihodného otce přes horu.“

Jak to Tripitaka uslyšel, překulil se a postavil se zase na nohy.

„Ach učedníku můj, co jsi zase musel kvůli mně vytrpět!“ klaněl se Opičákovi. „Kdybych byl uvěřil Čuníkovi, byl by se mnou konec.“

„Ty bídný tvore!“ uštědřil Opičák Čuníkovi herdu do zad. „Všechno jenom zpackáš!
K ničemu nejsi! Ctihodný otče, jen žádné stesky, démoni vás přenesou na nosítkách!“

Písečný mnich se cítil velice zahanben. Avšak snažil se to zakrýt, rychle posbíral zavazadla a osedlal koně. V mžiku bylo vše nachystáno k další cestě.

Chcete-li vědět, zda démoni skutečně přišli s nosítky, přečtěte si další kapitolu.

41. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK DÉMONI NA ZNAMENÍ DÍKŮ PŘENESLI TRIPITAKU PŘES HORU

Všichni démoni se vrátili s rarachy do jeskyně.

„Bratříčku," pravil druhý démon, „vždycky jsem si myslel, že Sun Wu-kchung musí mít nejméně devět hlav a osm ocasů, a zatím je to taková mrňavá opička. Neměl jsi ho polykat. Měli jsme se s ním utkat, určitě by nás nepřemohl. Máme přece desetitisíce rarachů a jen se jim sliny sbíhají, jak by chtěli vraždit. A opice si zatím seděla v tvém břiše a těmi svými kouzly a čáry ti způsobila tolik bolesti. Když jsem řekl, že vyprovodím Tripitaku, byl to jenom úskok, chtěl jsem Suna vylákat ven, abych ti, bratříčku, zachránil život. Přece je nebudeme přenášet přes horu!"

„A pročpak ne, vzácný bratříčku?" zeptal se starý démon.

„Vezměme s sebou tři tisíce rarachů, rozestavme se do šiků a já už si s opicí poradím."

„Kdepak tři tisíce!“ pochyboval starý démon. „Musíme vzbouřit celý tábor.“

Ale druhý démon si odpočítal jen tři tisíce rarachů a rozložil se ležením u silnice. Poslal napřed praporečníka s modrou korouhví, který vyzval Opičáka k boji.

„Sun Wu-kchungu! Rychle vylez a zkřiž zbraně s naším druhým Veličenstvem!“

První to uslyšel Čuník.

„Bratříčku, staré pořekadlo praví, že *lež má krátké nohy*,“ chechtal se. „Ušil jsi na nás boudu, tak teď si to vylízej pěkně sám. Pročpak jsi říkal, že jsi démony zkrotil a že přijdou pro ctihodného otce s nosítky, he? Jakpak to, že tě najednou přišli vyzvat k boji, he?“

„Starého démona jsem zkrotil, že se neodváží ani hlavu vystrčit,“ pravil klidně Opičák. „Jen jak slyší mé jméno, div se mu hlava nerozskočí. To určitě druhý démon se nechce podřídit a vyzývá k boji. Démoni jsou tři bratři a všichni drží při sobě. My jsme také tři bratři, ale při sobě nedržíme. Já jsem již zkrotil starého démona. Teď

když vystrkuje rohy druhý démon, tak bys na něho měl jít zase ty.“

„Co bych nešel!“ nadmul se Čuník. „Vrazím mu jednu a bude to!“

„Dobrá, tak tedy jdi!“

„Bratříčku, já tedy půjdu, ale musíš mi půjčit ten provázek,“ ochladl najednou Čuník.

„Nač ho potřebuješ? Stejně nedovedeš vlézt démonovi do břicha, ani mu nedovedeš uvázat srdce, tak k čemu ti bude?“

„Chci si ho uvázat k pasu jako záchranu,“ řekl Čuník. „Ty a Písečný mnich ho budete držet, vypustíte mě a já se s ním utkám. Budu-li nad ním vyhrávat, tak povolíte a já ho chytím. Budu-li prohrávat, tak mě přitáhnete zpátky.“

To se mi právě hodí, jásal v duchu Opičák. Pohraju si s ním trochu.

Zaklesl mu provaz k pasu a vypustil ho. Čuník napřáhl hrábě a řítil se do svahu.

„Démone, polez ven!“ křičel. „Pojď změřit své síly s milostpánem Čuníkem!“

„Vaše Veličenstvo, přichází jakýsi mnich s dlouhým rypákem a velikánskýma ušima," hlásil praporečník.

Druhý démon vylezl z ležení. Jak uviděl Čuníka, na nic se neptal a bodl mu kopím rovnou po tváři. Čuník ho však zarazil hráběmi. A tak se do sebe pustili. Asi po osmé srážce Čuníkovi již umdlévala ruka a nestačil odrážet démonovy výpady. Rychle se otočil a zavolal na Opičáka, že je zle, ať zatáhne za provaz. Opičák však místo toho provaz povolil a odhodil. Čuník vzal nohy na ramena a prchal z bojiště. Dokud byl provaz napjatý, táhl ho za sebou, aniž o tom věděl. Ale jak se provaz povolil, zapletl se mu mezi nohy, Čuník zakopl a svalil se na zem. Nejprve spadl na zadek, ale pak se zaryl čumákem do hlíny. Démon ho dohonil, zdvihl ho za rypák, zkroutil mu ho a vlekl ho za sebou vítězně do jeskyně jako nějakého draka. Raraši se kolem něho shlukli a za sborového zpěvu oslavných písní se vraceli domů.

Když Tripitaka viděl, co Opičák provedl, velice se na něho rozmrzel.

„Sun Wu-kchungu, není divu, že tě Čuník k smrti proklíná. Jak je to smutné, že mezi vámi bratry není vzájemné lásky a úcty, jen samá zášť a závist! Když ti řekne, že máš zatáhnout za záchranný provázek, pročpak nezatáhneš? Pročpak ke všemu ještě provázek odhodíš? Co si počneme, když mu démon ublíží?“

„Ctihodný otče, vy mu příliš nadržujete,“ smál se Opičák. „Když lapili mne, ani jste si nevzpomněl, můj život pro vás neměl cenu, ani co by se za nehet vešlo. Ale tenhle hlupák sám leze do pasti a vy z toho viníte ještě mne. Jen ať trochu zkouší, ať vidí, jak je to těžké jít pro posvátná písma.“

„Myslíš, že na tebe nevzpomínám, když odejdeš do boje?“ pravil Tripitaka. „Vím, kolik dovedeš proměn a že vždycky vyvázneš se zdravou kůží. Čuník je však nemotorný a neumí se ani převtělovat, určitě ho tentokrát něco zlého potká. Měl bys ho jít zachránit.“

„Tak já tedy půjdu, abyste mi to, ctihodný otče, pořád nevyčítal,“ řekl neochotně Opičák.

Vylétl na horu a v duchu se sžíral vzteky. Ten mizera mě jistě k smrti proklíná! Ať, musí si za to také trochu užít. Půjdu za ním a podívám se, jak s ním démoni naloží, a až bude trochu potrestán, tak ho zachráním.

Zamumlal zaklínadlo, škubl sebou a proměnil se v střečka. Vzlétl a usadil se na Čuníkově ušním boltci a spolu s démony se dostal do jeskyně. Tři tisíce rarachů, které měl druhý démon s sebou na výpravě, zle hřmotilo a rámusilo. Nakonec se usadili před branami jeskyně. Druhý démon vtáhl Čuníka dovnitř.

„Bratříčku, jednoho jsem dostal."

„Ukaž ho sem," pravil starý démon.

Druhý démon tedy uvolnil sevřený Čuníkův rypák a pustil ho: „Podívej, to je on!"

„Tenhle mizera není k ničemu," pravil starý démon.

„Vaše Veličenstvo, když vám k ničemu nejsem, tak mě pusťte," ozval se Čuník, „a chyťte si ty, kteří vám k něčemu budou."

„I když není k ničemu," ozval se třetí démon, „je to přece jenom Tripitakův učedník Čuník.

Svažte ho a dejte ho odmočit vzadu do rybníka, až mu slezou štětiny, rozpářeme mu břicho, nasolíme ho a usušíme ho na slunci. V zimě bude dobrý k vínu.“

Běda, je se mnou konec, lekal se Čuník, je mi přece jenom souzeno zhynout v rukou ďáblů, kteří kupčí se soleným masem.

Raraši se vrhli na Čuníka, svázali mu všechna čtyři kopýtka, přehodili si ho přes rameno a odnesli k rybníku. Tam ho shodili zrovna doprostředka, a dál se o něho nestarali.

Opičák přiletěl na obhlídku. Čuník plaval na hladině nohama vzhůru, napůl potopený, a cosi brumlal odulými pysky. Vypadal opravdu směšně, rozkřáplý jako hlavice zčernalého lotosu, z níž po zářijovém mrazíku vypadala všechna seménka. Když Opičák viděl jeho čumák, znovu ho popadla zlost, ale zároveň mu ho bylo líto.

Mám na něj vztek, říkal si v duchu, že si chce vždycky bez rozmyšlení dělit zavazadla a rozpouštět naši družinu, že popichuje

ctihodného otce, aby říkal zaklínadlo svíracího kroužku. Musím ho za to ještě trochu postrašit.

A tak náš milý Opičák slétl k Čuníkovu uchu a zvolal změněným hlasem: „Čuníku Wu-nengu! Čuníku Wu-nengu!“

Proklatě! vyděsil se Čuník. Wu-neng je jméno, které mi dala bohyně milosti Kuan-jin. Od té doby, co jsem se stal učedníkem Tripitakovým, mi říkají jenom Čuníku. Jak to, že najednou někdo ví, že se jmenuji Wu-neng?

Nevydržel to a zeptal se nahlas: „Kdo mě to volá mým řádovým jménem?“

„Já,“ ozval se Opičák.

„Kdopak jsi?“

„Jsem posel z podsvětí.“

„Vzácný úředníku, kde jste se tady vzal?“ zhrozil se Čuník.

„Poslal mě pro tebe mocný vládce pekel.“

„Vzácný úředníku, vraťte se a vyřiďte vládci pekel, že jsem velmi zadobře se svým bratříčkem Sun Wu-kchungem. Ať mi nějaký den počká a pošle si pro mne jindy.“

„Hlouposti!“ pravil rozhodně Opičák. „Když vládce pekel stanoví, že zemřeš o třetí hlídce, nikdo ti nebude čekat do čtvrté hlídky. Jen se mnou pěkně pojď, nebo tě budu muset odtáhnout na provaze.“

„Vzácný úředníku, teď není zrovna vhodná doba,“ vymlouval se Čuník, „mějte ještě nějaký čas strpení, musím teď být ještě živ. Já dobře vím, že jednoho dne musím zemřít. Ale počkejte mi alespoň jeden jediný den. Musím ještě promluvit s naším ctihodným otcem, stejně ho démoni zajmou a pak bude tak jako tak všemu konec.“

„Dobrá,“ usmál se potutelně Opičák. „Mám na starosti ještě třicet lidí, jimž dnes také vyprší lhůta. Až je všechny pochytám, pak si přijdu pro tebe. Tak budeš mít jeden den odkladu. Ale musíš mi dát nějakou úplatu.“

„Achich ouvej!“ spustil plačtivě Čuník. „Kde bychom my, mniši, vzali na úplaty?“

„Nemáš-li na úplatu, tak tě svážu a půjdeš se mnou hned.“

„Vzácný úředníku, nesvazujte mě,“ prosil Čuník. „Já dobře vím, že se tomu vašemu

provazu říká škrtič. Jakmile někoho spoutáte, přestane hned dýchat. Něco vám přece dám, ale moc toho nebude.“

„Kde to máš? Rychle to ukaž!“

„Achich ouvej!“ bědoval stále Čuník. „Od těch dob, co jsem se stal mnichem, nastřádal jsem si po troškách pět stříbrňáků. Když dobrodinci rozdávali mnichům milodary, dali mi občas trochu větší almužnu, to proto, že mám tak velký břich. Ale neměl jsem ty drobné kam schovat, tak jsem si je dal ve městě u stříbrotepce slít v jediný kus. Ale byl to starý zloděj a okradl mě. Jsou to jenom čtyři stříbrňáky a šest uncí. Můžete si je vzít.“

Ten mizera přece nenosí kalhoty, kde to má asi schované? smál se v duchu Opičák. „Kdepak máš ty stříbrňáky, co?“

„Mám je zastrčené v levém uchu,“ přiznal se Čuník. „Jsem svázaný a nemohu si je vyndat, vezměte si je sám.“

Opičák tedy vztáhl ruku a sáhl Čuníkovi do ucha. Opravdu nahmatal kus stříbra, vykovaný do podkůvky. Jak ho měl v ruce, nezdržel se

a zachechtal se nahlas. Čuník poznal Opičákův hlas a začal ve vodě zuřivě nadávat.

„Ty jeden zatracený podkoní! Já tady zkouším a ty mě chceš ještě připravit o můj majetek!“

„Ty jedna nedobrá plevo!“ řičel smíchy Opičák. „Já se tady plahočím, abych dovedl ctihodného otce v pořádku na západ, a ty jen pamatuješ na zadní kolečka a shromažďuješ si pěkné jmění!“

„Ty držko nestydatá! Jaképak jmění! Nic si k jídlu nekoupím, jen si od huby utrhuju, abych si mohl koupit kus látky na šaty. A ty si přijdeš a vylekáš mě na smrt. Okamžitě mi to vrať!“

„Nic ti nevrátím!“

„Dobrá, tak si tu úplatu nech, ale koukej mě rychle odtud vytáhnout!“

„Jen se moc nečerti, já už tě odtud nějak dostanu.“

Opičák si stříbro schoval, vrátil se do původní podoby, vytáhl svou železnou tyč a přitáhl si Čuníka ke břehu. Rukou ho chytil za kopýtka, vytáhl ho ven a rozvázal mu pouta.

Čuník se postavil na nohy, svlékl se a vytřepal si vodu z šatů. Pak si je přehodil přes sebe, i když z nich ještě crčelo.

„Bratříčku, pojďme raději zadními vrátky," navrhoval.

„Copak se to pro nás sluší, chodit zadními vrátky? Jdeme předními a basta!"

„Mám nohy od toho provazu celé zdřevěnělé, nemohu se ani hnout," vymlouval se Čuník.

„Jen nezdržuj a rychle pojď!"

Opičák zakomíhal tyčí a vyrazil vpřed. Čuník, trpělivě snášející křeče, šel v patách za ním. U druhých vrat stály opřeny jeho hrábě. Odstrčil rarášky, popadl hrábě a začal kolem sebe divoce mlátit. Spolu s Opičákem povraždili nepočítaně rarachů. Když se to doneslo k sluchu starého démona, obořil se na svého druhého bratra: „Tos chytil toho pravého! Jen se podívej! Opičák Sun vyrval Čuníka z našich spárů a teď nám oba u bran pobíjejí rarášky!"

Druhý démon se vymrštil, popadl kopí a vyřítil se ze vrat.

„Drzá opice!" spustil. „Co si to dovoluješ!"

Opičák se ihned zarazil. S démonem však nebyla kloudná řeč. Bleskurychle bodl po Opičákovi kopím. Ten však neměl naspěch, klidně vytáhl svou tyč a praštil démona do tváře. A tak se rozpoutala před vraty jeskyně krvavá bitka. Čuníka ani nenapadlo, aby přiskočil na pomoc, postavil si klidně hrábě do rozsedliny mezi balvany a tupě civěl.

Démon nastavil Opičákovi kopí a chystal se mu zkroutit ruce. Sun Wu-kchung ihned pochopil, co má démon za lubem. Vzal tyč vodorovně oběma rukama a trhl jí vzhůru. Démon ho nabral rypákem v pase.

„Vezmi tyč pevně oběma rukama a probodni mu rypák!“ poradil Čuník Opičákovi. „Potečou mu nudle a nebude ti moci zkroutit ruce!“

Opičáka by to bylo nenapadlo. Popadl tyč, zakmital jí, až byla tenoučká jako jehla a jen něco přes sáh dlouhá, a probodl démonovi rypák. Toho popadl strach, škubl rypákem a strašlivě zafrkal. Opičák však hbitě otočil ruku, popadl ho a smýkl jím vší silou vpřed. Démon se bál bolesti a dal se Opičákem raději vléci. Teprve teď se

odvážil Čuník přiblížit a začal vší silou sekat démonovi do hýždí.

„Mírni se!“ okřikl ho Opičák. „Zůstává ti na zubech hrábí krev a cáry kůže. Až to uvidí ctihodný otec, zase řekne, že jsme bez příčiny vraždili živé bytosti. Mlať ho raději jenom rukojetí.“

Opičák vlekl démona za rypák dále vpřed. Čuník opravdu otočil hrábě a co krok, to rána do démonových hýždí. Vypadali opravdu jak dva náhončí slonů. Tak sešli až dolů ze svahu. Tripitaka zatím upíral zrak v dál a vyhlížel je. Když je uviděl, jak se s velkým hlukem blíží, zavolal na Písečného mnicha: „Podívej, koho to tam Sun Wu-kchung vleče?“

„Ctihodný otče, bratříček přivázal démona za rypák a táhne ho sem. To je opravdu k popukání!“ smál se Písečný mnich, až se za břicho popadal.

„Opravdu! Takový velikánský démon!“ divil se Tripitaka. „A jaký má dlouhý rypák! Jdi mu vyřídit, je-li ochoten převést mě přes horu, že mu odpustíme. Ať ho nezabíjejí!“

Písečný mnich jim tedy vyběhl naproti a již zdálky křičel, co vzkazuje ctihodný otec. Jak to démon uslyšel, rychle poklekl na zem a huhňal na souhlas. Opičák mu totiž stále mačkal rypák a démon proto mluvil, jako kdyby měl rýmu.

„Milostpane Tripitako, darujete-li mi život, dám vás opravdu přenést na nosítkách," sliboval.

„Náš učitel a my jsme dobrotiví lidé," opravil Opičák. „Dodržíš-li slovo, ušetříme tě. Rychle dej přinést nosítka! Podvedeš-li nás zase, lapíme tě a už ti neodpustíme."

Jak byl démon volný, poklonil se až na zem a zmizel. Opičák s Čuníkem se přivítali s Tripitakou a pověděli mu, co se zase seběhlo.

Čuník byl studem rudý až za ušima. Aby zakryl rozpaky, začal si sušit šaty na slunci.

Zatím se druhý démon, chvějící se strachy na celém těle, vracel do jeskyně. Mezitím již raráškové oznámili, že Opičák odtáhl druhého démona za rypák pryč. Starý démon byl hrůzou bez sebe. Chystal se s třetím démonem a rarachy vyrazit, když tu se objevil druhý démon. Ihned ho vtáhli dovnitř a vyptávali se, jak to, že se

vrací. Druhý démon jim pak vypověděl, jaký je Tripitaka dobrodušný a lidumilný. Dívali se jeden na druhého a nikdo neřekl ani slovo.

„A ty bys ho, bratříčku, opravdu chtěl vyprovodit přes horu?“ zeptal se po chvíli druhý démon.

„To se samo sebou rozumí, bratříčku,“ pravil starý démon, „Sun Wu-kchung je opravdu spravedlivý a velkomyslný. Seděl přece v mém břiše, a kdyby byl býval chtěl sáhnout na můj život, měl k tomu tisíc příležitostí. Když tebe chytil za nos, mohl tě odtáhnout a nikdy víc nepustit zpět, dokonce ti mohl klidně nos úplně prorýpnout. Jen se rychle nachystejte, půjdeme je převést.“

„Nechme si teď nastoupit všechny rarachy,“ pravil třetí démon. „Z desetitisíce jich vybereme tisíc, z tisíce sto a ze sta šestnáct a třicet.“

„Na co šestnáct a třicet?“ ptal se starý démon.

„Těch třicet bude vařit a smažit,“ pravil třetí démon, „nachystají jim tu nejlepší rýži, tenoučké nudle, bambusové výhonky, čajové listí, houby,

bobový sýr a moučné placky, dvacet nebo třicet mil odtud jim připraví nocleh, večeři a čaj a budou je obsluhovat.“

„A k čemu těch šestnáct?“ ptal se dále starý démon.

„Osm jich ponese nosítka a osm jich bude vyvolávat po cestě. My sami půjdeme za nimi a vyprovodíme je kus cesty. Čtyři sta mil odtud na západ je už moje království. Bude nejlépe, když je vyprovodíme až do mého sídelního města, města Lvích plecí.“

Starému démonovi se tento návrh velice zamlouval.

„Výborně! Výborně!“ pochvaloval si. Pak dal nastoupit rarachy, vybral jich třicet a dal jim potraviny. Pak vybral dalších šestnáct a dal jim proutěná nosítka. Nato vyšli z jeskyně a přikázali zbývajícím rarachům, aby se netoulali po horách a pozorně hlídali. Starý démon odvedl celý průvod až k silnici a hlasitě zvolal: „Milostpane Tripitako! Tentokráte opravdu nemáme za lubem nic zlého, přišli jsme vás vyprovodit přes horu.“

„Sun Wu-kchungu! Kdo mě to volá?“ ptal se Tripitaka.

„To bude démon, kterého jsem zkrotil. Přicházejí vás přenést na nosítkách přes horu.“

„Sláva! Sláva!“ jásal Tripitaka, vzpínal ruce a vzhlížel k nebi. „Jak bych se byl dostal přes horu, kdyby nebylo mého moudrého učedníka!“

Nato předstoupil a pozdravil se se všemi démony.

„Díky vaší ochotě, vážení, se budu moci dříve vrátit s posvátnými písmy ze západního ráje a šířit pravdu a ctnost v Čchang-anu, městě Věčného míru.“

Démoni se uklonili a poprosili Tripitaku, nechť nasedne do nosítek.

Tripitaka se pohodlně usadil, Opičák nařídil Čuníkovi, aby naložil rance na koníka, a všichni tři pak s Písečným mnichem šli těsně za nosítky. Opičák klestil cestu tyčí a díval se na všechny strany, nečíhá-li někde skryté nebezpečí. Osm rarachů neslo na ramenou nosítka, tři jim v tom ještě pomáhali, dalších osm rarachů pokřikovalo po cestě. Tripitaka se nesl na nosítkách jako pán.

Vystoupili na horu a pustili se po cestě dolů. Celá tlupa rarášků střežila naše poutníky jako jeden muž a od rána do večera se předháněli v samých laskavostech. Ušli třicet mil a vystrojili jim učiněnou hostinu, na padesáté míli pak bylo další pohoštění. Ještě než padl soumrak, vyzvali je k odpočinku.

Celou cestu běželo všechno jako po drátku, tři jídla denně, až se srdce smálo, noc co noc pohodlný odpočinek a sladký spánek a tak to pokračovalo až do města Lvích plecí.

Chcete-li vědět, zda naši poutníci skutečně došli do západního ráje, přečtěte si poslední kapitolu.

42. KAPITOLA VYPRÁVÍ O TOM, JAK NAŠI POUTNÍCI DORAZILI DO ZÁPADNÍHO RÁJE A ZÍSKALI PRAVÁ POSVÁTNÁ PÍSMA

Naši poutníci se dostali na hlavní silnici a šli dál a dál, až se jednoho dne dostali do Indie. Opravdu to byly požehnané kraje, jiné než kdekoliv jinde. Rostla zde spousta a spousta vzácných květin a čarovných travin, starých cypřišů a stříbrných sosen. Všude, kam přišli, narazili na dobrosrdečné lidi, v každé rodině rozdávali mnichům almužny. Na každé hoře bylo plno poustevníků a z každého lesíka se ozývaly hlasy modlících se poutníků.

Naši druzi uléhali brzy večer k spánku a brzy zrána vyráželi na další cestu. Asi po týdnu cesty spatřili najednou před sebou vysoké věže s pyšnými cimbuřími.

„Ctihodný otče, proč neslézáte z koně, jsme na místě. Zde sídlí Nejvyšší Buddha," pravil Opičák.

Tripitaka seskočil v údivu hbitě z koně a stanul před bránami paláců. Zde stál, opřený o bránu, mladý mnich a volal jim v ústrety: „Nejste náhodou poutníci z východu, kteří si přišli pro posvátná písma?“

Tripitaka si rychle přihladil oděv a pohlédl vzhůru. Sun Wu-kchung mnicha okamžitě poznal a poučil Tripitaku, že je to velký Nesmrtelný se zlatou svatozáří z chrámu Nefritové pravdy na úpatí hory Prozřetelnosti a že jim přišel naproti. Teprve teď Tripitaka pochopil, že jsou v západním ráji. Předstoupil a hluboce se uklonil.

„Tak konečně svatý mnich dorazil,“ usmál se Nesmrtelný, „bohyně milosti mě oklamala. Před deseti lety dostala rozkaz od Nejvyššího Buddhy jít do Číny a najít někoho, kdo by si přišel pro posvátná písma. Tvrdila mi, že za dva za tři roky zde poutník bude. Již léta letoucí zde čekám a po nikom ani známky. Kdež bych se nadál, že dorazíte teprve letos.“

Tripitaka sepjal ruce a pravil: „Ó jak vám děkuji, vznešený Nesmrtelný, za vaši šlechetnost.“

Nato vešli všichni čtyři do chrámu i se zavazadly a koněm.

Druhého dne časně zrána se Tripitaka převlékl ve vyšívané roucho, na hlavu si nasadil slavnostní čapku, do ruky uchopil berlu a šel se rozloučit s Nesmrtelným. Nesmrtelný se nabídl, že Tripitaku vyprovodí. Opičák však namítl, že to není třeba, že cestu zná.

Vedl tedy Tripitaku a ostatní pomalým krokem na horu Prozřetelnosti. Za chvilku spatřili klášter Hromového hlasu. V lese bělavých borovic narazili na hlouček zbožných mnišek, v cypřišovém háji postávala skupinka osvícených. Tripitaka se jim všem uklonil a mnišky i mnichové k němu vztahovali sepjaté ruce a volali na něho: „Svatý mnichu, nám nepřísluší taková úcta. Počkej, až se setkáš s Nejvyšším Buddhou, pak přijď a pozdrav nás pozdravem, který nám náleží.“

Opičák se tomu usmál.

„Pojďme se raději poklonit těm nahoře," vyzýval.

Tripitaka tedy kráčel dále, celý se chvěl vzrušením, až dorazili k bránám kláštera Hromového hlasu. V ústrety jim vyšli čtyři bohové strážci.

„Tak už jste konečně tady, důstojnosti?" ptali se.

„Váš učedník Tripitaka konečně dorazil," uklonil se hluboce ctihodný otec a zamířil ke dveřím.

„Důstojnosti, račte okamžik posečkat," pravil jeden z bohů strážců. „Musím vás nejprve ohlásit, pak teprve budete moci vejít."

Bůh strážce pokynul vrátnému, ať ohlásí bohům strážcům u druhé brány, že Tripitaka již dorazil. Ti to oznámili u třetí brány. U této brány byli posvátní mniši, kteří již měli přístup výše. Jak uslyšeli, že Tripitaka je již zde, rychle zašli do síně Velebnosti a ohlásili Nejvyššímu Buddhovi, že svatý mnich ze země Tchangů si již přišel pro posvátná písma. Buddha-otec byl velice potěšen. Svolal všech osm bódhisattvů, všechny bohy

strážce, pět set arhatů, tři tisíce strážných duchů, jedenáct planet a osmnáct patronů chrámu. Nechal je nastoupit do dvou řad a vydal božský pokyn, nechť je Tripitaka uveden dovnitř.

A tak rozkaz Nejvyššího letěl od úst k ústům, od brány k bráně, až se dostal k Tripitakovi. Nato pak Tripitaka s Opičákem, Čuníkem a Písečným mnichem přesně podle předepsaných pravidel chování vstoupili do bran. Koník, obtěžkaný ranci, kráčel za nimi.

Když naši poutníci vstoupili do síně Velebnosti, nejprve se poklonili až na zem Nejvyššímu Buddhovi, načež se uklonili i kolemstojícím světcům. To opakovali třikrát. Pak před Buddhou poklekli a předložili své průvodní listiny. Buddha si je pozorně prohlédl a zase je vrátil Tripitakovi. Ten se opět uklonil a řekl: „Já, učedník Süan-cang, jsem přišel z vůle císaře země velkých Tchangů a vážil jsem dlouhou cestu až k této posvátné hoře, abych si vyprosil pravá písma, která budou spásou všeho živého tvorstva. Kéž svatý otec Buddha nás

oblaží svou milostí a vydá nám písma, nechť se můžeme co nejdříve vrátit do naší země.“

Nato Buddha otevřel svá ústa milosrdenství a soucitu, rozevřel své dobrotivé srdce a pravil: „Vaše země leží daleko odtud na východ. Půda je tam žírná, nebe milostivé, statky bohaté a obyvatelstvo početné. Avšak uhnízdila se tam hrabivost, vražda, pošetilost, smyslná rozkoš, podvod a faleš. Tak bezmezná je hříšnost lidu, že jen muka pekelná je mohou vykoupit. Mám však tři koše písem, která mohou zbavit lidstvo jeho trpkého údělu a odvrátit od něho zkázu a utrpení.“

„Ánando, Kašjapo,“ zvolal, „uveďte tyto čtyři poutníky do věže vykládané drahokamy a uctěte je postní krmí. Pak otevřete klenotnici a ze všech tří košů mých písem, z třiceti pěti oddílů, vyberte několik svitků a dejte jim je. Nechť zalijí zemi východu věčnou milostí.“

Oba světci tedy podle Buddhova rozkazu odvedli naše poutníky do věže. Bylo zde rozloženo bezpočtu vzácných pokladů. Naši druhové se nemohli dosyta vynadívat.

V okamžení bohové-hostitelé jim nachystali tabuli – krmě a pochoutky, plody a šťávy nevídané ve světě prostých smrtelníků. Ctihodný otec i učedníci se na počest Buddhovi ještě jednou uklonili a s pohodou v srdci se pustili do jídla.

Tentokrát si přišli na své Čuník i Písečný mnich. Cpali se, co se do nich vešlo.

Když Ánanda a Kašjapa bohatě pohostili všechny čtyři naše poutníky, zavedli je do klenotnice. Sotva vstoupili do dveří, oslnily je paprsky zázračného světla, které jako pokrývka s tisíci třásněmi halily vše vůkol. Pastelový mlžný opar, visící od stropu, pronikal všemi skulinami a zákoutími.

Ánanda a Kašjapa ukázali Tripitakovi všechna posvátná písma. Ten si pečlivě přečetl jejich jména.

„Svatý mnichu, jistě jste nám z daleké země východu přinesl něco pěkného," pravili Ánanda a Kašjapa, „rychle nám to ukažte, ať vám můžeme dát posvátná písma."

„Váš chudobný učedník vážil příliš dalekou cestu, a proto s sebou nic nevzal," pravil Tripitaka.

„To se vám povedlo," vysmívali se Ánanda s Kašjapou, „tak my vám máme dát svatá písma zadarmo a naši potomci mohou zemřít hlady!"

Když Opičák viděl, jak se vykrucují a nechtějí písma vydat, nezdržel se a zlostně vzkřikl: „Ctihodný otče, pojďme si na ně stěžovat Buddhovi! Ať nám dá raději posvátná písma sám!"

„Co tu povykuješ?" osopil se na něho Ánanda. „Kde myslíš, že jsi, že si tu troufáš ukazovat svou nevychovanost? Jen si pro posvátná písma pěkně pojď!"

Čuník a Písečný mnich ovládli svůj hněv a uklidňovali Opičáka. Pak přistoupili a převzali svatá písma. Svitek za svitkem nastrkali do rance a ranec naložili koníkovi na hřbet. Pak svázali svá zavazadla do dvou obrovských uzlů, o něž se postarali Čuník s Písečným mnichem. Vyšli ze síně, poděkovali, poklonili se Buddhovi a zamířili k bránám. Každému nižšímu Buddhovi

i bódhisattvům, které potkali, se dvakrát poklonili. Konečně prošli hlavní bránou, poklonili se skupinkám mnichů a mnišek a se všemi se rozloučili. Pak sestoupili, jak nejrychleji mohli, z hory a zabočili na silnici.

Vraťme se však do klenotnice. Tam občas přicházíval Buddha Světlonoš. Náhodou vskrytu vše, co se mluvilo při předávání posvátných písem, slyšel, a rázem vše pochopil. Ánanda s Kašjapou, když nedostali žádné dary, dali našim poutníkům posvátná písma prázdná, bez jediného slova. Osedlal tedy vichřici, přenesl se přes brány kláštera Hromového hlasu a uháněl tak rychle, jak jej jen čarodějné síly stačily nést.

Jak tak naši poutníci šli, pocítili najednou prudký náraz voňavého větru. Ani před ním nestačili uhnout. Vtom se ozvalo zaburácení, z nebes se vztáhla ruka, uchopila posvátná písma naložená na koníkovi a unesla je pryč. Tripitaka se v hrůze bil do prsou a úpěl, Čuník se vrhl po ruce, ale svalil se na zem. Písečný mnich se držel křečovitě uzlů se zavazadly. Opičák se však vyšvihl do vzduchu a hnal se jako šipka za

vetřelcem. Když Buddha Světlonoš viděl, že Opičák se k němu příliš nebezpečně blíží, dostal strach, že by se na nic neptal a ublížil by mu na těle svou tyčí. Roztrhl tedy ranec a shodil písma na zem.

Když Opičák viděl, že se ranec roztrhl a že voňavý vítr unáší posvátná písma pryč, nechal pachatele, stlačil mrak a hnal se dolů podívat se, co se s písmy stalo. V okamžení se k němu přidal Čuník a spolu s Opičákem písma posbírali, naložili si je na záda a odebrali se za Tripitakou.

„Ach učedníci moji," pravil Tripitaka v slzách, „kdež bych se nadál, že i tady v tomto světě blaženství nás oklamou zlí démonové."

Písečný mnich začal zabalovat rozházené svitky. Tu jeden rozevře a vidí, že je úplně prázdný, že v něm není ani písmenko. Celý vyděšený jej podal Tripitakovi: „Ctihodný otče, v tomto svitku není psáno ani jediné slovo."

Opičák pak rozevřel další svitek a ani tam nebylo nic psáno. Svitek, který rozevřel Čuník, byl též prázdný.

„Prohlédněte všechny do jednoho!“ přikázal Tripitaka.

Svitek co svitek byl jen čistý papír.

„Ach, jaké to neštěstí pro lid naší země!“ povzdechl si smutně Tripitaka. „K čemu nám budou tahle prázdná písma?“

Opičákovi už bylo dávno všechno jasné.

„Ctihodný otče,“ pravil, „já už vím, v čem to vězí. To ti darebáci Ánanda a Kašjapa nám podstrčili prázdná písma za to, že jsme jim nedali žádné dárky. Musíme se ihned vrátit k Buddhovi a zažalovat je pro vydírání a podvod.“

„To jim patří! To jim patří!“ souhlasil živě Čuník. „Jdeme je žalovat!“

A tak se naši poutníci vrátili zpět na horu. Nemeškali a zamířili do kláštera Hromového hlasu. Všichni svatí se jim klaněli se sepjatýma rukama.

„Přišel jste si vyměnit posvátná písma, svatý mnichu?“

Tripitaka pokyvoval hlavou a děkoval se. Strážci u bran naše poutníky nezdržovali a vpustili je rovnou do síně Velebnosti.

„Buddho!“ zvolal Opičák. „Přes všechny nástrahy démonů a nesnáze cesty jsme ti přišli ze země východu složit poklonu až sem. Přikázal jsi, že máme dostat posvátná písma, avšak Ánanda a Kašjapa, nespokojeni, že od nás nedostali úplatky, se spolčili k nekalému činu a podstrčili nám prázdná písma. Ptám se: k čemu by nám taková písma byla? Doufám, že budou po zásluze potrestáni.“

„Přestaň křičet,“ usmál se přívětivě Buddha. „Že po vás chtěli úplatky, to již vím. Avšak posvátná písma se nedávají jen tak lehko z ruky. Kdysi moji mniši sestoupili do země Sravasti a jednou jedinkrát přečetli písma staršinovi rodiny Čao, aby všichni živí členové rodiny unikli zkáze a mrtví dosáhli pokoje. Jenom za to si napočítali přes tři měřice zlatých zrn. Já jsem je však ještě pokáral, že to udělali příliš lacino, že jejich potomci nebudou mít dost peněz. Vy jste přišli s prázdnýma rukama, a tak jste dostali i prázdná písma.“

Pak však nařídil Ánandovi a Kašjapovi, aby přinesli pravá, popsaná písma a z každého oddílu

vybrali několik svitků. To za odměnu, že vážili tak dalekou cestu.

Ánanda a Kašjapa odvedli tedy naše poutníky znovu do klenotnice ve vykládané věži a opět chtěli na Tripitakovi nějaký dárek.

Tripitaka skutečně nic neměl, pak ho však napadlo, že by jim mohl dát zlatou misku na almužny. Nařídil tedy Písečnému mnichovi, ať ji vyndá, a předložil ji světcům uctivě oběma rukama.

„Jsem pouze chudobný mnich, vážil jsem dlouhou cestu a na žádné dary jsem nepamatoval. Tuto misku mi vlastnoručně daroval panovník čínské říše, abych jí užíval při žebrání na cestě. Chtěl bych vám ji věnovat a vyjádřit vám tak svou nezměrnou úctu. Až se vrátím domů a zpravím o tom císaře, dostane se vám bohatých darů. Proto prosím, nepohrdněte touto maličkostí a darujte mi pravá posvátná písma, abych nezklamal očekávání Jeho Veličenstva čínského císaře a nevážil své kroky marně.“

Ánanda přijal misku s mírným úsměškem. Od sluhů a strážců až do posledního kuchaříčka všichni řičeli smíchy, poplácávali se po zádech, ukazovali si prstem a ohrnovali nosy: „Ach, to jsou nestydáči, i z takového chudáka mnicha vyždímali úplatu!“

Oba světci byli studem rudí až po kořínky vlasů, avšak drželi misku a nepustili ji. Kašjapa zašel do klenotnice, vybral posvátná písma a jedno po druhém předal Tripitakovi.

„Učedníci, pěkně je všechny prohlédněte, aby se zase neopakovalo to, co posledně,“ vyzýval Tripitaka.

Prohlédli tedy jeden svitek po druhém, všechny byly popsané. Dohromady jich bylo pět tisíc čtyřicet osm, celý jeden koš. Pěkně je stočili a naložili koníkovi na hřbet. Zbylé svázali do rance, kterého se chopil Čuník. O ostatní zavazadla se postaral Písečný mnich. Opičák vzal koníka za uzdu, Tripitaka se chopil hole, nasadil si svou vyšívanou čapku a natřásl si roucho. Veselí a spokojení se rozloučili s Nejvyšším Buddhou a vyrazili na zpáteční cestu do Číny.

SETKÁVÁNÍ S OPIČÍMI KRÁLI

Když jsem před skončením studií na Pekingské univerzitě pojala úmysl uvést do češtiny klasický román putování na západ (*Si-jou-ťi*) od Wu Čcheng-ena (1500–1582), netušila jsem, že mě postava hlavního protagonisty, opičáka Suna, bude provázet celá léta mého působení v sinologii. Na začátku byla četba obsáhlého díla s vydatnou pomocí nadaného studenta fakulty čínského jazyka a literatury Ša Cuo-chunga, jenž později nešťastně zahynul za „kulturní revoluce“, pak konzultace u profesorů Wu Siao-žua a Wu Siao-linga (1914–1995), vynikajících znalců středověké literární čínštiny. Pak následoval překlad zkrácené verze díla.

Po návratu ze studií v Pekingu pro mě nebylo v sinologii místo, musela jsem vzít zavděk prací anglické překladatelky v zahraničním obchodě. V přítmí večerů v ztichlém pokoji, kdy jsem se mohla věnovat překladu románu, přede mnou na psacím stole poskakovala postavička opičáka Suna. Povzbuzoval mě, abych

v započatém díle vytrvala. Podařilo se, překlad vyšel pod názvem *Opičí král* v roce 1961 ve Státním nakladatelství dětské knihy s ilustracemi našeho předního malíře Zdeňka Sklenáře. Jeho tvorba byla v té době díky návštěvě ČLR silně inspirována čínskými motivy. Pak následovala anglická a německá verze mého překladu v tehdejším prestižním nakladatelství Artia (1964), především díky pozoruhodnému Sklenářovu výtvarnému doprovodu.

Když v ČLR probíhala „kulturní revoluce“ a u nás normalizace, o čínské kultuře se v podstatě mluvit nesmělo, alespoň ne v pozitivním smyslu. Postava opičáka Suna u nás upadala v zapomnění.

Upadla však v zapomnění natrvalo? Ožila po dvaceti letech – roku 1984 amatérský divadelní soubor Esence uvedl dramatickou koláž na motivy z buddhistické mytologie, do níž vložil i některé dějové náměty Opičího krále. Autory inscenace byli mladí lidé, kteří v šedesátých letech, v době svého dětství, měli Opičího krále

za svou oblíbenou četbu. Hřejivý pocit, že má volba ze studentských let byla dobrá, překryl pocit frustrace z dlouholetého nedoceňování sinologie. Soubor Esence získal v roce 1985 na Pražském festivalu zájmové umělecké činnosti první cenu v dramatické tvorbě pro děti a mládež právě za inscenaci koláže o Opičím králi. Pro mne to byla výzva, abych zase pro opičáka Suna něco udělala, i když nepochopení hodnot čínské kultury u nás stále přetrvávalo.

V druhé polovině 80. let uvedla Ústřední čínská televize 25dílný seriál *Putování na západ*, který sklidil velký úspěch u domácích i zahraničních diváků. Tehdy se podařilo zainteresovat i naši televizi, a tak první rok mého důchodu (1989) byl naplněn prací pro mě velice radostnou a příjemnou – sledováním seriálu na videu a překladem dialogových listin. Sobotní podvečery léta roku 1991 pak měli naši malí i velcí diváci příležitost sledovat na obrazovce rozpustilé kousky opičáka Suna v jeho království i při doprovodu mnicha Tripitaky na cestě do západního ráje pro posvátná písma. Seriál zaujal

i u nás a v roce 1994 byl uveden znovu. Druhé, šestnáctidílné pokračování seriálu, z roku 1999, u nás bohužel uvedeno nebylo.

Hlavního hrdinu seriálu, opičáka Suna, mistrovsky ztělesnil všestranný herec pekingské opery Čang Ťin-laj. Jeho umělecký pseudonym Liou siao ling tchung, v překladu „malý šestiletý hošík“, vyjadřuje návaznost na rodinnou tradici. Jeho otec užíval hereckého jména Liou ling tchung (šestiletý hoch) a byl rovněž význačným představitelem Opičího krále. Liou siao ling tchung (1959), rodák ze Šanghaje, hrál opičky pod vedením svého otce již od svých šesti let. Po absolvování herecké akademie provincie Če-ťiang vystupoval v hlavních úlohách význačných her pekingské opery a to mu otevřelo cestu k hlavní roli úspěšného televizního seriálu, za niž obdržel řadu prestižních cen. O herecké trojici Čangových, otci a dvou synech, byla vydána řada biografií, dokonce ve statisícových nákladech. Na četných hereckých turné, v jihovýchodní Asii, USA, Japonsku, Německu a Francii, sklízel všestranný Liou siao ling tchung

neobyčejný obdiv. Doma mu hlavní role v oblíbeném televizním seriálu vynesla řadu čestných přízvisek: moderní Opičí král Krasavec, znovuzrozený Sun Wu-kchung, první Opičák na světě.

Liou siao ling tchung se vrátil na televizní obrazovky v roce 2010, kdy se začal vysílat 46dílný seriál *Wu Čcheng-en a Putování na západ*. Ztvárnil v něm roli Opičího krále i spisovatele Wu Čcheng-ena. Putování na západ se však dočkalo i celé řady dalších filmových a televizních zpracování, a to nejen v Číně, ale i v Hongkongu a v Japonsku. A v současnosti se pracuje hned na několika velkých projektech. Uveďme alespoň výpravný seriál *Cesta na západ*, který má mít 60 až 70 epizod a který produkuje známý čínský producent Čang Ťi-čung. Má jít o velkolepý projekt v hollywoodském stylu a premiéra v Ústřední čínské televizi je naplánována již na rok 2011.

Sun Wu-kchung je velice populární postavou i na Tchaj-wanu. Setkáte se s ním všude, na

nejrůznějších suvenýrech, pohlednicích, přívěscích ke klíčům, na keramice, šátcích, nálepkách. Často ho uvidíte i na jevišti.

Na Tchaj-wanu soustavně usilují o zachování čínských kulturních tradic. Jednou z cest je právě snaha o renesanci čínského „totálního“ divadla. Kulturní událostí roku 2001 bylo vystoupení souboru tchajwanské opery Kuo-kuang na závěr Pražského jara v Národním divadle. Soubor předvedl několik epizod z první části Putování na západ ve stylu pekingské opery (*ťing-si*). Výběr epizod – Opičákovo působení na nebi v hodnosti nebeského podkoního, rozvrácení broskvové slavnosti a jeho potrestání nebeskými vojsky, to vše umožnilo rozehrání dokonalé akrobatické bravury a poskytlo velkolepou kostýmovou podívanou. Nevšední představení, plné vynikajících akrobatických výkonů a srozumitelné gestikou i mimikou, sklidilo u publika nadšené ovace.

Příležitost k nejnovějšímu setkání s opičím králem Sunem měli desítky tisíc návštěvníků

českého pavilonu na Světové výstavě EXPO v Šanghaji v roce 2010. Galerista Zdeněk Sklenář zde představil interaktivní projekci a krátký animovaný film inspirované slavným románem, ve kterých ožily neméně proslulé ilustrace jeho strýce, malíře Zdeňka Sklenáře. Úspěch šanghajské expozice byl podnětem pro další výstavy v Litomyšli, Holicích (2010), Kroměříži a Neratovicích (2011).

Obě Číny, pevninská i ostrovní, jsou spojeny bohatými tradicemi a láskou ke klasickému dědictví. Rozdílnost politických koncepcí je bohužel stále rozděluje. Avšak láskyplný vztah k Opičímu králi je jedním z dokladů o univerzálních rysech čínské psychiky. A vše, co je společné a totožné, může výrazně napomáhat k překonávání toho, co rozděluje.

Setkávání s Opičími králi, ať už s románovou postavou či jejími hereckými představiteli v televizním seriálu nebo na živé scéně, bylo pro mne tím nejlepším, co mi mé životní povolání dalo. Jsem vděčná, že mi tato setkávání byla

dopřána a že jsem je mohla zprostředkovávat
i mnoha jiným.

Zdenka Heřmanová

VYSVĚTLIVKY

AMITÁBHA
Amitábha je jeden z tisíců buddhů, který zosobňoval nekonečné světlo a soucítění. V Číně byl uctíván jako Nejvyšší Buddha a spojován se školou Lotosu, která učila o ráji na západě, místu věčného blaženství.

ÁNANDA A KAŠJAPA
Ánanda byl jeden z arhatů, učedníků Buddhových, proslulý zejména svou pamětí. Sepsal Sútry, posvátný spis, který obsahoval výroky historického Buddhy Šákjamuniho. Sám se též objevil na světě jako buddha.

Kašjapa byl šestý ze sedmi nejstarších buddhů. Jeho pozemský život prý trval dvacet tisíc let a za tu dobu Kašjapa obrátil na víru dvacet tisíc lidí.

ARHATI
Arhat, čínsky *luo-chan*, je jméno pro všechny slavné učedníky Buddhovy, to znamená ty, kteří

se vymanili z řetězu převtělování. V užším pojetí to je pět set učedníků Nejvyššího Buddhy, kteří měli sestoupit na zem též jako buddhové.

BÁJNÝ STVOŘITEL PCHAN KU

Podle starých čínských bájí je Pchan Ku stvořitelem nebe, země i všeho na světě. Před dávnými a dávnými časy se vesmír utápěl v temnotách a chaosu. Měl podobu obrovského vejce a v něm se zrodil praotec všeho tvorstva Pchan Ku. Po 18 000 letech vejce najednou s praskotem puklo. Lehké částice vystoupily nahoru a proměnily se v nebe, těžké částice poklesly a vytvořily zemi. Po dalších 18 000 let nebe neustále vystupovalo vzhůru a země klesala. Pchan Ku též neustále vzrůstal, až hlavou dosáhl k nebi a nohama se dotýkal země. Jeho hlava se pak proměnila v obrovskou čtverhrannou horu, jeho pravé oko v slunce a levé oko v měsíc. Jeho krev a maso se změnily v řeky a z jeho vlasů vyrostly traviny a stromy.

BÓDHISATTVOVÉ

Bódhisattvové byli buddhističtí svatí nižšího stupně, kteří měli ještě jednou projít lidským životem, aby pak dosáhli nejvyššího stupně svatosti a stali se buddhy. V čínském buddhismu se bódhisattvové po dosažení dokonalého osvícení věnovali spáse svých bližních ve světě nářků a utrpení.

BOHYNĚ MILOSTI KUAN-JIN

V indickém a raném čínském buddhismu to byl bůh Avalókitéšvara, který vystupoval v mnoha podobách, vždy mužských, jako ochránce věrných. V čínské mytologii to byla stará místní bohyně milosrdenství a plodnosti.

Podle lidového podání byla Kuan-jin dcerou knížete na severu. Odmítala se provdat a toužila po vstupu do kláštera, i když ji zde očekávaly ponižující povinnosti. Její otec, nespokojený s dceřiným rozhodnutím, nařídil, aby byla sťata mečem. Meč se však rozpadl na tisíc kusů. Nato ji otec chtěl dát zardousit, ale její duše opustila tělo a sestoupila do pekel. Peklo se však rázem

změnilo v ráj. Aby dále neohrožovala říši pekel, dal ji její vládce poslat, usazenou na květu lotosu, zpět na zemi. Přistála na hoře Potaloka (též Potara, čínsky Pchu-tchuo) u Ning-po, kde devět let léčila nemocné a zachraňovala námořníky před ztroskotáním. Když ochořel její otec, vyřízla si z vlastních paží maso, přichystala z něho lék a zachránila tak otci život.

Po příchodu buddhismu do Číny pak Avalókitéšvara a Kuan-jin splynuli v podobě ženského božstva milosrdenství, nazývaného bódhisattva Kuan-jin.

BOHYNĚ NÜ-WA

Podle staré čínské báje byla bohyně Nü-wa stvořitelkou lidstva. Uhnětla žlutou prsť a tvořila z ní lidi. Aby si ulehčila práci, zavedla do hlíny provaz a lidi vytvářela jeho nadzvednutím. Tak vznikli chudáci, bohaté a moudré hnětla z hlíny vlastníma rukama. Jiná báje o ní vypráví, že zachránila zemi před zkázou. Za starých časů se zřítily čtyři sloupy nebe a devět světadílů se začalo hroutit. Všude se rozšířily ohně a přihrnul

se příval vod. Bohyně Nü-wa spravila nebe pětibarevnými balvany, které sama vytavila. Pak ulámala nohy obrovské želvě a podepřela jimi hroutící se nebeské sloupy a záplavy zastavila popelem z rákosí.

BUDDHOVÉ A KOLOBĚH ZROZENÍ A ZÁNIKU

Jak hlásá učení buddhismu, na světě probíhá věčný koloběh zrození a zániku, věčný kruh převtělování. Po smrti se člověk opět rodí na světě v podobě jiné bytosti, nízké nebo vznešené, podle toho, jak se choval v předchozím životě. Ten, kdo pochopí, že vlastně nic kolem něho neexistuje, že všechno utrpení a bída, která vládne na světě, jsou též neskutečné, může dosáhnout nejvyššího stupně svatosti a stát se buddhou. Pak z lásky k lidem může opět sestoupit na svět, aby jim pomáhal uniknout z pozemského utrpení. Toto učení si získalo početné stoupence v Indii a východní Asii.

ČTYŘI SVĚTADÍLY

Podle výkladu o vesmíru, jak je podáván v posvátných buddhistických písmech, se všechna nebeská tělesa otáčela kolem bájné hory Sumeru, která byla uprostřed obrovského oceánu. Na čtyřech světových stranách kolem této hory byly i čtyři velké světadíly, na východě světadíl Púrvavidéha ve tvaru půlměsíce, na západě světadíl Aparagodána, který měl tvar jako měsíc v úplňku. Na jihu se nacházel světadíl Džambudvípa, který měl tvar trojúhelníku, čtvrtý světadíl na severu zvaný Uttarakuru byl čtverhranný a plochý jako rybník. Počátek našeho příběhu je umístěn do východního světadílu.

ČUNÍK

Čuníkovo jméno zní v čínském originále Ču Pa-ťie, Čuně osmi zákazů. Jedná se o zákazy z buddhistického desatera, kde se stanoví, čeho se má člověk vystříhat: vraždy, krádeže, lži, pití, nákladného oblékání, zpěvu, tance a her, nošení klenotů, jídla v nepravý čas atd. Protože Čuník

některé zákazy s oblibou přestupoval, dal mu autor toto ironické jméno.

ÉRA ČEN-KUAN

Každý panovník v Číně měl jednak dynastický titul, pod nímž byl znám, jednak jméno posmrtné, jímž byl označován následovníky. Období jeho vlády se obvykle rozdělovalo na několik údobí, kdy panovník vládl pod určitou devízou, tj. jakýmsi heslem, které vyznačovalo toto údobí jeho vlády. Čen-kuan, „šťastné výhledy“, byla vládnoucí devíza císaře Tchaj-cunga (627–650). Veškeré letopočty pak byly udávány pomocí těchto devíz, tj. roku toho a toho, éry té a té.

JAKŠA

Jakša (nebo též Rakša) je jméno pro démony, kteří požírají lidi a při rychlém pohybu se podobají kometám. V Číně tak byli označováni zlí duchové, kteří sídlili v zemi a ve vodě nebo poletovali vzduchem.

KRÁL PODZEMNÍCH TEMNOT

Králem Podzemních temnot byl bódhisattva Kšitigárbha, stvořitel a vládce pekel. Měl přístup do všech jeho částí a snažil se o zmírnění utrpení pykajících hříšníků.

KRÁLOVNA MATKA NEBES

Pod královnou matkou nebes se rozumí bohyně Si-wang-mu, královna matka západu, která sídlila v nefritových palácích na hoře Kchun-lun, obklopená božstvy a duchy. Střežila broskve, které přinášely nesmrtelnost.

MEDITACE

Meditace, sanskrtsky *dhjána*, byla cvičení v rozjímání, jimiž se měla potlačit veškerá přání a tužby, aby se mysl stala vyrovnanou a zbavila se všech pout.

NEBESKÁ ŘEKA

Nebeská řeka znamená Mléčnou dráhu, kterou si v staré Číně představovali jako mohutnou řeku, jež plynula po nebesích.

NEBESKÝ KRÁL LI

Nebeský král Li byl totožný s božstvem Vajšramana, králem jakšů, strážcem severu a ochráncem buddhistického ráje nesmrtelných. V Číně byl uctíván též jako pán hvězd a bůh bohatství. Měl dva syny, Natču (známého též jako Noča) a Mokšu, kteří pro sluli jako ochránci mnichů a buddhistické víry. V našich příbězích vystupují proto nebeský král Li a jeho synové nejprve jako krotitelé Opičákovy vzpurnosti a později, když Opičák doprovází mnicha Tripitaku na cestě pro posvátná písma, jako jeho pomocníci.

NEJVYŠŠÍ BUDDHA ZE ZÁPADNÍHO RÁJE

Jako Nejvyšší Buddha bývá označován Buddha Tathágata, který byl ztělesněním moudrosti a slitování. Sídlil v ráji kdesi na západě, kde se svatí, vykoupení z věčného řetězu převtělování a utrpení, těšili věčnému blaženství.

ÓM MANI PADME HÚM

Šest sanskrtských slabik, jejichž význam bývá zpravidla překládán jako „ó, klenote na lotosu“. (Buddha bývá zpodobován, jak trůní na lotosu.) Užívá se jich zvláště v modlitbách a v nápisech na významných místech.

OSM TRIGRAMŮ

Osm trigramů je osm symbolů z rovných a přerušených čar pro nebe, bažinu, oheň, blesk, vítr, vodu, hory a zemi, osm základních živlů světa. Podle legendy zaznamenané v posvátné věštebné Knize proměn je vytvořil bájný císař Fu-si, který pozoroval všechny jevy na nebi a na zemi. Tyto symboly sloužily k věštění. Podle puklin na želví kosti, která se rozpálila v ohni, se uvažovalo, který trigram se na ní objevil, a na základě jeho symbolického významu se předpovídalo, co se má stát.

PĚT PRVKŮ

Pět prvků je voda, dřevo, oheň, kov a země. Věřilo se, že jsou základem celého světa a všech živých bytostí.

PĚT VLÁDCŮ

O tom, kdo bylo pět vládců, se báje též různí. Shodují se však v tom, že to byli první bájní císaři Číny. Prvním z nich byl Chuang-ti, Žlutý císař, který dal lidstvu oděv a mravní zásady.

PRAOTEC CESTY

Praotec Cesty je zbožněný Lao-c', Starý Mistr, zakladatel taoistického učení. Pozdější, zlidovělá podoba taoismu se zabývala alchymií a různými praktikami, usilujícími o dlouhý život. Starý Mistr vystupuje proto v lidové mytologii též jako bůh alchymista.

PRÁZDNOTA

Podle učení buddhismu znamená prázdnota neskutečnost všech jevů. Všechno na světě je jen snem, prchavým stínem či bublinou, která se

jednoho dne roztříští; všechno, co člověk vidí kolem sebe, vlastně není, všechno se mu jen zdá.

PRŮSMYK CHAN-KU
Narážka na pověst, že taoistický filozof Lao-c', Starý Mistr, odjel z Číny na buvolu průsmykem Chan-ku, v pomezní oblasti tehdejší čínské říše, a tam kdesi zmizel.

PRVEK JANG
Prvek jang je podle starých čínských filozofických představ a učení o přírodě životodárná energie a podstata všeho živého. Sídlí i v lidském těle, udržuje je při životě a zachovává rovnováhu jeho funkcí.

ŘÍŠE TCHANGŮ
Je to označení Číny podle dynastie Tchang, která zde vládla v letech 618–907. Tehdy se Čína těšila hospodářskému i kulturnímu rozkvětu. Za panování císaře Tchaj-cunga odchází buddhistický mnich Süan-cang (Tripitaka) na dlouholetou pouť (629–645) pro posvátná písma

do vlasti buddhismu, Indie. Prošel přes padesát zemí v střední Asii, obešel celou Indii a přinesl zpět do Číny na 657 klasických buddhistických děl, jejichž část pak sám se svými učedníky přeložil do čínštiny. O svém putování též sepsal cestovní zápisky, v nichž popisuje země a města, kterými z velké většiny sám prošel. Byly přeloženy do několika jazyků včetně češtiny (*Zápisky o západních krajinách za Velkých Tchangů*, Academia 2002) a slouží jako cenný historický materiál. Tripitakovo putování je literárně zpracováno nejen v několika životopisech neohroženého poutníka, ale i v různých vyprávěních pohádkového charakteru.

SVÁTEK VŠECH DUŠÍ

Svátek všech duší se slavíval v staré Číně okolo poloviny sedmého měsíce podle lunárního kalendáře. Tehdy buddhističtí i taoističtí mniši četli litanie, aby vysvobodili duše zemřelých z očistce, vysvěcovali domácí svatyně předků, přinášeli předkům bohaté oběti a pálili na plážích

či v člunech papírové oděvy na památku utonulých. Hlavní obřady se konaly patnáctého dne sedmého měsíce, kdy se vystavovaly sošky buddhistických božstev a oblíbených postav z čínské historie, provozovala se hudba, zpěvy a ohňostroje, jimiž se měli vyhánět zlí duchové.

TAOISTICKÝ KNĚZ

Čarodějové, kteří ovládají různá kouzla jak překonávat vzdálenosti letem v mracích, jak se stát nezranitelným a dosáhnout dlouhého života, bývají v čínských pohádkách zosobňováni jako taoisté. Je to proto, že od filozofického učení Lao-c', Starého Mistra, se kolem počátku našeho letopočtu oddělil tzv. taoismus nesmrtelných, který se zabýval různými tělesnými cvičeními a kouzelnými praktikami, jako je příprava elixíru života a pilulek nesmrtelnosti.

TRIPITAKA

Tripitaka, tři koše kanonických písem, je základní buddhistický kánon, rozdělený na tři části: písma Vinája, která pojednávají o zákonech

morálního odříkání a klášterní disciplíny, písma Abhidharma, která obsahují pojednání o víře a filozofické úvahy, a Sútry, průpovědi a výroky Buddhy Šákjamuniho.

TŘI CÍSAŘI

O tom, kdo byli tři císaři, kolovaly různé báje. Podle některých to byl císař nebes, císař země a císař lidí. Podle jiných to byl Fu-si, který naučil lidstvo pastevectví, Šen-nung, který naučil lidstvo orbě, a bohyně Nü-wa, která podepřela sloupy nebe, když se hroutilo směrem k západu.

UČENÍ MALÉHO A VELKÉHO VOZU

Učení Malého vozu (Hínajána) a Velkého vozu (Mahájána) jsou základní buddhistické školy. Vůz znamená prostředek k dosažení spásy a věčného blaženství. Hínajánský (nebo též théravádský) buddhismus je počáteční a poměrně jednodušší forma, nepochybně bližší původnímu učení Buddhovu. Byla rozšířena na Cejlonu, v Barmě a jihovýchodní Asii. Škola Mahájána, která se

ujala spíše v Číně, Japonsku a střední Asii, věří v ideál bódhisattvy.

UČENÍ O VELKÉ CESTĚ

Obvykle bývá učením o Cestě míněno učení taoismu, směru nazývaného podle „tao“, cesta, věčný koloběh světa, v němž se všechno neustále mění a vyvíjí. Patriarcha Subódhi vystupuje v našem příběhu jako pohádková bytost, jejímiž ústy promlouvá odvěká čínská moudrost. Učení o Velké Cestě zde tedy obecně znamená výklad o řádu světa.

UČENÍ VŠECH ŠKOL

Jako učení všech škol jsou označovány tradiční čínské myslitelské školy, učení Konfuciovo, taoismus, učení čínských dualistů, učení filozofa Mo Tiho, zběhlost ve vědách lékařských a buddhismus. Tato učení, s výjimkou buddhismu, pocházejí z období Jara a podzimu (722–418 př. Kr.) a období Válčících států (403–221 př. Kr.), kdy Čína byla rozdrobena na znepřátelená knížectví. U jejich dvorů žili potulní

politikové, kteří chodili z jedné země do druhé a snažili se přesvědčovat panovníky o správnosti svých myšlenek, jimiž chtěli reformovat vládu a zaručit mír v celé říši.

Nejdůležitější z těchto učení je konfucianismus, nazvaný podle mudrce Konfucia (522–479 př. Kr.), který učil o lidskosti, spravedlnosti, čestnosti, úctě k starším, poslušenství syna vůči otci, mladšího bratra vůči staršímu, ženy vůči muži a podřízenosti poddaného panovníkovi. Vedle obecně přijatelných mravních zásad hlásalo toto učení tedy i rozdělení společnosti na poddané a vládnoucí, a tím se stalo myšlenkovou oporou tisícileté feudální vlády v Číně.

Zakladatelem učení taoismu byl mudrc Lao-c', Starý Mistr, který žil snad v 6. stol. př. Kr. Zanechal po sobě pojednání Tao-te-ťing, Knihu o Cestě a Ctnosti, dvou zásadách tohoto učení. Cesta, to byl řád přírody, věčně měnlivý koloběh světa, Ctnost, to byla touha po splynutí s vesmírem, poznání sebe sama a omezení svých přání. Příčinou všech nepořádků a nesouladu ve

světě bylo podle Starého Mistra odtržení od řádu přírody. Hlásal odlehlý, tichý život v lůně přírody, kdy od jedné vesnice k druhé je slyšet kohoutí kokrhání a psí štěkot, ale obyvatelé si žijí sami pro sebe a nikdy se mezi sebou nestýkají.

Náboženssko-filozofické učení buddhismu, které vzniklo v 6.–4. století v severní Indii, se začalo šířit do Číny v 1. století př. Kr. Největšího rozmachu zde dosáhlo v 4.–7. století. Jeho základem je víra v stěhování duší a učení o utrpení, které chápe jako podstatu života. Hlásá cesty k jeho překonání a dosažení stavu, kdy končí koloběh zrození a zániku a tím také utrpení. Pozemský život chápe jako nekonečný řetěz převtělování,

Nejhumánnějším učením byla filozofická soustava mudrce Mo Tiho (480?–390? př. Kr.). Odsuzoval válku, plýtvání a rozmařilý život, hlásal mír, snášenlivost a vzájemnou lásku, střídmost a šetrnost.

Učení čínských dualistů se zabývalo úvahami o dvou protikladných prvcích *jang* a *jin*, z nichž, jak se věřilo, pozůstávalo vše živé na světě. Prvek

jang byl považován za mužský, byl to prvek světla a slunce; prvek *jin* byl ženský, prvek tmy a měsíce.

V NOCI O TŘETÍ HLÍDCE

V staré Číně počítali hodiny podle takzvaných hlídek. Každá hlídka trvala dvě hodiny. První začínala o sedmé hodině večer. Třetí hlídka byla tedy od jedenácté do jedné hodiny noční.

VELKÝ JÜ

Podle staré čínské báje nebesa seslala na zemi povodeň, aby ztrestala lidstvo za jeho špatnost. Jedině nebeskému duchu Kchunovi se lidstva zželelo. Chtěl povodeň zastavit a zachránit všechno tvorstvo na zemi. Jak tak přemýšlel, jak to udělat, potkal sovu a želvu, které mu prozradily, že Nebeský císař skrývá kdesi zázračný kus prsti, který může narůstat jako hora a vytvářet příkopy. Kchun zázračnou hlínu ukradne a povodeň téměř zastaví. Císař nebes se to však dozví, rozzlobí se a dá Kchuna zabít. Kchunův duch však žije dál a osnuje pomstu.

V břiše se mu zrodí syn, drak Jü, který vládne podivuhodnou silou. Císař nebes před ním dostane strach a zázračný kus prsti mu raději půjčí. Jü pak přemůže draka povodně, který chce zmařit jeho dílo. Všechna vodstva svede do oceánu na východě a na západě vytvoří mohutné hory. Opičákova tyč dokáže taková kouzla proto, že je nebeského původu, jak je naznačeno narážkou na tuto báji.

VISTÁRIE
Vistárie je dřevnatá liána s bohatými hrozny modrofialových květů, které poněkud připomínají květy akátu. V Číně roste divoce na horských svazích a též se pěstuje jako okrasná popínavá rostlina.

Wu Čcheng-en
Opičí král

Z čínských originálů *Si-jou-ťi ku-š'* (Šao-nien ertchung čchu-pan-še, Šanghaj, 1957) a *Si-jou-ťi* (díl 1, kap. 24–26; Cuo-ťia čchu-pan-še, Peking, 1954) přeložila, upravila, předmluvou, vysvětlivkami a doslovem opatřila PhDr. Zdenka Heřmanová.
Na obálce použita ilustrace Zdeňka Sklenáře.
Obálku navrhla Hana Vyoralová.
Odpovědný redaktor Miroslav Pošta.
Jazyková spolupráce Lenka Hajerová

Vydalo nakladatelství Miroslav Pošta – Apostrof, Šimůnkova 1685/22, 182 00 Praha 8.
E-mail: knihy-apostrof@seznam.cz
URL: www.e-dice.cz

Vydání čtvrté, v elektronické podobě a v této úpravě první, 2011.

ISBN 978-80-904887-0-0 (ePub)
ISBN 978-80-904887-1-7 (pdf)